03 NOV. 1992

Limburgs Dagblad

Zaterdag 31 oktober 1992

74e jaargang nr. 258.

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. – Postbus 3100, 6401 DP Heerlen – Telefoon 045-739911 – Hoofdredacteur Ron Brown – Losse nummers ƒ 1,60

Loonmaatregel nodig om economische malaise hoofd te bieden

Lubbers wil lonen bevriezen

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – De lonen en uitkeringen moeten bevroren worden op het niveau van 1992. Een dergelijke stap moet zeer serieus worden overwogen nu het volgend jaar veel slechter zal gaan dan eerder voorzien. Het zou 'dom' zijn om in dat kader aan de bevriezing geen aandacht te besteden. Premier Lubbers heeft dit gisteren na afloop van het kabinetsberaad gezegd.

De eerste minister sloot een loonmaatregel niet uit. Hij gaf wel aan het liever zonder te doen. „Je hebt niets aan polarisatie. We moeten er samen met de sociale partners uitkomen."

De premier noemde de teruglopende banengroei en de stijgende werkloosheid in 1993 'zeer ernstig'. Lubbers: „Onze werkgelegenheid krimpt en dat vergt een stevige beleidsreactie." Hij vergeleek de situatie met 1980. „Door te lang wachten, zaten we toen met een stijging van de werkloosheid met 15.000 per maand."

De minister-president stelde dat een bevriezing niet hoeft te betekenen dat cao's die al voor 1993 afgesloten zijn, worden opengebroken. „Je kunt ze niet of later laten ingaan. Ze opschorten."

De premier gaf wel te kennen de cao open te willen breken voor hen die werken in door de overheid bekostigde sectoren zoals de gezondheidszorg. Die cao kent een loonstijging met 5,5 procent in 1993. Door een bevriezing zou het kabinet een half miljard gulden kunnen besparen.

Lubbers wees erop dat de bevriezing geen daling van de koopkracht inhoudt. „Althans geen noemenswaardige," voegde hij daaraan toe, omdat bevriezing voor ambtenaren en uitkeringstrekkers wel een koopkrachtdaling met 0,25 procent betekent.

De premier noemde het algemene koopkrachtbeeld bij bevriezing 'aanvaardbaar'. Gezien de ernst van de economische situatie zit er eigenlijk ook niet meer in, gaf hij aan.

Dat bij bevriezing toch koopkrachtbehoud optreedt, schreef de premier toe aan de lastenverlichting die al in de begroting 1993 is verwerkt.

Bezuinigingen

Lubbers wees er verder op dat ondanks het feit dat de lastendruk komend jaar mogelijk boven het maximum uitkomt, er toch sprake is van een forse daling ten opzichte van 1992. Die is ongeveer 2,5 miljard gulden.

De eerste minister gaf aan dat de bevriezing wel leidt tot extra bezuinigingen van 1 miljard gulden bij de overheid. Die komen bovenop de twee miljard gulden die er nu al liggen. Daarbij is nog geen rekening gehouden met het half miljard dat het openbreken van onder meer de cao-gezondheidszorg oplevert.

'Beatrix hart van het volk'

● *In de Grote of Sint Jacobskerk in Den Haag is gisteren het koperen jubileum van koningin Beatrix gevierd. De vorstin en haar echtgenoot prins Claus werden toegesproken door onder anderen door premier Lubbers. „Het koninklijk paar heeft zich steeds gegeven met warmte en inzet," aldus de minister-president. „Een koninklijk paar in het hart van onze natie, en zo ook het abstracte begrip natie een hart gevend." Lubbers bood de koningin een boek aan met een selectie van redes die zij en prins Claus hebben gehouden, de troonredes uitgezonderd. Ondanks de ministeriële verantwoordelijkheid wordt volgens Lubbers duidelijk dat de koningin 'gemotiveerd is om werkelijk iets te zeggen.' De koningin is meer dan de tolk van haar ministers, aldus de minister-president. „Daaraan ligt een grote betrokkenheid met hart en hoofd ten grondslag, en ook een zich grondig verdiepen in de vraagstukken van de samenleving," zo meende Lubbers.* Foto: ANP

Zie verder pagina 3
● **Soberheid troef tijdens viering**

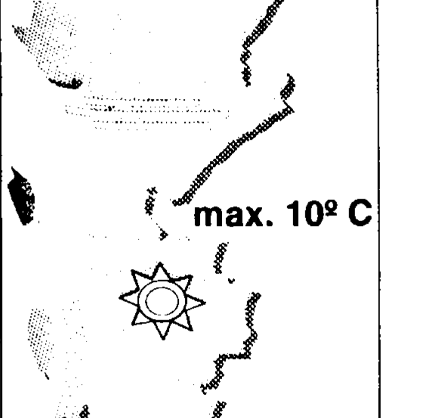
Bush en Clinton nu vrijwel gelijk

WASHINGTON – President George Bush zit zijn Democratische rivaal Bill Clinton vier dagen vóór de Amerikaanse presidentsverkiezingen op de hielen. Uit een gisteren door CNN-USA Today gepubliceerde opiniepeiling, uitgevoerd door het onderzoeksbureau Gallup, komt naar voren dat Bush kan rekenen op 40 procent van de stemmen, slechts één procent minder dan Clinton.

Het onderzoek is uitgevoerd onder geregistreerde kiezers die hebben laten weten dinsdag te zullen gaan stemmen. Van de geregistreerde kiezers die nog niet weten of ze de gang naar het stemhokje zullen maken, zei 42 procent Clinton te steunen, zes procent meer dan Bush.

De Gallup-peiling bevestigt de dalende populariteit van Ross Perot. De onafhankelijke kandidaat zou nog slechts veertien procent van de stemmen behalen, zes procent minder dan een week geleden.

[EER]ST, LATER ZON

[E]en uitloper van een hogedrukgebied zorgt vandaag opnieuw voor rustig herfstweer. De vannacht ontstane [mi]st is vanochtend vrij hardnekkig en lost maar moeizaam op. Maar vanmiddag zien we toch weer de zon. De wind is zwak veranderlijk. In sommige gebieden wordt de temperatuur 10 graden, in de [mi]st 6 graden. Vannacht herhaalt zich dit weer, lichte vorst -3 graden. Zondag wordt een vrij zonnige dag. Er waait een zwakke noordenwind en het wordt 10 graden.

Voor verdere informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-91122346.

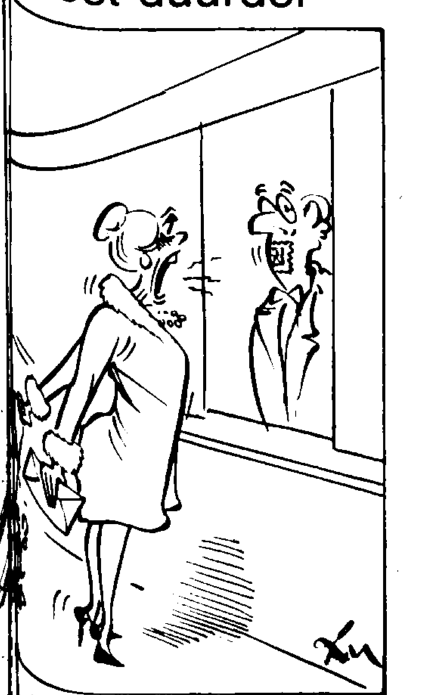
VANDAAG:

Zon op:	07.33	onder:	17.12
Maan op:	13.07	onder:	21.44

MORGEN:

Zon op:	07.35	onder:	17.10
Maan op:	13.34	onder:	22.52

Post duurder

Ik breng 'm zelf wel!"...

Rijbewijstoerisme niet meer mogelijk

DEN HAAG – De Antilliaanse eilanden Saba en St. Eustatius zullen van Nederland extra steun ontvangen om de economische klap op te vangen na het wegvallen van het rijbewijstoerisme. De eilanden zullen het geld van toeristen die 'even' op de Antillen een rijbewijs willen halen, moeten ontberen als gevolg van een maatregel waartoe het kabinet gisteren heeft besloten. Het omwisselen in Nederland van rijbewijzen die gehaald zijn in andere landen is per 1 januari 1993 namelijk niet meer mogelijk.

Minister Maij (Verkeer en Waterstaat) vindt een onbeperkt omwisselen van rijbewijzen uit het oogpunt van verkeersveiligheid onverantwoord.

Het is niet bekend hoeveel Saba en St. Eustatius, waar de meeste 'rijbewijstoeristen' naartoe gaan, van het rijk zullen krijgen.

In de afgelopen maanden zijn enige duizenden mensen naar de eilanden afgereisd om er het rijvaardigheidsbewijs te halen.

Bom ontploft in Downing Street

LONDEN – Vlakbij de ambtswoning van de Britse premier John Major, op de hoek van Downing Street in Londen, is gisteravond laat een autobom ontploft. Er waren geen meldingen van gewonden.

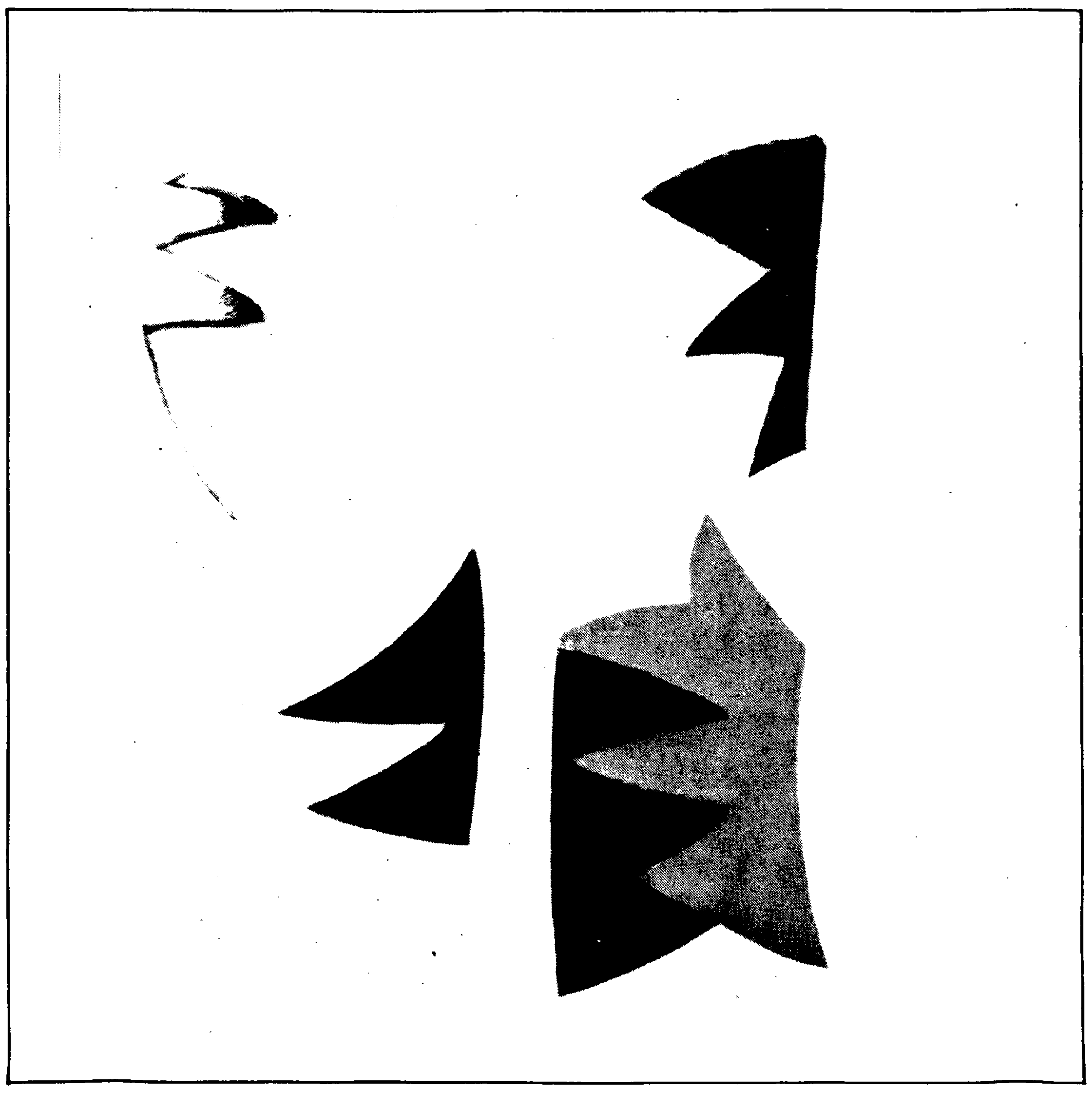
Major zelf was op het moment van de explosie niet thuis. Volgens de eerste onbevestigde berichten werd een taxichauffeur gedwongen met de bom in zijn auto naar de hoek van Downing Street te rijden. Het Britse persbureau Press Association meldde dat de auto in brand stond voor het aan Whitehall gelegen bureau van het kabinet. Langs Whitehall staan verschillende regeringsgebouwen. Vermoed wordt dat de Ira verantwoordelijk is voor de aanslag.

Felix van de Beek toont nieuw werk in Rekem

'Als ik schilder, dan ben ik rustig'

DOOR PIETER DEFESCHE

Felix van de Beek exposeert zijn nieuwste serie schilderijen in de nieuwste galerie die het kunstklimaat in de regio is komen versterken. Zij doet dat in Rekem, op vijf kilometer afstand van Maastricht, een dorp dat lang zijn bestaan verbonden zag aan een Rijkspsychiatrisch Instituut; de gebouwen zijn verlaten en een nieuwe wereld lijkt daar omheen te ontstaan, gestimuleerd door verrassende particuliere initiatieven. Als dat van Annemie Drieskens-van Laethem, 'een huisvrouw uit Hasselt', naar eigen zeggen, die daar het inmiddels befaamde restaurant 'Onder de Linden' stichtte. En die vervolgens het voormalige gemeentehuis inrichtte tot appartementencomplex van standing – met centraal daarin een expositiezaal van allure. 'U staat hier in het theater' zegt zij tot verbazing van de bezoeker.

● *Schilderij van Felix van de Beek, te zien in galerie van Laethem in Rekem.*

Felix van de Beek exposeert niet graag, maar hij schijnt zich op deze Belgische locatie thuis te voelen, zo dicht bij het kanaal ook waarop hij in vroeger jaren op en neer voer met zijn atelier-schip, een soort ark van Noë, voortgestuwd door de enorme motor van een perskraakwagen. Zijn relatie tot de galerie is pas kort geleden ontstaan. Na de opening in mei gingen hem vier kunstenaars van internationale faam vooraf, alle deelnemers aan de Dokumenta in Kassel: Mario Merz, Guillaume Bijl, Jan Fabre en Paramarenko.
De kennismaking met Van de Beek was in België geen volledige verrassing: 'Die man is al beroemd sinds jaren'. Zijn reputatie zal daar wel teruggaan op de beschildering van de Siegfried-linie. Zijn levensloop bleek afwisselend. 'Een woelwater' is het woord dat men geneigd is te kiezen om Felix van de Beek te karakteriseren; de keuze lijkt zowel door zijn leven als door zijn kunstenaarschap gelegitimeerd.

Vitaliteit

Het leven kende een veelvoud van activiteiten naast het bouwen van een ark van Noë. Hij nam deel aan kunstenaarsbewegingen als Artishock, hij was een bekwaam visser van grote vissen, hij kweekte vroedmeesterpadden, bestudeerde de verschijnselen van de natuur vaak geheel in het water gedompeld, legde een tuin aan van zeldzame bezienswaardigheid. Hij beschilderde de Siegfried-linie en exposeerde in het Stedelijk Museum van Amsterdam reservoirs van plexiglas, gevuld met water en sluierstaartvissen. De opsomming is niet compleet: de grote architectonische projecten op vele plaatsen in het land ontbreken nog – het laatste voor het academisch ziekenhuis in Maastricht. En altijd valt op hoe sterk zijn leven en zijn kunstenaarschap zijn geïntegreerd. Met zijn vitaliteit gaat een schijnbaar onuitputtelijke motivatie samen.

Toch wordt op den duur duidelijk dat de grote exuberantie van zijn optreden niet voor zijn hele persoonlijkheid symptomatisch is: de met tussenpozen verschijnende reeksen schilderijen tonen eerder ascese dan exuberantie. Hun ver doorgevoerde abstractie heeft Jean Leering, eertijds directeur van het Van Abbe-museum, al gebracht tot een vergelijking met de noorderling Vordemberge Gildewart, constructivist.
Lijkt de zo beheerste, afstandelijke vorm minder te passen bij van de Beeks bourgondische natuur – de ongerijmdheid is maar schijnbaar: „Als ik schilder," zegt hij er zelf van, „dan ben ik rustig."

Engelachtig

Meer en meer leert de beschouwer – vooral van zijn latere werk – dat de schilderkunst van Felix ontwikkeld wordt in lange processen en in een hoog boven de wereld gelegen atelier, weg van alle dagelijkse tribulaties. Tijdens die processen is alle rumoer uitgebannen, en meer en meer ook alle overbodigs in de vorm, in de inhoud en in de kleur, alsof het schilderen samengaat met transcendente overwegingen: in de heldere en tijdloze ruimten van zijn verbeeldingen dwaalt Felix, zo moet men aannemen, engelachtig rond, alle onrust van hem afgenomen.
Felix is terug in het tentoonstellingswezen met een nieuwe reeks schilderijen en daarmee met de vorm van creativiteit die het meest wezenlijk is voor zijn kunstenaarschap. „Ik moet de andere dingen doen om te kunnen schilderen," zegt hij. „Ik kan niet schilderen als een producent; mijn schilderijen ontstaan, in een dialoog weliswaar, maar op hun eigen termen, als voortbrengselen van de natuur."

Bladmotieven

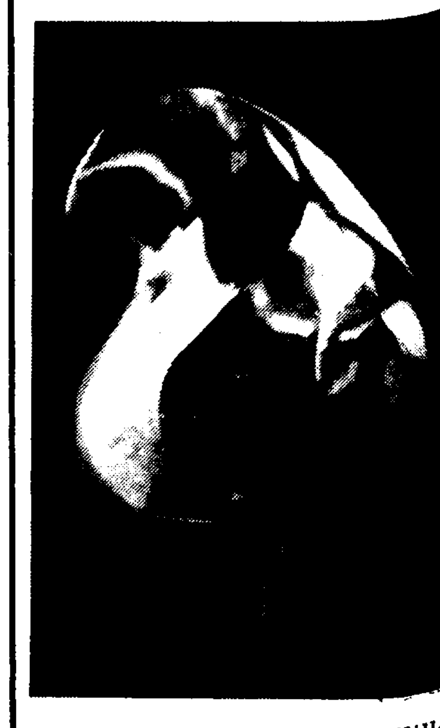
Het schilderen is in de latere jaren hoofdzaak geworden; het voltrok zich in steeds grotere abstractie. Nu, blijkens zijn presentatie in de nieuwe galerie van Rekem, lijkt het allemaal ineens weer herkenbaarder en benoembaar: 'Bladmotieven' heet zijn nieuwe serie. Hij vond zijn thema in zijn wonderbaarlijke tuin. De figuratie is summier, de kleur van primair belang: „Voor een schilder is kleur meer dan verf," stelt Van de Beek vast. „Hij gebruikt haar materie voor zijn lyrische expressie en ont-materialiseert ze al doende."

De manier waarop Felix de verf opbrengt op zijn altijd vierkante doeken van groot formaat is onnavolgbaar. Denkend aan Vordemberge Gildewart stelt Jean Leering vast dat de behandeling van het oppervlak, de kleur en de helderheid bij Van de Beek vergelijkbaar zijn maar hier niettemin spontaner teweeggebracht schijnen en minder door constructivisme gedragen. 'Kijk bijvoorbeeld naar de manier waarop hij bij de uiteindelijke dekkleur van een vorm nog net aan de randen de onderkleur laat meespelen, waarmee hij de gewenste 'trilling' bereikt. Het is allemaal uiterst precies, alhoewel met een schijn van nonchalance'.

Geen koel constructivisme derhalve, maar lyriek bepaalt de sfeer in de voormalige theaterzaal, die uitzicht biedt op een merkwaardige bebouwde omgeving. Op de witte muurvlakken tussen de ramen wordt zij gedragen door vierkanten in een breed gamma van kleuren. Sommige bevatten contrasterende figuratieve, de meeste maar lichte verschillen in toon en nuance – waardoor een doek als 'Bloesem van Pomonia' een bijna impressionistische lichtheid krijgt. Eindelijk meent Van de Beek, in 1937 in Roermond geboren, te zijn beland, waar hij wezen wil: bij een pure schilderkunst. Het lijkt moeilijk te aanvaarden dat zijn beweeglijkheid ooit zal verminderen.

Galerie van Laethem, Rekem. Felix van de Beek, schilderijen, tot 23 november, open donderdag tot en met zondag van 14 tot 18 uur.

verder...

● *Bronsplastiek van Willemijn Heijboer, te zien in galerie Artique.*

... is er in galerie Artique, Prins Mauritslaan 105 in Beek, tot en met 29 november een collectie grafisch werk en bronsplastieken te zien van Willemijn Heijboer uit Heerlen. Open woensdag 14 tot 17 uur, donderdag en vrijdag 14 tot 18 uur, zaterdag en zondag 11 tot 17 uur.

... toont de in Eindhoven geboren kunstenaar Jos Kivits tot en met 29 november stillevens in galerie Bon Art, Gulickstraat 9 in Tegelen.

... wordt in het Bestuurscentrum van Brunssum tot en met 27 november een tentoonstelling gehouden met schilderijen en tekeningen van Jos Ramakers uit Jabeek. Open van maandag tot en met vrijdag van 9 tot 12.30 uur en van 13.30 tot 17 uur.

... exposeert Jac Wagemans tot en met 11 december olieverfschilderijen en aquarellen in de etalages en de wachtruimte van het Liass, Elisabethstraat 9 in Geleen.

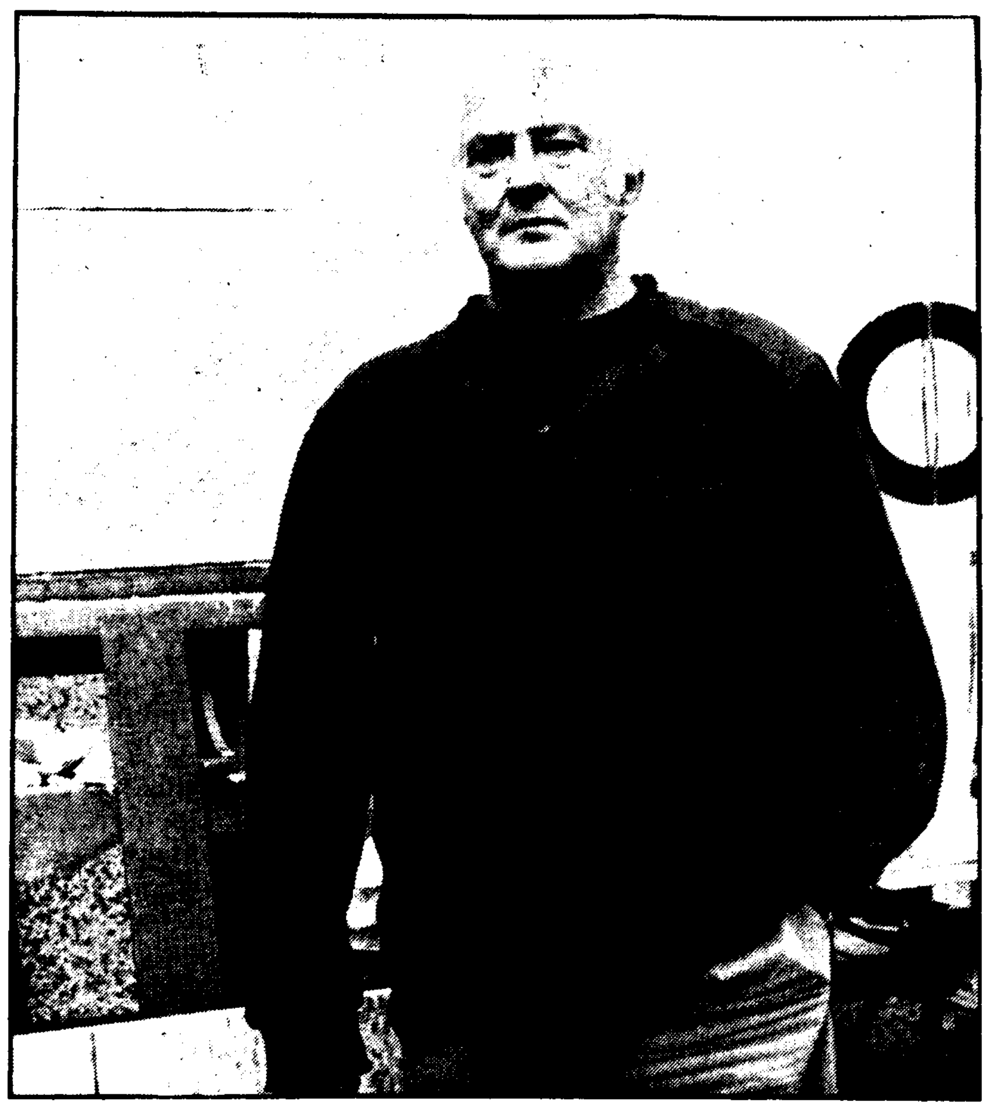
... zijn tot en met 22 november beelden en schilderijen van Sjef Jacobs te zien in galerie Hanenhof, Groenstraat 44 in Geleen. Open donderdag en vrijdag 17 tot 20 uur, zaterdag en zondag 14 tot 17 uur.

... toont galerie Theunissen, Geleenstraat 63 in Heerlen, tot en met 28 november schilderijen van Cornelis Le Mair. Open woensdag tot en met zaterdag 13 tot 18 uur.

Acteurs verdienen te weinig

HEERLEN – De helft van de acteurs in Nederland verdient minder dan 12.750 gulden per jaar met acteren. Een half jaartje werkloos, dan weer een half jaartje op het toneel. Zo moet de helft van de beroepsgroep het zien te rooien. Dat blijkt uit een enquête van de Kunstenbond FNV.

Het onderzoek is uitgevoerd onder een representatieve groep van 280 acteurs en actrices door de wetenschapswinkel van de Universiteit Utrecht. Bestuurder F. Douze van de Kunstenbond FNV ziet in de resultaten „het einde van de mythe van het fantastische acteursvak. Ik kan me niet voorstellen dat de producenten hierna nog steeds weigeren professionele acteurs een kans te geven in plaats van het eerste het beste winkelmeisje voor de camera te slepen".
Eenderde van de Nederlandse acteurs en actrices heeft drie maanden of minder per jaar acteerwerk; meer dan de helft is een half jaar of minder werkzaam als acteur en een kwart heeft meer dan negen maanden werk, zo blijkt uit het onderzoek.

● *Jan Wolkers, met schilderijen en objecten bij Wansink.*

exposities

Recent werk Jan Wolkers bij Wansink

ROERMOND – In galerie Wansink, Neerstraat 76 in Roermond, begint vanmiddag een tentoonstelling met recente schilderijen en sculpturen van beeldhouwer, schrijver, schilder Jan Wolkers. De expositie, die vanmiddag om 17.00 uur wordt geopend, duurt tot 29 november en is te bezichtigen van woensdag tot en met zaterdag van 11 tot 17 uur, zondag van 14 tot 17 uur.

Jan Wolkers ontleent zijn thematiek voornamelijk aan de bron, waarmee hij een grote affiniteit heeft: de natuur. Tot omstreeks 1960 lag het zwaartepunt van zijn oeuvre op figuratieve beelden en tekeningen met onderwerpen als landschappen, vrouwenfiguren, kinderen en dieren. Na die tijd maakte hij een geleidelijke overstap naar abstracte materieschilderijen en reliëfs waarin de spontaniteit van de uitvoering tot absoluut principe werd verheven.

Zijn methode van schilderen vertoont overeenkomst met het groeiproces in de natuur: de structurele werkelijkheid gaat schuil achter de uiterlijke naturalistische verschijningsvorm, die zich nu eens schijnbaar chaotisch dan weer geordend presenteert. Dit uitgangspunt kenmerkt ook het latere en huidige werk van Wolkers. Het is samengesteld uit elementen, waarvan herhaling, symmetrie, ritme in combinatie met kleur de overheersende principes vormen.

De recente olieverfschilderijen, die bij Wansink worden getoond, vallen op door een intens kleurgebruik. Ze zijn opgebouwd uit kleinere eenheden, een soort geometrische patronen. Elk schilderij bestaat uit duizenden lichte kleurtoetsen, laag over laag aangebracht, waardoor het doek een reliëfachtige verfhuid krijgt. Zijn werk wekt op tot bezinning en meditatie.

Spiegels en prikkeldraad

KERKRADE – Onder de titel 'Spiegels en prikkeldraad' wordt in de kerk van Klooster Imstenrade in Heerlen een tentoonstelling gehouden met werk van dertien Zuidlimburgse kunstenaars die samenwerken in het Kunstenaarsinitiatief Kerkrade (KIK). Het gezamenlijk thema van de exposanten is 'grenzen'. De tentoonstelling is op vrijdag te zien van 20 tot 22.30 uur, zaterdag en zondag van 11 tot 17 uur.

De kunstenaars, twaalf leden van KIK en Sibyl Heijnen, hebben op zeer persoonlijke wijze aan het thema gestalte gegeven. Sommige kunstenaars zien de grens als een lijn, een afscheiding die je zichtbaar kunt maken. Voor anderen bevindt de grens zich in een overgangsgebied, het gebied tussen leven en dood, tussen dag en nacht, tussen realiteit en fantasie. De verschillende benaderingen en disciplines – fotografie, schilder- en beeldhouwkunst – leveren een gevarieerde expositie op. De opening heeft vrijdagavond 6 november plaats om 20.00 uur.

Wereld der rendierjagers

In het Goltziusmuseum in Venlo is tot en met 14 februari de expositie 'Rendierjagers – Prehistorische tentenkampen' te zien. De aandacht gaat vooral uit naar de leefwereld van de jagers in de steentijd. Levensgrote modellen en maquettes op schaal, nagebootste gebruiksvoorwerpen en diareportages zijn de voornaamste ingrediënten van de tentoonstelling. Volgens de organisatoren is het geheel te vergelijken met een soort 'tijdscapsule' die de bezoekers een kijkje laat nemen in de steentijd.
Om het verleden te reconstrueren is gebruik gemaakt van geavanceerde wetenschappelijke technieken waarmee archeologen en antropologen werken. Zij hebben onderzoek verricht onder hedendaagse jagers en voedselverzamelaars in Noord-Amerika.
Aanleiding voor de tentoonstelling zijn de prehistorische tentenkampen van rendierjagers die in de afgelopen paar jaar zijn opgegraven in het Maasdal.
Het museum is op werkdagen van 10 tot 16.30 uur open en in het weekend van 14 tot 17.00 uur. Voor het onderwijs zijn lespakketten over dit stukje geschiedenis krijgbaar.

Oplossing van gisteren

. r o o d . l . r . s n e l
b . o m o n o . o m m e n .
e b . o r . n . o . a e . s
e r g . a r t i k e l . a t
r o o s . e . . . l . s t i
. o . t e s t a m e n t . e
i d e e . i t . e k . o o r
. . . l . d . . . t . r . .
l a m p . e e . e r . i e m
. n . e e r b e t o o n . a
h o e n . e . . . d . g a r
o d e . a n n a l e n . a k
m e . m a . o . e . o l . t
p . k o r a n . e r r a s .
. l i e d . a . g . a a r e

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ
Limburgs Dagblad B.V.

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verwer
Hoofdkantoor:
In de Cramer 37
6411 RS Heerlen
Telefoon:
Abonnementen 045-739881
Advertenties 045-739886
Algemeen 045-739911
Piccolo-advertenties 045-719966
Fax:
Advertenties 045-739204
Algemeen 045-739364
Redactie 045-739264
Banken:
ABN Bank Heerlen 57 75 35 935
Postbank 10 35 100
Rayonkantoren:
Brunssum 045-256363
Geleen 046-746868
Heerlen-Centrum 045-717719
Kerkrade 045-452932/455506
Maastricht 043-254477
Roermond 04750-18484
Sittard 046-515577
Valkenburg 04406-15045
Abonnementsprijzen:
Bij vooruitbetaling te voldoen.
Bij automatische betaling:
per maand ƒ 27,45
per kwartaal ƒ 82,35
Per acceptgiro:
per maand ƒ 28,45
per kwartaal ƒ 83,35
losse nummers ƒ 1,60
Bfr. 30

Alle orders worden afgesloten en uitgevoerd overeenkomstig de Regelen voor het Advertentiewezen en overeenkomstig de Algemene Voorwaarden van het Limburgs Dagblad.

het kristallen kasteel

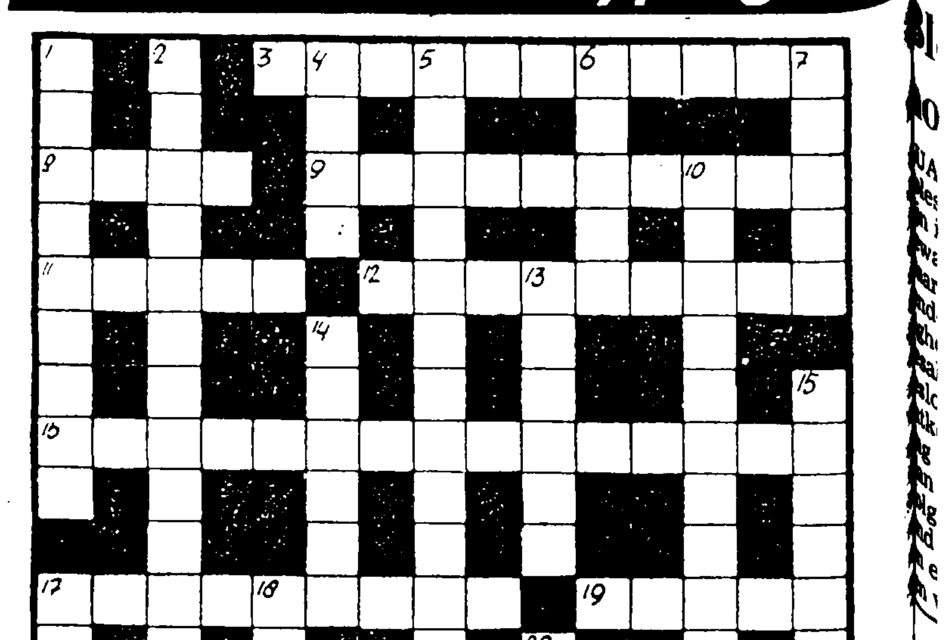

recept

Kipschotel met cashewnoten

Ingrediënten 4 personen: 4 kipfilets, 3 lenteuitjes, 1 grote gele paprika, 1/2 chinese kool, enkele lepels (olijf)olie, 40 gram taugé, sojasaus, 75 gram cashewnoten.

Snijd de kipfilets in repen. Maak de lenteuitjes schoon en snijd in ringetjes. Maak de paprika schoon en snijd in repen. Was de kool, laat goed uitlekken en snijd de bladeren in schuine repen. Verhit de olie. Roerbak eerst de kip 2 minuten en neem met een schuimspaan uit de pan. Voeg de ringetjes lente-ui en repen paprika toe en laat dit al omscheppend 3 minuten fruiten. Voeg de repen kool toe en blijf omscheppen. Rooster ondertussen in een droge koekepan de cashewnoten. Voeg de taugé en de reepjes kip toe en schep alles dooreen. Schenk 2 eetlepels soja in de pan en laat alles even doorsudderen. Voeg de geroosterde cashewnoten toe en serveer direct met rijst.
Als het mengsel te vochtig is kunt u het vlak voor het serveren binden met een theelepeltje maizena aangemaakt in water (nog voordat u de noten toevoegt).

cryptogram

Horizontaal: 3. Moes is voor de edelman als een meetinstrument; 8. Hij heeft wel wat te zeggen; 9. Lawaai van mannen die zich niet druk maken; 11. Hij leert ons met planten om te gaan; 12. Is I berucht om de slechte atmosfeer? Ja, en L ook; 16. Voor velen de moeilijkste jaarlijkse opgave; 17. Afsluiting van een zeekasteel?; 19. Een inwoner van Beieren verandert plotseling als hij een vogel ziet; 21. Als hij de kaarten scheurt bederft hij alles; 22. Ze tellen hoog of ze tellen laag; 23. Kerkelijke belasting? Dat is een teleurstelling.

Verticaal: 1. Beslist niet een dag voor [illegible] buitenlander en 't is nodig na hard werk[illegible] 2. Geroofd vaatwerk; 4. Een waaracht[illegible] huwelijk; 5. Speelgoed waar je over [illegible] kan de zaak ophouden; 6. Dronkema[illegible] praat; 7. Het minst grove is het pretti[illegible] 10. Generaals; 13. Riviervis waar een [illegible] ropeaan bij wegloopt omdat hij tegen [illegible] loopt; 14. Kostbaar zwijnevoer?; 15. Ik [illegible] er op en verwacht dat ieder dit vers[illegible] 17. Een kap er bij tegen de damp; 18. [illegible] uit lichaamsdelen maakt men een rech[illegible] lijn; 20. Hier komt alle nieuws vandaan.

Vervolg van pagina 1

Veel lof voor maatschappelijke betrokkenheid koninklijk paar

Soberheid troef tijdens koperen jubileum Beatrix

N HAAG - Niet alleen koningin rix kreeg gisteren tijdens de ng van het koperen regeringsleum in Den Haag lovende rden, ook voor prins Claus was veel waardering. Premier Lubbenadrukte in zijn welkomstrd de maatschappelijke betrokheid van het koninklijk paar. hun toespraken komen ethische gen aan de orde. De verbondenmet andere volkeren en landen de zorg voor het milieu zijn terende thema's in de redevoeen van zowel prins Claus als ingin Beatrix."

n duizend mensen waren naar Grote of Sint Jacobskerk gekoom het regeringsjubileum te Ministers, staatssecretaris, vakbondsbestuurders, maar ook bijna tweehonderd 'gewone' burgers waren uitgenodigd de viering bij te wonen. Het was een sobere plechtigheid, waarbij onder anderen premier Lubbers, prof. dr. E. H. Kossmann en de voorzitter van de Eerste Kamer mr. H.D. Tjeenk Willink het koninklijk paar toespraken. Evenals Lubbers benadrukte de Eerste-Kamervoorzitter „dat koningin Beatrix én prins Claus beiden een positie hebben verworven waarin ze publieke aandacht vragen voor maatschappelijke problemen."

Lubbers herinnerde aan de rellen in Amsterdam tijdens de inhuldiging van Beatrix in de Nieuwe Kerk. „Het was soms muisstil in de kerk. Niet alleen omdat het zo plechtig was, om goed te horen wat er gezegd werd. Maar ook om de oren te spitsen naar buiten, naar de roerige stad, om te horen of die geluiden zelfs binnen de muren doordrongen."

Twaalfeneenhalf jaar later, in de Grote kerk in Den Haag, is het opnieuw doodstil. Er wordt voor het eerst voorzichtig gelachen als de historicus Kossmann over de moeilijke beginperiode van koningin Juliana spreekt. „Er waren spanningen, maar hoe ernstig deze waren en of zij voortkwamen uit meningsverschillen tussen vorstin en kabinet, is moeilijk te achterhalen. De koningin kwam voor lastige problemen te staan." Op de televisieschermen, die overal in de kerk waren opgesteld, was goed te zien hoe prinses Juliana verbaasd reageerde, waarop het publiek even durfde te lachen.

Na afloop was er voor de genodigden een receptie in het koor van de kerk. Mensen die koningin Beatrix nog nooit van dichtbij hadden gezien, baanden zich een weg langs ministers, staatssecretarissen en Kamerleden, om haar de hand te schudden. Hoewel de viering zelf wat stijf was, waren voornamelijk de 'gewone' burgers ingenomen met de ongedwongen sfeer tijdens de receptie. „Het is een belevenis zoveel bekende gezichten in het echt te zien," aldus een genodigde.

Rode Khmer valt buitenwijken van Phnom Penh aan

PHNOM PENH - De Rode Khmer heeft deze week raket- en mortieraanvallen uitgevoerd op twee dorpen in de buurt van Phnom Penh. Dit heeft het Cambodjaanse ministerie van Defensie gisteren bekendgemaakt.

De eerste aanval trof het dorp Prek Rath op tien kilometer van de hoofdstad. Het ging om de eerste aanvallen op de omgeving van Phnom Penh sinds de ondertekening van een vredesverdrag tussen de verschillende Cambodjaanse facties een jaar geleden. Bij de aanval op Prek Rath vielen drie gewonden. Nog een uur later werd het dorp Prek Kdei door mortieren en raketten bekogeld. Er vielen geen slachtoffers.

De Veiligheidsraad van de Verenigde Naties heeft de Rode Khmer, de belangrijkste guerrillagroep die weigert in het kader van het vredesverdrag de wapens neer te leggen, tot 15 november de tijd gegeven om met de vredestroepen van de VN samen te werken. Die samenwerking stellen de VN als voorwaarde voor deelname aan de in mei 1993 te houden verkiezingen in Cambodja.

Navo wil Russen weg uit Balticum

BRUSSEL - De Navo is bezorgd over de beslissing van Rusland een pauze in te lassen in de terugtrekking van de voormalige Sovjet-troepen uit de inmiddels onafhankelijke staten langs de Oostzee. Ze dringt er bij Rusland op aan onverwijld door te gaan met de terugtrekking van zijn troepen uit Estland, Letland en Litouwen.

President Boris Jeltsin van Rusland maakte donderdag bekend dat de terugtrekking van de troepen is stopgezet omdat de Russische minderheden in de Baltische staten bescherming behoeven tegen de 'inheemse' bevolking.

In de Baltische staten is gisteren voorzichtig gereageerd op de door Rusland aangekondigde stopzetting van de terugtrekking van de Russische troepen uit deze landen. Kritiek op de aankondiging van de Russische president kwam van de woordvoerder van het Litouwse parlement, Audrius Azubalis. Hij wees de beschuldigingen van Jeltsin over schendingen van de mensenrechten in Litouwen resoluut van de hand.

Duits parlement verhuist pas in 2050 naar Berlijn

BONN - Pas in het jaar 2050 verhuist het Duitse parlement van Bonn naar Berlijn en niet in 1993 zoals de Bondsdag vorig jaar met krappe meerderheid besloten heeft. Met deze onverwachte uitspraak in Der Spiegel neemt kanselier Helmut Kohl een voorschot op het rendement van de investering van ongeveer 300 miljoen gulden, die de bouw van het 'glaspaleis aan de Rijn' gekost heeft. De nieuwe huisvesting werd gisteren opgeleverd. Al twintig jaar geleden nam de Bondsdag het besluit dat ze een andere huisvesting nodig had.

punt uit

● Gevangene

Eén van de vier mannen die vorige week vrijdag ontsnapten uit de gevangenis De Grittenborgh in Hoogeveen, is door de politie van Groningen aangehouden. De 34-jarige man werd herkend door agenten van de gemeentepolitie die hem in de stad zagen lopen. Van de drie andere mannen die op de extra beveiligde afdeling verbleven en twee bewakers gijzelden om de inrichting uit te komen, ontbreekt nog steeds ieder spoor.

● Minister

De Belgische minister van Sociale Zaken, Philippe Moureaux, heeft er gisteren volkomen onverwacht de brui aan gegeven. Hij heeft bij de koning zijn ontslag aangevraagd. Aanleiding voor Moureaux om op te stappen is het besluit van de wekelijkse ministerraad om een discussie over zijn plan voor hervorming van de ziektekostenverzekering uit te stellen.

● Noodhulp

Onder auspiciën van de Wereldbank komen er twaalf commissies die per lidstaat van het Gemenebest van Onafhankelijke Staten de behoefte aan hulp in kaart gaan brengen en kijken in hoeverre de hervormingen worden gerealiseerd. Dit is besloten tijdens een conferentie in Tokio. Het gastland maakte bekend dat het 170 miljoen gulden noodhulp aan het GOS geeft. Minister Lawrence Eagleburger van de VS bood 700 miljoen gulden Amerikaanse hulp aan. De Europese Gemeenschap, die al het merendeel van de hulp voor haar rekening neemt, heeft tijdens de conferentie geen extra middelen toegezegd.

● Polio

Een 14-jarige jongen uit Hillegom is gistermiddag met polio opgenomen in het Spaarneziekenhuis in Haarlem. De jongen, leerling van De Hoeksteen, een school op reformatorische grondslag in Nieuw Vennep, is niet tegen kinderverlamming ingeënt. Inmiddels zijn er in ons land 23 gevallen van deze infectieziekte geregistreerd.

● Wapendeal

Een notitie uit 1986 van de toenmalige minister van Defensie Casper Weinberger, die gisteren is vrijgegeven, toont aan dat George Bush, die toen vicepresident was, steun heeft gegeven aan de geheime afspraken met Iran over de wapens-voor-gijzelaars ruil. De notitie ondergraaft Bush' jarenlange bewering dat de afspraken buiten hem om zijn gemaakt en dat hij niet op de hoogte was van de kritiek van Weinberger en de toenmalige minister van Buitenlandse Zaken George Shultz op de deal.

Politieke onzekerheden zorgen voor grote spanningen in korpsen

Reorganisatie politie in gevaar

Van onze redactie binnenland

N HAAG - De reorganisatie van de politie verloopt eizaam. Er zijn tal van onerheden die de totstandkong van één Nederlandse itie ernstig in gevaar kunbrengen. Dit blijkt uit een ern onderzoek van de Kalieke Universiteit Brabant UB) naar de voortgang van project, dat op 1 april 1993 eed moet zijn.

ral de politieke onzekerheden groot en leiden tot onrust onder olitiemensen. Momenteel bedelt de Tweede Kamer de Poliwet, waarin de discussie over de ocratische controle en bedheden van korpsbeheerders raal staat. Voor de betrokkenen de 25 nieuwe regionale politiesen en het landelijke korps is uitkomst hiervan van groot be. De wet zal overigens niet op in werking kunnen treden, zotal van overgangsregelingen g zijn.

rnaast lopen nog andere 'operadoor de reorganisatie heen, ls de herverdeling van het aantal itiemensen per korps. Over anonzekerheden als de overname de politiebureaus en de functieerdering van het personeel, is onlangs uitsluitsel gegeven.

Weerstand

onderzoekers concluderen dat zaken 'een bedreiging voor het en van de reorganisatie' vor. Een ander belangrijk risico is eenzijdige gerichtheid' van de op de mammoet-operatie structuren en procedures. Het eilijke doel van de reorganisatie, betere politie, dreigt uit het t te verdwijnen. Die aandacht tijdig verlegd worden, waaruwen de onderzoekers van de B.

daadwerkelijke plaatsing van de itiemensen per 1 april volgend wordt 'een bron van spanning' oemd. In sommige korpsen is de op weerstand groot, omdat mensen in overbodige functies en hnisch-administratief personeel dupe dreigen te worden. De n voor de hele operatie van de wone' politiefunctionarissen trouwens af te nemen. Zij eten door de leidinggevenden 'over de streep getrokken worals zij het rapport.

ardering is er voor de opzet van project. Ook het feit dat er al een einddatum is genoemd, de kans op succes groter. Het uwe politiebestel komt er wel, het weg terug is nauwelijks aanbaar, zo concluderen de onzoekers.

Bloedige strijd in hoofdstad Angola

ANDA - Eenheden van de Anoppositiebeweging Unita n ten minste twaalf steden een spend offensief begonnen. mee lijkt al de dertig jaar dude burgeroorlog weer in alle hefeid te zijn opgelaaid en het vreakkoord dat in mei 1991 werd oten van tafel te zijn. In Pretoria en de Zuidafrikaanse regeberichten dat Zuid-Afrika van is Angola binnen te vallen. gens nog onbevestigde berichhebben tijdens de felle gevechenkele tientallen mensen het leverloren.

Trage mars tegen tempobeurs

● *Ongeveer duizend studenten hebben gisteren in Utrecht gedemonstreerd tegen de dreigende invoering van de tempobeurs en andere bezuinigingsplannen van onderwijsminister Ritzen. Die wil studenten voortaan hun studiebeurs laten terugbetalen als ze niet in een bepaald tempo hun tentamens halen. De studenten willen echter hun eigen tempo bepalen, en om dat te demonstreren hielden ze een uiterst trage protesttocht door de Utrechtse binnenstad. „Als ze net zo langzaam studeren als demonstreren, kan ik die Ritzen geen ongelijk geven", aldus een toeschouwer. Sommige studenten gaven op spandoeken te kennen dat ze de voormalige minister van Onderwijs Deetman terug wilden. Kennelijk waren ze vergeten dat Deetman destijds eveneens door de studenten werd verguisd.*

Foto: ANP

Westen vreest opdeling Bosnië-Hercegovina

Exodus na val Jajce

BELGRADO - Met de Servische verovering van het Westbosnische stadje Jajce is gisteren een nieuwe grote vluchtelingenstroom op gang gekomen. Duizenden militairen en burgers, overwegend moslims, zijn door de bergen naar het dertig kilometer verderop gelegen Travnik gevlucht.

De vluchtelingenorganisatie van de Verenigde Naties (UNHCR) rekent erop dat zeker 15.000 mensen Jajce ontvluchten of al ontvlucht zijn. Een UNHCR-woordvoerder meldde gisteren dat Serviërs het vuur hadden geopend op 5.000 vluchtelingen die geen kant op konden.

De VN-organisatie heeft inmiddels maatregelen getroffen om de vluchtelingen op te vangen en te verzorgen. Vanuit de Kroatische havenstad Split vertrokken gisteren tien vrachtwagens met levensmiddelen en hulpgoederen naar de noordwestelijke Bosnische stad Vitez.

De inneming van Jajce is voor de Bosnische Serviërs van enorm belang, omdat daardoor een corridor is ontstaan met de Servische regio Krajina in Kroatië. De verovering van Jajce op de moslims is een belangrijke stap op weg naar een Groot-Servië, zo bleek gisteren uit de woorden van de voorzitter van het parlement van de Bosnische Serviërs, Milovan Milanovic.

Hij verklaarde dat het Servische Krajina in Kroatië en de Serviërs in Bosnië-Hercegovina hun grondgebied zullen samenvoegen. Beide parlementen bespreken het plan vandaag al.

Westerse diplomaten zien de Servische verovering van Jajce als een opdeling van Bosnië-Hercegovina tussen de Serviërs en de Kroaten, die door de wereld als een voldongen feit zal worden geaccepteerd. Zij houden er rekening mee dat de strijd in Bosnië nog wel twee jaar kan duren, compleet met massaal bloedvergieten, grote vluchtelingenstromen en grootscheepse etnische zuiveringen, van dorp tot dorp, van stad tot stad.

Bondsbestuur al tevreden met prijscompensatie

CNV ziet af van extra loonsverhoging bouw

DRIEBERGEN - De Hout- en Bouwbond CNV neemt voor de nieuwe bouw-cao genoegen met alleen een compensatie voor de gestegen kosten van het levensonderhoud. Van een extra verhoging om daarmee ook nog een, zij het geringe, reële verbetering van de koopkracht te bereiken, ziet de bond af.

Maandag beraadt de bondsraad van de Bouw- en Houtbond FNV zich over zijn uitgangspunten voor de half november te beginnen onderhandelingen over de bouw-cao.

Het eisenpakket zoals het bestuur van de CNV-bond dat in concept aan de bondsraad had voorgelegd, voorzag in een kwart procent loonsverhoging bovenop de prijscompensatie. De bouw kent nog het systeem dat de lonen automatisch elk half jaar worden verhoogd met het percentage waarmee de dagelijkse boodschappen en andere kosten van levensonderhoud in het voorgaande halfjaar zijn gestegen.

Met grote tegenzin ging de bondsraad gisteren in zijn vergadering in Driebergen uiteindelijk akkoord met het voorstel van het bondsbestuur om het kwart procent 'extra' te laten zitten om daarmee tegemoet te komen aan wensen om de loonstijgingen zo beperkt mogelijk te houden.

In de verste verte zou met de bondsraad niet te praten zijn geweest over het idee dat bij het Centraal Planbureau en in het kabinet leeft om voor volgend jaar af te zien van elke vorm van loonstijging, dus ook van een compensatie voor stijgende kosten van het levensonderhoud.

Van onze redactie buitenland

Bild publiceert belastende documenten over Duitse schrijver

Wallraff toch Stasi-spion?

BERLIJN - De Duitse journalist Gunter Wallraff is mogelijk toch een spion van de Stasi geweest. Dat blijkt uit de aanklacht tegen de vroegere Oostduitse spionagechef Markus Wolf. Alexander von Stahl, de hoogste officier van justitie belast met terreurzaken, wil Wallraff als getuige horen in het aanstaande proces tegen de ex-Stasi-generaal Wolf.

Volgens Von Stahl heeft de Stasi Wallraff 'mogelijk sinds 1966, in ieder geval vanaf 1967 als IM (informele medewerker, red.) met de schuilnaam Walkure geregistreerd.' Wallraff noemde de beschuldigingen 'volslagen belachelijk. Ik heb nooit voor de Stasi gewerkt.'

De boulevardkrant Bild, die gisteren delen van de aanklacht heeft gepubliceerd, citeert Von Stahl onder meer met de opmerking dat de Stasi Wallraffs politieke en journalistieke relaties wilde gebruiken om actuele informatie te krijgen over de SPD en de linkse scene in de Bondsrepubliek. Von Stahl: „Een ander, gedurende een bepaalde periode gevolgd doel was via Wallraff, die onder een valse identiteit in 1977 bij de redactie van Bild had gewerkt, inzicht en kennis te vergaren over de structuren bij Bild." In ruil daarvoor zou de journalist inzage hebben gekregen in Stasi-dossiers over nazi's in de Bondsrepubliek. In 1976, aldus Von Stahl, verbrak Wallraff zijn Stasi-contacten nadat de kritische DDR-zanger Wolf Biermann het land was uitgezet.

Begin dit jaar doken de eerste berichten over een samenwerking tussen Wallraff en de Stasi op. Het inmiddels ter ziele gegane boulevardblad Super moest de beschuldigingen rectificeren, omdat ze niet hard gemaakt konden worden. Het verhaal van Bild zet er daarentegen wel tamelijk serieus uit.

Wallraff heeft nooit ontkend tussen 1968 en 1971 regelmatig de DDR te hebben bezocht. „Maar werken voor de Stasi? Dat is volstrekte waanzin. De DDR-autoriteiten hebben mij nooit gevraagd iets voor hen te doen," aldus Wallraff na de eerste aanvallen.

De 50-jarige journalist schreef na zijn werk bij Bild een onthullend boek over de praktijken bij dit Springerblad. Enkele jaren geleden baarde hij opnieuw veel opzien met zijn boek 'Ik, Ali' over zijn ervaringen als Turkse gastarbeider in Duitse bedrijven. In beide gevallen werden tientallen processen gevoerd over beweringen die Wallraff ten onrechte zou hebben gemaakt, maar in de meeste gevallen won de journalist.

De schrijver had begin januari al bij Joachim Gauck, de regeringsgevolmachtigde voor de Stasi-dossiers, geïnformeerd of er belastend materiaal over hem bestaat. Het antwoord zou negatief zijn geweest. Super en Bild-Zeitung hadden toen onder schreeuwende koppen als 'Ook Wallraff door de Stasi gestuurd?' en 'Onthuller Wallraff: De man, die bij de Stasi Walkure was', verhalen vol beschuldigingen gepubliceerd. Volgens ingewijden circuleerde deze geschiedenis al weken op verschillende redacties, maar wilde geen enkele serieuze krant zich eraan.

Limburgs Dagblad

piccolo's

Voor méér resultaat!

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postgiro: 1035100
Bank: ABN 57.75.35.935
Fax: 045-739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met een woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: ƒ 1,30.
Afwijkende tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermist Gevonden ƒ 1,15 per mm. Onroerend Goed en Bedrijven Transakties ƒ 1,80.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal een woord in grotere letter (14-punts).
Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: ƒ 1,80.
Advertenties onder nummer: ƒ 7,50.
Bewijsnummers op aanvraag: ƒ 4,75.

Prijzen exclusief 6% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.

Enkele rubrieken UITSLUITEND à contant en met legitimatie.

Telefonisch opgeven

045-719966

Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.

Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing.

Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt donderdag 17.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard dan ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door meer dan 250.000 personen van 15 jaar en ouder.
(Bron: Cebuco Summo Scanner)

Vermist/Gevonden

Hoge bel. TERUGBEZ. of tip inz. gestolen goudkl., Lincoln herenhorl., Junghans dameshorl. en vestzakhorl. Tel. 045-416141 avond of weekend.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Mededelingen

3e jaars student FYSIOTHERAPIE zkt. hulp bij het oefenen van praktische vaardigheden. 045-271964.

Begin okt. MOTORMUIS voor Marco, verkeerd bezorgd. Met afz. Harley D. Inl. 045-319514.

Personeel aangeboden

Ben op zoek naar een
Bestuursfunctie van niveau
binnen Welzijn, Sociale Zaken en Volksgezondheid in Heerlen of direkte omgeving.
Br.o.nr. B-3019, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

BOUWEN of verbouwen. Stucadoren of tegelzetten, wij doen alles voor u, ook in het weekend tegen redelijke prijzen. Tel. 045-220898.

MEUBELMAKER in bezit van werkplaats zoekt compagnon m/v. 045-751285.

HULP in de huishouding biedt zich aan, eigen vervoer. Tel. 045-218135.

Aannemersbedrijf M. Veugen BV vraagt voor omgeving Aken ervaren METSELAARS, Duits verzekerd. Gaarne telefonisch solliciteren tussen kantoortijd. Tel. 0949-240661623.

Gedipl. ervaren COUPEUSE zoekt veranderwerk voor zaak. Br.o.nr. B-3052, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Personeel gevraagd

Bouwvak personeel

Limburgs steigerbouwbedrijf
vraagt met spoed:
steigerbouwers, ervaring vereist.
Hofdwarsweg 1, Geleen. Tel. 046-742410.

Gezocht
Timmerman
voor werkplaats, die geheel zelfst. kozijnen kan maken.
Aannemers- en Timmerbedrijf
H. de Haan BV
Fr. Erenslaan 24, Landgraaf
Tel. 045-318849

Fa. R K N Bouw vraagt met spoed TIMMERLIEDEN, metselaren ook kolonnes voor haar werken in Duitsland. 045-274121, H.v. Veldekestr. 3, Brunssum.

Mildner bouwbedrijf vraagt METSELAARS, omgeving Aken, Keulen. Tijdens kantooruren 045-231200.

BOUW- en Ingenieursburo Kerkrade BV vraagt met spoed timmerlieden, metselaars, ook colonnes voor bouwwerken in Aken, Düsseldorf en Keulen, Duits verzek. en goede sociale voorz. Melden tijdens kant.uren van 9.00 tot 18.00 uur. Tel. 045-428062 of 045-419662.

STUCADOOR gevr. Stucadoorsbedrijf Mullenders. Tel. 04406-42068.

WOLF Europabouw vraagt voor Duitsland ervaren ijzervlechters. Tel. 045-224537 of 04499-4479.

Gevr.: METSELAARS. Inl. tel.; B.E.M. B.V. Dhr. van Tilburg 04450-4565

Fa. WGW Bouw. Voor direct gevr. voor Duitsland METSELAARS, betontimmerlieden. Ook colonnes. 045-231336/ 230477. Hommerterweg 77, Hoensbroek.

Vakbekwame METSELAARS gevraagd voor bouwwerken in Duitsland en in Nederland A.H.B. Tel. 045-427772.

Bouwbedrijf Borger B.V. Brunssum vraagt voor direkt voor Nederland en Duitsland BETONTIMMERLIEDEN, metselaars en voegers, colonnes of los. 045-250930.

Eurobouw Maastricht zoekt vakbekwame metselaars en TIMMERLIEDEN, voor werk in Nederland en Duitsland. Duits of Nederlands verzekerd. Te melden tijdens kantooruren: Tel. 043-254669.

Chauffeurs

Gevraagd CHAUFFEURS groepsvervoer. Pers. aanmelden: Strijthagenweg 125, Kerkrade.

Taxicentrale Bor-Tax vraagt part-time CHAUFFEURS voor overdag. Persoonlijk aanmelden, Putstraat 103, Born.

Gevraagd nette TAXI-CHAUFFEUR full-time en part-time buschauffeur groot rijbewijs, liefst met erv. Pers. melden Maastrichterstraat 157, Brunssum.

Horeca personeel

Brimex
kwaliteitsprodukten Maastricht
Producent van diepvriesprodukten (maaltijden, soepen, vleesger. etc.) zoekt op korte termijn een zelfst. werkende
kok
Functie-omschrijving: Het produceren van onze bestaande produkten volgens recepturen en het mede begeleiden van de ontwikkeling van nieuwe produkten. Onze produktie is gebaseerd op grote hoeveelheden per dag, zodat een opleiding gericht op het werken in een grootkeuken een van de vereisten is. Gezien onze sterk groeiende omzet is, na gebleken degelijkheid, een doorstroming naar produktieleider zeer reeel aanwezig. Uw sollicitatie, graag schriftelijk, met de persoonlijke gegevens (diploma's etc.) sturen naar: Brimex Kwaliteitsprodukten, Sleperweg 40, 6222 NK Maastricht, t.a.v. A. d'Elfant.

Cafetaria Snackbar vraagt part-time MEDEWERKSTERS, plusm. 18-25 jr. geen erv. vereist, aangepaste tijden i.v.m. school of studie event. mog. Tel. 045-213451.

PERSONEEL gevr. Café de Doufpot. Tel. 046-751023 na 16.00 uur.

Gevr. parttime KOK, voor 3 à 4 dgn. p.wk. Inl. Steakhouse Leon, Amstenrade. Tel. 04492-2752.

Gevr. 3e Rest. KOK, Lunchroom. Rest. De Koffiepot. Grotestraat-Centrum 37, Valkenburg. Soll. na tel. afspraak. 04406-12017.

Hotel-Restaurant Prinses Juliana
vraagt voor direct:
Medewerkers afwas m/v
3 à 4 avonden per week
Indien deze vakature U aanspreekt maken wij gaarne een afspraak voor een gesprek:
04406 - 1 22 44
Salaris volgens C.A.O. voor het horecabedrijf, functiegroep II
Hotel-Restaurant Prinses Juliana
Broekhem 11 - Postbus 812
6301 HD - 6300 AV
Valkenburg a/d Geul

Hotel Restaurant Winseler Hof

HOTEL WINSELERHOF is een luxe Hotel en Restaurant, gevestigd in een monumentale hereboerderij uit de 15e eeuw te Landgraaf (Zuid-Limburg). Naast 49 luxe hotelkamers beschikt het hotel over diverse zalen voor vergaderingen, produktpresentaties en diners van 4 tot 300 personen. Daarnaast wordt in RESTAURANT PIRANDELLO de Italiaanse Top Gastronomie gepresenteerd. De unieke wijnkelder in de historische gewelvenbar van de boerderij bevat uitsluitend Italiaanse wijnen.

Ter versterking van onze keukenbrigade onder leiding van meesterkok Huub Biro zijn wij op zoek naar een:

Chef de Partie (m/v)

Naast enthousiasme en creativiteit dient de kandidaat die wij zoeken te beschikken over:

* Afgeronde S.V.H. opleiding of soortgelijke opleiding
* Ervaring in 1e klas huizen

Tevens zijn wij op zoek naar een:

Afwashulp (m/v)

Uw schriftelijke sollicitatie met curriculum vitae kunt U richten aan:
Restaurant Pirandello / Hotel Winselerhof
Tunnelweg 99, 6372 XH LANDGRAAF,
t.a.v. Dhr. Jelle P. van Gangelen.
Tel. inlichtingen: 045-464343 Dhr. Huub Biro.

Gevraagd allround DISK-JOCKEY m/v voor onze Royal-Suite, ervaring met muziek uit de jaren 50 t/m heden is een pre. Voorstellen na telefonische afspraak. Tel. 045-415794.

Huish.pers./Oppas

Gevr. lieve KINDEROPPAS in huis, voor max. 3 dgn. per week. Tel. 04493-2445.

HULP in de huish. gevr. voor 1 à 2 ochtenden p.wk. in Hoensbroek. 045-219522.

Huishoudelijke HULP gevraagd voor 1 morgen per week. Tel. 046-529609.

Medisch pers.

ARTZHELFERIN oder Krankenschwester, engagiert, freundlich, als follzeitkraft für internistische Praxis ab sofort gesucht. Übertarifliche bezahlung, optimale busverbindungen, angenehmes betriebsklima. Üblichen berwerbungsunterlagen biete senden an: Praxis Dr. Wienfried Jacobs, Schützelterstrasse 571 D5100 Aachen. 0949-24183002.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Technisch personeel

Installatiebedrijf J. Daniëls B.V. te Voerendaal
vraagt:
Pijpfitters met las-ervaring
in bezit van rijbewijs
Soll. na tel. afspraak: 045-751591 tussen 16.30-18.00 uur.

LASSER gevr. voor carosserie werk aan privé auto. Tel. 045-714039.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Uitzendbureau's

Tempo-Team Uitzendbureau
zoekt
MTS-Bouwkunde m/v
voor een relatie in Landgraaf. U gaat toezicht houden op bouwprojecten en hebt een leidinggevende en coördinerende taak. Een afgeronde opleiding MTS-Bouwkunde en enige werkervaring zijn vereist. Tevens bent u in het bezit van een rijbewijs BE. Deze afwisselende baan is voor langere tijd.
Informatie: 045-712631 Claudia van der Burgt
HEERLEN, OP DE NOBEL 1/AKERSTRAAT

Tempo-Team Uitzendbureau
zoekt
Secretaresse m/v
voor een bedrijf in Kerkrade. Wij zoeken een gemotiveerde kandidaat die zelfstandig alle voorkomende secretariële werkzaamheden kan verrichten. U hebt een afgeronde secretaresse-opleiding, beheerst de Engelse taal in woord en geschrift en hebt relevante werkervaring. Kennis van de Duitse en Franse taal is een pré. Deze full-time baan is voor langere tijd. Hebt u interesse? Kom dan direct langs. Informatie: 045 - 46 56 56, Tineke Tullemans
KERKRADE, GRUPELLOSTRAAT 35

Winkelpersoneel

Frischfleisch Verkäuferin
Als voll- oder teilzeit gesucht.
SPARMARKT Frauenrath, Rathausplatz 5,
5100 Aachen, Richterich. Tel. 09-49-24114507.

Wij vragen voor enkele maanden parttime
juwelen verkoopster
Beslist met het vak bekend.
Wilt U bellen naar:
Juweliershuis v. Cleef & Delon, Kerkrade
Telefoon 045-453098.

C 1000 Supermarkt Vestjens
Wilt U ook eens iets anders en nieuwe ervaringen opdoen in een jong en DYNAMISCH LEVENSMIDDELENBEDRIJF met tevens diverse PROMOTIE-MOGELIJKHEDEN voor de goede medewerkers.
Hiervoor zoeken wij MET SPOED:
Winkelbediende/cassière m/v
Verkopers(sters) vleeswaren
Voor full-time 38 uur per week. U zult zich voornamelijk bezig houden met werkzaamheden t.b.v. de verschillende afdelingen binnen ons bedrijf.
Functie-eisen: Leeftijd min. 18 tot 20 jr., min. Middelbaar Onderwijs, goede contactuele eigenschappen, klantvriendelijk en representatief. Ook bieden wij mogelijkheden tot het volgen van interne opleidingscursussen. Salaris wordt vastgesteld op grond van de C.A.O. voor het levensmiddelenbedrijf. Sollicitaties schriftelijk te richten aan:
C 1000 Vestjens, Voskuilenweg 48, 6416 AL Heerlen of mondeling na tel. afspraak 045-717900.

WINKELJUFFROUW gevr. met ervaring voor slagerij voor min. 10 uur in Kerkrade West. Br.o.nr. B-3033, L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Gevraagd enthousiaste VERKOOPSTER voor slagerij op part-time basis, liefst met ervaring. Interesse bel: 045-717483, Slagerij Scheeren, Welten Heerlen.

Diversen personeel

Parttime Sales Ladies
Een aantal malen per jaar willen wij onze promotie- en verkoopaktiviteiten bij opticiens in uw woongebied extra ondersteunen. Voor dit doel zoeken wij ERVAREN SALES LADIES, die dit bij voorkeur voor langere tijd willen doen, daarbij gebruik makend van de opgedane ervaring en contacten

Leeftijdsindicatie 25 tot 40 jaar. U dient in het bezit te zijn van een eigen auto. Indien u belangstelling heeft, stuurt u dan uw reactie met C.V. naar ICN Pharmaceuticals Holland B.V., Postbus 328, 2700 AH Zoetermeer.

Als U tussen 18 en 45 jaar oud bent en in bezit van auto en telefoon, kunt u in aanmerking komen voor onze gratis opleiding tot:
Vertegenwoordiger/ster
waarbij U tijdens de opleiding reeds een inkomen ontvangt, en na voltooide studie, desgewenst in vaste dienst kunt komen. Ervaring is niet vereist. Uw brief, met genoten opleiding etc. wordt door ons vertrouwelijk behandeld.
Avesta Nederland B.V. Postbus 107, 6000 AC Weert.

Het dagblad "De Telegraaf" is op korte termijn op zoek naar enkele serieuze kandidaat
Bezorg(st)ers
voor werkzaamheden in HEERLEN.
Informatie over de aard van de werkzaamheden en de verdiensten kunt U krijgen onder tel.nr. 045-726051.

Fitness-trainer, zweminstructrice en aerobic lera(a)r(es)
gevraagd. (part-time). Prettige werkomstandigheden voor enthousiaste en vakbekwame medewerkers/sters. Brieven met foto nr. B-3017 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Gevraagd met spoed een ervaren
dames- heren-kapper m/v
Het betreft een full-time baan. Zonder diploma's onnodig te solliciteren. Br.o.nr. B-3026, L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

GESUCHT für unser NL X Team: 10 nebenberufliche Mittarbeiter DM 1.500,- Monatl. Info: 045-352816.

Kleine dynamische school in het centrum van Maastricht vraagt 2 DAMES voor schoonmaakwerkzaamheden. Werktijden ma t/m vrij. 's ochtends om 9.30 uur klaar zijn. (pl.m.3 u. p.d.) Br.o.nr. B-3009, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Gevraagd BEZORGER m/v voor Volkskrant, Hoensbroek. Tel. 045-222144.

Wij zoeken CONSULENTES o.a. cosmetica, sieraden en kado's. Info: 045-214740.

THUISNAAISTERS gevraagd met ervaring, geen zwart werk. 04406-12405.

Porky's Pretpark zoekt leuk MEISJE. Zeer hoog loon gegar. Leuke sfeer. Tel. 045-228481.

DRINGEND gevr. meisjes en jongens voor escort-service. Tel. 045-275242.

Kamers

Te h. gevr. kamer/appartement in ROERMOND of Maastricht. 045-313229.

Brimex
kwaliteitsprodukten Maastricht
vraagt:
inpakster
40 uren per week, 17 - 21 jaar. OPROEPKRACHTEN.
Sollicitatie volgens afspraak 043-635958.

Groothandel in zuivelprodukten vraagt met spoed
Medewerkster voor schoonmaak- en produktiewerkzaamheden
Schriftelijke sollicitatie sturen naar:
Br.o.nr. B-3025 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

TV-Gezelschap vraagt
2 secretaresses en 1 receptioniste
voor hun produktielokatie in het gebied Hasselt-Genk.
Goede beheersing van Duits/Frans/Engels is vereist.
Uw sollicitatie met C.V. en foto kunt u richten aan:
Br.o.nr. B-3061, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Gevraagd mannen of vrouwen
die snel en makkelijk geld willen verdienen
en zelf hun inkomen willen bepalen.
Grijp nu uw kans!!
Dagelijks bellen. Tel. 04750-40388.

* Das Millionengeschäft *
der 90-ziger jahre. Konzern mit konkurenzlosen Produkten kommt neu nach Benelux. Gesucht Vertriebsfirmen v. haupt u. nebenberuflich. Einsteiger zum aufbau eines Europaweiten Netwerk Marketing. Ob Sie ƒ 2.000,- ƒ 20.000,- o. ƒ 50.000,- pro Monat verdienen bestimmen Sie selbst. Info MLM International. Tel. 0949-6324.83229 Fax. 0949-6324.83139.

Wij zijn gespecialiseerd in tentoonstellingsbouw.
In 1993 wordt ons opdrachtenpakket sterk uitgebreid.
Ter versterking van ons opbouwteam vragen wij:
* timmerman / standbouwer
* leerling standbouwer
* 2 schilders
* leerling schilder

Werkzaamheden vinden in binnen- en buitenland plaats.
Bel of schrijf een kort briefje naar:
Equi Expo Group B.V.
Thermiekstraat 19, 6361 HB, Nuth.
t.a.v. de heer Roosenboom.
Tel. 045-246060.

Publi Jeune Nederland zoekt studenten fotografie en amateur-
Fotografen
voor sportteam-fotografie in uw regio tijd. het weekend. Verdiensten mog. tot ca. ƒ 300,- per wknd.! Vraag de informatie-brochure aan via: 078-191190.

Club vrgt. MEISJES kan ook alleen v.h. weekend. Goede verd. Int. mog. 043-211620, Kl. Gracht 10, Maastricht.

Nette LINGERIE-CONSUL./manager. Leuke baan, hoge verdiensten. Info. ook voor party's 046-374189.

Levensmiddelenproducent zoekt op korte termijn:
Produktie-medewerkers
Leeftijd circa 18 jaar.
Schriftelijke sollicitatie sturen naar
Br.o.nr. B-3024 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

CONSULENTES gevr. voor verkoop van onze verzorgingslijn. Geen eigen investeringen. Interesse? 045-443575 (9.00-18.00 uur).

Wij zoeken actieve mensen die hun verdiensten zelf willen bepalen en zelfstandig willen zijn als AGENTUURHANDELAAR. 01182-3090.

Gevraagd met spoed WERKSTUDENT, lft. 15-18 jr. Drankenhandel Frans de Klein. Tel. 046-518655.

Gevr. leuke MEID die mij wil helpen met het runnen van mijn Club. Tel. 045-231437

Mooie ruime kamer te HEERLEN te huur, met gebr. van badk. en keuken, voor student(e), ƒ 375,- p.md. Tel. 045-722336

KAMER te huur, Dr. Calsstr. 13, Schaesberg, bij station. Tel. 045-721658, na 18.00 uur 045-313898.

GEZOCHT per 1-12-1992 huisgenoot M/V van 25 tot 30 jr. Bellen za.-zo.-ma. v.a. 17.00 uur, 045-714383.

Kamers te huur, met kost voor rustige personen, hartje HOENSBROEK. Tel. na 12.00 uur 045-224509.

Weg. ziekte gevr. ervaren SLAGER met vakdiploma, die na een inwerkperiode de slagerij wil voortzetten. Br.o.nr. B-3016 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

KAMER te h. voor nette jongeman, nabij centrum Heerlen, ƒ 425,- p.mnd. incl. G-W-L, tev. gebruik van gezamenlijke keuken en badk. Tel. 045-725588.

Proficiat!

Hans en Ineke
Hartelijk gefeliciteerd met jullie zilveren bruiloft.

Van Pieter en Evelyn, Astrid en Bekir.

Goedemorgen
August
van harte proficiat met je verjaardag. Wij wensen je nog een heel prettige dag.
Marlies, Achim, Michael en Jolanda.

Wim
hartelijk gefeliciteerd met je 40ste verjaardag.
Wensen: Elly, Oma, Maurice Monique en Maurice.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Hoera
Trudy 50 jaar

Moeder, Jet, Guus, Ria, Ella, Aad, Herman en Al...

Te huur STUDENTENKAMER, Heerlen-centrum ƒ 325,- p.m. 045-715636.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Reparaties

TV/VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Görgens. Industrieterr. Abdissenbosch-Landgraaf. Tel. 045-314122

Diepvries/koelkastreparatie meestal binnen 12 uur. TEBBEN koeltechniek (part) Geen voorrijkosten met garantie. 045-460471

KOELKASTREPARATIE, geen voorrijkosten en ... Vroko 045-441566/ 46165...

TV/VIDEO defect, vandaag gebracht, maandag al klaar. Tel. prijsopgave en garantie. 045-231340 E & E Electronica, Brunssum.

Bedrijven/Transacties

Uw zakenadres in Duitsland
met complete zaken service:
* Postservice * Secretariaatsservice
* Telefoon / Faxservice * Verzendservice / Opslagservice
* Complete kantoren * Vestigingsadviezen
ABS Büro-Service GmbH, Theaterstr. 90, D-5100 Aachen
Tel. 0949-241-4467720/Fax 0949-241-4467711.

Voor behartiging van uw zakelijke belangen in
Frankrijk
Quatre Feuilles:045-322785

Wees de winter een slag voor, koop of huur een MASTER heteluchtkanon daarvoor ook infraroodstralers, gasheaters, bouwdrogers en gebruikte kanonnen op voorraad. G. Cornelissen Mill. Tel. 08859-51072.

Te koop prof. HORECA-APPARATUUR; 4-pots Aubainmarie, ƒ 500,-; een rollertoast Quarts-gril, ƒ 500,-; Hobart vaatwasmach. WM1, incl. rvs onderstel, ƒ 1.750,-; spoeltafel 128 x 63 rvs onderstel, ƒ 1.500,-. Tel. 045-312221.

Dames en heren ONDERNEMERS: heeftu ook zo'n enorm hoge verwarmingskosten in uw bedrijfspand?? De Heat recycler bespaart uw energiekosten (via een eenvoudig systeem). Wilt u meer weten vraag dan gratis de folder bij ons aan. Tel. 045-224172. Fax: 045-228190.

Te k. FRITURE/SNACKWAGEN, vaste staanpl. in gem. Heerlen, incl. inventaris, vr. pr. ƒ 45.000,-. 045-458850.

KEPU alles voor de Horeca. Vetafscheidingsput 2 ltr. ... sec. Normale prijs ƒ 1.99... Afhaalprijs ƒ 1.399,-; Vleessnijmachine 25 cm. ... ƒ 875,- Normale prijs ... Afhaalprijs ƒ 699,-; ... kassa ECR 003 Normale prijs ƒ 595,- Afhaalprijs ƒ 445,-; Chaving dish ... 1/1 GN Normale prijs ƒ 19... Afhaalprijs ƒ 137,-; Bestekbakken grijs Normale prijs ƒ 10,95 Afhaalprijs ƒ 7,9... Wegens enorm succes nogmaals, Cola klein stapelklein 22 CL Afhaalprijs ƒ 0,31; Cola groot en stapel groot 28 CL Afhaalprijs ƒ 0,33; Brand imitatie ... fluitje 12 st. Afhaalprijs ƒ 4,99; serveerwagen kunststof v.a. ƒ 189,-. ... alles voor de Horeca. ... meest veelzijdige groothandel van Limburg. Ganzeweide 175A, 6413 ... Heerlen. Tel. 045-210606.

Te huur WINKELPAND, ... m2, huur ƒ 650,- p/mnd. 043-612445.

Weg. omst.heden ter overname aangeb. DIERENSPECIAALZAAK in Z.O. Limburg, huurpand met ruime uitbreidingsmog.heden, contanten onnodig te ... teren. Br.o.nr. B-3051, Pb 2610, 6401 DC Heerlen.

Winkel & Kantoor

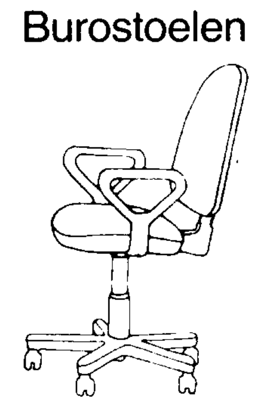
Te koop uit faillissement
NIEUW: grote partijen kantoor- en directiemeubelen ... zeer hoge kwaliteit en tegen zeer scherpe prijzen. ... soorten directie-buro's, conferentiestoelen, brandkasten, ... dossierkasten, tekentafels, tekeningladenkasten, ... kasten, archiefstellingen, magazijnstellingen, nieuwe ... letwagens v.a. ƒ 750,-, flip-overs en whiteboards. NERGENS GOEDKOPER!!!

INRUIL INVENTARIS: palletstelling, magazijnstelling, archiefstelling, burokasten, buro's, ladenkasten, buro... len, enz. enz. teveel om op te noemen. Alles tegen ... prijs. Verder nog 1001 artikelen, teveel om op te noemen. 1000 m2 showroom en 12.00 m2 magazijn. Alles uit voorraad leverbaar, tevens verhuur van complete kantoor-meubel-inrichting. De goedkoopste met de meeste service.

Rockmart Kantoormeubelen
Kissel 46a, Heerlen. Tel. 045-723142. Geopend van ... t/m vrij. 9.30-18.30 uur en zat. 10.00-16.00 uur.

Kantoormeubelen
Wist U dat wij een speciale afdeling gebruikte kantoormeubelen hebben (Ahrend Facet en Ahrend Mehes) o.a. buro's, kasten, dossiersladenkasten, tafels en stoelen ...
EMLY KANTOORMEUBELEN
Industriestraat 37, 6135 KG Sittard. 046-523738.

Aanbieding
Directiestoelen Burostoelen

Rock Za ƒ 195,-
Armleggers ƒ 50,-
25 verschillende soorten en kleuren burostoelen, Conferentie-, directie- en kantinestoelen tegen fabrieksprijzen. Steeds 500 stuks op voorraad. Nergens goedkoper en 1 jr. garantie op alle modellen.
Rockmart
Kissel 46a, Heerlen.

Te koop partij bruin gestoffeerde STOELEN met of zonder armleuning ƒ 15,- per stuk; Tafels kras en brandvrij, blad witformica, diverse maten b.v. 150 x 75, ƒ 75,- per stuk. Rockmart, Kissel 46, Heerlen. Telefoon 045-723142.

Te koop gevr. winkelrestanten en restpartijen uit ... branches. TRADERS Bazaar Maastricht. Tel. 210830 fax: 043-216601

Landbouw

J. Hermans B.V.
TUIN en PARK
Kan u nu uit voorraad aanbieden o.a.
-bladblazers
-veegmachines
-kettingzagen
-houtversnipperaars
-hogedrukreinigers
bezoek vrijblijvend onze showroom
Op de bies 6, Schimmert
04404-1224

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

Bestel tijdig uw KERSTBOOMPLANTEN. Rom... berg, Bunde. 043-645365.

Te koop HOOI en walnoten. Tel. 04409-1602

Te k. WEILAND en stal, ... 3000 m2, aan bosrand, Heerlen-Zuid. 045-41866...

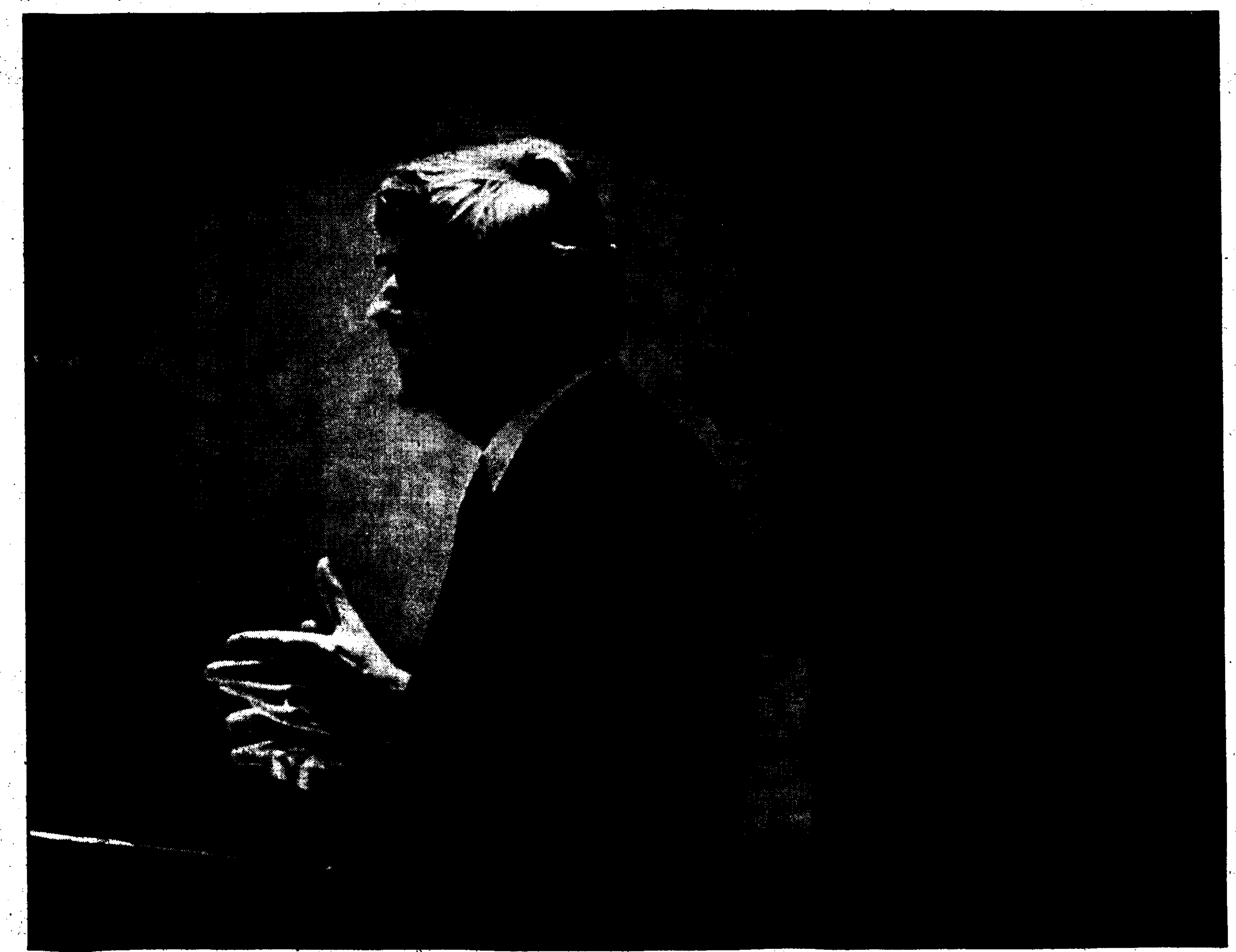
VOEDERBIETEN en hooi te koop. Tel. 046-371980.

Te koop 15 houten SPANTEN, l. 8.20 mtr. 04492-4493 of 3659.

Voor Piccolo's zie verder pagina 6

Ruud Lubbers tien jaar minister-president

Ruud Lubbers is op 4 november tien jaar premier van ons land. Hij evenaart hiermee het record van Willem Drees, die van 1948 tot 1958 vier rooms-rode coalities leidde. Lubbers, de ongenaakbare sfinx, is als premier populair. Maar niet geliefd. Naast zijn behaalde succesen, is er ook veel niet gelukt. Een portret.

● *Ruud Lubbers, de no-nonsens-premier die het record van minister-president Drees geëvenaard heeft.* Foto: GPD

Paulus, Noach of een bruggenbouwer

DOOR WILFRED SCHOLTEN

N HAAG – Zelfs on- zijn naaste geestver- ten heerst na 19 jaren politiek bedrijven aarzeling. In wie her- t de premier zich het est, vraagt de CDA- nt in het laatste num- aan Til Gardeniers Jan de Koning, twee isten-democraten die d Lubbers van zeer tbij hebben meege- akt. Ze mogen kiezen de Bijbelse figuren ach, Simson, Simon rus en Paulus.

minister Gardeniers: „Niet imon Petrus. Omdat Ruud iemand verloochenen zal. In Paulus. Paulus is de man eel nadenkt. De filosoof. De er. Een man die mensen wil uigen." De keus van oud- ister De Koning valt heel an- uit. „In Simson het minst. n Lubbers niet als een man spierballen gebruikt. In h al meer. Dat was de man n zijn eentje een boot tim- de."

Verwarring op het vraag en woord-spelletje in het partij- is tekenend. Op de negen en over de premier hebben e oud-bewindslieden slechts gelijke antwoorden. Over eenvoudige zaken als zijn st huiselijke eigenschap, zijn riete muziek en zijn ge- itste tegenstander tasten de bewindslieden in het duis- Ze staan daarin niet alleen. het Binnenhof en ver daar- n vraagt menigeen zich nog s regelmatig vertwijfeld af Lubbers eigenlijk is. enigheid over de Bijbelse nen waar Lubbers zich in kennen, is ook in een an- opzicht typerend voor de mier. De Koning en Garde- hebben beiden gelijk. Lubbers is zowel een Den- als Paulus en een Doener, Noach. Deze combinatie t Lubbers tot de complexe onlijkheid, die al een dece- n lang het land bestiert.

berekenbaar

rwarring over Lubbers was n ook al, in de herfst van De vergelijking met Bijbel- guren werd toentertijd niet akt, maar het beeld van de ekenbare Simon Petrus zich op. Is hij wel ght' genoeg, vroegen ers zich ongerust af die hadden zien schipperen in ctie tussen rechter- en lin- ugel. De ambtenaren op mene Zaken hielden hun ok vast, gewend als ze wa- an het wollige taalgebruik zweverigheid van de CDA- leider.

Agt, de scheidend premier, ook z'n bedenkingen. Het nooit geboterd tussen de karakterologisch totaal ver- ende katholieken. Was de elturige Lubbers bovendien degene geweest die gaten in bezuinigingplan Bestek'81 geschoten? En die in poli- gevoelige zaken (de kruisra- , Zuid-Afrika) nooit vooraf elijkheid had gegeven over het voortbestaan van het kabinet? De CDA-leider had liever de bonkige calvinist Jan de Koning als z'n opvolger.

Pas toen die weigerde, was de weg voor Lubbers vrij. De act met de 'positieve grondhouding', op de vraag of hij de macht wilde overnemen, was voorlopig zijn laatste wollige opmerking. De bekering van de voorzichtige, twijfelende fractievoorzitter tot de harde, no-nonsense premier was een – opmerkelijk – feit. Van zijn ministers, veelal afkomstig uit het bedrijfsleven, eiste hij volledige loyaliteit aan zijn lijn: bezuinigen, bezuinigen, bezuinigen.
Het is nauwelijks nog voor te stellen dat de nu alom bejubelde premier toentertijd tegen de maatschappelijke klippen op roeide. Als een Noach, inderdaad. Feilloos voelde de ondernemer aan dat Nederland rijp was voor een saneringsoperatie. Dat een cultuuromslag mogelijk was, proefde hij in het buitenland (Tatcher, Reagan) en importeerde hij voor ons land.

Lubbers had uiteindelijk succes, niet in het minst dank zij een weer oplevende internationale economische groei. Ondanks de vele pijnlijke bezuinigingen beloonden de kiezers hem met de grootste zege die een partij ooit in de Nederlandse politiek zou halen: 54 zetels. Zijn naam was gemaakt. Lubbers gaat de geschiedenis in als – voorlopig – de beste premier die Nederland ooit heeft gekend.

Gênant

Toch heeft Lubbers in zijn rol van Paulus de Denker in zijn Torentje niet louter geniale invallen gehad. Daar fabriceerde hij bijvoorbeeld zijn vele speeches. Over het feit dat Nederland ziek is en de democratie overbelast. Verhalen die de aandacht trokken, maar bij nadere bestudering toch de sfeer van zweverigheid en wolligheid van weleer oproepen. Wie weet wat Lubbers daadwerkelijk bedoelde met zijn noodkreet dat Nederland ziek is? Ging dat om de wao en het ziekteverzuim in het bijzonder of om de Jan-Salie-geest in het algemeen? Of wellicht om beiden?

Als de premier een christen-democratische noot wilde kraken, was de duidelijkheid vaak niet groter en werden de tenen veelvuldig gekromd. Het 'ieder mens telt' als repeterende breuk werd na de zevende keer in de derde opeenvolgende toespraak bijna gênant. Erger nog waren de christen-democratische bedoelde opmerkingen over het 'verder reiken dan je eigen schaduw', opdat we de 'dialoog met de werkelijkheid aan kunnen'.

Een ideoloog is Lubbers dan ook niet geworden. Hij omarmde de CDA-filosofie van de verantwoordelijke samenleving gretig, maar werd er geen fanatieke apostel van. Bij het bezuinigen is het idee van de terugtrekkende overheid een handig hulpmiddel gebleken, maar een visionaire invulling van zo'n samenleving heeft de premier nooit kunnen geven. Liever hakt de pragmaticus de dagelijkse problemen in mootjes, waardoor er met wat varianten-werk wel een oplossing uit de bus valt.
Lubbers is ook nooit partijman geworden, maar altijd bestuurder gebleven. Zijn voorzitters (Bukman en later Van Velzen) zag hij niet staan. De problemen in zijn CDA interesseerden hem nauwelijks. Hij greep pas in als het CDA hem bij het regeren dreigde te belemmeren. Zoals voor de verkiezingen van 1986, toen hij persoonlijk nog wat wijzigingen aanbracht in de milieuparagraaf van het concept-verkiezingsprogram.

Smullen

Ruud Lubbers beziet de landsproblemen vooral vanuit een economisch oogpunt. De premier dacht dan ook serieus aan een wetenschappelijke carrière in die studierichting, voordat hij in 1973 onverwachts voor het ambt van minister van Economische Zaken werd geroepen. Minister Andriessen, die tegenwoordig dat departement runt, bewierookte de minister-president onlangs als de Johan Cruijff van de economie. Zoals Neerlands beste voetballer gevoel heeft voor de bal, heeft Lubbers dat voor de economie.

Het gevolg van die sterke economische gerichtheid is wel dat de staatsrechtelijke en democratische kant van de zaken nogal eens bruusk genegeerd wordt. Het politieke dealen in achterafkamertjes heeft bij hem een ongekende bloei doorgemaakt. Van dualisme tussen Kamer en kabinet was, vooral tijdens zijn eerste kabinet, nauwelijks sprake.
Zelfs het laatste onafhankelijke bolwerk moet eraan geloven. Kaland, CDA-fractieleider in de Eerste Kamer, weet dat Lubbers de lastige senatoren het liefst met handen en voeten aan zijn beleid wil binden. Bijvoorbeeld door hen te betrekken bij de totstandkoming van het regeerakkoord. „Ik wil dat niet, wij moeten onze handen vrij hebben," is Kalands stellige reactie daarop.

Hoe slim Ruud Lubbers doorgaans ook opereert, de zakelijke kant van zijn privé-besognes heeft de miljonair nooit goed kunnen regelen. Telkens doken er weer 'affaires' op. Zoals over zijn aandelen in het bedrijf Hollandia Kloos, koppelbazen en zwartwerkers bij een BV en zijn bemoeienis bij het innen van achterstallige betalingen van Koeweit. Voor bladen als de Nieuwe Revu smullen ('Over rijkdom, macht en fraude'), voor Lubbers een 'handicap', zoals hij het zelf eens berustend uitdrukte.

Blinde vlek

De Noach in Ruud Lubbers, de Doener dus, heeft veel werk verzet. Er waren niet veel problemen waaraan hij niet minstens even heeft geroken. Voor de politieke haalbaarheid daarvan heeft hij een feilloos instinct. En hij kan wachten.

Neem het euthanasie-vraagstuk.

Een kwestie die jaren speelde, en waarvan de oplossing door de premier al die tijd behoedzaam is voorbereid. Zo werd een stomverbaasde menigte CDA'ers in 1986 op een verkiezingsbijeenkomst in Slagharen plotsklaps geconfronteerd met een serieuze, ingetogen Lubbers, die een mandaat vroeg om de kwestie (ruimer dan het CDA officieel voorstond) te regelen. Het applaus bezegelde – zonder enige discussie – de deal, die hij enige jaren later op het juiste moment kon gebruiken.

Maar Lubbers wacht soms ook te lang. Of weigert iets echt aan te pakken. Zo'n blinde vlek is bijvoorbeeld het functioneren van zijn eigen dienst, de rijksoverheid. Ondanks de mooie woorden zijn er niet veel minder ambtenaren dan ten tijde van zijn voorganger Van Agt.

De decentralisatie van taken naar de lagere overheden heeft ook nooit zijn echte aandacht gehad. Officieel is hij voorzitter van de 'regiegroep'. Daar heeft hij weinig van laten merken, zeker niet naar de collega-ministers toe. En deregulering is helemaal van de politieke agenda verdwenen.

Kaland, die beklemtoont dat de premier vol met 'kwaliteiten en capaciteiten' zit en daar de afgelopen jaren ook goed gebruik van heeft gemaakt, noemt echter nog een andere blinde vlek: die van de staatsschuld. „In de 10 jaar van zijn premierschap is de schuld gestegen van 175 miljard gulden naar 375 miljard gulden. Dat is nogal wat."

Koningen

De Doener heeft in het heetst van de strijd ook niet altijd een antenne voor de gevoeligheden van collega-ministers. Woedend kunnen ze er nog om worden, de ministers die openlijk werden afgevallen of publiekelijk een reprimande kregen. Zoals de VVD'er De Korte, na het 'eens maar nooit weer' van Lubbers definitief afgebrand als vice-premier. Hij had niet mogen zeggen dat de koningin niet naar Japan mocht gaan.

Navraag leert dat er nog slechts ingehouden rancune is. „Ik zeg er niets meer over, want het staatshoofd is hierbij in het geding," aldus De Korte. „Maar wellicht dat ik er veel later nog eens op terug kom." Zijn relatie met de premier is, ondanks suggesties in de pers, altijd prima geweest. „We kunnen nog steeds samen door één deur."

Opvallend is wel dat Lubbers zelf overkookt van woede als er aan zijn integriteit ook maar een beetje getwijfeld wordt. Voor de ogen van de televisie-camera's verbleekte Lubbers toen VVD-fractieleider Voorhoeve hem ooit het najagen van 'hersenschimmen' verweet. Het Kamerlid Nijhuis (ook VVD) werd door Lubbers woedend betiteld als 'politiek vandalist', toen hij suggereerde dat de premier wel eens het befaamde WIR-lek zou kunnen zijn.

Net zoals zijn inspirators Paulus en Noach, blijkt ook Lubbers niet zonder zonde te zijn. Toch wil Kaland hem desgevraagd niet vergelijken met de twee Bijbelse figuren. „Ik heb Lubbers wel eens als bruggenbouwer getypeerd. Noach is een arkbouwer, dat is toch iets anders. Paulus is een brievenschrijver. Daar beperkt Lubbers zich niet toe. Ik wijs ze dus allebei af."

Op de vraag waar Lubbers zich dan in mag spiegelen, volgt een lang stilte. „Moeilijk. Ik denk daarbij eerder aan de koningen uit het Oude Testament. Maar dan wel een koning die is aangepast aan de moderne tijd. Daar is Lubbers flexibel genoeg voor."

Niemand protesteert tegen de decreten van president Jeltsin

Dictatuur lijkt redding voor democratie Rusland

DOOR HANS GELEIJNSE

MOSKOU – De Russische president Jeltsin dreigt met dictatuur om de democratie te redden. En Ruslands nieuwbakken democraten zijn er dolblij mee. Gennadi Boerboelis ziet plotseling hoe de Russische democratie op de been moet worden gehouden. Ooit was Boerboelis hoogleraar in de marxistische filosofie, maar onder het bewind van zijn oude vriend Boris Jeltsin werd Boerboelis vice-premier.

Kampioen-democraat Boerboelis werd in april door het Congres van Volksafgevaardigden gemangeld, verloor zijn functies en werd door Jeltsin in de schaduw gezet. De presidentiële adviseur is deze week volop in de slag gegaan: „De oppositie moet niet de kans krijgen tot eensgezind revanchisme. Iedere naïviteit tegenover de zogenaamd centristische structuren is levensgevaarlijk, hun echte bedoelingen en belangen moeten scherp in het oog worden gehouden," citeert het persbureau Tass uit zijn mond.
Een presidentiële dictatuur dus, informeert de journalist, getraind in vertalingen van marxistisch jargon. „Is niet uitgesloten," zegt Boerboelis.

Media

De Russische democraten, die in het parlement een derde van de stemmen hebben, kregen de afgelopen dagen plotseling belangrijke vrienden. De ministeries van Defensie en Geheime Dienst stellen zich achter Jeltsin op, zij het dat de verklaring van de geheime dienst wat cryptischer is dan die van defensie-minister Gratsjov.

Jeltsin zelf laat zich deze week, na lang zwijgen, evenmin onbetuigd. In de beproefde traditie van communistische voorgangers organiseert hij donderdag een bijeenkomst met de 'leidende persoonlijkheden van radio en televisie'. Niemand mag de media een dictaat opleggen, zegt Jeltsin. Maar de heren en dames krijgen er op het hart gedrukt dat 'objectieve berichtgeving in het belang van stabiliteit en verdieping van de hervormingen' een noodzaak is. En dat een flink deel van het parlement geen 'constructieve oppositie' voert.

Niemand protesteert. Jeltsins verbod van het Front van Nationale Redding, waarin fascisten en communisten eendrachtig samenwerken? Van de democraten mag het. Zoals van democratische kant ook geen echte bezwaren worden gemaakt als Jeltsin per decreet de Leningradse tv-zender onder presidentieel bestuur wordt gebracht.
En het Constitutionele Hof, op de barricades voor de grondwet als Gorbatsjov die aan zijn laars lapt, verroert geen vin als Jeltsin met juridisch aanvechtbare besluiten komt.

Front

Volgens Jeltsin begrijpt het Westen niet hoe gevaarlijk zo'n organisatie als het Nationale Front is. Het gevaar zit 'm echter niet in het Front (dat net als z'n voorgangers alleen wat gekken en oude van dagen op de been weet te brengen), maar in het feit dat de écht conservatieven in het parlement deze krachten gaan steunen. En vervolgens aanleunen tegen die andere machtige fractie, die van de Burger Unie, waarin vice-president Roetskoi en Gorbatsjov-vriend de industrieel Arkadi Volski hoofdrollen spelen.

Gezamenlijk beschikken centrum-rechts en extreem rechts over een comfortabele meerderheid in Opperste Sovjet en Volkscongres. Zij zouden dus Jeltsin kunnen controleren, hem kunnen opleggen welke ministers hij in een kabinet moet opnemen of de hele regering naar huis sturen.

Op verkiezingen kan Jeltsin en willen de democraten niet aansturen omdat ze die (zie het voorbeeld in Litouwen en Estland) in de huidige omstandigheden zouden verliezen.
Dus wordt de weg van het machtswoord en het dreigement gekozen. Jeltsin richt de aanval op het gevaar van de extremen en slaagt er nu met succes in 'tactische eenheidsfronten' met de gematigde oppositie in de kiem te smoren.

Intussen regent het concessies. Premier Gaidar mag blijven. Georgië wordt bedreigd met een boycot omdat men het Russische leger onheus behandelt. En als klap op de vuurpijl verordenneert Jeltsin dat de militaire terugtrekking uit de Baltische landen moet worden uitgesteld. De terugtrekking uit Litouwen overigens was Jeltsin nota bene zelf met president Landsbergis overeengekomen...

Dit alles heet 'verdieping van de hervormingen'. Maar in werkelijkheid gaat het om behoud van verworven posities.

Te k. electr. BIETENMACHINE, ƒ 300,-. Bermmaaier ƒ 650,-. Tel. 045-313899.

Te koop 2-paards TRAILER i.z.g.st. Tel. 046-379082 na 18.00 uur.

Te koop of te huur gevr. WEIDEGROND voor paarden, omg. Eygelshoven/Ubach o. Worms, tel. 045-353764.

Te k. zeer lief Haflinger HENGSTVEULEN geboren 24-5-'92, gepremeerde afstamming. Tel. 045-314044.

AUTOS

Alfa

Te k. voor liefheb., ALFA Sud, bwj. '76, carr. perf., motor def., pr.n.o.t.k. Tel. 04499-2407.

ALFA 75 2.0 Twin Spark, bwj. '89, 67.000 km., antracietmet., 1e eigen., i.perf.st. ƒ 25.000,-. 046-378312.

Alfa ROMEO 33 motor 1.5, bwj. '83, 5-d/rs., APK 10-'93, extra's, vr.pr. ƒ 2.950,-. Tel. 045-322619

Te k. ALFA Romeo 164 2.0i Twinspark, mod. '89, i.z.g.st. met vele extra's w.o. stuurbekr., centr. vergr., electr. ramen enz. Incl. ANWB keuringsrapport. Vr.pr. ƒ 19.500,-. Inruil en garantie mogelijk. Tel. 046-756073.

Te k. ALFA 75 1.8, rood, bwj. 9-'88, i.z.g.st. Tel. 043-435781 na 17.00 uur.

Te k. ALFA 33 1.3, bwj. 3-'90, kl. rood, km.st. 30.000, ƒ 18.500,-. Tel. 045-751191 na 18 uur.

Zien is kopen. ALFA 33, 1.3V, 1992, zwart. Fabr.gar. 9-1-'93. Pr. ƒ 22.000,-. Bel: 045-410451.

Alfa ROMEO 75 Twin Spark, bwj. '90, elec. dak, l.m.velgen, incl. Bovaggarantie en grote beurt, ƒ 26.750,-; Alfa Romeo 75 2.0, bwj. '86, pr.n.o.t.k. Bij Crombag auto's, Rijksweg Zuid 236, Geleen. Tel. 046-746260.

Te koop Alfa ROMEO Spider 2.0 farinarood '83 incl. zorgdak, LM-velgen, tel. 045-270443.

Te koop Alfa ROMEO 33, 1.3, i.z.g.st., bwj. '86, div. extra's. Tel. 045-242068.

Alfa GIULIETTA bwj. '83, rood, prima st., APK, grote beurt, pr. ƒ 4.500,-. Info 04499-5540.

Alfa ROMEO 75 1.8, bwj. 5-'88, 42.000 km, groenmet. Tel. 045-458963 of 459596.

ALFA 33 1.7 IE bwj. '89, kl. rood, km.st. 75.000, veel extra's, inr. mog. 045-314281

ALFA 33 1.7 UE '90 zwart, 22.000 km, perf. st., ƒ 21.900,-; 1.3 S '87 rood, mooie staat, ƒ 9.500,-. Auto Engelbert, a.d. Fremme 13, Margraten, 04458-2918.

Te k. ALFA 33 1.5 IE, bwj. 2-'91, 27.000 km, groenmet., alarm, vr.pr. ƒ 22.950,-. Tel. 045-417420.

Audi

Te k. v. 1e eig. AUDI 80 1.8S, bwj. '88, kl. zwart met zwart bekleding, sportwielen met nieuwe bnd. km.st. 51.000, elke keuring toegest Raadweg 82, Landgraaf.

AUDI 80, bwj. '88, d.grijsmet. nw.st. Tel. 045-724000 of 256466. Huisbergerstr. 5, Heerlen.

Te koop AUDI 80 1.8 S, bwj. '87, nieuw model, veel extra's. Tel. 046-372596.

Te k. AUDI 100 CC, bwj. '84, 5 cil., i.z.g.st., ƒ 5.750,-. Tel. 045-214577.

AUDI 80 18 S autom., 11-'89, zwartmet., LPG o.b., ƒ 23.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

AUDI 80 2.0 E, 11-'90, blauw, stuurbekr., LPG, 30.000 km., ƒ 26.950,-. Auto Weekers. 04906-1387.

AUDI 100 2.3 CD Avant station, 11-'86, blauwmet., ƒ 16.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

AUDI coupé GT 5 E, bwj. '84 nwe. APK, nwe. banden; Audi 100 5 E, ABS, airco, bwj. '84, zeer mooi; Audi 100 5 cyl diesel, bwj. '83. Kasteel 42, Heerlen.

Bedford

Te k. BEDFORD Bus i.red.g. st. Wolfrace-vlng. div. onderdelen. Tel. 045-273540.

BMW

BMW 320-6, bwj. '81, bruinmetal., get.glas, trekh., sportvelg., chroom randen, achterspoiler, ƒ 2.750,-, inr. mog. Tel. 04408-2368.

Te koop BMW 316 bwj. '80, APK 5-'93, div. acc., koopje! Evt. inr. mog. Vignonstr. 32, Heerlen.

BMW 316i, LPG, donk. groenmet., 1990, ƒ 23.500,-. Tel. 040-515556

Te k. BMW 316i, bwj. sept. '88, APK, d.blauw, auto verk. in nw.st., vr.pr. ƒ 16.500,-. Tel. 04754-85876.

Te koop BMW 528, kl. metallic-groen, bwj. '77, pr. ƒ 1.850,-. Tel. 045-281238.

BMW 316, bwj.'85, zeer mooi, kl. blauwmet., 80.000 km., zien is kopen! prijs ƒ 11.750,-. Bovag bedrijf tel. 046-743175.

Te k. BMW 320 6 cyl. opknapper, rev.motor, pap. ter inz. bwj. '79, zonder APK, ƒ 700,-. Tel. 04454-64632.

BMW 316, bwj.'84, metallic kleur, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 8.500,-. Tel. 045-225320

Te k. BMW 320, bwj. '81, uitgeb., gaaf en mooi, motor ... 045-218296.

BMW 316i, zwartmet. vele extra's, type '92, nw.pr. ƒ 56.000,- vr.pr. ƒ 42.500,-, inr. mog. schadevrij. Huisbergerstr. 5, Heerlen.

BMW 525 E, automaat, bwj. '83, l.met.velgen, alarm en andere extra's, APK jan. '93. Tel. 045-722748.

BMW 316, 1800 CC, bwj. 6-'88, v. arts, 4 drs., kl. groenmetallic, getint glas, electr. spiegel, verlaagd, licht metalen velgen, trekh. etc. ƒ 18.750,-. Tel. 04455-2570

Te k. BMW 732i bwj. '80, i.g. st. pr. ƒ 1.000,-. Tel. 045-413773 na 18.00 uur.

17 JAAR oude BMW 1602, zeer mooi, techn. in orde, kl. geel. Tel. 06.52982362.

Te k. BMW 320, 6 cil., autom bwj. '80, i.z.g.st., met acces. a.o.: recaro int., 7 j-velgen, uitgeb., verl., schuif/kanteldak, kl.zwart, inr. mog., vr. pr. ƒ 3.750,-. 045-456751.

BMW 316i, bwj. '89, vele extra's, pr. ƒ 19.750,-. Tel. 046-372443.

BMW 318i, bwj. '81, lm-velgen, 1jr. APK, ƒ 2.450,-. Tel. 04450-4147 of 045-314215.

BMW 315, bwj. 11-'82, APK 11-'93, pr. ƒ 3.750,-. Tel. 045-421137.

BMW 316, bwj. '84, LPG, kl. groen, get. glas, ƒ 8.750,-. inr. mog. Tel. 04408-2368.

BMW 316, bwj. 7-'86, schuifd., Hartge-vlg., 5-bak, pr.n.o.t.k. Tel. 045-455609.

Te k. BMW, 320 6-cyl. schuifd., sportv., bwj. '80, i. g.st. Tel. 045-226445.

BMW 318i bwj. '85, 89.000 km, 1e eig., kl. rood, get. glas, sportvelg., vr.pr. ƒ 11.000,-. Tel. 045-314620

Cabriolet

VW KEVER Cabrio, org., Karman, bwj.'64, i.g.st. Tel. 04454-62443.

Chevrolet

Te koop CORVET Stingray, bwj. '76, i.z.g.st., prijs ƒ 25.000,-. Tel. 045-443144 na 18.00 uur.

Chrysler

CHRYSLER Voyager combi 7-pers, 1986, alle opties. V. bovag bedr. 045-244947.

Chrysler DODGE Van (gesl. bestelbus) bwj. febr. '91, kl. wit, 2.5i, LPG, 96.000 km, nw.pr. ƒ 41.000,- nu ƒ 22.750,-. 04704-2841.

Citroën

CITROËN-ONDERDELEN, gebruikt en nieuw; in- en verkoop schade Citroën. May Crutzen, 045-752121.

Te k. CITROËN BX 1.4 RE, 1991, tel. 045-310036

CITROËN BX Break 1.9 R diesel '86, alle extra's, perf. staat, ƒ 9.900,-. Auto Engelbert, 04458-2918.

CITROËN 2CV, club, bwj. '86, ƒ 5000,-. Autoservice L.M.L. Savelkoul. Tel. 04498-54656.

Te koop CITROËN 19 TRD, bwj. 11-'84, vr.pr. ƒ 3.500,-. Tel. 04499-1373.

CITROËN GSA Break, bwj. '83, grijs kent., LPG, vr.pr. ƒ 1.600,-. 045-415478.

CITROËN BX TR diesel, 5-'89, zwart, stuurbekr., ƒ 16.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

CITROËN BX 19 diesel station, 11-'89, wit, ƒ 17.950,-. Auto Weekers. 04906-1387.

CITROËN BX 19 TZ diesel, autom., 8-'90, rood, ƒ 19.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

CITROËN CX 25 R diesel, 1986, schuifd., c.v., stuurbekr., 150.000 km., ƒ 8.750,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

CITROËN AX 1.1 inj. Plaisir, bwj. 7-'91, div. extra's, ƒ 13.500,-. 046-582462.

Te koop weg. omst. CITROËN BX bwj. '86, APK '93, zeer mooi, vr.pr. ƒ 4.500,-. Tel. 045-451744.

Citroën BX 1.4 RE '88, 82.000 km. Autobedrijf EUSSEN, Ransdaal. Tel. 04459-1677.

Daihatsu

Te k. DAIHATSU Charade 1.0 D Van, bwj. '89, grijs kenteken, pr. ƒ 9.500,-. Tel. 045-460399.

Dodge

Te k. DODGE Van, bwj. '79, 8-cylinder, gr. kent. brede velgen en veel accessoires. Tel. 045-464458.

Fiat

FIAT

2x Panda 34 1985
2x Panda 750 CL 1988
Panda 1000 LIE 1990
Panda 1000 LIE 1991
Panda 1000 CLIE 1989
5x Uno 45 vanaf 1986
4x Uno 45 super vanaf 1986
3x Uno 1.4 IE 1990
2x Uno 1.0 IE 1991
2x Uno 1.1 IE super 1992
Ritmo 60 CL 5-drs. 1986
Tipo 1.4 IE 1989
Croma diesel 1988
Alfa 33 nw. model 1990
Citroën Visa 1984
Citroën BX 1.6 RS 1985
Citroën BX 1.4 RE 1988
Daihatsu Cuore 1984
Hyundai Pony 1.5 GL 11-'89
Nissan Sunny 1.4 LX 10-'89
Opel Kadett autom. 1984
Peugeot 309 5-drs. 1987
Seat Marbella 11-'88
Volvo 340 DL 1983.
Diverse goedkope inruilers vanaf ƒ 200,-.

Fiat CREUSEN Heerlen,
Parallelweg 34.
☎ 045-742121.

Fiat UNO 45, leuke kleine, sportieve auto, zeer zuinig, i.z.g.st., bwj.'83, APK 10-'93 vr.pr. ƒ 2.950,-. 045-322619

Fiat RITMO 60 L, bwj.'87, i.z.g.st., wit, 1e eig., met alle onderh. boekjes, APK 7-'93, vr.pr. ƒ 3.950,-. 045-322619

Te koop Fiat RITMO 70 S, alle extra's, bwj. '86, vr.pr. ƒ 5.750,-. 045-325287.

Te k. FIAT 131 stationcar 1600 cc, ƒ 1.500,-. Tel. 045-315852.

UNO 45 S bwj. '84, APK 10-'93, auto roest- en schadevrij, ƒ 93,- wegenbelasting, als 2e auto gebr. Zien is kopen, ƒ 3.650,-. 045-226869.

Fiat PANDA 750 CL '86, 1e lak, 100%, geen roest, bijz. mooi. 045-424128.

Te k. FIAT Uno bwj. '88, APK 10-'93, vr.pr. ƒ 4.750,-. Te bevr. 045-451392.

Te k. Fiat PANDA 1000 CL IE, bwj. '91, nieuw, 23.000 km., kl. rood, inr. mog., 2 jr. fabrieksgar., pr. ƒ 11.750,-. Bovag bedrijf 046-743175.

Fiat TIPO 1.4 bwj. '90, 48.000 km, diverse extra's. Tel. 045-441855.

Fiat PANDA 750 CLi Fire 3-'89, 55.000 km., zwart, ƒ 8.950,-. 3 mnd. Bovag gar. Autobedr. B. Aretz en Zn. 045-721268

Luxe REGATTA 85 S, '84, LPG, trekh., koppak.lek ƒ 1.250,- of ruil 043-478985

FIAT Ritmo, bwj. '84, APK 7-'93, zeer mooi, ƒ 2.250,-. Tel 046-524689.

Te k. FIAT Uno, bwj. '85, APK 10-9-'93, zwart, vr. pr. ƒ 3.900,-. 043-623907.

Te koop FIAT 127, bwj. '86, APK '93, ƒ 3.950,-. Tel. 046-582840.

Fiat PANDA 1000 CL, '88, 1e eig. kl. wit, 43.000 km. APK 9-'93, pr. ƒ 7.800,-. Tel. 046-523397.

Fiat UNO 55 S, '84, 107.500 km. APK 3-'93, kl. wit, pr. ƒ 3.750,-. Tel. 046-523397.

Te k. PANDA, bwj. '87, APK aug.'93, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 5.500,-. Tel. 045-229198.

Te k. Fiat PANDA 1000 CL, bwj. '82, nw. APK, leuk autootje. Tel. 046-743175.

Fiat PANDA, bwj. '81, i.z.g. st., zr. mooi vr.pr. ƒ 1.750,-. Tel. 045-415460.

Ford

Jos Bogman Specials
Automaten

Ford Escort 1,6 CL 3-drs. roodmetallic	1989
Ford Siërra 1.8 Laser 5-drs. grijsmetallic	1986
Ford Scorpio 2.0 GL 5-drs. grijsmetallic	1989

Jos Bogman Ford
Officiële Ford-dealer voor Kerkrade, Simpelveld, Wittem, Vaals e.o.
Hamstraat 70, Kerkrade. Tel. 045-423030

Jos Bogman Specials
Apart en sportief

Ford Escort 1.6i S 3-drs. rood als nieuw	1991
Ford Escort 1.4i CL 3-drs. grijsmetallic	1991
Ford Fiësta XR2i 3-drs. zwart uniek	1990

Jos Bogman Ford
Officiële Ford-dealer voor Kerkrade, Simpelveld, Wittem, Vaals e.o.
Hamstraat 70, Kerkrade. Tel. 045-423030.

Te k. FORD 13 L, bwj.'86, 5-drs., alum. velgen, sunroof, kl. donkergroenmet., i.z.g.st. vr.pr. ƒ 8.500,-. 045-314930

Te k. SIËRRA 1.6 Van, grijs kent., 1988, l.m. velgen, nw. banden. 04499-3784 b.g.g. 045-721362.

Jos Bogman Specials
LAATSTE KANS, TOT EN MET ZATERDAG A.S. 31 OKTOBER, HEBBEN WIJ NOG EEN FINANCIERINGSAKTIE LOPEN MET 0% TARIEF, OP ALLE A1 FORD SIËRRA'S MET ALS BOUWJAAR 1986 T/M 1991. DIT IS UW LAATSTE KANS!!!!!!

Jos Bogman Ford
Officiële Ford-dealer voor Kerkrade, Simpelveld, Wittem, Vaals e.o.
Hamstraat 70, Kerkrade. Tel. 045-423030

Te k. Ford SIËRRA 1.6 CL, bwj. '88, LPG, pr. ƒ 14.500,- 045-351807.

Ford SIËRRA stationcar, grijs kent., trekh., ƒ 5.750,-. Geleen, 046-745230.

Te koop Ford SIËRRA, bwj. '84, automaat, i.z.g.st., APK 7-'93. Tel. 04498-53175.

Te koop Ford SIËRRA, bwj. '88, kl. wit, schuif-/kanteldak, getint glas, hoogte verstelbare stoel, centr. vergr., dubb. buitenspiegel, trekhaak, 4 mnd. Bovag gar. Tel. 045-224633.

Ford ESCORT 1300 L Bravo 5-drs., m. '85, ƒ 5.500,-, i.z. g.st. Tel. 045-725984.

HAN VAN SINT MAARTENSDIJK

Alfa Romeo 33 i7 QV 16V, 1e eig.	12-'90		ƒ 23.750,-
Alfa Romeo 33 17 QV, 1e eig.	'89		ƒ 17.500,-
Alfa Romeo 1,5, 1e eig.	'90		ƒ 16.750,-
Alfa Romeo 33	'87		ƒ 8.750,-
Alfa Romeo 164 twin spark, 1e eig.	'89-'90	v.a.	ƒ 25.500,-
Alfa Romeo 75 1,8, 1e eig.	'88		ƒ 14.500,-
Alfa Romeo Giulietta 2.0	'85		ƒ 5.500,-
Audi 100 Avant 2,3 E, 1e eig.	'90		ƒ 32.500,-
Audi 80S	'87-'90	v.a.	ƒ 11.500,-
Audi 180 cc aut.	'83		ƒ 6.000,-
BMW 525 i, 1e eig.	'89		ƒ 36.500,-
BMW 318 i, 1e eig.	'88		ƒ 19.000,-
BMW 316/318i/320i/323i	'84-'88	v.a.	ƒ 8.500,-
Chevrolet Corvette Targa	'86		ƒ 42.500,-
Citroën BX 16 TGI, 1e eig.	'90		ƒ 16.750,-
Citroën BX Turbo D	'88		ƒ 14.750,-
Citroën BX 19D, 1e eig.	'88		ƒ 11.500,-
Citroën BX 14/16	'84-'88	v.a.	ƒ 3.750,-
Citroën Turbo	'86		ƒ 9.500,-
Daihatsu Cuore	'84		ƒ 3.750,-
Fiat Tipo 17D, 1e eig.	'90		ƒ 16.750,-
Fiat Uno	'87-'89	v.a.	ƒ 7.500,-
Fiat Panda	'85-'90	v.a.	ƒ 3.500,-
Fiat Croma CHT	'87-'89	v.a.	ƒ 9.750,-
Fiat Regatta D	'86		ƒ 6.000,-
Ford Thunderbird LX, 1e eig.	m.'90		ƒ 34.500,-
Ford Scorpio 24 GLi aut., 1e eig.	'89	v.a.	ƒ 19.500,-
Ford Scorpio 2.0i/2.4i	'86-'88	v.a.	ƒ 11.000,-
Ford Sierra 2.0i combi, 1e eig.	m.'91		ƒ 23.500,-
Ford Sierra 2.0 combi	'85-'88	v.a.	ƒ 7.750,-
Ford Sierra 2.0i aut., 1e eig.	m'91		ƒ 20.750,-
Ford Sierra 2.0i Sedan	m.'91	v.a.	ƒ 19.750,-
Ford Sierra 1.6/2.0/2.3D	'83-'89	v.a.	ƒ 4.500,-
Ford Capri 2,3 S, spec. uitv.	'79		ƒ 7.750,-
Ford Escort 18 GLD	'87-'90	v.a.	ƒ 11.500,-
Ford Escort 13/16	'83-'90	v.a.	ƒ 3.000,-
Ford Escort XR3i	'83-'87	v.a.	ƒ 5.500,-
Honda Prelude EX, 1e eig.	'89		ƒ 22.500,-
Honda Accord 2.0 aut.	'89		ƒ 16.500,-
Honda Aerodeck 2.0 EX, 1e eig.	'89		ƒ 19.500,-
Honda Accord 2.0	'86-'87	v.a.	ƒ 10.750,-
Honda Jazz VAN	'86		ƒ 5.750,-
Jeep Cherokee V8	'86		ƒ 21.500,-
Lada Samara 1,3, 1e eig.	'88		ƒ 6.500,-
Lancia Thema IE, 1e eig., nw.mod.	'89		ƒ 18.750,-
Lancia Thema IE	'87		ƒ 10.750,-
Mercedes 190, 1e eig., nw.mod.	'89		ƒ 33.500,-
Mercedes 190D	'85-'88	v.a.	ƒ 19.500,-
Mercedes 280 SE aut.	'84		ƒ 17.500,-
Mercedes 240 TD VAN	'84		ƒ 12.500,-
Mercedes 200D	'83		ƒ 7.750,-
Mercedes 300E	'85		ƒ 28.000,-
Mazda 626 Hatchb.	'88-'90	v.a.	ƒ 14.500,-
Mazda 626 GLX combi, 1e eig.	'90		ƒ 21.500,-
Mitsubishi Galant turbo D, 1e eig.	'90		ƒ 19.500,-
Mitsubishi Galant GL Hatchb., 1e eig.	'89		ƒ 17.500,-
Mitsubishi Galant TD	'87		ƒ 8.750,-
Mitsubishi [illegible]	[illegible]		[illegible]
Nissan Bluebird 2.0 GLD combi, 1e eig.	'89		ƒ 16.750,-
Nissan Sunny combi	'86-'90	v.a.	ƒ 7.000,-
Nissan sunny D	'85-'88	v.a.	ƒ 4.500,-
Nissan Micra	'85		ƒ 6.000,-
Opel Vectra 1,6i/1,8S	'89-'90	v.a.	ƒ 19.600,-
Opel Omega 2,4i Diamond, 1e eig.	'89		ƒ 22.500,-
Opel Omega 2.0i GL, 1e eig.	'90		ƒ 21.500,-
Opel Omega 1.8/2.0i	'87-'90	v.a.	ƒ 12.500,-
Opel Senator 3.0i	'84-'86	v.a.	ƒ 8.500,-
Opel Kadett 1.7D combi	'86-'90	v.a.	ƒ 13.500,-
Opel Kadett GT 18	'87-'88	v.a.	ƒ 14.000,-
Opel Kadett 12/13/16	'83-'90	v.a.	ƒ 3.250,-
Opel Corsa 1.0 S VAN, 1e eig.	'88		ƒ 8.250,-
Opel Manta spec. uitv.			ƒ 9.000,-
Opel Rekord 2,3D, 18S	'84-'86	v.a.	ƒ 4.000,-
Peugeot 405 GLI combi, 1e eig.	'90		ƒ 21.750,-
Peugeot 405 GLI/GRI, 1e eig.	'90	v.a.	ƒ 19.000,-
Peugeot 405 MI 16	'87-'88	v.a.	ƒ 18.500,-
Peugeot 205 GTI	'85		ƒ 12.500,-
Peugeot 205 GLD	'85-'87	v.a.	ƒ 7.250,-
Renault 21 Hatchb., 1e eig.	'90		ƒ 19.000,-
Renault 21 GTS Nev., GTX Nevada	'88-'90	v.a.	ƒ 15.750,-
Renault 21 GTL, 1e eig.	'88		ƒ 12.000,-
Renault 25 GTX	'89	v.a.	ƒ 18.750,-
Renault 25 GTX, GTS	'84-'87	v.a.	ƒ 5.750,-
Rover 820i	'87-'88	v.a.	ƒ 11.750,-
Saab 9000i	'87-'89	v.a.	ƒ 19.500,-
subaru 1,3 LX	'84-'87	v.a.	ƒ 3.000,-
Suzuki Jeep 410/413	'84-'86	v.a.	ƒ 6.500,-
toyota Carina 1,6 Liftb. 16V, 1e eig.	'89		ƒ 17.750,-
Toyota Celica	'83-'88	v.a.	ƒ 5.000,-
VW Passat GLD combi, 1e eig.	'90		ƒ 28.000,-
VW Passat GLD 19, 1e eig.	'90		ƒ 24.750,-
VW Passat Turbo D, 1e eig.	'89		ƒ 24.750,-
VW Jetta CLD, 1e eig., nw.mod.	'89		ƒ 17.500,-
VW Golf D	'85-'89	v.a.	ƒ 8.750,-
VW Golf 1,6/1,8	'85-'88	v.a.	ƒ 8.500,-
VW Polo Fox 1,3i, 1e eig.	'90		ƒ 14.750,-
Volvo 440 GL, 1e eig.	'90		ƒ 18.750,-
Volvo 340 GL aut.	'87		ƒ 9.750,-
Volvo 340 GL 1.7/1.7D, 1e eig.	'86	v.a.	ƒ 6.750,-
Volvo 240 GL	'83-'85	v.a.	ƒ 5.000,-
Volvo 760 GLE	'83-'85	v.a.	ƒ 5.750,-
Volvo 740 GL	'88		ƒ 18.500,-

Plm. 30 inruilauto's v.a. ƒ 500,-
100% financiering en leasing

Sintmaartensdijk

LIMBURGS GROOTSTE IN GEBRUIKTE AUTO'S
TRICHTERWEG 109 BRUNSSUM/TREEBEEK
TEL 045-229080

Te k. Ford FIËSTA, bwj. eind '83, APK '93, div. extra's, zeer mooi, vr.pr. ƒ 3.800,-. 045-418626.

Te koop FORD Granada 2300 GL, LPG, bwj. '82, 100% in orde, vr.pr. ƒ 2.850,-. Tel. 045-423303.

Ford Siërra turbo diesel, 4-drs. aug. 1990, 1e eig. Volvo dealer KLIJN Heerlen b.v. De Koumen 7, Hoensbroek. 045-220055.

Te k. Ford FIËSTA, bwj. '80, APK, pr. ƒ 1.750,-. Tel. 045-312427.

SIËRRA 2.0 L CL, m. '89, 3-drs., schuif/kant.dak, c.v., w. w.-glas, 5-bak, rood, 58.000 km., schadevr. pr. ƒ 11.750,-. 046-741026.

Te k. Ford SIERRA 1.8, bwj. '85, LPG, 1jr. oud, c.v., Kenwood stereo met 4 boxen, nw. voorbanden, verl. 04498-59468 v.a. zondag.

Te k. l.nw.st. Ford ESCORT 1600 CL, bwj. eind '89, kl. felrood, acces., t.w.v. ƒ 3.000,-, vr.pr. ƒ 16.950,-, inr. mogelijk. 04498-52254.

FORD Escort 1300 GL, '86, roodmet., 60.000 km., ƒ 7.450,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

Ford FIËSTA 1100, m.'81, bruinmet. APK 10-'93, orig. 67.000 km. auto schadevrij, pr. ƒ 1.850,-. 045-226869.

Te k. Ford SCORPIO 2.0 GL aut. bwj. 10-'86 met APK, zeer mooie auto met vele extra's, 1e eig. pr. ƒ 10.950,- mog. met BTW. Tel. 04756-3509.

Te koop van 1e eig. Ford ESCORT 1100, 5-drs., bwj. '84, ƒ 4.900,-. 045-750494.

FORD Scorpio 2.0 GL, 10-'86, blauw, 5-drs., 90.000 km., ƒ 10.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

Te k. FORD Taunus 1.6L combi, bwj. '80, APK 3-'93, vr.pr. ƒ 850,-. 046-337810.

Te k. FORD Escort 1300L, bwj. '81, APK 4-'93, vr.pr. ƒ 1.750,-. 046-337810.

Te k. FORD Siërra DOHC 2.0i GXL combi Van, bwj.'91 alle extra's. 045-316696. Rutscherweg 54, Landgraaf.

Weg. omst. van 1e eig. Ford ESCORT 1.4i, bwj. 10-'89, 34.000 km. Vraagprijs ƒ 15.750,-. 04406-12577.

Te k. Ford SIËRRA 2.0 CL, Sedan, LPG, bwj.'88 blauwmet., schuif/kanteld., centr. vergr., get. glas, ƒ 13.500,-. Tel. 045-271715.

Te k. Ford ESCORT, LPG, 1979, 100% i.o. ƒ 1.450,-. Tel. 045-256115.

SIËRRA 2.3 D CL combi, wit, 10-'87, 140.000 km., i.z. g.st. Tel. 045-215234.

Te koop ESCORT 1600, bwj. '82, i.g.st., kl. rood. Pr. ƒ 2.500,-. Tel. 045-219623.

Te k. Ford ESCORT 1.6 diesel, bwj.'87, zeldzaam mooi en goed, zien is kopen! 6 mnd garantie, ½ jr. belastingvrij rijden, verbr.1:18, inr. mog., 1e eig., pr. ƒ 10.750,-. Bovag bedrijf na 11.00 uur 046-743175.

ESCORT type 1.3 L '85, als nw., div. spoilers, sportvelgen, ƒ 5.950,-. 045-424128.

Te k. Ford SCORPIO 2.4i GL, bwj.'88, zwart, pr. ƒ 13.000,-. Tel. 046-527988

Ford ESCORT 1.3 bwj. '83, 4-bak, kl. champagnebruin, pr. ƒ 5.000,-. Tel. 045-752262 na 18.00 uur.

Te koop Ford ESCORT type 1300 L, i.z.g.st., bwj. '84, APK mei '93, pr.n.o.t.k. Tel. 045-226478.

Ford ESCORT 1.6, bwj. '85, 86.000 km, grijsmet., 5-bak, 3-drs., i.z.g.st. APK 9-'93, pr ƒ 6.250,-. Tel. 045-228615.

Te k. Ford SIËRRA Sedan 2.0i GL, kl. blauwmet., bwj. '87, nw. model, km.st. 60.000, APK aug.'93, sportvelgen, autom. deurvergr., trekhaak, verstelbare schokbr., alarm, div. spoilers get. glas. Tel. 04492-1010.

Als nieuw uitz. Ford GRANADA 2.3 6 cyl., bwj. '84, nw. model, nw. banden, schuifd., get. glas, radio-cass., centr. vergr., lichtblauwmet., APK 10-7-'93, ƒ 4.500,-. Zien is kopen. Tel. 045-323178.

Ford ESCORT 1.6i RS uitv., bwj. '89, kl. zwart, schuif/kant.dak, 50.000 km, auto is nieuw, ƒ 20.500,-. Ammonieterf 4, Hrl. (Rennemig).

Ford ESCORT 1.4 CL 7-'86, blauw, ƒ 9.800,-. 3 mnd. Bovag gar. Autobedr. B. Aretz en Zn. 045-721268

Ford SIËRRA 1.8 Laser, 3-drs., grijs, centr. vergr., 2-'86, ƒ 9.800,-. 3 mnd. Bovag Gar. Autobedr. B. Aretz en Zn. 045-721268

Ford FIËSTA 1.1 wit, '86, ƒ 7.900,-. 3 mnd. Bovag. Gar. Autobedr. B. Aretz en Zn. 045-721268

Ford Siërra COMBI 2.3 D, bwj. '86 met plaatschade, vr.pr. ƒ 5.200,-. 045-422000

Te koop Ford FIËSTA bwj. '83, vr.pr. ƒ 2.200,-. Tel. 04492-5194.

Te koop Ford ESCORT XR3 geh. uitgeb., zeer mooi, bwj. '88, vr. pr. ƒ 13.500,-, tel. 04498-54875

Ford SIËRRA 1.8 laser, bwj. 12-'85, sportvlg. spoiler, 5-bak, kl. wit, als nieuw, ƒ 7.250,-. 04406-16542.

TAUNUS 1.6 GL, '80, i.g.st., APK 8-'93. Vr.pr. ƒ 1.200,-. Tel. 045-250636.

Te k. Ford SIËRRA 1600 combi, wit, m. '88, ƒ 15.000,-; Ford Orion XTC, autom., okt. '89, ƒ 18.000,-. Autoservice L & L Savelkoul, Born. 04498-54656.

Te k. Ford FIËSTA 1.1, bwj. '80, prima auto, weinig km., ƒ 1.350,-. Ir. Blankevoortstr. 6, Heerlen.

Ford ESCORT XR 3i, bwj. '83, APK 7-'93, excl. auto, alle opties, keuring toegest., vr.pr. ƒ 6.950,-. Tel. 045-224225, na 10.00 uur.

Te k. Ford ESCORT mod. 1.3 L, bwj.'83, blauwmet., vr. pr. ƒ 4.250,-. 045-460445.

Ford SIËRRA 1.8 CL, 3-drs. kl. wit, zeldzaam mooi, schade vrij, km.st. 84.000, LPG, bwj.'87, model '88, pr. ƒ 12.250,-. Tel. 045-255578

Te k. Ford SIËRRA 2 ltr. L, bwj.'84, APK 5-'93, trekh., 1e eig., nw. banden enz., ƒ 6.900,-. 04492-4827.

Te k. Ford ESCORT CL diesel, bwj.'88, km. 80.000, t.e.a.b. Tel. 046-331710.

Te k. Ford SIËRRA 1.6 GL, 5-drs, bwj.'84, weinig km, APK, 5 versn., trekh., recaro-int., ec. meter, koopje!!! Tel. 045-729121.

Ford ESCORT XR 3i, bwj. '83, kl. wit, kantel./schuifd., bumpers van nw. type, 5-bak, kuipst., get.glas, spoilers plus striping, plm. ƒ 500,- schermschade, ƒ 6.000,-, inr. mog. Tel. 04408-2368.

Ford ESCORT XR 3i, bwj. '85, kl. wit, striping, RS 2000 velgen, spoilers, get. glas, 5-bak, kuipst., trekh., ƒ 8.250,-. inr. mog. Tel. 04408-2368.

Te k. Ford SIËRRA 2.0, i.z. g.st., 5-drs, bwj. '83, APK '93, vr.pr. ƒ 5.250,-, inr. mog Tel. 043-623907.

ESCORT 1.6 GT, bwj. 7-'90, rood schuifd. spoiler 7 mnd. gar., vr.pr. ƒ 20.000,-. Tel. 045-443733.

Ford ESCORT 1600 XR3, APK 11-'93 alle extra's, incl. stereo, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 4.500,-. Tel. 045-221843 na 14.00 uur.

jurgen autocentrum

Mercedes 190 E 1.8 wit	7-'91
Mercedes 190 E 1.8 bornit	8-'92
Mercedes 190 E 1.8 d.blauw	1-'91
Mercedes 190 D 2.5, perlmuthgrijs, autom.	11-'88
Mercedes 190 D 2.5 bardo rood	'86
Mercedes 190 E perlmuthgrijs autom.	1-'87
Mercedes 190 E 2.3-16, zwartmet.	4-'86
Mercedes 200 D zilvermet.	3-'89
Mercedes 230 E, zwartmet., automaat	10-'91
Mercedes 230 E antraciet, automaat	9-'91
Mercedes 280 SL blauw	'81
Mercedes 300 D impalamet.	7-'87
Mercedes 300 D wit	'86
Mercedes 230 TE combi, wit	8-'91
Mercedes 250 TD combi, malachitegroen	1-'92
Mercedes 300 SL-24, zilvermet.	4-'92
Nissan Micra 1.2 L zilver	6-'90
Nissan 300 ZX turbo d.grijsmet.	8-'87
Nissan Sunny coupé	'87, '88, '89
Nissan Primera 2.0 LX 4-drs. zilver	1-'91
Nissan Primera wagon LX diesel zilver	4-'92
Nissan Sunny 1.6 SLX 4-drs.	'88, '89, '90
Nissan Sunny 1.6 automaat, d.grijs	'90
Nissan Florida diesel, rood	'90
Nissan Sunny 1.7 diesel beigemet.	'89
Nissan Maxima 3.0 autom. leer, d.grijs	'90
Nissan Terrano 2.4 E blauwmet.	'88
BMW 318i grijsmet., 50.000 km	6-'87
Citroën BX 19 GTI zilver	6-'88
Dodge mini RAN 2.5i autom. VAN rood	9-'90
Ford Escort 1.4 CL wit	6-'88
Honda Accord 2.0 i EX d.grijs	1-'91
Honda Civic 1.5 GLI autom. wit	6-'90
Hyundai Pony 1.5 automaat, blauw	89
Jeep Cherokee Limited d.blauw	1-'92
Mitsubishi Galant 1.8 GLS d.groen.	5-'90
Mitsubishi Colt 1.2 GL rood	'88
Opel Vectra 1.7 diesel GL zwart	5-'90
Opel Kadett 1.6i 4-drs. beigemet.	6-'89
Renault 19 GTS 1.4 rood	6-'89
Renault 19 TR Chamade rood	1-'90
Seat Ibiza 1.2 GL zilver	5-'89
Volvo 360 2.0 rood	'88
Volvo 740 GLE combi TD autom.	1-'89
VW Jetta 2x groen + blauw	'85, '87

Financiering, operationele lease en financial lease ook voor jonge gebruikte auto's
3-24 maanden garantie.
Alle auto's voorzien van nationale autopas.

Langheckweg 32-40, Kerkrade
Industrieterrein Dentgenbach

045-452570

Honda Prelude 1.8 EX, rood '83. Autobedrijf SMEETS, Schimmert. 04404-2442.

Honda Civic 1.4 GL, '88, rood. Autobedrijf SMEETS, Schimmert. 04404-2442.

Let op plm. 80 auto's. Nieuw en bijna nieuw en topservice CROMBAG Een bovagbedrijf Geleen, Rijksweg Zd 236, inr. van motoren mog. Tel. 046-746260.

Te k. HONDA Accord 2.0 EX automaat, bwj. '86, i.pr.st. pr.n.o.t.k., tel. 04450-2338.

Te koop HONDA Prelude 1.8 EX, bwj. '83, APK okt. '93, elec. schuifdak, stuurbekrachtiging, sportvelgen, 5-gang, pr.n.o.t.k. Te bevragen 045-443973.

Te k. HONDA CRX, bwj.'87, kl. rood, i.z.g.st. Tel. 04493-1919.

HONDA Prelude 12 klepper, zilvermet., m. '84, ƒ 8.950,-, eventueel inruil mogelijk. Tel. 046-757542.

Honda Integra 1.5 L, wit, '87. Autobedrijf SMEETS, Schimmert. 04404-2442.

Honda

Honda CIVIC 1.5 GLi sedan '91, LPG, 30.000 km, ƒ 23.900,-. Auto Engelbert, 04458-2918.

Honda PRELUDE 1800 EX, vele opties, '85, ƒ 9.750,-. Autobedr. B. Aretz en Zn. 045-721268

Hyundai

Hyundai PONY 1500 GL bwj. '88, kl. rood, 3-drs. radio/cass. km.st. 75.000, pracht auto, i.z.g.st. pr. ƒ 7.500,-. Tel. 046-750506.

Jaguar

JAGUAR XJ 6, 4.2 L., autom zilvermet., bwj. '83, ƒ 14.500,-, event. inr. mogelijk. 046-757542.

Van maandag t/m vrijdag, van 8.30 tot 17.00 uur, kunt u uw PICCOLO telefonisch opgeven. Tel. 045-719966.

Jeep

Patrol GR LX nw. hoge kort...
Kingcab, dubb. cab., nw. hoge kort., Terrano 2.7 ... geel kent., King Cab '86; Patrol '88, '87, '85, 4-d... jero TDi 7-pers. '90; Pajero TD '88; Rocky '87 Tr... '85; 5x Suzuki. Texacars 4x4. 04702-3040...

"De Uiver" B.V.
Nissan Patrol R TD 1989
Suzuki Vitara JLX 1992
Suzuki Samurai SJ413 1988
Daihatsu Rocky Wagon TD 1986
Alles grijs kenteken.
Prov. weg Nrd. 85 Doenrade
Tel. 04492-1931.

Weg. omst. te k. z.g.a.nw. Suzuki SAMURAI Jeep, grijs kent., 14 mnd. oud, met radio, kluis, mistlampen enz. Vaste pr. ƒ 19.500,-. Da Costastr. 2, Hrl. 045-410726.

Te k. PAJERO T.D. Softtop, bwj. '85, zwart, zeer mooi, vr.pr. ƒ 15.500,-. Kijkdag zat v. 14-16 uur. Nijverheidsweg 21, Stein. 046-335715.

Te k. NISSAN Terrano 2.7 TD, bwj. '88, kl. zwart, Selles uitgeb. brede wln. i.st.v.nw. Tel. 045-252772.

TOYOTA Jeep 2.4 TD van 1e eig. te koop. Tel. 045-740006

Te k. Nissan PATROL GR 2.8 TD bwj. '92, grijs kent. alle extra's. Gar. inr. financ. mog. Tel. 045-443642.

JEEP CJ-7 zeer speciaal, soft-top, 6-cyl., turbo diesel, ƒ 18.450,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

JEEP Suzuki SJ-410, '83, groen, ƒ 5.450,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

Te k. Nissan PATROL 3.3 D, bwj.'84, grijs kent., veel extra's, pr. ƒ 15.500,-. Tel. 045-270946.

Ranche ROVER V8 3.5 L, 1983, gerev. blok, nw. kopp. kl. wit, i.z.g.st., ƒ 12.500,-. Na 18 uur 045-465250

Te k. ISUZU Trooper, bwj. '90, 5-drs. 2.6i, benz. ƒ 27.500,-; Land Rover type 109-2, metal-top, bwj. '67, nw.st. ƒ 8.000,-. Autobedr. Loek Schaepkens. 04405-2896.

Te k. ARO JEEP, bwj. '86, ƒ 2.900,-. inr. grijs kent. mog. Tel. 045-244483.

Lancia

LANCIA Prisma 1600, bwj. '85. Tel. na 13.00 uur 045-422925.

Lancia PRISMA turbo diesel '86. Autobedrijf Klankstad. Tel. 045-413916.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Land rover

"De Uiver" B.V.
L.R. 90" Tdi Hard Top 1992
L.R. 90" TD Hard Top 1990
L.R. 90" TD Hard Top 1989
Discovery TDi 1990/1992
R.R. 2-4 drs. TD/V8 '87/'88
Alles grijs kenteken.
Prov. weg Nrd. 85 Doenrade
Tel. 04492-1931.

Mazda

Te k. MAZDA 323 ... HB, nov.'85, i.g.st. ... ƒ 7.800,-. Tel. 045-2...

MAZDA 323 GLX ... bwj. '88, met kat., ... tra's, APK 9-'93, 5-... g.st., kl. wit. 04454-6...

MAZDA 323 3-drs ... 11-7-'93, blauwmet... '82, ƒ 2.450,-, i.z.g... 045-323178.

Te koop MAZDA 6... automaat, ƒ 1.250,-... 045-228642.

MAZDA GLX 2.0 ... bwj. nov. '85, APK ... nwe. banden, onde... boekje dealer, in ui... ƒ 9.500,-. Tel. 04407...

MAZDA 626 GLX ... 10-'87, blauwmet. ... div. extra's. Volvo ... KLIJN Heerlen b... Koumen 7, Hoe... 045-220055.

MAZDA coupé 626 2... V, bwj. '88, vr.pr. ƒ ... 046-372443.

Mercedes

MERCEDES 280 S... met. 1978, alle op... nieuw, APK. 04750-...

Te k. MERCEDES ... sel, verhoogd en ... ingericht als cam... Tel. 045-454729.

Te koop MERCEDE... bwj. '87, LPG, a... stuurbekr., centr. ... beigegrijsmet., i.g... 046-740002.

Te k. MERCEDES ... tom. met airco, bwj. ... g.st. Tel. 045-21165...

MERCEDES 450 S... vr.pr. ƒ 12.000,-. T... 244860 tijd. kant.uren

Te koop MERCED... TD, bwj 1987, kl. ... grijs kenteken, elec... dak en 5-gang, i.z... ƒ 25.000,- incl. ev... 04450-2325/065298...

Te k. M.B. 190 D, ... 120.000 km., meta... verlaagd, spo... schuifdak, afsta... etc. Tel. 045-443401...

Voor liefhebber ... DES 230 CE, bwj. ... 045-245823.

Te koop MERCED... D, bwj. '86, in prim... Te bevr. 045-245493...

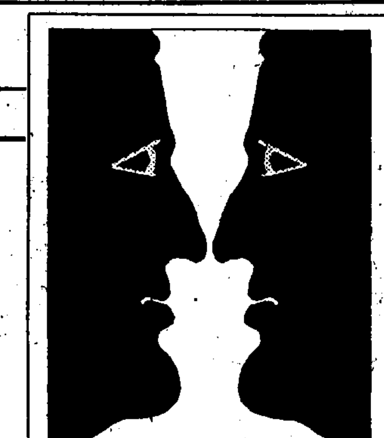
Te k. MERCEDES 1... bwj. '85, extra's, ... ƒ 21.500,-. 045-2712...

MERCEDES 190 di... '85, wit, ƒ 17.950,... Weekers. Tel. 04906...

MERCEDES 300 D... 5-bak, 170.000 km, ... ver, ƒ 29.950,-. A... ekers. Tel. 04906-13...

Te k. van part. M.B. ... Van, bwj. '87, i.z.g.st. ... rapp. pr.n.o.t.k. 045-2...

Voor Piccolo's zie verder pagina...

Kiessysteem VS niet berekend op trio

DOOR HANS DE BRUIJN

ASHINGTON – Komende week weten we wie de e president van de Verenigde Staten wordt. Ten-inste, als Ross Perot niet in een of meer staten wint, ant dan zou het nog wel eens enkele weken langer unnen duren. Dat hij president wordt, is onwaar-chijnlijk, maar winst in een of meer grote staten kan em een doorslaggevende stem geven.

Amerikanen kiezen op 3 no-ber immers niet direct hun ident, maar een college van kiesmannen, evenveel als er n zijn in het Huis van Afge-digden (435) en de Senaat , plus drie voor het District Columbia (Washington). Die kiesmannen wijzen pas op 14 mber formeel de president

maal is dat een fluitje van cent. Als er maar twee kandi-n zijn, is er altijd een win-r. Het systeem blijkt echter berekend op een trio. Dat

verkiezingen VS

natuurlijk niets in 1968 en , toen George Wallace en Anderson als onafhankelij-meededen en maar enkele centen van de stemmen haal-

Perot ligt dat anders, nu hij e peilingen op zo'n vijftien twintig procent staat en zelfs en enkele staat zou kunnen nen. De verkiezingen gaan rs volgens het principe 'de r krijgt alles'. Wie in een t wint, krijgt alle kiesman-van die staat. Dat aantal gt af van het inwonertal.

eun

ifornië heeft er 54, New York n Texas 32, maar dunbevolk-taten als Vermont, Alaska of oming moeten het met drie nannen doen. Om tot presi-gekozen te worden, is de van 270 van de 538 kies-en nodig. In deze laatste wordt in de campagne-kwartieren dan ook druk end.

dit systeem kan iemand dent worden zonder de rderheid van de stemmen te ben gehaald. Wie slechts een onent verslaan die in kleine taten wel veel stemmen haalt r steeds net niet genoeg om winnen. Maar dat gebeur-de voor het laatst in de vorige eeuw.

Opkomst

Er is in de VS geen opkomstplicht. Wie wil stemmen, moet zich daar bovendien enkele weken tevoren voor laten registreren. De partijen hebben de laatste weken grote campagnes gevoerd om de mensen ertoe te bewegen dat te doen. Volgens de laatste cijfers zouden meer Amerikanen dan ooit tevoren nu naar de stembus gaan.
Bill Clinton staat volgens de peilingen in een twintigtal staten op een zekere winst, wat hem ongeveer 210 kiesmannen oplevert. In tien staten met circa 150 kiesmannen heeft hij een kleine voorsprong. Bush is zeker van zeven staten met 37 kiesmannen en maakt een goede kans in zeven andere met 46 kiesmannen.

Clinton doet het goed in Californië, New York, het Midden-Westen en het Noord-Oosten, terwijl Bush het moet hebben van de noordwestelijke landbouwstaten en het zuiden. Doorslaggevend kan Texas worden, waar Bush en Clinton in een nek-aan-nekrace gewikkeld zijn, maar de Texaan Ross Perot als outsider een goede kans maakt.

In de meeste andere staten durft men zich niet aan een voorspelling te wagen. Clinton heeft vrijwel overal een kleine voorsprong, maar nu hij en Bush in de opiniepeilingen steeds dichter naar elkaar kruipen, kan het al gauw andersom uitvallen. Clintons voorsprong in het kiescollege lijkt vooralsnog veilig [illegible]de. Maar ja, lijkt...

Schrikbeeld

Want wat als Perot in enkele staten wint en er voor zorgt dat Clinton noch Bush aan de vereiste 270 stemmen komen? Dan valt de beslissing in het kiescollege op 14 december en niet meteen in de nacht van 3 of 4 november. Een schrikbeeld voor beiden, voor Perot wellicht een leuk vooruitzicht.

In juli stapte hij juist uit de race omdat hij (met 30 procent in de opiniepeilingen achter zich) verwachtte toch niet te kunnen winnen en 'het democratische proces niet wilde verstoren'. Dat is precies wat nu zou kunnen gebeuren, hoewel er natuurlijk niets ondemocratisch is aan deze wettelijke procedure.

Perot moet dan uitmaken aan wie van zijn concurrenten zijn kiesmannen uiteindelijk hun stemmen geven. De kans dat het zover komt, is klein, maar bestaat wel. Net als de kans dat het college verdeeld blijft en geen kandidaat aan de vereiste 270 stemmen komt. Dan ontstaat een zeer chaotische situatie.

Delegatie

Eerst beslist het Huis van Afgevaardigden, waarbij de delegaties van elke staat één stem hebben. Er moet dus eerst in elke delegatie worden gestemd, wat problemen kan opleveren in delegaties waarin Democraten en Republikeinen elkaar in evenwicht houden. Komt ook het Huis er niet uit, dan wijst de Senaat een president aan.

Dat wordt de 'running-mate' van een van de twee presidentskandidaten met de meeste stemmen, dus Dan Quayle of Al Gore. De meerderheid van Democraten kiest dan voor Gore. Maar omdat bij zo'n verkiezing tweederde van alle senatoren aanwezig moet zijn, kunnen de Republikeinen door weg te blijven de verkiezing saboteren.

James Baker

Tenslotte worden achtereenvolgens de voorzitter van het Huis van Afgevaardigden, de erevoorzitters van de Senaat en de minister met de meeste dienstjaren in het huidige kabinet gevraagd. Dat zou dan James Baker moeten zijn, maar die heeft zijn departement verlaten om voor George Bush zijn verkiezingscampagne te leiden.

Bush zou hem dan nog snel opnieuw zijn ministerspost moeten teruggeven om hem – vier jaar eerder dan Baker zelf voor ogen heeft – als zijn opvolger in het Witte Huis te krijgen. Dat het zover komt, acht niemand erg waarschijnlijk. Maar in deze opmerkelijke verkiezingsstrijd waagt niemand zich meer aan 'zekere' voorspellingen.

Wie...oh...wie?

Kamer schopt staatssecretaris en VNG in overleghok

DOOR HENRI KRUITHOF

N HAAG – Zouden minister Dales en staatssecretaris Graaff-Nauta al eens met de ex-bewindslieden Van Ee-n en Van der Linden hebben gesproken? Als dat niet , wordt het hoog tijd. Zij kunnen dan aan de huidige ntwoordelijken voor het nieuwe paspoort uitleggen het politiek hoogst onverstandig is om je in deze zaak de wil van de Tweede Kamer te blijven verzetten. kan je je kop kosten, zo weten Van der Linden en Van elen nog maar al te goed.

de Kamer werd afgelopen derdag het zoveelste bedrijf het 'paspoortdrama' ge-even. Een drama dat in 1988 elopen leek, met het verdwij-van beide genoemde be-ndslieden en met de over-cht van de bevoegdheid voor produceren van een nieuw poort van Buitenlandse Za-aan Binnenlandse Zaken. ou het wel goed komen, iedereen.

Staatssecretaris Dieuwke de aff-Nauta (van Friese af-en dus een stijfkop) is ei-wijs. Zo eigenwijs, dat ze de wil van de gehele Twee-Kamer durft te trotseren. De ner vindt het – terecht – be-elijk als er twee nationale ntiteitskaarten zouden ko-men: één van de gemeenten en één van het Rijk. Zo maakt de overheid zich niet erg geloofwaardig. De opmerking van de staatssecretaris dat de VNG niet een overheidsorgaan is, is op zichzelf juist, maar zo ziet de bevolking dat natuurlijk niet.
Door een pure prestigestrijd tussen VNG en het ministerie van Binnenlandse Zaken dreigt nu echter toch te gebeuren, wat de voltallige Tweede Kamer niet wil. De VNG komt de eer toe als eerste met een identiteitsbewijs op de markt te komen en heeft er dus geen behoefte aan de verantwoordelijkheid uit handen te geven. Binnenlandse Zaken wil haar staatsrechtelijke verantwoording terecht niet uit handen geven en wil die verantwoordelijkheid ook niet delen.

Ondeugdelijk

Voor beide standpunten valt iets te zeggen, maar is ook het een en ander op af te dingen. Het moet toch mogelijk zijn in een of andere samenwerkingsvorm gezamenlijk een identiteitsbewijs te ontwikkelen, dat zowel voor de gemeenten, als voor Binnenlandse Zaken aanvaardbaar is. Die

achtergrond

kaart kan dan zowel in het binnenland als in Europa als identiteitsbewijs gebruikt worden.

De staatssecretaris is de afgelopen dagen zover gegaan in haar afwijzing van samenwerking met de VNG, dat ze daarvoor zelfs volstrekt ondeugdelijke argumenten aanvoerde. „De kaart die de VNG thans heeft aanbesteed en die zij voornemens is per 1 januari 1993 in te voeren, kan niet worden aangewezen als Europese reiskaart respectievelijk nationaal identiteitsbewijs", schreef de bewindsvrouw dinsdag aan de Kamer.

Maar het was de minister van Justitie (en die gaat over de identificatieplicht) die nog geen week eerder had gezegd, een dergelijke aanwijzing (en daarmee volgens Europees recht tevens als reisdocument binnen de EG) niet uit te sluiten. Een stelling die vorige week vrijdag ook door premier Lubbers werd betrokken.

Het CDA-kamerlid Hans Hillen had naar aanleiding daarvan voor de zekerheid even bij justitie geïnformeerd. Uit dat gesprek bleek dat De Graaff-Nauta over haar brief niet met justitie had overlegd. Stom natuurlijk, zeker bij zo'n gevoelige zaak als het nieuwe paspoort.

Ook in het kabinet wordt de staatssecretaris (inmiddels door dik en dun bijgestaan door haar baas, minister Dales) niet onvoorwaardelijk gesteund. Naar verluidt, zijn de beide bewindslieden in de kabinetsvergadering van vorige week vrijdag uitvoerig gewaarschuwd voor een al te harde opstelling tegen de Kamer. Ze lijken zich er weinig van aan te trekken.

Overigens is het feit dat PvdA-minister Dales sinds kort alle brieven over dit onderwerp van haar CDA-staatssecretaris mede ondertekent en zij ook bij de kamerdebatten aanwezig is, niet van politiek belang ontbloot. Tot nu toe was de paspoortzaak een pure CDA-aangelegenheid en kon de PvdA naar hartelust tegen de bewindsvrouw aanschoppen. Sinds de PvdA-minister van Binnenlandse Zaken haar staatssecretaris terzijde staat, kan dat moeilijk meer, hoewel PvdA-woordvoerder Zijlstra nog een zwakke poging in die richting deed.

Verwijten

Overigens valt de VNG ook het nodige te verwijten. In de prestigestrijd heeft deze zeer machtige lobby-club voor de gemeenten geprobeerd de Tweede Kamer voor haar karretje te spannen, hetgeen aanvankelijk nog leek te lukken ook. Nu werden er in de Kamer echter ook verwijten richting VNG geuit. Ook van die kant is wat meer soepelheid op haar plaats, zo meent de Kamer nu.

Maar goed: de Tweede Kamer heeft beide partijen nu weer in het overleghok geschopt, tot zichbaar ongenoegen van de staatssecretaris overigens. Ze moeten er nu wel uitkomen, omdat anders beide partijen verliezer zullen zijn. Het is het beste dat ze daar een serieuze poging toe ondernemen, al was het alleen maar om een einde te maken aan dit 'staaltje van Haagse bureacratie-verdwazing', zoals de VVD'er Wiebenga het uitdrukte.

lezers schrijven

postbus 3100

● Rode kaart

Naar aanleiding van uw sportverslagen van 22 en 23 oktober betreffende de commoties tijdens de Europacupwedstrijd Luzern-Feyenoord wil ik ingaan op een stukje collegialiteit onder voetballers. Een scheidsrechter kan iets ontgaan. Dat is menselijk en zeer goed mogelijk, maar wat zich afspeelde na het 'Fräser-incident' (buiten de tv-beelden) is zo ongeloofwaardig en zo verschrikkelijk ordinair; daar zijn geen woorden voor.
Op de eerste plaats gaat de rode kaart naar Taument die met dat incident niets te maken had (hij had reeds veel eerder rood moeten hebben bij andere grove overtredingen). Dan volgt er één beslissing van de scheidsrechter in overleg met zijn grensrechter. De Wolf is nu het haasje. Nu ben ik eerlijk gezegd geen sympathisant van De Wolf maar dit was irrieel. En Fräser hield zich op veilige afstand.
Mag hij nu wel zeggen: ik wou eruit gaan! Daar is niets van gebleken tijdens de wedstrijd met het onwillige vertrek van De Wolf van het strijd- of slagveld. Hiermee maakt Fräser en daarmee ook Feyenoord een zeer slechte beurt op Europees niveau. Dat noemt zich een vaderlandse topclub! Geheel ongeloofwaardig in mijn ogen.
En dan die scheidsrechter met zijn tolerantie bij echt smerige grove overtredingen, die absoluut rood verdienden. Zo ga je dan als voetballiefhebber een avondje voor je tv zitten en dan krijg je dit voorgeschoteld. Bedankt Feyenoord, het gedrag van de spelers werkt aanstekelijk en dat dat is wel te merken ook.

HEERLEN — A.J. Vestjens

● Bondsconcours

Met verbazing las ik dinsdag 20 oktober in het Limburgs Dagblad in het verslag van het bondsconcours door Jos Frusch dat de harmonie van Heksenberg een slechte orkestklankhout(!) had.
Ik denk dat Frusch niet goed of misschien helemaal niet geluisterd heeft of er is iets met zijn gehoor aan de hand. De juryleden waardeerden de harmonie St.-Gerardus met een totaal van 299½ punten, waarvan de rubriek 'klank van het orkest' met gemiddeld een 8½. In de juryrapporten werd het houtregister geprezen voor prima muzikaal spel.
Jr vraagt je toch af hoe Frusch het in zijn hoofd haalt de harmonie zo af te kraken. Hij zal wel weer zeggen: ik schrijf toch wat ik wil. Maar een dagblad dat zichzelf respecteert dient deskundige verslaggevers naar de bondsconcoursen te sturen. Frusch heeft waarschijnlijk zelf nog nooit iets gepresteerd op muzikaal gebied; hij kan hoogstens de soep blazen als die te warm is!

LANDGRAAF — W. Schrooten

NASCHRIFT REDACTIE: *Het fijne van muziek is dat je er over van mening kunt verschillen. Met liefhebbers, met collega's, zelfs met juryleden. Wat die 8½ gemiddeld betreft, die ligt maar net boven de acht, het absolute minimum voor een eerste prijs. Het beoordelingssysteem is nu eenmaal kwistig met de punten. Bovendien bestaat er verschil tussen het SPEL van een register en de KLANK ervan. Gelukkig wordt de soep...*

● Toneelstuk

Hierbij moet ik fel protesteren tegen het discriminerende artikel over mijn persoon in de recensie van het toneelstuk 'De Wijze Kater' van H. Heyermans door mevrouw H. Maas. Dit artikel verscheen op maandag 12 oktober jl. in uw krant. Ook de voorbeschouwing van dit stuk in het Limburgs Dagblad was voor mij kwetsend.
Ik werd in dit artikel genoemd als, ik citeer 'de bekende lilliputter Jan van Kempen'. Ik ben helemaal geen lilliputter, mijn handicap is Anchondroplasie. Ik speel al 35 jaar toneel.
Ik heb deze rol in 'De Wijze Kater' in overleg met de regisseur Peter Stam geaccepteerd, omdat het de realiteit weergeeft van mijn dagelijks leven. Elke dag werd ik met discriminatie geconfronteerd. Alleen vecht ik op straat terug, wat in het toneelstuk niet gebeurt.

Als iemand een recensie schrijft, dan beoordeel je een persoon op zijn kunnen als acteur en dan schrijf je niet over zijn uiterlijk en 'smaakloos over de schreef' gaan. Ik ben er trots op, ondanks mijn handicap, dat ik toneel mag spelen. Ik leid in Sittard een erg sociaal en maatschappelijk leven. Ben lid van verschillende verenigingen en bekleed daarin ook bestuursfuncties. Ik schrijf, schilder, fotografeer en maak films.
Ik heb op festivals verschillende prijzen gewonnen, o.a. in 1988 en in 1991 de Provinciale Filmprijs. Ik speel theater door het hele land, van Groningen tot Eijsden. Zowel bij amateurs als beroepsgezelschappen. En door mijn collega's word ik niet beoordeeld op mijn uiterlijk maar op mijn kunnen als mens en acteur. En daar ben ik bijzonder trots op.

Als ik mevrouw M. Maas moet geloven, dan moet ik me maar thuis opsluiten en wegkwijnen met 'ach hoe ongelukkig ik ben'. Toen ik nog bij het Cirkel Theater speelde werden in de recensies van mevrouw M. Maas ook al discriminerende opmerkingen gemaakt over mijn persoontje. Maar ondanks mijn handicap heb ik ontzettend veel plezier in mijn leven en ik hoop tot in lengte van dagen in vele theaters op de planken te mogen staan.

SITTARD — Jan van Kempen

NASCHRIFT REDACTIE: *Bedoelde opmerkingen zijn ironisch genoeg juist geschreven om een TEGENWICHT te bieden jegens de discriminatie, waarvan in deze ingezonden brief gewag wordt gemaakt. Wij namen het dus in feite op voor de heer Van Kempen, en wilden hem juist NIET kwetsen. Dit is kennelijk door hem verkeerd begrepen, hetgeen wij betreuren.*

● NS-stations

Een aantal kleine NS-stations wordt gesloten. Het openbaar vervoer wordt vanaf 1 januari 1993 weer flink duurder. Mensen met een klein inkomen worden door CDA-minister Maij van Verkeer en Waterstaat flink gepakt in hun bewegingsvrijheid. Als men weinig inkomen heeft, dan staat men overal buiten. Het zou ook gunstig zijn voor de overvolle wegen als er een fijnmazig en goedkoop net van openbaar vervoer is. Dan zouden veel mensen de auto laten staan. CDA en PvdA doen alleen maar ordinair bezuinigen over de rug van gewone mensen.

HEERLEN — Ben Tariel

● Euregionaal

In het Limburgs Dagblad van 24 oktober jl. kon men lezen dat de Rijksuniversiteit van Limburg te Maastricht het samenwerkingsverband tussen deze universiteit en die van Luik en Aken aanzienlijk gaat versterken.
Rector prof.dr. J. Cohen van de RL aan het woord: „De Rijksuniversiteit Limburg werkt samen met de universiteit van Aken aan een nieuw Duits-Nederlands programma waarin taal, literatuur en cultuur van beide landen kunnen worden bestudeerd. Het project dat wordt gesubsidieerd door het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen moet binnen afzienbare tijd een nieuwe studierichting opleveren."
Op zich zeker een aardig idee, waaruit – stellig bij een flinke subsidiëring – best iets (zeker ook in het belang van de grensprovincie Limburg) kan groeien.
In mijn argeloosheid heb ik mij echter wel afgevraagd of niet met evenveel recht een (wellicht door de EG flink gesubsideerde!) wetenschappelijke samenwerking tussen de universiteiten van Maastricht en Aken zou moeten tot stand komen om eindelijk eens op basis van gefundeerde, objectieve gezamenlijke rapporten het ongehoorde drama van de Westduitse bruinkoolwinningen en de gevolgen daarvan voor Limburg en het oostelijk deel van Noord-Brabant duidelijker in het licht te stellen.
Laten de gezamenlijke wetenschappers – zonodig 'in samenspel' met prof.mr. Van Dunné van de Erasmusuniversiteit van Rotterdam – juist hier eens 'de spits afbijten!'
Door de door anderen al gesignaleerde ernstige daling van de grondwaterstand, o.a. in het Meinweggebied, de Slenk bij Venlo, de Roerdalslenk en een deel van de Groote Peel, dreigt binnen afzienbare tijd met name in de grensprovincie Limburg een milieuramp van de eerste orde te ontstaan. Ook anderen dan waterjuristen (zo biologen) maken zich daarover terecht grote zorgen.
Het zou toch niet te verteren zijn als onze 'wetenschappers' over enkele jaren via bijvoorbeeld het Interationaal Watertribunaal zouden moeten vernemen dat bij gebreke van voldoende fundamenteel onderzoek hier de zaken niet meer gekeerd kunnen worden!
Ook onze Stichting Milieufederatie in Limburg kan zich dit in zekere zin aantrekken! Het begint er waarlijk op te lijken dat in casu de grootste vijand van het recht het VOORRECHT van de ontginner Rheinbraun is. Als het niet zo zou zijn horen wij het (misschien?) nog wel van onze universiteiten? Met 'wij' bedoel ik de burgers van Limburg.

ECHT — dr. Willem van Hoensbroek, (waterjurist).

Mercedes

MERCEDES 350 SLC te k. geh. nw. gestoffeerd eind '77, met. rood. 046-755652.

Te k. knappe MERCEDES 280 CE coupé, autom., bwj. '77, APK, met 8 extra's (gunstige prijs). 04492-5473

Te koop MERCEDES 230-6 bwj. '74, ƒ 500,-. Tel. 04498-57552.

Te k. MERCEDES 190 E, bwj. '83, mett., stuurbekr., schuif/kanteld. autom. centr. vergr., ABS. 046-511446

Mitsubishi

Te k. Mitsubishi GALANT 1600, '77, opknapper, ƒ 500,-. Tel. 045-213702.

Te k. Mitsubishi GALANT 1600 GL, kl. groen, bwj. 4-12-'85, APK 26-5-'93, vr. pr. ƒ 6.000,-. 045-420171

Nissan/Datsun

LAUREL 2.4 SGL, bwj. '85, aut., LPG, APK 8-'93, gar. auto, 1e eig. ƒ 6.900,-. 045-752016

Ingeruild: BLUEBIRD 2.0 LPG '89, ƒ 14.500,-. 04702-3040.

Nissan SUNNY 1.6 SLX HB, donk. groenmet., 1990, ƒ 16.500,-. Tel. 040-515556

Te koop NISSAN Patrol 3.3L bwj. 1986, met div. extra's. Tel. 04759-1373.

Nissan SUNNY 1.6i SLX kat., 4-drs., 50.000 km., '89, ƒ 16.000,-. 3 mnd. Bovag gar. Autobedr. B. Aretz en Zn. 045-721268

Te k. van particulier NISSAN Sunny 1.6 Coupé SGX, bwj. 1988, kl. rood, i.nw.st., ƒ 16.000,-, incl. 4 winterband. en radio. 045-222151.

NISSAN Bluebird diesel station, '89, grijsmet., stuurbekr ƒ 16.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

Nissan Sunny coupé 1.6, blauw, '87. Autobedrijf SMEETS, Schimmert. 04404-2442.

Te koop mooie Datsun NISSAN diesel, bwj.'84, APK, auto i.z.g.st., vr.pr. ƒ 4.750,-. W. de Rijkestraat 11, Landgraaf (Kakert).

Nissan CHERRY 1300 GL, '84, APK 7-7-'93, 3-drs i.z.g.st. ƒ 2.950,-. 045-323178.

Te k. wegens bedrijfsauto NISSAN 1.2 Micra, bwj. mrt. '90, wit, vr.pr. ƒ 14.000,-. Tel. 04450-2216.

Oldtimers

Te k. weg. omst. MAZDA 1200 sport, bwj. '71, ged. gerest. pr. ƒ 1.500,-. 045-728072 na 18 uur.

Opel

Nu ruime keuze in gebruikte

Kadetts, Vectra's, Omega's

OPEL
welling

Haefland 2, Brunssum
045 - 25 77 00.

Opel MANTA B 1600, uitgeb., bwj. '78, achterschade m. onderd. Tel. 045-721352

ASCONA 2 ltr. SR, bwj.'79, APK 10-'93, pr. ƒ 1.500,-. Tel. 045-421137.

Opel CORSA 1.3 NB mod. '88, Swing, APK, z. mooi, ƒ 7.750,-. Tel. 045-454087.

Te k. Opel VECTRA GT, bwj '91, signaalrood, div. access Tel. 045-218782.

Opel CORSA 1.2S, '87, 70.000 km. Blaupunkt Bremen, ƒ 8.700,-. 045-461364 na 13.00 uur.

Te k. Opel KADETT 1.3 S, '80, met LPG, t.e.a.b. Pr. Bernhardstr. 58, Brunssum.

Te k. OPEL Kadett 1.3 Berlina, 5-drs., bl.met., bwj. 1981, vr.pr. ƒ 1.900,-. Fossielenerf 138. 045-231440.

Opel KADETT 13 N, bwj.'82, i.z.g.st., APK, ƒ 2.300,-. Tel. 045-727491

Opel KADETT B voor liefhebber, i.z.g.st., bwj.'73, APK 10-'93, vr.pr. ƒ 1.450,-. Tel. 045-322619.

Te k. Opel KADETT stationcar, bwj. '81, vr.pr. ƒ 1.500,-. Tel. 04450-3401.

OPEL Kadett 13 N, '82, rood 71.000 km., ƒ 2.450,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

Opel KADETT 1.2 N, i.z.g.st. t. '81, APK, vr.pr. ƒ 1.650,-. Tel. 045-324340.

Opel KADETT 2.0 GSi, schuifd., rood, in nieuwst., 12-1989, ƒ 22.950,-. Tel. 040-515556

Opel KADETT 1.6 Diesel, 5-drs., stationcar, 1988, ƒ 12.500,-. Tel. 040-515556

Te k. Opel KADETT, autom., 5-drs., bwj. '85, 57.000 km., grijsmet. als nw.045-213868

Opel Kadett 1.3 S '85 bruin. Autobedrijf SMEETS, Schimmert. 04404-2442.

Opel KADETT GSi, 1987, 2.0 L, getuned digital dashbord, diverse extra's, ƒ 18.500,- Morgenstr. 53, Sittard na 18 uur.

Te koop KADETT 2.0 GSi, '85, i.z.g.st. vr.pr. ƒ 11.000,- Tel. 045-463690.

Te k. Opel ASCONA Hatchback, 6-'86, LPG, aut. APK 10-'93, vr.pr. ƒ 9.250,-. Hompertsweg 18a, Landgraaf. Tel. 045-326027.

Opel CORSA 1.2 S model HB '85, bijz. mooi, ƒ 4.950,-. Tel. 045-454087

Opel OMEGA 2.0i stationcar grijs kent., bwj. '90, kl. rood, 5-drs. div. extra's, km.st. 84.000, pr. n.o.t.k. Tel. 046-740382.

Opel KADETT 1.3 Club, bwj. 1987, LPG. J. Smeets, Dries 27, Neer. 04759-1373.

Te k. Opel CORSA 1.0 TR, bwj. '83, wit, 75.000 km, APK. Tel. 04493-4870.

Te k. Opel KADETT 13 S, HB trekh., sunroof, bwj. '87, pr.n.o.t.k., 045-258918.

Opel CORSA 1.4i 30.000 km., rood, 5-'90, ƒ 14.900,-. 3 mnd Bovag gar. Autobedr. B. Aretz en Zn. 045-721268

Te k. Opel KADETT 1300 type '86, 5-drs., pr.n.o.t.k. Tel. 04743-1466.

Opel ASCONA 1.6 L, 4-drs., schuifdak, bwj. '84, i.z.g.st., ƒ 4.750,-. Tel. 045-315996.

Te k. Opel VECTRA 1.8, bwj 11-'89, i.z.g.st. 04499-2495.

Te k. Opel KADETT C 1979, geen APK, i.g.st., pr. ƒ 1.500,-. Eindercoolhof 131 Puth.

Te koop Opel KADETT SR C coupé, bwj. '74, APK t/m mei '93, vr.pr. ƒ 450,-, tel. 045-319648.

Te koop ASCONA Traveler 1.6 met LPG en div. extra's, bwj. '87, i.z.g.st. Tel. 04499-2852.

Te k. Opel KADETT 1.2 LS bwj. '86, gar. inr. financ. mog. Tel. 045-443642.

Kadett HATCHBACK 1.3 LS limited '88 in nieuwst. ƒ 9.750,-. Inl. 045-455778.

Te k. Opel KADETT 1.6i Sedan, bwj. 9-'89, zilvermet., wegens inruil. 045-323890.

Te koop Opel CORSA GSI bwj. '89, zwart, ƒ 18.500,-, tel. 045-224532.

Te k. Opel KADETT 1200 N, i.z.g.st. bwj. '80, pr. ƒ 1.250,-. Tel. 045-724417.

OPEL Corsa 12S, 5-drs., bwj. '86, ƒ 9000,-. Autoservice L.M.L. Savelkoul. Tel. 04498-54656.

Te k. Opel REKORD 2.0S Berlina-uitv., ƒ 2.900,-, veel extra's. Tel. 045-214628.

Te k. Opel RECORD 2 ltr. S, bwj.'86, met vele extra's, inr. mog., pr. ƒ 7.850,-. Arienstr. 2 Kakert, Schaesberg.

Opel CORSA 12i GL, 3-drs., m. '89, 1e lak, schadevrij, apart mooi, in nw.st., ƒ 10.750,-. 043-254462.

Te k. OPEL 20 E combi, bwj. '81, aut., veel extra's, pr.n.o.t.k. Tel. 045-229227.

Te k. Opel KADETT 1.3 3-drs, wit, bwj. '88, km.st. 75.000, spoilers, i.z.g.st., pr. n.o.t.k. Tel. 045-441164.

Te k. Opel KADETT, bwj. '86 metal. i.z.g.st., ƒ 7.750,-. Tel. 04959-3203.

Opel KADETT Hatchback 1600 GT bwj. '85, 5-speed, 5-drs., spoiler, mooie auto, ƒ 7.950,-. 04406-14307.

OMEGA 2.3 D bwj. '88, stuurbekr., elektr. spiegels, ww-glas, centr. vergr. ƒ 16.000,-. 04702-3040.

Te koop Opel KADETT 1.3 N, bwj. 5-'88, kl. grijs, 4-drs. i.z.g.st., APK, 60.000 km, pr. n.o.t.k. Tel. 04492-1133.

Opel OMEGA 1.8 inj., APK, LPG, m. '88, ƒ 8.500,-, event. inr. mog. 046-757542.

Opel ASCONA 1.8 S, luxe uitv. met div. extra's, i.z.g.st. '87, km.st. 77.000, vr.pr ƒ 12.000,-. 045-427051 tot 15 uur.

Te k. Opel KADETT 1600 Sedan, 4-drs, bwj. '86, i.z.g. st., iedere keuring toegest. Tel. 045-424426. Wolverlei 6, Kerkrade.

Peugeot

Peugeot
205 XL rood, 10-'89, in uitmuntende staat, 1:17½, met sunroof, nieuwe banden en uitlaat. Inr. Kadett stat. mog. plm. '90. Info 045-425147

Te koop PEUGEOT 505 Select '85, APK 3-'93, ƒ 5.500,-. Tel. 046-514925.

PEUGEOT 205 XS 1.4i, bwj. '89, antr. grijs, stereo, etc. t.e.a.b. Tel. 04755-2032.

PEUGEOT 205 XR 1.4, '88. Autobedrijf Klankstad, tel. 045-413916.

PEUGEOT 205 XE 2-drs., bwj. 4-'86, rood, 40.000 km, ƒ 9.750,-. 046-377528.

Te k. PEUGEOT 305 Select, i.z.g.st., nw. banden, pr. ƒ 5.900,-. Te bevr. Overhoven 69, Sittard.

PEUGEOT 205 GR diesel bwj. 12-'85, signaalrood, 2e eig., dealeronderh., div. opties, uitst. cond., vr.pr. ƒ 8.250,-. Tel. 045-425168.

PEUGEOT 205 GR diesel, 5-drs., blauw, 10-'86, ƒ 8.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

PEUGEOT 405 1.6 GLi, 5-'90, LPG, blauw, ƒ 18.950,-. Auto Weekers. 04906-1387.

PEUGEOT 505 GL station familiale 7-pers., 10-'87, blauwmet., 90.000 km, ƒ 18.450,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

PEUGEOT 205 Accent 1.1, model '87, ƒ 9.500,-. Autoservice L.M.L. Savelkoul. Tel. 04498-54656.

Te k. PEUGEOT 504 Ti, bwj. '78, plus winterbanden. Tel. 045-315090.

Te k. PEUGEOT 205 XE accent rood bwj.'91 ƒ 17.000,- 045-463881 za.13-15u.

Te k. PEUGEOT 305 GR, bwj. 2-'87, APK 4-'93, 4-drs., 1e eig., i.z.g.st., pr. ƒ 7.000,-. Tel. 04454-62092

Te koop PEUGEOT 205, type XS 1.4, bwj. '88, 3-ds, wit vr.pr. ƒ 12.500,-, inr. mog. Tel. 043-623907.

Te koop PEUGEOT combi, type 405 1600i, 5-drs, rood, bwj. '90, vr.pr. ƒ 22.500,-, inr. mog. Tel. 043-623907.

Pontiac

Te k. PONTIAC Grand Lemont, APK 9-'93, 100%, pr. ƒ 2.000,- '79. 045-352543.

Porsche

AUTO RUYL
ELSLOO

Porsche 944 antracietmet. electr. ramen 1983
Porsche 944 wit BBS sportvelgen sportuitv. 1985
Porsche 924 bronzitmet. 95.000 km. 1984
Stationsstr. 85, Elsloo. 046-371766, plusm. 60 occasions.

Wegens emigratie te koop PORSCHE 944. Prachtige auto in perfecte staat. kl. bronsmet. Type 1984, 5-bak, L.met. velgen. Zien is kopen! Prijs ƒ 26.000,-. Tel. 043-632101 na 12.00 uur.

PORSCHE 944 S automaat, 12-'84, wit, 80.000 km., ƒ 24.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Renault

Automatic
Heerlen

Renault Clio RN 5 drs. automatic wit 5-1991
Peugeot 309 1.6 5 drs. automatic grijsmet. 10-1987

Kerkrade

Peugeot 405 1.9 SRI automatic zilvermet. 10-1990
Toyota Carina 1.6 XLI automatic grijsmet. 11-1990

Autobedrijven Kerres
Breukerweg 196a, Heerlen Tel. 045-230999
Dom. Mijnstraat 25, Kerkrade Tel. 045-452424.

RENAULT 11 TL 1.4, 1986, 5-drs., 5-bak, grijsmet., ƒ 4.750,-. 04455-2153.

Te koop RENAULT 9 GTL, '82. Voor de knutselaar. Defecte koppeling, wiellagers en deurslot. Verder puntgaaf APK tot nov. '93, vr.pr. ƒ 1.400,-. Tel. 045-410696.

Renault NEVADA diesel, familiale, 7-pers., 8-'88, wit, ƒ 19.950,-. Auto Weekers, tel. 04906-1387

Renault NEVADA station, '90, wit, 90.000 km., ƒ 17.950,-. Auto Weekers, tel. 04906-1387

RENAULT 4 GTL, bwj.'82, ƒ 1.000,-. Tel. 045-751686.

RENAULT 5 GTR '91, in nw. st., electr. ramen, centr. vergr. op afst., alle keur. toegest., vr.pr. ƒ 15.900,-. 045-451909 of 452865.

Te k. RENAULT 5 TL, bwj. '87, 40.000 km., blauwmetal., in perf.st., boekjes en rekeningen ter inzage, pr. ƒ 9.250,-. Na 18.00 uur: tel. 04759-2041.

R5 ALPINE Turbo, m.'84, APK 6-'93, grijsmet., i.z.g.st. ƒ 4.500,-. Inruil mogelijk. Tel. 045-461610.

Te k. RENAULT 11, bwj' 84, APK 10-'93, 100% in orde. Vossekuil 100, Heerlen.

Te k. RENAULT 11, bwj. '84, APK 6-'93, 3-drs., 100% in orde. Tel. 045-419749.

Te k. RENAULT 25, bwj. '85, schuifdak, trekh., grijsmet., LPG, vr.pr. ƒ 5.250,-. Tel. 04750-18359/33765.

Renault NEVADA GT, diesel Familiale, 7-pers., 6-'90, wit ƒ 25.950,-. Auto Weekers, tel. 04906-1387

Renault NEVADA GTS, familiale, 7-pers., 6-'87, antraciet, ƒ 15.950,-. Auto Weekers, tel. 04906-1387

Renault NEVADA GT, diesel station 6-'90 wit ƒ 19.950,- Auto Weekers, 04906-1387

Subaru

Occasions met Bovag garantiebewijs: Justy 1.0 S '86 en '90; LII 1.6 GL '88 en '89; E10 7-pers. bus '91. Autobedr. EUSSEN, Ransdalerstr. 43, Ransdaal. Tel. 04459-1677. Off. Subaru dealer.

Suzuki

Te koop SUZUKI Samurai, 1989, extra's, ƒ 15.000,-. Tel. 04498-51937.

SUZUKI Alto FX, bwj.'83, nieuw model, gew. 610 kg, APK 7-8-'93, ƒ 2.950,-. Tel. 045-323178

SUZUKI Vitara JLX cabrio, met vaste winterkap, kl. rood bwj. '91. Huisbergerstr. 5, Heerlen.

Te k. SUZUKI ALto GL, bwj. '86, km.st. 35.000. Vogelzankweg 113, Landgraaf.

Talbot

Als nieuw Talbot TAGORA, bwj.'83, 4-cyl., APK 9-'93, duurste uitv., 4-drs., stuurbekr., electr. ramen, cruise control, enz., vr.pr. ƒ 4.500,- met waarborg, inruil mogelijk. Tel. 045-461610.

Peugeot TALBOT Samba '82, i.g.st., APK 5-'93, vr.pr. ƒ 950,-. Inl. 045-413018

TALBOT Samba rood kl. auto zuinig met APK, bwj. '84, ƒ 2.250,-. Achter de Heggen 51, Hulsberg.

Toyota

Toyota COROLLA 1.6 XL Liftback, bwj. '89, rood, vr.pr ƒ 16.700,-. Tel. 045-412398

Toyota VIERRUNNER Van 3.0i, bwj. '89, alle extra's. Tel. 045-316696. Rutscherweg 54, Landgraaf.

Toyota STARLET 1300 XLi 3-drs. bwj. aug. '91, km.st. 20.000, kl. roodmet., div. extra's, pr. n.o.t.k. Inr. mog. Tel. 046-740621.

Te k. Toyota COROLLA diesel, bwj. '86, vr.pr. ƒ 6.000,-. Tel. 045-454729.

Te k. JEEP Toyota Landcruiser 2.4, bwj. '87, gr. kent. zilver-bl. metall., centr. vergr., elektr. ramen, alarm, sportvelgen, stereo, donker glas, bullbar en imperial, schuifdak, trekhaak, enz., pr. ƒ 26.500,-. Tel. 045-410814 na 15.00 uur.

Te k. Toyota COROLLA, bwj. '77, APK '93, ƒ 750,-. Tel. 045-452113.

Te k. Toyota CARINA II diesel, stationcar, bwj. dec. '90, trekh., elektr. schuifd., div. extra's, ƒ 23.500,-. Tel. 045-241336.

Te k. Toyota CELICA 1.6i GT liftback, Twincam, duurste uitv., bwj. '87, zwart, 1e eig., inr. mog., vr.pr. ƒ 21.500,-. 04406-15719.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

van 1e eig te koop

Toyota MR II

SPORT 2.0 GTi, 16V, rood, 5 mnd oud, 2.500 km, T-bar, roof(cabriolet) centr. vergr., alarm 7-speak stereo sportv getint glas, schadevr. boekjes ter inzage, verk. in splinternw.st., event. inr. mog. Tel. 045-462982.

Te koop Toyota CELICA GT bwj.'87, kl. rood, grijs interieur, 2.0 L, 115 Pk, met achter spoiler, in uitst. conditie, AM FM stereo/cass. met JBL speakers, pr.n.o.t.k 045-418604 na 17.30 uur.

Te koop TOYOTA Lite ace bus diesel, grijs kent., bwj. '87, km.st. 111.000, pr. n.o.t.k., tel. 045-271221.

Te k. Toyota COROLLA stationcar Diesel, grijskent., bwj.'86, vr.pr. ƒ 4.750,-. Tel. 045-229584

Te koop TOYOTA Lite Ace 2.0D, aannemers uitv. met grijs kent., bwj. '90, Tel. 045-324067.

Te k. TOYOTA Tercel, bwj. '80, kl. zilv. met., trekh., sunr., i.z.g.st. vr.pr. ƒ 1.450,-. Tel. 046-337810.

Volkswagen

GOLF, bwj.'81, APK 5-'93, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 2.450,-. Tel. 045-322619

Ingeruild: GOLF TD bwj. '90, ƒ 18.500,-. Texacars 4x4. 04702-3040.

Te k. VOLKSWAGENBUS LT 28 benz., bwj. '80 met ramen, t.e.a.b. 046-337810.

Te k. VW GOLF 1.6 Madison, bwj. 7-'90, fel groenmetal., alu velg., iets aparts, ƒ 17.900,-. Tel. 046-524256

Te k. GOLF 1 1800 GTi Oettingerblok, kl. antraciet, 195 ATS, geh. uitgeb., div. extra's. Tel. 045-413187

Te koop USA GOLF GTi 1800 bwj. '86, acc. ATS-velgen, alarm, verlaagd. Vele extra's. Tel. 046-332343.

Te k. Passat GL VARIANT, bwj. '91, duurste uitvoering, donkerbl.met., diesel, veel opties, gar. en inr. mog. Prijs ƒ 29.500,-. 046-511322.

Te k. VW GOLF 1.3, bwj.'86, km.st. 75.000, kl. wit, pr.n.o.t.k. 045-243426 na 19 uur.

Te k. VW GOLF 1600, bwj. '82, open dak, sp. velgen, APK gek. Tel. 04405-1937.

Te k. VW GOLF, 1982, rood, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 3.600,-. Tel. 04492-3230.

Te k. VW DERBY 1980, pr. ƒ 650,-. Tel. 04492-3659 of 4493 na 15.00 uur.

Te k. VW Golf L, DIESEL, bwj. '80, APK 3-'93, grijsmetallic, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 1.850,-. Tel. 046-337810.

Te k. VW GOLF 1800, benz. '86 wit met schuifd. en vele extra's. i.z.g.st., vaste pr. ƒ 9.000,-. 043-642270.

Te k. GOLF GTi 16V, bwj. '86, extra's, uitst. cond. interessante prijs. 043-640885.

GOLF diesel CL, 5-drs., 5-bak, bwj. '89, div. extra's, vr. pr. ƒ 15.950,-. 045-753053.

Te k. VW PASSAT 1.6 diesel Station, m. '84, i.z.g.st., 182.000 km, ƒ 5.950,-. Tel. 046-371195.

Te k. VW DERBY bwj. '80, vr.pr. ƒ 800,-. APK 4-'93. Boudewijneik 35, Kerkrade-W. na 15.00 uur.

VW PASSAT 1.8 inj. GL, nieuw model, '89, pr. ƒ 19.500,-. 046-372443.

VW PASSAT, diesel, bwj. '86, i.z.g.st. Tel. 046-372443.

VW GOLF MX, bwj. '79, APK 10-'93, i.z.g.st., ƒ 1.650,-. 045-724993.

Te k. SCIROCCO GTi, bwj. '76, APK '93, i.g.st. Klingbemden 33, Brunssum.

VW POLO Elan, bwj. '83, zilvermet., sportv., APK tot 10-'93, inr. mog. ƒ 3.500,-. Tel. 04408-2368.

Te k. van particulier

vw golf miljonair

53 KW 6 bouwjaar 1989, kleur blauwmetallic, prijs ƒ 17.000,-. Tel. 04743-1741

Golf CL

5-bak, bwj. 11-'89, APK nov.-'93, ferrari-rood GTi-gril, sportvelgen, bumpers in kleur, spoiler, ƒ 18.500,-, inr. event. mog. Tel. 04754-81321.

Te koop VW JETTA 1600, bwj. '81, APK 4-'93, ƒ 750,-. Telefoon 046-757598.

Te k. KEVER 1200, 1969, i.z.g.st., pr. ƒ 5.500,-. Tel. 045-728864

Te koop zwarte GOLF GTi '84, zeer goed onderhouden, 100% in orde, veel extra's accessoires, vr.pr. ƒ 13.500,-. 045-241184.

VW LT 28 Camper, voll. inger met APK, ƒ 4.600,-. Tel. 045-353248.

VW Jetta 1.8 GTi, 4-drs. 1985, rood, schuifdak, centr. vergr. etc. Volvo dealer KLIJN Heerlen b.v. De Koumen 7, Hoensbroek. 045-220055.

VW-PASSAT 1.9 CL, diesel, station, 8-'90, met.blauw. ƒ 26.950,-. Auto Weekers, tel. 04906-1387

Te koop Volkswagen POLO Coupe Fox, bwj '90, kl. rood, 1300 inj., i.z.g.st., pr. ƒ 14.000,-. Tel. 045-422431 of 04492-4990.

Te k. GOLF diesel model '82, bwj. 30-9-'81, APK 23-3-'93, in prima st., pr.n.o.t.k., kl. wit. Tel. 045-460992.

Te k. Passat CL VARIANT, bwj. '90 wit, diesel, garantie en inr. mog., ƒ 24.900,-. Tel. 046-511322.

VW POLO Pointer nw. type motor, v. extra's, bwj. '86, interessante pr. 046-529307

VW GOLF GTi, nwe 2.0 motor, 5-bak, elec. ramen, sunroof, nwe banden en sportw. nwe bekl., Abbert uitl., nw. gespoten, APK 10-11-'93, bwj. '78, zien is kopen, ƒ 4.250,-. Tel. 045-323178.

VW GOLF 1.3 CL, nw. model, '85, APK, zeer mooi, ƒ 6.750,-. Tel. 045-454087

VW GOLF turbo diesel, groenmet. alle extra's, bwj. '88, i.nw.st. Huisbergerstr. 5, Heerlen.

Te k. VW GOLF GTi nw. model, bwj. '84, kl. rood, zeer veel extra's, pr. n.o.t.k. Inl. 046-370470.

Te k. VW SANTANA bwj. '84. Tel. 046-748489.

VW KEVER 1200 wit, nw.st., 1984, ƒ 7.750,-. 3 mnd. Bovag. Gar. bedr. B. Aretz en Zn. 045-721268

Te k. VW GOLF Manhattan 1.6, bwj. 1990, wit, i.z.g.st., pr.n.o.t.k. Tel. 04493-4683.

VW-POLO, bwj. '77, APK 10-'93, ƒ 1.000,- na 17.00 uur. 046-529829.

Te k. VW GOLF, bwj. '83. Tel. 04498-57552.

VW GOLF GTi 16 V, 10-'86, ƒ 17.500,-. Tel. 045-721268

VW PASSAT 1.8i CL, kl. rood, LPG, trekh., 5-bak, 45.000 km, auto verk. in nw. st., bwj. 10-'90, ƒ 27.500,-. inr. mog. Tel. 04408-2368.

Te k. VW PASSAT CL, bwj. '89, nw. model, LPG, rechtsachter schade. 04959-3203.

KLASSIEKER VW Kever bwj. '74, zeer mooi. Tel. 043-471425.

VOLKSWAGEN Golf 13 CL, wit, bwj. '86, ƒ 9.750,-. Autoservice L.M.L. Savelkoul. Tel. 04498-54656.

Volvo

Te k. VOLVO 343 DL autom. bwj. '80, blauwmet., i.z.g.st., met LPG, 1e eig. vr.pr. ƒ 1.500,-. Tel. 045-250647.

PRACHTIGE Volvo 240 GL '83, te k., zeer interessante prijs. Tel. 045-421286.

Opel Kadett stationcar 1.6i, 5-drs. 1988, rood, 1e eig. div. extra's. Volvo dealer KLIJN Heerlen b.v. De Koumen 7, Hoensbroek. 045-220055.

Te k. VOLVO 345 DL, APK gek., bwj.'80, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 1.050,-. Tel. 045-351982.

Te k. VOLVO 360, bwj. '85, Sedan, 1e eig. met div. acc. vr.pr. ƒ 6.000,-. 04493-2773

Volvo 440 GL, 1989, 52.000 km. grijsmet. spoiler, sch. dak, 1e eig. Volvo dealer KLIJN Heerlen b.v. De Koumen 7, Hoensbroek. 045-220055.

740 GLE Estate Turbo diesel, '86, airco, centr. vergr., Volvo stereo, nwe cylinderkop, 30.000 km, APK 6-'93, ƒ 18.500,-. Tel. 040-413391

VOLVO 440 GL, 4-'90, rood, LPG, 5-drs. ƒ 18.950,-. Auto Weekers, 04906-1387

Volvo 343 DLS, 2 L., '82, i.z.g.st., pr. ƒ 3.500,-. Autoservices GOOIKER, Apollolaan 154, Heerlen. 045-740041.

Te k. FORD Siërra, kl. bl. met. bwj. '86, 69.000 km. in uitst.st. vr.pr. ƒ 10.500,-. Tel. 045-458926.

VOLVO 340, blauw, autom. '87, z.g.a.nw., APK juli '93, vr.pr. ƒ 8.100,-. Tel. 045-423373.

Te k. VOLVO 244 GL, i.z.g. st., bwj. 1979, met zonnedak en trekhaak, ƒ 1.950,-. Valderensweg 20, Doenrade.

VOLVO 245 stationcar, bwj. '81, vr.pr. ƒ 4.200,-. Tel. 045-213019 b.g.g. 211205.

Te k. VOLVO 340 GL, 5-'90, blauwgrijsmet., trekh., km.st 86.000, vr.pr. ƒ 16.800,-. Tel. 045-242564.

VOLVO 440 DL bwj. 1989, km. 52.000, ƒ 17.500,-. Tel. 04742-1519.

VOLVO 240 DL diesel, zilver, zeer goed, APK '93, ƒ 3.650,-. 04750-17...

Te k. VOLVO 345 L bwj. ... APK, in pr. st., pr. ƒ 1... Tel. 045-720667.

VOLVO 740 GLE ... 1986, i.nw.st. pr. ƒ 15... Tel. 045-270999.

VOLVO 440 juli '90, nieuw, rood, 31.000 km ... versnell., 5-drs., ƒ 21.500,-. Tel. 045-751...

VOLVO 740 GL, bwj. '8... g.st., LPG, schuif... blauwmet. Pr. ƒ 12... Inl. tel. 045-720114.

Te k. VOLVO 360 GL ... met. bl./groen, su... trekh. mod. '86. ƒ 8.000,-. Tel. 045-2581...

Te k. VOLVO 340 DL ... tom., i.z.g.st., met trekh... bwj. '82, APK april '93, ... ƒ 3.000,-. Tel. 04498-52...

VOLVO 66 DL '78 aut., ... st. APK 6-'93, vast... ƒ 1.500,-. Tel. 04492-15...

Volvo 460 GLE inj. ... 69.000 km. rood, sp... gen, electr. schuifdak, ... ler. Volvo dealer K... Heerlen b.v. De Koum... Hoensbroek. 045-22005...

Volvo 740 GL 2.3i, ... blauwmet. LPG, 1e ... Volvo dealer KLIJN He... b.v. De Koumen 7, H... broek. 045-220055.

VOLVO 360 bwj. '86, ... zonnedak, mooie ... ƒ 8.000,-. 04702-3040.

Te koop VOLVO 245, ... '77, 165.000 km, ƒ 2... Tel. 04492-4348.

Diversen

Auto Limburg
biedt aan:

Ford Scorpio 2.9i Ghia aut. Sedan	1990	ƒ 34...
Scorpio 2.0 CL HB grijsmet. get.gl.	1990	ƒ 24...
Scorpio 2.0 GL HB zwartmet. schuifdak	1989	ƒ 19...
Siërra 2.0i CLX Sedan wit get.gl. schuifd.	1990	ƒ 22...
Siërra 2.0i DOHC grijsmet. get.gl.	1989	ƒ 19...
Siërra 2.0 Special HB grijsmet. get.gl.	1989	ƒ 18...
Siërra 2.0 Sedan grijsmet. RS-spoiler	1988	ƒ 14...
Orion 1.8D Europa d.blauwmet. get.gl.	1989	ƒ 15...
Escort XR3i wit get.gl. schuifdak spoilers	1988	ƒ 19...
Mercedes 250 D automaat blauwmet.	1986	ƒ 29...
Volvo 240 DL d.blauw get.gl. sportv.	1987	ƒ 15...
240 DL 2.0 wit Sedan 5-bak	1985	ƒ 10...
340 GL HB d.grijsmet. get.glas 5-bak	1988	ƒ 12...
VW Passat 1.8i GL tornadorood get.gl.	1989	ƒ 25...
Jetta 1.3 Elan 4-drs. wit nw.st.	1987	ƒ 13...
Golf CL diesel 5-bak d.blauw nw.st.	1986	ƒ 10...
Audi 80 1.9E Lagomet. schuifdak enz.	1988	ƒ 25...
Audi 80 1.8S Lagomet. get.gl. sportv.	1988	ƒ 21...
Nissan Laurel 2.4i SLX d.grijsmet. airco	1989	ƒ 20...
Bleubird 2.0 SLX automaat stuurbekr.	1987	ƒ 13...
Bleubird 2.0 LX diesel antracietmet.	1989	ƒ 15...
Cherry 1.3 LX HB blauwmet. nw.st.	1986	ƒ 11...
Mazda 626 HB 2.0 GLX 12V grijsmet.	1989	ƒ 20...
626 Sedan 1.8 GLX 12V elec. schuifd.	1990	ƒ 21...
626 Sedan 2.0 GLX 12V wit schuifdak	1989	ƒ 18...
323 HB 1.6i GTX d.grijsmet. zeer apart	1989	ƒ 17...
323 HB 1.3 LX d.grijsmet. get.gl.	1988	ƒ 14...
323 Sedan 1.6i GLX wit get.glas	1988	ƒ 15...
Opel Omega 2.0i zwartmet. stuurbekr.	1990	ƒ 25...
Senator 2.5E schuifkanteldak	1984	ƒ 7...
Kadett 1.6 D Club HB rood 5-bak nw.st.	1988	ƒ 15...
Ascona 1.6S groenmet. 4-drs. nw.st.	1985	ƒ 8...
Corsa 1.2S HB wit	1986	ƒ 8...
Hyundia Pony 1.5 GT rood duurste uitv.	1991	ƒ 19...
Renault 25 GTX 2.2i d.blauwmet. get.gl.	1989	ƒ 21...
R 25 TX 2.2i rookzilvermet get.gl.	1989	ƒ 19...
R 25 TX blauwmet. stuurbekr.	1988	ƒ 15...
R 21 GTS Symphonie d.grijsmet.	1988	ƒ 15...
R 19 Chamada GTS 1.7i Comfort Sedan	1990	ƒ 18...
R 11 GTX 1.7 grijsmet. 5-drs. 5-bak	1986	ƒ 8...
Honda Accord 2.0 EX 16V nwste. model	1990	ƒ 28...
Accord 2.0 EX aut. bordeauxroodmet.	1989	ƒ 20...
Accord 2.0i EX aut. ABS schuifd.	1987	ƒ 18...
Accord 2.0 EX aerodeck roodmetallic	1987	ƒ 17...
Peugeot 405 GLi vuurrood sportv. 5-bak	1989	ƒ 19...
405 GL rookzilvermet. 5-bak	1988	ƒ 17...
205 GL rood 3-drs.	1985	ƒ 7...
Seat Ibiza Special rood 5-bak	1991	ƒ 13...
Malaga Sedan wit 4-drs. 5-bak	1989	ƒ 12...
Citroën BX 1.9 diesel zwart 5-bak	1989	ƒ 14...
BX 1.6 RS wit 5-bak november	1987	ƒ 11...
BX 1.6 TRI wit elc. schuif/kanteldak	1987	ƒ 9...
Toyota Carina 1.6 XL briljantroodmet.	1989	ƒ 18...
Carina 2.0 XL diesel d.grijsmet.	1989	ƒ 17...
BMW 320i grijsmet. get.gl. 5-bak	1986	ƒ 17...
Mitsubishi Galant 1.8 GL d.groenmet.	1989	ƒ 16...
Galant 1.6 GL Sedan groenmet. get.gl.	1985	ƒ 6...
Lancer 1.5 GLX d.grijsmet. get.gl.	1988	ƒ 13...

Combies

Renault 21 GTS Nevada blauwmet.	1989	ƒ 21...
R 21 TL Nevada wit 5-bak	1988	ƒ 16...
Ford Siërra 1.8 Special combi grijsmet.	1989	ƒ 21...
Nissan Bleubird 2.0 D GL grijsmet.	1989	ƒ 18...
Opel Kadett 1.7 D LS Caravan 5-bak	1989	ƒ 18...
Mitsubishi Lancer 1.8 GLD wit nw.st.	1989	ƒ 18...

Inruil en discrete financiering tot 100% mogelijk.
Al 10 jaar uw vertrouwd adres:

Auto Limburg
Mauritsweg 126, Stein. 046-338474. (Naast Superco...

Giell Kelleners auto's
J. Petersstr. 12, Roosteren. Tel. 04499-4520

Mazda MX 3, 6 mnd oud alle acc.	1990	
VW Golf voorzien van alle acc.	1991	ƒ 23...
Peugeot GTi 1.6	1989	ƒ 21...
Ford Escort RSi uitvoering	1989	ƒ 17...
BMW 316 div. acc.	1986	ƒ 16...
BMW 320i div. acc.	1987	ƒ 24...
Mitsubishi Galant	1989	ƒ 17...
Mazda 626 HB 1.6	1986	ƒ 10...
Opel Ascona 1.8	1988	ƒ 11...
Ford Escort XR3i	1983	ƒ 7...
Opel Record	1985	ƒ 4...

Wordt verwacht:
Peugeot 309 ....
Ford Siërra 2.0 CL ....
Ford Escort XR3i ....
Honda Accord ....
3 mnd omruil garantie. ANWB gekeurd. Bovag garan...

Wij kopen alle type's bestelauto's en bussen van 1982 tot 1990
Contant geld DONNY KLASSEN BV
In- en verkoop bedrijfsauto's en bussen,
Meerssenerweg 219. Tel. 043-635222/634915 Maastri...

Jos Bogman Specials
Auto's onder de ƒ 10.000,-
Citroën 11e SL Leader zilvergrijs 4-drs. ....
Alfa Romeo 33 1.3 3-drs. wit ....
Ford Escort 1.6 RS 3-drs. rood ....

Jos Bogman Ford
Officiele Ford-dealer voor Kerkrade. Simpelveld. Wittem. Vaals
Hamstraat 70, Kerkrade. Tel. 045-423030

ASTRA 1.4i GL '92; Vectra 1.6i GL '92; Kadett 1.3 Club '89/'85; Kadett 13 LPG '87; Kadett 1.3 N Sedan '86; Kadett 12 S '80/'81; Corsa TR 1.3 '87; Denneman Automobielbedrijf, Raadhuisstr.107, Hulsberg.

Auto KALDEBORN. Wij betalen de hoogste prijs ... Uw auto!! 045-411572.

Te k. gevr. AUTO'S/bed... auto's, schade/defect ... bezw. 045-727742 / 724...

Rover

ROVER 820 SI 10-'89 5-drs zwart, LPG, ƒ 16.950,-. Auto Weekers 04906-1387

Te k. ROVER 213 S, bwj. '85, 1300 cc, 5-bak, trekh., APK 3-'93. Vr.pr. ƒ 2.950,-. Tel.043-625329.

Saab

Saab 99 GL, wit, '82. Autobedrijf SMEETS, Schimmert Tel. 04404-2442.

Seat

Te k. SEAT Ibiza 1.5i GLX, kl. zilvergrijs, bwj. juli '90, 37.000 km., extra's centr. vergr., electr.ramen, get. glas, alu-velgen, winterbanden etc., i.st.v.nw., pr. ƒ 17.500,-. 045-751349.

Te koop SEAT Marbella GLX, bwj. 7-'88, kl. zwart, luxe uitv., 65.000 km., vr.pr. ƒ 7.900,-. Tel. 04454-66017

IBIZA Del Sol, '86, mooie auto, i.g.st., zwart, orig. sunroof, 2-dl. achterbank, vr.pr. ƒ 6.750,-. Tel. 045-723010

SEAT Marbella L, bwj. '88, zwart, APK 5-'93, nwe. uitl., nwe. voorbanden, pr. ƒ 7.300,-. Tel. 045-715165.

Te k. Seat FURA GL i.z.g.st. km.st. 63.900, bwj. '85, kl. zwart, iedere keur. toegest., vr.pr. ƒ 4.800,-.04492-5392

SIJBEN BRENGT U GÉÉN ONTBIJT OP BED...

Waar Sijben wel voor kan zorgen is dat u elke morgen goed uitgerust wakker wordt, jaar in jaar uit. En als u dat zeker zo belangrijk vindt als ontbijt op bed, moet u toch eens uw licht opsteken op de afdeling Slaapland bij Sijben, een van de betere speciaalzaken van Limburg. Want bij Sijben Slaapland vindt u elk systeem: lattenbodems, boxsprings en aangepaste systemen voor ouderen. Stuk voor stuk kwaliteit van bekende merken.

Neem nou b.v. **SWISSFLEX**, een slaapkombinatie van dit Zwitserse topmerk ligt lekker en komfortabel en geeft uw lichaam precies de juiste ondersteuning.

De **SWISSFLEX** lattenbodem is opgebouwd uit twee lagen: soepele bovenlatten zorgen voor een zacht slaapkomfort terwijl daaronder stevige golflatten het lichaam perfekt ondersteunen. Precies afgestemd op de verende latten zorgen de **SWISSFLEX** matrassen met wervelgewrichten voor een optimaal ontspannen slaaphouding.

SIJBEN ROERMOND
wooncenter

8 speciaalzaken onder één dak:
- Internationaal Design
- Eigentijds Klassiek
- Gé Top Woontextiel
- Woonburo's
- Modern
- Slaapland
- SieMatic Keukenstudio
- Eiken

Openingstijden:
Maandag 13.00 - 18.00 uur
Di. t.m vr. 9.00 - 18.00 uur.
Za. 9.30 - 17.00 uur.
Donderdag koopavond.

Maasnielderweg 33,
Roermond
Telefoon: 04750 - 16141

B&B Italia - deSede - Montis - Leolux - Cassina - Moroso - Behr - Molteni - Rolf Benz Creation - Artex - Artifort - Gelderland - Cappellini - Tonon - Pastoe - Castelijn - Arco - Metaform - Hennie de Jong - Kartell - Rosenthal - Duret - Banz Bord - Ligne Roset - Grange - Bielefelder Werkstätten - Castle Furniture - JAB - Helderse - Sahco Hesslein - Swissflex - Alessi - Rolf Benz Forum - Koekoek - Gnyczy - Gasparucci - Ploeg - SieMatic - van Besouw - Flos - Artemide - Exclusiv - Svedex - Sanort - Harvink - Musterring - Young - Tecno - Minotti - Bench - Moller Design - Jori - Frignetto - Danskina - Tecta - Vitra

Voor Piccolo's zie verder pagina 10

'Nederland moet 55 miljard investeren in infrastructuur'

Distributieland vreest verlies 180.000 banen

Van onze redactie economie

DEN HAAG – Nederland verliest haar internationale positie als distributieland wanneer het ministerie van Verkeer en Waterstaat volgend jaar niet begint met een omvangrijk inhaalplan. In een rapport luidt Nederland Distributieland daarover de noodklok. Deze lobbyclub is in 1987 opgericht om de Nederlandse distributiesector in binnen- en buitenland te promoten.

Uitvoering van de plannen kost 55 miljard gulden. Als de inhaalmanoeuvre niet wordt uitgevoerd, is de kans groot dat Nederland in de komende jaren 180.000 arbeidsplaatsen verliest, waarschuwen de onderzoekers in 'Concurreren met Infrastructuur.' Dit rapport is gisteren aangeboden aan de vaste kamercommissie voor verkeer en waterstaat.

Nederland Distributieland vindt dat het ministerie van Verkeer een deel van de begroting moet vrijmaken voor de financiering van de plannen. De verbetering van (vaar) wegen en spoorbanen zou verder moeten komen uit extra aardgasbaten, de algemene middelen en eventueel particuliere bijdragen.

Het inhaalplan bestaat uit 39 projecten en omvat onder meer de realisering van Schiphol als eerste en Rotterdam als tweede belangrijke luchthaven van Europa. Schiphol moet in 2015 en Rotterdam vijf jaar eerder klaar zijn. Ook moeten de Betuwelijn (goederen) en de Hogesnelheidslijn (personen) rond de eeuwwisseling gereed zijn. Alle snelwegprojecten moeten vijf jaar later in gebruik worden genomen. Dat houdt bijvoorbeeld de aanleg van een tweede Coentunnel in, maar ook de aanleg van de Zuidelijke Ringweg Groningen, of van de autosnelweg Nijmegen-Eindhoven en de verbreding van de A28 Utrecht richting Amersfoort. Het betekent ook de verruiming van de vaarwegen Amsterdam-Delfzijl en Nijmegen-Maastricht.

Besparing

Verwacht wordt dat de geldschieters hun investering ruimschoots kunnen terugverdienen. Volgens de onderzoekers bespaart een betere infrastructuur reistijd en transportkosten. Hierdoor worden goederenstromen uit de hele wereld aangetrokken en dat betekent werkgelegenheid. Verder wordt Nederland een nog aantrekkelijker vestigingsplaats voor buitenlandse ondernemers in het distributiewezen. Ook dit levert meer banen op. De concurrentiekracht van Nederland zal toenemen, verwacht Nederland Distributieland.

Fors belang ABN Amro in De Boer

AMSTERDAM – ABN Amro beschikt over een belang van 42,35 procent in het gafische bedrijf De Boer Boekhoven. Dat heeft de onderneming gisteren bekendgemaakt in het kader van de Wet Melding Zeggenschap.

De aandelen zijn afkomstig van een onderhandse emissie waarmee Koninklijke De Boer in mei dit jaar de overneming van branchegenoot Boekhoven-Bosch financierde. De Boer plaatste daarbij 100.000 aandelen.

Wall Street wacht op Clinton

NEW YORK – De effectenbeurs in New York bereidt zich voor op een overwinning van de Democratische presidentskandidaat Bill Clinton volgende week. Bij een ronde langs vijftien verschillende effectenkantoren bleken tien marktanalisten optimistisch over de gevolgen van een Democratische verkiezingszege. Sommige deskundigen gaan ervan uit dat de Dow Jones-index van dertig toonaangevende fondsen met vijfhonderd punten zal stijgen tot boven de 3.700 punten. Wall Street is niet bang voor een overwinning van Clinton. De beurs heeft het wel vaker goed gedaan onder de Democraten, ook al is de branche traditioneel meer Republikeins gericht. Momenteel maakt het de markt volgens deskundigen niet veel uit wie er wint. Algemeen heerst de opvatting dat de economische voorwaarden die de markt een stimulans moeten geven al aanwezig zijn, waardoor de het verkiezingscircus voor de branche minder belangrijk is.

Fokker en Dasa tekenen

● Fokker en Dasa hebben er geen gras over laten groeien. Gisteren tekenden voor Dasa M. Bischoff en J. Schrempp, voor Fokker E. Nederkoorn en namens het ministerie van Economische Zaken drs. A. Verberk (zittend van links naar rechts) in het verkoopcentrum van Fokker het samenwerkingscontract. Fokker-topman E. Nederkoorn zei dat de bedrijven hiermee contractueel aan elkaar zijn gebonden, al is er nog een lange weg te gaan. De komende maanden worden de in het eindakkoord genoemde afspraken elk afzonderlijk contractueel uitgewerkt. Dasa-bestuursvoorzitter J. Schrempp noemt het contract de tweede belangrijke stap in een hele reeks. Hij gaat er vanuit dat de combinatie Dasa-Fokker tegen de eeuwwisseling een multinationaal Europees bedrijf zal zijn waarin bedrijven uit vier of vijf landen deelnemen en waarvan de civiele vliegtuigbouw is geconcentreerd in Nederland. Foto: ANP

Kwartaalwinst voor Shell Oil, meer banen weg

Van onze redactie economie

HOUSTON – Shell Oil, de Amerikaanse tak van Koninklijke/Shell Groep, heeft in het derde kwartaal van dit jaar een winst bereikt van 28 miljoen dollar tegen een verlies van veertien miljoen dollar in dezelfde periode van het afgelopen jaar. Het concern heeft bij de bekendmaking van de cijfers gisteren tevens laten weten dat er meer banen verdwijnen dan was voorzien.

Shell Oil gaat er nu van uit dat begin volgend jaar de personeelssterkte met twintig procent zal zijn verminderd ten opzichte van juli, toen bekend werd gemaakt dat tien à vijftien procent van de banen zou verdwijnen. Het schrappen van de banen is bedoeld om de kosten te verminderen. Eind juli werkten er 31.500 mensen bij de oliemaatschappij.

In het resultaat over het derde kwartaal is een voorziening opgenomen van honderd miljoen dollar in verband met de banenvermindering.

Zonder bijzondere posten boekte Shell Oil een winst van 102 miljoen dollar. Frank Richardson, president van Shell Oil, verklaarde dat de verkleining van het aantal medewerkers „pijnlijk voor ons allemaal is, maar noodzakelijk om de komende jaren te concurreren in het uiterst uitdagende bedrijfsklimaat".

De omzet kwam in het derde kwartaal uit op 5,66 miljard dollar tegen 5,53 miljard dollar in hetzelfde kwartaal van 1991. Over de eerste negen maanden nam de omzet iets af, van 16,54 miljard tot 16,11 miljard dollar. De winst in deze periode steeg van 43 miljoen tot 405 miljoen dollar.

munt uit

● Biergigant

De winst van het Amerikaanse concern Anheuser-Busch, de grootste bierbrouwer ter wereld, is in het derde kwartaal met 8,6 procent gestegen van 293 miljoen dollar tot 318 miljoen dollar. De omzet groeide met vijf procent van 2,94 tot 3,09 miljard dollar, zo heeft het concern bekendgemaakt. Anheuser wist de bierafzet met 0,5 procent te vergroten tot 27,2 miljoen hectoliter. Het bedrijf heeft in de Verenigde Staten een marktaandeel van ongeveer 45 procent met als bekendste merk Budweiser.

● Dubbeldekkers

De nieuwe dubbeldektreinen van NS hebben problemen met de automatische koppeling. Vanaf zondag zullen de treinen daarom niet meer tijdens dienstregeling worden gekoppeld of ontkoppeld. Voor de spitsreizigers die met de nieuwe dubbeldekkers rijden, zijn hierdoor minder zitplaatsen voorhanden. Een woordvoerder van de NS verklaarde gisteren dat het om een tijdelijke maatregel gaat, die minstens tot de zomerdienst van 1993 duurt. De dubbeldekkers zijn recentelijk ingezet op de trajecten Amsterdam-Alkmaar, Amsterdam-Lelystad, Amsterdam-Enkhuizen, Amsterdam-Dordrecht/ Breda en Amsterdam-Den Helder.

● Vertrouwen

De Industriebond CNV heeft het vertrouwen opgezegd in de directie van de Vlaardingse kunstmestfabriek Hydro Agri. Dit hebben de leden besloten na ruggespraak met hun onderhandelaar P. Fortuin. De vergadering was belegd, nadat woensdag de cao-onderhandelingen waren vastgelopen. Dit heeft Fortuin gisteren meegedeeld.

Van onze redactie economie

Vervoersbond FNV eist geen gedwongen ontslagen

Honderden banen weg bij spoorwegen

ARNHEM – De Vervoersbond FNV vreest het komende jaar het verlies van honderd banen in de regio Oost van de Nederlandse Spoorwegen (Gelderland en Overijssel). Op termijn staan zelfs 250 tot 300 banen op het spel, meent FNV-bestuurder C. van de Berg. De bond eist dat daarbij geen gedwongen ontslagen vallen.

NS kondigde twee weken geleden een grootscheepse doorlichtingsoperatie aan. Die operatie wordt uitgevoerd door het onderzoeksbureau Proudfoot, dat momenteel ook reorganisaties begeleidt in de regio Breda en op het NS-hoofdkantoor in Utrecht. Doel van de operatie is een efficiency-verbetering.

Vervoersbond FNV en ondernemingsraad van de regio Oost verzetten zich tegen dat onderzoek. Volgens Van de Berg is aan de operatie Proudfoot geen onderzoek voorafgegaan naar de noodzaak van een reorganisatie. „Dit bureau gaat aan de slag en zegt dat ze hun kosten er dubbel en dwars uithalen, omdat ze altijd wel mogelijkheden vinden te reorganiseren. Dat is een principieel verkeerde handelwijze. Daar verzetten we ons tegen".

De regio-ondernemingsraad heeft inmiddels gevraagd het Proudfoot-onderzoek op te schorten. Volgens de Vervoersbond wordt intern al gesproken over een bezuiniging van twintig miljoen gulden tot het jaar 1996. De periode is door de hoofddirectie van NS gesteld om de efficiency te verbeteren en de spoorwegen weer winstgevend te maken.

Van de Berg stelt die bezuiniging van twintig miljoen gelijk aan het verdwijnen van 250 tot 300 arbeidsplaatsen. Het komende jaar staan zeker honderd banen op het spel, meent Van de Berg. De Nederlandse Spoorwegen in Gelderland en Overijssel hebben in totaal 2189 personen medewerkers, onder wie rijdend personeel (conducteurs en machinisten).

beurs

Somber

AMSTERDAM – De Amsterdamse effectenbeurs beleefde gisteren een sombere dag. Belangrijkste oorzaak was het vrij baan geven aan het pessimisme over de economische toekomst, waarbij de kleine belegger zich al helemaal niet meer liet zien. Donderdag werd Amsterdam opgeschrikt door bar slechte cijfers van DSM en Hoogovens, die volgden op slechte berichten van kleinere bedrijven eerder al en die zullen worden gevolgd door cijfers van de grote concerns aanstaande week. En ook daarover is men niet erg gerust. Amsterdam deed het daardoor slechter dan de belangrijkste buitenlandse beurzen. Zelfs naar een hoger Londen werd nauwelijks omgekeken.

Na nog een wat hoger begin begonnen de aandelenkoersen op het Damrak snel weg te zakken. De stemmingsindex daalde met 1,1 punt naar 101,8 en de EOE-index vertoonde een teruggang van 1,62 punt op 273,36. De koersindex kwam een punt lager uit op 191,8. De omzet kwam uit op f 1835 miljoen, waarvan f 641 miljoen voor rekening van de aandelenmarkt kwam.

Verschillende grote aandelenfondsen kwamen op een nieuw laagste punt voor dit jaar of evenaarden dit al eerder bereikte punt. Zo moest Akzo f 1,70 prijsgeven op f 125,30 en kwam Hoogovens via een verlies van twee kwartjes op f 20. Het verlies van Hoogovens was in de loop van de dag zelfs boven de gulden gekomen. Voor Philips betekende een verlies van 40 cent een nieuw dieptepunt voor dit jaar van f 18,70. De kroon spande Daf, die meer dan 12 procent van het koerspeil kwijtraakte of f 1,30. Een koers van f 9,30 betekende ook hier een absoluut dieptepunt.

Hoofdfondsen	v.k.	s.k.
ABN Amro	50,00	49,80
ABN Amro A.in F.	76,40	76,30
ABN Amro Obl.Gr.f.	187,60	187,60
Aegon	71,40	71,40
Ahold	74,70	74,60
Akzo	127,00	125,30
Alrenta	201,70	201,80
Amev cert.	62,70	62,20
Bols cert.	37,50	37,60
Bührm.Tet. c.	28,30	27,10
CSM cert.	99,40	98,20
DAF	10,60	9,30
Dordtsche Petr.	133,70	132,60
DSM	77,20	77,20
Elsevier cert.	110,00	112,00
Fokker cert.	17,80	17,00
Gist-Broc. cert.	30,60	30,30
Heineken	169,50	168,50
Hoogovens nrc	20,50	20,00
Hunter Douglas	37,60	36,00
Int.Müller	54,00	54,00
Int.Ned.Gr. c.	50,20	50,10
KLM	23,30	23,00
Kon. KNP	30,50	29,50
Kon. Olie	144,40	143,60
Nedlloyd	35,50	34,40
Océ-v.d.Gr.	36,60	36,80
Pakhoed cert.	35,90	34,80
Philips	19,10	18,70
Polygram	42,40	43,10
Robeco	93,10	92,80
Rodamco	43,90	43,40
Rolinco	91,70	91,40
Rorento	77,30	77,40
Stork	25,50	24,90
Unilever cert.	190,70	188,60
Van Ommeren nrc	31,60	31,70
Ver.Bezit VNU	80,20	80,00
Wessanen cert.	92,40	91,50
Wolters-Kluwer	83,10	83,30

Avondkoersen Amsterdam

Elsevier 112,20-112,80 (112,00)
Kon.Olie 143,20-143,60 (143,60)
Philips 18,60e-18,80 (18,70)
Polygram 43,20-43,80 (43,10)

Binnenl. aandelen

Binnenl. aandelen	v.k.	s.k.
Aalberts Ind	45,00	43,20
ABN AmroHld.prf.	6,24	6,25
ACF-Holding c.	33,10	32,20
Ahrend Groep c.	87,50	87,00
Asd Options Tr.	8,30	8,40
Asd. Rubber	2,55	2,60
Ant. Verff.	400,00	–
Atag Hold. cert	120,80	120,00a
Athlon Groep	39,30	38,80
Athlon Groep nrc	39,50	39,30
Aut.Ind.R'dam	53,00	53,00
BAM Groep	81,30	82,00
Batenburg	146,50	147,50
Beers	119,00	119,00
Begemann Groep	100,00	97,00a
Belindo	300,00	302,00
Berkel's Patent	0,48b	0,51
Blydenst.-Will.	22,00	23,00e
Boer Boekh. Kon.	21,50	21,50
Boer De Winkelb.	58,30	58,30
Borsumy Wehry	47,20	48,00
Boskalis Westm.	23,30	23,40
Boskalis pref.	23,30	23,30
Braat Beheer	24,50	24,50
Breevast	8,70e	8,70
Burgman-Heybroek	2540,00	2450,00a
Calvé-Delft pref	800,00	800,00
Calvé-Delft cert	1192,00	1191,00
Cindu Intern.	121,00	121,00
Claimindo	290,00	290,00
Content Beheer	20,80	21,30
Credit LBN	22,80	22,70
Crown v.G. cert.	103,50	102,70
CSM	98,00	97,30
DAF cert.	10,20	9,70
Delft Instrum.	15,50	14,70
Desseaux	103,00	103,00
Dorp-Groep	36,00	35,80
Draka Holding	24,20	24,00
Econosto	22,60	22,00e
EMBA	200,00	–
Eriks Holding	75,00	75,00
Flexovit Int.	47,00	46,00
Frans Maas cert.	54,00	53,80
Fugro McClelland	24,30	24,20
Gamma Holding	99,50	98,50
Gamma pref.	5,70	5,70
Garzarelli $	9,50	9,50
Getronics	32,20	32,20
Geveke	17,90	17,90
Giessen-de N.	99,50	101,50
Goudsmit	18,50	18,50
Grolsch	188,50	189,50
GTI-Holding	198,50	198,50
Hagemeyer	107,50	108,00
HAL Trust B	12,50	12,50
HAL Trust Unit	12,50	12,50
HBG	193,00	193,50
Heineken Hold.	149,30	148,50
Hes Beheer c	21,00	21,50
Hoek's Mach.	57,50	57,50
Holl.Sea S.	0,37	0,36
Holl. Ind. Mij	40,20	39,50
Hoop Eff.bank	6,50	6,50
Hunter D.pref.	1,66	–
IHC Caland	85,00	86,00
Kas-Associatie	29,40	29,40
Kempen & Co	8,00	8,00
Klene Holding	101,00	101,00
Kondor Wessels	28,80	28,80
KBB	54,00	53,70
Kon. Sphinx	39,00	39,00
Koppelpoort	344,00	342,00
Krasnapolsky	235,00	211,00a
Landré & Gl.	45,00	45,00
Macintosh	26,80	25,60
Maxwell Petr.	114,20	115,50
Moeara Enim	1197,00	1189,00
M.Enim OB-cert.	15500,00	15500,00
Moolen Holding	25,30	24,50
Mulder Boskoop	44,00	44,00
Multihouse	2,90	3,40
Naeff	470,00	–
NAGRON	63,50	62,50a
NIB	640,00	645,00
NBM-Amstelland	8,00	7,80e
NEDAP	29,40	29,40
NKF Holding	134,00a	130,00a
Ned.Part.Mij	51,50	51,50
Ned.Springst.	7300,00	7300,00
Norit	13,10	13,70
Nutricia GB	110,00	109,50
Nutricia VB	114,80	114,50
Nijv.-Ten Cate	76,20	74,90
Omnium Europe	8,50b	–
OPG cert.	30,50	30,50
Orco Bank cert.	71,70	71,70
OTRA	258,50	260,00
Palthe	39,30	38,00a
Pirelli Tyre	13,50	13,50
Polynorm	134,50	134,00
Porcel. Fles	139,00	139,00
Randstad	44,00	43,70
Ravast	18,70	18,50
Reesink	75,00	74,00
Samas Groep	20,60	20,60
Sarakreek	14,00	14,00
Schuitema	1720,00	1720,00
Schuttersveld	33,50	33,30
Smit Intern.	23,50	22,50
St.Bankiers c.	14,60	14,30
Stad Rotterdam c	42,90	42,70
Telegraaf De	84,50	84,70
Textielgr.Twente	84,50	84,50
Tulip Computers	10,20	10,10
Tw.Kabel Holding	119,00	119,00
Ubbink	75,00	75,00
Union	61,40	61,00
Un.Dutch Group	0,60	0,60
Vereenigde Glas	512,00	508,00a
Verto cert.	23,00	22,00
Volker Stevin	50,00	50,00
Volmac	11,00	11,10
Vredestein	14,40	14,30
VRG-Groep	24,50	23,50
Wegener	61,60	61,00
West Invest F.	9,00	8,50
West Inv.F. wb	104,00	104,00
Wolters Kluwer	328,00	325,00
Wyers	21,00a	18,10

Beleggingsinstellingen

Beleggingsinstellingen	v.k.	s.k.
ABN Amro Aand.F.	76,70	76,30
ABN Amro Albefo	49,40	49,40
ABN Amro Amer.F.	66,00	66,70
ABN Amro Eur. F.	65,00	65,20
ABN Amro Far EF.	47,50	47,20
ABN Amro Liq.Gf.	168,60	168,70
ABN Amro Neth.F.	81,40	80,40
Aegon Aandelenf.	32,70	33,00
Aegon Spaarplus	5,05	5,05
Aldollar BF $	28,70	28,60
Alg.Fondsenbez.	215,00	215,00
Alliance Fund	10,30	10,30
Amro North Am.F.	65,00	64,50
Amvabel	82,90	82,90
Asian Tigers F.	67,30	67,60
Asian Select. F.	63,80	64,00
Austro Hung. F.	3,75	3,75b
Beleg.f. Ned.	61,60	61,40
Bemco RentSel.	58,70	58,70
Bever Belegg.	2,75	2,75
CLN Obl. Div. F.	113,80	113,70
CLN Obl.Waardef.	118,80	118,80
Delta Lloyd Inv.	24,80	24,40
DP America Gr.F.	33,80	34,10
Dp Energy.Res.	45,30	45,00
EGF Investm.	103,00	103,40
EMF Rentefonds	76,00	76,00
Eng-Holl.Bel.T1	10,00	10,00
Envir.Growth F.	40,50	40,50
Esmeralda part.	31,80	31,70
Eur.Ass. Trust	6,20	6,10a
EMS Growth Fund	98,50	99,10
EMS Income Fund	95,60	96,10
EMS Offsh. Fund	96,20	96,70
EOE Index Fnd	295,00	295,00
Euro Growth Fund	38,40	38,80
Euro Spain Fund	6,80	–
Far East Sel.F.	48,00	52,00
Gim Global	49,50	49,90
Groeigarant	1,32	1,31
Holland Fund	68,10	67,60
Holl. Eur. Fund	45,00	44,00
Holl. Obl.Fonds	133,50	133,50
Holl. Pac. Fund	89,60	89,10
Holl. Sel.Fonds	86,80	86,50
ING Bnk Dutch Fnd	43,20	43,30
ING Bnk Geldm.Fnd	56,15	56,16
ING Bnk Glob.Fund	43,00	43,00
ING Bnk Oblig.Fnd	35,20	35,20
ING Bnk Spaard.F.	105,37	105,38
ING Bnk Rentegr.F	123,00	123,10
ING Bnk Vastg.Fnd	31,60	31,60
Innovest	40,00	40,00
Interbonds	520,00	520,00
Intereffekt 500	25,00	25,00
Intereffekt wt	40,40	39,90
Investa part.	66,00	65,00
IS Himal.Fund $	7,50	7,50
Jade Fonds	145,00	145,00
Japan Fund	15,80	15,80
Jap.Ind.Alpha F.	6400,00	–
Jap.Sect.Rat.Yen	5208,00	–
Korea Pac.Tr. $	7,30	7,30
Liquirent	50,60	50,60
Mal.Capital F.$	10,40	10,20
Mees Obl.Div.F.	117,60	117,70
Mexico Income F.	22,00	22,00
MK Int.Ventures	10,30	10,30
Mondibel	74,40	74,40
Nat.Res.Fund	59,80	59,80
Nedufo A	115,00	115,00
Nedufo B	123,50	–
Nevas	47,40	47,40
Nevas 17 cumpref.	45,50	45,50
New Asia Fund	5,00	5,00
Nomura Warr. F.	0,30	0,29e
Obam. Belegg.	248,00	247,50
OAMF Rentefonds	12,40	12,35
Orange Fund	18,80	18,60
Pac.Dimensions	83,50	83,50
Pac.Prop.Sec.F.	28,00	28,00
Pierson Rente	117,80	117,80
Postb.Aand.f.	49,30	49,30
Postb.Belegg.f.	56,80	56,80
Postb.Verm.gr.f.	56,70	56,80
Rentalent Bel.	159,10	159,10
Rentotaal NV	36,80	36,80
RG America F.	103,70	103,70
RG Divirent F.	53,00	53,00
RG Europe F.	91,00	90,00
RG Florente	119,90	119,90
RG Pacific F.	89,70	89,50
RG SP Groen	56,70	56,60
RG SP Blauw	53,60	53,50
RG SP Geel	48,80	48,60
Rodin Prop.$	84,00	84,00
Rolinco cum.p	80,70	–
Schrod.Int.Pr.F	24,50	24,50
SciTech $	11,00	11,00
Suez Liq.Grf.	187,20	187,30
Technology Fund	17,00	17,00
Tokyo Pac.Hold.	167,00	161,00
Trans Eur.Fund	72,90	74,20
Transpac.F.Yen	240,00	240,00
Uni-Invest	17,10	17,10
Unico Inv.Fund	80,00	80,00
Unifonds DM	28,30	28,20
Vaste Waard.Ned	49,50a	49,50a
Vast Ned	88,50	88,50
VIB NV	50,20	50,30
VSB Mix Fund	50,10	50,20
VSB Obl.Gr.f.	104,60	104,60
VSB Rente Fonds	110,00	110,00
WBO Intern.	64,50	65,00
Wereldhave NV	71,00	73,50
Yen Value Fund	73,00	73,00
ZOM Florida F.$	23,00	23,00

Parallelmarkt

Parallelmarkt	v.k.	s.k.
Alanheri	27,60	28,50
ABF	108,20	108,20
Austria Global	1016,00	1016,00
Berghuizer Papier	28,00	28,00
Besouw Van cert.	30,10	30,10
Biogrond Belegg.	10,80	10,80
Comm.Obl.F.1	99,60	–
Comm.Obl.F.2	96,40	–
Comm.Obl.F.3	99,80	–
De Drie Electr.	11,10	11,50
Delta Ll.Dollarf.	64,50	64,80
Delta Lloyd ECU	54,00	–
Delta Lloyd Mix	57,90	–
Delta Lloyd Rent	59,90	59,80
DOCdata	3,90	3,60
Dutch Take Ov.T.	39,30	39,30
Ehco-KLM kleding	34,00	34,30
E&L Belegg.1	67,70	67,10
E&L Belegg.2	73,70	73,50
E&L Belegg.3	109,50	109,50
E&L Belegg.4	76,70	76,50
E&L Kap.Rente F.	110,10	110,00
German City Est.	22,60	22,70
Gouda Vuurvast	58,00	55,00a
Helvoet Holding	36,50	36,50
Holland Colours	42,60	42,80
Inter View Eur.	3,10	3,10
Kuhne+Heitz	30,20	30,60
Management Share	3,80	3,80
Neways Elec.	5,60	5,70e
New Eur.Htls DM	18,00a	–
Pan Pac. Winkel	10,30	10,30
Pie Medical	5,00e	5,00e
Simac Techniek	10,30	9,70
Suez Gr.Fund	50,90	50,60
Vilenzo Int.	15,50	15,20
Wereldhave	4,10	–

Parallel top-15

Parallel top-15	v.k.	s.k.
Dico Intern.	50,00	50,00
Free Record Shop	13,20	12,80
Geld. Papier c.	54,70	54,30
Groenendijk	27,70	27,70
Grontmij	38,70	38,50
LCI Comput.Gr.	3,10	3,10
Melle, van nrc	51,00	51,10
Nedcon Groep	43,00	41,60
Nedschroef	65,50	65,30
Ordina Beheer	15,50	15,50
P & C Groep	86,50	84,50a
Sligro Beheer	52,00	52,00
Welna	37,00	37,00
Weweler	22,20	21,20
Wolff	51,60	51,60

Wall Street

Wall Street	v.k.	s.k.
allied signal	56	55 1/2
amer.brands	42 5/8	42 3/4
amer.tel.tel	43 7/8	43 5/8
amoco corp	53 3/8	52 7/8
asarco inc.	25	24 3/8
bethl. steel	12 7/8	12 1/2
boeing co	36 1/8	36
can.pacific	12 1/8	12
chevron	73	71
chiquita	16	16 1/8
chrysler	27 1/8	27 1/8
citicorp	16 3/4	16 5/8
cons.edison	31 5/8	31 1/4
digit.equipm.	33 1/4	33 3/4
dupont nemours	48 7/8	48 3/8
eastman kodak	40 3/4	40 7/8
exxon corp	62 1/8	61 1/4
ford motor	37 1/4	36 1/2
gen. electric	77 1/2	76 5/8
gen. motors	31 3/8	30 3/4
goodyear	69 7/8	69
hewlett-pack.	57 5/8	56 7/8
int. bus.mach.	66	66 7/8
int. tel.tel.	66	65 1/8
klm airlines	13 1/2	13 1/2
mcdonnell	52 1/8	51 1/8
merck co.	43 3/8	43 7/8
mobil oil	64 1/4	63
penn central	18 3/4	18 3/4
philips	11 1/4	11
primerica	43	42 3/4
royal dutch	83 5/8	82 5/8
sears roebuck	42 1/4	42
sfe-south.pac.	13	12 7/8
texaco inc.	61 3/8	60
united techn.	45 5/8	45 3/4
westinghouse	12 5/8	12 7/8
whitman corp	12 3/4	12 1/2

Advieskoersen

Advieskoersen		
amerik.dollar	1.660	1.780
austr.dollar	1,14	1,26
belg.frank (100)	5,30	5,60
canad.dollar	1,330	1,450
deense kroon (100)	27,70	30,20
duitse mark (100)	109,90	113,90
engelse pond	2,58	2,83
finse mark (100)	34,00	36,50
franse frank (100)	31,45	34,20
griekse dr. (100)	0,75	0,95
ierse pond	2,80	3,05
ital.lire (10.000)	11,95	13,65
jap.yen (10.000)	126,00	142,00
noorse kroon (100)	26,05	28,55
oost.schill (100)	15,70	16,20
port.escudo (100)	1,15	1,33
spaanse pes (100)	1,50	1,67
turkse lira (100)	0,0175	0,0265
zweedse kr (100)	28,35	30,85
zwits.fr. (100)	123,50	128,00

Wisselmarkt

Wisselmarkt	
amerik.dollar	1,72855-1,73105
antill.gulden	0,9515-0,9815
austr.dollar	1,1989-1,2089
belg.frank (100)	5,4660-5,4710
canad.dollar	1,39075-1,39325
deense kroon (100)	29,255-29,305
duitse mark (100)	112,5200-112,5700
engelse pond	2,7100-2,7150
franse frank (100)	33,145-33,195
griekse dr. (100)	0,8160-0,9160
hongk.dollar (100)	22,0750-22,3250
ierse pond	2,9580-2,9680
ital.lire (10.000)	13,140-13,190
jap.yen (10.000)	140,435-140,535
nwzeel.dollar	0,9066-0,9166
noorse kroon (100)	27,585-27,635
oostenr.sch. (100)	15,9880-15,9980
port escudos (100)	1,2400-1,2800
spaanse pes. (100)	1,5785-1,5885
surin.gulden	0,9490-0,9890
zweedse kr. (100)	29,850-29,900
zwits.frank (100)	125,960-126,010
e.c.u.	2,2070-2,2120

Index Amsterdam

CBS-koersindex (1983=100)

algemeen	192,80	191,80
id excl.kon.olie	184,00	183,00
internationals	196,00	194,40
lokale ondernem.	191,00	190,60
id financieel	153,50	153,10
id niet-financ.	227,90	227,50

CBS-herbeleggingsindex (1983=100

algemeen	286,10	284,50
id excl.kon.olie	255,90	254,50
internationals	303,30	300,80
lokale ondernem	267,00	266,30
id financieel	241,50	240,70
id niet-financ.	297,80	297,10

CBS-stemmingsindex (1990=100)

algemeen	102,90	101,80
internation	106,90	105,50
lokaal	101,90	100,90
fin.instell	138,60	133,10
niet-financ	95,80	94,70
industrie	104,80	103,60
transp opsl	91,70	90,10

Goud en zilver

Goud onbewerkt 18.570-19.170, vorige 18.680-19.280, bewerkt 20.770 laten, vorige 20.880 laten

Zilver onbewerkt 175-245, vorige 175-245, bewerkt 290 laten, vorige 290 laten.

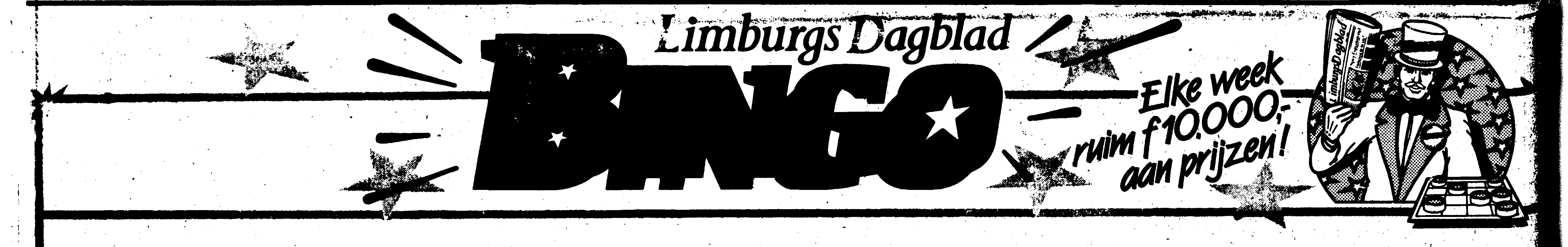
Dow Jones

Industrie 3226,26
-20,01

OPTIEBEURS

	serie		omzet	v.k.	s.k.
akzo	p nov	120,00	739	1,40	2,40
akzo	p nov	125,00	779	3,00	4,30
akzo	p nov	130,00	289	5,70	7,40
akzo	p jan	125,00	931	4,90	6,30
daf	c jan	10,00	466	2,50	1,60
daf	c jan	12,50	371	1,30	0,90
dsm	p jan	75,00	287	3,20	3,20
dsm	p jan	85,00	365	8,50	8,50
eoe	c nov	275,00	735	5,00a	4,20
eoe	c nov	280,00	740	2,50	2,10
eoe	c nov	285,00	383	1,30	1,00
eoe	p nov	270,00	646	2,00a	2,40
eoe	p nov	275,00	960	3,90	4,30
eoe	p nov	280,00	1185	6,30	7,10
eoe	p nov	285,00	368	10,00	11,00
eoe	p jan	280,00	344	8,90	9,60
eoe	p o93	290,00	400	19,00a	19,00
hoog	p jan	20,00	347	–	2,00
hoog	p jul	22,50	772	4,00b	4,30
klm	c o93	35,00	453	1,10	1,00
nedl	p jan	37,50	1005	3,40	4,20
nedl	p jan	40,00	857	4,90	5,60
phil	c jan	20,00	473	1,70	1,40
phil	c jan	25,00	776	0,40	0,30
phil	c apr	25,00	288	0,90	0,80
phil	c o93	30,00	381	0,70	0,70
phil	c o94	45,00	873	0,20	0,30
phil	c o95	20,00	294	5,60	5,20
phil	c o96	35,00	406	1,50	1,60
phil	p nov	17,50	598	0,60	0,90
phil	p nov	20,00	647	1,70	2,10
phil	p jan	17,50	675	1,10	1,50a
phil	p jan	20,00	744	2,20	2,50
phil	p apr	22,50	324	4,00b	4,40b
phil	p o95	20,00	744	4,00	4,30
phil	p o96	25,00	408	7,20	7,50
olie	c jan	140,00	434	8,70a	8,00
olie	c jan	145,00	330	4,70	4,50
olie	p nov	140,00	468	0,80	1,00
olie	p nov	145,00	563	2,00	2,80
olie	p jan	140,00	322	1,70	2,00
olie	p jan	145,00	405	3,20	3,80
olie	p o97	145,00	585	11,00	11,50
top5	c nov	500,00	399	8,50	5,70
top5	c nov	510,00	349	4,80	3,00
top5	p nov	490,00	302	4,60	6,30
top5	p nov	500,00	474	8,00	11,00
unil	p nov	185,00	419	1,80	2,60
unil	p jan	175,00	519	1,50	1,80
unil	p jan	185,00	291	3,50	4,30b

a = laten
b = bieden
c = ex-claim
d = ex-dividend
e = gedaan + bieden
f = gedaan + laten
g = bieden + ex-div.
h = laten + ex-div.
k = gedaan + h
l = gedaan + g
vk = slotkoers vorige dag
sk = slotkoers gisteren

Prijswinnaars spelronde nr. 6

M.Packbier	Margrietstr. 2	Landgraaf	ƒ 5000,-
v.Ginkel	Dillegaard 128	Heerlen	ƒ 1000,-
J.Krottje	Geitstr. 43	Heerlen	ƒ 750,-
N. Fiddelers	Marialaan 3	Susteren	ƒ 500,-
A.Vonk	Lourdesstr. 66	Kerkrade	ƒ 500,-
I.Gijzen	Koekoekstr. 26	Hoensbroek	ƒ 500,-
M.Hartzheim	Moltweg 10	Landgraaf	ƒ 250,-
M.v.d.Dries	Mingersborg 11	Ubachsberg	ƒ 250,-
N.Roberts	Stegelenhof 3	Oirsbeek	ƒ 100,-
W.Janssen	Frankenstr. 2	Stein	ƒ 100,-
R.Lukacsi	Bautscherweg 99	Heerlen	ƒ 100,-
J.Hameleers	Oude Kerkstr. 6	Maastricht	ƒ 100,-
J.Quix	Op de Baan 14	Nieuwstadt	ƒ 75,-
J.Craenen	G.Gezellestr. 39	Heerlen	ƒ 75,-
M.Pluymen	Amstenraderweg 30	Hoensbroek	ƒ 75,-
D.Volders	Hilleshagerweg 37	Mechelen	ƒ 75,-
M.Prevoo	Goudenregenstr. 5	Valkenburg	ƒ 75,-
H.Bosch	Akerstr. 108	Kerkrade	ƒ 75,-
L.v.d.Kleut	Vignonstr. 6	Heerlen	ƒ 75,-
G.Lechner	Pijler 38	Landgraaf	ƒ 75,-
A.Vliegen	Hulsbergerweg 43	Hulsberg	ƒ 75,-
L.Frolichs	Ten Esschen 54	Heerlen	ƒ 75,-
M.Kleinen	Kleingraverstr. 92	Kerkrade	ƒ 75,-
R.Straten	Boerhavestr. 14	Heerlen	ƒ 75,-
E.Mertens	Camerig 12	Vijlen	ƒ 50,-
G.Stulin	Italielaan 98	Heerlen	ƒ 50,-
H.Wolfs	Schillingstr. 3	Hulsberg	ƒ 50,-
C.v.d.Boogaard	Parkweg 3	Heerlen	ƒ 50,-
J.Dupuits	Oude Molenweg 9	Heerlen	ƒ 50,-
H.Schijnen	Kaldebornweg 82	Heerlen	ƒ 50,-
L.Trommel	Prinssenstr. 9	Landgraaf	ƒ 50,-
M.Wormgoor	Kinskystr. 12	Stein	ƒ 25,-
P.Peters	Hoofdstr. 190	Hoensbroek	ƒ 25,-
M.Nix	Nautiluserf 17	Heerlen	ƒ 25,-
C.v.Brakel	Benzenraderweg 96	Heerlen	ƒ 25,-
J.Beckers	Kloosterstr. 25	Landgraaf	ƒ 25,-
M.Weelen	ƒ ranssenstr. 18	Kerkrade	ƒ 25,-
J.Stoffels	Einighauserweg 3	Einighausen	ƒ 25,-
J.Smeets	St.Dionisiusweg 8	Nijswiller	ƒ 25,-
A.Peer	Limburgiastr. 215	Heerlen	ƒ 25,-
M.v.Hooren	Casimirstr. 37	Hoensbroek	ƒ 25,-
P.Ypelaar	Kasperenstr. 176	Kerkrade	ƒ 25,-

Vlaaien geven feestelijk tintje aan prijsuitreiking

Mia Packbier grijpt hoofdprijs

● *Een dolgelukkige Mia Packbier met achterkleinkind Sharon.* Foto: FRANS RADE

● *Lies van Ginkel:'Ik ben er hardstikke blij mee.'* Foto: FRANS RADE

NIEUWENHAGEN/HEERLEN – Twee vlaaien had Mia Packbier in Nieuwenhagen gekocht. Ze bleek een feilloze intuïtie te hebben, want de volle kaart en de vlaai-investering leverde haar donderdagmiddag de hoofdprijs op in de zesde bingoronde. Vijfduizend gulden waarmee Mia dolgelukkig was. En met haar de hele familie die zich al vroeg in de Margrietstraat verzameld had.

„Ze heeft de hele dag in spanning gezeten", zei Annie, een goede kennis van Mia. Zij had afgelopen zaterdag de kaarten gekocht en die op de salontafel gedeponeerd. „Ik hoop dat je deze keer eindelijk eens mag winnen", voegde ze Mia terloops toe.

Mia heeft haar niet teleurgesteld. Ze won gewoon. „Ik lag vanmorgen om acht uur nog in bed toen mijn zoon Frans me kwam vertellen dat de bingokaart vol was. „Je mag mij een klap geven als het niet waar is", liet hij zijn moeder weten.

Tot een handgemeen is het niet gekomen. Het was waar. Mia 'hing' om twee minuten over negen aan de telefoon met haar verheugende mededeling. Ik heb zes goede cijfers meldde zij aan het verblufte bingo-team, even vergetend dat het niet om de Duitse Lotto ging. Daarna mobiliseerde zij snel haar familietroepen om collectief te genieten van de spanning en speculaties.

De prijs kwam op het juiste ogenblik. Niet omdat Mia negen jaar lang niets won bij het bingo'en maar omdat ze overmorgen haar 68e verjaardag viert. Dat zal uitbundig worden deze keer. En volgend jaar gaat ze voor de tweede keer naar Lourdes. Misschien dat er wel een extra kaarsje voor Bernadette in zit.

Sprakeloos

Lies van Ginkel was sprakeloos. Geen woord kwam er over haar lippen toen mister Bingo over de drempel stapte van haar flatwoning aan de Dillegaard in Heerlen. „Dit heb ik in mijn leven nog niet meegemaakt", hervond zij haar evenwicht bij het zien van de duizend gulden. „Hier ben ik hardstikke blij mee." Zij meende het.

Schoondochter Ankie bracht Lies om zeven uur in de ochtend telefonisch op de hoogte van haar volle bingokaart. „Omdat ik zelf niet geabonneerd ben op het Limburgs Dagblad heeft zij in de krant de cijfers gecontroleerd. „Ik kan u verzekeren dat ik het bed uitgevlogen ben!"

Dat beetje aandacht deed Lies zichtbaar goed. Sinds de dood van haar echtgenoot, enkele maanden geleden, is zij nauwelijks nog in haar geliefde soos geweest. Zij hoopt dat daar binnenkort verandering in komt. Dat ze haar weer komen halen. Want zelf neemt ze niet graag het voortouw. Wel voor haar kleinkinderen die binnenkort goed bedacht zullen worden.

Bedrijfswagens

VW-TRANSPORTER Turbo diesel, 9-pers., bus, 10-'89, blauw, ƒ 17.950,- incl. Auto Weekers, tel. 04906-1387

FIAT Ducato diesel, 10-'88, 80.000 km. ƒ 11.450,-excl. Auto Weekers, 04906-1387

Te k. Toyota COROLLA stationcar Diesel, grijskent., bwj. '86, vr.pr. ƒ 4.750,-. Tel. 045-229584

FIAT Ducato, diesel, 9-'88, hoog. ƒ 12.450,- excl. Auto Weekers, tel. 04906-1387

DAIHATSU Charade diesel gr. kent., '85. Kissel 42, Heerlen.

CITROËN C-15 diesel, '86, wit, 110.000 km., ƒ 5.950,- incl. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

Te k. Fiat Dukato D, 7-'89, dubb. cabine en open aluminium laadbak, ƒ 14.500,- incl. BTW; VW L.T. benz. bedrijfsauto, nw. laadbak en banden, bwj. 1979, i.z.g.st., ƒ 3.950,- excl. BTW. BOVAG autobedrijf, B. Arets, Barbarastr. 10, Heerlen. Tel. 045-721268, fax 720564.

FIAT Ducato diesel Panorama, 9-pers., 10-'88, ƒ 16.950,- incl. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

MAZDA E-2200 diesel, 4-'89, rood, 90.000 km., ƒ 12.950,- incl. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

PEUGEOT J 5 diesel, '88, rood, 95.000 km., ƒ 14.950,- incl. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

NISSAN Urvan diesel, 6-'88 90.000 km., ƒ 11.950,- excl. Auto Weekers. 04906-1387.

Autocentrum VEENSTRA: Mitsubishi L300 1.6 bwj. '89 ƒ 11.750,-; Renault Express 1.4 bwj. '89 ƒ 10.900,-. Bovaggarantie, inruil, financiering. Autocentrum P. Veenstra, Valkenburgerweg 13, Voerendaal. 045-752999.

VOLVO 240 GL station, grijs kent., 9-'89, LPG, onderb., 90.000km. ƒ 13.950,- excl. Auto Weekers. 04906-1387

Bedrijfswagen centrum Echt 2 plaatsen op het industriegebied DE BERK, Echt. 200 stuks bestel- en personenbussen, alle merken, alle typen, ook plm. 15 stuks bestel Van's. Met 3 tot 6 maanden garantie, inruil mogelijk, 100 % service. Bedrijfswagen centrum Echt, Ampereweg 2, tel. 04754-87455 en Voltaweg 11, tel. 04754-87933 Echt Limburg.

Te k. TOYOTA Hi-Ace 2.4 comm. long D, bwj. '85, grijs kenteken, vr.pr ƒ 8.250,-. Kampstr. 23, Jabeek.

Te k. SEAT Terra diesel met trekh. en imperial, bwj. '91, vr.pr. ƒ 10.900,- incl. BTW. Tel. 04755-1908.

TOYOTA HI-Ace verl. diesel bwj. '86; VW Transporter open laadbak 40.000 km. bwj. '87; Nissan Cap-Star met gesl. laadbak 30.000 km. bwj. '88; Mitsubishi L-300 bwj. '86. Alle auto's verk i.nw.st. Huisbergerstr. 5, Heerlen.

Wie SCHENKT ons een bestelbus voor humanitair doel? Tel. 043-632608.

Auto onderdelen en accessoires

Kerp
Blaupunk-dealer
Herfst-aktie
* Blaupunkt München CD 41
* Digitale radio-CD
* Van ƒ 1.145,- voor ƒ 899,-

KERP B.V.

In de Cramer 31, Heerlen
Tel. 045-716951

Te k. AUTOTELEFOON Nokia talkman, type 620, pr. ƒ 2.500,-. 045-245823.

Te k. 2 RECARO sportstoelen, i.g.st. pr. ƒ 500,-. Tel. 04499-3779.

Te k. radio-cassettespeler PIONEER type KE 3030, antiediefstal slede, 4 Pioneerboxen 150 W., pr. ƒ 450,-, 1 verlagingsset voor Golf II, pr. ƒ 350,-. Na 18.00 uur 045-418735.

Te k. Borbet VELGEN voor Mercedes, 10J 17", 8J 17"en BMW 5-serie: 045-254030.

Te k. complete Vialle GAS-INSTALLATIE Peugeot 405. Tel. 04450-2150.

Te k. 4 WINTERBANDEN (Vredestein 165 SR13) op Opel-, Velgen- en sierdeksels, plm. 1000 km. gebruikt, ƒ 650,-. Tel. 045-444782

Te k. VELGEN met banden BMW 3-serie, ƒ 325,-. Tel. 04451-1620.

Te k. KADETT GSi 16 V, versnellingsbak, schokbrekers met compressor compleet. Tel. 045-718557.

Motoren

HONDA Magna V 45, 1982, 25.000 miles, pr. ƒ 6.750,-, inr.mog. Burg. Slangenstr. 85 Hoensbroek. Tel. 045-232189.

Te k. HD FX WG, '81, spec. EDITION, slechts 6.000 mijl. Tel. 045-728484.

Te k. SUZUKI GSX 750 F, 1992, tel. 045-310036.

Te k. YAMAHA Virago 535, 8.000 km., nog ½ jr. volledige fabrieksgarantie. Tel. 046-581206.

CHOPPER Honda Shadow VT 1100, vr.pr. ƒ 11.500,-, pracht motor. 045-323830.

Te k. YAMAHA XV 750 Virago, bwj. 1991, geen import. Tel. 04498-58132.

HONDA CB 650, bwj.'82, i. g.st., pr. ƒ 4.750,-. (Frans) 045-427411, na 13.00 uur.

Te k. CROSSMOTOR Suzuki RM, 250 CC, i.z.g.st. Vr.pr. ƒ 3.500, bwj.'90. Tel. 045-222569.

Te k. HONDA CBR 1000 S, bwj. 1990, als nw., 1 jaar gelopen, rood-zwart, 8.000 km ƒ 15.000,-, tel. 046-332397.

Te koop VESPA Ciao bwj. '90, zw./wit en sterwielen, zeer mooi, ƒ 950,-, tel. 045-422347.

Te k. KAWASAKI GTR 1000 juli '91, ƒ 16.250,-. Tel. 04499-5797.

Te k. SUZUKI 1400, Intruder bwj. '90, z.g.a.nw., zwart/grijs. 04750-11228/ 10095.

Te k. YAMAHA XT 600, bwj. '88, goede staat, niet gecrossed, pr.n.o.t.k. 045-461364 na 13.00 uur.

Te k. KAWASAKI GPZ 750, bwj. '87, 11.000 km, i.st.v. nw., vr.pr. ƒ 9.000,-. Te bevr Grotestr. 19 Nieuwenhagen. Tel. 045-319160.

Te k. HONDA CBR 1000F bwj. '89, kl. zwart/rood, km. st. 17.000, pr. ƒ 12.000,-. Tel. 045-224449.

Koopje! Uniek mooie KAWASAKI ZZR 1100, bwj. '91 inr. mog. Tel. 045-274121.

Te k. KAWASAKI ZZR 600, bwj. '91, pr. ƒ 13.500,-. Tel. 045-212217.

BMW R100-R, 8-'92, 2.000 km., ƒ 16.950,-. Auto Weekers, tel. 04906-1387

DNEPR met zijspan nieuw, blanco kent. 650cc ƒ 6.950,- Auto Weekers 04906-1387

HONDA Super Magna V-45, '88, met.rood, ƒ 11.450,-. Auto Weekers, 04906-1387

HONDA VF 400 F bwj. '84, 29.000 km, vr.pr. ƒ 4.900,-. Tel. 046-374721.

(Brom)fietsen

Te koop 2x MOUNTAINBIKE o.a. Giant Terrago, 4 mnd. oud, v.a. ƒ 400,-. Tel. 045-229705.

OPRUIMING overjarige modellen. Giant Cadex M1, M2, M3. Koga's ATB diverse overjarige ATB en citybikes, afgeprijsd. Vespa Sfera tijdelijke aanbieding ƒ 3.950,- bromscooter. Tweewielerscentrum Jan Rekers, Kouvenderstr. 181, Hoensbroek. Tel. 045-212537. Donderdags na één uur gesloten.

Div. overjarige ATB en RACEFIETSEN o.a. Giant, Koga en Raleigh, 1 gebr. Ciao snor en 1 gebr. Sitta snor; Oakley zonnebrillen; Gore-tex kleding. Bert Rekers, Willemstr. 85, Heerlen. Tel. 045-726840.

Te k. UNION damesfiets, 3-versnellingen, pr. ƒ 75,-. Tel. 045-222219.

Te k. ZÜNDAPP GTS 50 met verzekering, Vespa Ciao met verzekering, Puch Maxi. 045-421066.

Te koop VESPA Ciao zwart/wit, bwj. '90, vr.pr. ƒ 750,-. Tel. 045-754147.

Te koop VESPA Ciao met sterw. Kasteelln. 2a, Heerlen-Meezenbroek.

Te k. Vespa CIAO, bwj.'91, met sterw. en verz., pr. ƒ 850,-. Tel. 045-214080 b.g.g. 045-214080.

Stevige GAZELLE h-fiets, zonder versn., i.g.st., pr. ƒ 225,-. 045-714039.

Te k. MOUNTAINBIKE Raleigh, ƒ 550,-; Vespa Ciao, ƒ 100,-. Tel. 04740-1027.

Te koop Vespa CIAO plus sterwielen, bwj. '91, i.z.g.st. Tel. 045-217757.

Sport & Spel

FITNESS-APPARATUUR, z.g.a.n. merk Kettler, pr. ƒ 750,-. Tel. 045-710503

Te k FITNESS-APP 4 bankjes, 1 pulley, 3x rek, 3 halters, 12 dumbbells en 200 kg schijven. 046-377348.

Te koop FITNESSAPPARATUUR, tel. 045-317191.

Aanhangwagens

Te huur aanhangwagens
met huif, v.a. ƒ 54,- per dag incl. BTW
Autorent Bastiaans
Spoorsingel 50, Heerlen. Tel. 045-724141.

AANHANGWAGENS en alle losse onderdelen. Jo Knops, Rijksweg-Zuid 195, Sittard. Tel. 046-512718.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Vakantie en Rekreatie

Caravans/Tenten

Te huur in Echt
overdekte boot en caravan stalling
Inlichtingen: 045-244321.

CHATEAU EN HOMECAR
Onze ex-verhuur caravans zijn nu in de aanbieding met gigantische kortingen, wees er snel bij want op is op!
Ralon caravans
Donderdag koopavond.
Brommelen 58 A, Geulle.
Tel. 043-645079.

Vouwwagens en Caravans bij RIDDERBEKS! Kom eens kijken in Koningsbosch Prinsenb. 180, 04743-2213.

Uw vakantie begint bij Bartels Caravanning. Opruiming van onze EX-VERHUUR caravans o.a. Caravelair, Sprite, Münsterland en Tredon. Nu duizenden guldens voordeel. Bartels Caravanning, Hommerterweg 256, Amstenrade-Hoensbroek. Tel. 04492-1870. Voor reparatie, schaderegeling en expertises.

De OLDE Caravan bv. Voor totale rekreatie, o.a. Wilk, Beyerland-Sprinter-Vitesse-Quartz-Award tourcaravans, onderdelen en accessoires, Verhuur. Ruime keuze uit gebruikte caravans en vouwwagens, is Uw adres. Dr. Nolenslaan 141 ind.park nrd.Sittard. 046-513634.

JAMET vouwwagens, modellen '93, tot ƒ 1.100,- voordeel. Nu kopen is geld verdienen. Hans Stassar, Heisterberg 78, Hoensbroek Tel. 045-224200.

Te k. DETLEFF caravan, bwj. '82, vr.pr. ƒ 8.000,-. Tel. 04407-3223.

Te HUUR 4 gr. caravans met voortent, aan de zee, ideaal voor kinderen, 2 in Scheveningen en 2 in Breskens. Tel. 04454-61668.

Te koop 5-pers Kip CARAVAN, bwj. '78, i.z.g.st., nw. gestoff., incl. toiletr., koelk., kachel en voort. Vr.pr. ƒ 5.000,-. Inruil kleinere mog. 045-320096.

Te koop HOBBY 425 Prestige, bwj. '89. Tel. 046-522612.

Prachtige CARAVAN Munsterland, type 410 LX incl. voortent, ƒ 4.500,-. 045-715636.

Te k. HOBBY Prestige 400 T, eindkeuken, 1987, Isabella voortent, 04498-54390

Van maandag t/m vrijdag, van 8.30 tot 17.00 uur, kunt u uw PICCOLO telefonisch opgeven. Tel. 045-719966.

Campers

Te h. 4-6 pers. nieuwe KAMPEERAUTO'S va. ƒ 725,- p.w. 045-216476 b.g.g. 04492-3311.

Te k. org. Westfalia KAMPEERAUTO, bwj. '84, met hefdak, ANWB gek. 045-216476 b.g.g. 04492-3311

CAMPER Hymer-Mobil Eriba, '83, 4-5 pers., 5.00 mtr., ƒ 39.950,-. Auto Weekers. Tel. 04906-1387.

Te k. CAMPER LT 35 diesel, 4 à 5 pers., bwj. '78, i.g.st., vaste pr. ƒ 12.500,-. Tel. 04459-1469.

Zeilen/Boten

Te k. RUBBERBOOT 4-pers., met b.b. Johnson 8 Pk als nieuw. Tel. 045-250106

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Luxemburg

LUXEMBURG prachtig gel. vak. woningen te huur te Wilwerwiltz. Inl. 045-410071

Frankrijk

Last minute dagtocht EURO-DISNEY, 3 nov., slechts ƒ 130,-. Info.: tel. 045-454700.

Oostenrijk

Austria Royal Class Reizen biedt u een 8-dg. Super SNEEUWVAKANTIE in Tirol geheel verzorgd. Comfort. hotel, alle kamers voorzien van KTV radio en tel., gebr. van sauna gratis. Busreis royal class incl. reis- en annuleringsverz. voor de pr. van ƒ 850,- all-in p.p op basis van Hp. Nog plaatsen vrij voor 10-12-14-23 dec.Inl. A.R. Reizen. PB. 181, 6400 AD Heerlen

Div. Buitenland

Reisinformatieavond USA & Canada

Wereldcontact Reizen (lid ANVR/SGR) organiseert een informatieavond samen met KLM/Northwest Airlines, Canadian Airlines, Lufthansa, Amtrak, Via Rail, Greyhound en Martinair: 16-11, Heerlen, Stadsschouwburg; 17-11, Drachten, De Lawei; 18-11, Zwolle, De Nieuwe Buitensociëteit; 19-11, Amsterdam, De Meervaart; 23-11, Den Haag, Ned. Congrescentrum; 25-11, Amersfoort, De Eenhoorn; 26-11, Eindhoven, Dorint Hotel.
Reis- en landeninformaite d.m.v. exclusieve, Nederlands gesproken grootbeeld videopresentaties en reismarkt. Zaal open voor informatie: 18.45 uur. Aanvang videopresentatie: 19.30 uur. Toegang: ƒ 3,50 p.p. Aanmelden (noodzakelijk) en informatie: Wereldcontact 03438-23411.
WERELDCONTACT, VERRE REIZEN MET EXTRA'S

(Huis)dieren

GEDR.PROBLEMEN met Uw hond? Bel M. Honings, gedipl. gedr.therapeut. Limb. Inst. Hondenopvoeding. Tev. geh.cursus en puppy-training. 046-510173

VOGELS, eenden, fazanten, raskippen, duiven en papegaaien. Alle hoenders, hofdieren. Klein America Achel(B) 09-32-11644489

De grootste KENNEL van Limburg. Alle jonge rashondjes. Meer dan 60 rassen plus gar. en tatoeage. Kl.America, Th.Watsonln 34 Achel(B). 09-3211644489 Zond. open maand. gesl.

Te koop nest MECHELSE herder-pups, ontwormd en geënt. Tel. 04754-81269.

BOOMERHONDJES wit/zwart en andere kleuren. Thull 30A Schinnen.

Mooie POINTERPUPS te koop, geënt met stamboom. Pointers zijn middelgroot, kortharig, zeer aanhankelijk en uiterst lief met kinderen. Inlichtingen: H. Hoenen, Kennel van Hoenshof, Stationsstraat 32, Hoensbroek. 045-214998 (na 12.00 uur).

Te k. Noorse BOSKATTEN erg mooi en lief, ingeënt, ontwormd en papieren. Tel. 04936-96318.

Te k. witte en zwarte dwergpoedels, klein soort. (Toy poedels), ingeënt en ontwormd, tev. verassingspakketcadeau. 04750-16590

Weg. omst. samen af te halen GOLDEN RETRIEVER, 14 mnd. oud en asbakkenras, 13 wk. 045-722511.

Te k. aangeb. witte Perzische POES, 15 mnd; rood witte poes, 2 jr., pr. ƒ 250,- p.st. Tev. te k. aankomende dekkater. kl. creme, 7 mnd. Tev. Perzische kittens in de kleuren schildpad, blauwcreme, zwart/wit, harlekijn en zilver, pr. ƒ 500,- p.st. Tel 045-723786.

Te k. BOUVIERPUPS geënt en ontwormd. Tel. 04744-2332.

Diverse soorten VOGELS te koop. Laurierstr. 66, Heerlen

Te k. Dälmatische PUPS en Dobbermann pups met stamboom. Tel. 08866-2483

Te k. jonge JACHTHONDJES, ingeënt en ontwormd van bejaagde ouders. Tel. 04760-72481.

LABRADOR en Golden Retrieverpups 5 wkn. met stamb. en gezondheidsgar. Tel. 04135-1931.

Te k. pups van GROENENDAELERS, teckels, maltezers, yorkshire-terriërs, shih-tzu's en vele soorten leuke bastaardhondjes. Tel. 04958-91851.(achter Weert). Dagelijks geopend.

Te koop mooie DWERG-SCHNAUTZER pups met stamboom. 04936-96748.

Te k. Syberische HUSKY-PUPS met stamboom, ontwormd en ingeënt. Hekeleweg 22, Landgraaf. Tel. 045-327105.

Te koop bruin leren RIJZADEL, compl. met stijgbeugels 2 singels en 2 zadeldeks, samen ƒ 250,-. 045-312873.

Tervuerense HERDERkennel heeft pups met stamb., geënt en ontwormd. 04498-59651.

Te k. Duitse DOGGENPUPS. Duitse Doggenkennel van 't Oenslerheem, tel. 04404-1490.

Franse BULDOGGENPUPS Engelse Bulldog, 2 jr. teef; grijze dwergpoedeltjes. Tel. 040-427963.

Te k. nestje zwarte DWERG SNAUTZERS met stamb., ingeënt en ontwormd. Tel. 04950-21411

Te k. PUPS Dwergsnautzers, peper/zout-kleurig met stamb. ontw. en ingeent. Tel. 04928-2095.

FILA-Brasileropups. Groeien in huis op, 2 jr. gar. op HD Erf. gebr. 02908-21526.

Een AIREDALETERRIER als kameraad, een fijn gevoel. Inl. 04128-1050.

Kleine zwarte hond, 5 maanden, gratis af te halen. Tel. 045-316295.

Te k. SIBERISCHE HUSKY-pups, ingeënt en ontwormd, schriftelijk garantie. Tel. 04138-76623.

TAMME baby en sprekende grijze roodstaarten, amazones, kakatoes en beo's met spraak- en gezondheidsgar. Tevens inruil, inkoop en fin. mog. Tel. 046-375359. Fa HANDELS, Pr. Mauritslaan 2. Beek.

Te k. PONY ruin, 3 jaar, stokmaat 1.26, schimmel. Tel. 045-454787.

Mastino Napoletano PUPS, met stamb., kl. grijs en beige. Tel. 08860-72758.

Catsan 10 ltr. ƒ 6,95; Whiskas blik á 400 gr. van ƒ 1,99 voor ƒ 1,69 of 12 blikken voor de prijs van 10 (ƒ 19,90); Kittekat blik van ƒ 1,59 voor ƒ 1,39 bij 3 blik. 1 pak countrymix gratis. Bestellingen van ƒ 50,- of meer gratis thuisbezorgd in Heerlen en Kerkrade. ARIANE. Bleyerheiderstr. 10, Kerkrade. Tel. 045-351340.

Te koop kruising LABRADOR Herder, 1½ jaar. Bongaardstr. 6, Hoensbroek.

Te k. BOUVIER, reu, 12 mnd. oud, zeer aparte bouw, lief v. kind. zind. enz. Tel. 045-462720.

Te KOOP New Foundlander pups, zw. en br., ingeënt en ontwormd, van zeer goede afstam. Tel. 04752-1115.

Te k. zeer mooi lief Perzisch langhaar KITTEN met stamboom. 04760-74452 72659.

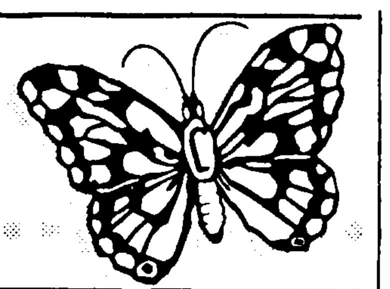
Te k zwarte DWERGPOEDELPUPS met stamb. en ingeënt; tev. 1 wit Toy-poedeltje reutje, gefokt volg. de richtlijnen van de ras-ver.. PRA en knieluxatie vrij. Inl Kennel van Klein Nulland Tel. 045-421767.

Rijles

Uw RIJBEWIJS op Saba in 8 dagen via autorijschool De Antillen; nu ook voor vrachtauto en aanhangwagen. Inl. 04750-32428.

Voor Piccolo's zie verder pagina 32

VAKANTIE & RECREATIE

Advertentiecombinatie van 43 Nederlandse Regionale Dagbladen. Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar, tel.: 072-196596 fax: 072-113295

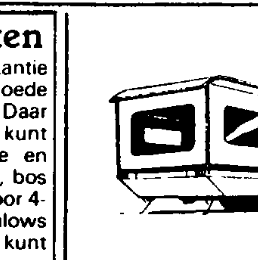
WADDENEILANDEN

Texel De Koog, ***HOTEL BOSCHRAND, 4-dgs. arr. luxe kamer d/t + tv, HP ƒ 225- Incl. 1 x subtropisch zwembad + 1x tennis of squash + 1 x fiets. Idem 5 dgs. arr. incl. gratis boot + unieke rondvlucht, ƒ 325. Inl. 02220-17281.

KOM NOU 'S EVEN...
Hotelarrangementen met aktieve natuurkursus verzorgd door EcoMare. Bel voor meer informatie VVV Texel 02220-14741 en vraag naar de Hotelnatuurvakantiefolder.
HOTELNATUURVAKANTIE OP TEXEL.

Texel, even er tussen uit
Boek nu een weekend of midweek lekker weg op 5-sterren bungalowpark of in luxe appartement Californië
Vakantiecentrum De Krim, 02220-16275.

Zorgeloos genieten
Een geslaagde vakantie begint bij een goede vakantiewoning. Daar zorgen wij voor! U kunt zorgeloos genieten van zee en strand, van prachtige natuur, bos en duin. Aktief of passief. Voor 4-5-sterren vakantiebungalows en appartementen op Texel kunt u schrijven of bellen naar

Nikadel 23, 1796 BP De Koog, Tel: 02220-17746, Fax 02220-17338
DE MUY, Postbus 215, 1795 ZG De Cocksdorp, Tel: 02220-11433, Fax 02220-11435
VREDELUST, Californieweg 97 A, 1796 PC De Koog, Tel: 02220-17882

ZEELAND

OOST-ZEEUWS- VLAANDEREN! Nieuw hotel** Arr.: 3 overn., HP ƒ 195,- p.p., 2 pers. kamer, huurfiets gratis. Gem. Hulst 01143-5222.

GRONINGEN

Ontdek Groningen vanuit het EEMSHOTEL in DELFZIJL. Slapen en eten boven zee: uniek in Europa! Nieuwe luxe kamers, sauna, fitness. Info: 05960-12636.

DRENTE

BUNGALOWPARK NUILERVELD-PESSE, ANWB-erk., luxe bung's t.h. Inf. en kl. folder 020-6459541/6413940.

HET TIMMERHOLT WEET WANNEER U AAN ONTSPANNING TOE BENT!
Westerbork: Fantastische jaar- en seizoens plaatsen op onze riante en natuurrijke camping! Reserveer nu, of bel voor meer info: 05933-32641.

ZOMERZAND, luxe 6 pers. bung. op park, m. vele fac. Inl.: 05910-43953 of 14848.

***Hotel de Westerburcht Westerbork. Herfstarr. Inl. of folder 05933-31238.

OVERIJSSEL

Hotel-Restaurant „'t WAPEN VAN OOTMARSUM"
Een persoonlijke ervaring in huiselijke sfeer.
Tel.: 05419-91500. Spec. arr. De folder ligt voor u klaar.

OMMEN, 4-9 p. bungalows ook midweek en weekend v.a. ƒ 160,-. 05291-52926.

GELDERLAND

Nieuwe, Vaassen, "DE BOSRAND" T.H. NIEUWE LUXE APPARTEMENTEN met openh., kl.tv, bubbelbad ect. + overd. verw. zwemb., tennisb., fietsverh. 05788-1343.

GRATIS LOGIES
Na uw feest of diner, ook voor clubs en personeelsverenigingen tot 100 pers., reünies. partijen enz. Hotel Bosoord Loenen, Veluwe. Info. Tel. 05765-1264.

LIMBURG

VALKENBURG A/D GEUL
Doen...in elk seizoen!
Even uitblazen!
Atlanta Hotel****, 3-5-8 daags arr. op basis van H.P. v.a. ƒ153,- p.p. (spec.Thermae 2000 arr.) 04406-12193.
Hotel Riche****, familiehotel, eigen P, lift bar, restaurant, bergterras. Vrijblijvend info: 04406-12965. Fam. Rooding. Speciale Kuur en weekend-arr. v.a. ƒ 175,- p.p.
VVV Het Geuldal, tel. 04406-13592
Een 2-daags kuurarrangement vanaf ƒ95,- p.pers.

DUITSLAND

HOTEL AM BERGHANG
Gastvrij, sfeervol en... dichtbij
In Bad Bentheim net over de grens, schitterend op de zuidhelling gelegen familiehotel. De royale kamers en suites, alle met douche of ligbad, toilet, kabel-tv, mini-bar en telefoon, het binnenbad (29°C) en het relaxcenter, de bar, lounge en het restaurant (met meesterlijke kok!) garanderen u een zorgeloos verblijf. Eigen fietsverhuur! Arrangementen 1992 "Voor elk wat wils", zoals
Groot Midweekarr. (5 nachten) DM 330,- p.p.
Incl. vorstelijk ontbijtbuffet en dagelijks variërende keuzemenu's.
Nieuw: ons Happy-Weekend- of Luxe-Mini-Vakantie-arrangement.
Uw gastvrouw en gastheer: Tina en Dieter Toffolo.
Hotel Am Berghang, Postbus 1412, D-4444 Bad Bentheim.
Gratis brochure? Bel 09-49.5922.2047, fax 09-49.5922.4867.

HOTEL MOZART* een bijzondere ontmoeting**
Gezellig en mooi gelegen t/o het fraaie slotpark in Bad Bentheim. Gratis gebruik van binnenbad, sauna e.d. Kamers met alle comfort.
3-dgs.-arr. (2 n.) h.p. DM 175 p.p. 6-dgs.-arr. (5 n.) h.p. DM 295 p.p.
Bel nu voor prospectus of reserveer via tel. 05423-88177 of 09-49.5922.3128, fax 09-49.5922.4349.

EIFEL, MOEZEL: Luxe vak.woningen, hotels, pensions en boerderijvak. Nu ook Oostenr. Info/gids: 05920-12475.

EGGEGEBIRGE/SAUERLAND. T.h. bungalows v.a. 2 t/m 7 p. in rustig park. Ned. beheer. Wandel- of excursiegebied, ca. 250 km. va Arnhem. Spec. korting in mei of sept. Info/doc.: C. Hage, tel. 05753-2098.

Hotel Grossfeld
Droomvakantie in 't bergstadje net over de grens
Het best geoutilleerde, luxe familiehotel in Bad Bentheim met zijn heuvelachtige, bosrijke omgeving. Kamers met ligbad, toilet, ktv, mini-bar, telefoon. Zwembad (29°), sauna, solarium, bowling, bar en Konditorei. Tevens fietsverhuur.
Luxe 4-daags arr. DM 285.- p.p.
Luxe 6-daags arr. DM 440.- p.p.
incl. elke dag gevarieerd ontbijt/buffet en culinair diner. Eveneens aantrekkelijke weekeinde- en 6-daagse arrangementen.
Hotel Grossfeld, Postbus 1208, 4444 Bad Bentheim, Duitsland.
Bel 053-35 32 46 (NL) of 09-49 59 22 828 (D) voor prospectus. Fax. 09-49 59 22 43 49.

BELGIË / LUXEMBURG

T.h. op ANWB-camp. 6-pers. stacaravans met kl.t.v., groot verwarmd zwembad en 2 bubbelbaden. Zeer fijne gezinscamping!!! Vraag gratis kl.folder 03404-60446.

SPANJE

Costa Brava v.a. ƒ 225,-
Barcelona v.a. ƒ 225,-
Salou v.a. ƒ 240,-
Costa Blanca v.a. ƒ 265,-
Retourprijzen per pers. (bijna) dagelijks naar Spanje, 29 bestemmingen.
Luxe bussen toilet - video - airco - royal class
Iberbus
020-6241010

Solmar Tours spec. winteraanb. Benidorm. U reist per Royal Class dubbeldekker, verblijf met volpension in hotel Caballo de Oro, in het nieuwe gedeelte van Benidorm. Alle maaltijden in buffetvorm, dus eten wat u wilt en zoveel u op kunt. Vertrek 6-13-20-27 nov., 4-11 dec.; 10 dagen voor de zeer bijzondere prijs van slechts ƒ 335,- + ƒ 40,- Royal Class. Vertrek 30/10 spec. aanb. hotel Vista Oro, zelfde prijs. Bel voor gratis folder, hotels/app./langere reizen/en data kerst, jan., febr. 040-460560.

REKR. ONROEREND GOED

OVERWIJK
makelaardij o.g.
Dir. L. J. Overwijk

LEMMER
Wonen aan het water
12 luxe appartementen m. ligpl.
direkt aan de tuin waarvan 3 unieke penthouses met ruime terrassen
Prijzen vanaf ƒ 266.200.- v.o.n.

LEMMER
Wonen aan het water
24 recreatie drive-in-won. aan open vaarw.
Tuin en balkon op het zuiden. Recreatieve bewoning mogelijk
Mogelijkheid van ligplaats.
Prijzen vanaf ƒ 226.000.- v.o.n.
Met reeds 15 is een aanvang genomen.
Oplevering november / december 1992
Inlichtingen: Overwijk Makelaardij
Langestreek 1, Lemmer Telefoon 05146-3175. Fax 4815
Dit is een projekt van aannemer Vos & Teeuwissen b.v. te Huizen. Architektenburo Anne van der Meer te Drachten.

FRANKRIJK

3-Dgse busreis Parijs/Euro Disney v.a. ƒ 179,- p.p. Vertrek op vrijdag. GEBO REIZEN 038-544968.

GR. BRITTANNIË / IERLAND

LONDEN verlaagde prijzen vlieg/hotel v.a. ƒ 319,- Boot/trein/hotel v.a. ƒ 199,-.

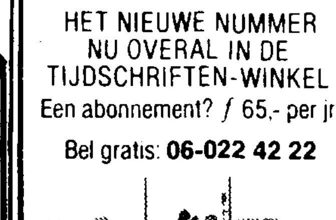
3-dgs busreis v.a. ƒ 185,-. LONDEN TRAVEL DESK Tel. 072-123653/155100.

WINTERSPORT

SKIëN voor superlage prijzen. Bus + appartement + skipas v.a. ƒ 349,-. GoGo-Tours 010-4142599 lid SGR.

WATERSPORT

MOTORBOOT
MAANDBLAD VOOR DE KLEINE MOTORVAART
HET NIEUWE NUMMER NU OVERAL IN DE TIJDSCHRIFTEN-WINKEL
Een abonnement? ƒ 65,- per jr.
Bel gratis: **06-022 42 22**

MOTORBOOT
HET VAKBLAD VOOR DE KLEINE MOTORVAART

TURKIJE

Istanbul; 3 x per week Campingvlucht november ƒ 350,-. Bel HTC Super Reizen 040-436600.

CARAVANS / CAMPERS

* THEO STET AKTIE *
2m. kwaliteit wintertent ƒ 495,-. Tel. 02207-18088.

ÉÉN ADRES VOOR UW ADVERTENTIE IN 43 NEDERLANDSE REGIONALE DAGBLADEN.
VAKANTIE & RECREATIE
Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar, tel.: 072-196596, fax: 072-113295

DENEMARKEN

je reinste rust en ruimte...
DENEMARKEN
KEUS UIT RUIM **20.000 VAKANTIEWONINGEN, ook HOTELS, VAKANTIEPARKEN en AUTOREIZEN**
D.F.B. Dansk Feriehus Bookingburo
Vraag tegen portokosten het uitgebreid infopakket aan bij
Dansk Feriehus Bookingburo Holland
Hoofdweg 99
9681 AC Midwolda
Telefoon 05975-1416*
• ONBETWIST DE DENEMARKEN SPECIALIST! •

VAKANTIEHUIZEN in geheel D E N E M A R K E N. De nieuwe NOVASOL Zomerhuizengids 1993 is nu uit!!! Wacht niet, boek nu!! NU kunt u nog kiezen. Bestel de uitgebreide NOVASOLGIDS 1993 bij DE Scandinaviëspecialist
INFO SKANDIC
(Lid ANVR en SGR) Pottebakkersrijge 14, 9718 AG GRONINGEN Tel. 050-143200

TSJECHOSLOWAKIJE

PRAAG, 7-daagse busreis al v.a. ƒ 299,- 5 -daagse vliegreis al v.a. ƒ 595,-. 8-daagse excursiereis incl. halfpension en prachtige exc. v.a. ƒ 498,-. Vraag gratis reisgids! Speciale Reizen Centrale: 050-120100/020-6202121 lid ANVR/SGR.

PRAAG 8 dgn bus, prima hotel L/O ƒ 325,-, buspendel v.a. ƒ 175,-. Appartementen en vak.won. 10-dgse skivak. v.a. ƒ 450,- MEVO REIZEN Holten tel. 05725-1547.

PRAAG: Kamers/app. ƒ 25. B.o.B. Travel 02290-39762.

INDONESIË

23 Dagen elke week in '93 'n fijne vak. in Bogor, Lembang, Garut, Djokja, Malang, Kalibaru en Bali + vol pension + excursies + retourticket KLM/Garuda voor ƒ 2800,-. Inl. St.'HET SCHONE STREVEN' L'warden, Voor info. bel: 058-137706/ 077-517133/ 040-810086.

Diapresentatie JAVA/BALI door Ver. Smaragd Reizen, Sport- en Cult. Centr. Theo Thorne, Callunaplein 77, Dieren Zaterdag 14 nov. om 14.00 uur. Info 02280-12231.

Ver. Smaragd Reizen 30 dg. JAVA BALI va. ƒ 3950,-. Tel. 02280-12231.

AZIË

Sri Lanka/Thailand v.a. ƒ 1339,-, 15/18 dgn hotel v.a. ƒ 1795,- SCHAKEL TRAVELS & TOURS, 085-649548.

SETH Bezinningsreizen naar India
Gratis infodag met lezingen en trainingen 15/11 in Utrecht 070-3636995/079-317331.

EGYPTE

Aktieve rondreis EGYPTE 15-22 dgn. v.a. ƒ 1545,- incl. vliegreis, hotels, vervoer etc. Div. vertrekdata. Folder? Djoser 071-126400 Lid SGR.

EGYPTE, prachtige 10-daagse rondreis Cairo, Luxor, Aswan v.a. ƒ 1699,- incl. vlucht, exc. en volpension. Speciale Reizen Centrale. Gratis reisgids? Bel: 050-120100 of 020-6202121 lid ANVR/SGR.

LATIJNS AMERIKA

Aktieve rondreis MEXICO/GUATEMALA 31 dgn. ƒ 3795,- incl. vliegreis, hotels, vervoer etc. Div. vertrekdata. Folder? Djoser 071-126400 Lid SGR.

DIV. BUITENLAND

Een stapje opzij van het gangbare
Culturele en avontuurlijke rondreizen in het Midden Oosten, het Verre Oosten en Oost-Europa. Ontmoet de mensen in Egypte, Syrië, Algerijë, Jemen, Iran, Oman, Rusland, China, Maleisië en Indonesië.
Delta Reizen, de specialist
050 - 146200

Winter vakantie

Advertentiecombinatie van 43 Nederlandse Regionale Dagbladen
Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar, tel.: 072 - 196596, fax: 072 - 113295

WADDENEILANDEN

ameland waddendiamant

HET WADDENEILAND DAT MEER BIEDT DAN EEN PRACHTIG STRAND ALLEEN!

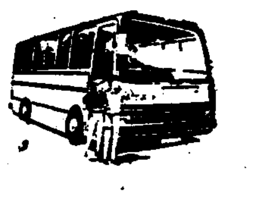
vraag de gids voor vakanties en vrije tijd (f 3,- + porto), de wintergids voor winterarrangementen en bungalows, de wintergids voor arrangementen tot 1 april, of de groepsarrangementengids

AMELAND t.h. 2/4/6 kamer-app. Kerstwk nog vrij. Div. fac. Inl./folder 03402-60110.

Inpakken... en wegwezen!

FIETSARRANGEMENT OP TEXEL
Verwen u zelf eens...
Vier dagen (3 nachten) in het mooi gelegen Hotel/Appartementen De Pelikaan.
Logies met ontbijt, verw. zwembad, incl. fiets en div. extra's all in vanaf fl. 232,50,–
Informeert u ook eens naar onze kerst-mogelijkheden
HOTEL/APPARTEMENTEN De Pelikaan
Info en res: tel. 02220-17202 • fax 17687

ameland postbus 14, 9160 ZL Nes, tel. 05191-2020

F.N.R.S. Manege 'Cupido' & Hotel De Barrage op Terschelling
Biedt U een uitstekende hotelacc. en een spec. kerst-arr. Ook midweek, weekend en groepsarr. Info. 05620-8311.

AMELAND. T.h. warmte en comfort in luxe landhuis aan zee en duinen o.a. openhaard/cv/kl.tv. Tel. 035-246460.

KERSTWEEK OP TERSCHELLING!
T.h. luxe appartement (2 t/m 4 pers.) f 650,- per app. nabij natuurreservaat 'de Boschplaat'. Inl. 05620-9099.

SCHIERMONNIKOOG
T.h. 2- tot 5 pers., volledig ingericht app. voor w'kend, midwk of langer. Vrij kerstwk. Inl. 05195-31272/31377.

TERSCHELLING, t.h. luxe chalets en huisjes voll. inger., douche, toilet, ktv, radio, verw. etc. Ook weekend en midweek verhuur v.a. f 195,- nog enkele vrij met KERST EN OUD-NIEUW. Inl. CAMPING ELDORADO tel. 05620-2632.

FRIESLAND

VRIJST. BUNG., 8 p., aan vis/vaarwater in uniek merengebied. Ook s'winters te huur. Tel.05154-3366, fax 3008.

DRENTHE

Te huur op het bungalowpark DE BREISTROEKEN bij het toekomstige nationaal terrein De Goudplevier 4-6 pers. bungalows. Prijzen van f 325,- in voor- en naseizoen tot f 700,- in het hoogseizoen, all-in. Inl.05282-1238.

HOTEL DE DRIFT, Dwingeloo. Tel. 05219-1538. 'n gezellig thuis in 't hartje van Drenthe. WINTERARRANGEMENT 3 overnachtingen HP f 192,- KERSTARRANGEMENT 5 dagen incl. kerstdiners f 360,-

Sfeervolle Kerst in Familiehotel De Hoek
Vraag onze gratis folder aan 05918-2208 te Schoonoord.

De R is weer in de maand!
Zoek subtRopische waRmte op de dRentse HondsRug.

Rekreatiecentrum HUNZEDAL biedt u komfortabele *****bungalows (4/6 pers.) op prachtig gel. rekreatiecentr. Voor gasten GRATIS TOEGANKELIJK subtropisch zwemparadijs. Aanwezig o.a. sauna, zonnestudio's, restaurant, supermarkt, midgetgolf- en tennisbaan. Ideale omg. voor fietsen en wandelen. Centr. ligging t.o.v. Groningen, Assen en Emmen, veel uitgaansmogelijkh. ook in de wintermaanden. Bungalows volgeb. tijdens Kerstweek. Gedurende Jaarwisseling (28/12-4/1) nog mogelijkheden. Familiereünie? Natuurlijk kunt u ook hiervoor uitstekend bij ons terecht! En voor alles geldt:
ook in 1993: 'Hunzedal 'n Hoogtepunt!'
INFO EN FOLDER: 05998-34698 of Postbus 77, 9530 AB Borger.

WELKOM IN DRENTHE
Het best geoutilleerde, luxe hotel in Drenthe met zijn prachtige bosrijke omgeving. Comfortabele nieuwe kamers met ligbad, toilet, ktv, minibar, telefoon. Gratis gebruik van sauna, solarium, hot whirlpool, fietsen en fraaie fietsroutes!
3 dgn HP 249,- / 5 dgn HP 498,- p.p.
GOLDEN TULIP LANGEWOLD RODEN.
Informatie - reserveringen 05908-13850

KERST-NIEUWJAARS AANBIEDING
Blokhutten 4-6 pers. v.v. douche, toilet v.a. 19 dec t/m 27 dec. f 496,-, 6 t/m 8 pers f 598,- v.a. 28 dec. tot 3 jan. 4-6 pers. f 419,-, 6-8 pers. f 519,-. Tevens kunt u voor uw KERSTDINER in ons gezellige restaurant de Pyramide reserveren. HUNZEPARK het ideale park voor de sportieve vakantie. Gasselternijveen Tel. 05999-12479/13300

"SPEELSTAD" ORANJE

In het dorpje Oranje in de gemeente Beilen (Drenthe) staat de overdekte speelstad ter grootte van vier voetbalvelden vol speelplezier voor jong en oud. O.a.:

- Achtbanen
- Zweef- en draaimolens
- Botsauto's en boten (60 stuks)
- Honderdtal speeltuin-attributen
- Midgetgolf
- Kegelbanen
- Trampolines
- Piratenschip

("Educatief oude stoommachine 1914")
Elke dag geopend van 10.00 tot 18.00 u.
Zeer geschikt voor personeelsfeesten en groepsaccomodatie. Ook gelegenheid tot slapen. 30 Slaapzalen tot 240 personen met alle voorzieningen o.a. douche, toilet, keuken, rekreatiezalen.
"SPEELSTAD" ORANJE
Oranje 8, 9416 TC ORANJE.
Tel.: 05927-58080, Fax: 05927-58062.

T.h. luxe gemeub. woning voor vakantie, event.langere periode, aan Nat. park Dwingeloo Tel.05930-22141

OVERIJSSEL

DE PAPILLON BUNGALOWPARK
KERST OF NIEUWJAAR 1 WEEK f 400,- INL. 05413-51670

CAMPING DE PAPILLON, DENEKAMP
Het hele jaar open met verwarmd toiletgeb. 05413-51670.

Bungalowpark BAVELDS DENNEN. T.h. 6 pers. luxe bungalows, vrij gelegen op 900 m² incl. overd. zwemb., tennisb., midgetgolf. Vraag vrijbl. info. tel. 05413-52393.

UIT IN TWENTE, HOTEL TUBBERGEN
HERFSTTINTENFIETSARR. 5-daags arr. f 280,-, w'kend arr. f 210,- Incl.: H.P., GRATIS fiets en 4-gangendiners. Tevens WINTERBRIDGECLUB-ARRANGEMENT v.a. 16 pers. en KERSTARRANGEMENT. Tubbergen 05493-1480

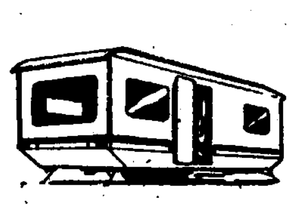
HOLTEN MET DE HOLTERBERG
VAKANTIE-OORD DE LINDENBERG Te huur 33 vrijst. in het bos gelegen bung. met kantine speelt., midgetgolf, verw. zwemb. enz. v.a. nu tot 18/12 wk midwk of w'kend f 165,- incl. Nog kerst mog. Vraag ook de gratis folder '93. Borkeldsweg 57, 7451 TA Holten Tel.05483-61364.

GELDERLAND

WINTERSWIJK vrijst. luxe recr. bung. in bos, speeltuin, cv, ktv, 3 slpk., eigen inrit, v.a. nu f 270,- p.w. 074-664360.

ZUID-HOLLAND

DUINRELL Wassenaar
Reserveer nu uw winterweekend, Kerst-, Nieuwjaars- of Krokusvakantie.
Tel. 01751-19314.

ZEELAND

T.H. PART. BUNG'S OP SCHOUWEN-DUIVENLAND, a.h. Grevelingenmeer, enk. min. v. Noordzeestrand. Voordelige arrangementen. Info. (01119) 1866 of fax 1355.

OUDDORP A/ZEE
TE HUUR ***** BUNGALOWS OP 400 m v. ZEE.
Info + folder. NOORDZEE-PARK Tel. 01878-3099/3211.

APPARTEMENTENVERHUUR a.d. ZEEUWSE KUST, 14 versch. typen met/zonder balkon, 3 en 4* ANWB, 100m van strand en voorzien van alle comf. Vraag vrijbl. info of folder: Tel.01186-1473 fax.1868, Nieuwstr. 4, Zoutelande.

VVV OOSTKAPELLE EN DOMBURG
Lekker uitwaaien aan het strand, wandelen of fietsen door de bossen. Bovendien volop mogelijkheden voor uitstapjes in de omgeving.
Vraag onze accommodatiegidsen aan:
VVV Oostkapelle 01188-2910 VVV Domburg 01188-1342.

BUNG'S bij strand/duin. Haamstede/Oostkapelle. W'kend/midw. 01186-1963.

NOORD-BRABANT

KERSTVAKANTIE IN DE PEEL! Bel voor gratis arrangementenfolder Motel Nobis Asten 04936-96800.

HOTEL BOSSCHENHOOFD NODIGT U UIT VOOR EEN GEZELLIG KERSTFEEST
Even heerlijk er tussenuit en genieten van alles wat hotel Bosschenhoofd U met de Kerst kan bieden.
KERSTARRANGEMENT:
- Op onze luxe kamers, voorzien v. bad, douche, toilet, telefoon, ktv, minibar en koffie- en theezetfaciliteit
- welkomstcocktail in de bar
- leuk presentje op de kamer
- 1 x kerstavonddiner en 2 x kerstdinerdansant
- 2 x kerstontbijtbuffet en 1 x uitgebreid ontbijtbuffet

- voor bovenstaand arrangement a.k. 24 dec. '92 vertrek 27 dec. '92 à f 520,- p.p.
- voor bovenstaand arrangement a.k. 24 dec. '92 vertrek 26 dec. '92 à f 652,50 p.p. (incl. s'avonds een Nach Weihnachtenbuffet)
- voor bovenstaand arrangement a.k. 24 dec. '92 vertrek 27 dec. '92 à f 138,50 p.p. (prijs kinderarrangement mits bij de ouders op de kamer)
- voor bovenstaand arrangement a.k. 24 dec. '92 vertrek 28 dec. '92 à f 171,- p.p. (zie kinderarr. incl. s'avonds een Nach Weihnachtenbuffet)
- Toeslag eenpersoonskamers à f 35,- p.p.p.n.

Ook is het mogelijk om op beide kerstdagen alleen aan het Kerstdinerdansant deel te nemen.
Prijs per couvert à f 100,- p.p.
voor kinderen à f 45,- p.p.
VOOR RESERVERINGEN TEL. 01652-14900.

'T WOLFSVEN - MIERLO
Genieten van comfortabele 4 of 6 pers. bungalows, 'n gezellige midweek of weekend in gastvrij Brabant. Herfstkleuren van hei, bos en ven op en om park. Overdekt zwembad, whirlpool, restaurant, winkel, fietsen.
KORTING: 50% VOOR 50-PLUSSERS!
Informatie/reservering: dagelijks, ook in weekend, van 9-20 uur.
'T WOLFSVEN - MIERLO TEL. 04927-61661.

LIMBURG

Valkenburg "BERGZICHT" *** Gezell. 2 pers. app. bosr. omg. 300 m. van centr. Voor inl. of fold. 04406-12119.

MAASHOTEL ARCEN Uniek gelegen in bosrijke omgeving aan de Maas. WILD ARRANGEMENTEN v.a. f 255,- p.p. tot 23-11'92.Tel. 04703-1556.

VVV EPEN, de parel van Z-Limburgs heuvelland. Geniet nog een paar dagen in de winter van een prachtig natuurlandschap. Rustige omgeving. Uitstekende accommodaties in alle prijsklassen. Gratis folder, VVV Epen. Tel. 04455-1346.

HOTEL DE OUDE HOEVE ARCEN NRD.L.
Een bourgondische ervaring in huiselijke sfeer. Geniet van ons gastvrije hotel met luxe kamers voorzien van k.tv, radio, telefoon. Nabij Thermaalbad/Kasteeltuinen. Boerijke omg. met wandel/fietsroutes. Diverse Arrangementen. (Ook in de Winter). Bel even voor de kleurenfolder: 04703-2098.

VAALS Hoeve "DE LINDE" comf. inger. huisjes 4-6 pers. Peeters, 04456-2245.

VALKENBURG Z.L. 5-dgs Limburg Voluit reis 9 tot 13 november geheel verzorgd. f 515,- p.p. Incl. heen- en terugreis per bus. Vele extra's + 3 bustochten + volpension 3-5-8-dg. Thermae 2000 arr. na 27 oktober Reeds v.a. f 130,- p.p. All in.Bonds hotel Hermens ANWB*** Bel!!! voor gratis informatie. Tel. 04406-13020.

JONGEREN VAKANTIES

OPGELET !! Grote jongerengroep: sneeuwzeker skiën, snowboarden (en disco) in alle schoolvakanties f 535,- VP + bus. Inl. Monique Kramer, 02979-73053.

DIV. BINNENLAND

FEESTDAGEN IN DE HERBERG
Leuke, gezellige 3 tot 5-daagse vakanties voor Kerst, Oud & Nieuw en Nieuwjaarswkwnd. In Salland en Veluwe voor gezinnen. Op Terschelling en Texel voor iedereen. Van live-muziek tot cabaret, van feestelijk diner tot champagne! Volpensíon van f 150,- tot f 360,-. Voor informatie NJHC Amsterdam Tel. 020-5513155.

DUITSLAND

DE WINTER- EN KERSTVAKANTIE ZIJN IN ZICHT.
U kunt een complete, doch voordige vakantiewoning huren in de bosrijke gebieden van Duitsland. Wat dacht u van Kerstfeest in Hessen of oud en nieuw in Sauerland. Gratis gids: ADE, afd. R, Postbus 400, 6710 BK EDE. Tel. 08380-19563.

OOSTENRIJK

KERST/NIEUWJAAR/JAN./FEB.: Schwarzenberg, Tirol, Fügen, Plans, Ischl, Kappl. app. 2 t/m 10 p. 05910-22293.

Altaussee en Grundelsee, sneeuwzeker skigebied., bij Tauplitz Alm. T.h. bung. vak. won. hotels, 085-617431.

Wintercaravans t.h., bij Zell am See en Kaprun. Op de camp. Woferlgut, compl. inger. met wintervoortent, Ned. gastechtp. aanw. CARAVAN-INTERLAND, 02158-25533.

DE UNIEKE SUPERGROTE WINTERBROCHURE VAN
REKRO REIZEN
is nu verkrijgbaar. Per luxe bus of eigen auto naar meer dan 30 bestemmingen in Oostenrijk. Opstappen in heel NL d.m.v. gratis treinkaartje. Zeer voordelig door uitsl. direkte verkoop! Kijk zelf en vergelijk!
Bel REKRO REIZEN 010-4142233 tot 22.00 uur.

Wintersport op 'hoog niveau'
● SKIEN ● WANDELEN ● LANGLAUFEN
Huur een chalet of vakantiewoning op 1200 m. en hoger in Zwitserland of Oostenrijk. Direct bij de piste en ski lift.
KERST EN KROKUS OOK NOG MOGELIJK
Vraag snel uw chaletgids bij:
Noorlander Vakanties, tel. 01890-15511.

Vakantiewoningen in de sneeuw. Ook kerst/krokus! EUROCHALET 03465-75538

TAUPLITZ, te huur 6 pers.-appartement. Gratis sauna en zwembad, 056-668041.

Ga ook eens skiën in ANDORRA! Bel voor folder. Sunski Tours 05470-60050.

SKIVOORDEEL
Fantastische skivakanties per bus, auto, trein of vliegtuig naar Oostenrijk, Zwitserland, Frankrijk en Tsjecho-Slowakije al v.a. f 225,-. 10-daagse busreis incl. halfpension v.a. f 399,-. Ook ski-clubvakanties voor mensen van 17-27 jaar. Bel nu voor gratis wintergids!
Lid ANVR/SGR
SRC SPECIALE REIZEN CENTRALE

WINTERSPORT

Frankrijk-Oostenrijk-Tjechoslowakije-Zwitserland Appartement-Hotel-Herberg, pendelbus of eigen auto,
Vraag de wintersportkrant aan
FUTURE LINE TRAVEL
020-622.28.59. SGR.

WINTERSPORT; Oostenrijk, Frankrijk, Tsjechoslowakije met bus, auto of trein. Hotel HP, 1 wk v.a. f 199,-. Appartement 1 wk v.a. f 89,-. Vraag uitgebreide winterbrochure. HTC Super Reizen 040-436600.

VERBAAST U ZICH OVER ONZE LAGE PRIJZEN?
Niet doen, u kunt er beter van profiteren! Door snel een van onze fantastische wintersportaanbiedingen te boeken:

DUITSLAND: EXTRA LANG WEEKEND BEIEREN f 198,- Vertrek elke donderdagmorgen v.a. jan. 1993.

DUITSLAND. 2 OF 3 DAGEN SAUERLAND v.a. f 99,- 2 dagen, vertrek elke zaterdagmorgen vroeg, v.a. jan. 1993: v.a. f 99,-. Of 3 dagen, vertrek elke vrijdagmiddag, v.a. f 149,-. Beide reizen met unieke sneeuwgarantie. Informeer hiernaar!

DUITSLAND: 5 DAGEN BAD SACHSA IN DE HARZ v.a. f 298,-. Vertrek elke maandag v.a. jan. 1993. Incl. excursies.

OOSTENRIJK: 8 DAGEN NIEDERNDORF v.a. f 498,-. Vertrek elke zaterdag v.a. jan. 1993. Gratis langlauf-uitrusting. Incl. excursies.

NACHTPENDELS PER LUXE ROYAL CLASS TOURINGCAR:
ZWITSERLAND: 10 DAGEN SAAS-GRUND v.a. f 448,-. Vertrek elke vrijdag v.a. jan. 1993.

OOSTENRIJK: 10 DAGEN BIJ DACHSTEIN v.a. f 498,-. Vertrek elke vrijdag v.a. jan. 1993.

POLEN: 5 DAGEN IN GASTVRIJ POLEN v.a. f 228,-. Vertrek elke donderdag v.a. jan. 1993.

Reserveren of meer weten? Bel 01720-38999. Onze folders liggen voor u klaar!
Peter Langhout Reizen, Alphen a/d Rijn.
Peter Langhout Reizen
Er kan er maar één de goedkoopste zijn!

+ + DE KAMPEERSPECIALIST + +
Fantastisch en razendvoordelig skiën met BIZZ!
- bus/h.p./skipas naar: Sarntal en Ahrntal v.a. f 575,- Söll, Wagrain, Reith en Mauterndorf v.a. f 559,-
- bus/h.p. naar: Zell am See en Mayrhofen v.a. f 449,-
- bus/studio/skipas naar: Flaine, Avoriaz, Les Arcs, La Plagne, Tignes, Val Thorens v.a. f 449,-.

BIZZ TRAVEL 050-144255 (lid SGR).

De meest compl. WINTERSPORTREIZEN all-in v.a. f 785,- incl. 10-dgse busreis H.P., 7 dgn skipas, 6 dgn skiles, 7 dgn ski.uitr. Dolomieten skisafari v.a. f 930,- incl. 10-dgse busreis H.P. 7 dgn skipas, 6 dgn skibegeleiding, 7 dgn ski-uitr. langlauf-safari v.a. f 605,-, 10 dgse busreis H.P. 3x 'n ½ dag langlaufles, 7 dgn langlaufuitr., 3 langlaufexcursies. Alle reizen ook per eigen auto mog. Korting f 120,-. Groepskorting v.a. 10 pers. Bel voor gratis folder: Reisburo Joy Tours, Tel. 070-3633939 SGR/ANVR.

TSJECHOSLOWAKIJE: Reuzengebergte en Lage Tatra, 8 en 10 dgse busreizen, hp v.a. f 495,-. Interaction, tel. 043-637788.

GEZINS-SKIREIS. Frankrijk, Trois Vallées, incl. app., skipas, les en crèche, Nederl. leraren + oppas. Info. of folder 010-4795599.

CHATEL-skireizen: chalets met hotelservice in Oostenrijk, Frankrijk. 030-340358.

BIAS TRAVEL
Tsjechoslowakije, Polen, Italië, Oostenrijk ski en langlauf vanaf f 595,-. Bel 080-605814 voor brochure.

WINTERSPORT
OOSTENRIJK
ROHRMOOS 1 WEEK V.A. f 435 PP EIGEN VERVOER, HP. PER BUS V.A. f 555, PER TREIN V.A. f 618.
13 DG. KERST/BUSREIS f 765. PENSION AAN DE PISTE.
ITALIË
DOLOMITI SUPERSKITOUR 1 WEEK V.A. f 689
PP HALFPENSION, LOGIES IN SFEERVOLLE BERGHUTTEN.
VEEL SCHITTERENDE SKITOUREN O.L.V. ERKENDE GIDS.
NBBS WINTERSPORTBROCHURE VERKRIJGBAAR BIJ DE NBBS REISWINKEL IN MAASTRICHT. OF BEL 043-212737.
NBBS REIZEN. EEN EIGEN KIJK OP VAKANTIES

SPANJE

Appartementen Picasso Benidorm.
Het beste met de meeste service. Ook voor overwinteren. Vr. fold. + prijslijst ma. t/m vr. 9.30 - 17.00 uur. LISMAN " PICASSO " tel. 030-328212.

ITALIE

UNIEK! Dolomiti Superski Huttentocht - skiën van hut naar hut EDELWEISS REIZEN : 01807-14844 SGR ANVR.

Skiën ITALIE
NU VOORDELIG!
H.P. + SKIPAS + SKILES KAN AL VOOR f 545,- P.P.
Bustoeslag f 100,- p.p.
Zuid-Tirol 40 km piste
2300 m. Zéér sneeuwzeker.
Teletravel
01650-55855
SGR/ANVR.

SUPERSKI DOLOMITI
het grootste skigebied ter wereld
1 skipas • 450 bergbanen • 1100 km pisten •
Zuid-Tirol Trentino Veneto Italië

SCANDINAVIE

SPECIALE AANBIEDING IJSLAND
Zéér voordelige week- en weekendpakketten Reykjavik! Oud en Nieuwspecial 29 dec. '92 t/m 3 jan '93. Vraag naar onze winterbrochure.
IJSLAND TOURS/lid SGR.
Tel: 020-6646179.

Landen van rust en ruimte.
Landen voor sneeuw en sauna's.
SCANDINAVIE in de sneeuw
Noorwegen, Zweden, Finland en Spitsbergen.
Vraag naar de wintergids van Scandinavië specialist:
INFO SKANDIC, ANVR/SGR nr. 1323
Pottebakkersrijge 14, 9718 AG GRONINGEN, tel. 050-143200.

'N ONVERGETELIJKE KERSTMIS
Een kerstvakantie in Finland is iets heel bijzonders. Sfeer, warmte, romantiek en vanzelfsprekend sneeuw. De prijzen vallen mee, bijv. 9 dagen al v.a. f 1660,-. Verlenging mogelijk ook in St. petersburg. Vraag de brochure.
FINLAND VAKANTIES WESTERMAN
Keizersgracht 628, 1017 ER Amsterdam
Tel. 020-6382192. Fax. 6384949. Lid ANVR/SGR.

TSJECHOSLOWAKIJE

SPECIALIST IN DE TATRA
Bus/vliegreis, ***hotel hp, skiles, skipas v.a. f 695,- SNEEUWBAL WINTERSPORT, 06818-1237, Lid SGR.

WINTERSPORT in Hét Reuzengebergte 10 dgn. bus en hotel v.a. f 450,- MEVO REIZEN Holten 05725-1547.

Kerst- en krokusarrangement Nrd. Moravië 9-daagse skireis, hotel v.p. + skilessen. f 540,- p.p. RENZOP TOURS WIJHE Tel. 05702-2149/fax 4039.

KERSTREIZEN! 10 dgn per bus naar sfeervol Moravië. Vertr. 18/12 v.a. f 799,- Winnemuller Reizen (SGR/ANVR) 08880-52245.

SUPERGOEDKOOP wintersport in Tsjechoslowakije. 10 d. busreis incl. hotel VP en skipas v.a. f 549,-. Concordia reizen 05213-1333.

KERSTREIZE[N]
PRAAG OF BUDAPEST
Verschillende sfeervolle Kerst- of Oudjaarsreizen!
Budapest 7 dagen al v.a. 549,-
Praag 7 dagen al v.a. 359,-
PRACHTIG TOSCA[NE]
Een bijzondere Kerstreis het prachtige Grand Ho[tel] in het hart van Toscane dagelijks excursies voor slechts
EGYPTE
Een prachtig decor voor het vieren van Kerst en/of Oudjaar.
Diverse reizen al v.a. 1799,-
ROMANTISCHE KERST M[...]
8-daagse excursiereis mooiste streek van Tsje[cho]slowakije.inclusief fees[t]diner op Kerstavond al v.a.
SRC SPECIALE REIZEN CENTRALE
Vraag onze gratis reisgids
Bel 050-120100 (24 uur per dag) of 020-[...]

CYPRUS

Ontdek de WINTERZON op Cyprus met Ilios Tra[vel] Cypruskenner bij uitstek! Bel nu voor de uitgebr[eide] gids en AANBIEDINGEN 075-179417 lid SGR

TURKIJE

Istanbul; Cultuur, winkelen en gezelligheid Hotel Emin, 3 dgn incl. vlucht, hotel en transfers v.a. f 450,-. Vraag uitgebreide WINTERBROCHURE: HTC Super Reizen 040-43[...]

INDONESIE

OVERWINTEREN OP BA[LI]
Wij gaan in jan. '93 voor de 4e keer -42 verbl.dagen een mooi bungalowpark op BALI. WEGENS GRO[OT] succes uitbreiding op onze parken. Prijs v.a. f 42[...] in GOEDKOPE DOLLARS! Een VOORDEEL van f 600,-!!! Een arts, groepsbegel. & tolken gaan m[ee]. GEEN financiël risico's. Lft. max. 75 jr. Refer., docum. & inl. D. v.d. Linde, Meulhoek 8381 BC VLEDDER. Tel. 05212-2528 b.g.g. 03440-[...] Voor 1994 kunt u zich ook vrijvrijvend opgeve[n].

AFRIKA

Into Africa, 02154-16650
De beste specialist voor aktieve safari's. Ervaren Ned. reisleiding met eigen safari-auto Nu: Kenia, Tanzania, Rwanda, Zaïre en West Af[rika]. Uitgebreide informatie en diapresentaties beschik[baar].

EGYPTE

Budget-luxe rondreizen, 8 (met gratis vliegticket C[airo] Alex. v.v.), 10,15 + 22 dgn. v.a. f 1180,-. Verlenging[en] Gratis broch. Tel. 036-5332300 TARA TOURS Lid [...]

LATIJNS AMERIKA

De goedkoopste tickets/reizen Bel: 020-66 333[...] Uruguay, Bolivia v.a. f 1875,-. Caribbean v.a. f [...] Latijns Amerika Specialist " A C A T R A V E L " lid [...]

NED. ANTILLEN

Uw vak.app. op ARUBA, Bonaire, Curacao, Saba, [St.] Maarten bij CARE, pb. 87, 1800 AB Alkmaar, 072-[...]

DIV. BUITENLAND

VOOR DE HUURPRIJS VAN EEN HUIS[JE] GENIET U MET DE KERSTDAGEN VORSTELIJK IN HET BUITENLAND
Met de Kerstdagen in een van de sfeervolle selecte ho[tels] van Snelle Vliet, het kan nog. Touringcarreizen van e[en] hoge kwaliteit, voor een prima prijs. Zeker als u de inbegrepen (Kerst)diners en excursies meerekent. U vertrekt op 23 december vanuit diverse plaatsen.
Zes dagen Hove/Brighton/Zuid-Engeland, halfpension vanaf 895,- p.p. Geen toeslag voor 1-pers.-kamer.
Acht dagen Clervaux/Luxemburg, volpension vanaf 795,- p.p.
Vier dagen Siegen-Sauerland/Duitsland, volpension vanaf 595,- p.p. Véél 1-pers.-kamers.
Acht dagen Praag/Tsjechoslowakije, halfpension vanaf 895,- p.p.
Voor boekingen en informatie belt u direct met Sn[elle] Vliet (01846-17900) of gaat u naar uw ANVR-reisb[uro].
snelle vliet reizen

HET OMGEKEERDE VAN 'N LUIE VAKANTIE IN A[...]

ASHRAF
AZIË AFRIKA ZUID-AMERIKA CHINA lid VAR/SGR
organiseert meer dan 40 verschill[ende] aantrekkelijke, avontuurlijke reizen verre bestemmingen van 2 tot 35 [dagen] kan van f 1550 tot f 6900, gezell[ige] kleine groepen van 12 tot 17 pers[onen]. Bel voor de nieuwe folder 020-6232450

Limburgs Dagblad voor Oostelijk Zuidlimburg

Zaterdag 31 oktober 1992 ● Pagina 13

HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDACTEUR: RON BROWN. CHEF EDITIEREDACTIE: WIM DRAGSTRA HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. SERVICEKANTOOR: 6411 NM HEERLEN, GEERSTRAAT 5, TEL. 045-717719. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE, MARKT 42, TEL. 045-455506; 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363.

NS bestrijdt onveiligheid met extra personeel

Meer spoorwegpolitie Heerlen en Maastricht

Van onze verslaggevers

HEERLEN – De Nederlandse Spoorwegen gaan extra spoorwegpolitie inzetten op de stations in Heerlen en Maastricht. Beide stations hebben te kampen met overlast van junks en dak-en thuislozen. De NS kan het extra personeel aantrekken dankzij een overheidssubsidie van dertig miljoen. Dit geld is in eerste instantie bedoeld om de agressie op de vijf grootste stations Amsterdam, Utrecht, Rotterdam, en Den Haag verder in te dammen en de sociale veiligheid te verhogen. Ook Heerlen en Maastricht krijgen extra aandacht.

Volgens een woordvoerder van de NS krijgen de beide Limburgse stations versterking van zes extra wachten. Of dit per station is, kon de NS nog niet zeggen. Verwacht wordt dat de extra krachten in januari 1993 zullen beginnen.

De maatregelen van de NS moeten de komende drie jaar gestalte krijgen. Vanaf voorjaar 1993 hangen camera's op de vijf grootste NS-stations – Amsterdam CS, Utrecht CS, Rotterdam CS, Den Haag CS en Den Haag HS – en op de bijbehorende voorstations. Bewakers achter de monitoren waarschuwen bij onheil de centrale meldkamer van de spoorwegpolitie in Utrecht. Die stuurt vervolgens hulp.

Het perronpersoneel op genoemde stations wordt getraind in het voorkomen van en het omgaan met agressie. Ook de Heerlense en Maastrichtse mensen krijgen les in gespreksvaardigheden, waarbij ze een situatie beter leren inschatten. Ook krijgen ze zelfverdedigingslessen.

Maatregelen

De rijkssubsidie zal in samenwerking met gemeentes en andere openbaar vervoerbedrijven ook worden gebruikt voor maatregelen die het gevoel van veiligheid in en om de stations moeten vergroten. Zo krijgt het station Geleen-Lutterade een betere verlichting en een opvang voor de randgroepjongeren die daar nu rond hangen.

De Vervoersbond CNV vindt dat de NS de agressie op een goede manier aanpakt. Niet alleen met middelen, maar vooral ook met mensen. „Het aantrekken van extra spoorwegpolitie en het scholen van perronpersoneel is een goede stap in de richting van een veiliger station. De NS denkt zowel aan de passagier als aan het personeel," aldus Jaap van der Kamp, bestuurder NS bij de Vervoersbond CNV.

De spoorwegpolitie heeft dezelfde bevoegdheid als de gemeentepolitie. Met meer mankracht kan de situatie op en rond het station, beter in de gaten worden gehouden. De gemeente politie in Heerlen reageerde dan ook zeer positief op de maatregelen van de NS.

● *Jo en broertje Glen hebben de handen vol aan de zestien pupjes van Maica.* Foto: FRANS RADE

Zestien puppies in wijk Rennemig

Van onze correspondent

HEERLEN – Geen alledaagse gebeurtenis. De zesjarige teef Maica bij de familie Lugger in Rennemig 'wierp' donderdagavond maar liefst zestien puppies. Weliswaar met behulp van de keizersnede, maar toch. Een prestatie die het gezin Lugger met gemengde gevoelens bekijkt. Want waar blijf je op den duur met al dat jonge grut?

Maica, een kruising tussen een Dalmatiër en een Whippet, was gisteren weer enigszins bekomen van haar enorme karwei.

Volgens dierenarts Pijls van de Dierenkliniek Strijthagen in Landgraaf is een worp van zestien jongen extreem. „In mijn praktijk heb ik dat nog niet eerder meegemaakt. Maar ik moet zeggen dat de moeder er goed uitzag en dat de puppies allemaal hetzelfde formaat hebben en beresterk zijn. Wel zal de eigenaar moeten bijvoeden. Want een hond heeft maar tien tepels."

Ook hier profileert Maica zich. Zij heeft er namelijk elf. Eigenaar Maurice Lugger was gisteren, geassisteerd door zijn zoontje Jo, druk in de weer met kleine melkflesjes om het gulzige zestiental te voorzien van extra voeding.

Impasse groot voor Roda en Kerkrade

Van onze verslaggevers

KERKRADE – Een vertrek van Roda JC uit Kerkrade is nog ver weg. Een rondje langs de velden leert dat de gemeente het dreigement van de profclub niet echt hoog opneemt. 'Rodawethouder' André Coumans verwacht dat Kerkrade en haar belangrijkste uithangbord wel tot een overeenstemming zullen komen. Maar welbeschouwd is de impasse in de Klankstad aanzienlijk en ligt een oplossing allesbehalve in het verschiet.

Deze week vroeg de grootste partij in Kerkrade, het CDA, om een spoedige beëindiging van de financiële relatie tussen Kerkrade en Roda JC. De gemeente steekt jaarlijks ruim zes ton in het Sportpark Kaalheide. Daarnaast drukt de tweewekelijkse politie-inzet in en om het stadion enorm op de gemeentebegroting.

achtergrond

In een tijd dat gemeentes meer dan ooit keuzes moeten maken ontkomt ook de eredivisie-voetbalclub niet aan een kritische afweging. Zeker als die club de hand ophoudt voor een nieuwe financiële injectie.

Het gemeentelijk sportpark is hard aan vernieuwing toe. Het stadion voldoet niet aan de UEFA-eisen. Pessimist en pragmaticus zullen het erover eens zijn dat Europees voetbal voor de geel-zwarten ver weg is. Maar ook volgens de KNVB-normen wordt Kaalheide momenteel te licht bevonden. Investeringen zijn daarom dringend nodig.

Dreigend

Roda JC gaat ervan uit dat de gemeente Kerkrade zoals altijd over de brug zal komen. Voorzitter Theo Pickée maakte dit deze week duidelijk in een ietwat cryptische, maar dreigende brief.

Het Roda-bestuur eist van Kerkrade duidelijkheid over de verbetering van het sportpark. Houdt de gemeente de beurs op de knip, dan willen de voetbalbazen verlost worden van de verplichtingen tegenover de gemeente om hun heil elders te zoeken.

Die verplichtingen zijn jaren geleden vastgelegd en komen erop neer dat Roda niet weg mag uit Kerkrade tenzij de club daar een bedrag tegenover stelt. Binnen het CDA worden bedragen van zeven en van twaalf miljoen genoemd, zo ongeveer de prijs van een vlot scorende internationale centrumspits.

Het mag duidelijk zijn dat Roda dat bedrag niet heeft. Roda heeft ook geen geld om het stadion zelf op te knappen of eventueel zelf te exploiteren. „Onbespreekbaar," volgens Pickée. „Bij privatisering van het sportpark door ons zou Kerkrade er zelfs nog geld op moeten toeleggen."

Trouw

De bal ligt dus op tafel van de gemeente, voor wie het stadion ook tijdens het WMC van grote waarde is. Wethouder André Coumans zegt dat er 'misschien andere oplossingen' zijn dan die de KNVB voor ogen heeft. „Laatst zag ik een interland van Turkije, waar het publiek het veld op rende. Daar zijn de maatregelen dus ook nog niet gerealiseerd." De trouwste Roda-supporter binnen het Kerkraads college zegt dat er voortdurend gesproken wordt met de club. Over een vertrek uit Kerkrade is volgens Coumans nog nooit gerept.

De supporters scharen zich achter hun club en eisen eveneens helderheid van de gemeente. Voorzitter Henk Bakker verwacht echter geen gedwongen verhuizing. „Roda is van Kerkrade." De vraag is hoe zwaar dat laatste voor de gemeenteraad weegt.

Burgemeester wil 'broedende kip niet storen'

Gesprek over verkoop Trefcentrum golfbaan

Van onze verslaggever

BRUNSSUM – Het Trefcentrum bij de openbare golfbaan wordt mogelijk verkocht. De gemeente Brunssum voert momenteel overleg met enkele betrokkenen over de toekomst van het Trefcentrum.

Burgemeester Henk Riem van Brunssum bevestigde gisteren naar aanleiding van een vraag van raadslid Jo Palmen dat er overleg over het Trefcentrum plaatsvindt. Het raadslid wilde weten of het juist was dat de gemeente Brunssum het Trefcentrum bij de golfbaan wilde kopen. Riem wilde echter niet inhoudelijk ingaan op de inhoud van die gesprekken over het Trefcentrum. Riem: „Een broedende kip moet je niet storen."

Vier maanden geleden bleek dat het Trefcentrum in grote financiële problemen verkeerde. De bank NMB had beslag laten leggen op het Trefcentrum. De bank had toen al de geldkraan dichtgedraaid voor eigenaar Trefcentrum Brunssummerheide bv. Bij het Trefcentrum zou sprake zijn van een miljoenenschuld.

De perikelen rond het Trefcentrum zou ook gevolgen kunnen hebben voor de komst van een hotel bij de openbare golfbaan. De komst van een hotel heeft Brussel als voorwaarde gesteld voor het geven van subsidie voor onder meer de uitbreiding van de golfbaan. Een deel van het geld is al aangewend voor werkzaamheden op het golfterrein.

Huub Broers medewerker Kelchtermans

VOEREN – De Vlaamse wethouder Huub Broers in Voeren wordt vanaf begin november kabinetsmedewerker van gemeenschapsminister Theo Kelchtermans van openbare werken, ruimtelijke ordening en binnenlandse aangelegenheden.

Broers gaat zijn werkzaamheden uitoefenen in laatstgenoemd departement. De functie van Huub Broers bestaat uit het adviseren van de minister in verband met de Voerense dossiers en de andere gemeenten waar taalfaciliteiten bestaan.

Sluiting Awacs-basis bepleit

BRUNSSUM – Het vliegveld in Teveren moet dicht. Deze basis van Awacs is overbodig en levert slechts overlast en gevaren op voor de inwoners van Onderbanken en Brunssum.

Dat stelt de lijst Horselenberg in Brunssum in een amendement. Het voorstel dat gisteren tijdens de algemene beschouwingen werd ingediend, kon echter nauwelijks op enige ondersteuning rekenen. Wel zei burgemeester Henk Riem tot dat hij een brief schrijft naar het rijk, omdat de beloofde meetgegevens over Awacs te lang op zich laten wachten.

Riem verklaarde na aandringen van diverse fracties dat er in samenwerking met buurgemeente Onderbanken eind jaren zeventig een rampenplan is ontwikkeld voor een eventueel ongeval met een Awacs-toestel. In samenspraak met de provincie bekijken de burgemeesters van Onderbanken en Brunssum of het huidige rampenplan bijstelling behoeft.

De fracties die het plan graag eens wilden inzien, moest Riem teleurstellen. „Het stuk is op grond van de rampenwet niet openbaar." Hij wilde wel een stuk ter inzage leggen waarin het rampenplan in zeer grote lijnen uit de doeken wordt gedaan."

Naar aanleiding van de ramp in de Bijlmer met het neergestorte El Al-toestel wilden met name CDA, PAK en Lijst Horselenberg weten of er wel een rampenplan gemaakt is. CDA'er Tjeerd de Graaf: „Ook Brunssum ligt in een gevarenzone, want vrijwel dagelijks vliegen er vele Awacs-toestellen over een deel van Brunssum."

Onderzoek afgesloten

BEEK – De oorzaak van een dodelijk ongeval in Beek, afgelopen maandagavond, is niet meer te achterhalen. Het Centraal Verkeers Onderdeel van de politie is er niet in geslaagd uit te vinden waardoor twee auto's die avond op de Adsteeg in Beek frontaal met elkaar in botsing kwamen. Beide bestuurders lieten bij ongeval het leven. Het sporenonderzoek heeft niets opgeleverd.

Brandwonden bij Luikse ontgroening

LUIK – Tien studenten van de Luikse architectuurschool Lambert Lombard liepen erstige brandwonden op bij een studentendoop. Twee van hen liepen verbrandingen op in de tweede graad. Het ongeluk gebeurde bij een ontgroeningsfeest, waaraan zo'n honderd studenten moesten deelnemen. Een tiental van hen kreeg een mengsel over het hoofd gegoten dat bestond uit biergist, zure melk, zwarte zeep, look, zaagsel, bloem en eieren. Onmiddellijk na de doop klaagden enkele studenten over brandwonden. Ze werden naar ziekenhuizen overgebracht.

Korpsleiding Noord-Limburg

VENLO - Enrico Zuketto (48), geboren in Heerlen en momenteel korpschef van politie Helmond, wordt de nieuwe plaatsvervangend regionaal korpschef van de regio Noord-Limburg. Reeds eerder is Rob Hermans benoemd tot korpschef in deze regio. Hermans is geboren in Landgraaf. De Kroon heeft het voornemen tot de benoeming van Zuketto formeel uitgesproken. De definitieve benoeming kan pas plaatsvinden bij het in werking treden van de nieuwe politiewet. Zuketto begint 1 december met zijn werkzaamheden in de regio Noord-Limburg.

Politie onderzoekt mishandeling

BORN – Bij de politie van Born is gisternacht aangifte gedaan van een mishandeling op het parkeerterrein van autofabriek Nedcar. Vermoedelijk is een werknemer van het bedrijf slachtoffer geworden van de mishandeling. De politie kon gisteren geen mededelingen over de zaak doen. „Het onderzoek is nog in gang," aldus de politie.

Valse aangifte verkrachting

SCHINVELD – Een Schinveldse heeft op tien oktober valse aangifte gedaan van een verkrachting. Volgens de vrouw werd ze op vrijdagavond negen oktober op weg naar haar woning ter hoogte van de Bouwbergstraat in Schinveld door een man in de bosjes getrokken. Na hevig verzet zou het haar gelukt zijn om te ontkomen. Haar handtas met daarin 450 gulden had ze moeten prijsgeven. Hoewel de dame een duidelijk signalement van de dader wist te geven, leverde een uitgebreid buurtonderzoek geen dader op. Hierdoor rees bij de politie het vermoeden dat de vrouw het verhaal verzonnen had. Na een uitvoerig verhoor gaf de Schinveldse dit ook toe. Waarom ze de verkrachting verzonnen heeft, wil de politie niet prijsgeven. Tegen de Schinveldse is proces-verbaal opgemaakt.

Eis van 2,5 jaar voor tasjesrover

MAASTRICHT – Twee oplettende vrachtwagenchauffeurs maakten op donderdag 6 augustus een einde aan de activiteiten van een tasjesrover. Een gevangenisstraf van 2,5 jaar eiste officier van justitie P. van Hilten tegen een 27-jarige Belg die inmiddels dertien aanvallen op oudere dames heeft bekend. De aan drugs verslaafde verdachte pleegde zijn diefstallen vooral in de wijk Malberg.

Diefstal vogels sterk toegenomen

TONGEREN – In Zuid-Limburg heerst de jongste weken een diefstallenplaag bij vogelliefhebbers. De vogels worden na de diefstal binnen de kortste keren doorverkocht aan een handelaar. De rijkswacht van Borglaan heeft in verband met de roverij drie personen uit Tongeren opgepakt. De vogelliefhebbers vrezen dat één en ander te maken heeft met het recente kortwieken van de vogelvangst in Wallonië.

Auto opzettelijk in brand gestoken

MAASTRICHT – De onbekende personen die gistermorgen in alle vroegte een Volkswagen Golf stalen op de Forcadentstraat in Maastricht, hebben het voertuig even later in brand gestoken. De gewaarschuwde brandweer kon niet voorkomen dat de wagen geheel uitbrandde.

†

Heden overleed, toch nog onverwacht, voorzien van de h. sacramenten, in de leeftijd van 77 jaar, onze zorgzame moeder, schoonmoeder, oma, schoonzus, tante en nicht

Agnes Jacobs

weduwe van

Jan van Engeland

Pey: **Peter van Engeland**
Claar van Engeland-Ritzen
Susteren: **Hans van Engeland**
Mariet van Engeland-Bohnen
Pey: **Mieke Heythuysen-van Engeland**
Huub Heythuysen
Einighausen: **Marcel van Engeland**
Jetta van Engeland-Meuffels
Nieuwstadt: **Rob van Engeland**
Leontine van Engeland-van Damme
en al haar kleinkinderen
Familie Jacobs
Familie Van Engeland

Susteren, 29 oktober 1992
Corr.adres: Kasteelweg 50, 6102 ED Pey-Echt

De plechtige eucharistieviering, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op dinsdag 3 november 1992 in de parochiekerk te Nieuwstadt om 11.00 uur.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren vanaf 10.30 uur.

Op maandag 2 november 1992 zal om 18.40 uur de rozenkrans worden gebeden, waarna om 19.00 uur avondmis voor de overledene in voornoemde kerk.

Gelegenheid tot afscheidnemen dagelijks van 17.00 tot 17.45 uur in het uitvaartcentrum Peusen, Kloosterstraat 9 te Susteren.

Wilt u, indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te zenden, deze annonce als zodanig beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving

†

Dankbaar voor alles wat hij steeds voor ons heeft gedaan, geven wij u kennis van het overlijden van mijn lieve man, onze zorgzame vader, schoonvader, opa, broer, zwager, oom en neef

Wiel van den Tillaart

echtgenoot van

Greet de Leeuw

Hij overleed in de leeftijd van 67 jaar, voorzien van het h. sacrament der zieken.

Heerlen: **J.D. van den Tillaart-de Leeuw**
Kinderen en kleinkinderen
Familie Van den Tillaart
Familie De Leeuw

6413 NS Heerlen, 28 oktober 1992
Christiaan de Wetstraat 22

De crematieplechtigheid zal gehouden worden op maandag 2 november a.s. om 12.30 uur in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.

Bijeenkomst in de ontvangkamer van het crematorium om 12.15 uur. Er is geen condoleren.

Gelegenheid tot afscheidnemen in het mortuarium van het St. Gregoriusziekenhuis te Brunssum, dagelijks van 17.30 tot 18.30 uur.

---

†

Ons leven wordt bemeten
op basis van vergank'lijkheid,
jij leeft, een troost is het te weten,
nu tijdloos in de eeuwigheid.

Na een voorbeeldig en zorgzaam leven is heden, in het St. Jozefziekenhuis te Kerkrade, overleden onze inniggeliefde moeder, schoonmoeder en oma, zus, schoonzus, tante en nicht

Fienie Strolenberg

weduwe van

Xaf Brauers

Voorzien van het h. oliesel, overleed zij in de leeftijd van 65 jaar.

Buchholz Dld.: **Agnes en Karl-Heinz Junck-Brauers**
Ludia en Ollie
Ires en Anika
Budel: **Frans en Maria Brauers-Quadvlieg**
Stefan en Jolanda
Bernd en Claudine
Veldhoven: **Annemie en May Veldman-Brauers**
Mandy, Vincent en Rianne
Hoensbroek: **Sissy en Math Timmermans-Brauers**
Pascal en Esther
Familie Strolenberg
Familie Brauers

Kerkrade, 30 oktober 1992
Vroenstraat 117
Corr.adres: Paadweg 55, 6431 BT Hoensbroek

De plechtige eucharistieviering zal plaatsvinden op dinsdag 3 november a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk H. Antonius van Padua te Kerkrade-Bleijerheide, waarna aansluitend crematie in het crematorium te Heerlen.

Bijeenkomst in voornoemde kerk. Er is geen condoleren.

Maandag 2 november zal moeder bijzonder worden herdacht tijdens de avondwake om 19.00 uur in bovengenoemde kerk.

Wilt u, indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te zenden, deze annonce als zodanig beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving

Onverwacht werd uit ons midden weggenomen, op 82-jarige leeftijd

Hilde Abrahams

Uit aller naam:
familie Meigert en kinderen

30 oktober 1992
Oude Heide 12, Landgraaf
Corr.adres: Hindestraat 15, 6414 CT Heerlen

De crematieplechtigheid zal plaatsvinden op maandag 2 november a.s. om 10.30 uur in de aula van het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.

Bijeenkomst in de ontvangkamer van het crematorium om 10.15 uur.

Gelegenheid tot afscheid nemen in de rouwkamer van het De Weverziekenhuis te Heerlen, dagelijks van 16.00 tot 17.00 uur.

---

†

Na een werkzaam en liefdevol leven voor het gezin, dat alles voor hem betekende, geven wij met droefheid kennis, dat geheel onverwacht van ons is heengegaan mijn lieve en zorgzame echtgenoot, onze lieve vader, onze zoon, schoonzoon, broer, schoonbroer, oom en neef

Gerrit Geurtz

echtgenoot van

Miep Geilen

vader van

Miranda en Carla

Hij overleed op de leeftijd van 46 jaar.

Hoensbroek: **M. Geurtz-Geilen**
Miranda
Carla
Mevr. K. Geurtz-von Lohr
Hoensbroek: **A.J. Geilen**
M.H. Geilen-Schoffelen
Familie Geurtz
Familie Geilen

29 oktober 1992
Rector Nelissenstraat 51, 6433 ET Hoensbroek

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op dinsdag 3 november a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van Christus Koning te Hoensbroek, Pius XII-plein, waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op het kerkhof aan de Randweg.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Avondwake tot intentie van Ger is op maandag 2 november a.s. om 18.30 uur in voornoemde kerk.

Gelegenheid tot afscheid nemen in de rouwkapel van Lindeman Uitvaartcentra, Spoorsingel 4 te Heerlen, dagelijks van 19.30 tot 20.00 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Plotseling is onze goede vriend, onmisbare steunpilaar en gewaardeerde collega niet meer in ons midden.
Veel te vroeg moeten we afscheid nemen van

Gerrit Geurtz

conciërge

Ons innig medeleven gaat uit naar Miep, Miranda, Carla en oma.

Team, Ouderraad en Medezeggenschapsraad van de basisschool Nieuw-Lotbroek

---

Wij zijn geschokt en verbijsterd bij het plotseling overlijden van ons clublid

Gerrit Geurtz

Zijn spontaniteit en inzet zullen wij missen.
Wij wensen zijn echtgenote en dochters Miranda en Carla veel sterkte toe in de komende tijd.

Bestuur, leden, heren recreanten en clubbladcommissie van de handbalvereniging Wijnandia, Wijnandsrade

---

Moegestreden, maar dankbaar voor de vele mooie dingen waarvan hij in zijn leven mocht genieten en geheel overgave aan de Heer, is van ons heengegaan mijn inniggeliefde man en vader, onze dierbare broer, zwager, oom en neef

Henk Hurenkamp

echtgenoot van

Rose-Marie de Haan

Hij overleed op de leeftijd van 59 jaar.

Geleen: **R.M.J. Hurenkamp-de Haan**
Frank
Familie Hurenkamp
Familie De Haan

30 oktober 1992
v. Ostadestraat 16, 6165 XL Geleen

De overledene is opgebaard in de rouwkapel van het Maaslandziekenhuis te Geleen, gelegenheid tot afscheidnemen heden, zaterdag 31 oktober, van 17.30 tot 18.30 uur.

Avondmis is op maandag 2 november a.s. om 19.00 uur in de hierna te noemen parochiekerk.

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op dinsdag 3 november a.s. om 11.00 uur in de Verrijzeniskerk, Potterstraat te Geleen, waarna aansluitend de crematie in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10, zal plaatsvinden.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

---

†

Bedroefd, maar dankbaar voor wat zij voor ons heeft betekend, geven wij u kennis dat heden toch nog onverwacht is overleden, op de leeftijd van 67 jaar, onze zorgzame moeder, schoonmoeder en oma

Maria Baltus

weduwe van

Hubert Kohl

Ubachsberg/Eygelshoven: **Frans en Marlies Kohl-Dauzlags**
Anke en Leoni
Mechelen: **Sjef Kohl**
Mechelen: **Maria Kohl**
Familie Baltus
Familie Kohl

29 oktober 1992,
Dalbissenweg 16, 6281 NC Mechelen.

De plechtige uitvaartmis zal worden gehouden op maandag 2 november a.s. om 11.00 uur in de kerk van de H. Joannes de Doper te Mechelen, waarna aansluitend begrafenis op de begraafplaats aldaar.

Voor aanvang van de h. mis is er gelegenheid tot schriftelijk condoleren.

Maria wordt bijzonder herdacht heden, zaterdag 31 oktober, tijdens de h. mis van 19.00 uur in voornoemde kerk.

Gelegenheid tot afscheid nemen in het mortuarium van de Zusters Claessen, Hilleshagerweg 21 te Mechelen, dagelijks van 17.00 tot 18.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Met diepe verslagenheid, maar dankbaar voor de fijne jaren die wij samen met hem mochten beleven, geven wij kennis dat na een kortstondige ziekte is overleden, mijn lieve man, onze zorgzame vader, schoonvader, groot- en overgrootvader, broer en zwager

Leo Kleintjens

echtgenoot van

Sabien Moers

Hij overleed in de leeftijd van 76 jaar, voorzien van het h. sacrament der zieken.

Heerlerheide: **S. Kleintjens-Moers**
Schimmert: **Huub en Lies Kleintjens-Palmen**
Leon en Anita
John, Brigitte en Danny
Bas
Joost en Chantal
Stein: **Ludo en Astrid Kleintjens-Leurs**
Nathalie
Lucien
Berg en Terblijt: **Sjef en Elly Kleintjens-Pijls**
Roel
Daniëlle
Oirsbeek: **Annemie en Nico Kerens-Kleintjens**
Pascal
Monique en Antoin
Heerlerheide: **Anita en Henk Boesten-Kleintjens**
Jos en Ester
Frank
Heerlerheide: **Thea en John Dolmans-Kleintjens**
Diana en Ralph
Kirsten en Maurice
Heksenberg: **Sjon en Gerdie Kleintjens-Wassen**
Sven
Lara
Kotem (B.): **Antoinette en Harry Janssen-Kleintjens**
Peggy
Rik
Familie Kleintjens
Familie Moers

6413 EH Heerlen, 29 oktober 1992, Heidestraat 3

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op maandag 2 november a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van St. Cornelius te Heerlen-Heerlerheide waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op de begraafplaats aldaar.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Wij herdenken hem in de Allerheiligen/Allerzielenviering van zondag 1 november a.s. om 18.30 uur in voornoemde parochiekerk.

Gelegenheid tot afscheidnemen in de rouwkamer van Lindeman Uitvaartcentra, Spoorsingel 4 te Heerlen, dagelijks van 20.00 tot 20.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

---

†

Dank je wel...
Dank je wel..... aan iedereen
voor de talrijke condoleances, de lieve brieven, de prachtige gedichten, de mooie bloemen, jullie aanwezigheid, de mooie toespraken tijdens de crematieplechtigheid en de lieve woorden van intens medeleven na het plotselinge afscheid van mijn man en vader

Sjef Ritzen

Dit alles gaf ons veel kracht en troost in deze onverwacht moeilijke en zware tijd.

Hedy Ritzen-Tiber
Lianne Ritzen

Sittard, oktober 1992

Enige en algemene kennisgeving

†

Dankbaar dat wij hem zo lang in ons midden hadden, maar bedroefd om het scheiden, delen wij u mede dat heden van ons is heengegaan onze zorgzame vader, schoonvader, opa, overgrootvader en oom

Johannes Hubertus Smeets

echtgenoot van wijlen

Maria Agnes Lemmens

Hij overleed, voorzien van het h. sacrament der zieken, in het ziekenhuis te Sittard in de leeftijd van 93 jaar.

Zijn dankbare kinderen, klein- en achterkleinkinderen
Familie Smeets
Familie Lemmens

6125 AV Grevenbicht, 29 oktober 1992
Weidestraat 9

De plechtige eucharistieviering, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op dinsdag 3 november a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Catharina, Grevenbicht.

Gelegenheid tot schriftelijk condoleren vanaf 10.00 uur in voornoemde kerk.

Wij zullen hem gedenken in het rozenkransgebed, gevolgd door de avondmis, van maandag 2 november om 18.40 uur in bovengenoemde kerk.

De overledene is opgebaard in het mortuarium van het ziekenhuis te Sittard. Bezoek dagelijks van 17.30 uur tot 18.15 uur.

Met grote verslagenheid hebben wij kennisgenomen van het overlijden van ons gewaardeerd oud-personeelslid

Marinus Petrus Maria (Rinus) Verheggen

Gedurende 23 jaar vervulde hij met veel inzet de functie van buitendienstfunctionaris.
Wij zullen zijn betrokkenheid bij onze organisatie niet snel vergeten.
Wij wensen zijn familie veel sterkte toe dit verlies te dragen.

Bestuur, directie en personeel LIASS Ziektekostenverzekeringen

---

Wij zijn diep getroffen door het onverwachte overlijden van ons zeer gewaardeerd lid en biljartvriend

Rinus Verheggen

Bestuur, leden B.C.M. Munstergeleen

God bestemt de tijd en de dag van de mens.
Dankbaar dat wij hem zo lang in ons midden hadden, maar bedroefd om het scheiden, delen wij u mede dat heden in een rijk leven in Gods vrede is overleden mijn goede man, onze zorgzame vader, schoonvader, opa en overgrootvader, schoonbroer, oom en neef

Wilhelm Theodoo[r] van Look

echtgenoot van

Franziska Josefine van Look-Strohe

Hij overleed, voorzien van het h. sacrament der zieken, in de leeftijd van 79 jaar in het ziekenhuis te Sittard.

Schipperskerk Papenhoven: **F.J. van Look-Strohe**
Schipperskerk Papenhoven: **Karl van Look**
Dory van Look-van de Geer
a.b. Lies: **Lies Pecher-van Look**
Theo Pecher
a.b. Tamira: **Wim van Look**
Roos van Look-Wellens
kleinkinderen en achterkleinkind
Familie van Look
Familie Strohe

Schipperskerk Papenhoven, 30 oktober 1992
6124 AW Medialaan 12

De plechtige eucharistieviering zal plaatsvinden woensdag 4 november a.s. in de Schipperskerk Petrus en Paulus te Papenhoven om 10.30 uur waarna de begrafenis zal plaatsvinden op het r.k. kerkhof aldaar.

Gelegenheid tot schriftelijk condoleren vanaf 1[0.00] uur in bovengenoemde kerk.

Wij zullen hem gedenken in de avondmis van [dinsdag 3 no]vember a.s. om 19.00 uur in voornoemde kerk.

De overledene is opgebaard in het mortuarium van het ziekenhuis te Sittard. Bezoek dagelijks van 1[8.00] tot 18.15 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving

†

Oud-strijders sterven nooit.
Zij vervagen alleen in onze gedach[ten]

Op 28 oktober 1992 is, in de leeftijd van 84 jaar, onverwacht overleden

Louis Seelen

drager van het Verzetsherdenkingskruis

Kerkrade: **Henny Seelen**

Heerlen, Deutz[straat]
Corr.adres: De Rosenplein 14, 6462 CS Kerkrade

De crematieplechtigheid heeft op de vooraf te kennen gegeven wens van Louis, in stilte plaatsgevonden.

---

† **Annie de Groot-Kneepkens**, 61 jaar, echtgenote van Hennie de Groot, Nedermaaslaan [...] De plechtige uitvaartdienst zal [worden gehouden op maandag] 2 november om 11.00 uur in de parochiekerk van De Goede Herder te [...]woud-Weert.

† **Gert Beckers**, 85 jaar, echtgenote van W[...]kers. De plechtige eucharistieviering zal gehouden maandag 2 november om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Catharina te Montfort.

† **Antoinne Coenen**, 75 jaar, echtgenoot van [Wil]helmina Boonen, Kikveld 1, 6088 NB Roggel. De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden dinsdag 3 november om 10.30 uur in de St. [...] kerk te Roggel.

† **Petrus Souts**, 86 jaar, weduwnaar van [...] Janssen, Oude Hushoverweg 31, 6002 EB [Weert]. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden maandag 2 november om 10.30 uur in de parochiekerk van St. Oda te Boshoven-Weert.

† **Joannes Kessels**, 83 jaar. Corr.adres: J. [...] Evertsenstraat 5, 6004 CJ Weert. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden maandag 2 november om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Matthias te Leuken-Weert.

† **Aegidius Pekelharing**, 80 jaar, echtgenoot van Maria Berger, Hattem 18, 6041 SB Roermond. Ingevolge de wens van de overledene heeft de begrafenis in besloten kring plaatsgevonden.

† **André Ravestein**, oud 67 jaar. Maastricht, [...]tensingel 118. Corr.adres: Majolicastraat [...], 6216 AG Maastricht. De uitvaartdienst zal worden gehouden maandag 2 november om 11.00 uur in de parochiekerk van St. Theresia te Maastricht. Schriftelijk condoleren achter in de kerk.

† **Constant Ceulemans**, oud 92 jaar, weduwnaar van Johanna Dormans. Maastricht, St. P[...]straat 23. Corr.adres: Begoniastraat 31, 62[...] Maastricht. De uitvaartdienst is heden zaterdag 31 oktober om 10.30 uur in de kerk van het H. [Onbe]vlekt Hart van Maria te Mariaberg-Maastricht.

Omringd door allen die haar lief waren, is rustig ingeslapen onze zuster, tante en oudtante

Wilhelmina Jacoba Alen-Hommerson

Wolvega, 29 oktober 1992
Sickenga-oord K. 225

Alkmaar: **L. van Wilsum-Hommerson**
Velp: **C. Ro[...]-Hommerson**
en verdere familie

Corr.-adres: fam. H. Helwegen
Vriesburgerweg 3, 8476 ES Ter Idzerd

Tante Mieke is opgebaard in de aula achter „Nieuw - Lindenoord", Steenwijkerweg 49 te Wolvega.

De crematieplechtigheid zal plaatsvinden op dinsdag 3 november om 13.45 uur in het crematorium „Heerenveen", Rotstergaastweg 45, Heerenveen - Nieuweschoot.

Gelegenheid tot condoleren na afloop van de plechtigheid.

Dankbetuiging

Daar het ons onmogelijk is een ieder persoonlijk te bedanken voor het medeleven, ons betoond bij het overlijden en de crematie van onze vader, schoonvader en opa

Johan ten Napel

willen wij u langs deze weg hartelijk danken.

Kinderen en kleinkinderen

Kockelkorn waarschuwt minister over Opera Zuid

Gedeputeerde roept hulp sponsors in

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - Als de Zuidnederlandse overheden minder dan de vereiste anderhalf miljoen gulden per jaar overmeten voor Opera Zuid, dan zal het podiumgezelschap een of twee van zijn geplande producties moeten schrappen. Wil de opera laat niet [illegible] dan zal ze het [illegible] in de eigen begroting moeten zetten, tenzij sponsors extra geld op tafel willen leggen. Van de provincie is in elk geval geen hogere bijdrage dan de gereserveerde 5 ton te verwachten.

Dat heeft [illegible] gedeputeerde Ger Kockelkorn gisteren laten weten tijdens een vergadering van de vaste Statencommissie voor cultuur. De PvdA-depute reageerde daarmee op recente berichten in deze krant dat [illegible] WVC-minister d'Ancona [illegible] Zuidnederlandse [illegible] ge van 1,5 miljoen aan Opera Zuid [illegible] komt. [illegible] geen [illegible] geld voor Opera Zuid [illegible] schatman [illegible] Maastricht zal dat in 1993 vermoedelijk niet doen, terwijl de hoogte van de bijdrage van de provincie Noord-Brabant nog onzeker is. Voor de viekante weigering van Eindhoven zei de Limburgse depute [illegible] begrip te kunnen opbrengen.

Kockelkorn gaf verder te verstaan dat hij onder geen enkele voorwaarde zal accepteren dat d'Ancona haar toegezegde rijksbijdrage van eveneens 1,5 miljoen alsnog intrekt als de cofinanciering door het Zuiden gaten vertoont. „Dat geld van de minister moet en zal er toe dan ook komen." De depute zei daarover ook allerminst wanhopig te zijn. Volgens hem wijzen de eerste signalen van WVC erop dat de minister haar toezegging gestand zal doen.

In de hele chemiesector wordt over samenwerking gesproken

Winstval dwingt DSM tot zoeken van partner

Van onze redactie economie

DUSSELDORF - Mede onder druk van de slechte resultaten speurt DSM naarstig naar een partner in met name de kunststoffen. Die partner is nu nog niet gevonden. Dat zei DSM-bestuursvoorzitter Loek Ligthart gisteren in een reactie op de winstval van 55 procent over het afgelopen kwartaal, die DSM donderdag bekend maakte.

Onder druk van de malaise wordt op het ogenblik in de hele chemie, met name bij de producenten van koolwaterstoffen en kunststoffen, gesproken over samenwerking om uit de problemen te komen. Alleen zo kunnen chemiebedrijven verantwoord doorgroeien en tegen lagere kosten produceren. DSM streeft naar een marktaandeel van 15 tot 20 procent van de Europese markt voor kunststoffen. Op het ogenblik zit het bedrijf op de helft.

„De bereidheid om te gaan samenwerken is het laatste jaar [illegible]," aldus Ligthart. Zijn collega Simon de Bree, die volgend jaar bestuursvoorzitter Hans van Liemt opvolgt, denkt dat een samenwerkingsverband pas op langere termijn vruchten afwerpt. Voor de huidige problemen biedt het niet meteen een oplossing. De malaise in de chemie duurt naar verwachting nog een of twee jaar voort.

Fusie

Een totale fusie van DSM met een ander chemiebedrijf sluit Ligthart [illegible] uit: „Onze continuïteit is belangrijker dan onze identiteit, al streven we ernaar die identiteit te behouden." Voor een overname van DSM is Ligthart niet bang, ondanks het feit dat de aandelen nu goedkoper zijn dan ooit: „Iedereen heeft het moeilijk. Ik verwacht geen concurrenten die de portemonnaie zullen trekken."

Volgens Ligthart zal de hele petrochemische industrie net als DSM [illegible] terughoudend worden met nieuwe investeringen. Bij DSM dalen de investeringen met 30 tot 40 procent, tot 700 à 800 miljoen gulden in 1993. Een investeringsbeslissing om de capaciteit van een van de Geleense naftakrakers nog eens met 25 procent op te krikken, zal „uitgesteld worden," aldus Ligthart. Dat oprekken zou enige honderden miljoenen guldens hebben gekost.

Nieuw middel tegen Varroa-mijt

ROERMOND - De directeur van het landelijk proefbedrijf voor insectenkwekerij en bijenhouderij in Hilvarenbeek, drs. Aad de Ruijter, zal de Limburgse bijenhouders tijdens de algemene vergadering van de imkersbond van de LLTB, op zaterdag 14 november in Baexem, onder meer instrueren in het gebruik van het nieuwste middel om de Varroa-mijt te bestrijden. Met dit middel, [illegible]tan, werden op 'De Ambrosius[illegible]' uitgebreide proeven genomen. Ook zal De Ruijter de imkers inzicht geven in de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van onderzoek.

Brug in Linne wijkt

[illegible]

● [illegible] moest de brug [illegible]

Funknight met Dulfer

● *Het derde Jazz Mecca is gisteravond in Maastricht van start gegaan met David 'Take Fire' Brubeck en diverse familiebands. Even verderop was het funknight met Candy Dulfer (zie foto) en Defunkt. Het IAJE All Star Jazz-combo speelde Song for Silver van Ad Schaap die daarmee de Europese Jazz compositieprijs won.*

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Statenfractie acht 1,9 miljoen volstrekt onvoldoende

CDA eist 'forse zak' geld voor monumenten

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - Het provinciebestuur moet een 'forse zak met extra geld' op tafel leggen voor onderhoud en restauratie van monumenten in Limburg. De 1,9 miljoen gulden die Gedeputeerde Staten in 1993 voor dat doel beschikbaar stellen, is in de verste verte niet voldoende. Die ondubbelzinnige eis legde de CDA-fractie in Provinciale Staten gisteren op het bord van cultuurgedeputeerde Ger Kockelkorn.

In de vaste Statencommissie voor cultuur hamerde CDA-fractiewoordvoerder Peter Bijsmans op de keiharde noodzaak van een veel zwaardere financiële inspanning van de provincie voor het behoud van het cultuurhistorisch erfgoed. Zeker met het oog op de grote toeristisch-economische 'meerwaarde' van de meeste monumenten in Limburg.

„Toeristisch gezien boert Limburg nog steeds goed. Maar als we een groot aantal monumenten gewoon laten verpauperen, dan is het snel afgelopen. Door dit soort peanuts-bedragen in te zetten, red je het in de verste verte niet. Zeker niet als je ziet wat we met die 1,9 miljoen nog allemaal meer moeten doen dan het opknappen van monumenten." Met dat laatste doelt Bijsmans onder meer op de door de provincie te financieren aanstelling van een assistent voor de provinciaal archeoloog.

Omdat van de gemeenten al helemaal weinig te verwachten valt, verlangt het CDA van de gedeputeerde 'een stevige zak met extra geld' voor het behoud van monumenten. Die zou het college in Bijsmans' ogen moeten kunnen vinden 'in de vele speciale potjes die de provincie rijk is'. „Of dat nu het potje voor economie, voor werkgelegenheid of voor iets anders is. Per slot van rekening houdt ook het herstel van monumenten daar nadrukkelijk mee verband."

Onder nader te bepalen voorwaarden kon PvdA-fractiewoordvoerder Mart van Stralen zich wel vinden in Bijsmans' voorstel.

Gedeputeerde Kockelkorn toonde zich 'bijzonder geroerd' door al die vlammende pleitredes voor extra geld voor monumentenzorg. Tegelijk nam hij de druk enigszins van de ketel door erop te wijzen dat het college in bepaalde gevallen ook nu al economische potjes aanwendt voor het herstel van cultureel erfgoed. Mits die monumenten na de opknapbeurt ook een duidelijke economische functie krijgen. Niettemin zegde Kockelkorn toe de ideeën van het CDA binnen het college te zullen bespreken.

VVD'er Koen Niesten van zijn kant trachtte de koers van het urenlange debat drastisch te verleggen. Niesten bleef, zij het vergeefs, hameren op het feit dat het Rijk niet de provincie, maar juist de gemeenten de eerste verantwoordelijkheid voor het monumentenbeleid heeft opgedragen. Kockelkorn beaamde die stelling grif, maar merkte vervolgens fijntjes op dat 'deskundigen' maar een ding roepen: „Provincie, blijf je alsjeblieft niet de monumenten bemoeien."

Aids-hoogleraar benoemd bij RL

MAASTRICHT - De Stichting Aids Fonds heeft professor G. Kok benoemd tot bijzonder hoogleraar aidspreventie en gezondheidsvoorlichting aan de faculteit der gezondheidswetenschappen van de Rijksuniversiteit Limburg (RL).
Vorig jaar was al sprake van de benoeming van Kok, die sinds 1984 hoogleraar gezondheidsvoorlichting aan de RL is. De officiële afhandeling liet echter ruim een jaar op zich wachten. Volgens een woordvoerster van het Aids Fonds is geen echte oorzaak te noemen voor de vertraging. „Het heeft allemaal gewoon wat langer geduurd."

Van der Weerdt in top Wilma

HEERLEN - Drs. H. van der Weerdt zal toetreden tot de Raad van Bestuur van het bouwconcern Wilma International. Van der Weerdt, op het moment nog voorzitter van de directie van de vastgoedbeleggingsmaatschappij VIB, zal worden belast met de financieel-economische portefeuille. Er ontstaat een vacature in de Raad van Bestuur door het aangekondigde vertrek van drs. A. Smits. Van der Weerdt bekleedde voorheen verschillende directiefuncties bij Wilma in binnen- en buitenland.

Orkesten komen met samenwerkingsvoorstel

College van overleg voor HBO en LSO

MAASTRICHT - Het [illegible] HBO en het Limburgs Symfonie Orkest LSO [illegible] minister d'Ancona van WVC [illegible]

[illegible]

'Kanjer'-regeling voor monumenten

VAALS - „Het instellen van een provinciaal 'kanjer'-fonds voor monumenten biedt uitkomst voor het behoud van leegstaande grote monumentale objecten. Afhankelijk van de waarde die aan het object wordt gehecht, kunnen voor zulke monumenten een bijdrage tot [illegible] procent worden verstrekt. Het herstel moet wel een nieuwe meerwaarde aan het gebouw toevoegen."

Aldus gedeputeerde Ger Kockelkorn tijdens zijn toespraak in het kader van de Internationale Monumentendag die gisteren in kasteel Bloemendal in Vaals is gehouden. Kockelkorn noemde Bloemendal als voorbeeld hoe een monumentaal gebouw een goede bestemming kan krijgen.

Behalve deze 'kanjers' komt er volgens Kockelkorn ook een subsidieregeling om een onderzoek naar de haalbaarheid van een nieuwe bestemming voor een monument te bevorderen. „Subsidies tot maximaal 20.000 gulden zijn in dit verband mogelijk," aldus de gedeputeerde.

„De maatregelen zullen zo spoedig mogelijk worden ingevoerd," vervolgt Kockelkorn. „Daarmee is een begin gemaakt om structurele leegstand en verloedering tijdens gebruik tegen te gaan. Samen met andere overheden, eigenaren en particuliere geïnteresseerden zullen wij blijven zoeken naar mogelijkheden [illegible]

[illegible]

Derde lichting cursisten ontvangt getuigschrift

Bedrijfsleven blij met 'Europa-deskundigen'

DOOR UMBERTO RUSSEL

HEERLEN – De Kamer van Koophandel en Fabrieken voor de Mijnstreek in Heerlen en de arbeidsbureaus in Heerlen en Sittard zijn zeer tevreden over de cursus 'Project EG 92'. De cursus is opgezet om hoger opgeleide werkzoekenden aan een baan als 'Europadeskundige' te helpen en om bedrijven meer Europagericht te laten werken. Inmiddels heeft negentig procent van de cursisten van de eerste twee lichtingen een baan gevonden.

„Niet alleen Nederlandse bedrijven toonden interesse," aldus Desirée Florie van de Heerlense Kamer van Koophandel. „Ook bedrijven uit Duitsland hebben enkele cursisten een baan aangeboden. Bij banken in Aken en bij de Kamer van Koophandel daar is al een aantal ex-cursisten werkzaam. Maar het grootste gedeelte werkt toch bij bedrijven in de mijnstreek. Hierbij moet dan worden gedacht aan adviesbureaus, industriële bedrijven, dienstverlenende bedrijven en in een enkel geval bij een overheidsorganisatie. Eén cursist heeft zich als zelfstandig adviseur gevestigd."

● *Jos Evers (rechts) ontvangt het getuigschrift uit handen van Heerlens burgemeester J. Pleumeekers.* Foto: CHRISTA HALBESMA

Eenentwintig kandidaten, academici en HBO'ers, ontvingen gisteren weer een getuigenschrift uit handen van burgemeester J. Pleumeekers van Heerlen, voorzitter van het programma-management van het Europees Stimulerings Programma voor OZL.

Blokken

De cursisten, met een economische of juridische achtergrond, zijn tijdens de opleiding vertrouwd gemaakt met de vele aspecten van de aanstaande Europese markt. De opleiding Project EG '92 is in een aantal blokken verdeeld. Een economisch blok, een blok waarin de nadruk wordt gelegd op de export en een blok dat de Europakunde behandelt. Daarnaast wordt er gedoceerd in ondersteunende vakken als marketing, presentatie, rapportage en communicatie. Jos Evers, afgestudeerd rechtenstudent en inmiddels Europadeskundige: „Er was een redelijk strenge selectie om op deze opleiding te worden geplaatst. Vantevoren werd je al gewaarschuwd dat het een pittige studie zou worden. Moeilijk was het zeker. Naar mijn mening is de stof die in de cursus wordt behandeld eigenlijk al te veel voor een studie van twee jaar."

De derde lichting die nu haar getuigschrift heeft gekregen, is met 26 kandidaten van start gegaan. Eenentwintig kandidaten maakten de opleiding af. Zij beginnen nu aan hun stageperiode van vier maanden.

De opzet van de cursus heeft volgens alle betrokkenen in elk geval haar doel bereikt. De interne markt als uitdaging van de jaren negentig, is voor veel bedrijven een ver-van-mijn-bed-show. De geslaagde cursisten moeten daar nu verandering in brengen. Ze dienen te helpen bij het concreet afstemmen van een bedrijfsbeleid op een Europese markt.

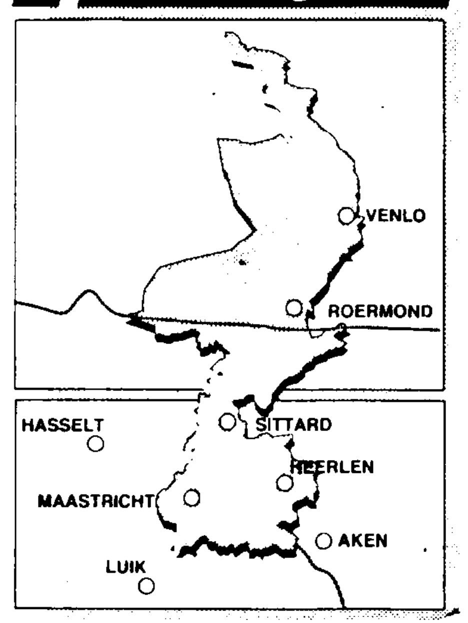
Bij veel ondernemers ontbreekt de kennis en capaciteit om een goede Eurostrategie te ontwikkelen, zo benadrukte ook H. Schiffelers, voorzitter Kamer van Koophandel en fabrieken voor de Mijnstreek, gisteren tijdens de diploma-uitreiking. „De kennis van nieuwe ontwikkelingen vormt nog steeds voor veel Nederlandse midden- en kleinbedrijven een zwak punt. Nog altijd wordt onvoldoende beseft dat informatie een strategische produktiefactor is. Men realiseert zich nog niet dat er een duidelijk verband bestaat tussen de kwaliteit van de informatie en het succes van het bedrijf of bedrijfstak," aldus Schiffelers.

Jos Evers had zo zijn eigen redenen om aan de cursus te beginnen. „Ik wilde met mijn rechtenstudie een commerciële kant op, het bedrijfsleven in. Tijdens mijn studie heb ik al enige nadruk proberen te leggen op Europa. In mijn afstudeervak Handelsrecht kwamen veel Europese aspecten aan de orde. Nu ik na mijn studie deze opleiding heb gedaan, kan ik bij verschillende bedrijven terecht."

Btw

Veel cursisten die de opleiding hebben afgerond, kunnen bij een bedrijf meteen aan de slag om de btw-verandering in te voeren. Na 1992 worden namelijk de ondernemers, ex- en importeurs verplicht hun bedrijfsadministratie aan te passen. Ook voor Jos Evers, nu inmiddels werkzaam bij Texture-Tex in Heerlen, is het op het ogenblik een race tegen de klok om alle veranderingen vóór 1 januari klaar te hebben. „Het zal menig bedrijf nog hoofdpijn bezorgen om dat gedaan te krijgen. Alle facturen moeten voortaan van een eigen btw-indificatienummer worden voorzien."

over de grenzen

Psycholoog neemt het voor alleenstaande agrariërs op

DOOR JAN VAN LIESHOUT

NIJMEGEN – Daadwerkelijke betrokkenheid. Dat is voor Maarten van den Oever (32) uit Oploo de drijfveer geweest voor zijn doctoraalscriptie over 'Alleenstaande agrariërs in Nederland'. De zoon van een melkvee- en fokzeugenhouder is al jaren op zoek naar een vrouw. Na zijn middelbare agrarische opleiding ging hij in Nijmegen psychologie studeren. Ten behoeve van zijn onderzoek interviewde hij 25 alleenstaande agrariërs, onder wie één vrouw. Zeventien van hen zagen hun verkering stranden op het boer-zijn. „Een probleem dus; een psychologisch onderzoek waardig."

Van den Oever beaamt dat 25 respondenten weinig is op een groep van plusminus 15.000 alleenstaande agrariërs. Dat is elf tot twaalf procent van het totaal aantal agrarische bedrijfshoofden in Nederland. „Dat betekent dat er in Nederland relatief meer agrariërs zonder partner zijn dan burgers: mensen in andere beroepen."

Alle respondenten verklaarden dat zij ongewild alleen zijn. Voor Van den Oever reden te veronderstellen 'dat agrariërs het alleen-zijn negatiever beleven dan niet-agrariërs'. „Omdat men in een woon-werksituatie leeft die oorspronkelijk op een gezin is toegesneden en niet op één persoon. Het gezinsbedrijf is de overheersende bedrijfsvorm in de Nederlandse landbouw."

„Qua technische en economische structuur wijkt het gezinsbedrijf af van de structuur van de samenleving. Er is meer gebondenheid. Boeren maken 80-urige werkweken, werken in weekends en hebben geen of minder vakantie dan burgers."

Ook signaleert Van den Oever 'stijlverschillen' tussen boeren en burgers. 'Stroefheid in gedrag' en 'verlegenheid' breken boeren bij het leggen van contacten met mogelijke partners op. „Zij voelen zich in het moderne uitgaansleven niet erg thuis. Hun gedragswijze is in mindere mate toegesneden op de hedendaagse hofmakerij. Waarbij komt dat het boerenleven weinig kansen biedt om mogelijke, geschikte partners te ontmoeten."

Kwaliteiten

In de scriptie wordt voorbij gegaan aan de kwaliteiten waaraan een boerin vandaag de dag moet voldoen. Tijdens een symposium dat agrarische jongeren uit de beide Limburgen in 1989 bij gelegenheid van de herdenking van de scheiding van Nederland en België, in het Belgische Zonhoven samenbracht, kwam naar voren dat twee handen om te helpen niet voldoende zijn. De boerin moet een adekwate opleiding hebben genoten om te kunnen meebeslissen over investeringen die in de tonnen kunnen lopen.

Van den Oever: „Ik durf er geen uitspraak over te doen. Ik heb enkel de aandacht voor pijnpunten willen vragen. Mijn scriptie wil de aanzet voor een uitgebreider onderzoek zijn."

Nachtopvang voor vijftig daklozen

Nieuw slaaphuis Maastricht open

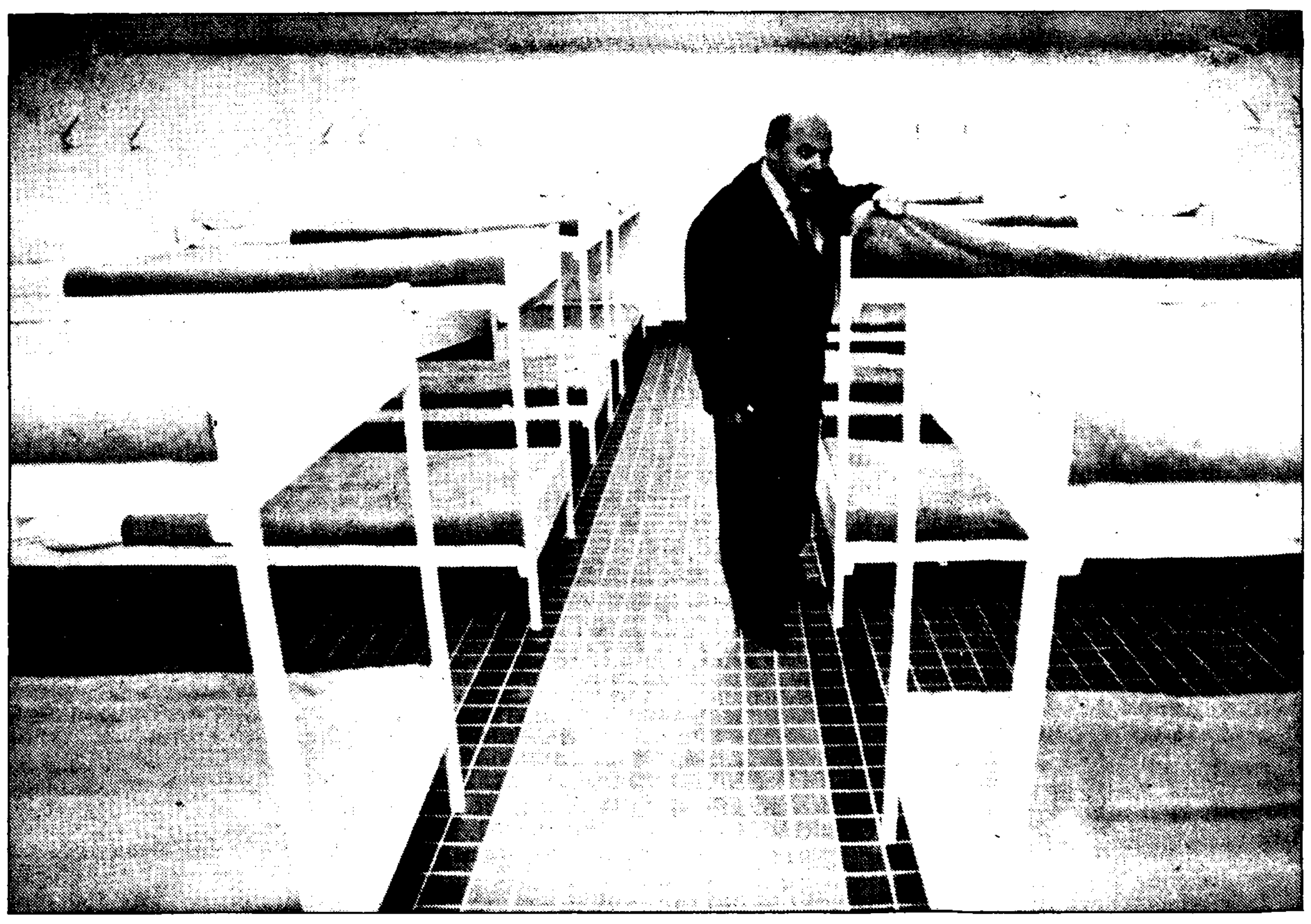
Van onze correspondent

MAASTRICHT – Na twee tijdelijke voorzieningen voor nachtopvang heeft Maastricht dan eindelijk een permanent slaaphuis voor dak- en thuislozen. Gistermiddag opende wethouder R. Leenders het gebouw aan de Statensingel, dat in de afgelopen maanden verbouwd en ingericht werd voor de opvang van ruim vijftig Maastrichtse daklozen. Volgens de planning is de zogeheten bed-, bad- en broodvoorziening vóór de winter gereed gekomen.

„Ook wie de hemel als zijn dak beschouwd, wil soms ramen en een deur; wil muren die hij rond zijn vrijheid vouwt, daarom is hier dit huis gebouwd." Met de onthulling van deze spreuk werd de nieuwe accommodatie officieel in gebruik genomen. Een onderkomen dat er mag zijn. Wie door het slaaphuis loopt waant zich eerder in een hotel voor de middenklasse dan in een opvanghuis voor zwervers. Kraakheldere slaapzalen, keurige badkamers en een luxueuze recreatieruimte vormen het bewijs dat Maastricht zich nu daadwerkelijk het lot heeft aangetrokken van zijn burgers die aan de rand van de samenleving verkeren.

Moeizaam

Leenders erkende in zijn openingstoespraak dat het realiseren van een nachtopvang slechts moeizaam verlopen is. Het eerste tijdelijke slaaphuis aan de Boschstraat kon in de vorige winter pas na hevige protesten geopend worden. Toen het gebouw niet langer gehuurd kon worden, bombardeerde de gemeente zonder enig vooroverleg een gymzaal in de wijk Caberg tot bed-, bad- en broodvoorziening. Het gevolg was een agressieve reactie van een deel van de buurtbewoners dat het stadsbestuur noopte om weer op zoek te gaan naar een nieuw onderkomen voor daklozen.

● *Wethouder Leenders in het slaaphuis.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

De opgedane ervaringen leidde tot een andere aanpak van de problematiek. Na de keuze van het pand aan de Statensingel kregen omwonenden volop de mogelijkheid om hun wensen en zorgen kenbaar te maken. Na een inspraakronde volgde een open overleg dat resulteerde in het afsluiten van een convenant tussen buurtcomité en de gemeente. Daarin werden afspraken vastgelegd over huisregels, periodiek overleg tussen beide partijen en de inzet van politie bij het onstaan van overlast.

Daklozen zelf waren nauwelijks aanwezig bij de feestelijke opening. Zij kunnen zich voortaan melden tussen 22 en 23 uur, wanneer koffie, soep en brood op hun te wachten staat. Uitslapen is niet mogelijk want de bewoners moeten om 8 uur 's morgens het pand verlaten hebben. Wel krijgen ze een lunchpakket mee om de dag door te komen.

Huisregels

Het Maatschappelijk Centrum van het Leger des Heils wordt verantwoordelijk voor het reilen en zeilen binnen het slaaphuis. Maximaal vijftig dak- en thuislozen kunnen gebruik maken van de voorzieningen in het pand.

Wel moeten zij zich strict houden aan de huisregels die duidelijk zichtbaar bij de ingang staan opgesteld. Bovendien wordt van hen een kleine bijdrage in de kosten gevraagd.

Cursussen voor familieleden hartpatiënten

AZM en DGD starten reanimatie-offensief

MAASTRICHT – Familieleden van hartpatiënten hebben uiteraard een grotere kans dan anderen om een plotselinge hartstilstand van dichtbij mee te maken. Het reanimatie-offensief dat de afdeling cardiologie het Academisch Ziekenhuis Maastricht (AZM) en de Districtsgezondheidsdienst Zuidelijk Zuid-Limburg willen ontketenen, richt zich dan ook in eerste instantie op die doelgroep. De komende vijf jaar moeten 10.000 familieleden uit Maastricht en omstreken deelnemen aan de cursussen van het Regionaal Reanimatie Programma.

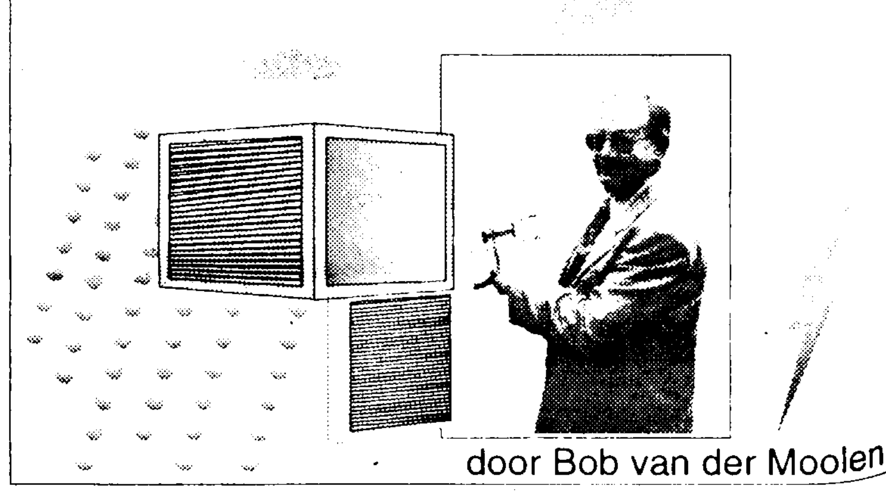
De eerste resultaten van een onderzoek naar plotselinge hartstilstand vormen de aanleiding tot het gisteren officieel gepresenteerde programma. „Hoewel het onderzoek nog tot 1994 loopt, zijn de voorlopige resultaten zodanig dat we niet langer wilden wachten," meldde professor H. Wellens, hoofd cardiologie van het AZM.
Uit het onderzoek blijkt dat tussen januari 1991 en september 1992 235 inwoners van de gemeenten Maastricht, Meerssen, Valkenburg, Margraten en Eysden zijn overleden aan een plotselinge hartstilstand. Dat is twintig procent van het totaal aantal sterfgevallen.

Het merendeel van de slachtoffers is mannelijk (72 procent). De gevaarlijkste leeftijd ligt rond de 62 jaar. Zestig procent van de overledenen had al eerder te maken met een hartstoornis. Zeven op de tien sterfgevallen heeft thuis plaats gevonden. Bij zestig procent van die gevallen waren getuigen aanwezig, meestal familieleden. Zeventig procent van die getuigen kon niet reanimeren.

Als driekwart van de doelgroep van familieleden van hartpatiënten wordt bereikt, kunnen jaarlijks drie tot vijf levens worden gered, rekende DGD-arts E. Ruland uit. Volgens professor Wellens was de rekensom van Ruland aan de voorzichtige kant. „Hij is uitgegaan van cijfers uit Rotterdam wat het percentage aan geslaagde reanimaties betreft. Als het programma werkt, moet dit percentage ook omhoogschieten."

limburgs weerhoekje

door Bob van der Moolen

Nat afscheid van wijnmaand

Het weer in de voorbije week stond geheel onder invloed van lagedrukgebieden, waarbij diverse weerinstrumenten in het middelpunt van de belangstelling stonden. De barograaf – een schrijvende barometer – registreerde feilloos de uitermate onrustige gedragingen van de atmosfeer, waarbij in korte tijd grote luchtdrukverschillen voorkwamen. Maar de naald van de barometer stond toch overwegend op 'regen en wind'.
De bijbehorende regenzones waren nu ook boven Limburg aktief en lieten in ruime mate hun lading achter. De regenmeter was dan ook met 50 mm (in één week 60% van het maandtotaal) rijkelijk gevuld. De thermometer werd met huivering bekeken. In de weerhut werd immers op geen enkele dag een 'normaal' maximum bereikt. Dat is voor eind oktober nog altijd 12 tot 13 graden Celsius. Alleen op maandag werd het even ruim 10 graden, maar op de overige dagen bleef het kwik ver onder normaal met waarden die normaal zijn voor midden november.
Dit weekeinde komt de atmosfeer tijdelijk tot rust. De kans op mist is vrij groot vooral als de wind wegvalt. In de nacht zal het onder een heldere hemel licht vriezen en overdag klimt het kwik weer tot het streepje '10'. Na het weekeinde krijgen depressies opnieuw belangstelling voor West-Europa met hernieuwde kansen op regen en wind en minder koude nachten.

Oktober veel te koud en nat

Oktober is de eerste maand van dit jaar geworden die te koud is uitgevallen. Het werd zelfs de koudste wijnmaand sinds 1981. Zowel de maxima overdag als de nachtelijke minima bleven zó ver onder normaal dat de gemiddelde etmaaltemperatuur maar liefst 2,5 graden te laag werd.

Opvallend daarbij is dat oktober geen enkele 'warme' dag (boven de 20 graden Celsius) kon produceren en dat is sinds 1974 niet meer voorgekomen. Van de 31 dagen werden er 24 te koud terwijl de overige vier dagen maar ternauwernood het normale maximum voor de tijd van het jaar haalden. Op tien dagen bleef het kwik zelfs onder de 10 graden, dat zijn de maxima goed voor eind november.

Tijdens vier nachten daalde de temperatuur op waarnemingshoogte onder het vriespunt terwijl het aan de grond zeven maal tot vorst kwam en dat is sinds 1987 niet meer geregistreerd. Vervolgens was oktober een erg sombere maand; slechts op één dag was er geen wolkje aan de lucht maar op acht dagen liet de zon geheel verstek gaan.

Aanvankelijk zag het er naar uit dat oktober een vrij droge maand zou worden, maar Pluvius zette de hemelsluizen in de laatste dagen wagenwijd open zodat het ook in Limburg een natte maand werd. Normaal valt in oktober 58 mm, nu werd 83 mm afgetapt.

De hoogste temperatuur was 18,1 graden op de 1e van de maand, het koudst overdag werd het op de 21e met slechts 7 graden. De laagste temperatuur aan de grond was -2,1 graden op 17 oktober.

Hoe koud en nat oktober 1992 was ten opzichte van voorgaande jaren leert onderstaand overzicht

	1988	1989	1990	1991	1992	normaal
gem. maximumtemp.	15,1	16,6	17,1	14,5	11,7	14,5
gem. minimumtemp.	8,1	9,2	8,5	6,6	5,0	6,8
gem. etmaaltemp.	11,2	12,5	12,4	10,3	7,9	10,5
warme dagen	2	6	8	3	0	3
hoogste temp.	20,4	22,5	25,8	22,5	18,1	----
vorstdagen	0	0	0	0	4	1
neerslag in mm.	52	59	38	30	83	58

weerspreuk: *'Brengt oktober veel vorst en wind, dan zijn januari en februari ons goed gezind'*

Iedere grensbewoner kent het wel. Even boodschappen doen in Duitsland. Goedkoop groot verpakte schoonmaakmiddelen en snoep inslaan bij de Allkauf. En dan natuurlijk nog even tanken. Je spaart toch gauw dertig cent per litertje super uit. Maar dat 'effe naar Duitsland' gaat binnenkort niet meer zo eenvoudig. Althans als de Duitse minister Günther Krause van Verkeer zijn zin krijgt. Hij liet zich tijdens het partijcongres van de CDU in Düsseldorf ontvallen dat tegelijk met belastingvignetten voor vrachtauto's, ook een tolheffing voor personenverkeer moet worden ingevoerd. Vanaf januari 1994 zou iedere bezoeker aan de Duitse Bundesbahn honderd mark per jaar moeten betalen om de kosten van het enorme wegenstelsel te dekken. Het ministerie heeft inmiddels laten weten dat de zaak voor 1994 nog lang niet rond is. Alleen als de Europese Gemeenschap het groene licht geeft, gaan ze tolheffen op personenauto's. Maar hoe dan ook, de Nederlandse toerist die enkel door Duitsland rijdt om in zijn vakantieland Oostenrijk te komen, is de dupe. De Limburgse koopjesjager, die effe over de grens gaat shoppen, weet echter sluipweggetjes.

in het nieuws

Duits tolvignet drijft Limburgers langs sluiproutes

Enkeltje achtertuin voor honderd mark

● *Ook taxibedrijven moeten straks wellicht tol gaan betalen voor ritjes richting Duitsland.* Foto: FRANS RADE

DOOR STEP VAESSEN

BOCHOLTZ – „Leven we in een Verenigd Europa. Krijgen we die toestanden weer." Weggebruiker Hems Assink uit Lonneker ziet het tolvignet als een stap terug in de tijd. „Aan de ene kant worden barrières afgebroken. Terwijl ze aan de andere kant weer worden opgeworpen."

Zelf zal hij door het Duitse plan meer tijd op de weg moeten doorbrengen. Nu rijdt hij twee keer in de week van Enschede naar Limburg over de Duitse autobaan. Dat scheelt hem een uur en een kwartier aan reistijd. Als het vignet erdoor komt, neemt hij toch liever de veel langzamere weg die van Nijmegen naar Roermond sukkelt.

„Ze kunnen in Duitsland beter de benzineprijzen en de accijns verhogen. Dan betaalt de weggebruiker tenminste naar gelang hij vervuilt." Dit is al jarenlang de mening van de ANWB, de Koninklijke Nederlandse Toeristenbond over het Duitse tolvignet. Voorlichter Dirk Diepenhorst: „Honderd mark tol betekent een niet terechte verhoging van de vaste vakantielasten van de Nederlandse toerist. Mensen die alleen op doorreis of een paar dagen per jaar in Duitsland zijn, worden onevenredig zwaar gepakt."

Rekensom

Zeshonderdduizend Nederlanders bezoeken jaarlijks de Bondsrepubliek. Een kleine rekensom leert al snel dat de Duitse overheid aan onze burenbezoekjes zes miljoen mark gaat overhouden.

„Als het tolvignet erdoor komt, dan gaat onze zaak kapot." Shellpompbediende Jos Muyen ziet de bui al hangen. „Veel mensen rijden nu onze pomp al voorbij op weg naar goedkopere benzine aan de andere kant van de grens. Als ze hier geld moeten gaan betalen voor de snelweg, dan gaat iedereen natuurlijk binnendoor."

Klant Jos Goebbels uit Bocholtz bevestigt zijn vermoeden. „Ik ga die honderd mark niet betalen. Als ik dan naar de Allkauf ga, rijd ik via de Locht in Kerkrade of over Vaals naar Duitsland."

Maar het gebruik maken van sluiproutes heeft ook nadelen. „Ze hebben deze snelweg juist aangelegd om de dorpen te ontlasten. Met de invoering van de tol zou iedereen er weer doorheen denderen."
Ze zijn ook niet voor iedereen weggelegd. „Mensen die de grensstreek niet kennen, zullen toch over de snelweg rijden. Bovendien ga je niet honderden kilometers omrijden als je naar het Zwarte Woud op vakantie gaat."

De Bocholtzenaar is verbolgen over het plan. „Duitsland ligt bij wijze van spreken in mijn achtertuin. Nu moet ik zeker gaan betalen om mijn eigen achtertuin binnen te mogen."

Hoofd van de Akense douanepost Hans-Dieter Berens moet lachen om de plannetjes van de Limburgers. Hij vindt ze ook ietwat voorbarig. „Niemand weet nog hoe de tolheffing eruit komt te zien. Ook de plaats waar de tol betaald moet worden en hoeveel het precies is, is nog onzeker.

Bovendien is er nog altijd een kans dat hij er helemaal niet komt."

Tolheffen aan de douanepost bij Bocholtz ziet hij niet zitten. „Vanaf januari werken we hier met honderd man minder. Er blijven nog twintig civiele ambtenaren over. Die kunnen toch niet vijfduizend vrachtauto's en een veelvoud aan personenwagens dagelijks gaan controleren."

Behalve toeristen, dagjesmensen en koopjesjagers is er nog een groep die niet zo blij is met het Duitse plan.

Een ritje Aken hoort tot de dagelijkse beslommeringen van elke Heerlense taxichauffeur. Met de invoering van het tolvignet worden deze ritjes aanmerkelijk duurder. Niet voor de passagiers, want die betalen een door de provincie vastgesteld tarief. De bedrijven draaien waarschijnlijk zelf voor de extra kosten op.

H. Jansen van Kroon Tax in Heerlen hoopt dat het hele bedrijf maar één vignet hoeft aan te schaffen. Als ze voor elke wagen apart moeten betalen, kost het hen tweeduizend gulden per jaar. De Bocholtse taxi-ondernemer Frans Meurs meent echter dat Nederland ook tol moet gaan heffen. „Ik vind het heel redelijk dat gebruikers voor de weg betalen. Buitenlanders kunnen nu gewoon gratis hier rond rijden."

Hij ziet zelfs wel wat in het Duitse tolvignet. „Ik denk dat ik ermee ga adverteren, 'Ook voor een dagje Aken betaalt U tol. Neem een taxi'."

bioscopen

● HEERLEN
Royal: Patriot Games, dag. 18.30 en 21 uur, za zo ook 16 uur. Batman returns, za zo 14 uur. **Rivoli:** Far and away, dag. 20.30 uur, za zo ook 16 uur. Peter Pan, za zo wo 14 uur. **Maxim:** Strictly Ballroom, dag. 19 en 21 uur, za zo ook 14 en 16 uur. **H5:** Boomerang, dag. 14 18.30 en 21.15 uur, za zo ook 16.15 uur. California man, dag. 14.15 18.45 en 21.30 uur, za zo ook 16.15 uur. 1492, dag. 14 en 20.30 uur. Flodder, dag. 18 uur. Sneeuwwitje en de zeven dwergen, dag. 14 uur, za zo ook 16 uur. Lethal weapon 3, dag. 18.30 uur. Beethoven, dag. 14 en 18.30 uur, za zo ook 16 uur. Unlawful Entry, dag. 21 uur. Basic Instict, dag. 21 uur. **Filmhuis de Spiegel:** Das schrecklichen Mädchen, vr 21 uur.

● SCHAESBERG
Autokino: Unlawful Entry, vr t/m zo 20 uur. Final Analysis, vr t/m zo 22.15 uur.

● KERKRADE
Wijngrachttheater: Raise the red lantern, wo 20 uur.

● MAASTRICHT
Mabi: Patriot Games, do t/m zo 18.30 en 21.15 uur, ma t/m wo 21 uur. Peter Pan, do t/m zo en wo 14.30 uur. Memoirs of an invisible man, do t/m zo 14.30 18.45 en 21.15 uur, ma t/m wo 21 uur, wo ook 14.30 uur. Flodder in Amerika, do t/m zo 14.30 en 18.30 uur, wo ook 14.30 uur. Far and away, dag. 21 uur. Strictly Ballroom, do t/m zo 18.45 en 21.15 uur, ma t/m wo 21 uur, do t/m za en wo ook 14.30 uur. At play in the fields of the Lord, zo 14 uur, di 20 uur. **Ciné-K:** The Player, dag. 21 uur. **Cinema-Palace:** 1492, dag. 20.30 uur, ma di ook 14 uur. Boomerang, dag. 14.30 18.30 en 21.30 uur. Basic Instinct, dag. 21 uur. Lethal weapon 3, dag. 18 uur. Universal Soldier, dag. 14.30 en 18 uur. Sneeuwwitje en de zeven dwergen, do t/m zo en wo 15 uur. **Lumière:** Urga, dag. 20 uur. The Candidate, dag. 20.30 uur. High Heels, dag. 22 uur. Betty Blue, do vr za 23 uur. **Kinderfilmhuis Zoem:** Teddy Uppo, do 14 uur. Grampire, zo 14 uur.

● GELEEN
Roxy: Boomerang, dag. 20.30 uur. En zondag om 14 uur. Wayne's world, dag. 20.30 uur. En zondag om 14 uur.

● SITTARD
Forum: Patriot Games, dag. 20.30 uur en op zo om 14 uur. California Man, dag. 20.30 uur, ook op zondag om 14 uur. **Filmhuis Sittard:** Trust, wo 20.30 uur.

● ECHT
Royal-MicroRoyal: Final Analysis, vr t/m zo 19.30 en 22 uur. Wayne's world, vr t/m zo 19.30 uur, zo ook 14.30 uur. Freddy's dead; the final nightmare, vr t/m zo 22 uur. Sneeuwwitje en de zeven dwergen, zo 14.30 uur.

● ROERMOND
Royal: Boomerang, dag. 20.30 uur, zo ook 16.30 uur. Oliver Onrust in vogelland, zo wo 14.30 uur. **Royaline:** Final Analysis, dag. 20.30 uur, zo ook 16.30 uur. Batman returns, zo wo 14.30 uur. **Filmhuis Roermond:** Trust, do 20.30 uur.

● VENLO
Filmhuis Perron 55: Trust, do di 20.30 uur, za 20 uur.

Het pand van de Generale Bank aan de Bouillonstraat in Maastricht.

…oekomstige hoofdvestiging van Nederland

…Generale Bank …aar Maastricht

Van onze verslaggeefster

…ASTRICHT – De Belgi… Generale Bank opent …n januari aan de Bouillon…at in Maastricht een filiaal. … wordt de eerste depen…ce van de grootste bank … België in Nederland. Eer… probeerde de Generale …k via een fusie met de …robank vaste voet in Ne…land krijgen. Toen dat sa…gaan mislukte, onder …ere door fiscale proble…, besloot de directie in …ssel een andere strategie te …en. Binnen een straal van … km van Brussel moet in …r economisch belangrijke … een kantoor van de Generale Bank zijn gevestigd. Maastricht ontbrak in die schakel.

De kans bestaat dat, indien de vestiging in Maastricht een goede zet blijkt te zijn, in Eindhoven het tweede kantoor van de Generale Bank komt. De Generale Bank heeft al vestigingen in Aken, Keulen, Groot-Brittannië en Frankrijk. In België zijn 1200 kantoren.

De Nederlandse activiteiten van de Generale Bank beperken zich tot zakelijk financieel verkeer. Voorlopig zullen er 15 personen werken, onder wie de twee directeuren Rob Ribbers en Frans Kuyken. Gestreefd wordt naar een personele bezetting van ongeveer 25 mensen. „We zijn misschien de kleinste, maar wel de compleetste bank van Maastricht," lichtte directeur Ribbers de komst van zijn bank naar de Bouillonstraat in Maastricht gistermiddag in Brussel toe. De mondelinge goedkeuring van de Nederlandsche Bank is inmiddels binnen. De directeur verwacht op korte termijn de schriftelijke bevestiging. De keuze voor Maastricht heeft voornamelijk een culturele achtergrond.

Gat

Marktonderzoek heeft uitgewezen dat er wel degelijk een gat in de bankmarkt is. „Zeventig procent van alle buitenlandse investeringen in Nederland worden in Limburg gedaan. Daarbij kunnen we met onze kennis een belangrijke rol spelen," verklaart de uit Hoensbroek afkomstige Ribbers. Maastricht wordt de hoofdvestiging van de toekomstige Nederlandse filialen.

Ribbers hoopt voornamelijk met het zogenaamde feedbusiness, betaalde dienstverlening, te scoren. Een voorbeeld is het begeleiden van Nederlandse bedrijven die in België willen investeren, maar de weg niet weten door de wirwar van subsidies. „In België is het heel gebruikelijk dat wordt betaald voor bankverkeer. Dat is in Nederland nog even wennen," zegt Ribbers die benadrukt dat met name het betalingsverkeer voor particulieren in België een behoorlijke voorsprong heeft op Nederland.

Enquête FNV bij doorsnede van bedrijfsleven

Arbeidsongeschikte in Limburg achtergesteld

HEERLEN – Uit een landelijke enquête uitgevoerd door de FNV blijkt dat in Limburg de (gedeeltelijk) arbeidsongeschikte werknemers slechter af zijn dan in de rest van het land. De werkgevers in deze provincie zijn terughoudender dan elders bij het aannemen van arbeidsongeschikte werknemers.

FNV-medewerker Hans Bosselaar bevestigt dat het Limburgse beeld afwijkt van het landelijke. „Ondanks dat Limburg de enige provincie is waarvan we zeer onvolledige gegevens hebben gekregen. We moeten dus zeer voorzichtig zijn met de interpretatie van de cijfers. De bedrijven hier hebben minder goed gereageerd op de enquête. Van de bouwbedrijven heeft zelfs helemaal niemand geregeerd. Al met al hebben 76 grotere bedrijven het enquêteformulier teruggestuurd.

Bij Limburgse bedrijven zijn minder gehandicapten in dienst dan elders. Het probleem begint bij het beeld dat de bedrijven hebben van het probleem. Bosselaar: „In Limburg bestaat geen realistisch beeld van de omvang van het probleem. Veertig procent van de ondervraagden schatte het aantal werkzame gehandicapten in Nederland onder de 50 duizend. Het werkelijke aantal schommelt rond de 175 duizend. Ruim drie maal zo veel."

Een van de redenen waarom bedrijven terughoudend zijn met aannemen van gehandicapten is de angst dat daardoor de productiviteit terug zal lopen. Dat argument gebruikt 30 procent van de Limburgse ondervraagden tegen 18 procent van de landelijke bedrijven.

Een andere reden – in ieder geval voor 26 procent van de bedrijven – is de administratieve rompslomp die gepaard gaat met het aannemen van een gehandicapte.

in de theaters

HEERLEN:
- **za. 31/10:** muziektheater: Passio Diaboli door Kruis van Bourgondië en Contraint (20.30 uur)
- **di. 3/11:** musical: Roze krokodillen
- **wo. 4/11:** dans: Nederlands Dans Theater

KERKRADE:
- **zo. 1/11:** Orlando Kwartet speelt Haydn, Schubert en Beethoven

MAASTRICHT:
- **za. 30/10:** ballet: Scapino Ballet (20.15 uur)
- **zo. 1/11:** dans: Visions and voices from a storyteller door dansgroep Opus One (14.30 uur)

SITTARD:
- **zo. 1/11:** muziek: koffieconcert door troubadour Leon Lutterman (12.00 uur)
- **zo. 1/11:** muziek: A Tribute to the Blues Brothers
- **wo. 3/11:** musical: Roze Krokodillen van Haye van der Heyden

ROERMOND:
- **za. 31/10:** muziek: The Glenn Miller Revival Orchestra
- **ma. 2/11:** toneel: Salut door De Zon
- **di. 3/11:** muziektheater: Contraint en Het Kruis van Bourgondië in Passio Diaboli
- **wo. 4/11:** familie-opera: Fidelio door Frank Groothof en Erna Sassen (19.00 uur)

WEERT:
- **za. 31/10 en zo 1/11:** muziek: Up with People (14.30 en 15.00 uur)

Tenzij anders aangegeven beginnen de voorstellingen om 20.00 uur.

exposities

● HEERLEN
Galerie 't Wevertje, De Wever Ziekenhuis. Werk van Carien Essers en Antoine Dohmen. T/m 2/12. **Stadsgalerij,** Raadhuisstraat 19. Architectuur van Onschuld en Verleiding. T/m 27/11, open ma t/m vr 9-17 uur.

● HOENSBROEK
Fotogalerie '68, Kasteel Hoensbroek. Foto's van Gökhan Tüzüngüc. T/m 22/11, open open ma t/m vr 10-12 en 13.30-17 uur, za en zo 13.30-17 uur.

● LANDGRAAF
Galerie Ipomal, Kerkberg 2. Werk van Sandra Hommen. T/m 22/11. Open vr 17-20, za en zo 14-17 uur. **Galerie Gandi,** Hereweg 83. Collages van Saskia van Dijk en keramiek van Niek Geelen. T/m 22/11, open vr 16-20 uur, za en zo 13-17 uur.

● OENSEL-SCHIMMERT
Galerie Hof van Oensel, Haagstraat 5. Werk van Jef Wishaupt en Paul Beckers. Van 7/11 t/m 17/12, open do t/m zo 14-17 uur.

Van onze verslaggever

Jeugdarts hekelt terughoudendheid
'Niet zwijgen over kindermishandeling'

MAASTRICHT – Een kind dat onder een auto dreigt te lopen, wordt toch ook tegengehouden door omstanders. Waarom treden diezelfde omstanders niet op als een kind in het menselijk verkeer onder de voet wordt gelopen? Nog steeds komt nog maar een topje van de ijsberg van kindermishandeling boven water, aldus jeugdarts Ben Rensen tijdens een forum over de rechten van het kind in Maastricht.

Rensen, verbonden aan een schoolartsendienst in Utrecht, hekelde de terughoudendheid van ouders, leerkrachten en hulpverleners bij het melden van mogelijke gevallen van kindermishandeling.

De Utrechtse jeugdarts, auteur van een boek over kindermishandeling, schroomde geen harde vergelijkingen in zijn pleidooi om 'nu echt eens iets aan de rechten van kinderen te gaan doen'. „De muur van zwijgen over kindermishandeling moet worden afgebroken, niet het kind. Laat ik maar eens uitrekenen wat kindermishandeling kost. Misschien komt de boodschap dan wel over," aldus Rensen die vervolgens de gevolgen van kindermishandeling in financiële termen de revue liet passeren.

„Als we vier of vijf kinderen uit het kindertehuis kunnen houden, verdienen we 1,6 miljoen. Dan hebben we bijvoorbeeld de kosten van de campagne 'Over sommige geheimen moet je kunnen praten' terugverdiend." Een geval van seksuele mishandeling brengt bijvoorbeeld een veroordeling, een behandeling van kind en dader en begeleiding van het gezin met zich mee. De kosten kunnen zo hoog oplopen, rekende Rensen op cynische toon voor. „Het is natuurlijk een economische en onzinnige rekensom, maar het laat wel zien dat voorkomen goedkoper is."

In 1989 is door de Verenigde Naties een verdrag inzake de rechten van het kind opgesteld. Begin deze maand is het verdrag aan de Tweede Kamer ter ratificatie aangeboden. Dit vormde voor de Maastrichtse studentenvereniging 'Rechtstreeks' aanleiding tot de organisatie van het forum over de rechten van het kind.

Positief

Hoewel alle deskundigen die het woord voerden kritisch ingingen op – met name – de juridische haken en ogen die aan het verdrag kleven, was de algemene teneur toch positief. „In elk geval hebben we nu een instrument waarmee we regeringen om de oren kunnen slaan," meende Stan Meuwese van de Nederlandse afdeling van Defence for Children International, een organisatie die wereldwijd opkomt voor de rechten van het kind.

Rensen sloot zich daarbij aan. „Laten we beginnen om met het verdrag in de hand iedereen op de hoogte te stellen van het feit dat kinderen ook rechten hebben."

Tweede treffen in België op 8 november
Marketentsters in Stokkem bijeen

VALKENBURG – Het Marketentstertreffen dat vorig jaar voor de eerste keer in Valkenburg werd gehouden krijgt zondag 8 november een herhaling in Stokkem. De keus is op dit Belgische stadje gevallen omdat de plaatselijke schutterij de enige is met Sint Elisabeth van Thüringen als patroonheilige. Elisabeth is ook de patrones van het gilde der Limburgse marketentsters. Verder was al afgesproken dat het tweede treffen in Belgisch-Limburg zou plaats vinden.

Net als in Valkenburg zullen de marketentsters zich tijdens een middagbijeenkomst beraden over hun plaats in de schutterijen. Inleiding daartoe is een lezing van Jean Walraven, die de toename van het aantal marketentsters heeft becijferd. Sinds Aaltje Roelsma als eerste marketentster in 1973 toetrad tot de schutterij van Ool is het aantal gegroeid naar zo'n 200 in de beide Limburgen. Van hen worden er ongeveer 150 verwacht op het treffen in Stokkem.

Met een gildemis in de Sint-Elisabethkerk om half elf wordt het treffen ingezet. Daarna is er een optocht vanaf de kerk naar het kasteel Carolinaberg. Behalve de marketentsters nemen daaraan ook de schutterijen van Valkenburg en Stokkem, een fouragewagen van het Mestreechs Rizzjemint, de beide harmonieën van Stokkem, bielemannen en vendelzwaaiers deel. Een speciaal voor deze gelegenheid gemaakt beeld van Sint Elisabeth wordt meegedragen in de stoet. In het kasteel vindt er een ontvangst plaats door het stadsbestuur van Stokkem.

Andere onderdelen van het treffen spelen zich af in de zalen Nieuwenborgh en Sint Elisabeth. In deze laatste zaal vindt vanaf twee uur het middagprogramma plaats met inleidingen en discussies. Het wordt tegen half zes afgesloten door Hélène Scheepers-de Groote van de stuurgroep Stokkem.

De volgende samenkomsten van de marketentsters worden weer in Nederlands Limburg gehouden.

Op 21 november 1993 in Sittard, waar het onderdeel vormt van het 750-jarig bestaan van de stad; in 1994 in Voerendaal en het jaar daarop in Grubbenvorst.

Strenge dirigent wil eindelijk eens rust

DOOR BENTI BANACH

EYGELSHOVEN – Eigenlijk wil hij liever niet op de voorgrond treden. Herhaaldelijk probeert hij dat duidelijk te maken. Maar iemand die vijftig jaar dirigent is en op zijn 87-ste nog altijd met enkele armgebaren een heel koor doet gehoorzamen is op zijn zachtst gezegd een zeldzaamheid.

Eygelshovenaar Jef Brull voelt zich nog altijd kras, maar na het volgende Wereld Muziekconcours in Kerkrade zal ouderenkoor Vriendenkring toch echt naar een nieuwe dirigent op zoek moeten. „Eerst dacht ik nog om weer te gaan zingen. Maar ik wil eindelijk eens rust."

ontmoeting

„Ik ben nooit ziek geweest. Een keer ben ik geopereerd aan staar, maar nu zie ik eigenlijk te veel." De kleine Jef Brull lacht voorzichtig. Hij heeft iets aristocratisch, maar is eerder de gewone man uit Kerkrade wiens hart sneller gaat kloppen als hij een vel met noten en balkjes in handen krijgt.

Vertellen gaat hem goed af, maar haast iedere zin probeert hij kracht bij te zetten met zijn hoekige handen en zijn lange, scherpe vingers. Zelfs als hij zijn dirigeerinstrumenten samengevouwen houdt of simpel met zijn duimen draait boezemt hij ontzag in. Dit is niet zomaar iemand die vijf koren heeft geleid, dit is onmiskenbaar *meneer de dirigent.*

Jef Brull begon op de muziekschool in Heerlen met pianoles en kreeg later vioolles van een strijker uit Herzogenrath. „*Machen Sie niemahls ein Beruf daraus,* zei mijn vioolleraar. Omdat het niet betaalt," vertelt Brull. En dus bleef hij thuis werken in de schoenenwinkel en werd het koorwerk niet meer dan een schamele bijverdienste. „Het is altijd meer een hobby geweest dan geld verdienen. Nu krijg ik redelijk betaald. Ik krijg van het SCEW (Sociaal Cultureel Educatief Werk, red.) nu 31,65 per uur. Dat vind ik redelijk. Maar daar gaat nog wel belasting vanaf."

Op zijn zeventiende begon hij te zingen. De rector van het gezellenhuis aan de Laurastraat had voor het kapelkoortje St. Jozef van achttien zangers een dirigent nodig. Brull werd naar voren geschoven en heeft sinds die tijd, we spreken over 1942, zijn handen niet meer omlaag gedaan. Hij zegt de kneepjes te hebben geleerd uit de praktijk, van de dirigenten waaronder hijzelf gezongen heeft.

Na St. Jozef heeft hij 23 jaar Advendo uit Heerlen, dertien jaar IVO uit Treebeek, veertien jaar 1856 uit Herzogenrath, vier jaar Kleinkoor uit Haanrade en twintig jaar Vriendenkring uit Eygelshoven onder zijn hoede gehad. Voor de koningin genoeg reden om hem twaalf jaar geleden van een koninklijke onderscheiding te voorzien.

De muzikaliteit zat niet bepaald stevig verankerd in de familie. „Een achterneef van mijn vader was organist in Hilversum en mijn vader was oprichter van de harmonie. Ik heb de indruk dat het helemaal uit mezelf is gekomen. Want als je het zelf niet hebt, kun je niks doen," aldus de dirigent. Op de vraag wat het bewuste *het* is, antwoordt hij: „Je moet sterk zijn en gezond. En oor, hoofd en hart moeten er allemaal bij zijn."

Maar Brull weet ook dat een dirigent de mensen moet durven aanpakken. Het heeft hem niet voor niets de reputatie van 'een strenge dirigent' opgeleverd. „De mensen zijn verwend, tegenwoordig vinden ze al heel snel iets goed. Ik niet, ik wil altijd alle puntjes op de i hebben. Ook als ik met ouderen werk, want ook met het ouderenkoor kun je geen geknoei brengen. Ik heb ook wel eens mensen eruit gestuurd. En als we vijf minuten te laat beginnen, dan ga ik vijf minuten langer door. 'Hier ben ik de baas', zeg ik."

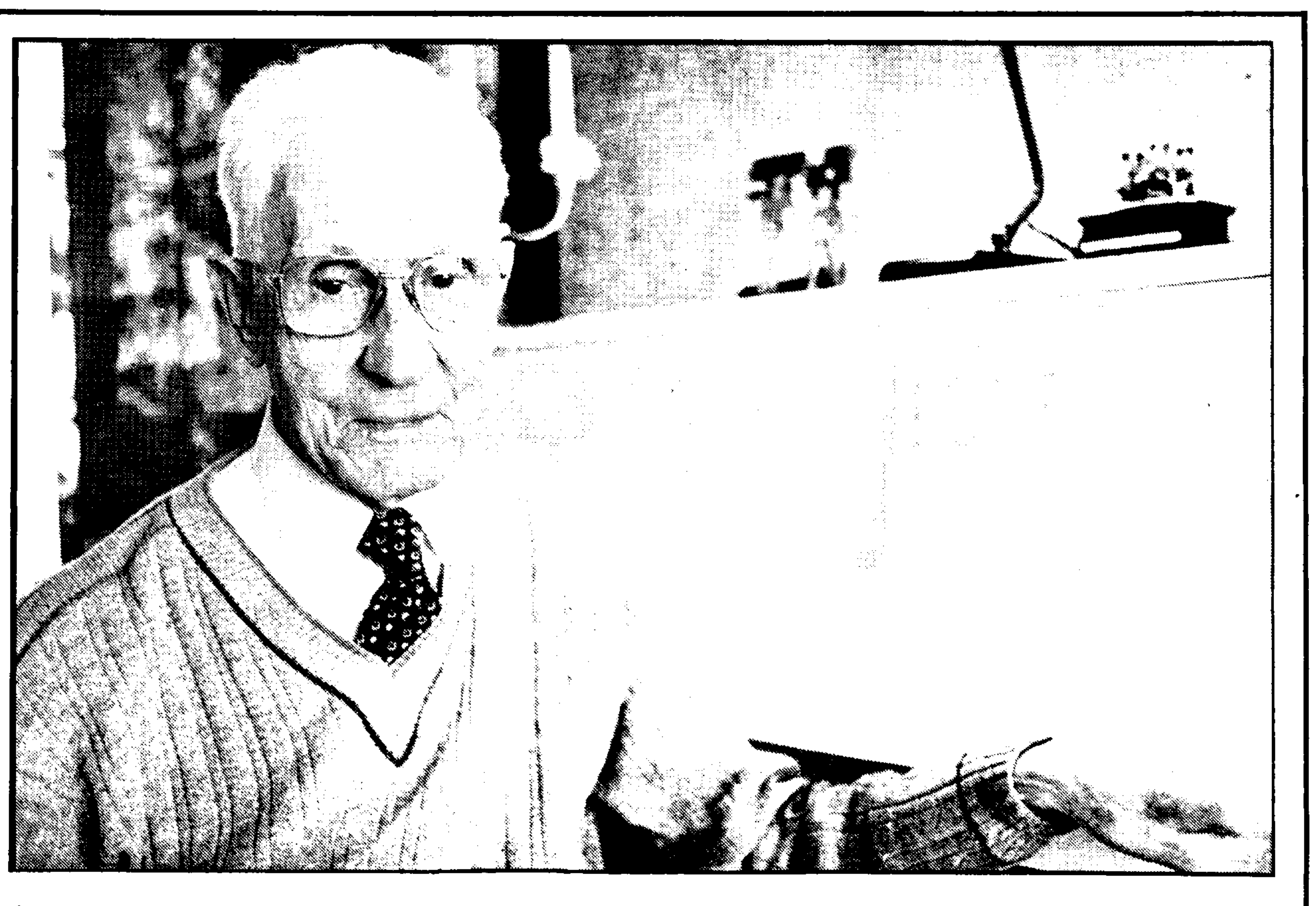
En die keer dat Brull een koor in Herzogenrath overnam en onder de stoelen glazen bier zag staan, was het onherroepelijk *Schluß.* „Ik heb niks te maken met wat mijn voorganger deed. Daar heb ik meteen een eind aan gemaakt."

Successen heeft de bejaarde koorleider ook gekend. Natuurlijk hebben velen hem geroemd als een 'geboren dirigent', een aantal jaar geleden heeft hij met Vriendenkring de hoofdprijs mee naar huis genomen van een concours in Amersfoort, dat op tv is uitgezonden. Brull kent het juryrapport inmiddels uit zijn hoofd: „'Men kan zien en horen dat de dirigent zijn vak al lang verstaat'. We hebben *Kirchroa Alaaf* gezongen daar in Amersfoort."

Het repertoire heeft hij meestal afgestemd op zijn zangers. Meestal komt hij uit bij operette en opera. „Daar worden ze enthousiast van. Daar kunnen ze zich in uitleven, er zit een soort enthousiasme achter. Die muziek kunnen ze brengen zoals het moet." Dat houdt tevens in dat hij legio zangers een keurige Italiaanse en Latijnse uitspraak heeft moeten bijbrengen.

De vele verzoeken om Duitse volksliederen te mogen zingen heeft hij afgewimpeld. „Duitse volksliederen kunnen wij Nederlanders niet zingen. Dat zit niet in onze aard. Wij zingen veel fijner." En over de keuze van jonge dirigenten is Brull ook niet altijd te spreken. Die kiezen vaak werken met de bedoeling om zelf verder te komen, zegt Brull.

„Ik zou de tijd graag nog eens twintig of vijfentwintig jaar terugschakelen. Om nog eens te hebben wat ik heb gehad. Maar nu heb ik genoeg gehad. Ik ben er niet trots op, het is gewoon mijn leven. Halve nachten heb ik muziek zitten schrijven. Mijn vrouw zei: 'Droom jij niet van muziek?' Ja, ik heb er vaak van gedroomd. Het is mijn enige passie, koorzang."

● *Jef Brull: „Koorzang is mijn enige passie."* Foto: FRANS RADE

Bij de koffie

Rommel

● *Voor wie dit weekeinde nog een gaatje in de agenda heeft: de Vrouwenmigrantengroep Paloma houdt zondag een rommelmarkt in de grote zaal van het Missionair Centrum aan de Gasthuisstraat in Heerlen. Er kan gesnuffeld worden van elf tot vijf.*

School

● *In Ransdaal was het feest gistermiddag. Basisschool St. Theresia werd heropend door burgemeester Hub Stroes. De school bestaat al heel lang, maar is onlangs ingrijpend gerenoveerd. Tijd voor een feest dus! De schoolgaande jeugd van Ransdaal en hun ouders waren 27 september al aan de beurt. Gistermiddag was er nog een kleine viering voor directie en personeel, waarbij een bronzen beeld onthuld werd van kunstenares Marian Leufkens. Wordt het nog mooier aan de Ransdaal.*

Muziek

● *Muziek maken met je kinderen is niet aan tijd gebonden. Maar toch moet er even iets recht gezet worden. In het artikel 'zingen op school' in deze krant van gisteren stond dat de cursusleidster de avond afsloot met het steeds hetzelfde liedje. Als je weet dat de cursus om tien uur 's morgens begint, snap een iedereen hopelijk wel dat deze niet tot in de late uurtjes wordt voortgezet. De avond moet dan ook worden veranderd in een uur later.*

Hulpgoederen

● *Tweehonderd dekens, speelgoed, snoep en schoenen en nog een hoop andere spullen ter waarde van 180.000 gulden. Dat allemaal in een grote bestelbus die gisteren in alle vroegte vertrok naar Lissabon in Portugal. De jaarlijkse kerstzending van de Vriendenkring Kinderwerk Lisboa Landgraaf ter ondersteuning van pater Feiter die zich al jaren inzet voor de 100 sloppenkinderen die in zijn tehuis verblijven. De Vriendenkring maakt ook elke maand ruim vijfduizend gulden over naar pater Feiter voor voeding. „Want de Portugese staat neemt maar 52 procent van de kosten voor haar rekening," zegt Gielkema van de Vriendenkring. „Dat geld wordt bijeengebracht door acties en donaties." Pet af voor deze inspanningen.*

Jazz

● *De Circus Square Jazz Band (CSJB)treedt vanavond op in het Casino Brunssum aan het Treebeekplein. Om half negen zal de CSJB in het jazz-home nummers brengen die de band ook op de planken bracht tijdens het onlangs afgesloten USA-bezoek. Concerten gaven zij onder meer in Indianapolis, Denver, St. Louis en New Orleans. Alle leden van de CSJB werden in de laatste stad benoemd tot ere-burgers. In Brunssum duurt de jazz-sessie tot drie uur in de nacht.*

Mestreechs

● *De Veldeke Krink Mestreech gaat een cursus in het Maastrichts dialect uitgeven. De cursus, Liergaank Mestreechs, bestaat uit drie boeken. Het eerste deel, Speulentere Spelle, geeft een spellingsregeling voor het Maastrichts dialect op basis van de Veldeke-spelling. Het tweede deel kreeg als titel 'Rijstartele of veters' en is een grammaticaboekje dat op de eerste plaats geschreven is voor de hoogste klassen van het basisonderwijs en de eerste klassen van het vervolgonderwijs. Het ligt in de bedoeling over enkele jaren nog een derde deel toe te voegen. Daarin zullen tal van facetten van het Maastrichts dialect, zelfs historische worden behandeld. Ook dit deel richt zich voornamelijk op de jeugd van tien tot veertien jaar.*

Première

● *Een première in Nuth zaterdagavond. Toneelvereniging Kunst na Arbeid speelt het blijspel Los Zand van Annie MG Schmidt. Plaats van handeling is zaal 't Oude Centrum, waar Kunst na Arbeid ook zondag optreedt. Op 14 en 15 november staat de voorstelling in zaal Grezegrubbe in, inderdaad Grezegrubben.*

Wethouder De Bruijn krijgt forse kritiek

Coalitie in Brunssum verdeeld over welzijn

Van onze verslaggever

BRUNSSUM – Tot twee maal bleek de coalitie in Brunssum verdeeld over het te voeren welzijnsbeleid. De grootste coalitiefractie Borger bleek het op een aantal punten niet eens met de koers die hun eigen wethouder Rien de Bruijn voorstaat op dat vlak. Deze wethouder kreeg overigens van tal van fracties forse kritiek wegens het door hem gevoerde jeugd- en jongerenbeleid.

Dat bleek gisteren tijdens de algemene beschouwingen in Brunssum. Daar werd tijdens een marathonzitting van liefst twaalf uur de wethouder welzijn ongekend fel aangevallen. Het CDA verweet de wethouder bij monde van fractievoorzitter Geerd de Graaf helemaal geen welzijnsbeleid te voeren. De Bruijn vond de kritiek onterecht. Een flink in zijn wiek geschoten De Bruijn:

„Dat doet toch wel een beetje pijn als ik dat hoor van een aantal fracties." Dat ontlokte Servie L'Espoir (Lijst Horselenberg) de volgende reactie: „Voor de minima doet het pijn en voor de verenigingen waarop bezuinigd wordt en ook voor de jongerengroepen die op straat komen te staan."

De algemene beschouwingen stonden in het teken van de bezuinigingen op de welzijnssector. Een aantal fracties vond dat de grens wat bezuinigingen betreft bereikt is. Eventueel verder korten komend jaar op het Welzijnswerk Brunssum (WEB) en verenigingsleven kan niet door de beugel, hielden zij het college voor. Een motie van die strekking haalde het met negen tegen tien stemmen net niet, al werd zo wel een duidelijk signaal afgegeven aan het college.

Stemgedrag

Uit het stemgedrag bleek dat drie raadsleden van de lijst Borger lijnrecht tegen hun eigen wethouder Joof Janssen en Rien de Bruijn stonden. Aannemen van de motie werd onder meer door wethouder financiën Toon Pierik ontraden. De financiële gevolgen van zo'n besluit waren volgens hem moeilijk te overzien.

Het zoeken naar een nieuwe huisvesting voor het Muziekcollectief veroorzaakte eveneens de nodige commotie. Volgens het college is onderbrengen van de muziekgroepen in het oude pompstation in het Schutterspark te duur. De Bruijn zei toe dat voor het eind van het jaar een oplossing voor het probleem gevonden zal zijn.

Douanier wordt agent

● *Een groep Heerlense douaniers heeft gisteren de opleiding tot politieman succesvol afgesloten. Op de politieschool in Heerlen kregen zij het agentendiploma uitgereikt.*

Er zijn nu nog 51 Heerlense douaniers voor wie gezocht wordt naar een omscholingsmogelijkheid.

Foto: FRANS RADE

Kerkraadse corporaties slaan handen in elkaar

Uniform huurcontract woningverenigingen

Van onze verslaggever

KERKRADE – De woningverenigingen in Kerkrade gaan vanaf 1 januari een gezamenlijk huurcontract hanteren. Deze week werd deze nieuwe vorm van samenwerking ondertekend door de verenigingen en de Kerkraadse huurdersorganisaties. Volgens zowel de landelijke Woonbond als de verhuurdersorganisatie NCIV is het voor het eerst in Nederland dat woningverenigingen gebruik gaan maken van een gezamenlijk huurcontract.

Op dit moment zijn er in Kerkrade straten waar aan een kant het huurcontract van woningvereniging Pietersrade van kracht is, terwijl de overburen zich moeten houden aan de regels in het huurcontract van woningvereniging Land van Rode. Grote praktische bezwaren brengt dit verschil niet met zich mee. „Maar de huurcontracten moesten in verband met het nieuwe Burgerlijk Wetboek toch vernieuwd worden," zegt Jo Bok van Pietersrade. Dus werd dat maar meteen voor de drie Kerkraadse verenigingen gezamenlijk gedaan: Pietersrade, Land van Rode en Spekholzerheide.

Het gezamenlijke contract is het resultaat van zeven overlegbijeenkomsten en van concessies van zowel huurders als verhuurders. Vooral de verantwoordelijkheid bij overlast, kosten van een aanmaning, aansprakelijkheid voor schade en de onderhuur waren onderwerp van discussie.

Het grote voordeel van het nieuwe contract is de eenduidige behandeling van de toekomstige huurders bij de drie verenigingen. Of zoals Jo Bok het zegt: „Spelregels werken het beste als ze duidelijk zijn en voor iedereen hetzelfde." Dat betekent bijvoorbeeld dat het vervangen van een versleten toiletpot nu in iedere sociale woning in Kerkrade op dezelfde manier gebeurt. Ook het aanbrengen van veranderingen in de woning door zowel huurder als verhuurder kan niet meer onvoorwaardelijk gebeuren. Huiseigenaar en bewoner moeten goede gronden hebben om aanpassingen aan de woningen te kunnen weigeren.

Het voordeel van één contract per woningvereniging om zo eigen wensen aan te brengen, wuift Bok weg. Nuanceringen kun je beter aanbrengen in het te voeren beleid van de vereniging, meent hij.

Gebruikers D'r Pool eisen duidelijkheid

Van onze correspondent

KERKRADE – Een actiegroep van gebruikers van het Kerkraadse zwembad D'r Pool gaat zich inzetten voor een centraal en goed bereikbaar zwembad. De gemeente overweegt D'r Pool te sluiten. Actiegroep-voorzitter Hein Ritt noemt verhuizing naar Erenstein onacceptabel.

Vier gebruikersorganisaties hebben het initiatief genomen tot de actie-groep: hartpatiënten, gehandicapten, Meer Bewegen Voor Ouderen en CARA-patiënten. Ritt verwacht dat ook andere verenigingen en gebruikers van D'r Pool zich bij de actiegroep zullen aansluiten.

„Het brede front van gebruikers gaat optimaal gebruik maken van de inspraakprocedure. Zowel mondeling als schriftelijk proberen wij eindelijk helderheid te krijgen van het gemeentebestuur over de toekomst van D'r Pool en Erenstein," kondigt Ritt aan.

In de ogen van de actiegroep ligt Erenstein geïsoleerd: „Een nieuwe busverbinding is onvoorkend. De verbindingsstraat naar Erenstein wordt door de mensen als akelig afgeschilderd. Vooral 's avonds voelen mensen er zich niet veilig."

Bouw woonhuis Fijnaut in strijd met bestemming

SP vreest aantasting van Blankevoortgebied

Van onze correspondent

HEERLEN – Het afgeven van een bouwvergunning door Heerlen aan de aannemingsmaatschappij Fijnaut BV voor het natuurgebied Blankevoort is in strijd met het bestemmingsplan. Dit schrijft de Socialistiese Partij (SP) aan het college van B en W.

Volgens de SP heeft Fijnaut de gemeente Heerlen benaderd om te onderhandelen over de afgifte van een bouwvergunning voor een woonhuis op een stuk van de oude spoordijk tussen de Schelsberg en de Bruinkoolweg. Dit in ruil voor het verlenen van toestemming voor de aanleg van een fietspad over de rest van de dijk.

De aanleg van een recreatief fietspad over de bestaande dijk is een oud plan van Heerlen dat door de plannen van Fijnaut verstoord wordt, aldus de SP. Want bij realisatie van de bouwplannen zal een gedeelte van het fietspad omgelegd moeten worden, hetgeen een zware aanslag betekent op het natuurgebied. De dijk zou daardoor voor een stuk afgegraven moeten worden en dat kan tot gevolg hebben dat de rust in het natuurgebied Blankevoort ernstig verstoord wordt.

Het weigeren van een bouwvergunning voor Fijnaut zal anderen ervan weerhouden soortgelijke vergunningen aan te vragen stelt de SP in haar brief.

In antwoord op de brief van de SP zegt de gemeente Heerlen dat wijziging van het bestemmingsplan geen hoge prioriteit heeft. Al in 1964 zou het gebied bestemd zijn als beschermd landschap, hetgeen volgens de gemeente voldoende garantie geeft tegen aantasting. Maar voor de dijk geldt dit niet. Die staat nog altijd te boek als 'industrieel mijnspoor'.

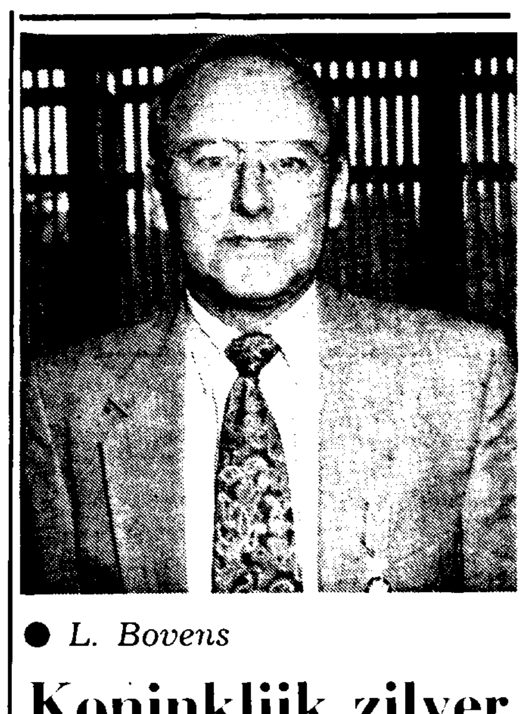
Fijnaut was gisteren niet bereikbaar voor commentaar.

Bestuurder twee keer betrapt

KERKRADE – Een 23-jarige Heerlenaar is in de nacht van donderdag op vrijdag in Kerkrade tweemaal betrapt met alcohol achter het stuur. De eerste keer had hij nog geen meter afgelegd. Volgens de Kerkraadse politie wilde hij juist gaan rijden. Uit voorzorg werd hem toen een rijverbod opgelegd. Een half uur later werd hij opnieuw aangehouden, deze keer rijdend. Ademanalyse wees uit dat hij te veel gedronken had. Zijn rijbewijs werd ingevorderd en na verhoor kon de Heerlenaar te voet naar huis.

Drugsdealers

LANDGRAAF – De Landgraafse politie heeft donderdagmiddag drie mannen gearresteerd toen deze drugs aan het verkopen waren. Het drietal had ruim 15 gram heroïne en cocaïne bij zich. De dealers – 40, 28 en 31 jaar – zijn afkomstig uit Kerkrade, Heerlen, en Duitsland. De mannen zijn ingesloten.

● *L. Bovens*

Koninklijk zilver

HEERLEN – Inspecteur buitendienst L. Bovens van het Gemeenschappelijk Administratiekantoor (GAK) in Heerlen, is onderscheiden met de eremedaille in zilver, verbonden aan de Orde van Oranje Nassau. Bovens kreeg de onderscheiding bij zijn afscheid. De Maastrichtenaar heeft veertig jaar bij het GAK gewerkt, waarvan de laatste tien jaar als inspecteur buitendienst op het districtskantoor in Heerlen. De medaille werd Bovens uitgereikt door burgemeester Jef Pleumeekers.

10 JAAR Winkelcentrum 'de Parel' Brunssum

...en dat vieren wij met een groot feest voor iedereen

PROGRAMMA VAN ONZE FEESTWEEK:

Zaterdag 31 oktober
- **10.00-17.00 uur:** Draaimolen
- **11.00-16.30 uur:** Optredens 'The Lucky Stars' (elk uur ca. 20 min.)
- **11.30-17.00 uur:** Parel 'Fit' Fitnessdemonstraties m.m.v. Sportcentrum Theo Hoen

Maandag 2 november Antiek- en kunstdag.
- **13.00-18.00 uur:** Tevens voor de kinderen een gratis suikerspin. Lachspiegels aanwezig!

Dinsdag 3 november
- **09.00-18.00 uur:** Antiek- en kunstdag
- **16.00-17.00 uur:** Ballenspel en grabbelton met leuke prijzen

Woensdag 4 november Gratis poffertjes eten! (14.00-17.00 uur)
- **14.00-17.00 uur:** Schminken - Videofilms voor de kinderen
- **14.00-17.00 uur:** Kinder vrijmarkt. Aanmelden: tot dinsdag 2 november 18.00 uur bij Mode-accessoires Biezjoe. Voor originele stands zijn er 3 leuke prijzen.
- **13.00-17.00 uur:** Kinderboerderij

Donderdag 5 november 'Parel Preuve Daag'
- **16.00-21.00 uur:** Kom gratis de lekkerste hapjes proeven in ons overdekte winkelcentrum
- **18.00-21.00 uur:** Live muziek m.m.v. de 'Paradiso Boys'

Vrijdag 6 november
- **09.00-12.00 uur:** Gratis koffie met vlaai voor alle Parelklanten
- **14.00-17.00 uur:** Demonstratiewedstrijden met radiografisch bestuurde auto's

Zaterdag 7 november
- **10.00-17.00 uur:** Schminken
- **10.30-17.00 uur:** Gezellige muziek met een te gekke disc-jockey
- **11.30-15.00 uur:** Grote modeshow m.m.v. Hema, Gielkens Sport, Peppino Kindermode, Biezjoe, De Molen, Twiggy Treck, Boetiek Regina

---

VAN SLOUN
Let op onze folder!

BLOKKER

DIRECT FOTO LIMBURG
Bij het ontwikkelen en afdrukken van uw kleurenfilm:
GRATIS FILM!

Een feestelijk boeket koop je natuurlijk bij:
Hendriks Bloemen

Bij bestedingen vanaf f 100,- een leuke attentie
KADO
DECORETTE

Boetiek REGINA
... f 99,-

10 jaar Parel
vieren wij met een
GRATIS CD-Single
bij aankoop van een
full-price CD op za. 31 okt.,
do. 5 nov. en za. 7 nov.
(Zolang de voorraad strekt.)

Herenmodes **Huben**
Bij aankoop van een jack of parka een 100% wollen sjaal t.w.v. f 35,-
KADO

lunchroom
lahaye

Voor eigentijdse mode moet je zijn bij
de Molen fashion

GIELKENS SPORT
Hummel sporttas
diverse kleuren f 49,95
Tegen inlevering van deze advertentie slechts f 37,50

Twiggy Treck

HEMA
f 5,95
f 10,75
voor f 12,-

Hubo
Diverse gereedschappen
f 5,- • f 7,50 • f 10,-

Bezoek onze speciale
Kerstmarkt!
BLOKKER

PET'S PLACE

Peppino kindermode
Doe mee met onze etalagewedstrijd en win een leuke prijs!

BASIS MARKT

Biezjoe
Voor aktuele en eigentijdse mode-accessoires.

rook- en lektuurshop
vh van hussen

P
Parkeren is gratis!

Winkelcentrum de Parel in het centrum van Brunssum
Gratis parkeren - Overdekt winkelen - Vriendelijke bediening - Een breed scala aan winkelbranches - voor jong en oud - Voor elk wat wils

Limburgs Dagblad

sport

Gerrit Solleveld: 'Afscheid anders voorgesteld'

Peloton in wachtkamer

DOOR WIEL VERHEESEN

HEERLEN – Toen Peter Post en Jan Raas enige tijd geleden alsnog een geldschieter vonden voor hun respectievelijke ploeg, verdwenen weliswaar de donkerste wolken boven het vaderlandse beroepswielrennen, maar de toekomst van veel renners bleef onzeker. Het aantal profs, dat bij Post danwel Raas een dienstverband kon tekenen was beduidend kleiner dan het bestand waarover ons land beschikte. De PDM-ploeg hield immers op te bestaan en het feit, dat Cees Priem zijn TVM-formatie met een aantal landgenoten uitbreidde veranderde aan de algemene toestand weinig. De wachtkamer werd overvol. Meer dan dertig profs wisten bij het afsluiten van het seizoen dan ook niet of zij bij de eerstvolgende lente nog wél zouden deeluitmaken van het peloton. Een somber perspectief.

Gerrit Solleveld uit De Lier behoort tot degenen voor wie tot nu toe geen plaats werd ingeruimd in een of andere ploeg. „Het is", aldus de bijna 32-jarige Westlander, „een schrale troost, dat ik niet als enige in een dergelijke situatie verkeer. Alleen een lot uit de loterij kan mij nog ergens onder dak helpen."

Tour

De tweevoudige etappewinnaar uit de Tour de France ('respectievelijk in 1985 en 1990') kan voor de vuist weg een paar dozijn namen opsommen van renners, die allerminst tot de categorie nobele onbekend gerekend kunnen worden. Wat te zeggen onder meer van Henri Manders en Peter Stevenhaagen, de twee landgenoten, die de voorbije jaren onder Zwitserse vlag koersten? Of van Johan Lammerts, vele jaren meesterknecht van Greg Le Mond, maar voordien zelf ook aan de weg timmerend met winst in Ronde van Vlaanderen en Ronde van Nederland? Met Mathieu Hermans, Twan Poels, Gert Jakobs, John van den Akker, Robert van de Vin, Jacq van der Poel, Michel Zanoli, Theo Akkermans, etcetera, is het niet anders.

Solleveld: „Ik zou het liefst nog twee jaar blijven koersen, maar het moet wél in een ploeg zijn van enige betekenis. Er zal een internationaal programma afgewerkt dienen te worden. Als kermiscoureur wil ik niet stoppen. Ik had mij het afscheid anders voorgesteld."

Overigens, zijn wielerloopbaan is onzeker, maar zorgen over de toekomst anderszins maakt hij zich niet. „Met mijn broer run ik al geruime tijd een tuindersbedrijf. Het kan best, dat ik elders in het Westland nog iets anders op poten zet. Ik heb twee handen aan mijn lijf en ben nooit te beroerd geweest om te werken."

Solleveld, die enkele weken geleden voor de tweede keer vader werd van een zoon, heeft negen jaar als prof gekoerst. Behalve de twee dagprijzen in de Tour legde hij onder andere ook beslag op Gent Wevelgem en een aantal minder grote wedstrijden. Daarnaast was zijn werk in dienst van de kopmannen voorbeeldig. „Er bestond altijd een goede band met Raas, maar in het voorbije seizoen werd het minder. Wat precies de reden was heeft hij mij nooit gezegd. Na zeven keer geselecteerd te zijn geweest, werd ik afgelopen zomer buiten de Tourploeg gelaten. De Ronde van Nederland was feitelijk mijn laatste wedstrijd op internationaal niveau. Het zal wel zijn, dat Raas een internationale ploeg uit de been moest stampen, waardoor ik aan de kant kwam te staan. Gedane zaken nemen geen keer. Zoals het nu uitziet, zal ik nooit meer in wedstrijden present zijn."

● *Tour de France twee jaar geleden. Gerrit Solleveld op weg naar de etappezege in Avranches-Rouen. Momenteel zit de Westlander zonder ploeg.* Archieffoto: ANP

Stevenhaagen

Een andere meervoudig Tourrenner, Peter Stevenhaagen, weigert vooralsnog zich neer te leggen bij het gegeven, dat 1992 mogelijk zijn laatste jaar als profrenner is geweest.

„Ik steek links en rechts de voelhorens uit", aldus de naar Brabant verhuisde Haarlemmer. „De inkrimping van het aantal ploegen als gevolg van de recessie, maakt het er echter allemaal niet gemakkelijker op om iets te vinden. Misschien heb ik één jaar te lang in Zwitserse dienst onder hoede van Paul Koechli gereden. Vorig jaar had ik aanbiedingen van andere chefs d'equipe, maar ik zag geen reden om Koechli te verlaten. Ik had onder zijn leiding (Stevenhaagen koerste eerst onder meer voor PDM, red.) een paar mooie jaren gekend. Uitgerekend in 1992 werd het minder."

Peter Stevenhaagen heeft als vele collega's ook de geruchten gehoord, dat er in 1994 méér teams dan nu zullen zijn. Hij hecht er weinig waarde aan. „Zo'n geruchtenstroom zou tot gevolg kunnen hebben, dat sommige renners voor een appel en een ei ergens tekenen, alleen met de bedoeling om van 1993 een overbruggingsjaar te maken. Zoiets is fout."

John van de Akker wil zich evenmin laten verleiden tot het aangaan van een dienstverband, dat er in feite geen is. „Als je moet koersen voor een broek en een trui ben je geen beroepsrenner. Ieder redelijk contract zal ik daarentegen accepteren. Als 26-jarige voel ik mij te jong om al te stoppen. Ik heb contacten met het Amerikaanse Subaru en het Belgische Collstrop. Wie eerst komt, wie eerst maalt."

Van den Akker kan zijn zijn nieuwe werkgever in ieder geval ruim honderd FICP-punten offreren. „Zo'n score is niet niks, vind ik. Met een beetje geluk waren het er nog meer geweest. In de Ronde van Luxemburg werd ik namelijk tijdens de laatste etappe uit de leiderstrui gereden. Ik werd tweede in de eindstand. Mijn optreden in die periode van het seizoen gaf mij de hoop, dat chef d'equipe Jan Gisbers mij voor het eerst in mijn vijfjarige profloopbaan mee zou nemen naar de Tour de France. Mooi niet dus. Ik bewaar aan het laatste jaar van PDM dan ook allesbehalve prettige herinneringen en zeker niet waar het Jan Gisbers betreft."

Lotus

Overigens, de Eindhovense chef d'equipe staat volgend jaar aan het hoofd van de Spaanse Lotus-Festina-ploeg. Daarin heeft hij, naast Bucklerrenner Rooks, drie ex-PDM'ers opgenomen: Van Poppel, Koerts en Van Aert. Laatstgenoemden behoren met amper dertig landgenoten (waarbij de Limburgers Frans Maassen, Rob Mulders, Ad Wijnands, Danny Nelissen, Patrick Strouken en Raymond Meijs) tot het uitgedunde Nederlandse profpeloton 1993.

Fusie drie Limburgse wielerclubs

Van onze sportredactie

MUNSTERGELEEN – Met grote meerderheid hebben de leden van de Toer- en Wielerclub Maastricht, WV Heuvelland en het Geleense De Ster gisteravond in het Gemeenschapshuis van Munstergeleen besloten tot een fusie. Vijfennegentig procent van de aanwezigen steunde het voorstel. Hoe de naam van de nieuwe club wordt, zal over enkele weken bekend zijn.

Het besluit, dat gisteravond viel impliceert dat Limburg nu nog vijf wielerverenigingen onder KNWU-vlag heeft: Bergklimmers (Stein), TWC Midden-Limburg, TWC Noord-Limburg, WC Zuid-Limburg en de nieuwe fusieclub.

André Ravestijn overleden

MAASTRICHT – In Maastricht is André Ravestijn op 67-jarige leeftijd overleden. André Ravestijn was een van de grote Limburgse voetballers. Als rasechte Maastrichtenaar en 'linksbinnen' verwierf hij aanvankelijk grote faam bij MVV. Later groeide André Ravestijn, die alom bekendheid genoot als 'De Witte', uit tot een van de grote steunpilaren van Fortuna '54. Samen met beroemdheden als Cor van der Hart, Faas Wilkes, Bart Carlier, Bram Appel en Frans de Munck schreef hij in Geleen de eerste hoofdstukken van het Nederlands betaald voetbal. De uitvaartdienst is maandag om 11.00 uur in de St. Theresiakerk te Maastricht.

Produktief zaalvoetbal

GELEEN – Veel doelpunten in het zaalvoetbal. In de eredivisie produceerde de nieuwe koploper Bunga Melati een 8-2 zege tegen De Haantjes. In de eerste divisie haalden de schutters van de ploeg H. Meyers met 9-1 uit tegen Bouwfonds.

Eredivisie: Bunga Melati-Haantjes 8-2; Voldafar-Royal Nijmegen 5-7; Van Rinssum-Doc Shop 6-4; Depa-All Inn Stars 4-3; Hoornsche Veerhuis-Kras Boys 5-5; Schoenenreus-Hooghuys Sport 5-6. **Eerste divisie:** H. Meyers-Bouwfonds 9-1; Tongelreep-Dousberg Parc 3-3; Molier-Multi Copy 3-3. **Tweede divisie:** Amicitia-Peters Geluidsbanden 0-3.

Bruininks gaat, Binnie blijft

GELEEN – Meetpoint Eaters is de Amerikaan Brian Bruininks weer kwijt. De aanvaller die was aangetrokken als vierde buitenlander en die tijdens de Europacupstrijd in Villach zijn enkel brak, nam afscheid van de Geleense ijshockeyploeg omdat hij thuis wil uitzieken. Troy Binnie heeft definitief gekozen voor de Eaters. De Canadees, die in onderhandeling was met een Amerikaanse club, heeft besloten in Geleen zijn seizoen af te maken. Aanvaller Risto Mollen zal in de bekerduels tegen Eindhoven, die vandaag en morgen worden gespeeld, zijn rentree maken na een langdurige blessureperiode.

Fortuna-AZ op 17 november

ZEIST – De bekerwedstrijd Fortuna Sittard-AZ is opnieuw vastgesteld voor dinsdag 17 november. Het duel werd deze week afgelast wegens onbespeelbaarheid van het veld. Voorts heeft de KNVB nog een aantal afgelaste wedstrijden nieuwe data gegeven. Voor de eredivisieduels Volendam-Willem II, Sparta-Twente en Dordrecht-Utrecht werd zondag 13 december als speeldag geprikt. Voor Volendam-Ajax en Ajax-Vitesse moeten nog data worden vastgesteld. De wedstrijden ADO Den Haag-VVV en Heracles-Eindhoven in de eerste divisie worden ingehaald op woensdag 18 november.

PSV hoeft niet extra te betalen

EINDHOVEN – PSV heeft met het betalen van een bedrag van 2,8 miljoen voldaan aan zijn verplichtingen ten opzichte van FC Twente voor de transfer van Arthur Numan. Tot die uitspraak kwam de Commissie van Bindende Adviseurs van de KNVB in de door de Enschedese club aangespannen zaak. FC Twente vond dat er naast de vergoedingssom voor het openbreken van het contract ook een transferbedrag moest worden betaald dat in overeenstemming was met de marktwaarde van de speler. De club had bijna het dubbele van het door PSV betaalde bedrag kunnen ontvangen, als Numan was overgegaan naar Manchester City.

Gelijkspel voor Dresden-tiental

LEVERKUSEN – Dynamo Dresden heeft gisteravond met tien man een punt veroverd bij kampioenskandidaat Bayer Leverkusen. Dynamo raakte na een half uur verdediger Schössler door een rode kaart kwijt en kwam in mankracht op gelijke hoogte, toen een kwartier voor tijd ook Bayers libero Foda werd weggestuurd. De stand bleef 0-0. Ook bij Schalke '04 haalden slechts tien spelers het eindsignaal. Schlipper werd in de eerste helft van de thuiswedstrijd tegen Bayer Uerdingen van het veld gestuurd. Uerdingen profiteerde onmiddellijk van de man-meer-situatie door Dakic. Acht minuten voor het einde kwam Schalke terug dank zij zijn beste speler, Büskens.

Tyson niet naar begrafenis vader

NEW YORK – Mike Tyson, de oud-wereldkampioen boksen in het zwaargewicht die momenteel een gevangenisstraf van zes jaar wegens verkrachting uitzit in de staat Indiana, mag niet naar de begrafenis van zijn vader Jimmy Kirkpatrick. „Tyson was geschokt toen het overlijden van zijn vader hem werd medegedeeld," aldus Kevin Moore, woordvoerder van de strafinrichting waar de bokser verblijft. „De wet bepaalt nu eenmaal dat een gevangene die voor een dergelijk vergrijp is veroordeeld, de staat niet mag verlaten," aldus Moore.

Zwitsers leiden

DORTMUND – Na twee koersdagen leidt het Zwitserse koppel Risi-Betschart in de zesdaagse van Dortmund, die tot nu toe 18.000 toeschouwers trok. In dezélfde ronde als Risi-Betschart staat het Duits/Australische duo Aldag-Clark tweede. Onze landgenoot Pieters bezet met de Duitser Ludwig de derde plaats op een ronde. Veertien koppels nemen aan het evenement deel.

Spelers steunen Guus Hiddink

VALENCIA – Guus Hiddink geniet het vertrouwen van de spelersgroep van Valencia. De voetballers spraken zich onder aanvoering van captain Fernando unaniem uit tegen de plannen van voorzitter Arturo Tuzon om de Nederlandse trainer te vervangen door Roberto Gil.

Dick Jaspers met horten en stoten

GENT – Dick Jaspers speelde met horten en stoten. Zijn vriend en tegenstander Gerwin Valentijn deed het in de achtste finales van het wereldbekertoernooi driebanden in Gent aanmerkelijk beter, maar bood zijn bekendere plaatsgenoot toch de mogelijkheid op een plaatsje bij de laatste acht. Jaspers bleef na de 'broedermoord' van St. Willebrord (3-1) als enige Nederlander in het toernooi.

Louis Havermans, die met 3-2 van Sang Lee verloor, Raymond Burgman (0-3 tegen Caudron) en Henk Habraken (0-3 tegen Raymond Ceulemans) namen gistermiddag in de tweede ronde afscheid. Havermans vertrok pas nadat hij de als vierde geplaatste Sang Lee vijf sets had beziggehouden.

Jaspers speelde nerveus en zonder zelfvertrouwen. Valentijn startte met de van hem bekende flair, maar vergat bij 14-11 tot drie keer toe de eerste set uit te maken. Daarmee gaf hij ongewild Jaspers de mogelijkheid het diepe dal te verlaten.

Tergend langzaam redde Jaspers de eerste set (15-14) om de daarna in de tweede toch op zijn gezicht te gaan (10-15). „Op dat moment had ik met 2-0 moeten leiden," wist Valentijn na de verloren partij, waarbij de laatste twee sets met 15-12 en 15-10 voor Jaspers waren.

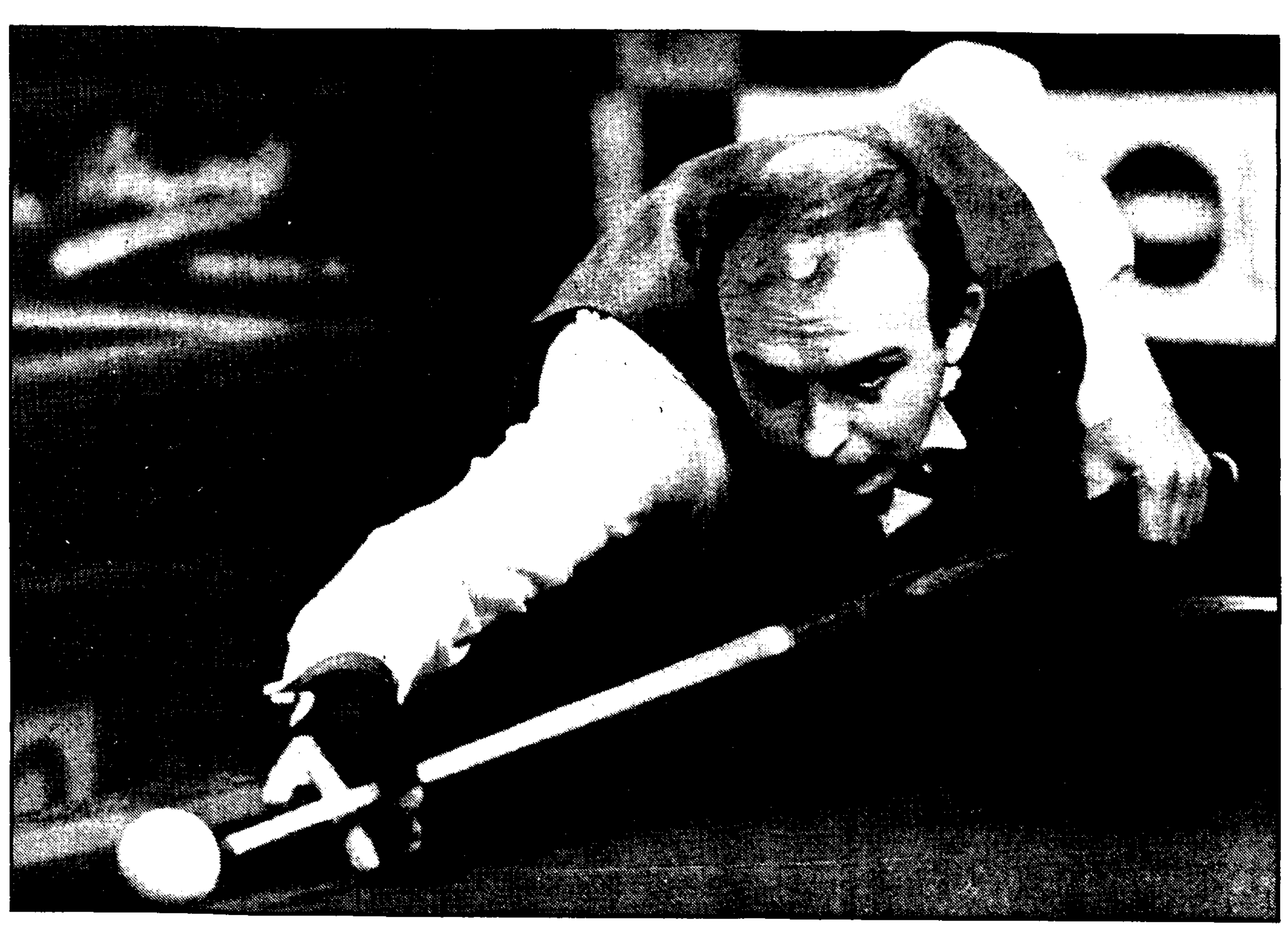
Normaal gesproken is Jaspers de betere driebander van de twee en neemt hij ook nog eens een brok aan ervaring op wereldbekerniveau met zich mee. Deze keer stokte het ritme in zijn eerste partij. Hij wantrouwde het voor hem nog onbekende materiaal, terwijl Valentijn in zijn vierde wedstrijd vrijuit aan de tafel verscheen.

Voor Valentijn (24) wordt driebanden de komende tijd pas weer een sérieuze aangelegenheid, de drie jaar oudere Jaspers moet zich dit seizoen handhaven tussen de kopstukken Ceulemans, Blomdahl, Sang Lee, Dielis en Zanetti.

In Oosterhout tijdens het eerste WB-toernooi ging Jaspers direct voor schut tegen de Deen Carlsen. In Gent veroverde hij door het bereiken van de kwartfinales in elk geval punten. „Mijn eerste partij is meestal mijn slechtste. Gelukkig kan ik die ook winnen."

Nederlaag Knoors

In de strijd om de nationale titel bandstoten in Wychen verloor Raymond Knoors met 100 om 86 in vijftien beurten van Polman. Om nog een kans te maken op een finaleplaats moet de caramboleur uit Berg aan de Maas vandaag winnen van Van Dijk. Hoensbroekenaar Piet Gerrits speelde in 33 beurten gelijk tegen Ter Braak en werd daardoor uitgeschakeld voor een plaats in de halve finales.

● *Ondanks opperste concentratie redde Louis Havermans het niet in de wereldbekerstrijd. Met 2-3 werd de Brabander uitgeschakeld door San Lee.* Foto: EPA

Verstappen en Bastiaans in nieuwe stal

ZANDVOORT – Het ziet er naar uit dat de Limburgse autocoureurs Jos Verstappen en Phil Bastiaans voor volgend jaar relatief gemakkelijk onderdak vinden bij een nieuwe stal. Jos Verstappen die een oog richting formule 3 werpt, denkt aan een seizoen in Engeland bij Alan Docking of Dick Bennett. „Een Duits formule 3-seizoen bij het team van Willy Weber is eveneens mogelijk," aldus de coureur uit Montfort.

Ook Phil Bastiaans heeft goede papieren. De 19-jarige Maastrichtenaar onderging op het circuit van Zandvoort een succesvolle test met een BMW 320i. In een Rover brak hij zelfs het ronderecord in de toerwagenklasse groep N tot 1400 cc. Bastiaans is met beide merken in onderhandeling.

Robert Valkenburg, juniorkampioen 1992 in de Renault Clio Cup, start dit weekeinde samen met John Hubbers in een toerwagenwedstrijd over negentig minuten op Zandvoort. Het is Robert Valkenburgs laatste optreden in een Renault Clio. Volgend jaar rijdt de coureur uit Linne in de Formule Renault.

Naast de Nederlandse negentigminutenrace staat in Zandvoort een wedstrijd voor Belgische rijders op het programma. Daarna volgt een finale Nederland-België over veertig ronden. Voorts is er een race over veertig ronden voor formulewagens.

Barcelona verwikkeld in 'affaire Tenerife'

BARCELONA – De strafcommissie van de Spaanse voetbalbond ondervraagt in de 'affaire-Tenerife' twee bij FC Barcelona betrokken personen. De radiozender SER noemde de namen van oud-speler Pichi Alonso en bestuurslid Javier Aguilar.

Volgens Spaanse sportkranten is de anonieme schenker van vijfhonderdduizend gulden een 'in Barcelona zeer bekend iemand die in het verleden zaken voor Cesar-Luis Menotti afhandelde en ook tot de kennissenkring van Diego Maradona behoort'. De man in kwestie heeft een pub in de Catalaanse kustplaats Castelldefels en verblijft momenteel in Mexico.

Spelers van Tenerife meldden deze week na de laatste competitiewedstrijd van vorig seizoen eenentwintig miljoen peseta's te hebben geïnd. Op de Canarische Eilanden werd Real Madrid toen verslagen. Barcelona behaalde mede daardoor het landskampioenschap.

Drie generaties in dienst van Schuttersveld

De liefde van familie Nienhuis

Van onze correspondent

BRUNSSUM - Een kleine halve eeuw geleden trapte Janus Nienhuis namens Schuttersveld tegen een bal. Zijn zoon Jan maakte zevenentwintig jaar geleden zijn debuut in het eerste elftal van dezelfde club, terwijl tegenwoordig diens zoon Robert deel uitmaakt van de hoofdmacht van de Brunssumse tweedeklasser. Schuttersveld koestert de familie Nienhuis. En terecht, want het komt niet vaak voor, dat leden van één familie al vijftig jaar uitkomen voor het vlaggeschip van dezelfde vereniging.

● *Drie generaties Schuttersveld. Drie generaties Nienhuis. V.l.n.r. Jan, Robert en Janus.* Foto: DRIES LINSSEN

Het is dan ook geen verrassing wanneer opa en pa Nienhuis aangeven er nooit aan gedacht te hebben hun clubje te verlaten, terwijl de jongste telg zich evenmin kan voorstellen ooit elders zijn geliefde sport te zullen uitoefenen. Toch is deze constatering niet geheel conform de waarheid. Toen Schuttersveld lang geleden namelijk geen ballen meer had, vroeg Janus op verzoek van de voorzitter overschrijving aan naar de rijke buur Limburgia. „Op de trainingen trapte ik de ballen vervolgens over de omheining waar iemand van Schuttersveld ze verzamelde en in een zak stopte. Die Nienhuis kan wel voetballen, maar het schieten heeft hij niet uitgevonden, riepen ze toen," lacht Janus, die voor een paar voetbalschoenen kort daarna terugkeerde op het oude nest. Als penningmeester schonk hij Limburgia jaren later namens Schuttersveld op een receptie een nieuwe bal.

Stofzuigers

Wanneer er door drie mensen uit verschillende leeftijdscategorieën over voetbal wordt gepraat, komen altijd de verhalen over het verleden aan de orde. Het voetbal is sneller en harder geworden en de spelers hebben minder ruimte, geven de twee oudgedienden aan. „Vroeger konden de stofzuigers alleen schoppen, nu kunnen de werkers ook redelijk voetballen," aldus Jan, die door een onwillige knie 'slechts' elf jaar op het hoogste niveau speelde, maar in die periode wel de opmars van de onderafdeling naar de tweede klasse meemaakte.

Periodetitel

In diezelfde tweede klasse bevindt Schuttersveld zich wederom. De ploeg van Bart Vreuls draait momenteel uitstekend en heeft de eerste periodetitel binnen handbereik. „Als we de periode winnen, gaan we voor het kampioenschap. Waarom zouden we niet in de eerste klasse kunnen meedraaien," maakt Robert zijn ambities duidelijk. „Hoe hoger we voetballen, hoe leuker." Het is logisch, dat de jonge middenvelder er zo over denkt, maar zijn vader en opa zien toch liever de derby's. „Ik weet niet of een buurtclub als Schuttersveld in de eerste klasse bestaansrecht heeft. Dan moet je misschien jongens van buitenaf gaan aantrekken en de kracht van dit elftal is net dat het uit eigen jongens bestaat," aldus een sceptische Jan, die momenteel als grensrechter van het eerste elftal optreedt.

Ondertussen worden oude plakboeken te voorschijn gehaald met daarin prachtige krantenknipsels uit vervlogen tijden waarin voor duizenden toeschouwers wedstrijden tegen verenigingen uit de buurt werden gespeeld. Robert, die als een volleerde Nienhuis eveneens alles bijhoudt, is echter niet van zijn stuk te brengen. Schuttersveld moet hogerop. „Zo moet hij ook redeneren," besluit Janus, de oudste van een familie waarin voetbal (en met name Schuttersveld) een belangrijke rol speelt.

amateurs

Redactie: Arno Römgens *op zaterdag*

programma amateurvoetba[l]

Hoofdklasse C
EHC-TSC
Geldrop-Longa
Vinkenslag-BVV
Chevremont-Meerssen
SVN-Panningen
Wilhelmina'08-Venray
Halsteren-Margriet

Eerste klasse F
Hapert-RKONS
Heer-Miranda
Lindenheuvel-Waubach
Eijsden-Deurne
RKVCL-Limburgia
Roermond-Blerick

Tweede klasse A
Schuttersveld-RKVVL
Heerlen Sport-Polaris
Kolonia-LHBMC
Standaard-Quick'08
Heksenberg-Almania
SCG-Born

Tweede klasse B
Haslou-EVV
RKMSV-Belfeldia
Sittard-VVV'03
SVEB-Volharding
Veritas-De Ster
Tiglieja-FCV

Derde klasse A
GSV'28-Berg'28
Bunde-SVME
RVU-SC WVV'28
MKC-Scharn
Mheerder Boys-Caesar
Vilt-SV Hulsberg

Derde klasse B
Groene Ster-Minor
Passart-VKC
Coriovallum-Heerlen
Vaesrade-RKBSV
Buchten-Bekkerveld
Heilust-Obbicht

Derde klasse C
PSV'35-Swift'36
Merefeldia-SVM
DESM-FC Oda
Brevendia-RKSVO
Roosteren-Susteren
Rios'31-EMS

Derde klasse D
Sparta'18-SC Irene
RKDEV-MVC'19
Helden-Egchel
Venlosche B.-Vitesse'08
Wittenhorst-SV Meerlo
Baarlo-Meterik

Vierde klasse A
Maastrichtse B.-RKHSV
RKASV-Leonidas
Willem I-Rapid
Amicitas-Walram
Schimmert-RKBFC
Oranje B.-St.Pieter

Vierde klasse B
Keer-Gulpen
Vijlen-Lemirsia
Klimmania-Simpelveld
RKMVC-RKVVM
Wit Groen VC-Slenaken
Zwart Wit'19-Banholtia (zat.31/10)

Vierde klasse C
Centrum B.-RKSVB
FC Gracht-SCKR
Waubachse B.-KEV
Abdissenbosch-Weltania
FC Hoensbroek-SVK
RKTSV-KVC Oranje

Vierde klasse D
Susterse B.-Mariarade
Kluis-Amstenrade
Schinveld-Heidebloem
BVC'28-Voerendaal
RKDFC-NEC'92
Helios'23-Langeberg

Vierde klasse E
Urmondia-Holtum
Sanderbout-Stevensweert
OVCS-SVH'39
RKSVW-RKAVC
Armada-IVS
Linne-Thorn

Vierde klasse F
Leveroy-Haelen
Megacles-Beegden
RKVB-Victoria
RKESV-SVVH
KOC-Eindse B.
Moesel-Vesta

Vierde klasse G
Bevo-HBSV
Swalmen-Venlo
Koningslust-GFC'33
Quick B.'31-Boekoel
VCH-Reuver
RKSVN-KVC

Vierde klasse H
Stormvogels'28-Wanssum
Achates-EWC'46
Ysselsteyn-Swolgense B.
Lottum-SSS'18
Melderslo-Montagnards
IVO-Leunen

Oud-Fortunees voelt zich thuis bij Groene Ste[r]

Hub Pfennings op eigen benen

Van onze correspondent
ROB SPORKEN

SITTARD - Hij speelde vierentwintig jaar bij Fortuna Sittard en een korte periode in België, train[de] twee jaar de jeugd van Fortuna, w[as] vier jaar werkzaam bij Sittard e[n] staat dit seizoen voor het eerst a[ls] oefenmeester op eigen benen. Hu[b] Pfennings, 39 jaar oud en train[er] van derdeklasser Groene Ster. Hij [is] in het bezit van het diploma Oefe[n]meester II, maar het is niet waa[r]schijnlijk dat hij ooit als coach o[p] een hoog niveau te bewonderen z[al] zijn.

„Misschien zal ik ooit een nieuw[e] cursus gaan volgen, maar eigenlij[k] vind ik het wel goed zo," aldus Hu[b] Pfennings, die van mening is d[at] deze diploma's eigenlijk niet ve[el] voorstellen. „Er komt vanzelf ee[n] schifting. Als iemand niet capab[el] blijkt te zijn, wordt hij niet meer g[e]vraagd. Zo simpel is dat." Was get[e]kend: Hub Pfennings.

Instelling

Als voetballer was Pfennin[gs] iemand, die het moest hebben va[n] zijn instelling. Een prof in hart e[n] nieren. Aan die instelling schort h[et] bij amateurvoetballers wel ee[ns], weet ook hij: „Op zaterdag wordt e[r] in de zaal gespeeld, daarna vol[gt] een bezoek aan het café. Dat ik da[ar] niet altijd even blij mee ben is du[i]delijk.
Maar we mogen niet vergeten da[t] het amateurs zijn, dus in feite he[b] ik niet veel te eisen." Het nivea[u] van diezelfde amateurs valt he[m] reuze mee.
„Ik heb de beschikking over ee[n] jonge en technische ploeg. Daa[r]naast moet ik zeggen, dat ik al enke[] le goede ploegen heb gezien in on[ze] klasse."

Resultaten

Het lijkt erop, dat Pfennings me[t] zijn neus in de boter is gevallen b[ij] Groene Ster waar het hem uitste[]kend bevalt. Het is een ambitieu[ze] club, die bestuurlijk en organisato[]risch goed in elkaar steekt. Proble[]men heeft hij nog niet gekend.
„Bij elke vereniging lopen mense[n] rond die wat te zeggen willen heb[]ben. Daar moet je gewoon bove[n] staan. Ik bepaal nog altijd wi[e] speelt en wie niet," maakt hij duide[]lijk.

Een andere reden waarom een mo[]gelijk aanwezige vijfde colonne nie[t] van zich doet spreken, is dat de re[]sultaten momenteel goed zijn. He[t] eerste elftal staat met twee punte[n] achterstand op Minor op de tweede[] plaats. Pfennings is optimistisch[] wat betreft de mogelijkheden va[n] zijn team, maar wenst niet van d[e] daken te schreeuwen dat Groen[e] Ster kampioen zal worden. „We zul[]len in de bovenste helft meespele[n] en ook de nacompetitie moet haal[]baar zijn.
Als we zouden promoveren, zou dat wat betreft het voetbaltechnische aspect een goede zaak zijn. Ik denk namelijk, dat ons spel in de tweede klasse beter tot zijn recht komt," verklaart de trainer.

Zondag heeft Groene Ster de kans de eerste periode binnen te halen. Door de onnodige nederlaag tegen Obbicht moet echter wel met drie doelpunten verschil worden gewonnen van koploper Minor, die op bezoek komt. Hub Pfennings wil echter niet te ver op de zaken vooruit lopen. „Het belangrijkste is dat we winnen. Met hoeveel dat gebeurt maakt niet zoveel uit. Je promoveert niet door één wedstrijd te winnen."

● *Almania-trainer Hans Engbersen (links) met een deel van zijn selectie. Rechts spits Harrie Dreuning.* Foto: PETER ROOZEN

Broeksittardse club kan zich onderscheiden in tweede klasse A

Engbersen geeft Almania vorm

Van onze correspondent
MAARTEN DE KEVER

SITTARD - Twee jaar geleden moest het Broeksittardse Almania, destijds eersteklasser, na een langdurige strijd tegen de degradatie, het onderspit delven en genoegen nemen met een plaats in de tweede klasse A. Een klasse die het afgelopen jaar en, naar het zich laat aanzien, ook dit jaar opvalt door weinig verschil in kwaliteit tussen de ploegen onderling. Maar Almania kon zich tóch onderscheiden. Onder de nieuwe trainer Hans Engbersen handhaafde Almania zich in de top van het klassement. Ook dit seizoen doet Almania weer van zich spreken.

Na zeven wedstrijden heeft de ploeg negen punten en staat daarmee op de tweede plaats, achter Schuttersveld. Ze hebben maar één ding voor ogen en dat is promotie. „Maar dat zal om de dooie dood niet gemakkelijk zijn," aldus Engbersen. Er is in deze klasse geen uitschieter. Misschien waren wij dat wel geworden als de ploeg compleet gebleven was. Maar er zijn een aantal jongens vertrokken en ook een aantal nieuwe spelers hier komen voetballen, zodat je de ploeg opnieuw moet opbouwen. We kunnen niet meer het zelfde systeem spelen als vorig jaar, daar hebben we nu de spelers niet meer voor. En de automatismen zijn er ook weer gedeeltelijk uit, die moet je weer terugbrengen. Dat kost tijd. Daarom ben ik al vrij vroeg begonnen met trainen en ik vind dat het toch vrij redelijk gelukt is. Zeker als je bedenkt dat we de eerste drie wedstrijden gewonnen hebben. Dat betekent in feite dat je iets verder bent dan de andere ploegen," aldus de voormalig topscorer van Fortuna.

Spitsen

Almania heeft de laatste jaren amper van zich doen spreken op de amateurtransfermarkt. Een welbewuste keuze van de club. Toch is Engbersen er dit jaar in geslaagd twee spitsen naar Broeksittard te halen. Antoine Zeelen, een 21 jarige Monfortenaar, vorig jaar uitkomend voor RKSNA in de onderafdeling, „hij wordt een hele goeie," en Harrie Dreuning, een verhaal apart.

Want Dreuning voetbalde al eerder bij Almania. Als geboren Sittardenaar begon hij zijn voetbalcarrière bij Vrangendael (tegenwoordig Sittardia '80), speelde met Stadbroek tweede klasse en kwam vervolgens via Sweijckhuizer Boys bij Almania terecht. Vier jaar lang speelde hij voor de rood-wit-blauwen, maar op zijn dertigste, nu twee jaar geleden, hing hij de voetbalschoenen aan de wilgen.

„Ik was afgeschreven," vertelt hij over die periode. Er waren mensen binnen de vereniging die dachten dat ik geen waarde meer had voor Almania. Daarom ben ik toen gestopt. Heb twee jaar niets gedaan. Maar ben toch regelmatig hier komen kijken. Engbersen zag me geregeld en heeft me gevraagd of ik weer mee wou doen. En natuurlijk wil ik meedoen, want ik ben nog niet afgeschreven. Ik zal die mensen die dat toen dachten van het tegendeel overtuigen," aldus Dreuning. Voorlopig heeft hij het gelijk aan zijn zijde, want hij is topscorer van de tweede klasse A met 4 doelpunten. En dat kunnen er, wat hem betreft nog veel meer worden.

„We voetballen nog niet echt goed. Ik voel dat het veel beter kan. We moeten gewoon blijven vechten. Een periodetitel boeit mij niet. Aan het eind van de rit moet je een prijs pakken. Alleen dat telt."

Piet Baltus na vele omzwervingen 'thuis' bij FC Gulpen

Een globetrotter vindt zijn rust

● *Piet Baltus: „De jaren beginnen te tellen."* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Van onze correspondent
LEO JASPERS

VIJLEN - Hij is amper honkvast, nooit te beroerd om een eigen mening te ventileren, gezegend met voetbaltechnische vaardigheden en hij beschikt over een prima spelinzicht. Af en toe gaat hij wel eens verbaal door het lint, als een scheidsrechter verzuimt een te hard spelende verdediger tot de orde te roepen. Ziehier een profielschets van de 32-jarige in Vijlen geboren en getogen Piet Baltus, die thans al zes jaren op rij (een unicum voor zijn doen), de kleuren van FC Gulpen verdedigt.

Piet Baltus kan zijn geliefkoosde spelletje maar niet vaarwel zeggen al voorspelt hij al jarenlang aan het einde van weer een seizoen de schoenen aan de overbekende kapstok te hangen. Piet: „De jaren beginnen te tellen. Ik heb inmiddels een gezin met twee kinderen en zie er best wel eens tegenop om weer naar de training te moeten of een hele zondag onderweg te zijn. Dat kost immer meer moeite. Gelukkig heb ik bij FC Gulpen in de persoon van Paul Coenen een trainer gevonden die daar begrip voor heeft. Hij laat mij mijn gang gaan, tolereert het als ik al eens een training laat schieten en beoordeelt mij slechts op mijn competitieprestaties. Bij zulk een benadering voel ik mij in mijn element en presteer ik ook optimaal." Deze voetbalvisie blijkt ook debet aan het niet clubhonkvaste karakter van Piet. Piet moet zich lekker in z'n jasje voelen en dat kan hij alleen maar als hij naast een goed stel kameraden, een trainer aantreft die hem slechts beoordeelt op zijn voetbalprestaties. Zo voetbalde hij achtereenvolgens bij Vijlen, SV Berg, weer Vijlen, SVK, RKMVC, Plombières, opnieuw Vijlen en FC Gulpen.

Zijn broer Wiel stond aan de basis van zijn voetbalglobetrottersbestaan. Als trainer van SV Berg trok hij Piet mee. Toen Piet daarna ook nog de helaas veel te vroeg overleden trainer Piet Lenders op z'n weg vond was hij 'verkocht'. Piet Baltus was nauwelijks uit diens kielzog weg te slaan. Het duo paste perfect bij elkaar. Waar Piet Lenders trainde dook vroeg of laat ook Piet Baltus als speler op. Zo belandde het tweetal uiteindelijk in Gulpen, waar Piet dus inmiddels al zes jaar actief is.

Piet Baltus: „Hier voel ik mij heel goed thuis. Ik ben in mijn voetballeven slechts één keer kampioen geworden en dat is hier in Gulpen. Bij Zwart Wit tekende ik in het seizoen '88/'89 na een 2-2 ruststand voor 2-3 en 2-4 waardoor het kampioenschap een feit werd. Dat zal ik nooit meer vergeten." Piet wil liefst niet meer herinnerd worden aan zijn buitenlandse trip naar Plombières. Ofschoon hij bij deze Belgische dorpsclub slechts zes keer opdraafde, spreekt hij van een regelrechte ramp. Piet trof er kleedaccommodaties aan waar varkens zich niet zouden rondwentelen en werkte er wedstrijden af onder het motto: 'Schoppen troef'.

Gefrustreerd gooide hij in een pril stadium de handdoek en kwam hij op hangende pootjes weer in het Limburgse voetballand terug. Piet ziet FC Gulpen dit jaar bij de topvier in 4B finishen, vindt Simpelveld de zekere kampioen, denkt dat SV Slenaken boven zijn stand leeft en dicht Lemirsia promotiekansen toe. Voor de rest zijn de onderlinge krachtsverhoudingen in de van zuidoosthoekderby's bol staande klasse uiterst gering. Intussen verdeelt Piet de tevens een begenadigd zaalvoetballer is (bij Marathon) zijn aandacht tussen het veld en zaalvoetbalgebeuren. Op maandagavond zit hij als coach langs de kant bij zaalvoetbalvereniging Gulpen. En niet zelden stapt hij nog wel eens even binnen de lijnen om bepaalde zaken recht te zetten. Heeft Piet aspiraties om in de voetsporen van broer Wiel als trainer te treden? Piet Baltus: „Nee, daar ben ik geen type voor. Daar zal ik nooit aan beginnen!"

SVN houdt leider Geldrop in vizier

Van onze correspondent
HENK SPORKEN

HEERLEN – Na zeven speeldagen heeft leider Geldrop in de amateurhoofdklasse een voorsprong van vijf punten. Achter de koploper zijn de onderlinge verschillen erg klein. Tussen de nummers twee (Panningen) en elf (EHC) bedraagt de kloof slechts drie punten. Troosteloos onderaan staat Vinkenslag, dat morgen thuis aantreedt tegen BVV.

Voor de Maastrichtenaren is het vijf voor twaalf. Bij een nieuwe nederlaag wordt de situatie voor de geelzwarten reeds in een vroeg stadium vrijwel uitzichtloos. In Nieuwenhagen is de wedstrijd tussen de subtoppers SVN en Panningen.

Trainer Wim Logister van SVN verwacht een uiterst gemotiveerde thuisclub. „Het gaat erom in het spoor van Geldrop te blijven.

De bekernederlaag tegen Standaard is misschien wel gunstig geweest. Nu weet iedereen tenminste dat er zonder strijdlust geen eer valt te behalen."

Chevremont, dat afgelopen zondag een fraaie zege behaalde bij EHC, ontvangt het nog steeds ongeslagen Meerssen. Coach Theo Caenen van Chevremont is optimistisch. „Het zelfvertrouwen is gegroeid. De spelers hebben het gevoel dat ze iets in hun mars hebben. Als de motivatie opnieuw honderd procent is, zie ik wel degelijk winstkansen."

Piet Hermans, trainer van EHC, was na afloop van de wedstrijd tegen Chevremont woedend. Over het duel tegen TSC in Hoensbroek is hij kort en bondig: „De heren hebben het publiek in de kou laten staan. Zij zullen er via goede prestaties zelf voor moeten zorgen dat de toeschouwers terugkeren naar het sportpark. Dat is niet mijn taak."

In de eerste klasse geldt de wedstrijd tussen het als vierde geklasseerde Eijsden en leider Deurne als topper. De Brabanders die drie punten meer op hun conto hebben staan, wacht in Eijsden een warm onthaal. Zorgt Eijsden inderdaad voor een stunt, dan kan het debuterende Lindenheuvel bij winst thuis tegen Waubach de nieuwe leider worden.

Nieuw project jeugdvoetbal

MAASTRICHT – Bijna duizend kaderleden uit het jeugdvoetbal in Midden- en Zuid-Limburg hebben ingeschreven voor de presentatie van het nieuwe jeugdvoetbalproject van MVV, dat maandagavond in en rond De Geusselt wordt gepresenteerd. Het recente initiatief van MVV is een vervolg op 'De Jeugdwijzer', een plan met praktische tips voor jeugdleiders en -trainers, dat inmiddels bij meer dan vijfhonderd clubs in heel Nederland wordt gebruikt.

Het initiatief is in handen van MVV-hoofdtrainer Sef Vergoossen en hoofd jeugdopleiding Tjeu Seeverens van de Maastrichtse club. Na het succes van 'De Jeugdwijzer' acht het duo de tijd rijp met een vervolg te komen. Daartoe zal MVV het jeugdvoetbalproject presenteren, waarmee de Maastrichtse club de komende maanden langs tal van amateurvelden zal trekken.

Per activiteit kunnen honderd jeugdspelers en -trainers deelnemen. Het project bestaat uit vijftien twintig oefenvormen, die door trainers en spelers van MVV zullen worden gedemonstreerd.

Eerste indruk

Om de jeugdkaderleden een eerste indruk te verschaffen over het nieuwe project, zijn maandag vanaf 18.30 uur in De Geusselt bijna duizend in het jeugdvoetbal werkzame trainers en begeleiders uitgenodigd. Zij kunnen onder meer getuigen zijn van drie demonstraties. Naast het eigen jeugdvoetbalproject van MVV zijn dat een demonstratie van basistechnieken door oud-Ajaxvoetballer Gerrie Mühren en de jeugdtraining volgens de KNVB-visie door bondscoach Bert van Lingen.

Afsluitend zullen de bijna duizend jeugdkaderleden deelnemen aan een anderhalf uur durende forumdiscussie met als thema 'Jeugdvoetbal: willen we vooruit?'.

MVV gemotiveerd tegen Cambuur • Roda JC met Nascimento

Fortuna: hoop doet leven

Van onze verslaggevers

SITTARD – Ondanks het feit dat Fortuna Sittard uit de afgelopen negen competitieduels slechts één punt heeft behaald, blijft trainer Chris Dekker uitgaan van de eigen capaciteiten van zijn ploeg. Voor het treffen met Sparta, vanavond om 20.00 uur in de ondanks de regenval van de afgelopen dagen weer bespeelbare Baandert, zal Dekker de strategie van Fortuna niet wijzigen. „Wij hebben een ploeg die aanvallend is ingesteld en wij zullen onze aard voor eigen publiek niet verloochenen."

Gemakkelijk zal Fortuna het niet krijgen tegen Sparta, want de Rotterdammers hebben nog niet verloren dit seizoen. „En wij hebben nog niet gewonnen. Dus wordt het de hoogste tijd dat we de rollen eens gaan omdraaien," aldus de Sittardse oefenmeester.

Dekker kan vanavond weer beschikken over de diensten van Roy van den Heuvel, die vorige week in het treffen met Go Ahead Eagles een kuitspierblessure opliep. Verdediger Paul Janssen ontbreekt wegens een schorsing. Dominiek Vergoossen en Jos Mordang zijn nog herstellende van enkelblessures.

Zelfvertrouwen

MVV kan vanavond met een overwinning voor eigen publiek (aftrap 19.30 uur) tegen het pas gepromoveerde Cambuur een succesvolle week afsluiten. De winst bij RKC en de bekeroverwinning tegen Veendam hebben bewezen dat de Maastrichtenaren overlopen van zelfvertrouwen.

Hoewel Cambuur op de ranglijst een bescheiden veertiende plaats inneemt, heeft MVV-trainer Sef Vergoossen zijn spelers op het hart gedrukt te waken voor onderschatting. „Het is een ploeg waartegen we negentig minuten uiterst gemotiveerd bezig moeten zijn. Cambuur heeft me in de uitwedstrijd tegen Ajax in positieve zin verrast. Dat was ook het geval tegen PSV en Roda JC." Door het aantrekken van de fysiek sterke voorstopper Brouwer en de snelle spits Hauser is Cambuur in de breedte alleen maar sterker geworden.

Zorgen

Het superioriteitsgevoel van de MVV'ers dat in het bekerduel tegen Veendam overheerste, baart trainer Vergoossen zorgen. „Dit is ook iets nieuws voor ons. Het hoeft helemaal niet slecht te zijn, maar dan moet je er wel op een goede manier mee weten om te gaan. We hadden tegen Veendam gewoon drie keer moeten scoren. Je kon ook goed aan de houding van mijn spelers zien dat ze zich niet druk maakten over de gemiste kansen. Dat heb ik met de groep nog eens goed doorgesproken."

Vergoossen kan vanavond nog geen beroep doen op de geblesseerde Maurice Hofman. Of Robbie Delahaye er vanaf de aftrap bij zal zijn, hangt af van het advies van de medische staf.

Rentree

De afwezigheid van David Nascimento, de voorstopper die afgelopen woensdag in de bekerontmoeting tegen TOP wegens een enkelblessure node werd gemist bij Roda JC, is slechts van korte duur geweest. Vanavond, maakt de Portugees in Tilburg tegen Willem II zijn rentree in het hart van de Kerkraadse verdediging. Gisteren trainde Nascimento weer volop met de groep mee. „Hij staat in Tilburg in elk geval weer in de basis," aldus trainer Adrie Koster.

De Roda JC-oefenmeester verwacht een heel ander Roda dan tegen TOP. „De hele ploeg wil zich revancheren voor de afgang in Oss," aldus Koster. „Over TOP hebben we het niet meer gehad. Nu telt weer de competitie en daarin wacht ons de komende weken een aantal lastige duels. We zullen in Tilburg dus goed voor de dag moeten komen."

Vorig seizoen wonnen de Kerkradenaren met 2-0 in het stadion waar nu oud-Roda JC-trainer Jan Reker werkzaam is. „Voor dat resultaat teken ik natuurlijk onmiddellijk," vindt Koster, die – voordat hij naar Kerkrade verkaste – werknemer was bij Willem II. „Vorig jaar speelden we in Tilburg zeker geen goede wedstrijd. We hadden toen niet te klagen over geluk. Dit keer willen we in elk geval ook goed voetbal laten zien."

Dat zal opnieuw moeten gebeuren zonder de meerdere weken geblesseerde Max Huiberts, Michel Broeders en René Trost.

VVV compleet

VVV kan na het slopende bekerduel tegen Ajax toch weer over een complete selectie beschikken. Ook doelman John Roox en verdediger Roger Polman, die vlak voor tijd bij een onderlinge frontale botsing groggy gingen, zijn inzetbaar tegen NEC. Trainer Frans Körver: „De Nijmeegse club is een moeilijk te bestrijden tegenstander. Mijn spelers kunnen tegen zo'n stugge ploeg bewijzen dat ze op het goede spoor zitten." Körver geeft de voorkeur aan Driessen boven Piqué, omdat Jay Driessen zijn invalbeurt tegen Ajax bekroonde met twee treffers.

● *Fortunees Roy van den Heuvel, die zich hier met de bal aan de voet een weg zoekt tussen de Vitesse-spelers Theo Bos (links) en Martin Lamers, is vanavond weer inzetbaar.* Foto: PETER DRENT

Mountainbikers in Sint Geertruid

SINT GEERTRUID – Morgen is in Sint Geertruid de jaarlijkse mountainbiketocht. De lengte van het parcours is 45 kilometer. Inschrijven vanaf 8.30 tot 10.00 uur in het gemeenschapshuis van Sint Geertruid.

sport in cijfers

TAFELTENNIS

Lignano. Open Italiaanse kampioenschappen. Mannen dubbelspel, eerste ronde: Keen/Heister-Saive/Podpinka 21-17 21-14. Tweede ronde: Keen/Heister-Carlsson/Von Scheele 21-12 22-24 19-21. Vrouwen dubbelspel, eerste ronde: Homan/Muller-Januszyk/Mikijanic 21-12 16-21 21-12, Vriesekoop/Svensson-Schneider/Busin 21-13 21-14, Noor/Keen-Burg/Knecht 21-10 21-12. Tweede ronde: Homan/Muller-Batorfi/Toth 12-21 21-23, Vriesekoop/Svensson-Batinic/Susilo 21-23 21-10 16-21, Noor/Keen-Jurinec/Sikoranja 12-21 21-16 14-21. Vrouwen enkelspel, eerste ronde: Noor-Susilo 17-21 21-11 21-17 21-13. Tweede ronde: Noor-Nemes 22-24 18-21 21-17 21-14 11-21; Homan wegens ziekte niet in enkelspel. Mannen enkelspel, eerste ronde: Hiester-Stoijanov 21-14 14-21 22-20 21-16, Keen-Schauss 21-5 21-8 21-14.

TENNIS

Stockholm. Mannen, 2,2 miljoen gulden. Tweede ronde: Forget-Enqvist 7-6 6-3. Kwartfinales: Sampras-Korda 7-6 5-7 6-3, Forget-Holm 7-5 6-7 7-6.
San Juan. Vrouwen, 250.000 gulden. Tweede ronde: Pierce-Reinach 6-3 7-5, Graham-Babel 6-0 6-3, Arendt-Werdel 6-3 6-7 7-5, Raymond-Gavaldon 6-4 6-4. Kwartfinales: Ivanisevic-Becker 7-5 6-4.

GOLF

Tojo. Mannen, 2,8 miljoen gulden. Stand na tweede ronde: 1. Kase 135 slagen, 2. Naomichi Ozaki, Makino 136, 4. Senior 138, 5. Nakajima, Shigenobu, Yuhara en Ishii 139.

BILJARTEN

Gent. Tweede toernooi wereldbeker driebanden, eerste ronde: Mano-Koen Ceulemans 3-1 (15-13 15-7 14-15 15-11/ 1,255-1,000). Achtste finales: Caudron-Burgman 3-0 (15-14 15-8 15-14/ 1,184-1,000), Dielis-Weingartner 3-1 (15-13 11-15 15-3 15-10/1,333-1,000), Sang Lee-Havermans 3-2 (14-15 15-10 15-3 13-15 15-4/1,565-1,044), Ceulemans-Habraken 3-0 (15-11 15-9 15- 13/ 1,285-0,970), Verelst-Mano 3-2 (6-15 15-8 11- 15 15-8 15-10/1,169-1,056), Jaspers-Valentijn 3- 1 (15-14 10-15 15-12 15-10/ 0,964-0,910), Kobayashi-Blomdahl 3-0 (15-6 15-6 15-13/1,956-1,190). Voorlopig programma kwartfinales: Jaspers-Dielis, Sang Lee-Caudron, Ceulemans-Verelst.

Wijchen. Grand Prix bandstoten, tweede ronde, Groep A: Van Silfhout-Hoekstra 100-65 (20), De Bruijn-Van de Boogaard 85-100 (21). Groep B: Bongers-Tull 100-66 (19), Boer-Klok 100-100 (43). Groep C: Tilleman-Adrichem 88-100 (11), Gerrits-Ter Braak 100-100 (33). Groep D: Knoors-Polman 82-100 (15), Van Dijk-Van Peer 88-100 (24)

Represaille wegens transfer naar Duitsland

Wassen uit selectie gestoten

Van onze correspondent

HEERLEN – Rogier Wassen is met onmiddellijke ingang uit de nationale tennisselectie gezet. Bondscoach Stanley Franker heeft dat besluit genomen, omdat hij het er niet mee eens is dat Wassen competitie gaat spelen voor de Rochusclub in Düsseldorf.

Toch zal Wassen, die nationaal jeugdkampioen is, Nederland mogen vertegenwoordigen bij verschillende evenementen. Van 24 tot en met 29 november doet het Bornse talent mee aan het jeugdtoernooi in Avignon waar de beste tennissers tot en met zestien jaar in actie komen. De bond heeft hem ook gevraagd zich beschikbaar te houden voor het officieuze wereldkampioenschap voor jeugdspelers, de Orange Bowl, en het voorbereidende toernooi op de Continentalcup.

SLTC-speler Henk Boekema heeft zich voor de halve finales van het Rijnkom A-toernooi in Renkum geplaatst. De Sittardenaar, die via de kwalificatie doordrong tot het hoofdschema, begon met een nipte 3-6; 6-4; 7-6 (7-4) zege op de Hagenaar Elmar Gerth. In de kwartfinales tegen de Hilversummer Maharisj Papilaya had hij drie sets (3-6; 6-4; 6-2) nodig voor de overwinning. In de halve finales speelt hij tegen de Arnhemmer Marco Marron.

Sjeng Schalken is negenenzestig plaatsen op de nationale Mitsubishi-ranglijst gestegen. De Kinrooienaar staat nu zesendertigste geklasseerd. Hij heeft zijn plaats te danken aan de bonuspunten die hij voor zijn plaats op de ATP-wereldranglijst heeft gekregen.

● *Door het uitstapje naar de Duitse tenniscompetitie is Rogier Wassen zijn plaats in de nationale selectie kwijt.* Foto: JAN-PAUL KUIT

Programma betaald voetbal

fortuna-sparta

Vanavond 20.00 uur
Scheidsrechter Schaap

mvv-cambuur

Vanavond 19.30 uur
Scheidsrechter Van Vliet

willem II-roda jc

Vanavond 19.30 uur
Scheidsrechter Schuermans

Morgen 14.30 uur
Scheidsrechter Kloeg

'Ik heb als spits meer in huis dan Kieft'

DOOR ALBERT GEESING

ENSCHEDE – Hij wil geen kwaad woord horen over Spitz Kohn, noch over Theo Vonk of Rob Baan. „Maar als ik toch moet kiezen, zeg ik Louis van Gaal. Onder hem heb ik het fijnste gewerkt". Ronald de Boer ziet het ineens weer helemaal voor zich, z'n juniorentijd in de Watergraafsmeer. „Van Gaal zei altijd: ik weet niet wat het met jou is Boer, maar ik word een top-trainer. En als ik hier wegga, neem ik jou mee". Het liep allemaal net even iets anders. Van Gaal werd hoofdtrainer bij Ajax toen Ronald de Boer al hoog en droog in Enschede zat, bij FC Twente. „Als ik toen had geweten dat Leo Beenhakker zou vertrekken en dat Van Gaal de baas zou worden, was ik nog een jaartje bij Ajax gebleven. Daar ben ik heel eerlijk in. Van Gaal zette meteen Jonk en Kreek in; ik denk dat ik onder hem ook wel een kans had gemaakt".

Niet echter onder Beenhakker. In hem, de bij Real Madrid gestrande en bij Grasshoppers neergestreken blaaskaak, had de tweelingbroer van Ajacied Frank geen greintje vertrouwen. Nog steeds niet trouwens. „Op die man was geen peil te trekken. Hij speelde altijd theater en", verslikt hij zich bijna in z'n eigen woorden, „hij was bovendien niet eerlijk. Niet naar buiten toe en af en toe ook niet naar de spelers".

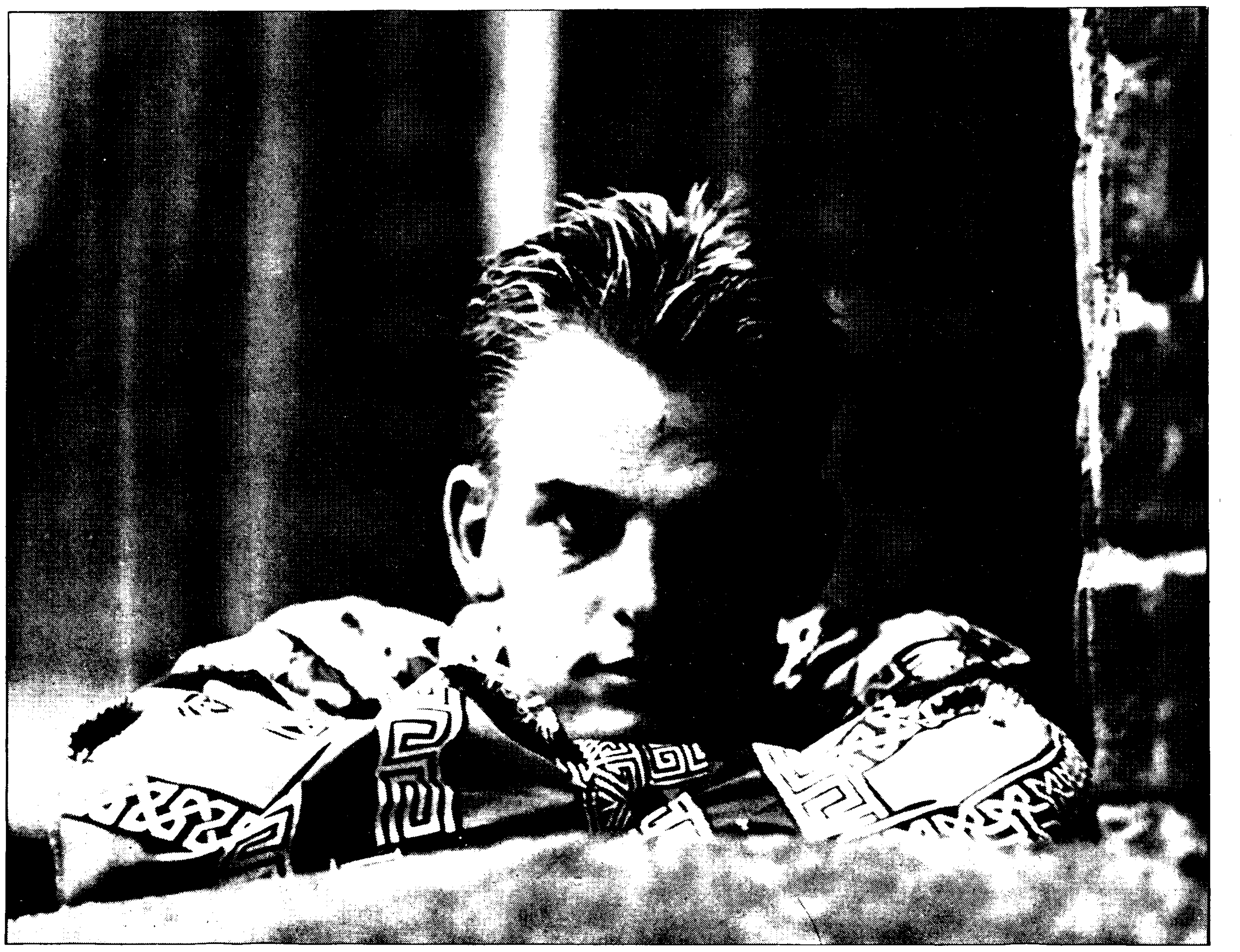
Zijn zelfvertrouwen leed zichtbaar onder het zwabberbeleid van 'Don Ballon'. „Als je in het veld stond, had je bij Beenhakker altijd het gevoel dat je geen fout mocht maken. Anders stond je meteen weer in de derde rij. En moest je weer een tijd wachten voor je aan de beurt kwam. Dat is gewoon geen lekker gevoel. En is ook niet goed voor je ontwikkeling als voetballer, denk ik. Je krijgt pas zelfvertrouwen als je fouten mag maken zonder dat het meteen je plaats kost".

Topper

Nee, geef hem dan maar Cruijff, Van Gaal of Baan. Het zijn trainers naar z'n hart. Of z'n vader, 'aan wie Frank en ik ontzettend veel te danken hebben'. Hij meent het oprecht. „M'n vader zou een topper zijn geworden, zegt-ie altijd. Maar dat zeiden ook anderen van hem. Door twee zware blessures is het er alleen nooit van gekomen". En droeg pa z'n sportieve ambities over op de tweeling. „M'n vader was linksbuiten, maar wel tweebenig. Daar heeft hij bij ons altijd op gehamerd".

„Hij was onze trainer bij de D-tjes en de C-tjes, hij was altijd heel streng voor ons. Bij de Zouaven hebben we de B-jeugd overgeslagen en gingen we vanuit de C regelrecht naar de A-jeugd. Dat wilde m'n vader zo, hij vond dat we onder weerstand moesten spelen. In dat seizoen hebben we geloof ik vier wedstrijden gewonnen, maar achteraf is dat een goede zet geweest". Toen al had Ajax de getalenteerde tweeling uit Lutjebroek in het vizier, maar hield pa de poot stijf omdat Ajax niet de reiskosten wilde betalen. „Ze vonden dat je blij moest zijn dat je bij Ajax mocht voetballen. Dat was een eer. Twee jaar later kreeg m'n vader wel de reiskosten vergoed".

Als A-junior mocht hij al meetrainen met de 'grote jongens'. En maakten de 'Boertjes' voor het eerst kennis met Cruijff. Onder hem maakte Ronald z'n debuut in Ajax-1, tegen PEC Zwolle. „Cruijff douwde me echter gewoon weer terug in A-1, maar zorgde er wel voor dat ik een driejarig A-contract kreeg. Ik heb hem maar kort meegemaakt, toch heb ik veel van Cruijff geleerd. Hij nam me gelijk apart en vertelde me dat er heel wat mensen op me af zouden komen, maar dat ik mij het hoofd niet op hol moest laten brengen. Ik moest van hem ook altijd de schoenen kiezen die mij het lekkerste zaten. En niet denken: ik kan vijfduizend gulden krijgen, dan neem ik die schoenen maar. 'Dat geld komt later wel' zei hij altijd".

● *Ronald de Boer: „Op Leo Beenhakker was geen peil te trekken. Die speelde altijd theater en was bovendien niet eerlijk."*

Foto: CHAREL VAN TENDELOO

Gevecht

Na een jarenlang gevecht om een basisplaats ging hij vorig jaar zomer in op de aanbieding vanuit het Diekman. „Dat heb ik heel bewust over nagedacht. Ik wilde als voetballer meemaken wat er in een wedstrijd gebeurde, die kans krijg ik nu. In een ander shirt maar tegen dezelfde tegenstanders. Twente is een club, die altijd meedraait in de top. Dat leek me wel wat. Hier krijg ik de kans te laten zien dat ik het wel kan. Nu voel ik ook niet meer de druk in de nek die ik bij Ajax had. Bij Twente krijg ik de kans te groeien en dat geeft zelfvertrouwen. Ik speel nu ook steeds beter en slimmer".

„Of Ajax mij kwijt wilde? Dat denk ik niet. Ze gaven me een tweejarig contract, dat doen ze niet als ze je al afgeschreven hebben. Ik speel nu 34 wedstrijden en daar leer ik gewoon ontzettend veel van. Meer in elk geval dan in het tweede van Ajax. Zoals ik nu voetbal, weet ik dat ik de strijd met Pettersson gemakkelijk aan had gekund. Ik ben geen Bergkamp of Van Basten, die hebben iets meer laten zien en zijn constanter. Maar als ik zo doorga, kan ik een betere spits worden dan Kieft. Ik heb meer in huis dan hem, denk ik".

Introvert

Dat is ferme taal voor een speler, die in het Amsterdamse circuit jarenlang is afgeschilderd als 'een voetballer zonder verhaal', wat introvert en afstandelijk. Het tegendeel is waar. In het beschutte Twentse land ontwikkelt hij zich tot een zelfbewuste voetbalprof. Lekker eigenwijs, met geloof in eigen kunnen. „Ik weet alles beter, dat klopt. Maar ik denk dat ik het ook best vaak goed zie. Maar ik wil altijd het laatste woord hebben. Als het goed gaat is dat geen probleem". Zelfkritiek is hem niet vreemd. „Dat heb ik van huisuit meegekregen. M'n vader haalde altijd eerst de minpuntjes aan, pas daarna de goede dingen. Tegen Go Ahead maakte ik twee goede goals en was het gelijk hosanna. Terwijl ik tegen Groningen en Utrecht veel beter speelde, maar toen alleen niet scoorde".

Hij maakt er geen geheim van dat het tussen hem en Youri Mulder beter klikt dan met Prince Polley. „Youri en ik spelen samen iets slimmer. Hij vult het gat op waar ik weg ben, Polley kijkt vaak niet waar ik loop. Hij zit tactisch nog niet op het niveau van Youri. Maar Polley staat er altijd, dat is zijn voordeel. In de 'zestien' is hij gewoon heel gevaarlijk. Als je hem bezig ziet, denk je: die kan er helemaal niks van. Maar het andere moment puntert hij de bal in het kruis. Dat is Polley. Hij kan zeven keer over een bal heenmaaien, maar hij blijft knokken. Daar heb ik enorm veel respect voor. Ik zal hem daarom ook nooit laten vallen".

Ajax

Ronald de Boer heeft het hoofdstuk-Ajax definitief afgesloten en ziet wel wat de toekomst brengt. „Ik schiet er niks mee op als ga denken: waar Pettersson staat, daar had ik ook kunnen staan. Nu moet ik me concentreren op Twente en zorgen dat ik een goed seizoen draai. Wat er daarna komt, zien we dan wel weer. Ik heb pas acht goede wedstrijden gespeeld, dat moeten er tenminste 30 worden. Spitsen hebben vaak pieken en dalen, daarom moet ik nog meer van mezelf eisen. Ook naar het publiek toe".

„Daar heb ik het vaak met Vonk en Spelbos over gehad. 'Je kunt verschrikkelijk goed voetballen', zei Spelbos altijd, 'maar met niks doen kom je er niet'. Ik moet werken, dat vergat ik vorig jaar wel eens. Vonk zei wel eens tegen me: 'Ik snap niet waar jij je met zo'n rijke schoonvader zorgen om maakt. Maar daar denk ik niet aan. Het is mooi meegenomen en af en toe best wel leuk, maar meer niet. Ik wil de top halen, dat is het enige wat nu voor mij telt. En wat is er nou mooier dan het zelf te verdienen?".

Het vertrek van Arthur Numan speelde hem in de kaart. „Ik kan heel goed met Arthur overweg, maar ik vond het helemaal niet zo erg dat hij naar PSV ging. Hij is ook een eisende speler, die altijd de bal wil hebben. Hij liep te vaak het gat dicht. Met Arts erbij kom ik nu veel beter tot m'n recht en hoef ik het niet meer in m'n eentje te doen. Dat is ook het grote verschil bij Twente tussen toen en nu. En Hoogma natuurlijk. Hij is een beest, gewoon een killer. En die hadden we nou net nodig. Vorig seizoen kregen we te vaak lullige goals tegen en werd er af en toe op amateurniveau verdedigd. Er staat nu een team dat bereid is samen te bikkelen. Dan blijkt dat het ook buiten het veld klikt. Vonk was echt een hele goede trainer, maar ik denk dat Baan de juiste snaar heeft geraakt. En die kon Vonk niet meer vinden".

'Kritiek mag van mij, maar ik laat me niet meer beledigen'

Uilenberg kampioen kaartentrekker

Van onze verslaggever

ENSCHEDE – Roelof Luinge heeft de naam, maar geen scheidsrechter in de eredivisie strooit dit seizoen zo kwistig met kaarten als Jaap Uilenberg. In de zeven ontmoetingen die hij tot nu toe floot, vlogen niet minder dan 35 spelers op de bon, zag er een meteen rood en haalden vijf spelers het einde van de wedstrijd niet. Legt de top-arbiter uit Losser (42) nou op elke slak zout, is er iets mis met de gedragscode onder de voetbalprofs of hanteert hij als enige consequent de richtlijnen? Het 'gele gevaar' uit Losser geeft zelf het antwoord.

De tijd dat Jaap Uilenberg zich liet beïnvloeden door het publiek, 'die tijd is allang voorbij'. Maar ook spelers, die menen hem uit te kunnen maken voor alles wat mooi en lelijk is, zijn dit seizoen bij hem aan het verkeerde adres. „Het is tegenwoordig mode om tegen elke harde beslissing te gaan te zeuren. Of het nou een doelpunt is, een strafschop of een gele kaart". Dat werd hem te gortig.

De scheldpartijen hingen hem ineens mijlenver de keel uit. Van het ene moment op het andere trok hij een streep. Tot hier en niet verder. Dat was eind vorig seizoen. Met de belangen die op het eind van de competitie op het spel staan, vond hij het alleen een slecht moment om meteen het roer om te gooien. „Maar toen al heb ik tegen mezelf gezegd: in het nieuwe seizoen pik ik het niet meer. Zonder nou op elke slak zout te leggen".

De Tukker handelt er ook naar. „Spelers mogen van mij best kritiek hebben, dat accepteer ik nog steeds, maar ik laat me niet meer beledigen". Dus kon Edwin Overmars subiet inrukken toen hij Uilenberg in Tilburg uitschold voor 'Mongool'. De aanvaller van Go Ahead Eagles overschreed de grens, die Uilenberg voor zichzelf heeft getrokken. „De scheidsrechters", trekt hij ook zelf het boetekleed aan, „hebben het in de loop der jaren veel te ver laten komen. Daar hebben niet alleen Reygwart (goede tweede achter Uilenberg - red) en ik last van, maar alle scheidsrechters".

„Het zijn altijd dezelfde trainers en meestal dezelfde spelers", kent Uilenberg z'n pappenheimers, „die verbaal over de schreef gaan". En die na afloop de scheidsrechter de zwarte Piet toeschuiven. De invloed van trainers op het gedrag van spelers is onmiskenbaar, zegt-ie. „Daar zou een bestuur paal en perk aan moeten stellen, dat gebeurt te weinig. De ophef na afloop van Willem II-Go Ahead vind ik nog steeds volstrekt belachelijk. En dan zo'n kop in de krant, 'Die Uilenberg is echt gek', wat denk je daarvan? Daar lig ik niet wakker van, maar m'n kinderen wel. Die hebben geen leuke schooldag gehad, kan ik je verzekeren".

Dat zou een reden kunnen zijn de teugels te laten vieren, Uilenberg peinst er echter niet over. „Iedereen zegt nu dat ik anders ben gaan fluiten, maar dat is onzin. Ik heb alleen een grens getrokken, voor de rest ben ik nog steeds dezelfde Jaap Uilenberg. En beoordeel ik overtredingen nog steeds op dezelfde manier als een paar jaar geleden. Ik hou me nu alleen heel consequent aan de richtlijnen en ben niet van plan van die lijn af te wijken. De FIFA heeft bepaald dat je geel moet geven voor tijdrekken of het wegtrappen van de bal. Daar hou ik mij aan". Uilenberg noemt het 'een waanidee' dat de scheidsrechters aan het begin van deze competitie zouden zijn volgestopt met instructies. „Dat is niet aan de orde. Ik loop bovendien al zo lang mee dat ik me heus niet meer gek laat maken door instructies. Ze verwachten in Zeist van ons alleen dat we consequent de regels hanteren". Hij vindt dat een goede zaak. „Als Bergkamp een mooie goal maakt, proberen ze dat de volgende week in het amateurvoetbal uit. Met de arbitrage ligt dat precies zo. De scheidsrechters in de top hebben een signaalfunctie. Als wij al gaan sjoemelen met de regels, moet je eens kijken hoeveel een scheidsrechter in het amateurvoetbal over zich heen krijgt".

● *Jaap Uilenberg: „Ik heb een grens getrokken."*

Foto: DIJKSTRA

Met John Blankenstein en Mario van der Ende behoort Jaap Uilenberg tot de top-drie in ons land. Hij is inmiddels een bekende verschijning op de Europese velden. „Het buitenland is voor ons vaak een verademing. Als je ziet hoe daar in het veld met scheidsrechters wordt omgegaan en als je dat vergelijkt met ons land, dat is een verschil van dag en nacht. In de loop der jaren hebben wij hier dingen geaccepteerd, die in het buitenland ondenkbaar zijn. En neem nou van mij aan dat wij in het buitenland net zo fluiten als in Nederland. Je hebt een bepaalde stijl en die kun je niet ineens veranderen. Over anderhalve week fluit ik Torpedo Moskou-Real Madrid. Dat is een topwedstrijd en die krijg je niet zo maar".

Uilenberg is overtuigd van de kwaliteit van het vaderlandse arbiterskorps. Hij noemt het een goede groep, die de vergelijking met het buitenland glansrijk kan doorstaan. „Maar je moet ook eerlijk zijn. Een voetballer speelt geen 30 goede wedstrijden, voor een scheidsrechter ligt dat net zo. Maar als dat niet meer mag, dan weet ik het niet meer. Het is alleen beroerd voor de club die het treft, dat is waar".

Een extra moeilijkheidsfactor vormt de televisie. „De strijd met de camera verlies je altijd". Uilenberg heeft daar geen moeite mee. „Als op reële gronden een speler aan de hand van tv-beelden wordt gestraft voor slaan, spugen of schoppen, juich ik dat alleen maar toe. Wat zich achter mijn rug afspeelt, kan ik onmogelijk beoordelen. Het is natuurlijk nooit leuk", erkent hij grif, „als je op fouten wordt betrapt. Maar ook daar moet je mee leren omgaan. Dat is een proces en daar wordt nu in de opleiding veel aandacht aan besteed".

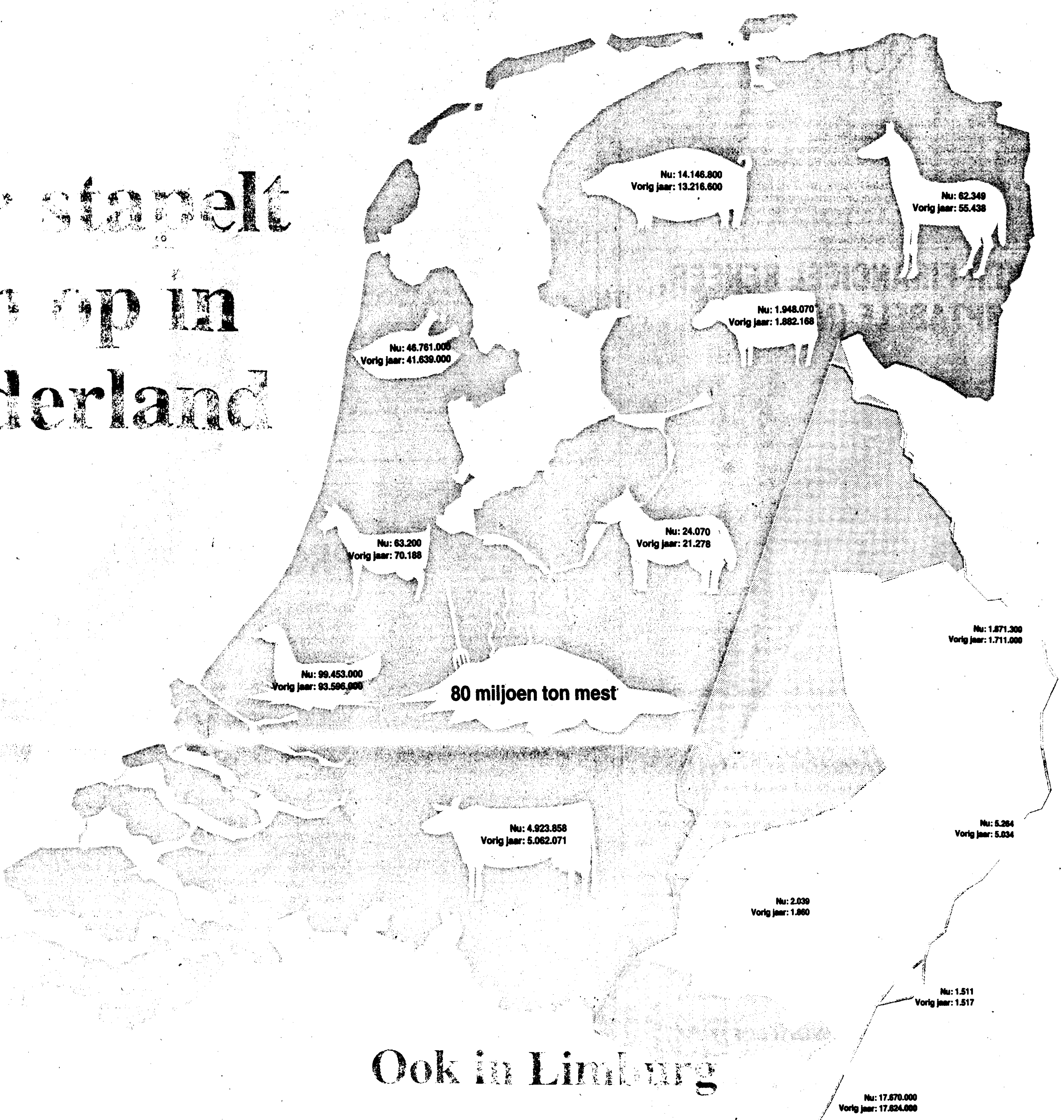
Hij zal nooit wennen aan het onprofessionele gedrag van voetballers. „Als je al geel hebt, sla je toch geen bal meer weg of pak je niet iemand bij het shirt", doelt hij op Marciano Vink en Johan Abma, die afgelopen zondag bij Ajax-Cambuur rood zagen. Uilenberg had geen andere keus. „De kunst is nu alleen om de lijn heel consequent door te trekken. Als ik op tv naar buitenlandse wedstrijden kijk, heb ik echter het gevoel dat die regel al weer aan het verwateren is. Als we gaan sjoemelen, komen we ongeloofwaardig over".

Niet bijster enthousiast is Uilenberg over de roep om verjonging van het vaderlandse arbiterskorps. „Wat goed is moet snel komen", doelt hij op Dick Jol, „maar dat is niet voor iedereen weggelegd. Jongeren moeten een kans krijgen, maar ik heb nu niet het gevoel dat het over de hele linie wat al te rigoreus gaat. En er te weinig rekening wordt gehouden met ervaring. Dat is een heel belangrijk onderdeel van de arbitrage.

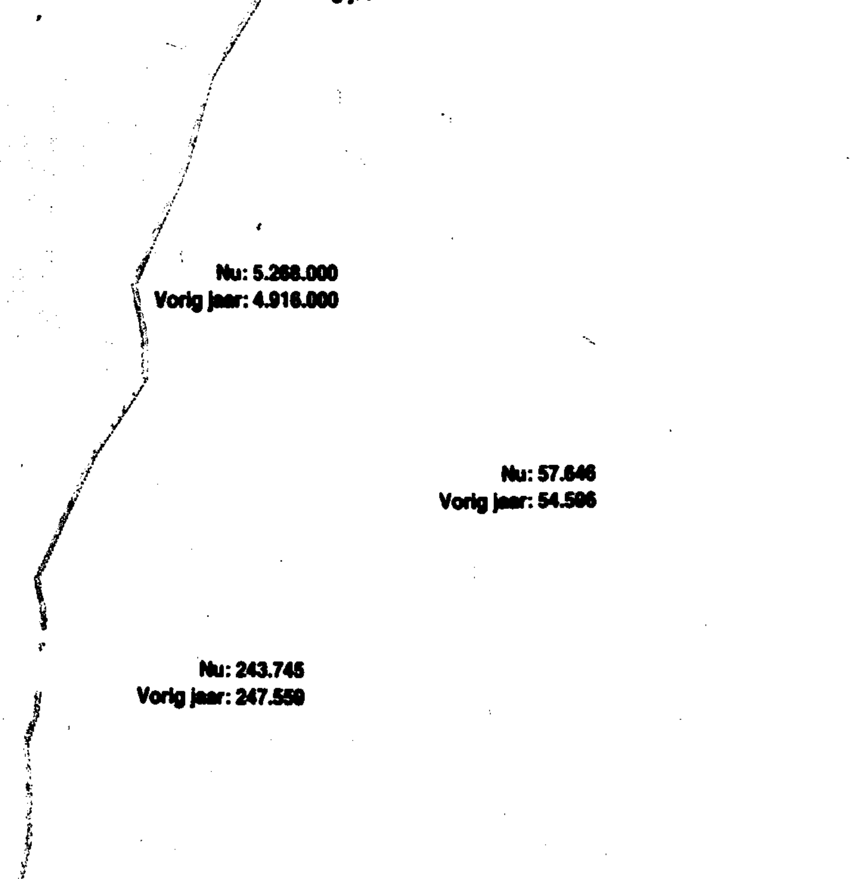
Het gaat niet alleen om de regels, het is vooral een kwestie van je gezonde verstand gebruiken. Maar als je 45 bent, fit, goed fluit en op je hoogtepunt zit, waarom zou je dan moeten stoppen? Alleen omdat je 45 bent geworden? Een goede speler van 32 dank je toch ook niet af".

Waar een scheidsrechter in Duitsland 2.500 Mark per wedstrijd krijgt, moet Uilenberg zich voor zegge en schrijve 425 gulden de huid vol laten schelden. „Iedereen denkt dat ik er rijk van word, maar dat is dus een fabel". Dat hoeft hij ook niet, maar iets meer waardering zou op z'n plaats zijn. Vindt-ie. In het veld en daarbuiten. Daar heeft Jaap Uilenberg alvast zelf een begin mee gemaakt. Hij laat zich niet meer uitschelden en beledigen. Dat station is voorgoed gepasseerd. „De laatste jaren stond ik meestal onderin, nu sta ik bovenaan. Het zij zo".

Vee stapelt zich op in Nederland

Ook in Limburg

LD Infographic: A. Backer Leegstra, bron: CBS

Negenennegentig miljoen kippen telt Nederland nu. En geen haan die ernaar kraait. Want wie denkt er nu meteen aan kippen als je je ilk maakt over de veestapel in dit land van gier, gif en Gabor. Wie over mest praat, heeft het over koetjes en kalfjes. Of over varkens, waarvan er inmiddels evenveel zijn als Nederlanders.

door HANS TOONEN

Mestwetten of niet, het vee stapelt zich op in Nederland. Opgeteld graast, knort, hinnikt, blaat, mekkert, kwekt en kakelt er nu 132.992.137 stuks vee. Dat zijn er zestien miljoen meer dan vorig jaar.

Samen schijten ze jaarlijks tachtig miljoen ton mest dat de boer weer terug op zijn land kruit.

Samen goed voor 80 miljoen mest

De enige boer die nu beduidend minder hard van stapel loopt, is de rundveehouder. Door de superheffing (= melkquota) is het aantal melkkoeien met 138.213 stuks verminderd tot welgeteld 4.923.858. Slim als een boer haalde menig geknotte melkveehouder nu schapen op stal. Want dit vee viel tot voor kort buiten de mestwet. In Overijssel bijvoorbeeld zijn er dit jaar zeker zestienduizend schapen bij gekomen.

Let je alleen op de veestapel in Limburg dan valt vooral de toename van het aantal mestvarkens op: 1,7 miljoen vorig jaar, 1,8 miljoen nu, exclusief de gevolgen van de blaasjesziekte. Met z'n miljoenen spekken ze de kas van de 2288 varkenshouders in Limburg.

„Niks bijzonders, deze groei," sust Paul Willemse, consulent in Limburg van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

Het aantal varkens in Nederland loopt af en toe een stevige deuk op door pest en blaasjesziekte. Eenmaal deze ellende te boven, komt de varkensstapel weer terug op veertien miljoen biggen, beren en zeugen.

Wat Willemse wel met stomheid slaat, zijn die 60.000 eenden en/of kalkoenen meer in Limburg. Waarom deze commerciële fok binnen een jaar gegroeid is van 802.910 tot 863.892 stuks, is ook hem een raadsel.

De 721 kippenboeren in Limburg, onder wie vooral de collega's rond Weert stevig geplaagd worden door pseudovogelpest, zijn momenteel nog altijd goed voor 17.670.000 kippen, nauwelijks vijftigduizend meer dan vorig jaar. Wel stapt hij meer en meer over op het houden van slachtkippen: krap 4,9 miljoen vorig jaar tegen vlot 5,2 miljoen nu. Deze groei gaat ten koste van de gekooide leghennen. Terwijl landelijk hun aantal stijgt van 44,5 miljoen naar 44.8 miljoen, gaan honderdduizenden leghennen in Limburg juist voor de bijl: 11,6 miljoen terug naar 11,4 miljoen.

Tot slot even stilstaan bij het gat van de Nederlandse veestapel. Daaruit kolkt jaarlijks tachtig miljoen ton mest. Zo barstensvol ammoniak, fosfaten en nitraat, dat onze bossen er zeker niet meer eeuwig van zullen zingen. Nederlands meest gesubsidieerde ondernemer - inderdaad, de boer - verspreidt het merendeel van deze mestgolf over zijn land. Toch blijft er nog altijd zes miljoen ton mest over. Doorgeleerde heren zoals bij TNO en Heidemij houden het op twee miljoen. Maakt niet uit in dit verzuurde land. Want ook dit mestoverschot kan de boer niet anders dan over zijn akkers en weides uitgieren.

Landbouw-minister Bukman, zijn staatssecretaris Gabor en milieubewindsman Alders proberen eendrachtig het 'gat van Nederland' te dichten met een mestnota, doordacht en waterdicht. Volgend voorjaar gaat de nota door de Kamer.

Anno 1995 moet Limburg, zo verzekert consulent Willemse in Roermond, zeker een miljoen mest kunnen verwerken tot korrels. Met deze mestkorrels gaat Nederland dan in het buitenland de boer op.

DE LIMBURGSE m/v PERSONEELSGID

GEMEENTE NUTH

De gemeente Nuth centraal gelegen in Zuid-Limburg, 3300 ha. groot, met 17.000 inwoners bestaat uit 5 kerkdorpen en maakt op velerlei gebied een bloeiende ontwikkeling door.
De ambtelijke organisatie bestaat uit 4 afdelingen t.w. Welzijn en Burgerzaken, Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening, Technische dienst, Financiën en het stafbureau Personeel, Informatie en Organisatie.
De gemeentelijke organisatie is op weg naar een nieuw beleid waarin items als besturen op hoofdlijnen, invoering BBI, bedrijfsmatige aanpak, klantgerichtheid en kultuurverandering centraal staan.
Vorm en inhoud geven aan het nieuw beleid betekent voor de afdeling Financiën het mede ontwikkelen en implementeren van nieuwe instrumenten alsmede het mede gestalte geven aan de gewenste cultuur.
De wegens het vertrek van de huidige funktionaris nieuw te benoemen

MEDEWERKER FINANCIEEL BEHEER, TEVENS COMPTABELE (M/V)

voor 38 uur per week

speelt in dit veranderingsproces tussen beleid en beheer een spilfunctie.

Functie-informatie:
- het bijhouden van de geautomatiseerde financiële administratie (middels IBM/L&T applicaties) met als doelstelling doelmatig beheer en controle;
- het (laten) opmaken van de gemeenterekening (evt. R.I.E.O.) en de daarbij behorende staten;
- het op doelmatigheid analyseren van de rekeningresultaten;
- geeft mede richting aan de financiële organisatie/administratie, zodat de financiële administratie kan dienen als ingang voor de begroting en beleidsopbouw vooraf en beleidsanalyses tussentijds en achteraf;
- geeft uitvoering aan het cash-management;
- verricht interne controles, inclusief de controle op tijdigheid, juistheid en volledigheid van de afwikkeling van incasso- en betaalopdrachten;
- draagt zorg voor de dwanginvordering van de inkomsten, met name de gemeentelijke belastingen;
- doet het applicatiebeheer over alle GiDA-Financiën pakketten.

Selectie-eisen:
- Hoger Financieel Bestuursambtenaar, danwel HEAO, aangevuld met SPD-I en SPD-II;
- ervaring met het opstellen van gemeentelijke jaarrekeningen;
- relevante ervaring op het terrein van automatisering;
- persoonlijkheid met initiatief, organisatie sensitiviteit en werklust en in staat om deze gedragskenmerken te vertalen in een hoge klant- en kwaliteitsgerichtheid;
- goede contactuele eigenschappen en een goede mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid.

Salariëring:
Het salaris zal afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring maximaal *f* 5796,- bruto per maand bedragen (maximum schaal 10).

Overige informatie:
- nadere informatie over deze vacature wordt verstrekt door de heer H. Meijers, hoofd afdeling Financiën (tel. 045-249531);
- in het kader van de flexibilisering van de arbeid worden medewerkers benoemd in algemene dienst van de gemeente Nuth;
- een medisch onderzoek zal en een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectieprocedure;
- belangstellenden kunnen hun sollicitatiebrief binnen 8 dagen met vermelding van nummer 922, zowel op brief als enveloppe, zenden aan burgemeester en wethouders van Nuth, postbus 22000, 6360 AA Nuth.

Goergen in beweging...

De keuken- en badk[illegible]namiek. Honderden fabrieken uit allerlei landen z[illegible] [illegible]nde stroom van attra[illegible] nieuwe [illegible].

GOERGEN STEIN,
één van de gere[illegible] en badkamerspecialisten in Zuid-Limburg, ha[illegible]. Niet alleen door de [illegible] uitbreiding van h[illegible]et assortiment in de k[illegible] de maanden. (De [illegible]r binnenkort kiezen uit een keur van topmer[illegible] **meer dan 100 modellen** in alle prijsklassen.)
[illegible] de bezoekers ten dienste te staan met een team [illegible]en voor wie de klant nog KONING is.

GOERGEN STEIN
[illegible] de grootste, maar wil vooral de beste blijven.

SERVICE en DESKUNDIGHEID
[illegible]e pijlers om die bedrijfsfilosofie waar te kunnen maken.

Als dit besef ook bij u 'van nature ' is ingeworteld en u bovendien onze 'liefde voor het vak' deelt, zouden wij u graag opnemen in ons commerciële team, om onze klanten nog beter van dienst te kunnen zijn.

In verband met de pieken in ons vak hebben wij ook graag collega's die ons zo nu en dan kunnen bijstaan, al is het maar **voor enkele dagen (of middagen) per week.**

Wij zoeken daarom part-time

COMMERCIËLE KEUKEN- EN BADKAMERADVISEURS (m/v)

Als u een goede opleiding heeft genoten, ervaring in onze- of aanverwante branche heeft, o uitstekende contactuele eigenschappen beschikt en de klantgerichte instelling van GOERGEN STEIN als vanzelfsprekend ervaart, moet u beslist eens schrijven naar de heer Tom Goergen persoonlijk.

(Vak)training krijgt u zonodig van ons. Omdat de keuken en badkamer toch voor een bel deel het domein van de vrouw zijn, passen vrouwelijke collega's uitstekend in ons team.

Wij zijn bijzonder benieuwd naar uw reactie, die natuurlijk vertrouwelijk zal worden behandeld.

(Omdat wij dat zo vanzelfsprekend vinden waren wij het bijna vergeten, maar een bedrijf waar klant op handen wordt gedragen, beloont ook zijn medewerkers uitstekend. 't is maar dat u dat alvast weet).

GOERGEN STEIN... MOOI DE BESTE

keukens - sanitair - tegels - c.v. - kastenwanden

goergen STEIN

Industrieterrein Kerensheide, Nijverheidsweg17-18, Stein. Tel. 046-331367.

PROGRAMMEUR (M/V)

Bij het Medisch en Maatschappelijk Informaticecentrum van de Rijksuniversiteit Limburg is vacant de functie van programmeur.
De dienst MEMIC is ten behoeve van de faculteiten Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen belast met de informatievoorziening en informatieverzorging over aspecten van gezondheid, ziekte en welzijn van de bevolking, de gezondheidszorg en de maatschappelijke dienstverlening in Nederland.

ACTIVITEITEN DIE HIERTOE ONDERNOMEN WORDEN, ZIJN:
- het verzamelen van gegevens op voornoemde terreinen d.m.v. face-to-face interviews, schriftelijke en telefonische enquêteringen en het opzetten van geautomatiseerde continue registratiesystemen
- verzorging van data-entry werkzaamheden
- de documentaire statistische informatievoorziening
- inrichting en beheer van relationele databases en de gegevensverstrekkingen hieruit
- verrichten van alle voorkomende automatiseringswerkzaamheden m.b.t. informatiebe- en verwerking.

TAKEN VAN DE FUNCTIONARIS:
- is mede belast met het ontwikkelen van nieuwe applicaties, waaronder relationele database-toepassingen, het uitbreiden resp. verbeteren van bestaande toepassingen
- draagt zorg voor de technische realisatie van relationele databases.

Ten behoeve van de projecten waarin de dienst participeert dan wel opdrachten tot levering van gegevens aan gebruikers, worden door betrokkene de navolgende werkzaamheden verricht:
- ontwerpt, realiseert en evalueert de informatiesystemen
- voert voortgangscontrole uit op de effectuering van het ontwerp
- verricht alle voorkomende programmeringswerkzaamheden
- levert op verzoek computerfiles aan onderzoekers voor verdere statistische analyses, dan wel verzorgt SPSS-uitdraaiingen
- draagt de verantwoordelijkheid voor de betrouwbaarheid van de verstrekte gegevens voor zover deze vanuit geautomatiseerde bestanden zijn verstrekt.

VEREIST:
- HBO-opleiding, (HIO, of relevante AMBI-modules) of MBO met veel ervaring
- VAX/VMS-ervaring
- kennis van en ervaring met RDB of soortgelijke relationele databasepakketten
- liefst werkervaring met SPSS en PASCAL
- goede gebruikersgerichte instelling
- accuraat en planmatig kunnen werken
- goede documenterende kwalificaties
- ervaring met MS-DOS en Apple Macintosh strekt tot aanbeveling.

ARBEIDSVOORWAARDEN:
Salariëring zal geschieden; afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring tot maximaal *f* 5.209,- (schaal 9) bruto per maand. Eventuele verdere uitloop in de toekomst wordt niet uitgesloten.

De RL wil meer vrouwen in dienst nemen. Er zijn faciliteiten voor kinderopvang, ouderschapsverlof en flexibele werktijden.

INLICHTINGEN over deze functie kunnen worden ingewonnen bij dr.ir. C.B.G. Limonard, hoofd MEMIC, telefoon 043-882275 en/of drs. J.M.M. Bergers, hoofd afd. Data-acquisitie, telefoon 043-882269.
Uw schriftelijke sollicitatie kunt u binnen 14 dagen richten aan de dienst Personeel en Organisatie van de Rijksuniversiteit Limburg, postbus 616, 6200 MD Maastricht, onder vermelding van vacaturenummer LD 92/253 op brief en envelop.

Rijksuniversiteit Limburg
International en innovatief

MENSEN MAKEN SCHILS

Schils B.V., een onderdeel van de Hillsdown Groep produceert kalvermelk voor mest- en fokkalveren. Het bedrijf is een der grootste producenten van kalvermelk in West Europa met een wereldwijd afzetgebied.

De organisatie wordt gekenmerkt door hoge kwaliteitsnormen en een service-gerichte instelling.

De afdeling produktie draagt zorg voor de correcte en tijdige uitvoering van de orders van de klanten.

Produktie medewerkers m/v

Wegens uitbreiding van de produktie zijn er vacatures beschikbaar van produktiemedewerkers.

Wij verwachten van u een sterk gevoel voor dienstverlening, accuratesse, inzet en collegialiteit.
Leeftijd van 25 tot 40 jaar.
Bereidheid tot werken in 3-ploegendienst.
Opleidingsnivo LBO/MBO met gevoel voor techniek.
In het bezit van eigen vervoer.

Sollicitaties kunt u richten aan Schils B.V., Postbus 435, 6130 AK Sittard, t.a.v. De Heer H.J.L. Drissen. U kunt hierover ook telefonisch inlichtingen inwinnen op nummer 046-595555 bij de heer Drissen.

schils

Ministerie van Justitie

Justitie

Zorg voor de rechtsorde is de centrale taak van Justitie. Daarom doet de samenleving een beroep op Justitie om criminaliteit op te sporen en te voorkomen. Vervolging, berechting en het ten uitvoer leggen van straffen sluiten hierbij aan. Ook de ontwikkeling van rechtsnormen behoort tot de zorg voor de rechtsorde. Justitie zorgt er verder voor dat er in ons land recht kan worden gesproken. Het vreemdelingenbeleid en de organisatie van de jeugdbescherming zijn eveneens kerntaken van Justitie. Bij de behartiging van al deze taken gaat het niet alleen om de kwaliteit van het beleid maar ook om zorgvuldigheid en doeltreffendheid in de uitvoering.

Adviseur Bestuurlijke Informatieverzorging v/m 38 uur

Dienst Gerechtelijke Ondersteuning Roermond

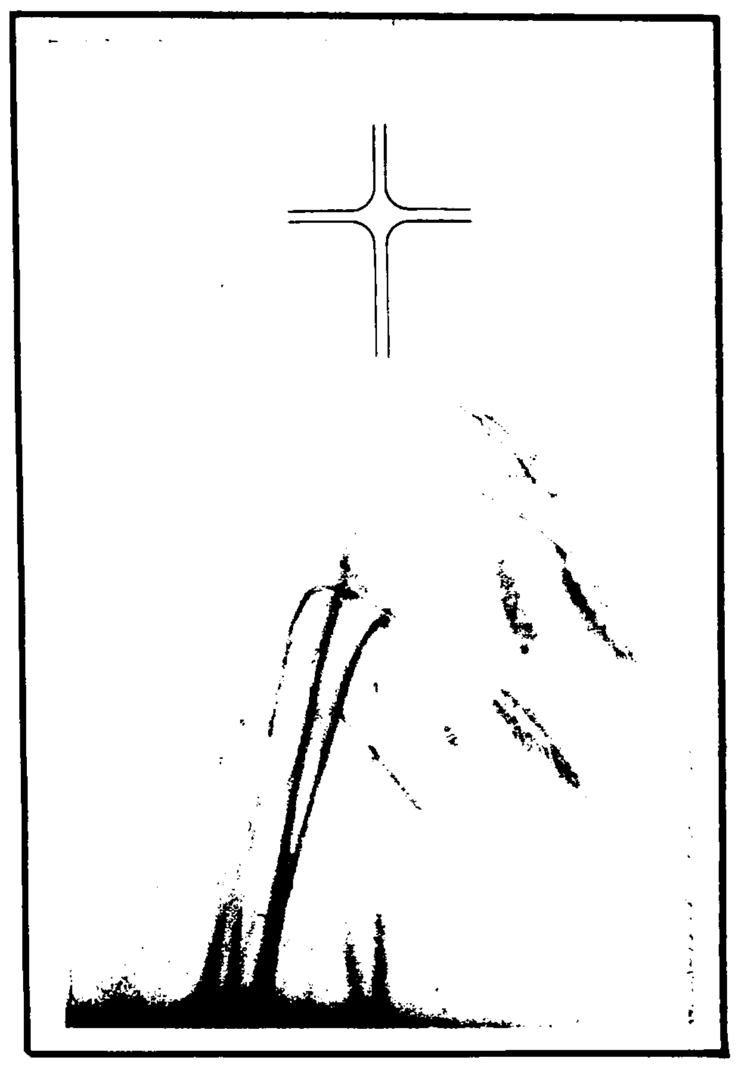
Taken U zorgt voor het structureren van de gegevens uit de primaire processen op zodanige wijze deze sturingsinformatie opleveren ten behoeve van het management en de functionele autoriteiten. In dit kader levert u een bijdrage aan de vergroting van de effectiviteit en efficiency van de primaire processen van het arrondissement. Hiertoe verricht u de volgende werkzaamheden: vaststellen van de informatiebehoeften van het management en de functionele autoriteiten en het kunnen vertalen van deze behoeften in eisen aan de bestuurlijke informatieverzorging; vaststellen van de eisen die gesteld moeten worden aan een geautomatiseerd managementinformatiesysteem en adviseren omtrent de consequenties van wijzigingen in de bestuurlijke informatievoorziening; zelfstandig analyseren van en adviseren over de mogelijkheden tot verbetering van de uitvoering van de primaire processen met name gericht op effectiviteit en efficiency; deelnemen aan arrondissementsoverstijgende projecten op het vakgebied; ondersteunen van het lokale management en staffunctionarissen bij de ontwikkeling van beleid op het gebied van bestuurlijke informatieverzorging; in samenwerking zorgdragen voor de ontwikkeling, de implementatie en het beheer van toepassingssoftware [lokale applicaties, departementale standaards en gegevensbestanden]; adviseren omtrent de integratie van de tot de functie behorende werkzaamheden in bestaande functies en de hiervoor benodigde randvoorwaarden. **Functie-eisen** Voltooide universitaire studie bedrijfskunde dan wel aantoonbaar hiermee te vergelijken werk- en denkniveau; kennis van informatie-analysetechnieken en administratieve organisatie. Ervaring met het initiëren en doorvoeren van veranderingen op het terrein van bestuurlijke informatieverzorging strekt tot aanbeveling; goede mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheden; analytische, cliëntgerichte, kritische, flexibele instelling; het kunnen functioneren met grote mate van zelfstandigheid. **Salaris** Maximaal f 5796,- bruto per maand, exclusief 8% vakantieuitkering. **Standplaats** Roermond.
Voorkeursgroepen Justitie draagt bij aan het vergroten van de werkgelegenheid voor vrouwen, gehandicapten en leden van etnische minderheden. Daarom worden zij uitdrukkelijk uitgenodigd te solliciteren.
Bijzonderheden Het betreft een tijdelijke functie voor maximaal 3 jaar. U participeert in landelijke projecten voor de invoering van het management-informatiesysteem per arrondissement. Daarna treedt u op als projectleider bij de invoering in het arrondissement en adviseert omtrent de integratie van de tot de functie behorende taken in bestaande functies en de hiervoor benodigde randvoorwaarden.
Inlichtingen Voor nadere inlichtingen kunt u terecht bij de Stafafdeling Personeelszaken, telefoon 04750 81323. **Sollicitatiewijze** Sollicitaties binnen 14 dagen te richten aan de Directeur Gerechtelijke Ondersteuning, ter attentie van de Stafafdeling Personeelszaken, Postbus 950, 6040 AZ Roermond. ***Justitie: het juiste gewicht in de schaal***

In de afgelopen zesentwintig jaar heeft Frans Pluijmaekers als uitvaartverzorger van de Dela zo'n vierduizend begrafenissen en een duizendtal crematies van A(dvertentie) tot Z(erk) verzorgd.
Vaak in de rol van vertrouwenspersoon, praatpaal of maatschappelijk werker dan als uitvaartverzorger.
Als de arts en/of pastoor vertrokken zijn bij het sterfbed is de 47-jarige Hulsbergenaar de eerste persoon bij wie de familie steun zoekt. Hij probeert de mensen op hun gemak te stellen en te troosten. Nadat de eerste emoties zijn verwerkt, komt het eigenlijke werk van Frans Pluijmaekers pas aan de beurt. Een van zijn taken is om de nabestaanden te laten kiezen uit zo'n vijfhonderd modellen bidprentjes.
Bedrukte, ingekleurde of geschreven kaartjes die een blijvende herinnering vormen van de overledene. Vroeger uitgegeven in de vorm van een gebed. Sinds 1950 vaak voorzien van een levensbeschrijving van de overledene.
Sinds 1966 zijn er zo'n drie miljoen bidprentjes door de vingers van de Hulsbergse uitvaartverzorger gegleden. Het ene *doodsbeeldeke* of *rouwzantje* (Belgische benamingen hr.) nog mooier, kleurrijker, modieuzer dan het andere. „Maar ook lugubere plaatjes", vult Pluijmaekers aan. Wijzend naar een grote doodskop op de binnenzijde van een achttiende eeuws bidprentje.

Kwezels aan wieg van bidprentje

Het ontstaan van het bidprentje leidt naar Amsterdam en Haarlem. Terug naar de periode tussen 1600 en 1650. De tijd van *de Klopjes*, kwezels oftewel vrome, ongehuwde vrouwen. Levend in gemeenschap of bij hun familie.
Deze vrouwen hadden zich verplicht tot ziekenverplegen, bidden en helpen van priesters bij het verspreiden van het katholieke geloof. De herinneringen aan *overleden Klopjes* werden vastgelegd op bidprentjes om hun een voortdurend gebed te verzekeren. Weinig later verschenen er bidprentjes van priesters, gevolgd door 'doodsprentjes' van de rijken. Na 1900 kregen de meeste mensen de mogelijkheid om een bidprentje voor hun dierbare overledene te laten drukken. Dat er een wereld van verschil is blijkt uit de afgebeelde bidprentjes uit 1875 en heden.

Uitvaartverzorger Pluijmaekers bezit 300.000 exemplaren

Bedolven onder bidprentjes

Vanaf de eerste 'Dela-dag' bewaarde Frans Pluijmaekers bidprentjes van overledenen, waarvan hij de begrafenis of crematie had verzorgd. Naarmate het aantal groeide, ging hij zich steeds meer verdiepen in de historie van het bidprentje.

Inmiddels is het verzamelen van de *doodsprentjes* een uit de hand gelopen hobby geworden. Zeker sinds zijn toch wel bijzondere vrijetijdsbesteding bij een breed publiek bekend is geworden. Dikwijls ontvangt hij prentjes per post, of staat er iemand met volle draagzak *zerkskes* voor zijn deur. „Ik krijg ook wel eens brieven van collega-verzamelaars met het verzoek bidprentjes te ruilen. Ja, het herinnert aan de tijd van de speldjes. Trouwens die komen ook weer in trek..."
Op de zolderverdieping van zijn aardig optrekje in Hulsberg zijn zo'n kwart miljoen exemplaren in vrij gemakkelijk hanteerbare bakjes en dozen op zowel alfabetische- als lexicografische volgorde opgeborgen. In tientallen schoenendozen zitten zeker nog vijftigduizend niet gesorteerde bidprentjes.

door **HANS ROOIJAKKERS**

Pluijmaekers: „De meeste tijd zit in het opbergen. Voordat elk bidprentje op de juiste plek zit, heb ik dat exemplaar zeker tien maal in mijn handen gehad. Eerst de familienaam op alfabet. Dan de naam van de eerste tot de zevende letter op volgorde leggen. Vervolgens wordt dezelfde werkwijze gehanteerd voor de voornaam."

Uiteindelijk liggen Karel, Karl, Karmen, Karsten, Katarina, Katerina, Katerine, Katherina, Katherine en Katrijn Jansen op lexicografische volgorde. Om van Jahnse, Jahnsen, Jahnsens, Jannse, Jannsen, Jansen, Jansens, Janssen en Janssens nog maar te zwijgen...

Helpen

Is de hobby niet wat uit de hand gelopen?

Pluijmaekers, even denkend, durft niet met zijn hoofd te schudden. „Maar het wordt wel steeds arbeidsintensiever. Met behulp van familie, vrienden en kennissen kom ik er wel uit. Met enkele familieleden heb ik reeds afgesproken dat zij op een winterse avond helpen met uitzoeken. De dubbele bidprentjes worden dan meteen in een aparte doos gelegd."

● *Frans Pluijmaekers met enkele van zijn driehonderdduizend exemplaren.* Foto: KLAUS TUMMERS

De eerste vijftigduizend bidprentjes werden bewaard op de hobby- en strijkkamer. Maar toen de volle dozen op meerdere plaatsen het plafond hadden bereikt, kon verkassing naar elders in het huis niet uitblijven. De zolder bracht uitkomst.
Pluijmaekers: „Toen wij in dit huis kwamen wonen, hadden mijn vrouw Jacqueline en ik geen moeite met de vlizotrap naar de zolder.

'Daar komen wij toch zelden...' was het argument om geen vaste trap aan te schaffen. Foutje, want inmiddels is mijn hobby naar de bovenste verdieping verhuisd."
Hij zal het nooit ruiterlijk toegeven, maar hij heeft met de gedachte gespeeld te verhuizen naar een groter huis. Twijfelend: „Nou... nee. Niet hoofdzakelijk voor de bidprentjes... Wel heb ik goede hoop dat mijn negentien-jarige zoon ooit het huis zal verlaten. Dan heb ik er automatisch een kamer bij."

Het klinkt een beetje cru. Maar aan de hobby van Frans Pluijmaekers zal nooit een einde komen.
„Het is een gegeven dat een uitvaartverzorger die in de buitengebieden en dorpen werkzaam is, jaarlijks gemiddeld honderdveertig begrafenissen en zo'n veertig crematies regelt. In de steden is dat gemiddelde vanwege de bereikbaarheid zelfs tweehonderdtwintig uitvaarten per jaar. Hoeveel mensen er in deze regio gemiddeld per week of per jaar sterven, kan ik niet zeggen. De dood kondigt zich nooit van te voren aan..."

Allerheiligen, steevast op 1 november. Altijd gevolgd door Allerzielen. Op deze pagina een tweeluik ter gelegenheid van deze typisch roomskatholieke dagen van bezinning.

Maria en Johannes. Het staat buiten kijf dat ze katholiek zijn. Maar de Heerlense echtgenoten Lahaije laten zich liever Mia en Sjeng noemen. De twee leiden sinds drie jaar de stichting Koningin van de Vrede Medjugorje en de daaraan verbonden 'verkoopruimte van religieuze artikelen', zoals Mia het zelf omschrijft.
Het is een van de spaarzame winkels in Nederland waar de gelovige nog terecht kan voor een rozenkrans en een beeldje van Maria van de Wonderdadige Medaille. Of voor een wenskaart met de tekst Gezegend Kerstfeest. „Want veel mensen willen geen kaart met Gelukkig Kerstfeest erop." Maar de teloorgang van het geloof laat ook zijn sporen achter bij de Mariawinkels.

Geen stormloop op heiligenbeeldjes

Voor de etalage van de winkel in de Heerlense Dautzenbergstraat hangt moderne verticale jaloezie. Het pand heeft de uitstraling van een muf kantoor. „We hebben hier jarenlang een assurantiekantoor gehad," zegt Mia Lahaije, „pas drie jaar geleden hebben we besloten hier religieuze artikelen te gaan verkopen." De inrichting hebben de twee vitale ouderen maar in tact gelaten.

Binnen kun je een hostie horen vallen. „Er zijn dagen bij waarop er helemaal niemand binnenkomt. Maar soms komen er vier of vijf per dag. Nee, ik verveel me niet. Ik doe de administratie, pak wat spullen in of lees een boek," zegt mevrouw Lahaije. Voor haar ligt een duur ingebonden boek met een vergulde opdruk. Het ligt opengeslagen op een pagina met een Gustave Doré-achtige illustratie. Groot is de verrassing als mevrouw Lahaije Robinson Crusoë in de Reader's Digest-uitgave blijkt te lezen.

door **BENTI BANACH**

Hoe miniem de God- en Mariaminnende klandizie ook is, Mia Lahaije is blij 'als ze het geloof weer een beetje onder mensen kan brengen'. „We hoeven er niet van te leven. We hebben onze aow en een klein pensioentje." De maandomzet schommelt telkens rond de duizend gulden en dat is de afgelopen drie jaar niet veranderd. Ook een dag als Allerheiligen brengt geen financiële piek teweeg.

Boodschap

Het geld dat het zaakje in roomskatholieke spulletjes opbrengt, gaat naar Medjugorje, een bedevaartsoord in het nu zwaar geteisterde Bosnië. Het is Mia's echtgenoot die daar een aantal jaar geleden op bezoek was en ter plekke te horen kreeg dat hij op zijn hoge leeftijd nog een zwaarwichtige boodschap moest volbrengen. Sjeng Lahaije bracht destijds twaalf uur aaneen in de kerk door. Niet zonder resultaat. „'s Avonds was het of Maria tegen hem sprak," zegt zijn echtgenote nu, „Maria zei tegen hem: 'Je moet doorgaan, doorgaan en bedevaarten organiseren, ookal komt er niemand'." De Heerlenaar kon niet anders dan gehoorzamen aan deze boodschap-van-boven.

Komende dinsdag komt Sjeng Lahaije terug van zijn zoveelste gebedsreis naar het plaatsje, dertig kilometer ten zuidwesten van het getroffen Mostar. „Nee, echt gevaarlijk is het niet," zegt zijn vrouw, „vroeger reden ze binnendoor, nu gaan ze langs de kust. Dat is veiliger. Mensen vragen wel eens: 'Hoe durft hij?'. Maar hij heeft eigenlijk nog nooit iets gezien van de oorlog daar. Mijn man zegt altijd: 'Maria beschermt ons'."

● *Mia (Maria) Lahaije: „Maria geeft je het gevoel dat ze je beschermt."* Foto: KLAUS TUMMERS

Door de grote vraag onder gelovige Bosnië-gangers naar beeldjes, boekjes en video's is het echtpaar op het idee gekomen om de winkel te starten. „We krijgen mensen over de vloer die in Medjugorje zijn geweest en de dingen die ze daar hebben gezien hier willen kopen. En mensen van boven de Moerdijk komen hier en zeggen: 'Goh, hier kun je tenminste nog een rozenkrans kopen'." Ook Lourdesgangers en Belgische klanten frequenteren de Heerlense Mariawinkel en treffen hier een beeld aan dat driemaal goedkoper is dan een identiek afgietsel uit Lourdes zelf.

De Mariabeeldjes uit Heerlen komen op ongeveer 35 gulden. Het zijn de beeldjes en rozenkransen die het makkelijkst hun weg vinden naar de vrome klant. Maar ook kerstkribben, wijwaterbakjes en staande kruisbeelden doen het goed. En niet te vergeten de boekjes met de *dagelijkse oefening* à vijftien cent. Waar vind je tegenwoordig goedkopere lectuur? En blijkbaar zijn er mensen die zich storen aan kerstkaarten waarop staat *Gelukkig Kerstfeest*. „Hier kunnen ze tenminste nog kaarten kopen met *Zalig Kerstfeest* of *Gezegend Kerstfeest*."
Mevrouw Lahaije heeft een persoonlijke voorkeur voor de Maria van de Wonderdadige Medaille, maar welbeschouwd zijn alle Maria's haar even lief. „Alle Maria's zijn hetzelfde. Sommigen zeggen: 'Ja, maar in die plaats wordt ze knielend afgebeeld en daar weer met gevouwen handen'. Dan zeg ik: 'Jij hebt toch ook niet iedere dag dezelfde jurk aan'."

De Maria van Medjugorje is inmiddels uitverkocht. Wel heeft ze de Maria-ten-hemelopneming in voorraad en boeken met veelzeggende titels als *Meer verschijningen van Maria in de wereld van nu* en *Ik zie Maria*. Zelf gelooft ze heilig in de moeder Gods. „Ze is erg populair tegenwoordig, omdat ze regelmatig verschijnt. Ze geeft je het gevoel dat ze je beschermt. In Medjugorje verschijnt ze nog iedere dag. Zo rond twintig voor zeven.

Maar alleen aan twee zieners en ziensters. Naar aanleiding van de oorlog zegt ze altijd bidden, bidden en nog eens bidden. Niet zo lang geleden heeft ze een maand lang iedere dag slechts drie woorden gezegd: *bid, bid, bid*. Dat is de enige manier om de oorlog te beëindigen."

Bidden, het woord valt met grote regelmaat in de Heerlense winkel.

Mia Lahaije vertelt van een junkie die bij haar in de zaak kwam. „Ze bad iedere dag, want ze wilde heel graag van haar verslaving af. Ik heb hier een uur met haar gezeten. Ik zei: we zullen ook voor je bidden." De junk ging uiteindelijk met een medaljon naar huis.

Bidden, dat is wat het echtpaar Lahaije zelf ook dagelijks doet. De twee bidden bijna iedere dag voor tijdens de 'rozenkrans' in de Pancratiuskerk. Het is een kleine groep gelovigen die iedere dag trouw meebidt. Als ze het heeft over 'die nieuwe kapelaan' die wel eens in haar winkel is geweest, die meerdere parochies tegelijk bedient, beseft ze dat het katholicisme zijn beste tijd gehad heeft en haar negotie misschien ook wel. Een soortgelijke winkel in Kerkrade – van de 'heilige' Duijkers, verduidelijkt Lahaije – zal binnenkort sluiten. En Mia en Sjeng gaan door totdat ze niet meer kunnen. Ze zijn beiden 79.

mv DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

STREEKGEWEST OOSTELIJK ZUIDLIMBURG

Het Streekgewest Oostelijk Zuid-Limburg is een samenwerkingsverband van de gemeenten Brunssum, Heerlen, Landgraaf, Kerkrade, Nuth, Simpelveld, Voerendaal en Onderbanken.

Voor het Streekgewest is een belangrijke taak weggelegd als overlegplatform voor de deelnemende gemeenten ten behoeve van diverse uiteenlopende beleidsterreinen (o.a. sociaal-economische aangelegenheden, ruimtelijke ordening, volkshuisvesting, milieu en welzijn). Daarnaast is er een tweetal uitvoerende taken t.w. recreatie en afvalverwerking.

De gemeenten zijn voornemens de uitvoering van de afvalverwerking onder te brengen in de N.V. Afvalverwerking Oostelijk Zuid-Limburg.
Deze N.V. zal per 1 april 1993 worden opgericht door 6 gemeenten in Oostelijk Zuid-Limburg (totaal ruim 200.000 inwoners).
De vennootschap is verantwoordelijk voor het milieuhygiënisch verwerken van afvalstoffen en het verzorgen van de inrichting en exploitatie van een of meerdere verwerkingsinrichtingen in Landgraaf. Daarnaast kan de N.V. de gemeenten gevraagd en ongevraagd adviseren over beleidsaspecten op het gebied van preventie en hergebruik, inzameling van afvalstoffen e.d. Ook kan de N.V., na opdracht van de gemeenten, zorgdragen voor een doelmatige inzameling van afvalstoffen.
De huidige stortplaats is nagenoeg vol; voorzieningen voor afdichting en nazorg worden getroffen. De nieuwe stortplaats krijgt een totale capaciteit van ca. 17 miljoen m^3 afval en een levensduur van ca. 50 jaar. De nieuwe stortplaats is een van de twee grote bovenregionale stortplaatsen in Limburg. De stortplaats heeft een regionale functie voor een beperkt aantal afvalstromen (w.o. huishoudelijk en daarmee vergelijkbaar bedrijfsafval). In de toekomst zal het afval aan de N.V. worden aangeboden via de provinciale sturingsorganisatie (AVL Sturing).

De N.V. kent organisatorisch de eenheden Administratie, Kwaliteitsbeheer en Verwerkingsinrichting. Het totaal aantal medewerkers ligt rond de 25 personen. De eenheid Administratie telt ca. 6 medewerkers. De N.V. heeft een eigen financiële en afvalstoffenadministratie.

Voor de eenheid Administratie worden sollicitanten opgeroepen voor de functie van:

CONTROLLER / ADMINISTRATEUR (M/V)
tevens hoofd eenheid Administratie
(vacaturenummer A.V.I.L. - 4.6)

Functie-inhoud
- Verantwoordelijk voor het financieel beleid, de financiële verslaglegging en administratie.
- Het ontwikkelen en uitvoeren van management-informatie, beheerssystemen en administratieve procedures.
- Het uitvoeren van interne controlewerkzaamheden.
- Het verzorgen van de financiële administratie en het opstellen van de jaarrekening.
- De verantwoordelijkheid voor het beheer van fondsen, waaronder het nazorgfonds en het milieufonds.
- Leidinggeven aan de medewerkers op de eenheid Administratie en de directie adviseren op financieel terrein.
- Het vormen van een managementteam, te zamen met de directeur, het hoofd Kwaliteitsbeheer en de bedrijfsleider van de Verwerkingsinrichting.
- Bijdragen aan de integrale beleidsontwikkeling van de N.V.

Functie-eisen
- Werk / denkniveau HBO (financieel / bedrijfseconomische opleiding).
- Enkele jaren ervaring in leidinggeven in de functie van controller of financieel manager in bedrijfsprocessen.
- Ervaring in het opzetten en beheren van geautomatiseerde administratieve systemen en het ontwikkelen van financieel economische instrumenten.
- Kennis van milieu / afvalverwerkingsproblematiek.
- Sociale en contactuele eigenschappen en communicatieve en organisatorische vaardigheden.

Salaris-indicatie / rechtspositie
Aanstelling zal voorlopig plaatsvinden bij het Streekgewest O.Z.L. Voor het Streekgewest geldt de rechtspositieregeling van de gemeente Heerlen. De functie is voorlopig ingeschaald op functieniveau 10 - 11, maximum resp. ƒ5.796,— - ƒ6.790,— (salarisstabel per 1-4-1992). Naar verwachting zal de N.V. de rechtspositieregeling van de nutsbedrijven gaan toepassen. Definitieve inschaling zal dan ook plaatsvinden nadat de functie is gewaardeerd conform het functiewaarderingssysteem van de toekomstige N.V.

Informatie.
Informatie over de functie kunt u telefonisch tijdens kantooruren inwinnen bij de heer H.J. Leunissen, Hoofd afdeling Afvalverwerking en Milieu, Streekgewest O.Z.L., tel. 045-718820.

Sollicitatie.
U kunt uw sollicitatie binnen 14 dagen na het verschijnen in dit blad richten aan de heer drs. J.B.V.N. Pleumeekers, voorzitter van het Dagelijks Bestuur van het Streekgewest O.Z.L., postbus 200 6400 AE Heerlen, onder vermelding van vacaturenummer A.V.I.L. - 4.6 op brief en enveloppe.

Onze relatie, een automobielonderneming in Limburg, is ruim 20 jaar toonaangevend met haar uitgebreid dienstenpakket. Naast het dealerschap van een zeer gerenommeerd merk voor personen- en bedrijfswagens heeft men ook een uitstekend occassion aanbod, enkele erkende BOVAG werkplaatsen en een apart bedrijf in de carrosseriebouw. Service en kwaliteit zijn het handelsmerk waarmee men steeds meer mensen tot haar tevreden klantenkring kan tellen. In verband met het vertrek van de huidige functionaris wil men in contact komen met kandidaten voor de functie van

BEDRIJFSLEIDER CARROSSERIE

die 'zijn' bedrijf schadevrij weet te houden

U heeft niet alleen verstand van zaken omdat u reeds enige tijd in de carrosseriebouw/schade zit, maar u kunt méér. Samen met de directie maakt u uw plannen om alles vlekkeloos te laten verlopen. U zorgt voor uw inkopen, u maakt taxaties, u handelt de schades met uw klanten en/of experts af en geeft leiding aan uw personeel. Met andere woorden u bent de persoon die alles regelt. U vindt het leuk om steeds met mensen om te gaan en hen op de beste manier te helpen. Of u nu een praktijkman bent of als expert ervaring heeft, u moet beslist snel op deze advertentie reageren.

Het bedrijf vraagt:
- opleiding op HBO niveau (of ruime praktijkervaring)
- ervaring in de carrosseriebouw/schade
- goede contactuele eigenschappen
- leeftijd tussen 30 en 35 jaar

Het bedrijf biedt:
- een zelfstandige functie
- verantwoordelijkheden met ruime bevoegdheden
- een sterk en gezond bedrijf
- een goed aanvangssalaris
- uitstekende arbeidsvoorwaarden

Bent u geïnteresseerd in bovenstaande functie? Stuurt u dan uw sollicitatiebrief met CV en vermelding van ref. nr. BCO.10.609 naar: Aida Consultants, t.a.v. de heer R.M. Delhées, directeur.

Als intermediair waken wij ervoor, dat alle gegevens zeer vertrouwelijk behandeld worden.

Wij rekenen op reacties van zowel mannelijke als vrouwelijke kandidaten

AIDA

INTERDIMA
MEMBER OF THE BAVELLONI GROUP
GLASBEWERKINGSTECHNIEK

Interdima B.V., gevestigd in Hoensbroek, heeft zich toegelegd op de verkoop van technisch hoogwaardige bewerkingsmachines voor de vlakglasindustrie.
Het bedrijf maakt deel uit van de Italiaanse Bavelloni Groep, de producent van de machines.
Interdima B.V. zet zijn produkten af bij glasbewerkingsbedrijven in de hele wereld vanuit eigen verkoopkantoren in Nederland, Frankrijk, Engeland en Amerika. De resultaten van het bedrijf en zijn marktleiderspositie zijn tot stand gekomen door zakelijke instelling, klantgericht denken en hoogwaardige service en after-sales.
Om het marktaandeel verder uit te bouwen zijn wij voor de vestiging Hoensbroek op zoek naar een

servicemonteur (m/v) voor de buitendienst

Taken:
- Montage en in bedrijf stellen van nieuwe machines bij onze klanten in de Benelux, Duitsland en Oostenrijk.
- Opleiding van het bedieningspersoneel.
- Onderhoud en revisie van deze machines.

Opleiding:
- Werktuigbouwkundige opleiding op MBO-niveau met belangstelling voor electrotechniek en CNC-besturingen.

Wij vragen verder:
- Een zelfstandig ingesteld persoon met bij voorkeur enige jaren ervaring als zelfstandig monteur.
- Mondelinge kennis van vreemde talen (Duits, Engels en/of Frans).
- Leeftijdsindicatie 25 - 40 jaar.
- De bereidheid om een groot deel van de werkdagen van huis te zijn.

Wij bieden:
- Een interessante en zelfstandige technische functie bij een gezond bedrijf met technisch hoogstaande produkten.
- Een passend salaris.
- Een auto van de zaak.

Mocht uw interesse voor deze functie gewekt zijn, richt dan uw schriftelijke sollicitatie met c.v. aan:
INTERDIMA B.V.
De Koumen 76, 6433 KE HOENSBROEK
Voor eventuele telefonische inlichtingen over deze functie kunt u contact opnemen met de heer F. Huon of de heer H. Naus op tel. 045-224948.

CONSULTATIEBUREAU VOOR ALKOHOL EN ANDERE DRUGS IN LIMBURG

Voor de regioteams Oostelijk Zuid-Limburg, Heerlen (26 uur) en Maastricht/Mergelland, Maastricht (12 uur) zoeken wij een

arts (m/v)

voor 38 uur per week.

Voor de funktie gelden de volgende taken:
- verrichten van lichamelijk onderzoek van kliënten;
- verzorgen van receptuur, met name meth...;
- zorgdragen voor de kontakten met huisartsen en specialisten van algemene en psychiatrische ziekenhuizen;
- consultatie inzake verslavingsproblematiek;
- voorlichting en consultatie inzake AIDS en AIDS-preventie;
- mede opstellen van behandelplannen.

Van de kandidaten wordt het volgende verwacht:
- basis-artsexamen als vereiste; een afgeronde huisartsopleiding strekt tot aanbeveling;
- praktijkervaring als huisarts strekt eveneens tot aanbeveling;
- ervaring in c.q. bereidheid tot het werken in multidisciplinair team;
- ervaring op het terrein van c.q. de interesse zich te bekwamen in de kennis t.a.v. verslavingsziekten, psychiatrie, AIDS-problematiek en acupunctuur;
- bereidheid om incidenteel in onregelmatige diensten te werken;
- bereidheid zich te vestigen in de standplaats of directe omgeving;
- bekendheid in of met het netwerk in de regio strekt tot aanbeveling.

Wij bieden:
- een uitdagende werksetting en een solide arbeidsorganisatie;
- aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden en opname in het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds;
- salariëring konform de Uitvoeringsregeling van de CAO, vanaf fl. 4.841,- tot maximaal fl. 7.782,- bruto per maand (bij een full-time dienstverband);
- het vervullen van de funktie in deeltijd is bespreekbaar.

Inlichtingen
Inlichtingen over de vakature kunnen worden ingewonnen bij de heer L. Melisie (Heerlen), telefoon 045-719577 en de heer R. Schrijvers (Maastricht), telefoon 043-254081.
Inlichtingen over de arbeidsvoorwaarden kunnen worden ingewonnen bij de heer R. Münstermann, telefoon 043-214247.

Het CAD-Limburg voert een gevarieerd pakket van taken uit op het gebied van de verslavingszorg. De hulpverlening varieert van psychotherapie en behandeling tot methadonverstrekking en veldwerk. Verder worden verscheidene werkzaamheden op het gebied van reklassering en preventie verricht.

Aan het takenpakket wordt gestalte gegeven door ongeveer 160 medewerkenden werkzaam bij een vijftal regionale teams, en een centraal bureau.

Het CAD-Limburg hanteert een sollicitatiekode.

Het CAD-Limburg wil bijdragen aan de deelname aan het arbeidsproces van mensen met een handicap en/of behorend tot een etnische minderheidsgroep. Zij worden uitgenodigd te solliciteren.

Schriftelijke reakties vóór 14 november a.s. te richten aan de direktie van het CAD-Limburg, Stationsstraat 33, 6221 BN Maastricht.

Provincie Limburg
RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING

In de Hoofdgroep Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting is het bureau Stedelijk Gebied van de afdeling Bovengemeentelijke Zaken belast met de ruimtelijke planvorming, beleidsadvisering en het onderzoek op het terrein van onder meer de verstedelijking, de volkshuisvesting en de infrastructuur. Bij het bureau Stedelijk Gebied is een functie vacant voor een

Beleidsmedewerker Inrichting Stedelijk Gebied m/v

Functie-inhoud: als beleidsmedewerker Inrichting Stedelijk Gebied neemt u deel aan het opstellen en evalueren van Streekplannen. Voorts draagt u bij aan beleidsstudies met betrekking tot de verstedelijking, stedelijke produktiefactoren en de inrichting van stedelijke gebieden alsmede aan het provinciaal sociaal-economisch beleid. Daarnaast bent u belast met het adviseren ten aanzien van projectplannen, sectorplannen en (inter)gemeentelijke plannen. Uw betrokkenheid zal vooral gericht zijn op de ruimtelijk-economische invalshoek.

Functie-vereisten: om deze functie naar behoren te kunnen vervullen heeft u een academische opleiding voltooid op het gebied van de planologie of de ruimtelijke economie. Het is echter ook mogelijk dat u door een voltooide HBO-studie aangevuld met de nodige ervaring hetzelfde niveau heeft opgebouwd.

Voorts dient u goede redactionele en communicatieve vaardigheden te bezitten en zowel zelfstandig als in teamverband te kunnen werken. Ervaring op het gebied van de ruimtelijke planning wordt van belang geacht evenals ervaring met automatisering op het vakgebied.

Salaris: afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring wordt een salaris geboden van maximaal ƒ 6.790,- per maand.

Sollicitatie en inlichtingen: indien u belangstelling heeft voor deze functie zien wij uw schriftelijke sollicitatie graag binnen 14 dagen tegemoet. U kunt deze richten aan het College van Gedeputeerde Staten, t.a.v. de directeur van de Stafgroep Personeel en Organisatie, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht, onder vermelding van het vacaturenummer R.92.005 op brief en envelop.

Vrouwelijke kandidaten, die aan de functie-eisen voldoen, worden nadrukkelijk uitgenodigd te solliciteren. De mogelijkheid tot kinderopvang is aanwezig. Deze functie kan ook in deeltijd worden uitgeoefend. Nadere inlichtingen over deze functie kunnen telefonisch worden ingewonnen bij de heer ir. F.R.B. van den Bergh, hoofd van de Afdeling Bovengemeentelijke Zaken, telefoon: 043-897359, of de heer ir. J.J.H.M. Maassen, hoofd van het bureau Stedelijk Gebied, telefoon: 043-897361.

In de laatste fase van de sollicitatieprocedure zal een vertegenwoordiging van het bureau worden ingeschakeld, terwijl een psychologisch onderzoek tot de procedure kan behoren.

V16/44-92

DE PROVINCIE MAAKT WERK VAN LIMBURG

VOGT BV METAALBOUW SIMPELVELD

METAALBOUW VOGT BV is een landelijk opererend bedrijf op het gebied van aluminium gevelmtechniek zoals RAMEN - DEUREN - VLIESGEVELS.
Ons bedrijf telt 48 medewerkers en is werkzaam in de utiliteitsbouw, gezondheidszorg en de industrie. Onze afdeling Tekenkamer en Werkvoorbereiding is volledig geautomatiseerd middels het toonaangevende CAD-CAC systeem C-Moll en kent 5 werkstations. Voor deze afdeling zoeken wij een:

WERKVOORBEREIDER (M/V)

Functie-eisen:
- HTS- of MTS-Bouwkunde
- interesse in automatisering
- ervaring met geautomatiseerde systemen
- "carrièrebewust"
- ervaring in branche is noodzakelijk
- gedisciplineerd en accuraat

Onze kandidaat kan rekenen op een zelfstandige werkkring met toekomstperspectief en overeenkomstige salariëring.
Kandidaten met gelijkwaardige functies in hout- en kunststofindustrie worden opgeroepen eveneens te reageren.
Sollicitaties schriftelijk aan Metaalbouw Vogt BV, postbus 21015, 6369 ZG Simpelveld, t.a.v. afd. Personeelszaken.

No Nonsense Consultancy is een strikt onafhankelijk adviesbureau. Onze hoofdactiviteit is werving en selectie. Dat doen wij zeer gespecialiseerd en op onze eigen manier. Direct optreden, geen opsmuk, recht-door-zee en met wezenlijke aandacht voor ieders belangen. Het gaat daarbij altijd om vaste posities.

TEKENEN/CALCULEREN/PRESTEREN EN DOORGROEIEN

Onze opdrachtgever is gevestigd ten zuiden van Eindhoven en heeft zich vergaand gespecialiseerd in aluminium-gevelconstructies en kunststof kozijnen. De verschillende disciplines zijn in eigen beheer. Van tekenkamer tot produktie en montage. Waar de markt in zijn algemeenheid nalaat, maakt dit bedrijf een gezonde groei door. Kenmerkend: afspraak is altijd afspraak, kleine "overhead" en een absolute doe-cultuur. Mensen die graag van negen-tot-vijf werken, zoeken wij niet. Moderne produktie en geïmplementeerde automatisering.

Manager Tekenkamer

Als Manager Tekenkamer wordt u één van de **pijlers van de organisatie**. Als zodanig heeft u een groot perspectief tot doorstroming naar meer algemeen management. In eerste instantie echter zet u de nieuwe, gecombineerde tekenkamer op de rails (6 jonge medewerkers). U bent hier de stimulerende kracht. U stuurt bij, coördineert en zorgt dat de mensen vooruit kunnen. Daarnaast heeft u veel externe contacten. Waarom een representatieve bedrijfsauto ter beschikking wordt gesteld. Zowel uw opleiding als uw leeftijd zijn ondergeschikt aan uw ervaring met gevelconstructies, of tenminste vergelijkbaar. Vacaturenr.:10.55840.

Calculator

De afdeling calculatie/inkoop telt drie medewerkers. U specialiseert zich vooral op de technische calculaties. Uw opleiding kan zowel op MBO- als op HBO-niveau (Bouwkunde, dan wel Wtb.) zijn. Belangrijk is dat u jong bent (max. 30 jaar) en aan **het begin van uw carrière** staat. Op die manier wordt u zich gaandeweg ontwikkelen binnen dit vak en deze organisatie. Waar dat toe leidt, bepaalt u in belangrijke mate zelf. U krijgt daarbij alle support. U neemt wel veel enthousiasme, doorzettingsvermogen en intelligentie mee. Vacaturenr.: 20.55840.

In een advertentie kunnen wij niet alle informatie kwijt, die van belang zou kunnen zijn. Over deze functies vertellen wij u graag wat meer. Uw contactpersoon daarbij is de heer J.A. Westphal. Wij garanderen een vertrouwelijke behandeling.

No Nonsense Consultancy BV, Denariehof 11, Dommelen
Postbus 148, 5550 AS Dommelen
Telefoon 04902-46440, Fax 04902-46430
Vergunning CBA/A/91.0132

NO NONSENSE CONSULTANCY
NNC
Voor zorgvuldig maatwerk bij:
■ Werving en selectie
■ Personeelsbegeleiding
■ Communicatie

Gemeente Voerendaal

Voerendaal telt ruim 13.000 inwoners. Het is een aantrekkelijke woongemeente met uitstekende verbindingen, een goed voorzieningenniveau, ruime recreatiemogelijkheden en mooie natuurgebieden.

Bij de sector grondgebiedzaken, afdeling openbare werken, is de functie vacant van:

medewerker cultuurtechniek (m/v)

Algemeen.
De nieuwe medewerk[illegible] het groenbeheer en [illegible] planvoorbereiding.

Functie-inhoud.
- Zorgdragen [illegible] van de groenvoorzieningen.
- [illegible] ontwerpen en begeleiden van de uitvoering van cultuur[illegible].
- Het begeleiden [illegible] werkzaamheden van externe cultuurtechnische bureaus.
- Het op- en [illegible] bos- en bomenbeheerplan.

Functie-eisen.
- Ten minste MBO-opleiding op het betreffende vakgebied.
- Kennis en ervaring in genoemde werkzaamheden.
- Een goede mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid, alsmede goede contactuele eigenschappen.
- Affiniteit met automatisering.

De kandidaat dient over een instelling te beschikken die sterk resultaatgericht en dienstverlenend is.

Salaris en rechtspositie.
Afhankelijk van opleiding en ervaring tot maximaal ƒ 3.979,– bruto per maand (schaal 7).

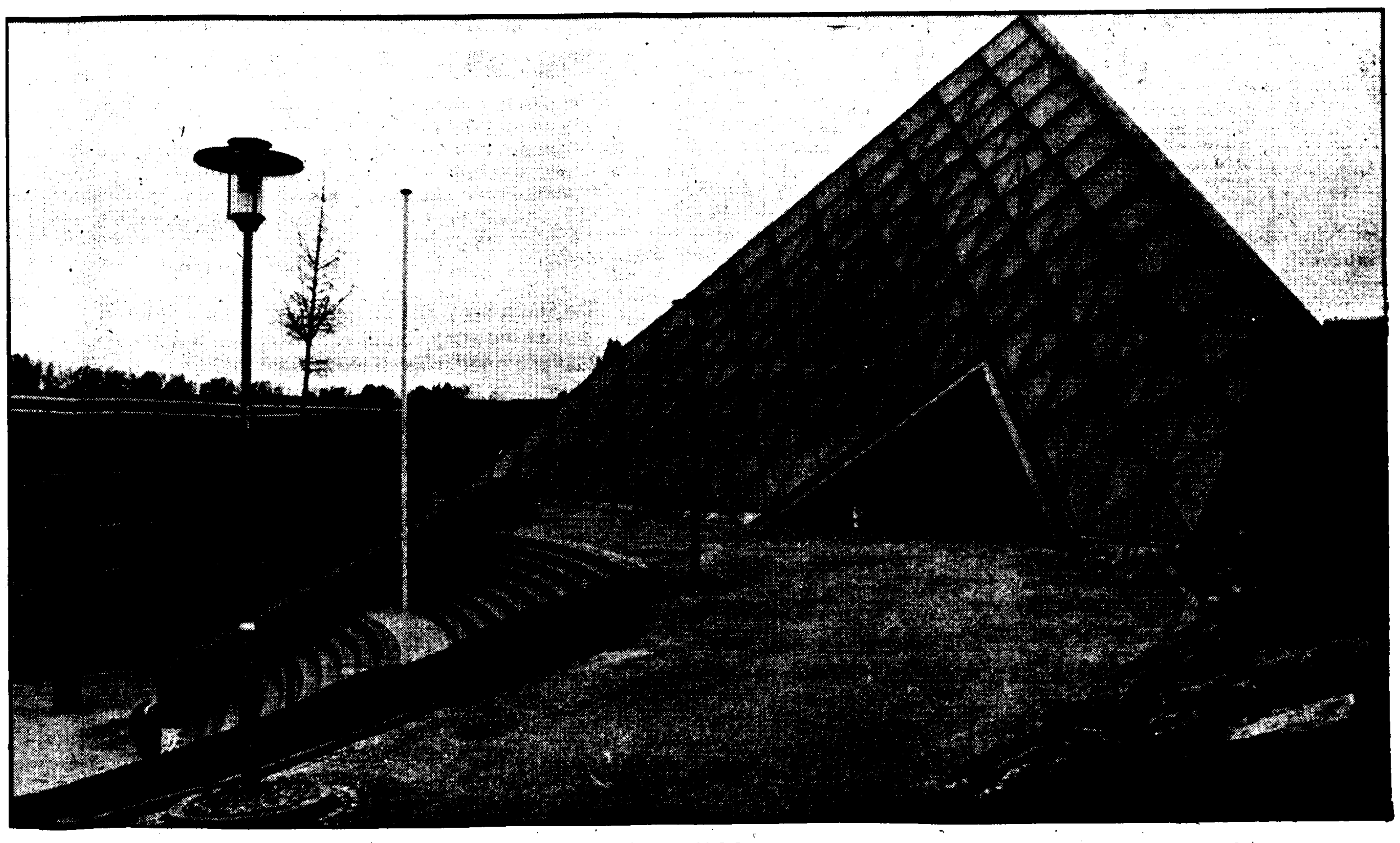
Overige informatie.
Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectieprocedure. Nadere inlichtingen kunnen worden verkregen bij het hoofd sector grondgebiedszaken, de heer J.J.Th. Raets (tel. 045-753399).
Sollicitaties te richten aan burgemeester en wethouders van Voerendaal, postbus 23000, 6367 ZG Voerendaal, binnen 10 dagen na het verschijnen van dit blad.

Primosa gigantisch uit de hand gelopen

Monument van falend bestuur

HEERLEN – Binnen een half jaar heeft Primosa dan toch nog een record weten te vestigen: nog nooit bleek een zo groot project zo snel een overduidelijke miskleun. Tenminste zes miljoen gulden overheidsgeld is over de balk gegooid. Na de surséance van afgelopen donderdag is Primosa inmiddels erkend als één grote flop. Gevolg van het wanbeleid van zich onaantastbaar wanende Zuidlimburgse burgemeesters en andere bestuurders.

● *Een indruk van de drukte bij Primosa. In een half jaar tijd kwamen er nog geen 23.000 bezoekers. Bij de bouw was gerekend op 200.000 man.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Eensgezind wijzen de beschuldigende vingers naar Planburo Ir. Thei Jongen, Primosa-directeur Wil Faber en de commissarissen Rien Damen (oud-burgemeester van Vaals), Karel Majoor (eerste burger van Meerssen) en P. Becx (voormalig Plem-directeur). Voor tien miljoen gulden hebben ze een gigantisch luchtkasteel uit de grond laten stampen. Ze hebben verzuimd op tijd de rem aan te trekken toen bleek dat de kosten uit de pan zouden rijzen. Het glazen symbool van een volkomen uit de hand gelopen bestuurscultuur. Dezelfde cultuur waardoor in het verleden wel vaker met Bourgondische nonchalance en veel overheidsgeld grote projecten op touw zijn gezet die later nutteloos of niet levensvatbaar bleken.

Wie eind jaren tachtig vraagtekens durfde te zetten bij Primosa, werd weggehoond. De gemeenteraden van de acht Heuvellandgemeenten werden bestookt met optimisme: miljoenen aan subsidies zouden binnengehaald kunnen worden met dit prestige-project. De scepsis van veel raadsleden was niet opgewassen tegen het grenzeloos enthousiasme waarmee de plannen werden gepresenteerd. De een na de ander gingen Heuvellandgemeenten Eijsden, Gulpen, Margraten, Valkenburg, Vaals, Wittem, Meerssen en Maastricht destijds akkoord met wat inmiddels de sof van de eeuw is geworden.

Nu zijn de gemeenten, nèt als de particuliere aandeelhouders hun miljoenenbijdragen kwijt en kunnen ze ook nog miljoenenclaims verwachten. De verontwaardiging in alle gemeenteraden is groot: „Niemand wilde het en toch is het er gekomen," is inmiddels een gevleugelde kreet als het om Primosa gaat. Terecht voelen de gemeenteraden zich in hun hemd gezet. Nadat ze morrend akkoord gingen met de bouw, hadden ze het hele prestige-project niet meer in de hand. Herhaaldelijk hebben Primosa-commissarissen beslissingen genomen zonder de gemeenteraden erin te kennen.

Subsidie

Zes jaar geleden ontstond bij het Samenwerkingsverband Heuvelland (waarvan de acht Zuidlimburgse gemeenten deel uitmaken) het idee een bezoekerscentrum te gaan bouwen. Het rijk bood veel subsidie voor de opzet van zo'n plek waar mensen informatie zouden kunnen krijgen over de natuur, het landschap, de geschiedenis en recreatiemogelijkheden in het Mergelland. Een goed voorbeeld is het bezoekerscentrum Schieversheide in Heerlen, dat heel goedkoop werkt en toch heel veel bezoekers trekt. Na enig wikken en wegen geeft het bestuur van Heuvelland aan adviesbureau ERC (één van de vele dochterbedrijfjes van Planburo Ir Thei Jongen bv) de opdracht te bekijken of zo'n bezoekerscentrum wel haalbaar is.

Geen probleem, concludeert ERC eind 1988. Zo'n bezoekerscentrum zal slechts 3,7 miljoen gulden kosten en dan kunnen rekenen op minstens 200.000 bezoekers per jaar uit de Euregio. Met een entreeprijs van 3,50 gulden per bezoeker zal dan quitte kunnen worden gespeeld.

Het algemeen bestuur van Heuvelland is tevreden. Het hele project zal zichzelf terug kunnen verdienen, zonder dat de aandeelhouders na de start nog moesten bijlappen. Daarbij wordt gerekend op flinke subsidies uit Brussel en Den Haag.

Voor het Samenwerkingsverband staat al snel vast dat het project in Gulpen moet komen. Dat is te danken aan de invloed van Gulpens dolenthousiaste burgemeester Vossen, die er alles voor over heeft om zijn dorp op te stoten in de vaart der volkeren. Een eerder geopperde lokatie als de boerderij nabij het klooster in Wittem komt daardoor te vervallen.

Na een aantal wilde varianten valt uiteindelijk de keus op het terrein bij het oude zwembad van Gulpen. Dan kan burgemeester Vossen de bouw mooi combineren met de verbouwing van het ernaast gelegen zwembad tot het subtropisch zwemparadijs Mosaqua. „Een minpunt is dat die lokatie niet zichtbaar is vanaf de verkeersweg," concludeert één van de Heuvellandbestuurders eind 1988. Dat bezwaar wordt echter meteen verworpen, „want we mikken toch niet op de toevallige voorbijganger," zo is in de notulen van één van de vergaderingen terug te vinden.

door

PETER BRUIJNS

In mei 1989 doet het samenwerkingsverband de subsidie-aanvragen de deur uit. Uit de papieren blijkt echter dat de investering voor het bezoekerscentrum tegen die tijd al is opgeschroefd naar negen miljoen. Het bestuur blijkt namelijk niet zomaar een informatiecentrum te willen, maar een toeristische attractie van de eerste orde, die drommen bezoekers naar Gulpen zal trekken. Vergeten is het oorspronkelijke uitgangspunt, dat het project genoeg moet hebben aan subsidies om te kunnen draaien. Iedere bestuurder bezwijkt voor een door Planburo Jongen gepresenteerd plan voor een prachtige glazen piramide. Dat het gebouw wel heel erg veel weg heeft van de glazen piramide die burgemeester Damen een jaar eerder op het Drielandenpunt in Vaals had willen bouwen, valt blijkbaar niemand op.

Planburo Jongen-dochter ERC rekent de ambitieuzere plannen nog eens door en opnieuw komt het adviesbureau tot de conclusie dat de exploitatie en financiering sluitend kunnen zijn. Hoewel de investering opeens dus meer dan het dubbele bedraagt van wat ERC in 1988 inschatte, wordt een verhoging van de entreeprijzen niet als nodig beschouwd. Het positieve rapport van ERC is voor het algemeen bestuur van het samenwerkingsverband in juni 1989 het sein in te stemmen met de bouw.

Een half jaar later, in januari 1990, valt er echter opnieuw een rapportje bij het samenwerkingsverband in de bus. Op verzoek van de Heuvellandsecretaris Piet Dohmen heeft ERC nog eens kritischer naar het plan gekeken. En dan blijkt plots dat wel eens op minder dan 200.000 bezoekers gerekend mag worden. Bij een entreeprijs van f 3,50 zou een negatief resultaat van ruim drie ton uit de bus rollen. Voor dat tekort zouden de gemeenten garant moeten staan.

Het rapport krijgen de gemeenteraden echter niet onder ogen. Het Samenwerkingsverband Heuvelland zoekt zijn heil in het aantrekken van extra kapitaal. Om de financiering rond te krijgen, worden behalve gemeentelijke aandeelhouders ook particulieren gezocht die aandelen in het bezoekerscentrum willen kopen. Een aannemer (Smeets), een wegenbouwer (Van de Biggelaar) en twee installatiebedrijven worden bereid gevonden om aandelen te kopen. In ruil daarvoor mogen ze tegen een ruime vergoeding meebouwen aan het project. Dat levert weer een heel nieuwe situatie op. Met de steun van die aandeelhouders zou in de aanloopfase met 150.000 bezoekers het verlies tot 130.000 gulden beperkt kunnen blijven. En als er 200.000 bezoekers zouden komen (gesproken wordt van een 'voorzichtige' variant), zou een voordelig saldo van 45.000 gulden resteren. Op basis van die cijfers besluit het algemeen bestuur van het Samenwerkingsverband in maart 1990 definitief tot de bouw van het bezoekerscentrum.

In de herfst van dat jaar worden de gemeenteraden van de acht Heuvellandgemeenten om instemming met het project gevraagd. De scepsis bij de raadsleden is groot. Vooral de mededeling dat in het begin rekening moet worden gehouden met een verlies, baart menigeen zorgen. Er worden vette vraagtekens gezet bij de haalbaarheid van het project. Maar als het Samenwerkingsverband de gemeenten vertelt dat het tekort door de bank zal worden gedekt, gaan de gemeenten een voor een overstag. Alleen in Maastricht wordt nog lang geaarzeld. Maastricht moet als grootste gemeente één miljoen in het project stoppen. De PvdA en het CDA vinden de opzet veel te royaal. Uiteindelijk gaat de raad met een krappe meerderheid akkoord. Met de bouw kan worden begonnen. De gemeenteraden hebben het verdere proces niet meer in de hand.

Op voorspraak van Primosa-commissaris Rien Damen wordt medio 1991 voor een salaris van twee ton Wil Faber aangetrokken als directeur, een man die eerder al eens vergeefs probeerde het grootschalig piramide-themapark op het Vaalser Drielandenpunt te ontwikkelen. Damen was daar toen burgemeester. Damen kent Faber nog uit de tijd dat hij in het Brabantse Oss wethouder was. Ook wegenbouwer Van de Biggelaar uit Kerkdriel is een vriend van Damen uit die tijd. Van de Biggelaar neemt eenderde van de aandelen Primosa voor zijn rekening.

In diezelfde periode beginnen de commissarissen van Primosa zich ernstig zorgen te maken over de financiële situatie. Dat blijkt althans uit de notulen.

Gebouw te duur, entreeprijs te hoog, gebodene te mager

Maar vreemd genoeg worden tegelijkertijd plannen van de nieuwe directeur Faber goedgekeurd voor extra investeringen van twee miljoen gulden in exposities, het restaurant en de winkel en in promotie om het bezoekerscentrum aantrekkelijker te maken. Om bezoekers te trekken wil Faber gebruik maken van HDTV, CD-I, ànimatie, screentouch-tv, geurtechniek en video-wall. Het extra benodigde geld denkt Faber te verkrijgen door een verhoging van de entreeprijs en door een banklening, een participatie van het bedrijfsleven en subsidies van provincie, Rijk en EG. Hij verwacht 200.000 bezoekers in 1992 en in de jaren daarna 300.000.

Amper zijn de commissarissen onderling akkoord met het plan of ze merken in augustus dat het bouwbudget overschreden dreigt te worden. Besloten wordt te bezuinigen op de bouw en de entreeprijs op te trekken naar ƒ 7,50. Saillant detail: nog in dezelfde vergadering praten de commissarissen over hun eigen vergoedingen. Oud-Plem-directeur P. Becx vangt 10.000 gulden per jaar en Damen en Majoor, die de gemeenten vertegenwoordigden kregen slechts 50 gulden per vergadering. Met name Rien Damen, destijds burgemeester van Vaals, vindt dat niet genoeg. Hij wil duizenden guldens meer. De aandeelhouders trappen daar in de vergadering van september niet in.

De Maastrichtse wethouder P. Neus is de enige die op die aandeelhoudersvergadering beseft dat het project uit de hand dreigt te lopen. Primosa wordt veel grootser en duurder opgezet dan oorspronkelijk de bedoeling was: „De raad van Maastricht stond met name een goede voorlichting voor ogen met betrekking tot natuur en milieu. Primosa krijgt nu toch meer de uitstraling van een attractiepunt." Neus wordt op zijn nummer gezet door de commissarissen en andere aandeelhouders, die stuk voor stuk een blind vertrouwen in Faber lijken te hebben. Ook zijn opmerking dat bij de aanstelling van Faber alle procedures zijn genegeerd, valt niet in goede aarde.

Huiverig

In de maanden daarna wordt geprobeerd op allerlei manieren financieringen binnen te krijgen. Het wordt de hoogstverantwoordelijken echter steeds duidelijker dat Primosa zwaar verliesgevend wordt. Ook de financiers stellen dat vast. De banken zijn huiverig om een lening te verstrekken, subsidies worden afgewezen. In maart, vlak voor de opening, constateren de commissarissen dat een faillissement dreigt te ontstaan. Alle betalingen en investeringen worden stopgezet. Ook het NOB krijgt geen cent meer, omdat de bestelde interne expositie nog niet af is. De provincie besluit Primosa te helpen met een half miljoen, maar dat is lang niet voldoende. Want de bezoekersaantallen van het inmiddels geopende Primosa vallen zwaar tegen. Commissaris Majoor wil in juni opstappen, maar wordt als mede-verantwoordelijke door zijn collega's overgehaald te blijven.

Eind juli 1992 worden gemeentelijke aandeelhouders en de Primosa-commissarissen bij elkaar geroepen voor een spoedvergadering. Gaan we door of laten we Primosa op de fles gaan, is de vraag. Er wordt gekozen voor het eerste. Een faillissement is uit den boze. Dat zou voor iedere bestuurder een regelrechte blamage zijn. Een consequentie van het stopzetten van het project zou zijn dat de aandeelhouders voor de schulden opdraaien en bovendien miljoenen moeten terugbetalen.

Van de tien miljoen die in Primosa is geïnvesteerd, is op dat moment pas 8,7 miljoen betaald, zo blijkt uit de vertrouwelijke notulen. Voor het gat van 1,3 miljoen is geen oplossing voorhanden. Op inkomsten van bezoekers hoeft het project niet te rekenen, want op dat moment hebben nog geen 15.000 mensen Primosa bezocht. De voorspelde 200.000 bezoekers per jaar worden in de verste verte niet gehaald.

ERC en Planburo Jongen krijgen de schuld van het debâcle. Jongen-dochter ERC is destijds veel te optimistisch geweest over de bezoekersaantallen, luidt de constatering. Bij dezelfde vergadering komt een ontluisterend rapport van de Nationale Investeringsbank (NIB) op tafel. Primosa is één grote financiële miskleun, concludeert de NIB. De onderzoekers laten geen spaan van het project heel. Wat iedere toerist ook al had geconstateerd, wordt in het rapport bevestigd: het gebouw is te klein en te duur, de entreeprijs te hoog, het aanbod te mager. De plannen en de voorspelde bezoekersaantallen voor het project zijn vergelijkbaar met die voor een compleet pretpark. De investeringen in een bezoekerscentrum dat alleen aan voorlichting en toeristenpromotie wil doen, hadden daarentegen veel magerder moeten zijn. Zelfs als Primosa in afgeslankte vorm wordt voortgezet, zullen er nooit meer dan 75.000 bezoekers komen en zal het exploitatietekort jaarlijks minstens drie ton bedragen. Zonder nieuwe steun van de gemeenten en andere aandeelhouders is Primosa tot een faillissement gedoemd. De opmerking dat de commissarissen de bestuurlijke kwaliteiten missen om de grote financiële problemen op te lossen, is uit het rapport geschrapt.

De aandeelhouders besluiten het project toch nog maar zo lang mogelijk voort te zetten. Wanhopig wordt gezocht naar nieuwe financiers en het accountantsbureau Moret, Ernst & Young moet de mogelijkheden onderzoeken om Primosa in afgeslankte vorm voort te zetten. Daar is het accountantsbureau nog mee bezig als half oktober de NOB het faillissement van Primosa aanvraagt, wegens ruim zes ton aan onbetaalde rekeningen.

Verloren

Primosa kreeg afgelopen donderdag van de rechter uitstel van betaling. De twee nv's van Primosa hebben nog tot 17 december de tijd om naar financiële oplossingen te zoeken. Sceptici vragen zich af wat Primosa in die tijd nog denkt te kunnen bereiken. Het project kan als verloren worden beschouwd en het gebouw is nauwelijks voor iets anders geschikt. Gespannen wordt afgewacht wat het onderzoek van het accountantskantoor naar de blunders en de veroorzakers van het debâcle oplevert.

Maar de uitslag is eigenlijk al bekend.

DE NOODZAAK OM TE VERGETEN

denkwijzer

Op 22 september 1969 verdween de 8-jarige Susan. Twintig jaar lang wist niemand wat er met haar gebeurd was. Tot op een dag in 1989 een van Susan's vroegere vriendinnen, Eileen Franklin, contact met de politie zocht. Eileen vertelde tegen rechercheurs dat tijdens een psychotherapeutische behandeling de lang verdrongen, verschrikkelijke herinnering aan wat indertijd met Susan was gebeurd, weer bij haar was bovengekomen. Ze vertelde ook dat ze bereid was tegen Susan's moordenaar te getuigen.

DOOR RENÉ DIEKSTRA

Op die bewuste herfstdag twintig jaar geleden, was Eileen er getuige van geweest hoe haar vader haar vriendin had aangerand en haar vervolgens met een brok steen had dood geslagen. Hij had Eileen gedreigd met haar hetzelfde te doen als er ooit ook maar een woord over het gebeurde over haar lippen zou komen. Eileen herinnerde zich hoe haar vader het lichaam had begraven op een afgelegen bomenrijke plek. Na een aantal dagen zoeken vond de politie Susan's stoffelijke overschot in de buurt van de plaats waarvan Eileen dacht het allemaal gebeurd was.

In het najaar van 1990 vond het proces tegen Eileen's vader plaats en Eileen trad op als getuige. Tijdens haar getuigeverklaring vertelde ze de rechtbank ook dat haar vader haar als kind regelmatig geslagen en seksueel misbruikt had en dat hij haar zelfs een keer in bedwang had gehouden terwijl een vriend van hem haar verkrachtte. Ze zei dat de herinnering aan de moord, die al die jaren als het ware uit haar geheugen gewist was geweest, weer levend was geworden toen haar eigen dochter haar, na een psychotherapeutische sessie thuisgekomen, had aangekeken op een manier die haar opeens aan Susan deed denken. Plotseling zag ze in de ogen van haar dochter de blik in Susan's ogen terwijl haar vader haar misbruikte.

In januari 1991 werd Eileen's vader door een jury schuldig bevonden en door de rechtbank veroordeeld tot levenslange gevangenisstraf.

In gevallen van psychisch veroorzaakt vergeten of psychogene amnesie, zoals het geval van Eileen, zijn de herinneringssporen aan bepaalde gebeurtenissen wel degelijk in het geheugen aanwezig, maar ze zijn niet voor het bewustzijn toegankelijk. Er is een goedbewaakte versperring op de weg tussen geheugen en bewustzijn. Die is er overigens niet voor niets. Voor de psyche van een klein meisje dat zulke traumatische gebeurtenissen meemaakt en bovendien ook nog onder één dak verder moet leven met haar dader-vader, is er eigenlijk maar één verstandige overlevingsstrategie: doen alsof het niet gebeurd is. Verdringen dus. En onze geest is zo geconstrueerd, dat als we maar lang genoeg doen alsof iets niet zo gegaan is, we op den duur ook niet meer weten of het nou echt niet gebeurd is of dat we alleen maar denken dat het niet gebeurd is.

Hoe pijnlijker een gebeurtenis is en hoe hulpelozer we zijn in de periode dat de gebeurtenis plaatsvindt, hoe groter de kans dat we de herinnering eraan verdringen of vertekenen. Uit onderzoek bij volwassenen naar herinneringen uit hun kinderjaren, blijkt dat onaangename gebeurtenissen vaker vergeten worden dan aangename. Bovendien worden herinneringen die deskundigen beoordelen als komend van traumatische gebeurtenissen, door volwassenen zelf vaak neutraal of zelfs plezierig genoemd.

Een van mijn patiënten beschreef in eerste instantie het grote gezin waar hij uit kwam als heel gezellig: „We konden onderling als kinderen heel goed met elkaar opschieten, deden altijd spelletjes met elkaar en als er iets was namen we het voor elkaar op en dat is eigenlijk nog zo." Op mijn vraag of dat alleen voor de kinderen onderling gold of ook voor de omgang tussen kinderen en ouders, antwoordde hij: „Ja, eigenlijk ook. Mijn vader ging bijvoorbeeld vaak met ons vissen, kamperen, we kaartten en schaakten met 'm en noem maar op." Mijn volgende vraag was: „Maar als jullie geen spelletjes speelden, als het ging om andere dingen als bijvoorbeeld aandacht voor dingen waar je mee zat of die je graag wilde, hoe was het dan bij jullie thuis...?" Zijn antwoord: „Nou dat weet ik niet meer precies, maar ook wel goed geloof ik."

Dat antwoord hield precies een week stand. Hij had, vertelde-ie in het volgende gesprek, een hele tijd over mijn vragen lopen nadenken en was zich gaan realiseren dat het in veel opzichten in feite helemaal niet gezellig was geweest thuis. Zowel hij als de andere kinderen waren altijd ontzettend bang geweest voor hun vader, wiens gedrag volstrekt onvoorspelbaar was. De vader had de gewoonte om met geweld, onder andere met behulp van een heuse paardezweep, de discipline er in en de kinderen er onder te houden. De stemming van vader bepaalde de sfeer thuis volledig. Als hij een aantal dagen op reis was, werd dat als een soort van tijdelijke bevrijding ervaren.

Het doen van spelletjes, zoals schaken of kaarten, was vooral een strategie om tegelijkertijd contact met hem te leggen en hem gunstig te stemmen. „Als je als kind iets van vader wilde, dan moest je dat nooit gewoon vragen, want dat betekende bijna altijd gelazer. Als je iets wilde, moest je 'm dat vragen tijdens een spelletje. Ik realiseer me nu," concludeerde hij, „dat er in feite sprake was van een soort terreuropvoeding, dat wij verschrikkelijk bang waren voor zijn agressie, daarom nooit openlijk 'neen' tegen hem durfden zeggen en dat wij allemaal tot op de dag van vandaag nog grote problemen hebben met het omgaan en uiten van agressie."

De periode die we tegenwoordig midlife crisis noemen en die bepaald geen moderne uitvinding is – we vinden tal van beschrijvingen van zulke crises bij beroemheden uit de 18e en 19e eeuw zoals Wolfgang Goethe en de schilder Gauguin – is opvallend genoeg ook de periode dat veel volwassenen het al te rozige beeld van hun kindertijd gaan herzien. Blijkbaar moeten we eerst zo'n veertig tot vijftig jaar geleefd hebben om al terugkijkend bepaalde patronen te kunnen ontwaren die onze huidige toestand verbinden met onze opvoedingservaringen.

Er zijn mensen, ook mensen die beter zouden moeten weten, die zeggen dat het flauwekul is om te beweren dat hoe je er op je 45e aan toe bent, voor een stuk te maken heeft met ervaringen in het gezin waar je uit komt. De werkelijkheid is, dat er wel degelijk een duidelijk verband tussen die twee bestaat. Net zoals onze lichamelijke erfelijkheid door onze ouders wordt bepaald, zo wordt voor een deel ook onze psychische erfelijkheid door hen bepaald. Recent onderzoek door de bekende Engelse kinderpsychiater Sir Michael Rutter laat bijvoorbeeld zien dat als we als kind aan depressies geleden hebben, onder andere als gevolg van ongunstige gezinsomstandigheden, de kans groot is dat we dat als volwassene ook regelmatig zullen doen.

Bewustwording van die oude invloeden, hoe bitter soms ook, is een belangrijke stap op weg naar bevrijding daarvan, naar geestelijke gezondheid. Kortom: vaak zijn we geneigd onze kinderjaren zo te reconstrueren dat we ons 'die goeie ouwe tijd' herinneren, niet zoals we die werkelijk gehad hebben, maar zoals we die graag gehad hadden willen hebben. Vergeet 't maar.

Milieuvriendelijke primeur Maastrichtse drukker

Letters gedijen prima op maïskorrelpapier

Van onze redactie wetenschap

MAASTRICHT - De Maastrichtse drukkerij Leiter Nypels nam vorige week niet alleen de nieuwbouw aan de Graanmolen in gebruik, maar liet ook als eerste bedrijf in de Benelux maïskorrelpapier over de persen rollen. Het maïskorrelpapier is de nieuwste vinding van de milieuvriendelijke Italiaanse papierproducent Ecofavini.

De belangrijkste grondstof voor de nieuwe telg in de papierfamilie is de vezel chart-bi, die verkregen wordt uit de maïskorrel. Vooralsnog kan chart-bi alleen in combinatie met houtcellulose worden toegepast. Maar door het gebruik van maïskorrels kan de hoeveelheid houtcellulose worden teruggedrongen. Er hoeven dus minder bomen te sneuvelen. Bovendien groeit het landbouwprodukt maïs elk jaar, terwijl voor bomen een cyclus van jaren nodig is voordat weer kan worden geoogst. Een bijkomend voordeel is dat maïs per vierkante meter een hogere produktie geeft in vergelijking met hout.

Daarmee zijn de milieuvriendelijkheden van het maïskorrelpapier nog niet uitgeput. Behalve bomen wordt ook nog eens energie bespaard. Hout moet niet alleen gekapt worden, maar ook nog eens ontschorst, vermalen, gekookt en gebleekt worden. Bij het bleekproces worden bovendien chemicaliën gebruikt.

Nu zijn chemicaliën ook onmisbaar in de vervaardiging van chart-bi, maar volgens de fabrikant blijft het gebruik tot een minimum beperkt. Het produktieproces begint met het onttrekken van zetmeel uit de maïskorrels.

De korrels worden in water geweekt. Daarna worden vuil en plantaardige oliën verwijderd. Het residu laat men bezinken en wordt gescheiden in zetmeel en huidvezels. De korrelige zetmeelmassa wordt via een speciaal ontwikkeld proces getransformeerd tot zetmeelvezels. Die vezels zijn te vergelijken met de cellulosevezels en kunnen gebruikt worden in een mix met cellulose. Het voordeel is dat op die manier geen wijziging in het normale produktieproces van papiermaken doorgevoerd hoeft te worden.

De maïskorrel is niet de enige vreemde eend in de papierbijt. Ecofavini produceert sinds kort ook papier waarin algen uit de lagune van Venetië zijn verwerkt. Hiermee worden twee vliegen in één klap geslagen: er wordt gewerkt aan het algenprobleem van de lagunestad aan de Adriatische kust én er wordt milieuvriendelijk papier vervaardigd. Voor honderd kilogram papier zijn vijftig kilo algen nodig. Het papier smaakt naar de zee en met een vergrootglas kunnen de algen onderscheiden worden. Vergelen is er bovendien niet meer bij. Algen bevatten namelijk chlorofyl dat ervoor zorgt dat het papier na verloop van tijd zelfs witter wordt.

Chemische industrie wanhopig van slechte imago

'Bevolking zonder chemie minder gezond en veilig'

Van onze redactie wetenschap

HEERLEN/AMSTERDAM - „Zonder chemie zou de bevolking aanzienlijk ongezonder zijn. Wij zouden over veel minder betrouwbaar voedsel beschikken. De veiligheid is beter gegarandeerd dankzij de chemie." Dat stelt voorzitter dr. H. Timmerman van de Koninklijke Nederlandse Chemische Vereniging (KNCV). Om het slechte beeld van de chemie bij de bevolking weg te nemen, houdt een groot aantal chemiebedrijven in heel Nederland vandaag een open dag.

„Het wordt de jeugd al vroeg ingeprent dat chemie vies is en alle schuld heeft van de milieuproblemen om ons heen. Je hoeft de jeugdboeken er maar op na te slaan. Plaatjes met rokende schoorstenen versterken doorlopend het beeld dat alles wat met chemie te maken heeft, verdacht is," zegt H. Timmerman, hoogleraar chemie aan de Vrije Universiteit in Amsterdam.

Het is volgens hem een 'gigantisch' misverstand te denken dat alles wat van natuurlijke aard is, ook veel beter is dan produkten van synthetische aard. „De belangrijkste gifstoffen komen niet voort uit de chemie, maar zitten in de natuur. De natuurlijke vergiften van aardappelen zijn bijvoorbeeld veel gevaarlijker dan de eventuele resten van landbouwchemicaliën." Mensen beseffen volgens Timmerman niet hoezeer de chemie in hun leven is doorgedrongen en welke voordelen zij daarvan hebben. „Onze maatschappij kan eenvoudig niet zonder chemie."

Directeur drs. P. Noordervliet van de Vereniging van de Nederlandse Chemische Industrie (VNCI) is het daar helemaal mee eens. Het door zijn vereniging gepubliceerde boekje 'Geen dag zonder chemie' laat de lezer zien dat de mens elk moment van de dag geconfronteerd wordt met veelal onmisbare synthetische produkten, zoals dekbedden, was- en poetsmiddelen, kleding, transportmiddelen en audiovisuele apparatuur.

> **Open dag chemie**
>
> *In deze provincie kunnen belangstellenden vandaag vanaf 11 uur een kijkje nemen bij Crosfield en Zinkwit in Eijsden, vanaf 10 uur bij Vinamul in Beek, Solvay in Herten, de laboratoriumopleiding van de Hogeschool Venlo en vanaf 9 uur bij het chemisch lab van het St. Jansgasthuis in Weert. Alleen op vertoon van speciale toegangskaarten is een rondleiding mogelijk bij DSM-Andeno in Blerick, Hoechst in Weert en DSM in Geleen.*

Noordervliet vindt het onterecht dat de chemische industrie zo negatief wordt benaderd. Uit onderzoek is gebleken dat slechts een handjevol mensen de chemie gunstig gezind is. Dat komt volgens hem door het slechte beeld dat vooral de milieubeweging doorlopend schetst van de chemische industrie. „Bij de meeste mensen staat de chemie aangeschreven als een eng, ongezond, vies en vervuilend iets."

De VNCI-directeur wil een aantal dingen omtrent deze 'zondebok' van alle ellende rechtzetten. „In tegenstelling tot wat menigeen denkt, is de chemische industrie veel veiliger dan andere industriële ondernemingen. Het percentage ongelukken ligt bij ons 30 procent lager dan bij de overige industrie. Statistisch gezien komt bij ons slechts 0,7 dodelijke slachtoffers per jaar voor als gevolg van een bedrijfsongeval," aldus Noordervliet. „Bovendien is bij de twee grote calamiteiten onlangs bij DSM en Cindu gebleken dat de voorzorgsmaatregelen goed waren."

De directeur wil nog een ander misverstand uit de weg ruimen. Het zou bijzonder ongezond zijn bij een chemische industrie te werken. „Dat is onjuist, want het ziekteverzuim in de chemische ondernemingen is veel geringer dan bij andere bedrijven. Wij zitten twee procent onder het gemiddelde," aldus Noordervliet.

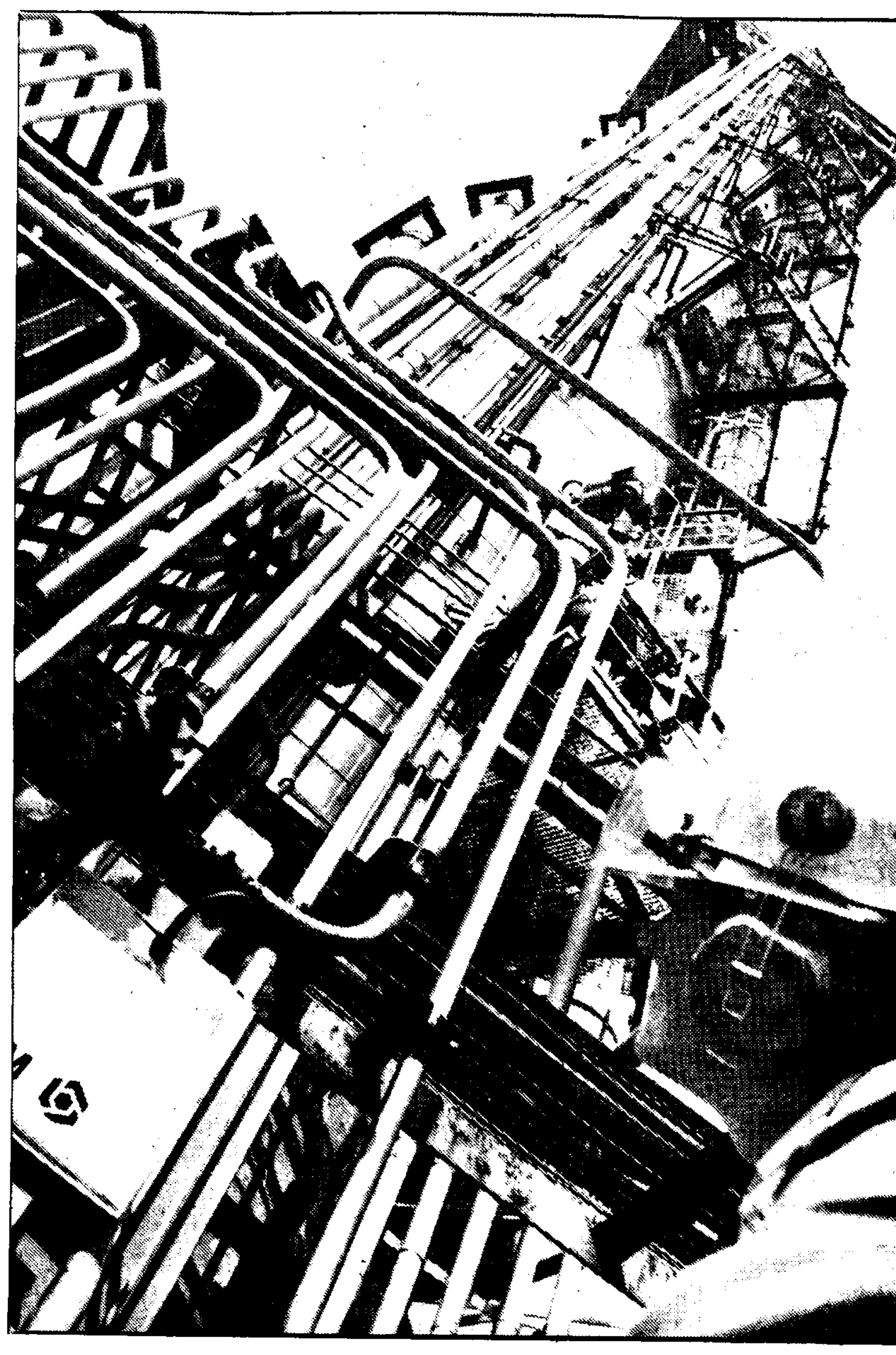
Ook ten aanzien van het milieu gaat de VNCI-directeur in het offensief. In tegenstelling tot wat velen denken, heeft de chemische industrie vanaf het begin meegedacht over en meegeholpen aan maatregelen ter bescherming van het milieu, stelt hij. Noordervliet noemt enkele cijfers: sinds 1980 stoot de chemische industrie afhankelijk van de soort stof 5 tot 48 procent minder verontreinigingen in de lucht uit.

De lozing van zware metalen op het water is sindsdien gedaald met percentages van 58 tot 86 procent. De lozing van de voor de gezondheid en milieu zeer gevaarlijke stoffen zoals drins en dioxines is met 99 procent afgenomen. De chemische industrie is druk doende alle lozingen de komende jaren nog verder omlaag te brengen.

Het volume afvalstoffen is sinds 1980, ondanks een produktieverhoging van 100 naar 300 miljoen ton, met de helft verminderd, namelijk van 30 naar 15 miljoen ton. Het afval, in hoofdzaak verpakkingsmateriaal, is volgens Noordervliet tien keer minder dan de consument in de natuur achterlaat.

De bedrijfstak trekt veel geld uit voor het milieu. Jaarlijks wordt 15 tot 20 procent van de totale investeringen van vier miljard gulden in de chemische bedrijfstak gestoken in maatregelen ter bescherming van de natuur en het milieu. De uitgaven voor milieulasten bedragen thans ruim 583 miljoen gulden per jaar.

De chemie, met een omzet van 45 miljard gulden per jaar de op één na grootste bedrijfstak in Nederland, wordt nu bedreigd door de negatieve houding van de bevolking. De bedrijven hebben namelijk de grootste moeite aan goed opgeleid personeel te komen. Het is het gevolg van de volgens de VNCI-directeur 'dramatische' daling van het aantal jongeren in het vwo dat chemie als examenvak kiest.

● *Uit een enquête blijkt dat 67 procent van de bevolking weinig op heeft met de chemische industrie. Zelfs mensen die in de chemie werken, denken niet positiever over de chemie dan de gemiddelde Nederlander.* Foto: DSM

Brits dorpje in rep en roer na invasie vuistdikke spinnen

Schrik der huisvrouwen 'schaap in wolfskleren'

DOOR BEN APELDOORN

DEN HAAG - 'Arachneetje' noemden m'n kinderen haar. Ze verscheen in het late voorjaar van 1989 als een gewone kruisspin met een web in een weelderige bruidssluier. Web en spin waren in het najaar tot opvallende verschijningen uitgegroeid. Het kruis op haar gezwollen, donkerbruine achterlijf contrasteerde dermate dat het al vanuit de huiskamer was te zien.

Evenals haar talrijke soortgenoten in ons tuintje verdween ze als bij toverslag toen het 's nachts wat kouder begon te worden. Maar het volgende voorjaar was ze er weer; onmiskenbaar herkenbaar. Met kop en schouders stak ze boven de rest uit en werd daarmee een dagelijkse bezienswaardigheid.

Zonder moeite ving ze de dikste 'brommers' en vrijwel elke ochtend was ze bezig met de aanleg, aanbouw of reparatie van haar uitgestrekte wielwebben en op zekere, warme namiddag hebben we haar eens voorzichtig geprobeerd op te meten: Arachneetje mat 'zo om en nabij' twee, drie centimeter van kop tot het achterste puntje van haar prachtig getekende achterlijf. Exclusief haar overduidelijk behaarde poten.

Is dat veel voor een kruisspin? Volgens de arachnoloog (spinnendeskundige) Peter Koomen, als bioloog verbonden aan het Nationaal Natuurhistorisch Museum in Leiden, is drie centimeter inderdaad 'iets dat in de krant zou mogen'. „Een kruisspin wordt volgens mijn gegevens maximaal zeventien millimeter groot," zegt Koomen. „Maar inclusief de poten bedraagt de maximale spanbreedte 51 millimeter."

● *Heel behaard, heel griezelig, maar heel nuttig. Met opgetrokken pootjes wacht deze prachtig 'opgemaakte' kruisspin op een onvoorzichtige vlieg.*

In de literatuur is te vinden dat de grootste spin in Nederland een bij het water levende spin is. „Niet te verwarren met de waterspin," aldus Koomen. „Die wordt maximaal vijftien millimeter groot, maar de gerande oeverspin is de grootste spin in Nederland. Haar lichaamslengte bedraagt maximaal 22 millimeter."

Kanjers...

Het is vreemd dat veel mensen zo bang zijn van spinnen. Vredige huistaferelen worden soms ruw verstoord als een binnenshuis kuierende spin, die het buiten te koud vindt worden, wordt opgemerkt. De bekende huisspin, de 'schrik der huisvrouwen' zoals zij oneerbiedig wel wordt genoemd, spant in algemeen afgrijzen de kroon.

Het scherpe contrast dat zijn/haar donkere lichaampje doorgaans vormt op een lichte ondergrond (Koomen: 'Geen lichte vloerbedekking kopen') wordt, vooral door 'die poten' en de plotselinge, vaak razendsnelle verschijning, door velen het summum van hartverlammende weerzin genoemd.

Komt de kruisspin nogal bezadigd over wat bewegingen en loopvermogen betreft, de huisspin is een echte hardloper. Die maakt ergens in een donker hoekje een kokervormig, zijdeachtig web, maar ontziet zich niet om ver daarvandaan een prooi simpelweg te bespringen.

Hoe groot worden zij eigenlijk? Kanjers, volgens velen. Onzin, zeggen deskundigen, 't zijn de poten die het 'm doen. Volgens Peter Koomen worden de huisspinlijfjes ook maximaal maar twee centimeter lang, maar anders wordt dat met de poten meegerekend: „Bij de mannetjes is de verhouding tussen poten en lijf doorgaans het grootst; de spanwijdte kan soms wel negen centimeter zijn. Dat maakt de aanblik een stuk enger dan bij de kleinere vrouwtjes, waarvan het achterlijf vaak ook dikker is door de aanwezigheid van eitjes."

„Als je zo'n grote door de kamer ziet rennen, geheid is dat een mannetje op zoek naar een vrouwtje." En moet je daar nou zo bang voor zijn?

In het bad

Nou, in Engeland is er, getuige meldingen in het blad New Scientist van begin oktober, zo ongeveer een volksoploop ontstaan rond het verschijnsel huisspin. Het begon allemaal met de oproep van een inwoner uit Fareham die geregeld knoerten van huisspinnen in zijn (lege) zitbad aantrof.

Waarom in dat bad? Wel, ze konden er niet meer uit. Eén keer zat er een spin in het bad met bijna zeven centimeter lange poten. Hoe die Fareham-bewoner dat had gemeten werd er niet bij vermeld. Goedemorgen, een spin van een centimeter of tien, twaalf! Het bericht uit Fareham had een groot aantal reacties van mensen met soortgelijke ervaringen tot gevolg. 'Hun' spinnen werden ook veelal in baden, wastafels en aanrechtbakken aangetroffen. In enkele gevallen was men getuige van het verschijnen van 'knotsen van spinnen' nota bene uit de overloop. Onderzoek leerde dat dat met name de ouderwetse baden betrof waarvan de overloop door middel van een pijpje, dwars door de gevel van het pand, met de buitenlucht in verbinding stond. Een ideale, illegale sluiproute voor spinnen naar warmer oorden.

Wat vreselijk! Maar niet meer in bad gaan? Niets aan de hand; de spinnen die we hier in Nederlandse baden aantreffen zijn daar gewoon vanaf de rand ingekukeld en dat gebeurt doorgaans niet als u in bad zit.

wetenschap kort

Kinderen houden last van astma

Driekwart van de kinderen met klachten als astma en bronchitis groeit niet over deze aandoeningen heen, zoals tot voor kort vaak werd aangenomen. Cara-patiënten verdienen algemeen een betere medische begeleiding waarbij ze regelmatig worden gecontroleerd op de aard en ernst van hun kwaal. Dat stelt drs. R. Roorda in zijn proefschrift waarop hij deze week aan de Rijksuniversiteit Groningen promoveerde tot doctor in de geneeskunde. Roorda selecteerde 285 volwassen proefpersonen die in hun jeugd voor cara onder behandeling zijn geweest. Hij gaf ze hetzelfde longonderzoek dat ze vroeger moesten ondergaan bij een kinderarts. Tevens liet hij 63 personen een vragenlijst invullen. De uitkomsten van de onderzoeken waren eensluidend: de klachten waren bij driekwart van de onderzochten weliswaar verminderd, maar niet verdwenen. Vooral specifieke cara-klachten als 'benauwdheid bij inspanning' en 'piepen' waren gebleven. Hoesten en astma-aanvallen waren vaak wel verdwenen. „Het is vaak zo dat de klachten wat afnemen tussen het tiende en vijftiende levensjaar. De pubers hebben dan ook vaak geen zin meer in medicijngebruik en bovendien worden ze te oud voor de kinderarts. Op die manier vallen ze uit de medische begeleiding, maar dat is naar mijn idee in veel gevallen niet goed," aldus Roorda. Volgens de wetenschapper kunnen er ook aanwijzingen zijn dat een kind helemaal niet over cara heengroeit. „Dat geldt bijvoorbeeld voor kinderen die ernstiger symptomen vertonen en die een slechtere longfunctie hebben. Ook meisjes hebben een algemeen kleinere kans er over heen te groeien dan jongens."

Vulkaan levert Nederland energie

Nederlandse en IJslandse bedrijven onderzoeken de mogelijkheid om geothermische energie, die in het vulkaanrijke IJsland in overvloed aanwezig is, af te tappen en vervolgens via onderzeese stroomkabels naar Nederland te transporteren. Dit meldt het Duitse weekblad Der Spiegel. Een aantal energiecentrales, met een capaciteit van elk 1.000 Megawatt, kan wanneer de proefresultaten gunstig uitvallen, al in 2005 tot 2010 IJslandse stroom naar Nederland exporteren. Gardar Ingvarsson, directeur van de IJslandse Energie Verkooporganisatie, schat de kosten van het gebruik van geothermische energie op ongeveer eenderde van de huidige stroomprijzen. De IJslandse bevolking zelf heeft overigens niet meer dan tien procent van de energie uit de eigen bodem nodig.

Hoop voor bril- en lensdragers

Bril- en lensdragers, met een afwijking van +8 tot -15, kunnen hun ogen met laserchirurgie geheel laten corrigeren. Maar er zijn restricties: mensen, die de operatie willen ondergaan moeten gezond zijn. De ingreep kost per oog 3.600 gulden. In de meeste gevallen moet de patiënt zelf betalen. Een lui of ziek oog kan niet worden behandeld. En wie suikerziekte, bloedziektes, lever- en nieraandoeningen, aids en kanker heeft, kan niet met de laser van zijn oogafwijking worden afgeholpen. Vrouwen die een kind verwachten en moeders die borstvoeding geven, komen niet voor een operatie in aanmerking. Patiënten met een kantoorbaan, bij wie de oogcorrectie met de laser is gedaan, kunnen na tien tot veertien dagen weer aan het werk. Werkt iemand in een stoffige omgeving, dan duurt het wat langer. Oogoperaties die op deze manier worden uitgevoerd, zijn nieuw in Nederland. Na de behandeling kan de patiënt direct naar huis. Over de resultaten op lange termijn is nog niet veel bekend, maar de afwijkingen zijn tot nu toe blijvend verholpen. Met een behandeling kan men weer goed in de verte kijken en kleine lettertjes lezen. Bovendien wordt het oog niet beschadigd zoals bij een operatie waaraan het mes te pas komt. Door de hitte van de laser wordt er als het ware een flinterdun laagje van het hoornvlies verdampt.

Nova Zembla vol nucleair afval

Nova Zembla is door de voormalige Sovjetunie gebruikt voor het dumpen van kernafval en het testen van kernwapens. Er zijn gebruikte nucleaire onderzeeërs en ijsbrekers afgezonken. Tevens dumpte men radioactief afval uit kerncentrales en onderzoeksinstituten op het eiland. Er bestaan elf dumpplaatsen waar twaalf nucleaire ijsbrekers en 16.000 vaten kernafval liggen. Dat blijkt uit gegevens van het Arctisch Centrum van de Rijksuniversiteit Groningen. Het kernafval werd tussen 1964 en 1986 gedumpt. Op drie lokaties tussen 1958 en 1976 in totaal 131 kernproeven gehouden, waarvan 90 bovengronds en 41 ondergronds. Nova Zembla heeft de twijfelachtige eer de grootste kernexplosie ter wereld te hebben meegemaakt. Deze vond plaats in 1961 en had een kracht van 58 megaton, vier keer zoveel als de grootste kernbom die de Verenigde Staten ooit tot ontploffing hebben gebracht. Vanaf 1976 vonden de kernproeven plaats in Kazachstan. De regering van deze nu zelfstandige staat heeft kernproeven verboden. Vandaar dat Rusland voor toekomstige kernproeven kijkt naar Nova Zembla.

Luisteren naar de 'Grote Stilte'

Precies op de dag waarop het 500 jaar geleden was dat Christoffel Columbus voet aan wal zette in een 'nieuwe wereld', begon op 12 oktober de grootste 'luister-expeditie' van de mensheid: de 'Search for ExtraTerrestrial Intelligence', kortweg 'Seti'. Het moet een antwoord geven op de meest prangende vraag die de mens zichzelf al duizenden jaren stelt: zijn wij alleen? Vijf Amerikaanse onderzoeksinstituten, onder aanvoering van de ruimtevaartorganisatie Nasa, zullen tien jaar lang de hemel afgrazen met behulp van een aantal grote radiotelescopen. De kosten bedragen meer dan 150 miljoen gulden. Er wordt onder meer gebruik gemaakt van radiotelescopen in Californië, Argentinië, Australië, Spanje en op Puerto Rico, waar de grootste en signaal-gevoeligste van allemaal ligt: de in een dal gebouwde, 305 meter grote Arecibo-antenne. De radiotelescopen zijn voorzien van speciale ontvangers waarmee het mogelijk is naar miljoenen, dichtbij elkaar liggende golflengten tegelijk te luisteren. Het al meer dan dertig jaar oude onderzoek naar levenstekenen van elders is en wordt voortdurend hevig bekritiseerd. De critici rekenen voor dat Seti in feite nog minder kans op succes heeft dan het zoeken naar de spreekwoordelijke naald in de hooiberg.

Film die zich zelf ontwikkelt

De onderzoeksafdeling van Akzo in Arnhem heeft een film ontwikkeld voor de opslag van gegevens en tekeningen die onmiddellijk afleesbaar is. In tegenstelling tot de bestaande microfiches, die fotografisch worden gemaakt, hoeven de nieuwe beeldplaatjes niet ontwikkeld te worden. De film ontwikkelt zich zelf. Voor het proces zijn geen chemicaliën nodig. Onder leiding van Akzo-medewerker dr. G. Möhlmann slaagde de onderzoeksgroep erin een nieuwe polymeerfilm en de benodigde laserschrijver (recorder) te ontwikkelen voor de optische opslag van data. Met behulp van een laser kan het laagje polymeer, dat is aangebracht op een velletje polyester, beschreven en daarna afgelezen worden. De gegevens kunnen bovendien worden gewist en vervangen door nieuwe gegevens. Het voornaamste voordeel van de nieuwe film is volgens Möhlmann dat het opslaan en aflezen van gegevens gekoppeld kan worden aan bestaande computersystemen of digitale netwerken. Met het oude microfiche is dat niet mogelijk. Op het dunne velletje of de nieuwe polymeerlaag (tien bij vijftien centimeter) kan de inhoud van honderd A4-vellen worden opgeslagen. Volgens Möhlmann is het bij een verdere ontwikkeling van het systeem mogelijk zelfs tienduizend A4-tjes op één velletje ter grootte van een fiche aan te brengen.

Rijles

ANWB Autorijleskamp

Met speciale off-season korting

Nu met extra korting van ƒ 250,- voor de periode van half september tot half december. Bel nu rechtstreeks:

ANWB Den Haag ☎ 06-8860

Dries S.D.L. biedt u aan: RIJBEWIJS A-B-C-D of E binnen 8 dagen op de Ned. Antillen, vanaf ƒ 3.500,- all in, gar., 100 % financ. mog. 010-4626668 of 4666535.

Interverkeers-academie met het internationale karakter. Uw rijbewijs voor ƒ 1.995,- met EXAMENGARANTIE voor jong en oud. Tel. 04451-1795.

Opleidingen

ANWB & Bovag erk. Verkeersschool WISCHMANN & Zn voor alle rijbewijzen, start 14-11 zaterdag cursus en 19-11 avondcursus voor het chauffeursdiploma en 14-11 cursus gevaarlijke stoffen. Europaweg Z 340, Landgraaf. 045-321721.

Huwelijk/Kennismaking

Chalet Treebeek.

Alleenstaanden iedere zat. en zond. gezellige dans- en contactavond in de kelderbar "La Chalet". Dond. alleenstaandenbal in de bovenzaal, dj. Richard. Aanv. 21 u. Zaal open v. 20 u. Komeetstr. 25a, Treebeek, 045-211375.

Aids infolijn

Bel gratis

06-0.22.22.20

Maand. t/m vrijd. van 14.00 tot 22.00 uur.

Welke nette eerlijke VROUW wil contact opnemen met vitale wedn. 78 jaar. Br.o.nr. B-3036, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Niemand wil EENZAAM en alleen zijn! U zoekt een vaste relatie of spontane vriendschapverruiming? Maak dan een plaatsje vrij in uw hart en bel 0932-32485708 of schrijf Rita de Bruyn, Amerikalei 17 bus 2, B-2018 Antwerpen België. Dames tijdelijk gratis inschrijven.

Nette weduwe, VROUW 43 jr. zoekt nette heer voor een relatie mee op te bouwen. Br.o.nr. B-3006 L.D., Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen

J. MAN, 22 jr, zoekt j. vrouw tot 26 voor een serieuze relatie op te bouwen. Heb een goede baan en i.b.v. auto (R.O. 33 niet reag.) Br.o.nr. B-3014 L.D., Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen.

JONGEMAN 30 jaar zoekt vriend voor relatie, 20-27 jaar. Br.o.nr. B-3022 L.D., Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen.

MAN 47 jr. 1.77 m. 92 kg. roker, geen drinker met eigen woning. Int. chauffeur (bijna iedere avond thuis) zoekt lieve vriendin. Leeft. onbel. Liefst huiselijk type en dierenvriend, om een mooie en ser. rel. op te bouwen. Brieven met foto en evt. tel.nr. krijgen direkt antw. B-3028, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

VRIJGEZEL 50 jr. zkt. rustige vriend. plm. gelijke leeft. liefst uit agrarische sector. Br.o.nr. B-3029, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Heer 42 jr. zoekt nette vriendin om samen de eenzaamheid op te lossen. Br.o.nr. B-3030, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Jonge vr. blond midden 40 z.k.m. nette eerlijke en betrouwbare HEER, l. 40-50 jr. Br.o.nr. B-3032, L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

ALLEENSTAANDEN werkgroep 't Gulikshoes, hoek Agricolastraat-Ophoven 1, Sittard, organiseert iedere zondag een dans- en contactavond. Bewijs verpl. Inl. 046-747962.

Wedn. 73 jr., zacht karakter, kerngez. en nog zr. vitaal zkt. lieve vriendin v. vaste rel. Arm en rijk is geen probleem. Geneigd zijn om in te komen wonen. Br.o.nr. B-3037, Limburgs-Dagblad, Pb. 2610, 6401 DC Heerlen.

Nette sport. man 48 jr. jong, hij zoekt een eenvoudig VROUW voor een vaste relatie. Discretie is voor mij een erezaak. Br.o.nr. B-3038 L.D., Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen.

Weduwe, 54 jr. z.k.m. leuke MAN tot 59 jr. i.b.v. auto voor ser. samenzijn. Br. met tel. en foto o.nr. B-3039, LD, PB 2610, 6401 DC Heerlen.

J.man 31 jr., vrijgez. zkt. lief en eerl. meisje. Br.m. foto worden beantw. Br.o.nr. B-3040, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

JONGEMAN, 32 jr., gescheiden zkt., vrouw tussen 20-40 jr. voor ser. rel. op te bouwen. Kinde geen bezwaar. Tel. 045-428191.

Goed uitz. DAME, 49 jr., zond. kind., wil kennism. met lieve eenv. man tot 60 jr. vaste rel. Br.o.nr. B-3048, L.D., PB 2610, 6401 DC Hrl.

Repr. slanke VROUW, 46 jr. z.k.m. dito gezell. heer, Br.o.nr. B-3055 L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

HEER 66 jr. z.k.m. vrouw 55-65 jr. Br.o.nr. B-3060, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

J. man 41 jr. zkt. VRIENDIN om de eenzaamheid op te lossen. Br.m.foto o.erew. ret o.nr. B-3062, L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

JONGEMAN, 24 jr., eigen auto zkt. spont. meid voor ser. kennism. Br.o.nr. B-3059 L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

J.MAN 47 jr. z.k.m. vrouw v. eerl. betrouwb. relatie. Wederzijds vertrouwen en begrip v. elkaar, kind geen bezw., geen bartype. Br.o.nr. B-3027, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Hallo, ik ben een jonge vent van 39 jr. en ik ben in feite een tevreden mens. Alleen ben ik nog op zoek naar een charmante vrouwelijke vrouw vanaf 30 jr., die eerlijk is, trouw, humoristisch en spontaan is. Zal ik haar ooit vinden?? Br.o.nr. B-3034, LD, PB 2610, 6401 DC Hrln.

Jonge zelfst. vrouw, 40 jr., zkt. ser. rel. met betrouwbare, ondernemende MAN tot 47 jr. Br.o.nr. B-3035 m. foto L.D., P.b. 2610, 6401 DC Hrl

Meisje, 22 jr. zkt. VRIENDIN om uit te gaan. Br.o.nr. B-3031, L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

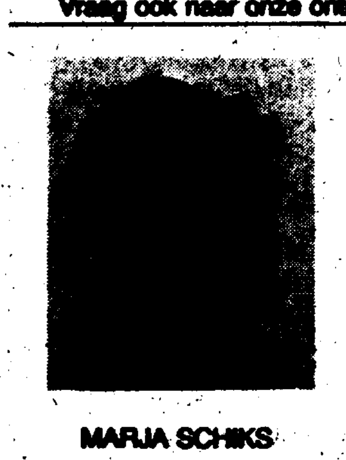
'BLIND DATE' OF LIEVER EEN

Serieuze kennismaking?

Bent u op zoek naar een duurzame relatie? Bel of schrijf voor vrijbl. info over onze PERSOONLIJKE Bemiddeling: Heerlen/Maastricht e.o.: 045-726539 mevr. Luchtman Roermond e.o.: 04750-15534 mevr. Nabarro Postbus 525, 6040 AM Roermond of Postbus 5050, 6401 GB Heerlen.

MENS EN RELATIE

Het bureau met het hoogste slagingspercentage! Lid alg. Vereniging Relatiebureaus (AVR) Vraag ook naar onze ontmoetingsdagen en reizen!!!

MARJA SCHIKS

Partner Consult

Adviesbureau voor partnerkeuze in Zuid-Nederland, voor het Acad., HBO en goed MBO-niveau.

U hebt het druk, vrienden en hobby's, maar mist die ene partner. Gebaseerd op uw wensen en mijn ervaring, mijn intuïtie en kennis over mijn cliënten, houd ik een persoonlijke zoektocht, namens u, naar een passende partner. Informatie: 043-255449, Lid. Alg. Ver. Relatiebureaus.

De feestdagen 'n romantische tijd, waarin geen plaats zou moeten zijn voor eenzaamheid. Helaas is dat vaak toch het geval. Samen kunnen we er aan werken om ook voor jou het geluk te vinden. Bel daarom nu met Relatieburo HESTIA. Wij zijn 'n jong en energiek team dat graag de tijd voor je neemt: 043-645882.

MYRA Bemiddelingsburo. Als u serieus op zoek bent naar een fijne partner voor het leven, maak dan eens geheel vrijblijvend een afspraak met ons. Wij hebben meer dan 300 Poolse dames die wachten op een reaktie van u! Enkele v.b.: Karina 20 jr. vrolijk en eerlijk geen kind. Malgosia 31 jr. rustig en concreet geen kind Lidia 39 jr. gevoelig en vrolijk geen kind. Emilia 50 jr. vrolijk en huiselijk geen kind. Ewa 57 jr. vriendelijk en rustig geen kind. Wij bieden u een goede en serieuze bemiddeling voor een redelijke prijs. Bel vandaag nog 045-229448.

Woont u in Limburg?

en zoekt u een partner? Ruim 80% vindt bij DATE binnen enkele maanden een relatie (5.000 partnerzoekers). Wilt u meer weten? Bel vrijblijvend, ook 's avonds: Heerlen mevrouw Willemse 045-215.481.

Stichting Date

Erkend Stichting consumentenbelangen bij relatievorming.

Wilt u voortaan GRATIS en vrijblijvend partneroverzichten van relatiebureau Cupido ontvangen. Bel of schrijf dan naar: Cupido, Postbus 22, 4140 AA Leerdam. Tel. 03458-3575.

Mode Totaal

Te k. BRUIDSJURK Sissi-model, mt. 36-38. Bln. na 18 uur 045-421606.

Te k. nerts BONTJAS, donkerbruin, compl. met baret ensjaal. mt. 42, i.z.g.st. Tel. 045-723352 na 18.00 uur.

Exclusief BRUIDSJURK, Italiaans ontwerp, maat 38, pr. ƒ 900,-. Tel. 045-353347

LEREN dames- en herenjassen, nieuwste model, parka jassen en basketbal jassen, winkelprijs ƒ 650,- nu vanaf ƒ 250,-. Annastr. 15, Kerkrade: 045-465167.

Te k. leren DAMESJAS mt. 42, gevoerd, half lang, kl. zwart, nooit gedragen, ƒ 250,-. 045-456751.

Te k. BRUIDSJURK mt. 40, halflang met sluier, heel apart. Tel. 04493-4658.

Baby en Kleuter

Te koop KINDERWAGEN, wit leer, ƒ 120,-, rieten reiswieg, ƒ 20,-, baby-uitzet (luiers, kleertjes) ƒ 75,-. Tel. 045-414487.

Te k. zeer complete BABYBOEDEL, grenen kamertje, en verder alles wat baby nodig heeft in 1 koop voor ƒ 2.000,- (vaste prijs). Voor info 04492-3824.

Te k. BABYKAMER m. toebeh., vr.pr. ƒ 1.500,- nw.pr. ƒ 3.750,-. Na 16.00 uur 04492-1267.

Te k. WANDELBUGGY Turbo 02, Bébé Comfort, wit/l.blauw 1 jr.oud 04405-3506

Bel de Vakman

Hans LIPS voor timmer-, dak en zinkwerk met garantie. Vraag vrijbl. advies/offerte. Bel 045-453818.

NEW LOOK BV Schaesberg. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154 of 045-312709.

Riet- en BIEZENSTOELEN, repareren ƒ 50,- p. st. met garantie. Tel. 043-435761 b.g.g. 646919.

BIEZENSTOELEN vernieuwen nu ƒ 48,- per stuk met garantie. Tel. 045-418820.

Bankstellen. Renovatie/herstoffering of nieuwe creaties in leder. "Edelvakman" EUROSALON NEW (baan naar Bree) Peer-België. 09-3211-634591 ook op zaterdag en zondag geopend. Dinsdag gesloten.

MAATWERK voor al uw plafonds, parketvloeren en andere timmerwerkzaamheden. Bel vrijblijvend voor informatie 045-244609.

Aannemersbedrijf kan nog opdrachten aannemen, zowel renovatie als ook nieuwbouw. Wij bieden U goede service en VAKKENNIS. U kunt ons tijdens kantooruren bellen onder nr. 043-254669

Ervaren vakman biedt zich aan voor straatwerk o.a. opritten, sierbestrating. Ook voor Uw gehele tuinaanleg, zeer SCHERPE prijzen. Gratis offerte: 045-323178.

OPRITTEN en terrassen in klinkers of sierbestrating. Ook tuinaanleg, vrijbl. prijsopgave. Tel. 045-324249

Klein BOUWBEDRIJF kan nog alle voorkomende werkzaamh. aann. metsel/timmerwerkz.h. 045-419764.

Wonen Totaal

Eiken-meubelgroothandel t.o.h. reüniegebouw Geleen

30% goedkoper dan elders

Groenseykerstraat 41B. Tel. 046-747446. Open ma. v. 13.00-18.00 uur; dinsdag-vrijdag v. 09.00-18.00 uur; zaterdag v. 10.00-17.00 uur.

Massale magazijnverkoop van honderden Nieuwe keukens en inbouwapparaten in onze keukenmagazijnen

SITTARD OF ECHT

waar alle showroomkeukens en inbouwapparaten welke in de Horn-keukensupers zijn vervangen en in Echt en Sittard worden verzameld en verkocht

tot 60% KORTING

Elke dag nieuwe aanvoer. Elke dag superlage aanbiedingen in alle kleuren en afmetingen. Hier enkele voorbeelden

Hout-kunststof hoekkeuken in linnenstruktuur

afm. 160 x 270 cm.
Normale prijs ƒ 8.619,-

Nu ƒ 2.498,-

Exclusieve gepatineerde eiken hoekkeuken

afm. 240 x 220 cm.
Normale prijs ƒ 12.462,-

nu ƒ 4.498,-

Mooie kunststof softline hoekkeuken in essen decor

afm. 240 x 220 cm.
Normale prijs ƒ 10.867,-

nu ƒ 3.498,-

Philips inbouw elektro/elektro kombinatie

Normale prijs ƒ 1.488,-

Nu ƒ 698,-

Horn

Sittard bergerweg 51-53

(Industrieterrein Bergerweg Tel: 046-511775)

Echt, Loperweg 8

Tel. 04754-86188

Te k. donker eik. BUFFETKAST, eik. hoekkast, eik. salontafel, 4 eik. barkrukken eik. dekenkist, pr.n.o.t.k. Tel. 045-326431.

IJSKAST gasf. ƒ 95,-; wasautom. ƒ 175,-; wasdroger ƒ 175,-. Tel. 045-725595.

Te k. SALONMEUBELS van part.: org. Chesterfield 2 zitter, leverkleur, v. ƒ 4.950,- voor ƒ 2.000,-; sfeerv. mohair 2 zitter, gel. eik. kuip, iets aparts v. ƒ 3.150,- voor ƒ 1.350,-; blank eik. fauteuil met leren kuipzit, uniek model v. ƒ 1.450,- voor ƒ 600,-; blank eik. hoektafel (90 x 90) v. ƒ 950,- voor ƒ 500,-; mass. salontafel met lade v. ƒ 1.200,- voor ƒ 550,-. Div. kleinmeubelen. Alléén serieuze gegadigden, géén handelaren. 04492-3824.

Te k. (i.v.m. overlijden) div. meubelen (eiken), o.a. eethoek met kast, salontafel, bijzettafel, tweezitsbankje, t.v.-kastjes, Friese staartklok etc., z.g.a.nw., pr.n.o.t.k Tel inl. 045 - 74 09 47.

Zoekt u 2e hands MEUBELS? Veel keus ook antiek Kouvenderstr.208 H'broek.

Te k. licht eiken LEDIKANT; modern C.D.-opbergmeubel licht eiken dressoir; rond bijzettafeltje. Tel. 045-227790.

Te k. weg. plaatsgebrek eiken KAST, br. 1.25, hoog 1.26 mtr. plus eiken tafel met tegelblad, pr.n.o.t.k. Tel. 045-227202.

6 eik. STOELEN goed onderh., eenvoudig, stijlvol (Vennix Den Bosch plm.'58), ƒ 125,- p.st. 045-315090.

Te k. klassieke noten EETHOEKTAFEL, (200x90 cm), en 6 mohair beklede stoelen (groen) ƒ 900,-. Heuvelstr. 32, Meers.

Te koop INBOEDEL o.a. kasten, schilderijen, houtsnijwerk, tafel, gasf. enz. Zat. tussen 10.00-18.00 uur Hoofdstr. 6, Hoensbroek.

Te k. Tielsa KEUKEN 2.50 m. met app. i.g.st. ƒ 700,- Tel. 043-650093.

Te k. klassieke EETKAMER en bankstel en kleingoed, alles i.z.g.st., 045-410271.

Te koop 2 mooie klassieke FAUTEUILS, tel. 045-275338.

Te k. mooie antieke KINDERWAGEN (sierstuk) en L. de Poortere vloerkleed (pastel) 045-270293.

Naturel kalfsleren FAUTEUIL i.z.g.st. met voetbank ƒ 1.000,-. Tel. 04457-1580 werkdagen tussen 12-13 of 16-19 uur.

Zware BAROK meubels te koop. Tel. 045-713824. Mergelsweg 191, Heerlen.

Te k. 3 perz. TAPIJTEN, 3x2m., div. kl. en maten en ind. koper. Tel. 045-457502.

Zu kaufen 2 schöne PERZERTEPPICH günstig von privaat: Tel. 0949-24122205

Te k. 3 houten BEDDEN en lamp (grootm.tijd); 2 dressoirkasten; diversen; ligstoelen; slaapbank; trapnaaimachine, t.e.a.b. Tel. 04450-2393.

Te koop donker eiken WANDKAST, vr.pr. ƒ 425,-. Tel. 045-318794 of 352702.

Zonnebanken/Zonnehemels

Zonnehemels

Superbruiners voor perfecte bruining nu met 10 lampen snelbruiners, gasdrukveren en ventilator v.a. ƒ 945,-. Compleet met bezorgen en volledige garantie bij van ERP, Haspelsestr. 8 te Sittard (naast Göttgens) de zaak met superservice. Tel. 046-528575.

Te koop gebr. ZONNEHEMELS met verrijdb. of vast statief, of lift. 045-223843.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Te k. SUNMATIC, compacte zonnehemel met 4 hogedruk lampen, zeer weinig gebr. nw.pr. ƒ 2.000,-, pr.n.o.t.k. Inl. 045-312956.

Huishoudelijke artikelen

Massale magazijnverkoop van duizenden apparaten

koelen, vriezen, wassen, hifi, stereo, kleuren-tv, video's etc.

WITTE HAL SITTARD EN MAASTRICHT

waar nieuwe, licht beschadigde of overjarige apparaten uit de Horn-winkels worden verzameld en verkocht tot liefst

60% KORTING

Elke dag nieuwe aanvoer, Elke dag superlage aanbiedingen

OP IS OP, SLECHTS ENKELE STUKS
Hier enkele voorbeelden uit onze duizenden koopjes:

Philips videorecorder

VR 212, 2 koppen, afstandsbediening met LCD, 8 programma's in 365 dagen
geen ƒ 1.028,- of ƒ 699,- maar

ƒ 499,-

Sony compactdisk

CDP 991, afstandsbediening, direkt programmeerbaar, muxis scan, fader, repeat, disk memo
geen ƒ 1.028,- of ƒ 699,- maar

ƒ 499,-

Zanussi droogautomaat

Z200 DPR RVS uitvoering, 4,5 kg inhoud, elektronische instelling, links en rechts draaiend
geen ƒ 1.229,- of ƒ 898,- maar

ƒ 598,-

Indesit gas/elektro fornuis

met vonkontsteking, grill met draaispit, tijdklok en elektrische oven
geen ƒ 1.099,- of ƒ 898,- maar

ƒ 698,-

WITTE HAL

Sittard

Bergerweg 51-53 Industrieterrein Bergerweg. 046-518162

Maastricht

Scharnerweg 66-70 achter Horn keukensuper 043-633162
Ook uw adres voor keuken-inbouwapparatuur met grote kortingen

MIELE wasautom. en drogers. Voll. gerev. va. ƒ 595,- Toenbreker 045-325819.

100% goede MIELE droogtrommel, wegens overcompl ƒ 325,-. Tel. 045-724760.

Te k. langzaam WASMACHINE; gasstel en gasfornuis, t.e.a.b.; Kookfornuis pr. n.o.t.k.Tel. 04450-2393.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Kachels/Verwarming

Barbas inbouw-openhaarden

kachels - inzethaarden
Jac Köhlen
Rijksweg N 104 Sittard (bij ziekenhuis)
046-513228-514862.

Attentie!

Grote C.V.-ketelshow

Zaterdag 31 oktober van 13.00 tot 18.00 uur.
Zondag 1 november van 14.00 tot 17.00 uur.
Eindervoetpad 7, Kerkrade. Tel. 045-452841.

A. Ploem & Zn BV

Centrale verwarming en sanitair.

Kachelspeciaalzaak, alle hulpstukken en aanverw. artikelen. REKER, Kluis 28, Geleen. Tel. 046-740785.

Te koop APPELSTAMMEN voor open haard. (zelf zagen) Beek. Tel. 046-371157

Oud FORNUIS 4 ovens, bloemmotief ƒ 750,- en div. potkachels. 045-751285.

KACHELS, gashaarden, inzet, inbouw, gratis geplaatst. De kachelsmid, Walem 21, Klimmen. 04459-1638.

BUTAGASKACHEL te koop gevraagd. Tel. 045-724628.

Zeer mooie GASHAARD te k. merk Dru, huisjes model, is nog ingebr.: 046-757430.

Muziek

Blaasinstrumenten !!!

Het grootste assortiment in Nederland, zowel nieuw als gebruikt. Ook huurmogelijkheden. Eigen reparatie en service dienst. Bijv.: saxofoons ƒ 500,-; dwarsfluiten ƒ 250,-; trompetten ƒ 250,-; klarinetten ƒ 250,-; trombones ƒ 250,-. Belt U voor informatie Adams muziekcentrale te Thorn (L).
Tel. 04756-1324 ('s maandags gesloten).

Slagwerk!!!

De grootste in Nederland, U koopt direkt af fabriek! Enorme voorraad zowel nieuw als gebruikt. Bij.: drumstellen ƒ 495,-; cymbals ƒ 50,-; trommen ƒ 50,-; xylofoons ƒ 1.250,-; marimba's ƒ 3.950,-. Ook voor drumbands en showkorpsen komplete uitrustingen op voorraad. Belt U voor informatie Adams muziekcentrale te Thorn.
Tel. 04756-1324 ('s maandags gesloten).

Muziekliefhebbers opgelet!!!

Keyboards, drumstellen, orgels, gitaren, piano's, accordeons, orkestapparatuur enz. Altijd aanbiedingen en occasions. Alles van Flight-Case.

Muziekhuis Lyana

Mauritsweg 48, Stein. Tel. 046-333227.
Maandag t/m zaterdag open. Donderdag koopavond.
Het meest complete prijsbrekende MUZIEKPARADIJS.
NERGENS BETER NERGENS GOEDKOPER.

Kwaliteits-saxofoon's voor krankzinnige prijzen:

Wegens fusie Duitse fabriek kochten wij een partij saxofoons van topkwaliteit voor spotprijzen.
(B en S, Weltklang, B en M Sonora).
ALTEN V.A. ƒ 995,-, TENOREN V.A. ƒ 1.195,-.
Dit is minder dan de helft van de normale winkelprijs (excl. koffer, speciale prijzen voor koffers of foudralen).
2 Jaar vertrouwde Stalmeiergarantie!
(Stalmeier zelf was beroepssaxofonist, dus dat zit snor).
Grijp deze kans, want op is op

STALMEIER MUSIC de muziekspecialist

donderdag koopavond.

SHOWVERLICHTING voor discotheken, drive in shows of bands. Limburgs goedkoopste adres. Bezoek onze showroom. Highlite International, Huls 14, Simpelveld. Tel. 045-444907.

PIANO'S huur met koop-recht van ƒ 65,- tot ƒ 200,- p.m. Gratis transport. Alle merken. Gebruikte piano's ƒ 450,- per jaar. Van Urk, Westersingel 42, Rotterdam Telefoon 010-4363500.

Piano of Vleugel? Kopen of Huren? De grootste keuze bij VAN URK. Vraag offerte. Bel 010-4363500. Van Urk, Rotterdam.

Te k. orgel YAMAHA MR-500, 3 jr. oud, vele mogelijkheden, vr.pr. ƒ 2.600,-. Tel. 045-231570

Diverse JUKEBOXEN, jaren '50 vanaf ƒ 2.700,-. Tel. 077-871720 of 521186.

Te k. SHADOW VLX 600, bwj. '88. Pr. ƒ 9.300,-; Yamaha Virago 1000, bwj. '85. Pr. ƒ 6.900,-; Virago 1100, bwj. '86. Pr. ƒ 10.250,-; Virago 535, bwj. '88. Pr. ƒ 6.900,-. Alle motoren met NL kenteken en garantie. Tel. 077-871720 of 521186.

PIANO'S te koop en te huur. J.Somers & Zn pianohandel, Akerstraat 82, Heerlen. Tel. 045-713751.

MARIACHI-ORKEST Serenata Mexicana zoekt zanger tenor en zangeres met mezzo sopraan inl 010-4524762

Gezocht: ZANGER(ES) voor Rock-coverband. Tevens te koop 16 K. mixer Evans, kl. def. ƒ 250,-. Tel. 045-753374 of 751442

I.v.m. aanschaf piano te koop aangeboden electr. orgel, YAMAHA D85, nw.pr. ƒ 14.000,-, vr.pr. ƒ 3.500,-. Tel. 045-323029.

Te k. Technics KEYBOARD KN 800 plus ramcard, nw.pr. ƒ 4.600,- pr. ƒ 2.000,-. Tel. 045-320780.

Wegens ziekte te k. Leslie ORGEL, pr.n.o.t.k. Tel. 045-740730, na 17.00 uur.

Te koop Besson TROMPET ƒ 275,-, tel. 043-648299.

Te koop HOHNER acc. Atlantic de luxe. i.z.g.st. Einderkoolhof 131, Puth.

Te k. GP 16 met Flight Case ƒ 1.750,-. Tel. 045-230001.

PIANO'S en vleugels, klavier Sittard, Uw onderhoudspecialist. Tel. 046-526426,

Te koop BASVERSTERKER Peavey mark IV, 300 W., 2 kanalen en basbox Peavey 2 x 15 inch, samen ƒ 1.100,-. Bel 045-271830 na 18.00 uur.

Te k. ROLAND U20 keyboard compl. met access. nw.pr. ƒ 4.000,-, vr.pr. ƒ 1.750,-. Tel. 045-453047.

Te k. mooie mahoniehouten Duitse PIANO, in prima staat. Tel. 045-[illegible]

Te k. ATARI computer 1040 ST plus monitor Roland KR 55 synthesizer 76 toetsen multim.. prijs samen ƒ 2.200,-. Tel. 045-710225.

Te koop compl. DRUMSTEL ƒ 400,-. Tel. 045-351544.

Gevr. TOETSENIST(E) voor top-100 muziek. Te bevr. 045-464050 b.g.g. 455582 na 17.00 uur.

Te koop REVOX tape-deck A 77 met banden, pr. ƒ 650,-. Tel. 045-271256.

Te k. ORGEL Eminent 2000 Grand Theatre, vr.pr. ƒ 3.500,-. 045-417081.

Computers

Te k. NINTENDO cassette met 1100 spellen, ƒ 298,-. Tel. 045-229598.

Te k. weg. omst. hed. PC 386 40 Mhz, 4 Mb intern geheugen, 64 Kb cache, 512 Kb RTVGA, VGA monitor, 80 Mb HDD, 1.44 MB drive, Star LC20 printer, software en garantie. Bijna nooit gebruikt, 3 maanden oud. Nieuwprijs ƒ 3589,- voor ƒ 3.200,-. Tel. 045-410696.

SPELCOMPUTER. Wie is er uitgespeeld op zijn Sega-16 bit en wil deze ruilen voor mijn 2-4-pers. Nintendo met 4 spelen. Tel. 045-421376.

Te koop AMIGA 500 met 1 meg. geheugenuitbreiding, compl. met boeken, software en Panasonic printer, nauw. gebr., pr. t.e.a.b. Tel. 045-420715.

Te koop gevraagd ATARI-1040 ST, liefst met 2 MB werkgeheugen. 045-323029

Te koop COMMODORE 64 met disk-drive en printer. Tel. 043-611025.

Te k. QUANTEM 52 Mb harddisk, voor div. syst. nw. pr. ƒ 1.300,-, vr.pr. ƒ 750,-. Tel. 045-453047.

Te k. COMPUTER MSX met printer, vr.pr. ƒ 300,-. Tel. 04750-18359/33765.

Te k. COMMODORE Amiga 500 en muis, uitgebr. tot 1 MB, 70 disck en doos, joystick en boeken, 1 jr. oud, pr. ƒ 950,-. Tel. 046-511631.

Te k. SPELCOMPUTER Sega 16 bit plus 7 spellen en joyst., ƒ 600,-. 046-580713.

TV/Video

KLEUREN TV grote sortering vanaf ƒ 65,-. Nieuwe KTV's v.a. ƒ 298,-, betaling v.a. ƒ 25,- p.mnd. Radio/TV van Voorst, Ganzeweide 48 Heerlerheide. 045-213879.

Kleuren TV's 12-16 kan. v.a. ƒ 75,-, met afst.bed. v.a. ƒ 125,-, met teletekst v.a. ƒ 250,- o.a. Philips. Radio/TV FRANK BV, Bokstr. 33 Heerlerheide. 045-213432.

Voor Piccolo's zie verder pagina 35

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS m/v

Prof. mr. A.Fl. Gehlen en mr. R.M.J. van Gent

notarissen te Heerlen, Tempsplein 25

vragen

administratief medewerk(st)er

(20 - 25 jaar)

opleiding: MEAO (commerciële richting)
sollicitatie: schriftelijk binnen 10 dgn. na heden
aan: notariskantoor Gehlen en van Gent 6400 AH Heerlen, postbus 349

NORA GRONSVELD MAASTRICHT

Banketbakkerij NORA BV produceert koekjes voor de nationale markt via de banketgilde formule.
Internationaal opereren wij onder private label en Nora merk.

Voor het versterken van de afdeling deegverwerking hebben wij een vacature voor:

AFDELINGSCHEF

Functie-inhoud:

* u geeft mede leiding aan een 6-tal deegbereiders/ovenisten en ondersteunt hen in hun werkzaamheden;
* u draagt zorg voor een optimale produktiviteit en efficiency van mensen;
* u bewaakt de produktkwaliteit en neemt hiervoor de verantwoording.

Wij bieden u een zeer interessante baan bij een dynamisch bedrijf.
Salaris is afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring.
Als u denkt dat u de juiste persoon bent voor deze functie, richt dan uw sollicitatiebrief en c.v. aan:
Banketbakkerij NORA BV, t.a.v. dhr. R.M.J. Raeven, Gronsvelderweg 2, 6247 ER Gronsveld.

Toevoeging is aang[...]
bij het Bureau van[...]
hulp te Heerle[...]
19-10-1992. Uit een[...]
van mij, deurwa[...]
negenentwintigste [...]
1992, op verzoek va[...]
Helena Theodora [...]
Brom en **Maud** [...]
Nicole Hautvast, [...]
wonende te Heerle[...]
St. Franciscusweg[...]
den te dezer zake [...]
kiezende te Heerle[...]
Tempsplein 21-22 [...]
tore van de advo[...]
procureur mr. F.H.[...]
scheid, betekend a[...]
cellus Matheus J[...]
Marie Bemelmans, [...]
bekende woon- en [...]
plaats in Nederland[...]
der bekende wo[...]
verblijfplaats elde[...]
dat genoemde [...]
Bemelmans gedag[...]
om op donderdag [...]
november a.s. des v[...]
dags te 10.30 uur [...]
schijnen ter terec[...]
van de E.A. Heer [...]
rechter te Heerlen, [...]
den wordende in h[...]
tongerechtsgebouw [...]
Akerstraat 108 te [...]
teneinde onder [...]
worden veroordee[...]
mair om binnen 3 d[...]
betekening van het [...]
een begin te maken [...]
herstelwerkzaamhe[...]
het pand St. Francis[...]
5 te Heerlen, subsid[...]
te staan dat eisers [...]
dig de herstelwerk[...]
den verrichten en [...]
te horen verbieden [...]
gang te verschaffen [...]
pand St. Franciscu[...]
te Heerlen, op str[...]
verbeurte van een [...]
som als vermeld in [...]
vaarding en binnen [...]
na betekening van [...]
deze te wijzen von[...]
te gaan tot het ve[...]
van alle handeling[...]
vereist zijn tot het [...]
doen leveren van [...]
electriciteit in het [...]
Franciscusweg 5, [...]
straffe van verbeu[...]
een dwangsom als [...]
in de dagvaarding. [...]
schrift van het exp[...]
verkrijgen op mijn [...]

S.M.J. Quaedvli[...]
Gerechtsdeurw[...]
Gruppellostraat [...]
6461 EV Kerkra[...]

WONINGVERENIGING 'GELEE[N']

Postadres: Postbus 1001, 6160 BA Geleen

Kantooradres: Hofdwarsweg 45
Telefoon 046-788888
Faxnummer 046-752680

Ten behoeve van onze flatgebouwen in Geleen-Zuid vragen wij een

PART-TIME HUISMEESTER m/v

Onze voorkeur gaat uit naar personen die, naast de bewaking van en het toezicht op het gebouw, in staat [...] bereid zijn om in voorkomende gevallen kleine klusjes op te knappen.
Van kandidaten wordt verwacht dat zij bereid zijn om aldaar te gaan wonen.
Deze funktie vergt een groot gedeelte wachtdienst, waarbij technische hulpmiddelen ter beschikking staan, alsmede het toezicht houden op c.q. het handhaven van rust en orde in het gebouw.
Wij denken hierbij aan personen in de leeftijd van ongeveer 50 tot 60 jaar (bijvoorbeeld vervroegd gepensioneerden).
Salaris overeenkomstig de CAO voor personeel in dienst van woningcorporaties.
Schriftelijke danwel telefonische aanmeldingen voor de funktie van part-time huismeester worden gaarne binnen een week na verschijnen van dit blad verwacht bij Woningvereniging 'Geleen'

Het **MEDISCH BEDRIJFSADVIESBUREAU (M.B.A.)** is een snelgroeiende, landelijk opererende particuliere bedrijfsgezondheidsdienst bestaande uit een enthousiast team van bedrijfsartsen en verzekeringsgeneeskundigen. Onze aktiviteiten richten zi[ch] op aktieve ziekteverzuimbegeleiding, medische keuringen en arbeidsomstandigheden-advisering.

Wij zoeken uitbreiding van het team met:

bedrijfs- en verzekeringsgeneeskundigen

voor de regio Zuid-Limburg en Den Bosch.

Minimale vereisten zijn: enige jaren werkervaring, bij voorkeur in de sociale geneeskunde en bereidheid tot het volgen van de opleiding.
Leeftijd ca. 35 jaar.

Schriftelijke sollicitaties kunt u richten aan:
M.B.A., p/a Catharinaziekenhuis, postbus 1350, 5602 ZA Eindhoven, t.a.v. de heer A.M.H.J. van Nierop, tel. 040-398671.

Aannemersbedrijf - Grondwerken - Rioolwerken - Wegen[...]

GEBR. KURVERS B[V]

werken aan de weg.

Wij vragen een

administratief medewerker m/v

die zich thuis voelt in een kleine organisatie en affiniteit heeft met de aannemersbranche.

Functie-inhoud:

- het verzorgen van de dagelijkse postverwerking;
- het bewaken van de urenregistratie en de orderbonnen;
- het bijhouden van de projectregistratie en projectmappen;
- het (deels) verzorgen van de financiële administratie;
- het leveren van bijstand aan het bedrijfsburo.

Functie-eisen:

- enkele jaren ervaring in een soortgelijke functie;
- ervaring met geautomatiseerde gegevensverwerking en tekstverwerking;
- inzicht in het functioneren van projectregistraties.

Uw schriftelijke sollicitatie gelieve u te richten aan de directie van Gebr. Kurvers BV, Lindelaufergewande 10, 6367 AZ Voerendaal. Telefonische inlichtingen kunt u inwinnen bij de heer G. Sanders, telefoonnummer 045-751155.

Voortvarende aanpak taalonderwijs in een landje apart

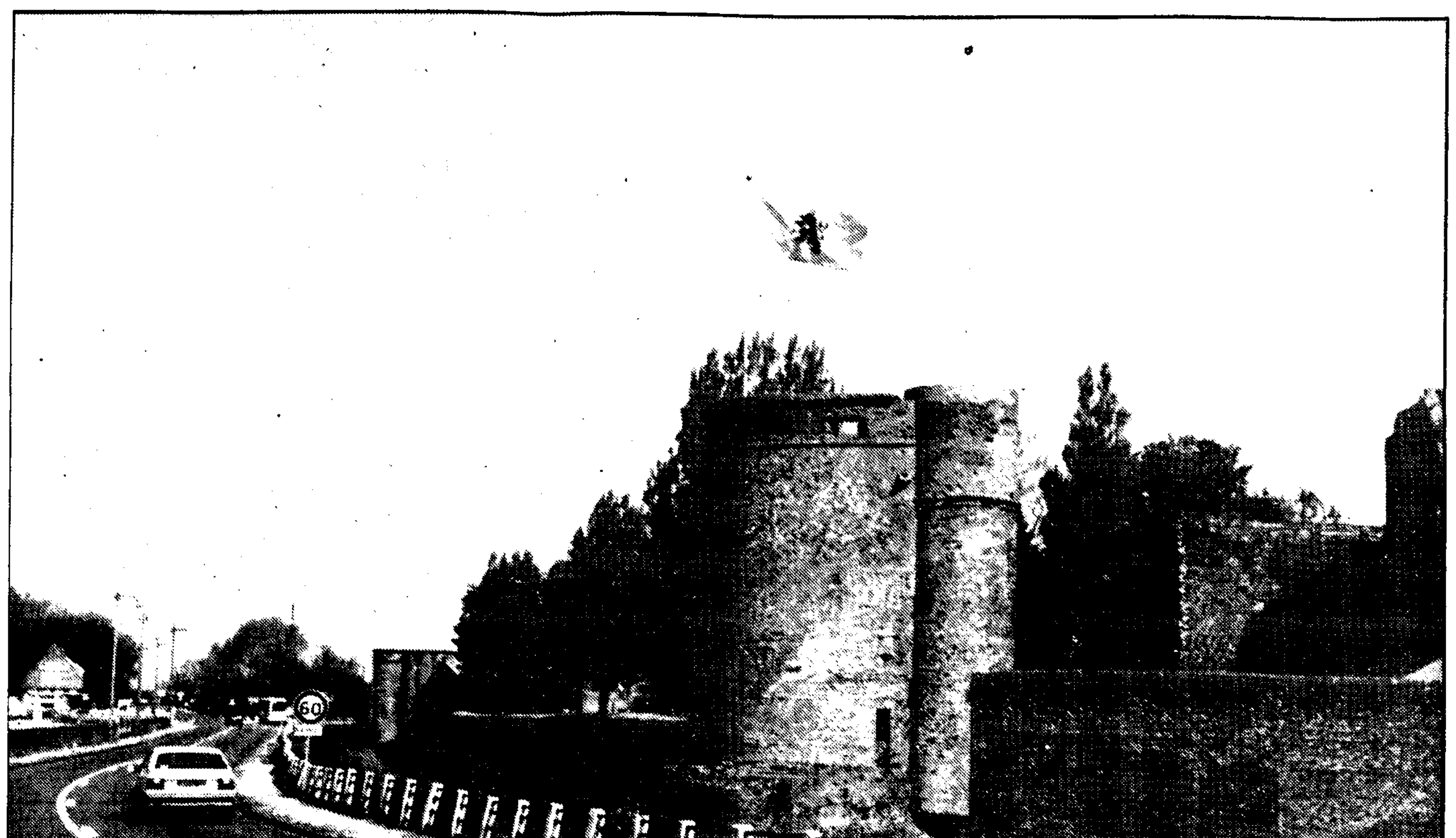
Frans-Vlaanderen zweert bij 'het Nederlands'

DOOR SANDRA ROELOFS

Hazebroek, Steenvoorde, Hondschoote, Godewaarsvelde, Ochtezeele, Ekelsbeke... stadjes en dorpjes in het noorden van Frankrijk met Vlaams aandoende namen, die in de regel zijn verfranst; zo is Ekelsbeke bijvoorbeeld tot 'Esquelbecq' omgedoopt, Hardvoorde tot 'Hardifort' en Belle tot 'Bailleul'. Frans-Vlaanderen, de geboortestreek van de beroemde schrijfster Marguerite Yourcenar en het decor van de oprukkende beeldenstorm: een landje apart...

Elke maandagavond gaat Frank Allacker, een Frans-Vlaming die in Poperinge woonachtig is, op weg naar Belle, waar hij aan een tiental volwassenen anderhalf uur gratis Nederlands doceert. Hij is in dienst van het KFV, het Komitee voor Frans-Vlaanderen, dat onder andere instaat voor de organisatie van het vrije onderwijs in de Nederlandse taal. Allacker is één van de ruim zestig leraren Nederlands in Frans-Vlaanderen. Hoe komt het dat het Nederlands het hier zo goed doet?

● Ondanks aanprijzingen op enthousiaste stickers neemt het echte 'Plat-Vlaemsch' spreken in Noord-Frankrijk gestaag af. Enkele mensen boven de vijftig klappen nog wel een mondje Westvlaams.

● Ook op het fort van Bergues, ofwel Sint Winoksbergen, wappert de alom tegenwoordige gele vlag met de Vlaamse leeuw.

Geschiedenis

De geschiedenis van deze streek helpt ons al een eindje op weg: middenin het uitgestrekte heuvellandschap tussen Noord- en Zuytpeene, aan een zijriviertje van de IJzer, staat aan de kant van de weg een kleine obelisk. In de grijze steen staat, in het Frans, gebeiteld: 'Op 11 april 1677 werd op deze vlakte de beslissende slag geleverd die de inlijving van dit gebied bij Frankrijk tot gevolg had'.
Elk jaar tijdens de 'Zwijgende Peenetocht', dwars door het slagveld, wordt op deze plaats de 'Vlaamse Leeuw' (het Vlaamse volkslied) gezongen door meer of minder politiek geëngageerde streekbewoners die zich op de eerste plaats Vlaming voelen en pas daarna Fransman. Sommigen zijn extreme separatisten, anderen nationalist, regionalist of federalist.

● In het lieflijke Noordfranse land ligt het monnikenklooster van Katsberg, dat bekend is om zijn kaasmakerij.

Een stukje Vlaanderen in Frankrijk? Op het eerste gezicht lijkt het daar wel op: de plaatsnamen, de opschriften op huizen en hoeven, de lokale tweetalige radio, de alom wapperende gele vlag met de zwarte Vlaamse leeuw... Wie de zaken echter van dichterbij bekijkt moet al gauw concluderen dat er van de sprekers van het echte 'Plat-Vlaemsch' niet veel meer over zijn. Hun aantal wordt geschat op 50.000 en neemt gestaag af met het opeenvolgen van de generaties. Enkel mensen boven de vijftig jaar 'klappen' meestal nog wel een mondje Westvlaams.

Onderwijs

En toch is dit mooie stukje Frankrijk voor het Nederlandse taalgebied niet als verloren te beschouwen; het Nederlands zit in de lift! Een tikkeltje historisch besef, maar vooral ook economische redenen dragen ertoe bij dat het Nederlands het zo goed doet in Frans-Vlaanderen. Met Nederlands maak je eenvoudigweg meer kans op de arbeidsmarkt aan weerskanten van de 'schreve' (grenslijn). Met het oog op de toekomst is het best mogelijk dat de Europese eenwording de Fransen er nog meer toe zal aanzetten de taal van hun noorderburen te leren.

● Opvallend: een Franse auto vol Vlaamse stickers...

Cursussen

Hiertoe bestaan verschillende mogelijkheden: in het gebied dat de Franse Nederlanden heet – grofweg tussen Atrecht (Arras), Valensijn (Valenciennes), Rijssel (Lille) en Duinkerke (Dunkerque) – worden zowel 'vrije' als 'officiële' cursussen Nederlands gegeven. Het in 1948 opgerichte Komitee voor Frans-Vlaanderen (deel van de Franse Nederlanden), staat in voor de organisatie van het vrije onderwijs. Dit comité schat het huidig aantal leerlingen Nederlands in het hele gebied op 1000, in zowel het vrije als het officiële onderwijs, terwijl het aantal leraren (verspreid over ruim 40 gemeenten) 63 bedraagt. Het KFV krijgt steun van de Nederlandse Taalunie, van de De Zwijgerstichting (Nederlandse stichting ter bevordering van de Nederlandse cultuur), een Belgische bank, het Algemeen-Nederlands Verbond (Nederlands-Vlaamse vereniging voor Nederlandse taal en cultuur), de provinciale besturen van West- en Oost-Vlaanderen en Antwerpen, het Waregems gemeentebestuur en de Orde van den Prince (Vlaamse Rotaryclub). Het onderwijs Nederlands dat door het KFV georganiseerd wordt, is gratis.

Het officiële onderwijs Nederlands daarentegen wordt georganiseerd door Kamers van Koophandel, scholen en centra. De Frans-Vlaamse stad Belle (14.000 inwoners) is op dit gebied een unicum: er worden beroepsgerichte cursussen Nederlands gedoceerd aan VVV-medewerkers, gemeentepersoneel en zelfs aan treinmachinisten. Op alle openbare lagere scholen in deze stad wordt Nederlands onderwezen.
Dit is vooral te danken aan de doortastendheid van mensen als Camille Taccoen, voormalige lagere schooldirecteur die nooit nagelaten heeft het Nederlands bij de Franse regering te bepleiten. Het is niet verwonderlijk dat het ten slotte een Bretonse minister was (Olivier Guichard), zelf afkomstig uit een taalminderheid, die in 1970 groen licht gaf voor het officiële onderwijs Nederlands in Frans-Vlaanderen.
Burgemeester Jean Delobel staat trouwens voor de volle honderd procent achter de rol van zijn stad als trendsetter. Deze druk bezette burgervader, met Bourgondisch voorkomen, heeft een kwartiertje weten vrij te maken in zijn middagpauze. 'Om de situatie in het taalonderwijs te verbeteren' zegt hij terwijl hij ongeduldig met zijn autosleutels zit te rammelen, 'moeten er uitwisselingen tussen Nederlandstalige en Franstalige leraren tot stand komen'.

Verbroedering

Zijn stad is tevens uniek vanwege de bijna 15-jarige verbroedering met het Zeeuws-Vlaamse Sas van Gent. De contacten zijn echter verwaterd sinds de komst van de nieuwe burgemeester in 'Sas de Gand'. Waarschijnlijk omdat zij zelf de Franse taal niet meester is.

Alleen enkele sportclubs hebben nog contact met elkaar.

Een bruisend cultureel leven. Het 'Blauwershof' in het dorpje Godewaarsvelde is een tweehonderd jaar oud café dat bekend staat als het cultureel centrum van de Westhoek (deel van Frans-Vlaanderen tussen Belle en Duinkerke). De cafébaas Chris Mercier is voorzitter van de in 1977 opgerichte vereniging 'Menschen lyk Wyder' (mensen zoals wij), die hier haar zetel en vergaderruimte heeft. 'Zo'n zestig procent van mijn klanten is de Vlaamse taal machtig', zegt Chris trots terwijl hij me over de zwart-wit geblokte tegelvloer rondleidt door de toneelzaal voor volkszang en opvoeringen, de vergaderruimte en de boekenhoek. Her en der staan oude Vlaamse spelen opgesteld en hangen middeleeuwse maliënkolders en vaandels aan de wand. Naast een landkaart van het 15e-eeuwse Vlaenderen (één van de zeventien Vereenigde Provinciën) hangt een oude foto van de 'Blauwers', smokkelaars die tot in de jaren '40 gewilde waar van België naar Frankrijk vervoerden.

Over de oude smokkelroutes rijden we door het Frans-Vlaamse land langs oude hoeven en boerderijen, waarvan sommige een geel bord met zwarte letters op de gevel dragen (Hooge Noenhof, De Zwarte Leeuw, Tomhof); in nauwelijks twee jaar tijd zijn al bijna 100 hoeven voorzien van zo'n bord, waarop de oude Vlaamse naam te lezen staat. De Brugse stichting Europa der Volkeren (EUVO) zet zich voor dit initiatief in. EUVO wil het straatbeeld in 'Zuid-Vlaanderen' vervlaamsen en krijgt daarvoor financiële steun van particuliere sympathisanten en culturele groeperingen uit Nederland en België. De kapelletjes langs de kant van de weg zijn ook door EUVO gerestaureerd en in sommige gemeenten duiken weer Vlaamse straatnamen op. De Franse regering brengt overigens niets in tegen deze vorm van vervlaamsing; zij spreekt van 'couleur locale'.

Radio

Over het bestaan van 'Radio Uylenspiegel' deed de Franse regering aanvankelijk wel moeilijk. Vanaf de 176 meter hoge Kasselberg zendt Uylenspiegel al veertien jaar tweetalige programma's uit. Naast een oude molen – waar de uitzendingen begonnen zijn – staat een van antennes voorzien wit gebouw, waarin wekelijks 48 vrijwilligers samenkomen om de 100 uur zendtijd te vullen. Radio Uylenspiegel is nu een officiële vrije radio, maar ten tijde van Giscard d'Estaing werd de apparatuur verschillende keren in beslag genomen. Presentator Gilbert, een gezellige krullebol, kondigt in het Frans en in een goed verstaanbaar Westvlaams aan dat hij vandaag een Zeeuws-Vlaamse op bezoek heeft. Na een kort interview draait hij een plaat voor mij en vertelt trots dat hij zelfs tot in Brugge luisteraars heeft.

Vroeger verbood de Franse regering onderwijs in het Vlaams en liet ze zelfs in openbare gebouwen op de muur kalken dat het verboden was 'de cracher par terre et de parler flamand' (op de grond te spugen en Vlaams te spreken). Tegenwoordig gaat ze wat subtieler te werk: de ruimte die voor Frans-Vlaanderen op Minitel (een Franse uitgave van teletekst) gereserveerd is heet 'Flanders'. Het Franse 'Flandres' werd als naam geweigerd.
Het is de vraag of Frankrijk nog bang is voor haar kleinste en meest bedreigde taalminderheid. Zeer waarschijnlijk is dat het met enig welgevallen zal toezien hoe het oude Vlaams teloorgaat.

In dit verband is het interessant de standpunten van Jozef Deleu (voorzitter van de Vlaams-Nederlandse 'Stichting Ons Erfdeel') en Jacques Fermaut (voorzitter van de Michiel de Swaen-kring) te vermelden. Beiden betreuren ze de zwakke taalwil van de Nederlanders, die volgens hen blozen om hun eigen taal. De Nederlanders zouden meer voor hun taal moeten vechten en een voorbeeld moeten nemen aan de Vlamingen, aldus hen. Onder deze voorwaarde kunnen ook zij de Frans-Vlamingen helpen om te redden wat er nog te redden valt.

De woorden van Jean-Marie Gantois (1904-1968), seminarist en voorvechter van de Vlaamse zaak tijdens het interbellum, worden nog vaak geciteerd als antwoord op de vraag 'Waarom?':
'*Nous aimons la Flandre, niet omdat ze zo mooi, rijk en roemvol is, maar omdat het onze moeder is en de liefde van een zoon voor zijn moeder zich niet laat verklaren*'.

STANDPLAATS:
Amsterdam

Berlage

DOOR FRANCOISE LEDEBOER

In het Amsterdamse Gemeentearchief is nog tot 21 november een expositie te zien die het ontstaan en de uitvoering van Berlage's Plan Zuid uit 1917 in beeld brengt. De in schitterende kleuren uitgevoerde tekeningen van architecten van de Amsterdamse School en het Nieuwe Bouwen, zijn kunstwerkjes die je zo aan de muur zou willen hangen. Ook oude en recente foto's maken het bekijken van dit beeldverhaal over de internationaal vermaarde stadswijk tot een grote verrassing. Dat een architectuurtentoonstelling zo spannend kan zijn, had ik niet verwacht.

Het uitbreidingsplan voor het braakliggende gebied ten zuiden van de grachtengordel betekende in 1917 een keerpunt in de Nederlandse stedebouw. Berlage ontwierp voor het eerst een grootschalige wijk met een ander uiterlijk dan grauwe huurkazernes langs kaarsrechte straten. Zijn plan was een totaalpakket van verkeersaders en pleinen, omzoomd door honderden huurwoningen met een markante architectuur. Na het noodgedwongen verblijf in vochtige kelders en eenkamerkrotten, betekende deze woningbouw vooral een enorme verbetering voor het arme deel van de Amsterdamse bevolking.

Na het nodige voorwerk door de met „zware" deskundigen bemande commissie-Berlage, verdient de Stichting Berlage Jaar 1992 alle steun bij haar streven de erfenis van Plan Zuid voor het nageslacht te redden. Het bestuur onder voorzitterschap van de markante Piet Kranenberg, heeft niet voor niets de noodklok geluid over de toestand waarin veel van de woningblokken met hun fraai gegolfde bakstenen lijnen verkeren.

Recent genomen foto's op de expositie maken duidelijk hoe desastreus het effect is geweest van opknapbeurten met kunststofkozijnen en standdaardeuren van plaatmateriaal. Het bijzondere van de architectuur is namelijk de samenhang van decoraties op deuren, bol gevormde raampjes, kleine ruitjes in horizontale rijen, ronde koperen deurknoppen, karakteristieke brievenbussen en strak vormgegeven huisnummers. Met kunststofkozijnen verdwijnt die samenhang onmiddellijk.

Tijdens een fietstocht door de stadsdelen De Pijp, Rivierenbuurt en Zuid realiseerde ik me echter pas ten volle hoe nodig het is dat er geld op tafel komt. In veel gevallen is er namelijk nog helemaal niets gebeurd, en worden deuren en andere objecten ontsierd door graffiti. De kunststofkozijnen zijn een ware gruwel voor het oog, zeker als je ze naast de authentieke kleine ruitjes ziet. Het is te hopen dat de professionele geldwerver Kranenberg en zijn bestuur gauw de nodige miljoenen bij elkaar praten. Berlage's erfenis verdient het.

TV/Video

GEVRAAGD, kleuren TV v.a. '87, video VHS, stereotoren, video-camera. Tel. 04406-12875.

Goede kleuren TV's v.a. ƒ 125,- met gar. Grote sortering. Reeds 25 jr. TV occasion Centrum GEEL. Grasbroekerweg 25, Heerlen. Tel. 045-724760.

Kapper/Cosm.

SCHOONHEIDS-massage-ped.- stoelen, beursmod. Tel. 04923-66561.

Radio e.d.

Te koop (Top kwaliteit) LUXMAN cassette-deck K.210, zilverkleur, als nieuw, ƒ 250,-. Tel. 045-270901.

Bingo/Kienen

Te koop bij de kantoren van het Limburgs Dagblad en in wijde omgeving bij vele verkoopadressen met het speciale LIMBURGS DAGBLAD BINGOVIGNET

BINGOKAARTEN

voor maar ƒ 4,-! Elke week kans op ƒ 5.000,-. Speel mee en win met LIMBURGS DAGBLAD BINGO.

Kunst en Antiek

1000 antieke klokken
2000 schilderijen

19e-18e-17e eeuws met garantie-certificaat. Grote keuze in prijsklasse ƒ 500,- tot ƒ 5.000,-.

Carpe Diem, Markt 26 Meerssen.

Tel. 043-642173 / 641408 / 648278. Zat. geopend van 10.00 tot 17.00 uur, andere dagen op afspraak. 150 staande klokken w.o. 20 Luiks/Limburgse aan gunstige prijzen. Heden nieuwe zending. Zondag 1 november 13.00 tot 17.00 uur geopend.

Antiekbeurs

Gangelt
Duitsland

30-31 oktober & 1 november 1992 dagelijks van 12.00-20.00 uur.
Mieden
Tel. 0949-24542693.

Komt U eens vrijblijvend kijken naar onze enorme collectie ANTIEK o.a.: kasten, tafels, stoelen, klokken, brons, koper, tin enz. Wim Scheepers, Panheelderweg 28, Heel. Tel. 04747-1593. Iedere dag geopend.

Te koop gevr. antieke SPEELDOZEN en grammofoons. 043-649494.

Goedemorgen bent U liefhebber van mooi antiek? Dan moet U beslist Wijshoff ANTIQUES bezoeken, 2.000 m2 showroom. Amstenraderweg 9, Hoensbroek-Centrum. Tel. 045-211976. Geop.: dond., vrijd. en zat.

De mooiste grenen en eiken keus volgens VT-wonen en Ariadne vindt u bij INTERART antiek Simpelveld, Irmstraat 64. 045-443161 eigen restauratie en logerij. Ma. gesl./do. koopav.

Gevr. antieke en/of barok MEUBELS, P. Cortenraad, Riemst (B) 09.3212261156

Te k. aangeb. zeer mooie Friese STAARTKLOK. Tel. 045-444913, na 18.00 uur.

Te koop Bretonse SERVIESKAST en ander antiek kleingoed. Tel. 045-721352.

Antiek SIMONS gespecialiseerd in noten, grenen, eiken antieke meubelen en lampen, klokken enz. enz. Nuth, Dorpstraat 45 A, t.o. ingang kerk. Donderdag koopavond Tel. 045-243437 Een begrip voor de regio!

Te k. antiek TRAPNAAIMACHINE. Klimmenderstraat 34, Klimmen.

2 mooie TAFELKLOKKEN in brons en eiken; 2 kleine antieke kasten; mooi schilderijen. Tel. 045-316760.

EIKEN boeren kasten te k. bij Diana. Rennemigstr. 19, Heerlerheide.

Te koop zeer mooie antieke (blank) eiken KEUKENKAST met laden, deuren, tegeltjes enz., zien is kopen. Tel. 046-757430.

Braderieën/Markten

Zondag 15 november a.s.

Rommelmarkt in 't Drieluik

van 10 tot 17 uur. Info: 045-352845 b.g.g. 045-459620. Gelegen te Heerlerbaan.

Snuffelmarkt Gronsveld

7-8 november in veilinghal 10-17 uur. 200 staanplaatsen. Informatie: 04408-1908 Supporters Vereniging Kon. Harm. Gronsveld.

Snuffelmarkt

Dr. Haubenlaan 87 Maasmechelen België. Zondag open 10-18 uur. Van 10-12 uur gratis toegang. Met show en attracties.

Te koop gevr.

Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oude METALEN. Gebr. Swinkels, Beitel 74, Heerlen. 045-422025.

Duits NOTGELD kleingeldpapeir 1914-1922. Tel. 045-728153 (na 18 uur).

Te k. gevr. vrijstaand WOONHUIS in Sittard en omstreken tot ƒ 250.000,-. Br.o.nr. B-3046 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Diversen

Grote poppenbeurs op zaterdag 31 oktober in de Schouwburg Burg. v. Grunsvenplein 145, te Heerlen.

met o.a. Joke Grobben, Bets van Boxel en vele anderen. Antieke poppen, materialen voor poppen en beren. Gratis taxaties van uw oude pop. Poppendokter aanwezig. Geopend vanaf 10.30-16.30 uur. Org. Niesje Wolters van Bemmel.

Wereldberoemde Paragnoste
bekend van TV
Slechts 2 dagen in Nederland
Voor afspraak 045-214784.

Is uw Overgewicht een probleem? Bel: 046-741406

U wilt gezond leven en afslanken Bel: 046-52649

Te k. KERSTBOMEN Omorika met en zonder kluit, alle maten tot 2 mtr. 04765-2747

Te k. GOKAUTOMAAT supermatch met bonuspunten, 100% i.o. pr. ƒ 350,-. Na 16 uur Eikstr. 42, Passart/Hrlen.

Frans EIKENHOUT, kunstmatig gedroogde planken voor het maken van massieve meubels en vloeren. van Thoor, Holstr. 33, Margraten Tel. 04458-1818.

Te k. allesbrander (groot model), electr. zaagtafel. Tel 045-225561.

Te k. ant. BILJART, toonbank, boerenkeukenkastje, grote archiefkast, commode met marmeren blad, eiken dressoir. 043-611025.

06-lijnen

TABOE HOMO ZUID NED.
voor jonge boys
uit deze regio.
06-340.330.42 (50 cp½m)

GAY-TALK
Voor 50 cphm een leuk afspraakje regelen of 'n heet sexgesprek voeren? Bel voor dichtbij: 06-320.322.26

Erotel 06
Erotel dat is 't wel
320.320.20
75 ct. p. min.

NAAKT kroop het meisje in zijn bed "voorzichtig het is de eerste keer" (50 cp ½ m)
06-340.340.30

Win een Wip
Via deze lijn geven lekkere meisjes (18 jr) hun telefoonnummer! Je hebt ook kans een meisje van je keuze te winnen! bel snel 06-320.320.85 (lgpm)

Fonkelnieuw!
De Live/Sexlijn. Je hebt de keus uit lekkere adresjes uit gratis sex of een Live/ gesprek met een paar bloed (....) meisjes. 06-320.320.86 100cpm (boven de 18 jaar).

Rubber Porno!
Ben jij liefhebber van rubber, leer en latex-porno? 06-320.320.90 75cpm (boven de 18 jaar).

100% gratis sex
Vrouwen, meisjes en soms óók echtparen zijn op zoek naar partner(s) die zin hebben in een stiekem avontuurtje! 06-320.320.81 75cpm (boven de 18 jaar).

Bolle Volle Sex! Ze zijn bol, vol en live!
06-340.340.40
100cpm red ear productions

Vrouwtjes geven hun privé-adres! Nu al 800 vrouwtjes vertellen wie ze zijn, wat ze bieden en geven dan hun tel.nummer!
06-340.310.10
75cpm red ear productions

stoute evelientje
moest nablijven je broekje uit en bukken, je krijgt STRAF met de lineaal" 06-340.340.20 50cp½m.

Griekse sex
Lisa draait z. om 50 cpm
06-320.325.55

Nimf Linda
Geniet van 2 kanten 50c½m
06-320.320.14

!!! Grieks !!!
Marcha v. achter 50 cphm
06-9618

Ze kunnen ons drie kamers verder horen hijgen
erotifoon*
06-320.320.12 (75cpm)

Sex voor 2
direct contact (ƒ 1,- p.m.) 06-9596

Sex voor 2
(ƒ 1,- p.m.) Hete jongens en meiden direct apart, draai eerst 06-320 en dan Telefoon-sex ... 325.00 Limburgs onderonsje 32592 voor 2 ... 325.93

EROX-CONNECTION! Livesex gesprekken. De Madam verbindt je door naar de lekkerste meiden die alle standjes met je doen Wij helpen je snel 50 cph/m Nu ook op zondag van 12.00 tot 17.00 uur open.
06*95*06!

06-320.320.38
Rijpe, keurige klassiek geklede dame die live alles opneemt. Ik ben gek op jongens die op z'n Russisch tus. m'n Bolle willen 75cpm

Homosex voor 2
Draai eerst 06-320, en dan:
SM Limburg ... 325.18
Jack off privé ... 321.16
Darkroom ... 324.16
Gay pervers ... 329.16
Travestie ... 325.09
Transsexueel ... 321.36
Bi-sex ... 323.36
Jongens-sex ... 325.19
Studentensex ... 327.56
ƒ 1,- p.m. Pb. 75141 A'dam

O6 Gay Café Oost Nederland
06-320.327.55
75 ct p.m.

adressen privé
Ze willen je verwennen, en ontvangen je privé of komen bij je langs ze geven zelf hun eigen adres en tel. 100 c/m 06-96.85.

Bel me privé
Ik vertel je de pikante dingen over mezelf en geef je mijn adres en tel.nr. 069-789 - 100 cpm

06*320*320*06
Sexy meisjes, 18 jr. 50 cpm

06*320*320*07
Sexy dromen 50 cphm

06*320*320*08
Tienersex 50 cphm

Aanbid je MEESTERES! Ze doet je handboeien om! S.M. 75ct p/m.
06.320.332.32.

06-320.320.62
Op z'n GRIEKS! Zij 18 jr. Naakt bukt ze voorover en jij staat achter haar! 75 ct p/m

Jouw MEESTERES! 'n Hemelse hellefeeks voor haar dienaren. 75 ct p/m
06-320.324.68

"Nee, ik heb nog nooit een BEURT gehad" zie het meisje heel verlegen. 50cp½m
06-340.340.21

Vrije meiden
zkn regelmatig sexkontakt 06-320.320.55 - 75 ct p/m

400 meisjes
willen een afspraakje! 06-320.322.11 - 75 ct p/m

Sex voor twee
Direkt kontakt met meiden en hete huisvrouwtjes. 06-320.330.46 - 75 ct p/m

Direkt apart
met div. leuke meiden 06-320.322.88 - 75 ct p/m

Direkt kletsen
met leuke meisjes: 06-9757 Altijd succes 50 ct p/m

240 vrije meiden zoeken
SEX
Info: 06-9766 75 ct p/m

NU direkt een afspraakje met een leuk meisje, 75 cpm
06-320.320.92

Direkt kletsen
met een leuk meisje! 06-320.330.21 - 75 ct p/m

Onderdanige jongens bellen met strenge meesters.
SM voor 2
06-320.329.99 (75 cpm)

Homokontakt
Zoek je 'n hete jongen? 06-320*330*18 - 75 ct p/m

Leuke meiden
zoeken z.s.m. een vriend. 06-320.330.77 - 75 ct p/m

Sexkontakt
Zoek jij tel.nrs. van allemaal heerlijke hete meisjes? 06-320.330.42 - 75 ct p/m

Dames die zich vervelen.
Sexkontakt
06-320.326.66 - 100 ct p/m

Bi-sex voor 2
direkt apart met een heet meisje of 'n lekkere jongen 06-320.330.87 - 75 ct p/m

Homo-jongens
Hoor ze heet TEKEER gaan 06-320.330.88 - 75 ct p/m

Zoek je een lekkere knul?
Gay-dating
06-320.330.95 - 75 ct p/m

** Gay privé **
Ben je op zoek naar een heet afspraakje met een lekkere jongen? Of voor 'n opwindend gesprek met een lekkere knul. Bel snel 06-96.14 (75 cpm)

06-9603
Er zijn genoeg meiden die ook het bed in willen 75 cpm

huisvrouwtjes
en schoolmeisjes zoeken voor straks sexkontakt, vraag naar hun telefoonnr. Bel nu 06-9661 -75 ct p/m

direkt 'n meisje
Druk op de nul voor meer meisjes. 06-320.322.05 - 75 ct p/m

300 Meiden
zoeken een heet slippertje 06-320*321*44 - 75ct p/m

debby's
sexdating maak 'n afspraak met haar meisjes 75 cp/m 06-350.222.23

Direkt Snel Sexkontakt
Sex-Kontakt
06-320*320*32 - 100 ct p/m.

hete meisjes willen echt snel
Sexkontakt
06-320*330*66 - 75 ct p/m

Schoolmeisjes
willen sex-ervaring opdoen. 06-320.330.43 - 75 ct p/m

Direkt
een leuk meisje aan de lijn. Vraag haar tel. voor een avondje uit 75 cpm 06-9510.

Callgirls
06-320.325.05 (75 cpm)

Vrouwtjes
die zich overdag vervelen zoeken SEXCONTACT!! Snel en discreet. 50cp½m!
06-340.320.25

Rijpe vrouwen willen met jou een live sexgesprek! Laat je doorverbinden! 100 cpm
06-96.09

Op de trap
kleedt de vriend van haar zoon haar uit.. 06-320.340.33 50 ct p½m

06-9511
DUIK in bed met 'n hete meid vraag haar telnr 75cpm

Evelientje
toen ze haar rokje liet zakken! 06-9530 - 75 ct p/m

06-9665
Hete meisjes willen sex-kontakt met telnr. 75 cpm

Een winkeldievegge betrapt
en zalig...
1 chef voor, 1 chef achter... 06-320.329.25 (50cp½m)

De zweep
Om dit hete genot te voelen misdraagt ze zich. 06-320.326.91 (50cp½m)

Vastgebonden komt haar heetste wens uit. 2 man en dan
Grieks
06-320.329.23 (50cp½m).

Omdraaien
Opgewonden ziet Tina in de spiegel hoe 2 man. Grieks. 06-320.323.85 (50cp½m)

Partnerruil
direkt apart met vrouwen en mannen voor 'n hete sexruil 06-320.330.91 - 75 ct p/m

Sexafspraakje
met 'n meisje. Vraag haar telnr. Bel. 06-9502 - 75 cp/m

Vrije vrouwen
Willen gratis sexcontact. Bel voor telefoonnummer. 06-320.324.97 (100ct.p/m)

Jong vrouwtje
Pas gescheiden, is op zoek naar mannen voor gratis sex Inl.06-320.324.94 100ct.p/m

Ondeugende meisjes, ben jij ook op zoek? 75 cpm
* 06-9602 *

privé kontakt
Je krijgt direkt 'n meisje aan de lijn. 06-9570 (75 c/m)

Lesbische Meisjes. Petraatje en Ciska in hun kamertje. De deur staat op een kier, geniet maar mee. 75 cpm
06*96*08

Zapp Sex!
Je kunt met je draaischijf of druktoets heen en terugspoelen. Op je hoogtepunt kun je het lekkerste blijven herhalen. 50 cpm. 06*96*92

Rijpe VROUW
Je ziet m'n zwarte slip dwars door m'n uniform. Ik draag nooit een BH, ze zijn zo strak, voel maar. 75 cpm.
06-97.44

De leukste meiden bellen de
flirtbox
Bel nu 06-9501 (75cpm)

Kontakten/Klubs

Club Mirabelle/Club Nirwana

* het bekendste TOP-TEAM van plm. 10 jonge meiden, die de beste service willen verlenen !!!
* Geen verplichtingen, maar ongedwongen gezellig babbelen maakt u ook tot graag geziene gast !!!
* BIJ ONS: NIET GOED-GELD TERUG-GARANTIE !!!
* NIET DUUR !!! Gezien wat u geboden wordt !!!
* Wij scheppen op en MAKEN HET WAAR !!!
Drempelvrees? Bel dan onze ESCORT-SERVICE !!! Deze staat reeds lang als nummer 1 bekend !!! Club MIRABELLE, Burg. Franssenstr. 4, Kerkrade. Club NIRWANA, Nieuwstr. 147, Kerkrade. Bel gerust: 045-427120 of 045-463323. Tot vanavond dan KARIN !!!

Villa Liberta Susteren
Voor iedereen nuditische party Sauna en Bubblebad en mooie live-show. Warm en koud buffet v.a. 21.00 uur. Maaseikerweg 24, 300 m. v.a. A2 richting Susteren, 3 km. v.a. Maaseik 04499-4346.

Escort service all-in
045-326191 v.a. 20.00 uur.

Cinderella
Nieuwe meisjes verwachten U. Oude Rijksweg Noord 56, Susteren, naast tennishal.

! Hot Girls !
"Escort Limburg" 7 dagen per week. Tel. 06-52980304.

PRIVE YVONNE
Met nieuwe meisjes. 7 dgn. geopend v. ma. tot za. 11-24u en zo. 15-24u. Za. en zo.: speciale aanbiedingen. Bel voor info: 045-425100.

Escort Saskia
tel. 045-418606

Hotline escort
Tel. 04498-53403. Geop. 14.00 tot 04.00 uur

Club Levant
Nieuw. Nu ook op zaterdag open. Tel. 045-275199

Mariska
Af 10 uur ook zat. en zon. 045-721759 meisje gevr.

Angelique
Privé. Tel. 043-639410.

Nieuw
voor de zaterdag Nancy en Claudia, 11.00-22.00 uur. 045-254598.

Club Frimouses
Video-sex-club. Altijd grote keuze in internationale lieve meisjes. Open dag. 11.00-02.00 en Zond. 14.00-02.00 uur. Kl. Gracht 10, Maastricht.

Anita's paren-singelclub
Iedere zaterdag diverse live-shows m.m.v. publiek.

Opgelet
speciaal voor de dames 7 november Professionele Menstripper, speciale introduktie entreeprijs voor nieuwkomers. Dringend assistente gevraagd. Tel. 045-462720

Nieuw; Jumbo's
Escort. Diskreet en snel. Jumbo regelt het wel. Tel. 045-275242

Nathalie prive
045-714707, meisje gevr.

Escort
Jongedame u thuis of in hotel, v.a. 20.00 uur. Tel. 045-716437.

Bij Passion
gezellig en diskreet zijn de meisjes altijd ontzettend....! Open Maandag t/m zaterdag vanaf 13.00 uur. Tel. 046-582540.

Love Escort
☎ 045-320905.
Dringend meisje gevr.

Nieuw in
L'Aventura
ontspanninsmassage door Barbara. Hoofstr. 103. Amstenrade. Geop. ma t/m zat. v.a. 14.00 uur

Nieuw Nieuw
Nadja privé, het weekend. 045-729410 v.a. 11.00 uur.

Toevoeging verleend d.d. 6-5 1992 onder no. 03057833AC. Uit een exploit van mij, deurwaarder, van 29 oktober 1992, op verzoek van **Lilian Elisabeth Maria Florax**, wonende te Heerlen, te dezer zake woonplaats gekozen hebbende te Kerkrade aan de Grupellostraat 8a ten kantore van mij, deurwaarder, alsmede te Hoensbroek, gemeente Heerlen, aan de Amstenraderweg 9 ten kantore van de advocate en procureur mr. H. Tomlow-Keppler, blijkt dat aan **Hendrik Maria Hubertus Beckers**, zonder bekende woon- en verblijfplaats in Nederland en zonder bekende woon- en verblijfplaats elders, is betekend het vonnis van de Arr.-Rechtbank te Maastricht d.d. 10-9-19921, bij welk vonnis onder meer is uitgesproken de echtscheiding tussen opgemelde partijen. Een afschrift van het exploit is te verkrijgen op mijn kantoor.

S.M.J. Quaedvlieg
Gerechtsdeurwaarder
Grupellostraat 8a
6461 EV Kerkrade

verkiezingen VS

Hoewel volgens de meeste experts de Verenigde Staten minstens acht jaar zonder president zouden kunnen draaien, hebben de presidentsverkiezingen toch weer elke keer een spectaculaire invloed op de gang van zaken in alle hoeken en gaten van *Gods own country*.
Niet alleen in de grote steden, waar de camera's van CNN en NBC permanent draaien, maar vooral in de talrijke plattelandsstadjes lijkt de gekte te zijn losgebroken. De vaak wanhopige economische toestanden in die plaatsen leiden tot vreemdsoortige situaties.
Zo wordt er in het stadje Indiana in aanwezigheid van de lokale media een bidsessie gehouden om een Koreaanse firma naar Amerika te halen. En om Clinton president te laten worden. Ook staan ineens zowat alle inwoners van een anders normaal en rustig stadje elkaar in de hoofdstraat hun standpunt over abortus toe te schreeuwen.
De republikeinen hangen de halve stad vol met posters van *'their man'* en niet-republikeinen, waarschijnlijk 'democratische vandalen', laten al die propaganda weer even snel verdwijnen. In het nabij gelegen Apollo schoten lokale rivaliserende politici zelfs op elkaar. Dit alles temidden van het meer gebruikelijke politieke strijdgeweld, in het kader waarvan honderden vrijwilligers voor beide partijen van deur tot deur gaan om stemmen te winnen en senatoren speeches houden.
En iedereen heeft een uitgesproken mening over wat nu precies de 'issues' zijn. Op de achtergrond klinkt de vage echo van een roep om hulp van werklozen, maar de politiek lijkt niet te luisteren. Gekte regeert Amerika.

● *James Weaver, een vrijwilliger voor de Bush/Quayle-campagne in Indiana, Pennsylvania, in de weer met zijn 'kartonnen' idolen.* Foto: Christopher Staley

In het stadje Indiana, in het westen van de voormalige staal- en mijnstaat Pennsylvania leeft een op de vijf inwoners onder de armoedegrens. De werkloosheid is er ongeveer twee keer zo hoog als het landelijk gemiddelde. Indiana belichaamt dat waar het deze verkiezingen om draait en geeft aan waarom de zittende president, de senatoren en zelfs de plaatselijke republikeinen in de *polls* zo slecht scoren. De werkloze bevolking hier voelt zich vergeten.
Toen de ijzerertsmijnen tegen het eind van de jaren zeventig stuk voor stuk werden gesloten, en de kolenmijnen niet meer konden voortbestaan omdat ze van de staalindustrie afhankelijk waren, werd een groot deel van de *'work force'* in Indiana en de rest van Pennsylvania in een zwart gat gestort. Voor omscholing was weinig geld beschikbaar en dus leven velen nu nog op voedselbonnen. Het optimistische laagje vernis van Reagonomics is in de afgelopen vier jaar onder Bush compleet afgesleten. Men klaagt nu openlijk over het republikeins beleid en hoewel Indiana's geregistreerde kiezers ongeveer gelijk verdeeld zijn over de republikeinse olifanten en de democratische ezels, wijst alles er op dat de eerste groep in deze gemeente komende dinsdag 3 november in het zand gaat bijten. Zelfs de republikeinen van Indiana zijn er van overtuigd dat zij er deze verkiezingen slecht voor staan, al wijten zij dat niet aan de economische malaise van stad en land.

„Het is de schuld van de derde man, Perot," zegt de Bush/Quayle-campagnevrijwilliger James Weaver. „Daarom gaat het niet goed met *'my man'*."

Dit verwijt komt maar moeilijk uit zijn mond, wellicht omdat zijn redenering niet geheel opgaat: de derde man heeft in Indiana namelijk geen noemenswaardige aanhang van Bush weggenomen. In het gammele republikeinse hoofdkwartier op Seventh Street kijken George en Barb Bush de bejaarde vrijwilliger vanaf tientallen posters met een gelukkige glimlach aan en misschien put Weaver daar de energie uit om met een positieve instelling het gesprek voort te zetten. „We doen er alles aan om hem hier te laten winnen. Het is in het belang van het land."
Zijn stem trilt. Weaver en zijn staf hebben er inderdaad alles aan gedaan om Bush en plaatselijke kandidaten voor publieke functies, die ook op drie november gekozen worden, in een positief daglicht te stellen. De halve stad is behangen met posters en langs route 119 staan grote *billboards* met de namen van lokale republikeinse helden en Bush.

Iedere inwoner krijgt dagelijks republikeinse *'junk mail'* in zijn brievenbus. In de plaatselijke krant, The Indiana Gazette, vindt men dagelijks een fors aantal foto's van de lokale republikeinse politici. Nu de verkiezingen zo dichtbij zijn, worden er ineens veel meer onderscheidingen uitgereikt. De heren politici staan dicht bij het volk. Imago is de allesoverheersende factor voor overwinning, waardoor zelfs op lokaal niveau politici fotoen telegeniek moeten zijn.

door **ALMAR LATOUR**

Zo liet Paul Wass, een republikeinse gemeentebestuurder die nu voor herverkiezing strijdt, op zijn propagandafoldertje een twintig jaar oude, geretoucheerde pasfoto van hemzelf plaatsen. Op de foto is zijn werkelijke gezicht haast niet te herkennen: zijn neus is smaller dan in werkelijkheid, zijn huid strakker, zijn haarkleur donkerder.

Schuldige

Gary Patton, de campagneleider van de Clinton/Gore campagne in Indiana, is in zijn nopjes. Het gaat slecht met Indiana, vindt hij. En er is maar één schuldige, die de prijs daarvoor zal moeten betalen. „Zestien procent van de inwoners van Indiana gaat niet naar de dokter, zelfs niet als ze ziek zijn," zegt Patton. „Dat is een verschrikkelijk feit. De gemeente is in een slechte situatie beland en er moet iets aan gedaan worden, iets anders dan het in twijfel trekken van Clintons vaderlandsliefde. In 1988 werkte die truc van de republikeinen nog uitstekend in Indiana en de rest van het land, maar nu niet meer. Alles is nu anders. De wanhoop staat hier op scherp."
Lance Alexander, die de ingezeten democratische state-senator Pat Stapleton uitdaagt, laat zijn gezicht maar op klein formaat zien op de dagelijkse tv-spotjes. Ook is er sabotage in het spel. Vooral de verkiezingsborden langs de snelweg en de posters aan lantaarnpalen worden regelmatig zwaar toegetakeld door onbekenden. „Ik ga niet speculeren over de mogelijke daders," zegt Weaver. „Het enige wat ik kan doen is de borden repareren en weer ophangen."
Het lijkt er gekund: in het nabij gelegen stadje Apollo pleegde een lokale politicus vorige maand een mislukte moordaanslag op zijn rivaal omdat de laatste een voorsprong had in de peilingen. Op het democratische front veel van hetzelfde, hoewel er voor het eerst sinds twaalf jaar hoop op overwinning is en er in het hoofdkwartier een triomfantelijk gevoel heerst.

Patton doet de republikeinse overhand in de presidentiële politiek af als verleden tijd. „Ik kijk naar de jeugd. Jongeren zijn de bron van idealisme. In de jaren tachtig hadden de yuppen overhand – nu steunt 63 procent van de Amerikaanse studenten Clinton. Zo stond het laatst in de New York Times. Het is tijd voor verandering."
Het is de jeugd waar Patton zijn voornaamste werkezels vandaan haalt. In de zogenoemde *'Literature Drops'* lopen de tientallen 'College Democrats' van huis tot huis om propagandafolders af te leveren. Om zoveel mogelijk mensen te kunnen registreren, zijn er elke dag een aantal informatiebalies bemand, verspreid over heel Indiana. „De actie is bijzonder goed verlopen," zegt Patton. „Door ons toedoen hebben ongeveer twaalfhonderd inwoners zich geregistreerd, de meesten als Democraten."

Bidsessie

Vrij van theatrale afleidingsmanoeuvres is Pattons campagne echter niet. Onlangs liet hij de democratische afgevaardigde John Murtha in Indiana opdraven om hem in de exclusieve John Sutton Hall een bidsessie te laten leiden, voorafgaand aan een overvloedige brunch. Onder veel aandacht van de lokale pers bad Murtha tot God om een Koreaanse firma naar Indiana te krijgen. Die firma zou mogelijk 8000 nieuwe banen brengen. Ook sprak Murtha tijdens het gebed zijn wens uit dat Clinton president mocht worden.
Een tikkeltje té?
„Nee," zegt Patton, „dat komt recht uit het hart. Dat moet je respecteren. Zo laten wij de Koreanen zien dat we ze echt hier willen. En een gebed voor Clinton, ach daar is niets mis mee. Zo krijgen we aandacht."
Tot op de dag van de verkiezingen blijven Patton en Weaver met hun legertjes van vrijwilligers doorgaan met hun campagne. Hun uitdaging: polarisatie voorkomen; oppassen dat de stad na de verkiezingen niet in twee kampen verdeeld blijft. Dat zoiets moeilijk is blijkt wel. Nog vorige week stonden zo'n beetje alle inwoners van Indiana tegenover elkaar in de hoofdstraat. Twee grote groepen. De ene 'voor', de andere 'tegen'.

„Echte onderlinge confrontatie proberen we te voorkomen," zegt Patton. „De campagne zelf zorgt al voor genoeg gekte. We moeten samen verder, straks na de verkiezingen."

Hatch Act verbiedt deelname aan politieke campagnes

DOOR HANS TOONEN

Wie in Amerika post bezorgt, stadsparken aanharkt, de schoenen van de burgemeester poetst, soldaatje speelt, boeven vangt, achter een loket van het stadhuis zit, mag straks wel stemmen op Bush/Clinton/Perot.
Maar hoera of boe roepen, *no way!*

Personeel in dienst van de (federale) overheid in en buiten Amerika moet namelijk neutraal blijven. Niet alleen nu tijdens de presidentsverkiezingscampagnes. Maar ook als er raadsverkiezingen zijn.

Noch op de Amerikaanse ambassade in Den Haag, noch op vliegbasis 'Soesterberg' en bij USMCA in Schinnen hangen dan ook affiches van Bush of van zijn tegenkandidaten. Stickers op autobumpers zijn verboden. Buttons, pro Bush of Clinton, zijn eveneens taboe.
Wat heet! Elke Amerikaanse ambtenaar moet zijn politieke mening mooi voor zich houden. Weliswaar mag hij lid zijn van een van de twee politieke partijen. Maar van actieve deelname aan het verkiezingscircus is geen sprake. Bovendien mag hij geen duit in het verkiezingszakje van wie van de drie dan ook doen. Wie, zoals opgemerkt, in Amerikaanse overheidsdienst is, moet elke verkiezingskaravaan met een granieten gezicht voorbij laten trekken.
Op straffe van schorsing of ontslag geeft de postbode dus politiek niet thuis. Ook niet als je twee keer belt.

Deze opgelegde neutraliteit ligt vast in de zogeheten 'Hatch Act'. Deze wet dateert van 1939 en is genoemd naar Carl Atwood Hatch (1889-1963), jurist en politicus, afkomstig uit New Mexico. Als senator van de Democraten zag Hatch in het groeiende leger van overheidsdienaren het politieke gevaar van een vierde macht.
Een vrees die hij overigens deelde met staatslieden van naam. President Thomas Jefferson (1743-1826) stond erop dat overheidspersoneel zich politiek grijs zou houden.
Vooral ter bescherming van zichzelf. Want dan zou het ambtenarenkorps niet gevoelig zijn voor omkoping en corruptie. Hun politiek gekozen chefs, uiteenlopend van sheriff, burgemeester tot president, zouden het wel uit hun hoofd laten ambtenaren politieke kleur te laten bekennen.

Inderdaad, de werkelijkheid was (en is) anders.
President James Abram Garfield (1831-1881) moest zijn strijd tegen politiek corrupte ambtenaren bekopen met de dood. Na zijn felle campagne, ook binnen zijn Republikeinse partij, tegen ambtenaren

● *Juichen voor Bush is voor ambtenaren niet weggelegd.* Foto: AFP

die vooral wegenbouwers bevoordeelden (te vergelijken met de Limburgse Baars-affaire nu ht) werd Garfield op 2 juli 1881 in Baltimore doodgeschoten door de gefrustreerde ambtenaar Charles Guiteau. Naar aanleiding van de aanslag was het voortaan verboden op ministeries, departementen en andere overheidsinstellingen geld in te zamelen voor politieke campagnes.
Maar ook dit verbod mocht weinig baten. Ambtenaren werden steeds vaker en schaamtelozer gedwongen politiek in de pas te lopen met hun broodheren. Vooral in de jaren dertig, toen Amerika gebukt ging onder de Depressie, werden zogeheten WPA-werkers (te vergelijken met DUW-arbeiders toentertijd in Nederland ht) in Kentucky op straffe van het verlies van hun baan gedwongen op senator Alban Barkley te stemmen.

Dankzij de wet van senator Carl Hatch zit er teflon op overheidspersoneel. Wie het dan toch te bruin bakt, kan sinds 1939 over de knie worden gelegd. Richard 'Tricky' Nixon kan er over meepraten. Na zijn aftreden door de 'Watergate-affaire' kwam aan het licht dat hij fiscale ambtenaren op politieke tegenstanders had afgestuurd.

Natuurlijk zijn er in Amerika, niet voor niets 'the land of the free', sinds 1939 vuisten gebald tegen de 'Hatch Act'. Vooral ambtenarenbonden zoals de Vereniging van Briefbestellers en Koeriers willen het politieke slot van de mond. Tweederangs burgers, zo voelen zij zich.
Even voor de goede orde: overheidspersoneel in de VS mag niet staken. Daarentegen is in de Grondwet het recht op vrije meningsuiting vastgelegd. Tot twee keer toe, namelijk in 1947 en 1973, is het Amerikaanse Hooggerechtshof er, overigens zonder succes, bij gehaald.

Ook president Reagan, toch graag geneigd tot handjeklap, peinsde er in 1988 niet over de 'Hatch Act' te herzien. „Het is veel te riskant ambtenaren het gevoel te geven dat hun baan, hun toekomst staat of valt met het delen van de politieke inzichten van hun superieuren."

Tegenstanders beweren dat ambtenaren, eenmaal op de hoogte van stinkende zaakjes, hun zwijgen kunnen goedpraten door zich achter de 'Hatch Act' te verschuilen. Een verwijt dat je makkelijk plat slaat met boekenplanken die doorzakken van politieke schandalen. Vaak onthuld door de 'deep throats' onder de ambtenaren.
Al mag je dan als ambtenaar niet meejuichen met Bush of Clinton. Je kunt altijd nog een lijntje spannen voor de vuile was.

Inspiratie

DOOR RON BROWN

De KNVB begint binnenkort een campagne tegen het racisme langs de voetbalvelden. Keurig! Mooi! Feyenoord liet onlangs tijdens een Europees duel in Luzern een reclamebord plaatsen met een leus tegen het racisme. Prachtig! Het Platform Sport en Maatschappij is op Papendal omgebouwd tot de initiatiefgroep 'Sport en Samenleving'. De instelling van de initiatiefgroep is een voorstel uit het rapport 'Sport als bron van inspiratie voor de samenleving.' Schitterend!
In de veilige wetenschap dat sport blijkbaar een bron van inspiratie voor mij moet zijn, heb ik dus onlangs belangstellend naar wat voetbalwedstrijden gekeken.
Onder andere dat duel in Luzern. Op luttele meters afstand van dat nobele bord zag ik een meneer van Feyenoord een meneer van de tegenpartij buiten het zicht van de scheidsrechter een harde klap geven. Een andere meneer van Feyenoord dreigde daardoor een rode kaart te krijgen, en tenslotte werd een derde meneer van Feyenoord - die de klap overigens ook niet had uitgedeeld - van het veld gestuurd. De echte uitdeler van de klap meldde zich lekker niet.
Bij een andere gelegenheid hoorde ik voetbaltrainers in een sportprogramma klagen over het feit dat Nederland, en met name het huidige elftal van Oranje, geen 'harde' verdedigers meer kent van het type Israel, Laseroms, Hovenkamp of Spelbos. „Ze willen tegenwoordig meevoetballen of zelfs aanvallen maar waar zie je nog iemand een tegenstander keihard uitschakelen?" zo klaagde een trainer uit de eredivisie, pardon, Telecom Competitie (of was het Telecompetitie?) bitter.
Harde verdedigers? Misschien is er bij de oosterburen iets in de aanbieding dat genaturaliseerd kan worden. Ik schakelde per ongeluk de tv in op een Duitse zender en zag daar nog net een speler via een messcherpe, doorglijdende tackle met de noppen vooruit tussen de benen van een tegenstander terechtkomen om diens scrotum open te rijten.
Ik moest meteen denken aan een wedstrijd uit het wat verdere verleden waarbij het been van de Duitse speler Ewald Lienen over ongeveer een meter werd opengescheurd.
Maar terug naar het inspirerende Nederlandse voetbal. Studio Sport enkele weken gevolgd. Harde overtredingen, gemene overtredingen, provocerende klappen, natrappen, spugen. En uitingen in de richting van de scheidsrechter die mij dankbaar doen zijn dat ik het liplezen maar gedeeltelijk machtig ben.
Dit zijn dus de jongens die ons straks moeten vertellen hoe slecht racistische uitingen en daden zijn, en dat we vooral aardig moeten zijn voor elkaar. De FC Sport en Samenleving.
Het heeft mij altijd verbijsterd hoe fysiek geweld op een voetbalveld als vanzelfsprekend geaccepteerd wordt terwijl datzelfde gedrag op de openbare weg tot tbr of minstens een half jaar voorwaardelijk zou leiden. (Op het rijden zonder valhelm staat trouwens een jaar of zo, geloof ik).
Spelers die pogen de botten van hun tegenstander te breken of minstens een verminking aan te brengen, heten 'karakterjongens'. Spelers die zo tegen de grond gesmakt worden en kreunend blijven liggen, heten 'zeikerds' of 'matennaaiers'.
En de 'karakterjongens' gaan ons spoedig via de KNVB vertellen hoe het hoort. Van het type speler als Bobby Charlton, Dennis Bergkamp of Stefan Pettersson, wil ik dat nog wel aannemen. Maar de gebruikers van grove middelen die weinig respect voor de gezondheid van hun sportcollega's tonen, ropen toch wel enige scepsis op. Racisme is verwerpelijk, dat staat buiten kijf. Maar veel van de voetballers die ons dat gaan voorhouden, zouden mogen beseffen dat er wel meer verwerpelijke dingen gebeuren die zij zouden kunnen voorkomen, bijvoorbeeld op het veld.
En de mantel die bij hun vermeende voorbeeldfunctie hoort, kunnen zij dan maar beter afleggen. Want het is de vraag wat erger is: een racistische kreet naar je hoofd geslingerd krijgen of een doodschop uit naam van het topvoetbal. Allebei minstens even erg? Maar dat laatste hoort er blijkbaar bij, zoals de voetbalkenners mij ongetwijfeld zullen proberen duidelijk te maken.

Limburgs WOONBLAD

Zaterdag 31 oktober 1992 ● Pagina 37

Arcenaren trots op ecologische woning

Warm en comfortabel wonen onder grasdak

DOOR MARCELLA RAAIJMAKERS

Al vijftien jaar liep Paul Nagels met het idee rond in een zo milieuvriendelijk mogelijk huis te gaan wonen en het ook zelf te bouwen. Twee jaar geleden werd zijn ideaal werkelijkheid en verrees de villa in Arcen. Samen met zijn vriendin Karin en hun kinderen Niek en Gemma-Sofie woont Paul in het eerste ecologische huis van Limburg. „Het is elke dag opnieuw een feest in dit huis te wonen," zegt de enthousiaste Arcenaar.

Nagels' trots is zijn dak dat is opgebouwd uit vurehout, kurk, turf en zand. De leek valt echter maar één ding op: daar waar bij de meeste mensen pannen zitten, zie je hier gras. „Ons groene zuurstofdak," lacht de eigenaar.

Niet alleen het dak springt in het oog. Ook het ontelbaar aantal ramen geeft de woning een geheel eigen karakter. „Het huis is gericht op het zuiden waardoor wij gratis en voor niks veel licht en warmte van de zon binnen krijgen."

In de winter ligt dat even anders. Alleen zonnestralen zijn dan niet afdoende voor een lekkere temperatuur in huis. Ook hieraan is gedacht. Onder het huis bevindt zich een kruipruimte waarin maaskeien zijn opgeslagen. Deze stenen stijgen in de loop van de zomer in temperatuur en slaan de warmte op tot een geschat maximum van twintig graden. Zodra in het najaar 's avonds de binnentemperatuur beneden die grens komt, geven de keien hun opgeslagen energie prijs. Via roosters en speciale uitlaten baant de warmte zich een weg naar de bad-, woon-, en slaapkamers.

Voor de strenge wintermaanden zijn enkele andere extra's aangebracht zoals leidingen in de muren van de woonkamer die zijn aangesloten op een hoogrendementsketel. „Handiger dan hete lucht van radiatoren," meent Paul, „en veel gezonder." Ook een tegelkachel is aanwezig want de bewoners willen op de laagste temperaturen voorbereid zijn. „Een tikkeltje minder ecologisch maar daarom geen nog geen onverstandige beslissing om het ding aan te schaffen. Luxueus, gemakkelijk en ecologisch wonen moeten samengaan. Dat stond voor ons van het begin af aan als een paal boven water."

De riante villa doet inderdaad zeer comfortabel aan. Het grote woonoppervlak verdeeld in gezellige hoeken, de lichte kleur van de grenehouten vloer en het plafond, geven een ruimtelijke en levendige indruk. De meeste mensen zijn erg enthousiast. Sommige moeten even aan de aparte stijl wennen voordat zij de pracht van onze woning kunnen zien," vertelt Karin.

De twee milieufanaten waren bij de bouw van het huis continu aanwezig. „De woning is gebouwd van natuurlijke materialen. Aluminium en hardhout waren uit den boze." Aannemer Gijbers en architect Pijnenborgh hadden daar geen enkele moeite mee. Beide hebben op dit gebied veel ervaring. Zo ontworp de architect al een eco-wijk in Den Bosch. Ook de Vereniging voor Integrale Biologische Architectuur (VIBA) kwam aan de bouw te pas. Zij bracht het bouwterrein in kaart, compleet met waterstromen en aardstralen.

Verhuizen was voor de Nagels noodzaak. Ze woonden voorheen in een kleine kamer van het eigen groepsverblijf 'Lingsfort'. Voor zoontje Niek alleen was nog net plaats. Een tweede kind kondigde zich echter aan. Kleine Gemma-Sofie is nu twee jaar en dus net zo jong als het huis. „Precies op tijd," grapt Karin, „we hadden het huis nog maar twee weken betrokken toen dit boefje kwam." Gemma springt bij moeder op schoot. „Het is voor de kinderen ook zalig om lekker veel speelruimte te hebben." Dit geldt zowel voor binnen als voor buiten. Rondom het huis zijn allerlei fruitbomen, een speeltuintje en achter het huis loop je de bossen in. Vanaf daar is het niet zichtbaar. Het is helemaal in het groen verborgen en gaat door zijn grasdak vloeiend in de natuur over. Je ziet alleen de heuvel waarin de woning is verborgen. De buurvrouw is moeder natuur zelf. Grenzen zijn er niet. De woning staat in directe verbinding met aarde en gras. „Je moet er inderdaad van op de hoogte zijn dat hier een woning is gebouwd, anders zou je niet op het idee komen dat zich hier een complete villa bevindt."

Alle kamers in het huis bevinden zich op de begane grond. Zo kun je vanaf de binnenplaats zo de badkamer in wandelen. De voorkant bestaat uit een grote serre die met schuifdeuren aan de woonkamer is gekoppeld. „Ons huis is niet hermetisch dicht gemaakt. De frisse lucht kan makkelijk binnen. Je krijgt zo een geheel eigen woonklimaat. Een potdicht huis is veel ongezonder. Glaswol-isolatie bijvoorbeeld geeft natuurlijke zuurstof geen kans," aldus de milieubewuste Arcenaar.

Kostbaar

Voor veel mensen blijft ecologisch wonen een vreemd verschijnsel. Het milieu mag dan actueel zijn, de alternatieve bouwwijze die daarop aansluit is beslist nog geen gemeengoed. Hoewel de villa van Paul Nagels niet goedkoop was, is het volgens hem goed mogelijk een goedkopere ecologische woning te bouwen.

„Het milieuvriendelijk denken is er al. Het besef dat die gedachte ook in het wonen verwerkt kan worden, groeit. Als mensen steeds enthousiaster worden, komen de aannemers vanzelf. Degenen die roepen dat het veel te duur is, zijn onwetend. Oké, de natuurverf is wat duurder en de bouwkosten liggen iets hoger. Maar zet dat eens af tegen het feit dat wij in plaats van zesduizend kubiekek • meter gas, wat normaal is voor een vrijstaand huis als dit, slechts tweeduizend kuub verbruiken. Je bent op langere termijn gewoon veel goedkoper uit."

Ook het hardnekkige vooroordeel dat ecologisch wonen primitief en ongerieflijk is, wijst Nagels heftig van de hand. „Kijk zelf en zeg maar wat je vindt. Comfortabel? Ik dacht het wel!"

● *De ecologische woning ligt in een heuvel.*

● *Onder het grasdak is volop ruimte en comfort.*

Foto's: JAN PAUL KUIT

Onderhandelen over huurprijs

Huurders mogen in Leiden binnenkort meepraten over huurverhogingen. Directrice M. Glaser van woningbouwvereniging Ons Doel is voorstander van het oprichten van een consumentenorganisatie die met het bestuur van woningbouwverenigingen in onderhandeling gaat over stijging van de huurprijzen. Glaser wil hiermee volgend jaar op kleine schaal beginnen.

Deze proef is mogelijk gemaakt door de nieuwe huurwet die naar verwachting juli in 1993 wordt ingevoerd. De wet geeft verhuurders meer vrijheid bij het bepalen van huurverhogingen. Prijsstijgingen mogen per woning variëren van nul tot 7,5 procent. Over de hele linie moeten woningbouwcorporaties 5,5 procent extra binnenhalen om quitte te spelen met korting op de rijksgelden. Glaser: „Ik wil de consument meer macht geven. De regels voor de huurverhoging worden steeds grimmiger." Slaagt de proef, dan zou er een consumentenorganisatie moeten komen die jaarlijks onderhandelt over alle huurverhogingen.

Jaarbeurs verzamelaars uitgebreid

De Verzamelaarsjaarbeurs is op zaterdag 14 en zondag 15 november weer het trefpunt van alles en ieder die, op welk gebied dan ook, aan verzamelen doet. Meer dan 700 verzamelaars nemen eraan deel en hoewel de Jaarbeurs in Utrecht er vanwege de grote interesse nu vier hallen voor heeft ingeruimd moesten er toch nog aspirant-deelnemers op een wachtlijst worden gezet.

Het wordt voor de beursbezoekers een hele klus: er zijn 1747 tafels en 127 kramen ingericht met alles wat er in Nederland wordt verzameld. Wie alles wil bekijken zal zo'n vier kilometer moeten wandelen. Maar je kunt uiteraard ook selectief te werk gaan.

Interessant voor veel mensen is de mogelijkheid om een deskundige waardetaxatie van verzamelingen (kunstvoorwerpen, antiek, speelgoed, curiosa enz.) te laten uitvoeren. Dat gebeurt tijdens de eerste beursdag, zaterdag 14 november, van 10 tot 17 uur.

Op de zondag daarna houdt de bekende poppen- en berendokter Hemkes spreekuur. Licht beschadigde troeteldieren kunnen ter plaatse 'genezen' worden, ernstiger gevallen neemt hij mee naar zijn praktijk.

De verzamelaarsbeurs rekent op een aantal van in totaal ruim 25.000 bezoekers.

Herinrichting Museumplein Amsterdam

Een hoofdstedelijke commissie onder voorzitterschap van oud-wethouder Walter Etty heeft de Deense landschapsarchitect Sven-Ingvar Andersson verzocht een schetsontwerp te maken voor de herinrichting van het Museumplein.

De hoogleraar aan de Koninklijke Deense Academie voor Schone Kunsten wil in navolging van de commissie het groene en open karakter van het Amsterdamse plein handhaven. Hij kreeg bekendheid door zijn ontwerp voor onder meer het La Défense-project in Parijs.

Andersson wil zijn ontwerp in februari van het komend jaar gereed hebben, waarna er inspraakrondes volgen en amendementen kunnen worden ingediend. De herinrichting van de vlakte tussen Concertgebouw en Rijksmuseum is al jaren punt van discussie, maar lijkt daarmee nu toch in een eindfase te komen.

In de commissie hadden verder zitting de stedebouwkundige Rein Geurtsen, de landschapsarchitect Alle Hosper en de directeur van de stichting Arcam de architect Maarten Kloos.

Schoner huisklimaat met luchtreiniger

DOOR THEA WAMELINK

Al isolerend hebben we van onze huizen bijna luchtdichte dozen gemaakt. Om verse buitenlucht binnen te krijgen moet je de ramen wijd openzetten, want alle kieren hebben we zorgvuldig gedicht. Als ramen en deuren, in een stevig geïsoleerd huis, potdicht worden gehouden, dan kan de 'binnenlucht' wel zo'n 65 maal sterker verontreinigd zijn dan de atmosfeer buiten de woningmuren.

In zo'n geval kan een luchtreiniger uitkomst bieden, vooral voor cara- en allergiepatiënten. Luchtreinigers zijn er in verscheidene capaciteiten, geschikt voor ruimten van diverse afmetingen. Philips heeft er drie, alle uitgerust met een drievoudig filtersysteem. De aangezogen lucht passeert eerst een filter van kunststof dat als een vangnet dient voor de grote deeltjes. Daarna volgt een uit twee delen bestaande filterset. De eerste is gemaakt van een zigzag geweven materiaal en is elektrostatisch geladen, zodat het zelfs de allerkleinste vuiltjes een halt toeroept.

Het tweede filter, van actieve koolstof, verwijdert de laatste ongerechtigheden. Daarna gaat de lucht, alvorens die weer wordt uitgestroomd, nog door een zogeheten ionisatiekamer die stofjes ter grootte van slechts een molecule een negatieve lading geeft en ze daardoor doeltreffend uit de leefomgeving bant.

Het grootste type type van de Philipsreeks is geschikt voor vertrekken tot 120 kubieke meter, zuivert een kamer in acht minuten voor 90% van stuifmeel en doet er vier minuten langer over om 90% van al het stof en tabaksrook te verwijderen. Zelfs bij het kleinste apparaat uit de serie, voor ruimten tot 40 kubieke meter, lukt dit al binnen een half uur. Het tussentype is bestemd voor vertrekken tot 75 kuub.

De prijzen van deze luchtreinigers variëren van rond de 200 tot omstreeks 700 gulden.

Herfstbloemen nu hele jaar verkrijgbaar

Bolchrysanten zijn in

DOOR WIM OUDSHOORN

Het is helemaal nog niet zo lang geleden dat chrysanten werden beschouwd als typische herfstbloemen. Tegenwoordig echter zijn ze er het hele jaar door: als snijbloem èn als potplant. Door allerlei technieken, zoals belichten en verduisteren, is de bloei van chrysanten uitstekend te 'sturen'.

Chrysanten vormen namelijk knoppen als de dagen korter worden; het zijn kortedag-planten. Hun kunstmatig een korte dag geven, betekent dus de bloei beïnvloeden. Als ze 's winters moeten groeien en geen knop mogen vormen, moet belicht worden. Chrysanten zijn dus jaarrond verkrijgbaar, maar toch zijn ze juist in deze tijd van het jaar heel erg populair.

Duidelijke trend

Met name de zogenoemde bolchrysanten in pot komen we nu in alle bloemenwinkels in groten getale tegen. Er is echt sprake van een trend. Dat is niet zo verwonderlijk, want chrysanten, zeker in deze vorm, zijn op meerdere wijzen toepasbaar. Uiteraard kunt u ze in huis halen en daar volop van genieten, maar realiseert u zich wel dat al te hoge temperaturen niet zo goed worden verdragen. Door erg veel water te geven en de uitgebloeide bloemen regelmatig te verwijderen, blijft zo'n plant echter toch lang in conditie.

Voor buiten

Veel bolchrysanten worden echter gebruikt in de tuin en op het balkon. Deze kleurige aanvulling komt goed van pas, want de andere planten in de tuin en op het balkon zijn toch duidelijk op hun retour. Zo'n nieuwe impuls doet wonderen, te meer daar de bloemkleuren van de chrysanten wonderwel aansluiten bij de herfstbladeren en de bessentooi die de herst zo geheimzinnig en melancholiek maken.

De chrysanten blijven mooi zolang er geen flinke nachtvorsten voorkomen. Haalt u de plant dus binnen als er nachtvorst wordt verwacht. Zet hem dan niet in de warme kamer, maar in een koele ruimte. Denk eraan om, ook als het regelmatig regent, toch te gieten. Het overgrote deel van het regenwater druipt via de bladeren naast de pot.

De bloemen van bolchrysanten zijn erg divers van kleur: geel in talloze tinten, wit, roze, wijnrood, purper, violet, enzovoort. Er zijn zowel enkel- als gevuldbloemige rassen. Bovendien verschilt de bloemvorm ook nog eens. Keuze genoeg dus.

Trouwens, er zijn ook nog verschillende kweekvormen. Zo zijn er behalve 'gewone' exemplaren (toeven) ook vormen op stam- en halfstam. Een enkele keer zelfs zijn er meerdere bloemtoeven op een stam aanwezig. Schitterende staaltjes van kweekkunst, die u nu snel moet aanschaffen.

Consumentenbond wil inzamelsysteem

Kleurentelevisies slecht voor milieu

De Consumentenbond pleit voor een inzamel- en verwerkingssysteem voor afgedankte kleurentelevisies omdat onderdelen daarvan nogal eens stoffen bevatten die schadelijk zijn voor het milieu en de gezondheid.

Achterwanden en andere onderdelen van de tv's bevatten vaak broomhoudende brandvertragers die ervoor moeten zorgen dat het apparaat bij kortsluiting of oververhitting niet direct in brand vliegt. Daarnaast zitten er in de kijkkasten nog tal van andere milieubelastende stoffen.

Als de brandvertragers bij de afvalverwerking worden verbrand ontstaan bepaalde stoffen die net zo giftig zijn als de bekende chloordioxinen, zegt de bond. Bij storting kunnen de broomhoudende stoffen in de bodem en het grondwater terecht komen.

Om enig inzicht te krijgen in de milieubelasting van televisies, is bij het onderzoek één toestel geheel ontleed. Daarbij is antimoon, zink, europeum, kwik, kobalt, arseen, chroom, lood, tin en koper gevonden.

De Consumentenbond zegt dat producenten bij de vaststelling van de prijs rekening moeten houden met de kosten van verdere verwerking. Er zijn overigens inmiddels wel al televisies te koop zonder de schadelijke brandvertragers.

De Consumentenbond heeft het onderzoek uitgevoerd in het kader van de campagne van consumenten- en milieuorganisaties tegen de schadelijke brandvertragers PBB's (polybroombifenylen) en PBDO's (polybroomdifenyloxiden). De komende jaren gaat de bond nog meer produkten onderzoeken op de aanwezigheid daarvan.

Onroerend goed te huur gevraagd

Te huur gevraagd in Zuid-Limburg

woning met 4 slaapkamers

garage, moderne keuken en badkamer. Hoge huur geen probleem. Tijdens kantooruren: tel. 045-719044.

Gevr. woonruimte, v. alleenst. vrouw, omg. LANDGRAAF-Hrl. 045-327453.

Huis te huur gevraagd in HEERLEN prijs tot ƒ 1.000,- per maand. 04750-22385.

Te HUUR gevraagd eengezinswoning, huur max. ƒ 600,-. Tel. 045-324011.

TIJDELIJK!: luxe appartement of woning (omgeving) Heerlen, 01-12-1992 tot ongeveer 01-03-1994 huur, overname hypotheekverplichting of economisch eigendom. Tel. 045-714850 of 741488 (kantoor).

Onroerend goed te huur aangeboden

Te huur centrum OPSLAGRUIMTE 80 m2. Oude Lindestr. 48, Heerlen.

ZUTENDAAL (B) Luxe nieuwb.app. keuk. en badk. voll. inger. met 2 slpk. en gar. Te bezicht. inlichtingen Tel. 09-32.89722001.

T huur 1-pers. DUPLEXWONING. Bellen na 18.00 uur: tel. 045-217166.

Gemeubileerde luxueuze STUDIO'S te Valkenburg. Voor info. tel. 04406-16181.

APPARTEMENT te huur in Voerendaal. Tel. inl. 045-751272.

APPARTEMENT te huur, slaapk., woonk., inbouwkeuk., badk. en bergruimte. 045-257090 na 17.00 uur.

Te huur bedrijfs OPSLAGHAL plm. 450 m2, centr. Heerlen. Tel. 045-750531.

Gestoff. ETAGE te Terwinselen, best. uit: woonk. keuken, 1 slpmkr. douche en toilet. Tel. 04450-1435 b.g.g. 3298.

Te h. gemeub. zit/slpkmr. omg. HOENSBROEK voor werkende pers. of student. Tel. 045-241588, zond. na 12 uur.

Te huur WINKEL, kantoor of kapsalon enz. Tel. 045-424426.

Te h. te HOENSBROEK 2 kamers met kookgel., c.v., douche en toilet voor alleenstaande, b.b.h.h., ƒ 600,- p/mnd. incl. Br.o.nr. B-2297 L.D., Postbus 2610, 6401 DC, Heerlen.

Nuth. APPARTEMENT Gr. woonk. 3 slpk. luxe keuken, badk. m. ligbad, huur ƒ 850,-. Borg vereist. Tel. 09-3241811472.

VALKENBURG: Appartement te huur. Prijs ƒ 650,- all in. Tel. 04406-16439.

Te h. BOVENWONING Heerlen-Z. in buurt van het ziekenhuis. Ind.: entree, woonk. slpkmr. badk. keuken, terras. Huurpr. ƒ 625,- excl. energiek. Te bevr. zat. tsn. 9-12 uur en v.a. 19 uur. Tel. 045-410766.

Onr. goed te koop aangeb./gevr.

Zelf verhuizen?

Liever met een bestel- of vrachtauto van AUTORENT BASTIAANS. v.a. ƒ 65,- per dag ex. btw, incl. 100 km. Wij sturen u graag een prijslijst. Bel: 045-724141 Heerlen, Spoorsingel 50.

Bedrijvenpark

Op zichtlokatie gelegen b.p. Wolfkoul te Susteren. Breedte en diepte kunnen in overleg worden bepaald. Koopprijs op aanvraag. Inl. Grouwesl/Daelmans, 043-254565 b.g.g. 641321.

Na een zeer goede verkoop

zoeken wij dringend voor onze klanten huizen in het gehele grensgebied.

Immobilien van Lier-Radermacher GmbH

Tel. 09-49 24073017 van 9.00-13.00 uur

**** Spaarhypotheek - 8,5% ****

Hypotheekcentrum Limburg

☎ 045 - 74 16 16

*** KIES VOOR ZEKERHEID ***

Spaarhypoth. 8,2%, 20 jaar vast

Unieke mogelijkheden voor 2 inkomens. Bel tijdens kantooruren: 045-712255.

Stienstra Hypotheekservice

Bouwgrond en Huizen gezocht!

Voor onze klanten zijn wij voortdurend op zoek naar geschikte objecten in het gebied aan de grens. Maak gebruik van onze deskundigheid en ervaring bij de verkoop van onroerende goederen in het grensgebied!

Wij geven u raad bij:
* de reële prijsstelling
* de afwikkeling zonder problemen en een snelle verkoop van uw huis.

Overtuig u van onze betrouwbaarheid!!! Overleg vrijblijvend met onze deskundige, internationaal ervaren raadgevers. Profiteer van onze ervaring want bij APPEL telt: "Een goede raad spaart veel geld"

250 DM BELONING

betalen we aan diegene die ons helpt aan iemand die zijn huis verkoopt. Bel voor meer informatie!!!

HAUSVERMITTLUNG & FINANZIERUNG APPEL

09 49-2 41-87 47 28

Wij hebben steeds een wisselend aanbod van half- en geheel vrijstaande woningen en exclusieve objecten in de regio Sittard/Geleen/Beek/Stein.

Tevens een ruime keuze in Belgisch onroerend goed.

HYPOTHEKEN: Wij verzorgen binnen 48 uur Uw hypotheek met of zonder gemeente-garantie tegen de rente nu wederom gedaald annuïteiten 8,2% en spaarhypotheek v.a. 8,4 % 15 jaar rente vast.

AKTIE, geldig t/m 30 november: Als wij Uw hypotheek verzorgen, GRATIS taxatie rapport. Bel voor vrijblijvende afspraak.

ONZE WEEKAANBIEDING:

Spaubeek, Hobbelrade 118, fraai gerestaureerde en riant ingerichte, ruime herenboerderij, tuin met maximale privacy en huisweide met fruitboomgaard, perceeloppervlakte 1.300 m2. Dir. te aanvaarden. Vr.pr. ƒ 285.000,-k.k.

VAN DER VENNE VASTGOED

voor huis en hypotheek.

Kantoor Rijksweg Zuid 129, Geleen. Bezoekt u ook eens onze etalage. 046-757551, altijd telefonisch bereikbaar.

Vaals

HET HOOGHE OORD

Ruime 2- en 3 kamer service-appartementen, gelegen in het Zuid-Limburgse landschap. Koopsommen v.a. ƒ 100.000,- k.k. Huurprijzen v.a. ƒ 720,- per maand. Service-kosten v.a. ƒ 700,-. Inlichtingen: Woonborgh Management BV, Stationsplein 1, 5241 GN ROSMALEN Telefoon: 04192-88922.

TE HUUR

Kantoor/praktijkpand

Ind.: 1e en 2e verd.: kantoorruimten 212 m2, magazijnenbergingen 70 m2. Ind.: 3e verd.: archiefruimten 92 m2. Aanvaarding medio 1993, huurprijs op aanvraag. Inl. W. Hamers, Kerkstr. 16 Ubachsberg, tel. 045-751814.

BRUGMANS HYPOTHEKEN

Rente 8,4 %, 30 jaar vast
Rente 8,1 %, 20 jaar vast

Evt. met mogelijkheid tot renteverlaging tijdens de looptijd Ook 2-verdieners, afloss.vrije en lijfrente hypotheek. Ruys de Beerenbroucklaan 12, Heerlen. Tel. 045-718484.

Snel en goed Uw huis verkopen?

Jos Storms O.G. Past.Vonckenstr.44 Geleen 046-742550

Geen Verkoop! Geen kosten

Direkt de hoogste prijs!!

Wij kopen direkt zelf aan, geen makelaarskosten, Aanvaarding op langere termijn of opknappen geen bezw. DENIS VASTGOED, bel vrijblijvend 040-518428.

Grensland Immobilien Zoekt

met spoed huizen in Kerkrade en omgeving, voor onze duitse klanten. Geen verkoop, geen kosten. Bln. van 8.00-13.00 uur.

☎ 045-453106

Maasmechelen (B)

Vrijstaand nostalgisch boerenwoonhuis in het sfeervolle maasdorp Leut, St. Pieterstraat 51 met schuren en stallen (in carré) binnenplaats en huisweide, totaal ca. 1900m2, te renoveren. Vraagprijs ƒ 225.000,- k.k.

Paul Crombag Onroerend Goed

limbricht, tel. 046-580087.

GELEEN, Kummenaedestr. 66, (nabij centrum).

heden open huis van 13 tot 15 uur

Op uitstekende lokatie (t.o. van sportpark) gelegen groot herenhuis met mooie tuin op zuiden, gr. garage. Indeling; grote woonk. met tuinkamer (tot 60 m2) met hoekkeuken, parketvloer en gedeeltelijke tegelvloer, kelder, 5 slpks., badk. ligbad, 2e toilet, zolder vaste trap. Pand biedt veel ruimte moet binnen gezien worden. Zeer mooi verbouwd, ƒ 289.000,-k.k. Kom vandaag vrijblijvend kijken!

Spaubeek, Hobbelrade 118

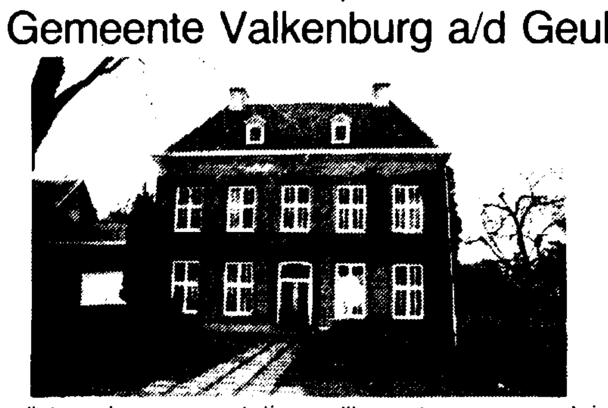
Fraaie zeer ruime herenboerderij, gel. in sfeervolle dorpskern met tuin en huisweide. Perc.opp. 1.300 m2. Riant ind. en excl. inrichting. Moet beslist van binnen gezien worden! Inruil eigen woning mogelijk. HEDEN OPEN DAG VAN 12.00 tot 14.00 uur. Direkt te aanv. Vr.pr. ƒ 285.000,-.

Inl. Van der Venne Vastgoed

Rijksweg Zuid 129, Geleen. Tel. 046-757551.

Te koop

Gemeente Valkenburg a/d Geul

De vrijstaande representatieve villa met garage en tuin (de voormalige ambtswoning van de Gemeente) met o.m. woonkamer in L-vorm, eetkeuken, studeerkamer, 5 slaapkamers en 2 zolderkamers. De bestemming dient in hoofdzaak woonhuis te blijven; te betrekken medio 1993.

g.m.h. pröpper

Makelaardij-beëdigd Taxateur o.g. lig NVM Wehryweg 25, Valkenburg a/d Geul. Tel. 04406-15010 of 13246, zat. van 10.00-13.00 uur.

AS (B) MEEUWERWEG 2. 8 km van grens tegen bosrand uniek gelegen vrijst. boerderijtje, bwj. 1932, in spouw gebouwd, met grote weide, schuren en naastliggende bouwplaats. Pand verk. in goede staat, maar moet een eigentijdse opknapbeurt ondergaan. Frontbreedte 38 mtr. Perc. opp. 4.000 m2. Riolering en electr. aanw. Dir. te aanv. Vr.pr. ƒ 129.000,- k.k. (dit is geen drukfout). Met onze Belgische klientele is overeengekomen dat u de gelegenheid krijgt uw eigen woning te verkopen alvorens tot aankoop over gaan. Ook verzorgen wij u hypotheek in België tegen 8,3% via BBL. Zond. open dag v. 10.00-13.00

Van der Venne Vastgoed

Rijksweg Zuid 129, Geleen. Tel. 046-757551.

Onr. goed te koop aangeb./gevr.

Ardennen

Vrijst. chalet-huis, 1.000m2 grond. Op 100 km. van Maastricht. Bevat 3 app. Koopson ƒ 165.000,-.

Ardennen

8rijst. 2.800m2 aan bosrand bij ski-gebied. Op 80 km. van Maastricht, bwj. 1981, c.v. olie. Luxueus uitgevoerd. Goed geïsoleerd. Koopsom ƒ 370.000,-.

Makko Gulpen

NVM-makelaar-taxateur o.g. Rijksweg 67, Gulpen. Tel. 04450-2182 (Zaterdags tot 12.30 uur).

SITTARD

Te koop nabij centrum vrijstaand winkel-woonhuis met grote bedrijfsruimte en tuin, geschikt voor verschillende doeleinden. Totale perceelopp.: plm. 700 m2. Vraagprijs ƒ 375.000,- k.k. Voor inl. kunt u bellen 046-521541.

Ter bemiddeling zoeken wij dringend

diverse woningen

Omg. Maastricht (half)vrijstaand tot ƒ 300.000,-.
15 km van Sittard, halfvrijst. woningen tot ƒ 150.000,-.
Urmond-Stein-Elsloo, (half)vr. woonhuizen tot ƒ 200.000,-
Bunde-Geulle e.o. woningen tot ƒ 250.000,-
Omg. Sittard-Geleen vrijst./bung./landh. tot ƒ 400.000,-
Limbricht tot Gulpen (half)vrijst. tot ƒ 250.000,-
Susteren-Nieuwstadt, vrijst./bung. tot ƒ 350.000,-
Langs de Maas tussen Stein-Kessel, vrijst. woning tot ƒ 400.000,-
Sittard-Heer-Vaals, boererijen tot ƒ 500.000,-
Beek-Geleen-Stein e.o. woningen in alle prijsklassen.
Mak. kantoor L. Janssen B.V. Tel. 046-335840.

Heerlen, Caumer-parkplan

In aanbouw luxe halfvrijst. herenhuis grenzend aan park. Diepe, zonnig gel. tuin. Overdekte entree. U-vorm. woonk. ca. 51 m2 incl. gesloten keuken. Bijkeuken/berging. Inpand. gar. ca. 15 m2. 1e verd.: 3 slaapk. ca. 16, 10 en 8 m2, een luxe badk. o.a. voorzien van ligb. en douche alsmede een apart toilet. Vaste trap naar zolder ca. 30 m2 (mogelijkh. voor extra kamer). Prijs ƒ 279.000,- v.o.n. Perc. opp. ca. 390 m2. (10091086)

Brunssum, Dorpstraat/Hofpoel

Aan de Julianastraat is nog één halfvrijst. herenhuis te koop L-vorm. woonk. ca. 37 m2 incl. open keuken. Garage ca. 17 m2. 1e verd.: 3 slaapk. ca. 14, 9 en 8 m2, badk. met ligb. en mogelijkh. voor 2e toilet. Vaste trap naar zolder ca. 35 m2. Prijs ƒ 178.977,- v.o.n. (excl. een eenmalige rijksbijdrage van ƒ 5.000,-) Netto maandlast vanaf ca. ƒ 725,- op basis van LoonVast Hypotheek (rekeninghoudend met fiscaal voordeel en 100% financiering). 10092019.

Inl. Stienstra Makelaardij b.v.

Tel. 045-712255

Opslagloods

met terrein. Vloeropp. loods plusm. 600m2 (inhoud ca. 2.200m3). Inrijhoogte 3,50m. Terrein ca. 3.400m2 waarvan plusm. 775m2 beton. Nabij Margraten. Heel goed bereikbaar. Direct te aanvaarden. Vraagprijs ƒ 162.000,-.

Makko Gulpen

NVM-makelaar-taxateur o.g. Rijksweg 67, Gulpen. Tel. 04450-2182. (Zaterdags tot 12.30 uur).

Uw huis verkopen met behulp van de

echte makelaar

Bel de onroerend goed lijn

046 - 750 000 !

Peters & Partners Geleen

Geen verkoop - Geen kosten

Heerlen

Landvoogdstraat 23: Keurig onderhouden woning met zonneterras en berging, woonk. met open keuken, 2 ruime slaapk., badk., bwj. '85. Prijs ƒ 103.000,- k.k. Inl. Paul Crombag O.G., Limbricht, tel. 046-580087.

Geleen

Geleenbeeklaan 7: ruime halfvrijst. woning met garage en tuin op mooie lokatie, woonk. met parket, compl. keuken, 4 slaapk., badk. met ligb. en douche, bergzolder. Pr. ƒ 179.000,- k.k. Inl. Paul Crombag O.G. Limbricht, tel. 046-580087.

Brunssum

Vrijst. landh. met vrij uitzicht en uiterst luxe afwerking. De woning heeft o.a. een L-vorm woonk., eetkeuken, inp. grote garage, 3 grote slpks., luxe badk. en zonnige tuin met vijver. Vraagprijs ƒ 359.000,- k.k. Mak. kantoor L. Janssen B.V. 046-335840.

Met spoed gevr. woonhuis in GELEEN/Sittard en omstreken tot ƒ 200.000,-. Beloning ƒ 500,-. Br.o.nr. B-2527, L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te k. gevraagd HUIZEN voor Duitse gezinnen. Euro Immobilien, tel. 045-414015

Te koop gevr. ouder WOONHUIS met tuin (opknappen geen bezwaar). Tel. 046-753367.

Vooroorlogs WOONHUIS met spoed te koop gevraagd Opknappen geen bezwaar. Tel. 040-520558.

Wij bouwen WONINGEN voor u vanaf 3.500.000 Belgische Franken. Tel. 09-3289361754.

Te k. stenen 6 pers. VAKANTIEBUNGALOW, compl. inger. permanente bewoning mog. incl. 650 m2 bosgrond, gelegen in bungalowpark in Vulkaan Eifel, pr. ƒ 100.000,- k.k. INfo. tel. 04405-1462.

Te k. groot WINKEL-woonhuis, 5 slpks, veel berging, grote tuin. Vr.pr. ƒ 189.000,- k.k. Tel. 046-331248.

RIEMST, bouwgrond te koop open bebouwing. Tel. 09-3211323721.

Te k. LANDGRAAF/Nieuwenhagen, Hoefveld, aan de put 44. Halfvrijst. woonh., mooi aangel. tuin, parketvl. Zeer goed onderhouden, dubb. begl., geh. geïsoleerd. Vraagprijs: ƒ 239.000,- k.k. Tel. 045-325733.

BOUWGROND gevr., plm. 500 m2, in/of omg. Sittard. 043-641075.

HEERLEN, Ganzeweide 101. Mooi huis te k. met garage en tuin, rolluiken, grote woonk., gr. eiken keuken, 2 slaapk., badk. en zolder. Over 1 mnd. vrij. Pr. ƒ 140.000,- kk 045-226704

Te k. in ROGGEL: vrijst. semi-bung. perc. 1.150m2. Inh.: 656m3, bwj. 1971. Ind.: hal, toilet, badkm. met ligb. douche, 2 v.w. 2 slpkmrs. 15 en 12m2, woonk. m. vide, open haard, open keuken, opp. 55m2. 2 slpkmrs. 11 en 13m2, roy. hobbyr. Tuin op zuiden, overd. terras, berging. Grote garage. Uitst. isol. liggingrand beb. kom, veel privacy. Aanv. sp.P.o.a. Tel. 04749-3392.

VALKENBURG, Broekhem 41, prima onderh. 2-1-kap woning met c.v. en 35m. diepe achtertuin. Voor- en achterkamer, keuken, droge kelder, 4 slpkmrs. zolder, badk. met ligb. douche, v.w.t en toilet, Extra: hardh. kozijnen. Vr.pr. ƒ 225.000,- k.k. Albatros Vastgoed Adviseurs, Lid VBO. Tel. 04492-2713 b.g.g. 04920-52667.

LANDGRAAF: te k. v. part. uitst. onderh. luxe halfvrijst. woonh. in rustige omg. perc. 283 m2, pracht. aangel. tuin op Z., overd. terras. Ind.: w. c., hal, woonk. 43 m2, parket open haard, luxe eetkeuk., grote bijkeuk., garage, berging, 1e verd.: 3 slpkrs m. parket, badk. m. ligb., 2e w. c. 2e verd.: 2 slpkrs, berging c.v. ruimte, prof. alarminst., vele extra's, 2 loopmin. van winkelcentr. Op de Kamp, pr. ƒ 248.000,- k.k. Tel. 045-313551.

MAASMECHELEN . (België). Bungalow (Mechelse Heide) woonk. met open haard, eetk., study, serre, keuken m. app., badk. met ligbad en bidet, 3 slpk., hobbyr. en garage. Perceel 1000 m. Vr.pr. ƒ 365.000,-k.k. Mak. kant. Rob Dassen 046-375757

MUNSTERGELEEN te koop ruime uitst. onderh. halfvr. woning, plm. 500 m3. Ind. kelder, hal, woonk. 50 m2, keuken, w.c., gar., kantoor 2e w.c., 3 gr. slaapk., luxe badk., wasruimte, berging, grote tuin. Vr.pr. ƒ 219.000,- k.k. Tel. 046-511611.

STEIN, Kelderstraat 11. Vrijstaand woonhuis (te renoveren) op uitstekende lokatie met garage, kelder, woonk., woonkeuk., douche, bijkeuk., 3 slpk., vaste trap zolder en mooie tuin (perc. 510 m2). Vr.pr. ƒ 149.000,- k.k. Mak. kant. Rob Dassen 046-375757.

Te Genk super de luxe NIEUWBOUWVILLA te koop van 1 jr. oud in bosrijke omgeving op 25 are grond. Vraagprijs plm. 13.000.000 Belgische Franken. Tel. 09-32.89.36.17.54

HULSBERG. Te k. halfvrijst. semi-bungalow. Beg.gr.: open keuken, l-vorm. living, slpk., inp. garage, 1e verd.: 2 slpk., badk. met ligb. 2e toilet, aangelegde tuin, pr. ƒ 205.000,- k.k. Tel. 04405-3531 werkd. na 18.00 uur.

Te k. te OBBICHT, vrijst. wit landhuis met grote garage voor 4 auto's, in oude dorpskern kort aan de Maas, opp. 620 m2. Vr.pr. ƒ 295.000,- k.k. Tel. 04498-55824.

SITTARD, Bernhardstr. 18 (in het Park). Op uitstekende lokatie gel. woonhuis (alles gelijkvl.) met mooie tuin op zuiden (15 mtr. diep). Alles in perf. staat, woonkamer tegelvloer, open haard, nieuwe witte aanbouwkeuken, nieuwe badkamer met ligbad/toilet. Moet binnen gez. worden, ƒ 169.000,-k.k Tel. 046-742550. Jos Storms O.G. Geleen.

Te koop GELEEN Mauritslaan 33. Nabij centrum gel. roy. halfvrijst. herenh. met c.v. kelder en tuin. Het pand is evt. voor meerdere doeleinden geschikt, zoals kantoor- en praktijkruimte. Ind.: o.a. living, keuken, 4 slpkmrs. badk. vaste trap naar zolder. Voor inl. na 19.00 uur: 04746-2319.

BRUNSSUM: Ridder Goswinstraat 14, open huis heden van 15.30 tot 16.30 uur. Halfvrijst. woonh. met aanbouw, garage en tuin, kelder, hal, woonk. met open keuken, bijkeuken en tuinkamer, 3 slpkmrs. badk. c.v. goed onderh. Aanv. in overleg. Prijs ƒ 179.000,- k.k. Kerkhoffs Makelaardij o.g. Beek. Tel. 046-373427.

ROERMOND (Leeuwen) Schouwberg 9, boerderijtje (opknappen) met weiland (totaal 1885m2). Prima ligging, ƒ 115.000,- k.k. Jos Storms O.G. Geleen. Tel. 046-742550.

SCHAESBERG/Moltweg 68. Schitterende bungalow in perfecte staat. Vrijstaand op 1580m2. Geschikt voo praktijk of dubbele bewoning, ƒ 375.000,-k.k 046-742550 Jos Storms O.G. Geleen.

Te k. STADSWONING centrum Heerlen. Ind.; gang, toilet, gesl. keuk. incl. app. en kelder, ruime woonk., binnenplaatsje. 1e verd. 2 á 3 slpkmrs., badk. m. douche en 2e toilet. 2e verd. vaste trap nr. ruime zolderk. Het pand is nagenoeg geh. gerenoveerd. Pr. ƒ 145.000,- k.k. 045-740941 na 19.00 u.

GEVR. app. met 2 slpkms. in centrum van Brunssum, tel. 045-317191.

ATTENTIE!! jong stel zkt. in redelijke staat verkerend vrijst. ouder woonhuis of boerderij, 04406-16681.

2 riante BOUWKAVELS ,incl. bouwplan Caumerveld. P.b. 2651, 6401 DD Heerlen

BRUNSSUM, ABC-straat 18, hoekw. met garage, 3 slpkmrs. pand is voorzien van dubbel glas. ƒ 139.000,- k.k. Wijman & Partners. 045-728671.

GELEEN, Stationstraat 10, vrijst. woonh. met garage, berging en tuin m. tuinhuisje. Fraaie moderne inrichting. Vr.pr. ƒ 189.000,- k.k. Van der Venne Vastgoed Geleen. Tel. 046-757551.

GELEEN. Bungalow met garage in souter., hobbyk., L-woonk. met open haard, eetk., luxe witte poggenpohl keuken m. app., 3 slpk., badk. met ligbad, 2e toilet, tuin met overdekt terras (perc. 589 m2). Spouw/dakisol. en grotend. kunststof koz. met dubbel glas. Vr.pr. ƒ 369.000,-k.k. Mak. kant. Rob Dassen 046-375757

SUSTEREN, Feurthstr. 1-b, goed onderh. woonh. met inpandige garage. Geschikt voor dubbele bewoning. ƒ 176.000,- k.k. Wijman & Partners. 045-728671.

SCHINVELD Pr. Rooseveltstr. 19 en 21. Groot dubbel boerenwoonhuis met grote tuin (575m2), gelegen in centrum veel ruimte en veel mogelijkheden. Moet opgeknapt worden, ƒ 99.000,-kk. Tel. 046-742550 Jos Storms O.G. Geleen

HOENSBROEK, Dr. Philipsstr. 46, hoekw. met garage. Pand moet gezien worden, ƒ 135.000,- k.k. Wijman & Partners. 045-728671.

Te k. in het zuiden des lands in groeigemeente WINKEL/WOONHUIS centrum, grote parkeergelegenheid. Tel. 043-641550.

Te Hasselt BUNGALOW te koop - Spaanse stijl. Hogere prijsklasse. Tel. 09-32.89.36.17.54

Te k. C-KERKRADE een stadsappartement op beg.gr Ind.: woonk. open keuken, 1 slpk. douche, w.c. kleine berg. ook gesch. als kantoor/praktijkruimte pr. ƒ 92.500,- k.k. Inl.: 09-49.2407.3017.

Bouwmaterialen & Machines

Romneyloodsen Nissenhutten

In en verkoop, verhuur, verplaatsen, isoleren. SYSTEEM LOODSEN BOUW BV Tel. 01892-16195. Fax. 01892-18148.

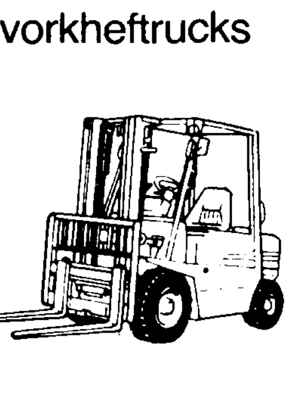
Te koop aangeboden: Sanitair, keukenboilers, licht armaturen, electr. kabel, watervaste platen, deuren met kozijnen.

Alles zo goed als nieuw!

Tevens ijzeren en houten balken, kepers, panlatten, veldbrandstenen etc. Handelsonderneming WOLTER, De Koumen 51, Hoensbroek. Tel. 045-229999.

Ruime keuze uit 25 gebr. TOYOTA EN KOMATSU

vorkheftrucks

vanaf 700-2500 kg. met benzine-, gas-, diesel- en electromotor. Voor verkoop, verhuur en service Collé, Nusterweg 90, Sittard. Tel. 046-519980.

Bouwen/Verbouwen

Te koop zeer mooie partij PALLETSTELLING. Breedtes van 150 cm.-90 cm.-70 cm. Hoogte diverse maten; Draagbalken 300 cm. en 350 cm.; Staander 360 hoog, ƒ 87,50 per staander; Legbalk 300 m. ƒ 37,50 per stuk; Spaanplaat 125 x 350 cm., 4 cm. dik, ƒ 15,- per plaat. Voor grote partijen prijs op aanvraag. Rockmart, Kissel 46 a, Heerlen. Tel. 045-723142.

KANTELDEUREN, roldeuren, sectiedeuren met of zonder afstandsbediening in 23 maten direkt leverbaar. Afstandsbediening computer gestuurd, geschikt voor alle soorten garagedeuren compl. met zender voor uw auto. Fa. Straten, Eijkskensweg 18, Geulle. 043-641044

Kanteldeuren en rolluiken bestellen? STRATEN Voerendaal bellen. Ook voor industrie. Tenelenweg 8-10. Tel. 045-750187.

Te koop GARAGE-KANTELPOORT, 2.60x2.30. Tel. 045-457187.

Te koop of te huur BOUWLIFT, ƒ 1.750,-. Tel. 045-421787.

Te k. LINTZAAG merk Helma, 80 cm. i.z.g.st. Heteluchtkanon merk Custers 64.000 k.cal met rookgasafvoer. Tel. 04459-2982.

Te koop SNELBOUWSTEIGER voor al uw bouwwerkzaamheden. 045-273803.

Te k. 60 stelcon PLATEN, 2x2 mtr. Tel. 045-423504, zat. 17.00-18.00 uur.

In/om de tuin

VIJVERFOLIE

ƒ 5,- per m2. Tuincentrum Lou Peukens, Hoolstr. 62a, Beek. Tel. 046-375189.

DOMPELPOMPEN voor kelders en vijvers, 7.000 liter per uur, 220 V, ƒ 225,-. Jo Knops, Rijksweg Zuid 195, Sittard. Tel. 046-512718.

IMPREG Tuinhout b.v. In de Cramer 18, Heerlen. 045-717733 bijna alles voor uw tuin. Bezorgen mogelijk.

HAAGCONIFEREN in vele soorten en maten, direct van de kwekerij. Ook andere tuinplanten. Kursten, Ruysstraat 89, 5988 AA Helden. Tel. 04760-72812.

Geïmpregneerde TUINPLANKEN, palen, vlonderplanken en damwand. Houthandel Jos Kuijpers, Holstr. 43, Margraten. Tel. 04458-1982.

Zin in EXOTISCHE tuinplanten? Te k. uit verzameling 30 soorten winterharde bamboe. Tel. 077-734574.

Te koop HAAGCONIFEREN 1.00-1.20m ƒ 7,-; 1.40-1.60m ƒ 11,-. Raadhuisstr. 29, Hulsberg. 04405-2101.

Reageren op advertenties onder BRIEFNUMMER

Stuur uw brief (voldoende gefrankeerd) naar het Limburgs Dagblad, postbus 2610, 6401 DC Heerlen en vergeet niet links onder op de enveloppe het nummer uit de advertentie te vermelden.

Bedrijfsruimte

Uniek aanbod: Representatieve kantoorruimte te huur in direkte omgeving van Heerlen-Sittard

Per direkt te aanvaarden kantoorruimte met diverse faciliteiten in representatief monumentaal pand aan de rand van Amstenrade.

Modern gemeubileerd en gestoffeerd, met gebruik van keuken en voorzien van telefoonaansluitingen.

Ruim voldoende gratis parkeerruimte en opslagruimte. Goed bereikbaar v.a. de autowegen Eindhoven-Maastricht en Aken-Heerlen. Rustige werkomgeving met prachtige achtertuin in de directe nabijheid van de stedelijke centra Heerlen, Brunssum en Sittard.

Aantrekkelijke huurprijs.

Voor info tijdens kantooruren: Mw Wilbert, tel. 04492-53...

Te koop in bebouwde kom van Kerkrade

Bedrijfsruimte

plus vrijstaand

Woonhuis

Het geheel is gesitueerd op een terrein van ca. 4000 ... De oppervlakte van het bebouwde bedrijfsgedeelte ... draagt 2.200 m2 parterre alsmede 185 m2 kantoor ... op verdieping. Het woonhuis omvat 2 kelders plus pa... woonkamer (50 m2) en veranda, terwijl op de eerste ... dieping zich 4 slaapkamers plus badkamer bevinden ... de tweede verdieping bevindt zich nog een zolder. He... ject zal ter beschikking komen in het eerste kwartaal ... Voor nadere informatie kan kontakt worden opgen... met de Heer H.D.C. Kallen. Tel. 046-749440.

Te huur aangeb. BEDRIJFSHAL 1320 m2. Kissel Heerlen. Totaal geïsoleerd, verwarming, kantoren parkeergelegenheid. Inl. Biallass Beleggingen 045-412189 b.g.g. 310557.

WINKELRUIMTE 52 m2 te huur, Kerkstraat in Brunssum. Geschikt voor vele doeleinden, huur i.o. Te bevragen: 045-252993.

Te huur WINKEL ideaal groenten/fruit of kaas... geheel of een gedeelte, ... gunst. ligging. 045-42442...

Te huur WINKELRUIMTE Heerlen Noord, plm 80 ... huurpr. ƒ 695,- excl. B... Direct te aanvaarden. 045-311013.

Te huur bedrijfs OPSL... HAL plm. 450 m2, c... Heerlen. Tel. 045-750531

Je huis in de krant brengt mensen over de vloer

En de makelaar weet van wanten en kranten.

COMMERCIEEL VASTGOED

WINKELS

BRUNSSUM, JULIANASTRAAT
winkelcomplex bestaande uit ca. 800 m^2 winkel-/magazijnruimte en werkplaats, alsmede 2 royale bovenwoningen. Winkel compleet met pantry, kantoor, showroom en toilet. Ruim parkeerterrein op eigen terrein. Eventueel ook in gedeelten te koop. Koopprijs op aanvraag.

HEERLEN, SAROLEASTRAAT
Winkel ca. 116 m^2, op uitstekende lokatie aan het voetgangersdomein (A1-lokatie). Front ca. 6 m. Compleet opleveringsniveau. Huurprijs ƒ 5.000,- p/mnd.

HEERLEN, ORANJE NASSAUSTRAAT
Winkel/woonruimte ca. 240 m^2 aan voetgangersdomein met grote luxe bovenwoning met 120 m^2 daktuin. Front ca. 5,5 meter. Goed opleveringsniveau. Koopprijs op aanvraag.

HEERLEN, ANJELIERSTRAAT
Winkelruimte ca. 125 m^2 met bovenwoning en souterrain ca. 75 m^2. Voor vele doeleinden geschikt. Perceel ca. 1040 m^2. Vraagprijs ƒ 245.000,- k.k.

SITTARD, WALSTRAAT
Winkelruimte ca. 95 m^2 aan het voetgangersdomein (A1-lokatie), front ca. 10 meter, toilet, pantry, overname inventaris (nieuw). Huurprijs ƒ 4.375,- p/mnd.

SITTARD, LIMBRICHTERSTRAAT
Winkelruimte ca. 65 m^2 op uitstekende A1-lokatie nabij de Markt. Front ca. 5 meter. Bovenwoning: woonkamer, badkamer, 4 slaapkamers en zolder. Keuken op beg. grond. Huurprijs ƒ 4.300,- p/mnd. Koopprijs ƒ 560.000,- k.k.

KANTOREN

HEERLEN, CENTRUM
Parallelweg Fase II, ca. 2000 m^2 kantoorruimte in kleinere units beschikbaar. Hoog afwerkingsniveau. Parkeerplaatsen op eigen terrein. Huurprijs ƒ 205,- p/m^2 p/j.

HEERLEN, IMSTENRADE
In voormalige klooster 'Imstenrade' zijn ca. 615 m^2 kantoorruimte beschikbaar. Voorzien van o.a.: toilet, pantry, vloerbedekking en verlichting. Bedrijfsklaar. Groot buitenterrein. Huurprijs ƒ 140,- p/m^2 p/jaar.

MAASTRICHT, DUITSE POORT
Multifunctinele kantoorunits vanaf 375 m^2 (nieuwbouw) met eigen kitchenette en toiletgroep. Uitstekend bereikbaar (stationslokatie) met ruim parkeerterrein. Eigentijdse uitstraling en flexibele indelingsmogelijkheden. Compleet afgewerkt. Huurprijs op aanvraag.

BEDRIJFSRUIMTEN

HEERLEN, BEDRIJVENPARK MOLENBERG
Kantoren, bedrijfsruimten, werkplaatsen vanaf 50 m^2 tot 5000 m^2. Aantrekkelijk huurniveau. Direct te aanvaarden. Huurcondities op aanvraag.

HEERLEN, AKERSTRAAT
Representatieve bedrijfsruimte ca. 400 m^2 met royaal buitenterrein (ca. 750 m^2). Centrale ligging, goed bereikbaar. Indeling o.a. kantoor, werkplaats, magazijn, kantine en diverse nevenruimten. Huurprijs ƒ 5.000,- p/mnd.

HEERLEN, HEERLEN-ZUID
Op goede lokatie gelegen representatieve showroom/bedrijfsruimte ca. 1400 m^2 met kantoren. Voor diverse doeleinden geschikt. Perceelsoppervlakte ca. 4000 m^2. Koopprijs op aanvraag.

HOENSBROEK, JEUGRUBBENWEG
Bedrijfsruimte met showroom ca. 1.350 m^2 op een perceel van ca. 5.500 m^2. Indeling o.a. receptie, kantoren, magazijn, werkplaats, royaal buitenterrein. Voor vele doeleinden geschikt. Vraagprijs ƒ 645.000,- k.k.

HOENSBROEK, MONTFOORTSTRAAT
Bedrijfsruimte ca. 2.900 m^2 met kantoren ca. 140 m^2. Splitsing in kleinere units mogelijk. Goede bereikbaarheid. Huurprijs ca. ƒ 50,- p/m^2

VOERENDAAL, LINDELAUFERGEWANDE
Bedrijfsruimte ca. 500 m^2 gelegen op industrieterrein, met o.a.: twee overheaddeuren, overlaad-perron, kantoor, toilet, kantine. Bouwjaar 1987. Perceel ca. 1.060 m^2

BEEK, DSM-STRAAT
Tegenover MAKADO gelegen bedrijfspand, bestaande uit ca. 900 m^2 bedrijfshal met 200 m^2 kantoor en royaal parkeerterrein. Perceelsopp. ca. 3855 m^2. Voorzien van o.a. 3 overheaddeuren, kantine, kantoren, magazijn, toiletten, kitchenette. Koopprijs op aanvraag, evt. te huur.

WONING met BEDRIJFSR./KANTOOR

AMSTENRADE, HEIBERG
Uniek landhuis met kantoren ca. 165 m^2 en bedrijfsruimten ca. 200 m^2. Landhuis: royale woon-/zitkamer met open haard, moderne keuken, buitenterrein, 4 slaapkamers, badkamer, sauna. Hoog afwerkingsniveau. Koopprijs op aanvraag.

HOENSBROEK, HOMMERTERWEG
Statig herenhuis, zeer geschikt als woning met kantoor c.q. praktijk. Perceelsoppervlakte ca. 1.900 m^2, onder architectuur aangelegde tuin met grote vijver, verlichting en tuinhuis. Afwerking woning o.a. antieke vloer entree, vloerverwarming, keuken met app., natuurstenen vloer woonkamer. Indeling: beg. grond: garage, entree, ontvangkamer, toilet, voorkamer, woonkamer ca. 50 m^2 (wintertuin), keuken. 1e verdieping: 4 slaapkamers en badkamer. 2e verdieping: 2 zolderkamers. Het pand is geheel onderkelderd.

NIEUWBOUWPROJEKTEN

Diverse kantoor- en bedrijfsobjecten te huur te Heerlen, Kerkrade, Geleen en Maastricht Airport. Informatie op aanvraag.

BEDRIJFSTERREINEN

HEERLEN, TEN ESSCHEN
Op het industrieterrein Ten Esschen ca. 3.000 m^2 bedrijfsterrein. Zichtlokatie aan de A2. Kleinere gedeelten mogelijk. Prijs op aanvraag.

SITTARD, HAVIKSTRAAT
op industrieterrein Bergerweg ca. 2.180 m^2 bedrijfsterrein. Front 32 meter, voorzien van alle aansluitingen. Evt. bouwplan aanwezig. Koopprijs ƒ 95,- p/m^2 k.k.

WIJ ZOEKEN VOOR DIVERSE ONDERNEMERS

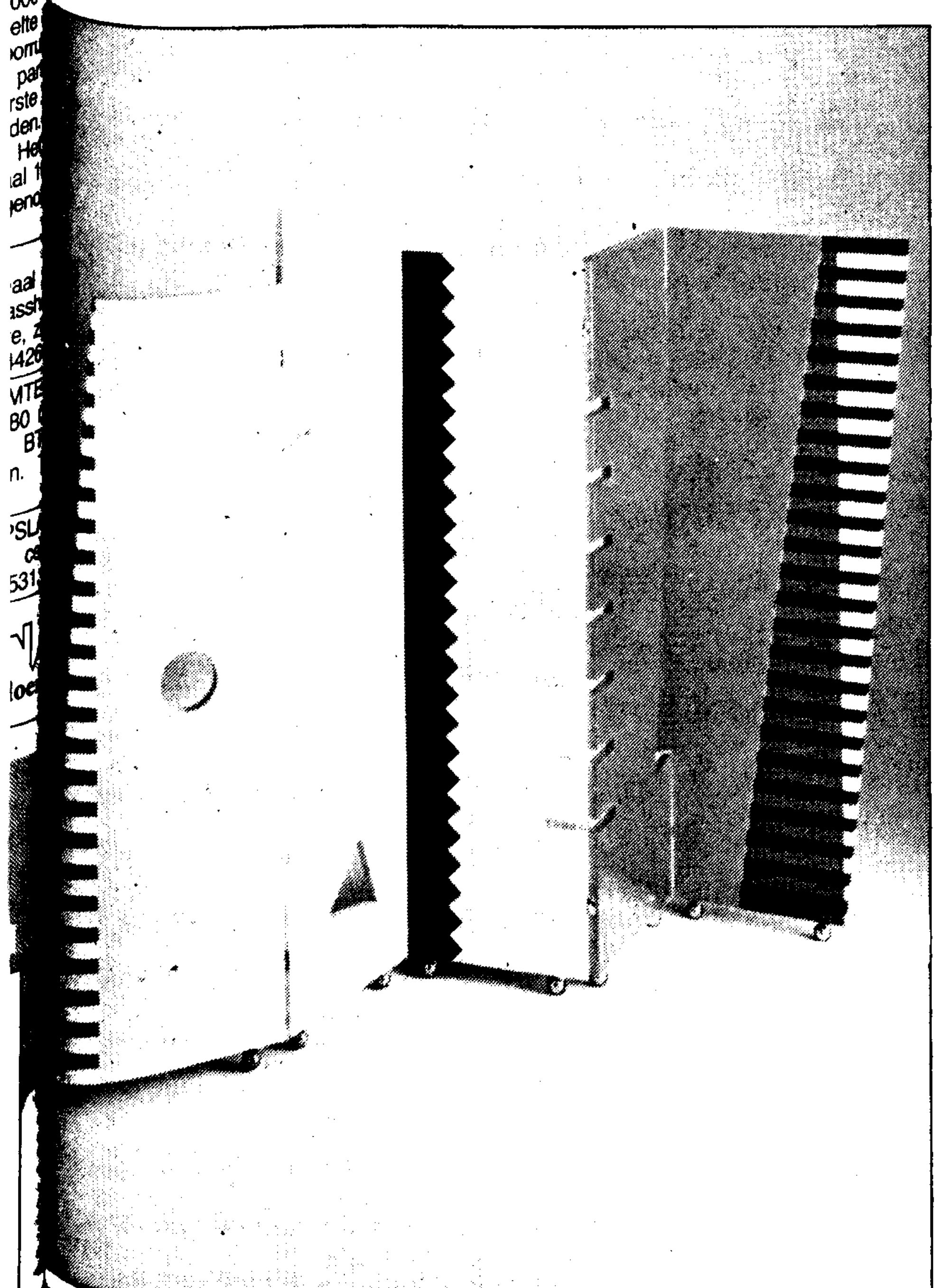
- **Winkelruimten en bedrijfsruimten** (te koop/te huur) van 50 tot 1500 m^2 in geheel Zuid-Limburg;
- **Winkels** op A1-lokatie in de plaatsen Maastricht, Heerlen, Roermond, Geleen en Sittard ten behoeve van landelijke winkelketens;
- **Brunssum Centrum** per direkt winkelruimten ca. 80 à 120 m^2 te koop c.q. te huur gevraagd!

V&H VASTGOED

OIRSBEEK - Hulterweg 28 6438 AJ 04492-1620
MAASTRICHT - Hertogsingel 68 6214 AE 043-255070

Om rommel te verbergen of eigen hoekje te creëren

Extra privacy met kamerscherm

Kamerschermen zorgen voor extra privacy in huis. Mensen krijgen de kans zich binnen een gezelschap toch enigszins af te zonderen. Deze behoefte aan privacy is aanleiding voor menig creatief brein een kamerscherm te creëren.

De Stichting Woninginrichting is zeer te spreken over het kamerscherm. Niet alleen het privacy-aspect wordt gewaardeerd, ook het feit dat deze schermen tocht kunnen tegenhouden, is een voordeel. Volgens de stichting neemt de belangstelling voor kamerschermen en paneelwanden de laatste tijd enorm toe. Opmerkelijk, aangezien het produkt een geschiedenis van zo'n 2000 jaar heeft.

Het kamerscherm is omstreeks de derde eeuw voor Christus ontstaan in China. Daar werd het gebruikt om het bed van de keizer af te schermen tegen indiscrete blikken. Daarnaast duidde het de ereplaats in een vertrek aan. Het kamerscherm werd toen beschouwd als een bron van schoonheid en inspiratie vanwege de afbeeldingen die erop waren aangebracht in lak of op zijde.

Geesten

Behalve in China bleek het scherm ook in Japan veel aftrek te vinden. Daar vervulde het verschillende functies. Een scherm bij de ingang van een huis, zou bijvoorbeeld kwade geesten weren. Ook was en is de ruimte achter het scherm zeer geliefd bij jonge paartjes.
In de zestiende en zeventiende eeuw maakte het scherm zijn debuut op Europese markten. Vooral tijdens de Art-Nouveau en Art-Deco stijlperioden, voor en na de Eerste Wereldoorlog kon men het scherm in veel welgestelde huishoudens vinden.

De functies die het kamerscherm vroeger had zijn onveranderd. Kwade geesten mogen dan wat minder actueel zijn, voor verliefde stelletjes blijft het een tochtvrije uitkomst om zich achter terug te trekken.
Al dan niet schuivende kamerschermen, scheidingswanden en paneelwanden kunnen een niet te kostbaar middel zijn om vertrekken van elkaar te scheiden, of om intieme hoekjes te creëren.

Troep

Het aantal toepassingsmogelijkheden van een kamerscherm lijkt onuitputtelijk. Wat te denken van het verbergen van troep; geen idealere oplossing dan een kamerscherm. Ook in de badkamer kan het een goede dienst bewijzen. Er zijn kamerschermen waar ruimte is gecreëerd om handdoeken of badjassen aan op te hangen. En natuurlijk is een kamerscherm ideaal om voor elk gezinslid een eigen hoekje te creëren.
Bijkomend voordeel van een kamerscherm is dat het mobiel is en als het niet wordt gebruikt, heel gemakkelijk kan worden opgeborgen omdat de panelen eenmaal in elkaar geklapt, heel weinig ruimte innemen.

● *Een kamerscherm in eigentijdse uitvoering.*

Kleur binnen en buiten voor het uitkiezen

DOOR FRED VAN STRATUM

Zonder kleur zou alles er maar grauw en grijs uitzien. Dat geldt zeker voor de binnen- en buitenkant van onze huizen. De vroegere saaiheid van het buitenaanzicht in rijtjeshuizen is doorbroken door gedurfde experimenten met kleuren.

Vroeger noemden we kleuren bij hun namen, nu worden ze wegens de enorme verscheidenheid in tinten met nummers aangeduid. Dat je geel met blauw kunt mengen, en dat je dan groen krijgt, hebben we op de basisschool geleerd. Maar er zijn talloze andere mogelijkheden. De verfhandelaar heeft een mengmachine die uit een scala van honderden tinten precies het kleurtje maakt dat je wilt hebben. Wanneer je nog een potje extra nodig hebt, dan hoef je alleen maar het nummer op te geven en de machine maakt het weer aan, zonder enige afwijking.

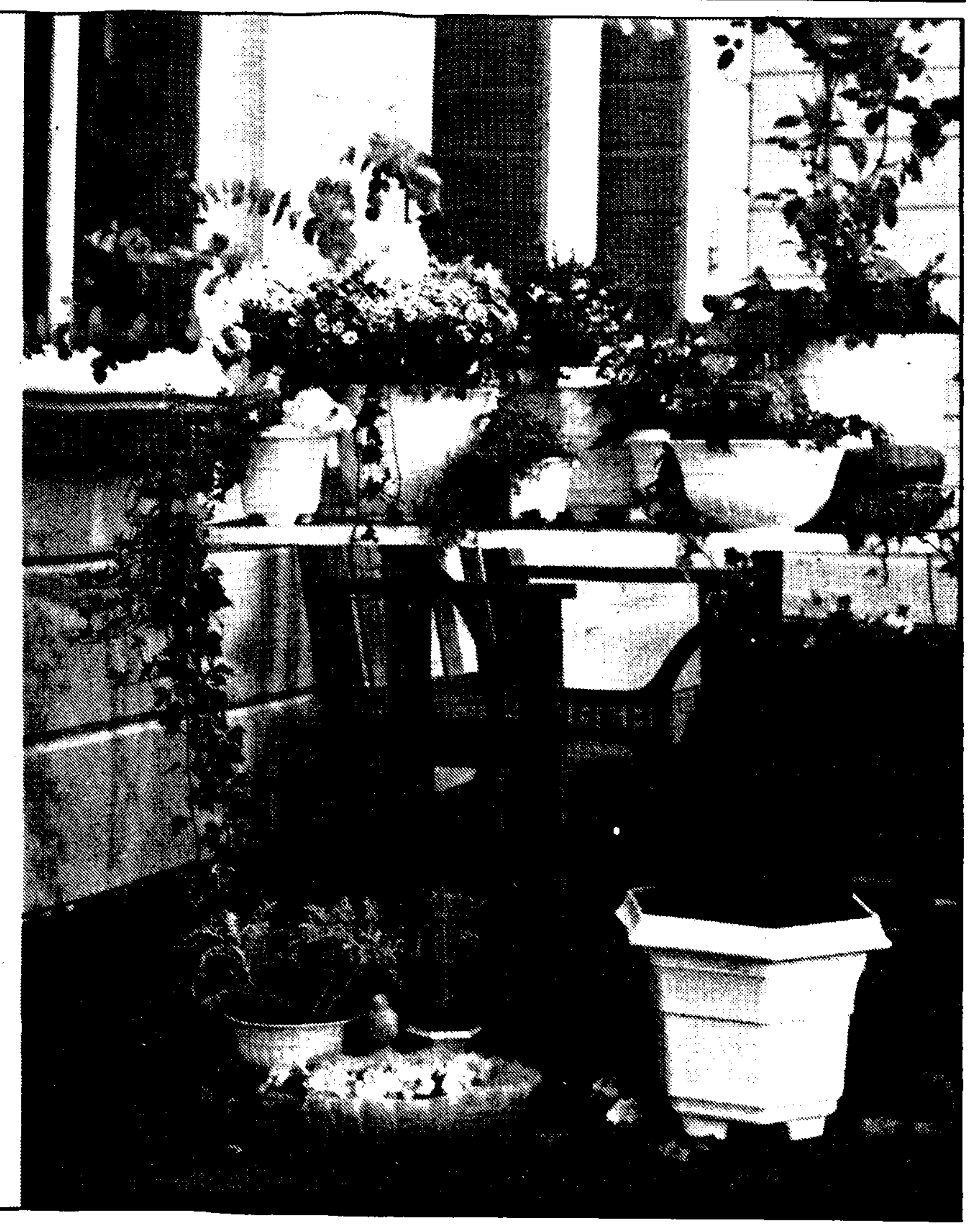
Verfmenger

Er zijn ook kleurextracten te koop, waarmee je zelf kunt mengen. Daar moet mee worden opgepast. Verf uit het blik en het kleurextract uit het tubetje moeten uiterst grondig worden gemengd. Met een roerhoutje lukt dit meestal niet zo goed. Je kunt dit beter op 'mechanische' wijze doen. Een verfmenger, die overigens ook geschikt is om muurpleisters op kleur te brengen, is een goedkoop stukje gereedschap dat je, net zoals een boor, in de kop van de boormachine zet.

Hetzelfde resultaat bereik je met een afgedankte deeg- of slagroomklopper. Een praktische tip: dompel verfmenger of klopper in stilstand in de verf en schakel dan pas de machine in. Dat voorkomt gespetter. Voor dit soort werk is een machine met elektronisch regelbare snelheid het best geschikt. Laat hem niet al te snel draaien, doe de verfcomponenten in een plastic emmertje en beweeg de menger regelmatig langs de wand en de bodem van de emmer.

Kleurextracten hebben een sterke invloed op de nieuwe tint van de verf. Enkele druppels extract zijn vaak al voldoende om een oorspronkelijk lichtgekleurde verf een ander uiterlijk te geven. De extracten zijn ook niet altijd voor alle verfsoorten geschikt. Winkeliers geven hierover betrouwbaar advies.
Een nadeel van het toepassen van kleurextracten is dat je de 'receptuur', dus de verhouding tussen verf en extract, vrijwel niet na kunt maken. Bereid daarom voor alle zekerheid een royaal ingeschatte hoeveelheid. Als je voor een schilderklus net iets aan gemengde verf te kort komt en je wilt nog wat bij maken, dan is kleurverschil vrijwel onvermijdelijk. In dit opzicht is de mengmachine van de verfhandelaar uiteraard veel betrouwbaarder.

● *De Terra- en de klassieke lijn van Ypma.*

Milieuvriendelijke en vederlichte terracottapotten

Planten en bloemen verdienen volgens Ypma International, producent van kunststof bloemisterij-artikelen, in de winter een extra vrolijk tintje. Vandaar dat de fabrikant een serie lichtgewicht kunststofpotten op de markt brengt, met het uiterlijk van terracottapotten.

Terracottapotten zijn doorgaans vrij poreus, maken kringen en het ruwe materiaal waarvan ze zijn gemaakt, veroorzaakt krassen. Daarbij komt als extra nadeel de hoge prijs die ervoor betaald moet worden.
De nieuwe potten zijn volgens de fabrikant van milieuvriendelijke kunststof. Ze zijn onbreekbaar, waterdicht en vederlicht. Om de potten 'echt' te laten lijken, zijn er tekeningen op aangebracht en is de lijn in de bekende Toscaanse lichtbruine tint uitgevoerd.

De bloempotten, planten- en hangschalen zijn in verschillende maten verkrijgbaar. Deze modellen werden reeds vorig jaar geïntroduceerd. Nieuw is de Terra-plantenbak op voet. Buiten de terracotta kleur zijn alle artikelen ook verkrijgbaar in wit en zachtgroen.

Ook nieuw is de klassieke lijn van Ypma, 'Classic'. Deze bestaat uit strak vormgegeven zeskantige bloempotten in drie maten voor binnen en twee grotere voor buiten.

De potten zijn voorbewerkt zodat de koper er openingen voor de afwatering in kan maken. Ook 'Classic' heeft zijn eigen model plantenbak. De produkten zijn te koop bij bloemisterijen, tuincentra, winkels voor huishoudelijke artikelen en warenhuizen.

● *Het is belangrijk om voor de vorst invalt, de vijver goed schoon te maken.*
Archieffoto: DRIEPOOT.

Tuinkarweitjes voordat het echt gaat vriezen

DOOR FRANS WEGMAN

Aan het eind van dit tuinseizoen, dat zich met het barre herfstweer van de laatste dagen met af en toe nachtvorst toch echt aandient, is er zowel in de sier- als in de groente/fruittuin nog wel het een en ander te doen. Er moet materiaal zijn om planten tegen komende, misschien harde vorst te beschermen.

Gieters, regenton, tuinslang, nergens mag meer water in zitten. De buitenkraan dient droog te staan, evenals de vogeldrinkbak. Vijvers van kunststof kunnen tegen een stootje, maar met betonnen vijvers is het oppassen. Water dat bevriest gaat uitzetten en de kracht die daarbij wordt opgewekt kan scheuren in de wand veroorzaken. Dit is te voorkomen door in de ijskorst een gat te maken en er een paar emmers water uit te halen zodat het waterpeil zakt.

Daarna kan de vijver voor korte tijd worden afgedekt met oude dekens. Zodra de vorst voorbij is worden deze weggehaald zodat er weer zuurstof in het water kan komen. Ook wordt wel geadviseerd de vijver helemaal leeg te maken en er bladeren of turfmolm in te doen.

Rottende planten

Belangrijk is, het water schoon te maken. Rottende plantedelen, kroos en erin gevallen vruchtjes moeten eruit worden gevist. Kostbare waterlelies kunnen het best tijdelijk in een emmer of teil in de koude garage overwinteren, of in een koele (1 tot 5 graden) kelder. Daar moet het ook donker zijn, omdat de planten anders vroegtijdig gaan uitlopen. Als de planten in de vijver dieper dan 60 cm wortelen, dan kunnen ze in hun natuurlijke omgeving overwinteren.

Het is ook mogelijk gedurende vorstperioden het vijverwater open te houden, door middel van een elektrische dompelaar met een vermogen van 150 Watt, voorzien van een drijver. Toevoer van verse lucht en afvoer van gassen kan bij een dichtvroren vijver ook worden bereikt door een bos riet van ca. 1,5 meter lang en 20 cm doorsnede rechtstandig in het water te laten zinken, met een paar stenen aan de onderkant om hem te verankeren. Als 't even kan, breng dan de vissen zodra er een langdurige vorstperiode dreigt in een aquarium onder.

Bomen planten

Zolang het niet vriest kunnen bomen en struiken geplant worden. Als het weinig regent, geef dan in de komende wintermaanden groenblijvende heesters zoals coniferen en laurierkers af en toe een emmer water. Via de groene plantedelen verdampt dit ook in de winter.

Mocht het gaan sneeuwen, let er dan op dat de zuilvormige venijnboom en de jeneverbes niet onder de sneeuwvracht hun takken laten uitbuigen. Daardoor zou onherstelbare schade aan hun uiterlijk kunnen onstaan.

Het is niet uitgesloten dat het gras nog zo blijft groeien dat het nodig blijkt om in november nog een keer te maaien. Stel de machine wat hoger af. Wordt de gazonmat toch wat te kort, strooi dan een laagje compost van zo'n 5 mm dik tussen de sprieten. Om volgend jaar een nieuw gazon aan te leggen, moet nu die plek goed worden omgespit en geëgaliseerd.

Klimmers zoals Clematissoorten kunnen, blootgesteld aan oostenwind, schade oplopen. Houd dus voor deze ook wat sparretakken achter de hand, waarmee de takken tot zo'n 1,5 meter boven de grond kunnen worden afdekt. Zet die bescherming met binddraad vast.

Teeltplan '93

De bezitters van een gebruikstuin kunnen, nu de eerste nachtvorsten zijn gemeten, aan de boerenkool beginnen. De laatste prei en spruitjes zullen straks worden geoogst. Voorbereidingen voor het nieuwe seizoen kunnen gemaakt worden door het opstellen van een teeltplan '93. Want voordat we er erg in hebben is het al weer februari!

Nieuw klussenboek consumentenbond

Als tweede deel uit de serie 'Zelf Klussen' van de Consumentenbond is zojuist verschenen het boek 'Wanden, vloeren en plafonds opknappen'. De samenstellers van deze uitgave zijn erin geslaagd een voor de gemiddelde doe-het-zelver begrijpelijke handleiding samen te stellen over schilderen, behangen, vloerbedekking leggen, stukadoren en tegels zetten. Wie het boek leest, krijgt een grote hoeveelheid gedegen informatie aangereikt.

Het is geen 'kijkboek' met verlokkende plaatjes. De lijnillustraties van Henk ten Have zijn puur instructief opgezet.
Ze vormen ook een duidelijke samenhang met de tekst en verwijzen in vele gevallen naar gereedschappen die misschien niet zo algemeen bekend zijn.
Vaak wordt in slechts enkele woorden iets aangeduid dat voor een vakman voor de hand ligt maar dat je als doe-het-zelver over het hoofd zou zien. Lezen en kijken gaan in dit boek hand in hand.

Het boek (uitgever Bosch & Keuning) kost in de winkel f 26,50, leden van de Consumentenbond zijn in de gelegenheid gesteld het voor vijf gulden minder aan te schaffen.

overzicht hypotheekrente

Hypotheekrente 27 oktober 1992.

Sedert de aanpassing in september van de hypotheekrentetarieven is de rente op de kapitaalmarkt met plm. 0,4% gedaald. Desondanks zijn nog niet alle geldverstrekkers overgegaan tot verlaging van de tarieven.
De afgelopen weel verlaagden diverse geldverstrekkers de hypotheekrente met gemiddeld 0,3% in navolging van een aantal verzekeraars vorige week. Het betreft ABP, Avero, Bouwfonds Limburgse Gemeenten, CDK-bank, NOG, Hooge Huys/Houtvaart, Nat. Nederlanden, Nederlanden 1870/Eerste Hollandsche, Ohra, Roparco en de Nederlandse Hyp.bank. Aegon verlaagde de hypotheekrente opnieuw.

				rentepercentages		
		rente vast gedur.	afsl. prov. in pct.	opgave bank	nwr bij fisc. besparing van constant	
Naam bank					35,1%	50%
ABN.AMRO	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,10	5,08	3,53
ABN.AMRO	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,10	5,08	3,53
ABN.AMRO	spaarhyp.	15 jaar	1,00	9,00	5,02	3,47
ABN.AMRO	ann. hyp.	variabel	1,00	9,40	6,15	4,99
ABN.AMRO	ann. hyp.	5 jaar	1,00	8.50	5,82	4,72
ABP	spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,90	4,70	3,22
ABP	spaarhyp.	10 jaar	1,00	8,50	4,63	3,16
ABP	spaarhyp.	15 jaar	1,00	8,40	4,63	3,16
ABP	ann. hyp.	5 jaar	1,00	8,40	5,42	4,41
ABP	ann. hyp.	10 jaar	1,00	8,30	5,36	4,36
AEGON	spaarhyp.	5/10 jr.	1,00	9,20	5,07	3,53
AEGON	spaarhyp.	15/20 jr.	1,00	9,00	5,07	3,53
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	5 jaar	1,00	9.00	4,72	3,24
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	10 jaar	1,00	8,50	4,65	3,19
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	15 jaar	1,00	8,40	4,65	3,19
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	5 jaar	1,00	8,30	5,42	4,41
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	10 jaar	1,00	8,20	5,36	4,36
CDK-bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,70	4,86	3.35
CDK-bank	spaarhyp.	10 jaar	1,00	8,80	4,93	3,41
CDK-bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	8,70	5,69	4,62
CDK-bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	8,50	5,55	4,51
Centraal Beheer	spaar gar.h.	5/10 jr	0,25	8,80	4,88	3,37
Centraal Beheer	spaar gar.h.	15/20 jr	0,25	8,80	4,88	3,37
Centrale Volksbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,70	4,80	3,29
Centrale Volksbank	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,00	5,01	3,46
Centrale Volksbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	9,00	5,88	4,78
Centrale Volksbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	8,60	5,62	4,57
Direktbank	besp-dir.h.	5 jaar	1,00	9,20	5,11	3,54
Nationale Ned.	spaarhyp.	5/10 jr	1,00	8,80	4,93	3,41
Nationale Ned.	spaarhyp.	15/20 jr	1,00	8,80	4,93	3,41
ING BANK	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,10	5,09	3,53
ING BANK	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,10	4,98	3,39
ING BANK	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,30	6,08	4,94
ING BANK	ann. hyp.	5 jaar	1,00	8,90	5,82	4,72
Postbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,00	5,05	3,51
Postbank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	9,10	5,12	3,57
Postbank	spaarhyp.	12 jaar	1,00	9,10	5,12	3,57
Postbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	9,20	5,90	4,78
Postbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	8,80	5,64	4,58
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	3 jaar	1,00	9,10	5,11	3,56
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	10 jaar	1,00	9,10	5,11	3,56
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	stabiel	1,00	9,10	5,11	3,56
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	var/1 jr	1,00	9,30	6,08	4,94
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	4/5 jr	1,00	8,90	5,82	4,72
SNS Bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,00	5,01	3,46
SNS Bank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	9,10	5,08	3,51
SNS Bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,30	6,08	4,94
SNS Bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	8,80	5,75	4,67
Westland Utrecht	lage last h.	7 jaar	1,00	8,70	4,84	3,34
Zwolsche Algemene	zA-hyp plan	5 jaar	1,00	8,90	4,98	3,45
Zwolsche Algemene	zA-hyp plan	10 jaar	1,00	8,90	4,98	3,45
SNS Bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,00	5,01	3,46
Bouwf. Hoevelaken	sp.vasthyp.	5 jaar	1,00	8,80	4,92	3,41
Bouwf. Hoevelaken	ann. hyp.	5 jaar	1,00	8,60	5,62	4,57

De vermelde tarieven hebben betrekking op hypotheken met gemeentegarantie.
De netto werkelijke rente (nwr) is gebaseerd op de netto lasten van de hypotheek.
De vermelde nwr-percentages gelden voor een man van 30-jarige leeftijd en een hypotheek ad. ƒ 150.000,–.
Voor vrouwen en/of bij andere leeftijden kunnen andere nwr-percentages gelden.
Bij andere hypotheekbedragen wijkt de nwr bij een aantal instellingen enigszins af.

Pickée, Van Huis Uit Aktief!

BRUNSSUM: Prachtig vrijstaand landhuistype met gas-c.v., garage en prachtig aangelegde tuin met terras. Geh. geisol., degelijk uitvoeringsniveau. Ind. o.a. kelder, royale hal, L-vormige woonk. met open haard. Eetkeuken met luxe keukeninstal., badk. met o.a. ligbad, douche, 2 vaste wastafels. Toiletruimte, 4 slpk., zolder. Prijs ƒ 349.000,- k.k.

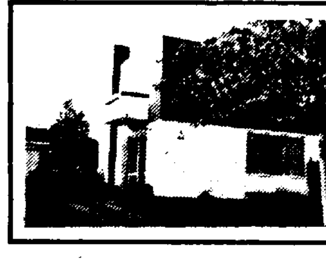
BRUNSSUM: Groot woonhuis met gas-c.v., dubbele garage en mooie tuin. Uitstekend onderh. Geh. geisol. Bouwjaar ca. 1978. Ind. o.a. royale hal. Ruime woon- eetkamer-keuken (ruim 55 m²), open haard; keukeninr. met app. Werk-/studeerkamer. **1e verd.:** vier grote slpk. Goed uitgev. badk. Vaste trap naar zolder, grote hobbyruimte. Prijs ƒ 279.000,- k.k.

BRUNSSUM: Vrijstaand landhuis met gas-c.v., garage en rondom tuin. Rustig gelegen met optimale privacy. Muren en dak geisoleerd, ged. dub. begl. Ind. o.a. **sout.:** wijnkelder, hobbyruimte. **Part.** speels ingedeelde woon- eetk. (ca. 45 m²) met marmer en plavuizen vloer, keuken, werkkamer, 2 slpk., badk. **1e verd.:** 3 slpk., badkamer. Prijs ƒ 369.000,- k.k.

EYGELSHOVEN: Geheel gerenoveerde woning met gas-c.v., berging en tuin. Kunststof ramen, dub. begl. Ind. o.a. woonk. met parketvloer, keuken (woonopp. 115 m², badkamer met o.a. ligbad en douche, 3 slpk., vaste trap naar zolder, grote hobbyruimte (mogelijkheid voor 4e slpk.). Vraagprijs ƒ 147.000,- k.k.

HEERLEN-DE ERK: Halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage, berging en mooie tuin. Dub. begl., dak vernieuwd in 1986. Ind. o.a. ruime woonk., eetkeuken met een compl. keukeninst. met app., 4 slpk., badk. Prijs ƒ 228.000,- k.k.

HEERLEN-HEERLERHEIDE: Halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage met zolderruimte en mooie tuin. Uitst. onderh. Bouwj. 1988. Muren en dak geisoleerd. Ged. dub. begl. Ind. o.a. woonk., keuken, 3 slpk., badk., zolder (vaste trap, mogelijkh. voor 4e slpk.). Prijs ƒ 169.000,- k.k.

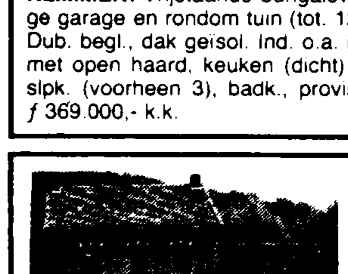
HEERLEN-ZUID: Vrijstaande villa aan de buitenrand van centrum. Rustig en blijvend goed gelegen. Geisoleerd. Rolluiken. Ind. o.a. **sout.:** ook van buitenaf bereikbaar. Dub. garage, werkruimte, wasruimte, wijnkelder, grote hobbyruimte, toilet. **Beg. grond en 1e verd.:** royale hal, grote speelse living/eetkamer (tot. 78 m²) met open haard. Luxe uitgev. keuken met app. Werkkamer (tv-kamer), 4 slpk., kastenkamer. Luxe badk. met o.a. douche, ligbad met 2 vaste wastafels, doucheruimte. Groot dakterras, tuin, terras, rolluiken. Prijs ƒ 495.000,- k.k.

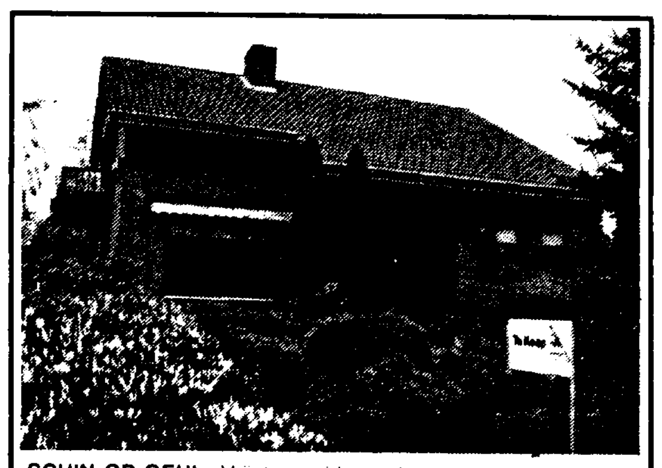
HOENSBROEK: Halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., berging en tuin. Rustig gelegen aan de rand van het winkelcentrum. Ind. o.a. prov. kelder, L-vormige woonk. met open haard, eetkeuken, 2 slpk. (voorheen 3), badk. met o.a. ligbad, douche en toilet. Zolder. Prijs ƒ 137.000,- k.k.

KLIMMEN: Vrijstaande bungalow met gas-c.v., grote inpandige garage en rondom tuin (tot. 1250 m²). Uitstekend gelegen. Dub. begl., dak geisol. Ind. o.a. royale hal, L-vormige woonk. met open haard, keuken (dicht) met compl. keukeninstal., 2 slpk. (voorheen 3), badk., provisiekelder, hobbyruimte. Prijs ƒ 369.000,- k.k.

SCHAESBERG: Vrijstaand landhuistype. Prachtig gelegen in het buitengebied (loopafstand van het N.S.-station). Dub. garage. Tot. perceelopp. ca. 4.100 m². Goed onderh. Daken en muren geisol. Ind. o.a. wijnkelder, royale hal, ruime living ca. 40 m² met leistenen vloer, open haard (antiek), ruime eetkeuken met compl. keukeninr., 4 slpk., compl. badk. met o.a. ligbad en douche. Grote zolder. Prijs ƒ 540.000,- k.k.

SCHIN OP GEUL: Vrijst. semi-bungalow met olie-c.v., ruime garage en rondom tuin (tot. ca. 1.400 m²). Geh. geisol. Degelijk uitvoeringsniveau. Ind. o.a. kelderruimte. **Part.:** ruime hal met vide, L-vormige woonk. (ca. 45 m²) met openhaardpartij, complete keukeninst. met apparatuur. Slaapkamer met badkamer (o.a. ligb. en douche). **1e verd.:** drie royale slpk., badk. met o.a. ligb. en douche. Zolderberging. Vraagprijs ƒ 429.000,- k.k.

SCHAESBERG: Halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage en tuin. Blijvend rustig gelegen („Eikske"). Bouwj. 1985. Muren en dak geisol. Ged. dub. begl. Rolluiken. Uitst. onderh. Ind. o.a. woonk., keuken, 3 slpk., badk., zolder. Prijs ƒ 169.000,- k.k.

SCHINNEN: Ruime sout.-woning met gas-c.v., inpandige garage en tuin. Ind. L-vormige woonk. (ca. 40 m²), keuken, 3 slpk., badk., zolder. Prijs ƒ 169.000,- k.k.

TE HUUR

HEERLEN-CENTRUM: TE HUUR ruime, geheel gerenoveerde luxe uitgevoerde bovenwoning met gas-c.v. Geh. gestoffeerd. Mogelijkheid voor wonen met kantoorruimte. Uitst. onderh. Ind. woonk. eetkeuken met een compl. keukeninstal. met app., 3 slpk., goed uitgev. badk., grote werkruimte of 4e slpk. Huurprijs ƒ 1.500,- per maand.

BELEGGINGSOBJECTEN

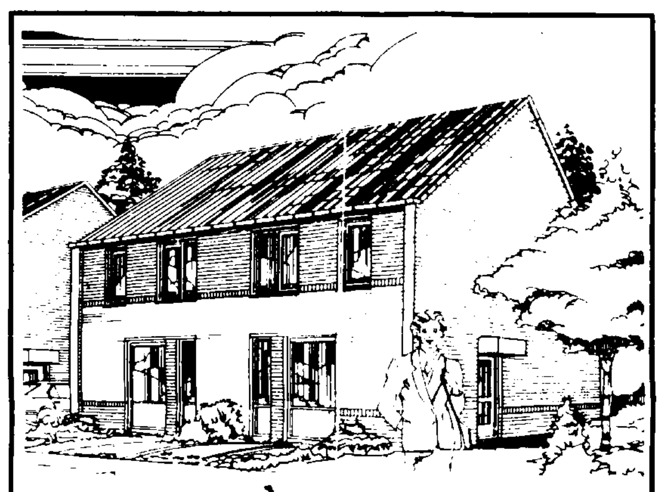
HEERLEN-HEERLERHEIDE: Beleggingsobject. Voormalig woonhuis. Heringericht met 4 appartementen (verhuurd), elk met woonk., slpk., keukennis en badkamer. Bruto-huuropbrengst ƒ 31.500,- per jaar. Prijs ƒ 176.000,- k.k.

HEERLEN-BELEGGINGSOBJECT: 2 winkels - 1 bovenwoning. Huuropbrengst ƒ 34.800,-. Prijs ƒ 239.000,- k.k.

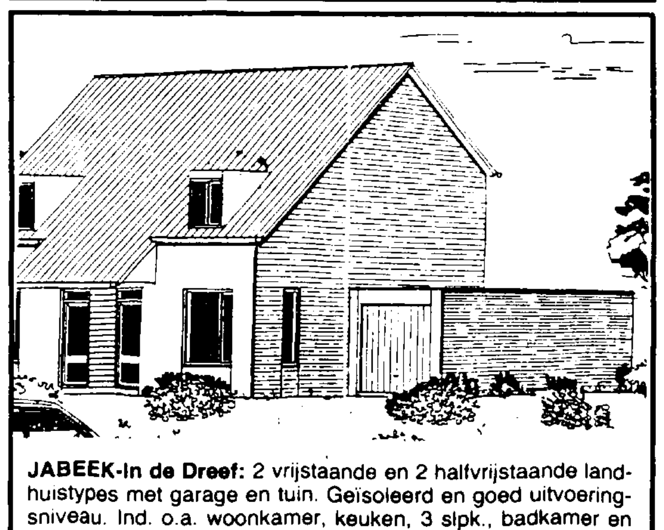
NIEUWBOUW

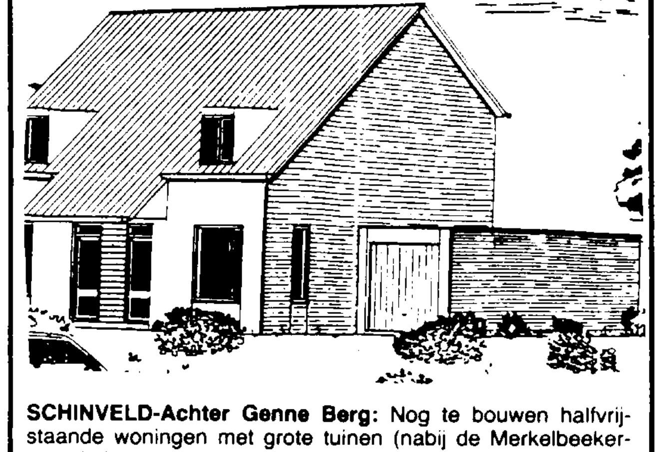
EYGELSHOVEN: Binnenkort wordt gestart met de bouw van deze ruime halfvrijstaande woningen, prachtig gelegen, aan de rand van een mooi wandelgebied, met gas-c.v., grote garage (2 auto's) - berging en tuin (Zuid-Westen). Uitstekend geïsoleerd. Ind. o.a. L-vormige woonkamer, keuken, 3 slaapkamers, badkamer. Vaste trap naar de zolder. Prijzen vanaf ƒ 209.600,- v.o.n. tot ƒ 219.600,- v.o.n.

HEERLEN-HUSKEN: Nog slechts 2 halfvrijstaande premie-A woningen met gas-c.v., berging (mogelijkheid voor garage) en tuin. Ind. o.a. woonkamer, keuken, 3 slpk., badkamer en zolder. **Techn. details:** spouw-, dak- en vloerisolatie, ged. dubb. begl. Prijs ƒ 143.950,- v.o.n. Maximale bijdrage ƒ 41.000,-.

JABEEK-In de Dreef: 2 vrijstaande en 2 halfvrijstaande landhuistypes met garage en tuin. Geisoleerd en goed uitvoeringsniveau. Ind. o.a. woonkamer, keuken, 3 slpk., badkamer en zolder (vaste trap). Koopprijs resp. ƒ 193.575,- v.o.n. en ƒ 173.050,- v.o.n.

SCHINVELD-Achter Genne Berg: Nog te bouwen halfvrijstaande woningen met grote tuinen (nabij de Merkelbeekerstraat). Ind. o.a. woonkamer, keuken (dicht), garage/berging, 3 slaapkamers, badkamer met ligbad en tweede toilet. Vaste trap naar de zolder. Prijs ƒ 186.350,- v.o.n. tot ƒ 191.300,- v.o.n.

BOUWKAVELS

SCHAESBERG-ONDERSTE MOLT: Nog slechts 1 bouwterrein. Uitstekend en rustig gelegen. Goed bereikbaar. Nabij centrum. Bestemd voor vrijstaande woningen/bungalows. Grootte ca. 798 m². Prijs ƒ 135.650,- v.o.n.

UBACH OVER WORMS-BOUWTERREIN: Aan de rand van de kern Ubach over Worms. Front ca. 9.00 meter. Totale perceelsoppervlakte ca. 650 m². Koopprijs ƒ 50.000,- k.k.

Taxaties, makelaardij o.g., hypotheek-adviescentrale.

Maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 17.30 uur. Ook 's zaterdags geopend van 9.00 tot 15.00 uur.

En verder volgens afspraak.

Heerlenseweg 22, 6371 HS, postbus 31193, 6370 AD Landgraaf.

NVM

Pickée makelaardij bv 045-326767

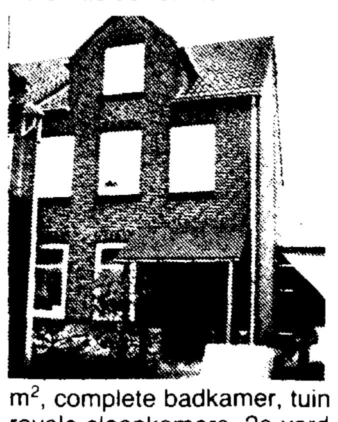

EYGELSHOVEN
ƒ 155.000,- k.k.
woonhuis met berging. Ind.: hal, toilet, woonkamer met plavuizen L-vorm 7.90x5.50/4.00, eiken keuken en tuin. 1e verd.: 3 slaapkamers en badkamer met ligbad. 2e verd.: zolder te bereiken via vliezotrap.

HEERLEN NOORD
ƒ 133.000,- k.k.
Ind. sout.: kelder. Beg. gr.: hal, L-kamer met open haard ca. 33 m², keuken met eiken aanbouw 3.50x2.40, badkamer met ligbad, tuin en berging. 1e verd.: 3 slaapkamers; 2e verd.: zolderruimte.

HEERLEN TEN ESSCHEN
ƒ 185.000,- k.k.
Opp.: ca. 430 m².
Halfvrijstaand woonhuis met garage 12.50x3.50. Ind.: hal, woonkamer met open keuken ca. 53 m², complete badkamer, tuin en berging. 1e verd.: 3 royale slaapkamers. 2e verd.: 1 kamer en zolder.

BEDRIJFSPANDEN

TE HUUR
HEERLEN, IN DE CRAMER
ƒ 47.500,- per jaar excl. BTW.

Bedrijfsruimte zeer geschikt als showroom combinatie kantoor, opp. 475 m², front 25 m, diep 19 m, hoogte 6 m, uitbreiding mogelijk. Het pand krijgt een facelift en wordt nagenoeg geheel verbouwd. Met wensen van huurder kan rekening worden gehouden.

TE HUUR
HEERLEN
ƒ 30.000,- per jaar.

Bedrijfspand langs uitvalsweg. Totale vloeroppervlakte 400 m², ca. 10 eigen parkeerplaatsen. Geschikt als kantoor/showroom/groothandel. Aanvaarding direct.

- Makelaar o.g.
- Bedrijfsobjecten
- Woningen
- Taxaties
- Hypotheken
- Verzekeringen

Wie weet wat hij wil, beslist om z'n eigen makelaar mee te nemen.

makelaardij ERNENS

Hoolstraat 42, Voerendaal

Tel.: 045-752142

NVM MAKELAAR

Met een NVM-makelaar koop je zonder zorgen.

Peters & Partners
Makelaars/taxateurs O.G.
A. Printhagenstraat 36 Geleen,

Elnighausen, Concordiastraat
Riant gel. vrijst. landhuis m. gas-c.v., garage en tuin. Ind. o.a.: gr. L-woonk. m. marmervloer en studeer/kantoorruimte (tot. ca. 60 m²), gr. gesl. keuken en wasruimte, 4 slpk., badk. m. ligb., douche en 2e toilet. Goed geïsoleerd, deels dubb. begl. en rolluiken. Koopprijs: ƒ 300.000,- k.k.

Geleen, Beekhoverstraat
Woonhuis met gas-c.v. en grote tuin van ca. 42 m. Ind. o.a.: 2 kelders, woonk. ca. 30 m², kl. keuken, berging met toilet, 1e verd.: 2 gr. slpk., douche m. toilet, vaste trap n. 2e verd.: 2 slpk., 2 bergingen. Vraagprijs: ƒ 159.000,- k.k.

Geleen, Henri Hermanslaan 346
Appartement op 2e woonlaag met c.v. en kelderberging. Ind.: gr. woonk., gesl. keuken, 2 slpk., douche, toilet. Vraagprijs: ƒ 75.000,- k.k.

Geleen, Jos Klijnenlaan
2-slaapkamerappartement op 2e woonlaag met eigen c.v., gr. woonkamer, compl. inger. luxe keuken incl. app., badk. m. ligb., kelderberging. Koopprijs: ƒ 89.000,- k.k.

Geleen-Zuid, Lorentzstraat
Geschakeld vrijstaand woonh. met gas-c.v., garage en tuin. Ind. o.a.: woonk., eetk., compleet ingerichte keuken, slaapk., badk. 1e verd.: 2 grote slaapk. Pand is uitstekend geïsoleerd. Vraagprijs ƒ 228.000,- k.k.

Geleen, Rijksweg Zuid
Winkel-woonhuis m. gas-c.v. en tuin (voorh. horecapand). Ind. o.a.: kelder, verkoopruimte ca. 85 m², div. toiletgr. en tuin v. 15 m. 1e verd.: zitk., keuken, slaapk., douche m. toilet, vaste trap n. 2e verd. met slaapk. Vraagprijs ƒ 155.000,- k.k.

Nuth, Bongerdweg
Vrijst. landh. m. gr. tuin, perceelopp. 4500 m², grenzend aan natuurgebied. Ind. o.a. inp. garage v. 2 auto's, div. hobbykeld., woonk. 42 m², gr. keuken, kantoor (6x3), bijkeuken, 3 slpk., berging, badk. m. ligb., douche, 2 v.w. en 2e toilet. Goed geïsoleerd. Vraagprijs ƒ 475.000,- k.k.

Puth-Schinnen, Aan het Lindjen
Vrijst. landhuis, geheel onderkelderd en inp. garage, ind. o.a. luxe keuken, royale woonk., 3 slpk., luxe badk., bergzolder. Maximaal geïsoleerd. Bouwjr. 1991. Vraagprijs ƒ 285.000,- k.k.

Sittard, Selfkantstraat (Haag-Sittardpark)
Modern, geschakeld woonhuis met garage, gas-c.v. en tuin. Bwj. 1991. Ind. o.a.: 2 kamers (6x4), keuken met witte, luxe aanb.keuken incl. alle app., badk. 1e verd.: 2 grote slpk. Max. isolatie. Vraagprijs: ƒ 189.000,- k.k.

Sittard, Stationsdwarsstraat
Nabij station, woonhuis met flinke tuin en gas-c.v. Ind. o.a.: kelder, woonk. (40 m²) open keuken, badk. 1e verd.: 2 grote slpk., vaste trap naar 2e verd. met slpk. en bergzolder, vliezotrap naar 3e verd. met bergzolder. Vraagprijs ƒ 138.000,- k.k.

MET SPOED WOONHUIZEN GEVRAAGD

Geen verkoop - Geen kosten

046-750000!

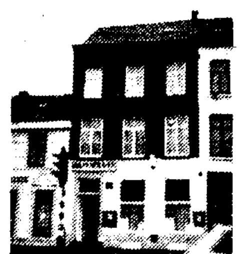
TE KOOP

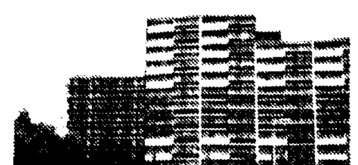
BOCHOLTZ, Quelle 7
Tussengelegen woonhuis met garage en omsloten tuin met serre, T-vormige woonkamer, open keuken met eiken installatie en apparatuur. Open trap naar verdieping met drie slaapkamers en badkamer met ligbad, v.w. en tweede toilet.
Prijs ƒ 169.000,- k.k.

EPEN,
Burg. Merckelbachlaan 6
Geschakeld luxe woonhuis met garage/berging, terras en tuin. Entree met gastentoilet en trap naar verdieping/kelder. Royale woonkamer ca. 50 m²met o.a. open haard en eetbar naar keuken met (eiken) installatie voorzien van div. apparatuur. Verdieping met drietal ruime slaapvertrekken en complete badkamer met douche, ligbad, v.w. en separaat toilet. Tweede verdieping met een tweetal ruime slaapkamers en zolderberging. Pand is via achterzijde bereikbaar.
Prijs ƒ 275.000,- k.k.

GULPEN
Rijksweg 32
Café met zaal op verdieping en bovenwoning, achterom bereikbaar. Woon-/zitkamer en drie slaapvertrekken. Zolder bereikbaar via vaste trap.
Prijs ƒ 250.000,- k.k.

HEERLEN (centrum), De Heugden 115
Ruim hoekappartement op de negende verdieping, met zicht op kasteel Terworm. Middels lift en gesloten middengang toegang tot de entree en woonkamer van circa 47 m² met open keuken. Slaapvleugel met grote tussenhal en twee slaapkamers, ruime berging en badkamer met o.a. ligbad, separaat toilet. Balkon over de gehele breedte met voldoende zitruimte.
Prijs ƒ 149.000,- k.k.

HEERLEN (centrum), Kruisstraat 57
Ruim woonhuis met dubbele garage, werkplaats, magazijnen en kantoorruimten. Indeling woonhuis: kelder, hal met toilet, gezellige woonkamer met parket en open haard, ruime eetkeuken met toegang tot tuin en stadstuin. Vijf slaapkamers en badkamer met o.a. ligbad/douche. Zolder. Prijs ƒ 275.000,- k.k.

HOENSBROEK, Komerd 4
Aan woonerf gelegen geschakeld woonhuis met carport. Entree met toilet. Woonkamer met plavuizenvloer en eiken keuken met complete installatie. Twee (voorheen drie) slaapkamers en badkamer met o.a. ligbad. Zolder met bergruimte en vierde slaapkamer.
Prijs ƒ 152.500,- k.k.

KANNE-RIEMST (België) Avergat 46
Halfvrijstaand, gerenoveerd woonhuis met diverse terrassen en tuin. Entree, eetkamer met losse haard, zitkamer met toegang naar terras. Ontvangst/studeerkamer met open haard en aansluitend garage/berging. Dichte keuken met apparatuur en veel bergruimte. Verdieping met toilet, twee slaapkamers, waarvan een met ligbad. Separate badkamer met douche.
Prijs ƒ 239.000,- k.k.

KERKRADE (Eygelshoven), Veldhofstraat 138
Bouwgrond nabij centrum. Circa 460 m² oppervlakte en in talud gelegen. Geschikt voor type drive-in-woning/terraswoning.
Prijs ƒ 69.000,- k.k.

KERKRADE-WEST (Gracht), Elisagracht 26
Aan woonerf gelegen woning met berging aan de voorzijde. Entree met garderobe naar open keuken en ruime woonkamer met toegang naar de achtertuin. Trap naar verdieping, alwaar drie slaapkamers, een badkamer met ligbad, v.w. en toilet. De achterzijde is vrij gelegen en biedt optimale privacy.
Prijs ƒ 159.000,- k.k.

KERKRADE-WEST (Gracht), Elisagracht
Geschakeld woonhuis met losse berging. Entree, kamer en keuken aan de voorzijde, terwijl de woonkamer met toegang tot de tuin zich aan de achterzijde bevindt. De achtertuin is middels een pad bereikbaar. Op de verdieping bevinden zich drie slaapkamers en een betegelde badkamer met o.a. ligbad, v.w. en 2e toilet.
Prijs ƒ 165.000,- k.k.

KERKRADE (Eygelshoven) Veldhofstraat 140
Halfvrijstaand herenhuis met garage en tuin. Entree met garderobe en studeerruimte, betegelde overloop met toegang naar kelder, gastentoilet en verdieping. L-vormige woonkamer met houten vloer. Dichte keuken met parketvloer en voorzien van div. apparatuur, bijkeuken met toegang naar terras en tuin, 5 slaapkamers, badkamer met ligbad, v.w. en 2e toilet. Royale bergzolder en twee mansardekamers.
Prijs ƒ 249.000,- k.k.

KERKRADE, Dr. Poelsstraat 32
Ruim halfvrijstaand woonhuis met garage en omsloten tuin. Ind.: woonkamer met inbouwhaard, dichte keuken met div. apparatuur. Drie slaapkamers, badkamer met douche, v.w. en 2e toilet. Zolder via schuiftrap bereikbaar. Pand is geheel onderkelderd.
Prijs ƒ 185.000,- k.k.

KERKRADE, Lindenlaan 100
Dubbel (hoek)huis met winkel/woonruimte en garage. Entree met gang naar woon- zitkamer en suite, eetkamer en toilet. Winkelruimte ca. 30 m² met tegelvloer en toegang naar zitkamer en keuken. Zestal slaapvertrekken op 1e verdieping met o.a. dakterras en voormalige keuken. Deze verdieping is als separate wooneenheid in te delen. Zolder via vaste trap bereikbaar alwaar bergzolder en mansardekamer.
Prijs ƒ 259.000,- k.k.

LANDGRAAF (Schaesberg), Hompertsweg 11
Karakteristiek halfvrijstaand woonhuis met vrije ligging aan de achterzijde. Geheel onderkelderd en o.a. ruime garage middels achterzijde bereikbaar. Entree met gastentoilet. Gezellige woonkamer met aangebouwde serre aan achterkant en dichte eetkeuken. Verdieping met vier slaapkamers en badkamer met v.w. en doucheruimte. Ruime zolder over het hele pand.
Prijs ƒ 239.000,- k.k.

SCHAESBERG (Landgraaf) Leemkoel 7
Tussengelegen woonhuis met tuin. Woonkamer in souterrain gelegen met open keuken en toegang naar achtertuin. Tevens gastentoilet en berging. Verdieping: slaapkamer, badkamer met douche en v.w., berging. 2e verdieping: twee slaapkamers
Prijs ƒ 149.500,- k.k.

SCHINNEN, Altaarstraat 18
Ouder, halfvrijstaand woonhuis met naastgelegen tuin (bouwkavel). Ind. o.a.: kelder, woonkamer ensuite, dichte keuken met bijkeuken. Drie vertrekken op de verdieping en vaste trap naar de zolder met mansardekamer. Prijs ƒ 165.000,- k.k.

TE HUUR

KERKRADE, Hoofdstraat 12
Winkel/woonhuis op A1-stand. Begane grond 160 m², (betegelde) verkoopruimte. Huurprijs ƒ 3500,- per mnd.

SITTARD, Putstraat/Pullestraat
Winkelruimte optimaal bereikbaar en op loopafstand van de markt. Oppervlakte is ca. 200 m² en de frontbreedte is ruim 10 meter, twee magazijnruimten van ca. 70 m² en 50 m², welke middels de Pullestraat bereikbaar zijn. Gedeeltelijk onderkelderd.
Huurprijs ƒ 56.000,- per jaar.

HEERLEN, Oude Veemarktstraat 4
Winkelruimte ca. 135 m² met souterrain, evt. geschikt voor HORECA. ƒ 1.750,- per mnd. excl. BTW + servicek.

ABC Makelaardij

Akerstraat 23, 6411 GW Heerlen, Scharnerweg 116B, 6224 JK Maastricht, tel. 045-712040, 043-636655. A.J.M. Sijstermans

NVM MAKELAAR

De notarissen mr. E.M. Huyben en mr. A.H.G. Wagemans te Geleen delen hierbij mede dat de openbare verkoop van het woonhuis **de Vaart 136 te Geleen,** welke openbare verkoop plaats zou vinden op woensdag 4 november 1992 om 15.00 uur in hotel-café-restaurant Skål, Mauritslaan 104 te Geleen, **geen doorgang** vindt.

NOTARIS MR. J.M.M. KREIJN TE BRUNSSUM

zal op woensdag 2 december 1992 om 15.00 uur in café Ludwiczak, Kerkstraat 274 te Brunssum, in het openbaar ex artikel 3:268 Burgerlijk Wetboek (executoriale verkoop) bij opbod en afslag in een zitting, verkopen:

VRIJSTAAND WOONHUIS TE BRUNSSUM

Het Ambacht 77, kad. bek. als Gem. Brunssum, sectie D nr. 2204, groot 4 are 40 ca., bouwjaar 1979.

Indeling:
beg. grond: hal, toilet, meterkast, woonkamer, eetkamer, open keuken, bijkeuken; geheel onderkelderd, garage, c.v.-gas; eerste verdieping: vier slaapkamers, badkamer.

Aanvaarding:
na betaling koopsom en kosten, eventueel met behulp van de grosse van de veilingakte.

Bezichtiging:
in nader overleg met het notariskantoor.

Gegadigden dienen op de veiling desgewenst een verklaring van hun bankrelatie te tonen betreffende hun financiële gegoedheid.
Op de te houden veiling zijn van toepassing de Alg. Veilingvoorwaarden Onroerend Goed 1992 van de Kon. Notariële Broederschap met de wijzigingen daarop zoals opgenomen in de akte van veiling.

Tot uiterlijk 18 november 1992 kan schriftelijk een bod op het te veilen registergoed worden uitgebracht bij genoemd notariskantoor.

Nadere inlichtingen kunnen worden verkregen bij notariskantoor Kreijn, Op de Vaard 7 te Brunssum, tel. 045-251284.

BORN-HOLTUM
VRIJSTAAND LANDHUIS

- bouwjaar 1972;
- perceelsoppervlakte 760 m²;
- fraai aangelegde, onderhoudsarme tuin;
- dubbele garage en dubbele carport;
- indeling:
  begane grond: entree, woonkamer (62 m²), eiken aanbouwkeuken, bijkeuken, studeerkamer;
  2 slaapkamers en badkamer;
  Souterrain: 2 kelders;
  1ste verdieping: ruime vide op woonkamer,
  2 slaapkamers, sauna en douche;
- voorzien van alarminstallatie;
- perfecte staat van onderhoud;
- aanvaarding in overleg.

KOOPPRIJS ƒ 450.000,- k.k.

TROOST ONROEREND GOED HEERLEN, TEL. 045-717976

Te koop
in centrum van Brunssum
lokatie A¹
winkelpand 180 m²
met gerieflijke bovenwoning
dakterras, garage en berging
Promenade-Brunssum
Tel.: 045-252578

Engelse musical zondag in stadsschouwburg Sittard

Eerbetoon aan Blues Brothers

EERLEN – Ze lijken er weliswaar niet helemaal op, maar ze gedragen zich wel hetzelfde als de Blues Brothers. In de musical 'The Blues Brothers' vertolken de twee Engelse zangers-acteurs Mark White (als Jake) en Simon John Foster (als Ellwood) het illustere Amerikaanse blues- en soulzangersduo. De Nederlandse tournee van de musical wordt zondag afgesloten met een voorstelling in de stadsschouwburg in Sittard.

...t ze zich hetzelfde gedragen ... de Blues Brothers bleek tijdens hun aankomst in Nederland. Ze werden als wereldsterren ontvangen en ze gaven routineerd het ene interview na het andere. Alleen kwamen ze ... altijd opdagen, waren vaak ...geschoren en vroegen meestal ...ct naar bier.

...Blues Brothers musical is inmiddels aan zijn tweede theaterseizoen begonnen. De musical ...g op 12 augustus 1991 in première op de Londense West End. ...arna trok het gezelschap naar ...sgow, Lincoln en Dublin. De ... bleek een succes. Dit seizoen vindt de Europese tour ...ts.

...lm

...e musical is een eerbetoon ... de Blues Brothers. We proberen hun humor – al is het ...ar voor een klein gedeelte – ...r te brengen op de mensen." ...ght en Foster worden begeleid ...r een zesmansband en een ...tergrondkoortje, The Bluettes, bestaande uit een zangeres ... twee zangers.

...ght: „We spelen net zoals in de ... twee mensen die op de ...cht zijn voor de politie. Voor... de voorstelling begint, rijdt ...buiten in de nabijheid van het ...ater een politiewagen rond. ...uit de auto deelt een agent ...afletten aan de bezoekers uit ... daarop de foto's van the ...es Brothers. Daaronder staat ... 'wanted'."

...e spelen wel zowat alle nummers uit de film. Ik vind in de ...sical de muziek het belangrijkste, niet het dansen of de verhaallijn. Omdat het een theatervoorstelling is, hebben we er ...t dansscènes, rook en lichteffecten aan toegevoegd. De musical zit er zo'n beetje tussenin: het ...een concert, maar ook geen ...te theatervoorstelling."

...lushi

...e Blues Brothers zijn ontstaan ... de Amerikaanse tv-serie 'Saturday Night Live' die in 1978 ...on. Daarin waren de twee acteurs en zangers John Belushi en ...n Aykroyd te zien als de ...ers Jake en Ellwood Blues. ...e tv-serie is uitgegroeid tot een ...r komische muziekfilm die in ...0 verscheen. Belushi en Aykroyd spelen daarin twee voormalige topmuzikanten uit een ...s succesvolle band. Jake ...eft 'het licht gezien' en is vastbesloten geld in te zamelen voor ...n weeshuis. Om aan dat geld te komen moeten 'the good old times' weer aanbreken. De zin ...e're putting the band together' ...inmiddels een legendarische ...spraak geworden. De bandhereniging gaat niet van een leien ...kje: het blijkt niet eenvoudig ...n alle bandleden over te halen.

...e een is inmiddels getrouwd, ... ander heeft een eigen zaak. ...anneer de groep toch herenigd ...komen ze moeilijk aan de bak. ...g een probleem is de politie, ...e de broers van het begin tot ...n het eind blijft achtervolgen.

The Blues Brothers werd een van de populairste cultfilms ooit gemaakt. Belushi en Aykroyd gaven daarna verscheidene toernees in Amerika. Binnen korte tijd hadden zij vier platina platen op hun naam staan. In 1982 overleedt Belushi.

Het repertoire van de Blues Brothers bestaat vooral uit rock 'n' roll, blues en soul, maar er zitten ook elementen in van country and western zoals 'Rawhide' en 'Stand by your man' van Dolly Parton. Veel nummers werden bekende top-40 hits, zoals de grootste successen 'Gimme some lovin'' en 'Everybody needs somebody'.

De Engelse acteurs menen dat de Blues Brothers nog lang niet 'uit' zijn. Foster: „Laatst zat er in Lincoln een stel precies in het midden van de zaal. De man was nog beter verkleed dan ik! Hij had zelfs handboeien om en had zichzelf vastgeketend aan zijn zwarte attachékoffer. Naast hem zat een vrouw verkleed als die non uit de film. Ze bleven de hele show zo zitten. Zoiets is overigens geen uitzondering. Overal waar we spelen zie je de hoeden, de zonnebrillen en de zwarte jassen weer opduiken. De leeftijd speelt geen rol: in de zaal zitten mensen variërend van zes tot zestig jaar. Er zijn nog steeds veel fans. De film wordt nog steeds gedraaid, LP's worden ook nu nog massaal verkocht, evenals de video's."

● *Mark White en Simon John Foster spelen Jake en Ellwood in de musical The Blues Brothers.* Foto: GPD

Feed, aardige VPRO-documentaire

Gekke bekken van Bush en Clinton

HILVERSUM – „We want Bush," scanderen enkele duizenden mensen. De camera zwenkt vervolgens weg en we zien de president van de Verenigde Staten in beeld. Hij kucht wat, fronst z'n wenkbrauwen en trekt andere lachwekkende grimassen. Hij draait z'n hoofd naar links en dan weer naar rechts, roept af en toe iets onduidelijks in de microfoon, kijkt het ene moment ernstig en een seconde later verschijnt een glimlach op z'n over het algemeen tamelijk nerveuze gezicht.

Richt een (film/video)-camera op iemand en ziet wat er vervolgens gebeurt: vreemde, nogal tegennatuurlijke bekken worden er getrokken. Zodra het filmen ophoudt, verkrijgt het gezicht weer z'n normale vorm. Dat wordt maar al te zeer duidelijk in de door de VPRO zondag 1 november uit te zenden documentaire Feed. De documentaire van de Amerikaanse tv-makers Kevin Rafferty en James Ridgeway toont de verkiezingsstrijd voor het Amerikaanse presidentschap en Feed speelt zich af tegen het decor van de New Hampshire Presidential Primary.

Interviews, spreekbeurten en debatten worden 'spionage-achtig' vastgelegd door een cameraploeg. Het meest in beeld komen natuurlijk de heren Bush, Clinton, Brown en Perot tijdens hun televisie-optredens, maar ook gedurende de laatste minuten voor deze rechtstreekse uitzendingen. Vooral dat laatste levert schitterende, op de lachspieren werkende beelden op, die vaak door amateurs zijn opgevangen. Voordat een debat of interview wordt uitgezonden, staat de lijn tussen de interviewstudio en het netwerkhoofdkwartier vaak al zo'n vijf à tien minuten voor de technici open. Particulieren met een schotel kunnen die beelden al met een klein beetje technisch inzicht opvangen.

Schmink

Feed toont beelden van Amerikaanse politici die tijdens de schmink al fluisterend nog even de strategie doornemen met bij voorbeeld hun perschef. Of ze peuteren nog even ongestoord uitgebreid in hun neus. Met andere woorden, het wordt snel duidelijk hoe deze mensen echt zijn. Vooral Bill Clinton maakt het wel behoorlijk bont. Voordat de uitzending begint oogt hij buitengewoon somber, zelfs tegen het chagrijnige aan maar zodra de lampjes van de camera's ontbranden en dus de directe uitzending begint, verschijnt een geheel andere Clinton in beeld. Breedlachend, z'n witte tanden showend. Een totale metamorfose.

Aardig is ook om te zien hoe senator Pat Buchanan zich tijdens een spreekbeurt geïrriteerd uit de voeten maakt: een vrouw uit het publiek stelt een wat al te kritische vraag. Daar kan Buchanan niet tegen.

Verder zien we mevrouw Clinton druk handjes geven, vriendelijk lachen en kleine kinderen optillen. En we zien mevrouw Bush: ook háár lachspieren hebben het zwaar te verduren en ook haar armspieren verzetten veel werk met het knuffelen van kinderen.

Presentatrice Wessel van Klassiek op Verzoek:

'Ik leef niet met het verleden'

DOOR ELS SMIT

HILVERSUM – Alle programma's op de Hilversumse radiozenders zitten sinds kort ergens anders dan waar je ze verwacht. Eén programma echter zit nog steeds op dezelfde plek. Op donderdagmiddag presenteert oude rot in het vak Ilse Wessel bij Veronica Klassiek op Verzoek. Nu zijn er meer klassieke verzoekplatenprogramma's. Maar Ilse wil er iets meer van maken. Zij wil graag weten waarom mensen dat bepaalde stuk muziek willen horen.

„Het loopt nog niet zoals ik het me had voorgesteld. Mensen zijn kennelijk gewend alleen maar een verzoek in te dienen. Maar het wordt gaandeweg beter. Aan muziek zitten herinneringen vast, veel mensen schrijven over hun prille jeugd. Ik zou het leuk vinden als er wat romantische verhalen bij zouden komen." We praten met haar in het Radio 4-kantoortje van Veronica, een eiland van rust temidden van iedereen die jong is en wat wil. Haar overstap destijds wekte her en der enige bevreemding. Haar stem was een van de vertrouwde Avro-stemmen. „Ik ben in 1955 bij de Avro begonnen, als secretaresse. Na enige tijd werd ik gevraagd als omroepster bij de radio. Ik vond dat leuk, wilde altijd al graag bij de radio. Ik herinner me niet zo veel van vroeger, ik leef niet zo met het verleden, maar ik weet nog wel dat ik ooit een Engelse presentatrice hoorde: Jean Metcalf. Zij presenteerde een programma voor Engelse militairen in het voormalige West-Duitsland. En dat vond ik zo leuk, die vrouw insprireerde me kennelijk."

„Ik heb met plezier bij de Avro gewerkt, ook nog in de jaren zestig vijf jaar televisie gedaan. Maar met de jaren werd alles wat zakelijker. Zeker toen Wibo van der Linden begin jaren tachtig kwam. Toen zijn veel mensen van de oude garde opgestapt. Jaap van Meekren bijvoorbeeld."

„Ik ben van de generatie Mies Bouwman, Karin Kraaykamp. Ik zie nog wel eens vrouwen uit die tijd, het was een hele hechte club. En weet je wat me zo opvalt: die vrouwen zijn allemaal nog zo vreselijk actief. Ze zijn allemaal rond de zestig, maar ze werken maar door."

Wessel werkt zelf behalve voor Veronica voor de Wereldomroep en voor de Radio Volksuniversiteit.

● *Ilse Wessel: „Je kunt aan mijn stem niet merken dat ik ouder ben geworden."* Foto: GPD

Wereldomroep

„Die Wereldomroep vind ik ook enig. Ik zit er twee dagen in de week: presentatie en nieuws lezen. Er hangt een leuke sfeer, die is uniek. Je vindt die bij geen enkele andere omroep. Er lopen zo veel verschillende mensen, het heeft een internationaal karakter. Dat is te verklaren natuurlijk, want bij de Wereldomroep worden programma's gemaakt in het Frans, Portugees, Spaans, Engels en Maleis. Ik doe de uitzendingen die op Europa zijn gericht én die in Australië worden uitgezonden."

Haar stem is haar handelsmerk. Die stem is in de loop der jaren opvallend weinig veranderd. „Tja, je kunt aan m'n stem niet merken dat ik ouder ben geworden. Ik weet niet hoe dat komt. Ik heb nooit gerookt: dat is het misschien. Ik heb ook nooit buitensporig gedronken. Ze zeggen dat dat je stem mettertijd schade doet. Maar het kan ook een bepaalde charme geven. Maar goed, mijn stem klinkt dus jong."

„Mensen komen daardoor wel eens voor verrassingen te staan. Laatst had ik een film voor het Omniversum ingsproken. Ik was uitgenodigd voor de première. Ik werd voorgesteld aan de bedrijfsleiding. Een van die heren stond toch even raar te kijken. Had waarschijnlijk een jong stuk verwacht."

CDA'er wil Paul de Leeuw aanpakken

Het CDA-Tweede-Kamerlid Janmaat-Abee heeft via fractievoorzitter Brinkman de Mediaraad en minister d' Ancona van WVC een oordeel over het tv-programma 'De Schreeuw van de Leeuw' gevraagd. Janmaat-Abee vindt dat presentator Paul de Leeuw in de uitzending van afgelopen zaterdagavond over de schreef is gegaan toen hij een zeventienjarige jongen op kosten van de omroep naar een prostituée liet gaan en zelf op het podium softdrugs rookte. Het tv-programma maakt overduidelijk dat er teveel tolerantie is in Nederland, aldus Janmaat-Abee gisteravond tijdens een discussieavond over het drugsprobleem in het Treslinghuis in Groningen.

Olga Madsen schrijft verhaal Goede Tijden, Slechte Tijden

'Op de set ben ik altijd een soort moeder geweest'

DOOR SUSANNE VAN VELZEN

HILVERSUM – Na bijna vierhonderd afleveringen delen veel kijkers nog even graag lief en leed met de familie Alberts, mevrouw Helmink, dokter Simon, Myriam en Peter. Nederlands eerste soapserie Goede Tijden, Slechte Tijden is inmiddels aan het derde seizoen begonnen en ... trouwe fans blijven aan de buis gekluisterd. Elke werkdag staat om acht uur 's avonds het televisietoestel afgestemd op RTL4 om de avonturen van de helden te volgen. Olga Madsen stond aan de wieg van Goede Tijden, Slechte Tijden. Twee jaar lang was ze de creatief producente van de serie. Dit jaar doet ze het als producer scenario was ...iger aan. Ze geeft leiding aan ... klein team dat de verhaallijnen schrijft.

...it seizoen is voor de toekomst ... Goede Tijden, Slechte Tijden heel belangrijk. Nu zal blijken of we hier nog lang mee door kunnen gaan of dat er een ...nd moet komen aan de serie. Als we door dit jaar heenkomen, kan Goede Tijden, Slechte Tijden in het rijtje van East Enders en Coronation Street bijgezet worden."

Kijkcijfers

De kijkcijfers van Goede Tijden, Slechte Tijden zijn nog altijd heel hoog. Naar een serie als Zeg 'ns AAA van de Vara kijken weliswaar iets meer mensen, maar dat programma wordt maar eens per week uitgezonden. Terwijl Goede Tijden, Slechte Tijden elke dag zo'n twee miljoen kijkers heeft.

De verhuizing afgelopen seizoen van van zeven uur naar acht uur (tegenover het NOS-Journaal) heeft geen consequenties gehad voor het aantal kijkers. „Toen Ruud Hendriks vertelde dat het naar acht uur zou verschuiven dachten we direct dat het gevolgen zou hebben voor de kijkcijfers. We hebben toen gezegd 'ok, een later tijdstip kan maar dan moet de serie iets volwassener worden'. En dat is ook gebeurd," vertelt Olga Madsen.

Madsen heeft zich dit jaar teruggetrokken uit de dagelijkse produktie en is nu tweeënhalve dag per week bezig met het schrijven van de grote verhaallijnen. „Het waren tropenjaren. Ik ben nu nog aan het uitrusten van die afgelopen periode. Ik heb de serie helemaal opgezet. Zowel inhoudelijk als uitvoerend was ik de producent. Ik heb de cast bepaald en de decors en de regisseurs."

'Kinderen'

Het werd Olga Madsen allemaal een beetje teveel. „Ik zat hier dag en nacht bij wijze van spreken. Nu werk ik ook heerlijk thuis. Daar heb ik ook de rust om te kunnen schrijven. Die rust heb je hier in de studio niet. Ik ben toch al die jaren een soort moeder geweest op de set. Het zijn allemaal een beetje mijn kinderen."

Olga geeft nu als producer scenario leiding aan het schrijversteam van de hoofdlijnen dat verder bestaat uit Rogier Proper en Coby Peelen. Daarnaast zijn zeven auteurs full-time bezig met het uitwerken en invullen van de verhaallijnen. Zij schrijven de dialogen uit.

● *Olga Madsen: „Ik heb de hele serie opgezet."*

Afgelopen seizoen is steeds meer tijd gaan zitten in het schrijfwerk omdat de serie steeds verder van het originele Australische script af groeide. Dit seizoen worden alle afleveringen voor het eerst helemaal door Nederlandse auteurs bedacht en geschreven.

Elke week lopen er zo'n vijf à zes grote verhaallijnen door de serie, waarin de ongeveer 22 personages uit Goede Tijden Slechte Tijden in meer of mindere mate voorkomen.

„Ik houd er bij het bedenken van de verhalen rekening mee of iemand al langere tijd niet meer in een hoofdlijn gezeten heeft. Als dat zo is, zorg ik ervoor dat er iets gebeurt waardoor dat personage weer naar voren komt. We werken zo'n acht tot negen weken vooruit."

De acteurs krijgen het script ongeveer drie weken van tevoren in handen. Zo wordt voorkomen dat de acteurs al in een vroeg stadium weten wat er met ze gaat gebeuren. „Als een acteur weet wat er op termijn met zijn personage gebeurt, kan dat invloed hebben op de manier waarop hij zijn personage neerzet. Daarbij weet je in het echte leven ook niet wat er morgen of over twee maanden met je gebeurt. Het houdt de serie realistischer."

Ontknoping

Bepaalde verhaallijnen en personages wil Olga Madsen koste wat kost in de serie houden. Zo is de moeder-zoon-relatie tussen Helen Helmink en Peter Kelder een belangrijk gegeven. De kijker weet al een hele tijd dat Helen de moeder is van Peter, maar zij weten het zelf niet. Verschillende keren kwam het bijna tot een ontknoping. „We kunnen nog een hele tijd vooruit met die verhaallijn."

Toen Marloes Fluitsma, die de rol van Helen Helmink speelde, aankondigde dat ze wilde stoppen, is er dan ook voor gekozen om een vervangster te zoeken. Die werd gevonden in de persoon van de ervaren actrice Bruni Heinke.

„Het zou jammer zijn om Helen uit de serie te moeten schrijven. Het had makkelijk gekund, maar het is één van de belangrijkste personages. Het was wel een gok om een acteur te vervangen. We wilden wel eens zien of het Nederlandse publiek dat zou pikken, of de kijker daar aan toe is," aldus Olga Madsen.

En het publiek pikte het. De eerste paar maanden bleef de fanmail voor Helen Helmink uit, maar daarna stroomde de post binnen en kreeg Bruni Heinke complimenten voor haar vertolking van Helen Helmink.

Nederland 1

Avro/AKN/KRO/NOS
07.30 Alles kits, gevarieerd kindermagazine met o.a.:
07.32 Kiekeboe.
07.43 Spelefoon.
07.46 Pipi Langkous.
08.11 Ontbijt van de week.
08.17 Ko de Boswachter.
08.44 Tekenfilmfestival.
08.51 Jeugdjournaal.
09.00 Woef.
09.27 Rescue Rangers.
09.49 Onderzoek van de week.
09.56 Tekenfilmfestival.
10.27-10.30 Spelefoon-finale.
15.53 Nieuws voor doven en slechthorenden.
16.00 ●● Journaal.
16.05 Hoe groeit geld?, 8-delige informatieve serie over sparen en beleggen. Afl.4. (herh.).
16.34 Heb ik iets gemist? Terugblik op programma's van afgelopen week.
17.16 Forza TV, jongerenmagazine. Presentatie: Jessica Broekhuis en Humberto Tan.
17.45 Boggle, woordspel.
18.15 Sesamstraat, gevarieerd kindermagazine. Vandaag: Sport.
18.30 (TT) Jeugdjournaal.
18.40 Kinderen van waterland, jeugdserie. Afl.5. (herh.). Nina kan niet slapen en gaat naar beneden om wat te drinken. Haar ouders worden wakker en denken dat er een inbreker in huis rondsluipt.
18.59 No time to waste, milieuquiz voor de jeugd gepresenteerd door Bas Westerweel.
20.00 (●●+TT) Journaal.
20.25 Cuba, Amerikaanse speelfilm uit 1979 van Richard Lester. Met: Sean Connery, Brooke Adams e.a. Op Cuba regeert dictator Batista met harde hand. De Amerikaanse en Britse regering vrezen voor een revolutie en sturen huurling Robert Dapes er naar toe.
22.28 Karel, praatprogramma met Karel van de Graaf.
23.20 Dertigers, serie. Afl.4: Couples. Het gezellige dineetje van Michael, Hope, Eliot en Nancy ontaardt in een vreselijke ruzie.
00.08-00.13 ●● Journaal.

Nederland 2

VOO/Tros/NOS
10.00 PC privé, les 5.
10.30 Het formatiebudgetsysteem.
11.00 You're welcome, Engels voor beginners, les 5.
11.30-12.00 Russisch, taal en volk.
13.00-13.07 Nieuws voor doven en slechthorenden.
16.00 ●● Journaal.
16.10 Samson. Belgisch kindermagazine.
16.50 (TT) B.O.O.S., jeugdprogramma. Presentatie: Bart de Graaff.
17.20 ●● Top 40, popmuziek gepresenteerd door Erik de Zwart.
18.00 ●● Journaal.
18.20 Reis om de wereld. Serie over Nederlandse wereldreizigers. Afl.2.
18.50 Blinde hartstocht (The power, the passion), Australische soapserie.
19.20 (TT) Casino Royal, spelprogramma.
19.50 Masters of the game, serie portretten van bekende voetbalmanagers. Afl. Bernard Tapie van Olympique Marseille.
Tapie blijft volhouden dat voetbal een hobby voor hem is, een aardig tijdverdrijf. Naast het feit dat hij Olympique Marseille exploiteert en daarmee het Franse voetbal weer aanzien heeft gegeven, staat hij aan het hoofd van 116 bedrijven in 28 verschillende landen met in totaal zo'n 12.000 werknemers.
20.20 Wiseguy, Amerikaanse serie. Afl.: Don Aiuppo.
Vinnie wordt opgeroepen door het hoofdkwartier in Washington. Zijn moeder heeft een relatie met maffiabaas Aiuppo en dat brengt Vinnie in een moeilijke positie.
21.10 Zaterdagavondcafé, comedy serie waarin fictie en werkelijkheid door elkaar heen lopen.
21.45 Bay cove, Amerikaanse thriller uit 1987 van Carl Schenkel. Met: Pamela Sue Martin, Tim Matheson, e.a. Kort nadat Linda en Jerr LeBon hun intrek hebben genomen in hun 200 jaar oude huis op Devlin Island, ontdekken ze dat het eiland in 1722 werd bewoond door een groep duivelaanbidders.
23.20-23.25 ●● Journaal.

Nederland 3

Vara/NOS
08.53-09.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.
17.32 (TT) Alfred J. Kwak, tekenfilmserie.
Afl.: Vissen in troebel water. (herh.).
18.00 ●● Journaal.
18.15 Trekking van de lottogetallen.
18.19 Kassa! Consumentenmagazine.
18.51 (TT) Lingo, woordspel.
19.13 Trekking sponsorloterij.
19.20 12 steden, 13 ongelukken, serie gedramatiseerde verkeersongelukken. Afl.4: Keerpunt (Vianen).
Ton heeft er moeite mee dat zijn dochter aan zijn ex-vrouw is toegewezen. Op een onprettige manier ontmoet hij Esther, die erg onzeker is en moeilijk nee kan zeggen.
19.49 ●● Flying doctors. Australische serie. Afl.: Cinthia●●.
Vics oude vriend Barney is op bezoek, en als de twee een avondje flink doorzakken levert dat drie gewonden op. Bovendien ontstaat er verwarring over wie nu eigenlijk Barney's vrouw is.
20.39 (TT) Zeg 'ns AAA, Nederlandse comedyserie. Afl.: Als de kat van huis is...
Koos en Mien maken in Ecuador kennis met de familie van hun Foster Parents-kind Angel. Intussen valt Annie voor Mien in bij de dokter.
21.09 Sonja op zaterdag, talkshow met Sonja Barend vanuit de Rode Hoed.
22.00 (●●+TT) Journaal.
22.15 Studio sport. Aandacht voor betaald voetbal en samenvatting van finale Wereldbeker driebanden.
22.45 Nova. Actualiteitenprogr. met portret van een verloederende Amsterdamse buurt (rond het Mercatorplein) als gevolg van de drugshandel.
23.20 De schreeuw van de Leeuw. Humoristisch programma met Paul de Leeuw vanuit Almere.
00.00 Museumschatten, prof. Henk van Os geeft achtergronden bij voorwerpen uit Nederlandse musea. Vandaag: Zout en zoutvaten.
00.09-00.14 Nieuws voor doven en slechthorenden.

RTL4

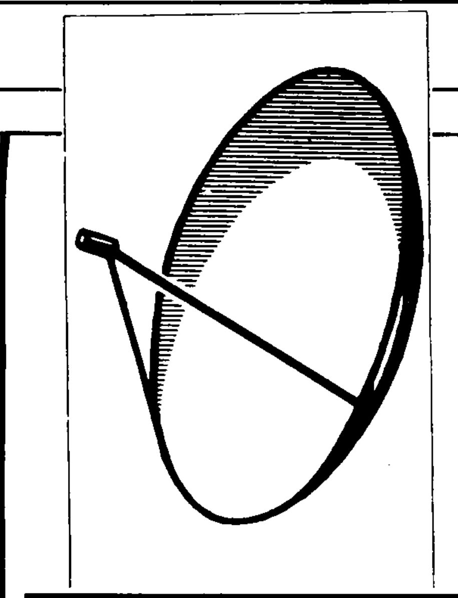
06.45 The world tomorrow. Religieus programma.
07.00 Telekids, kinderprogramma.
12.00 Radio studio live. Open window television.
12.30 Miniplaybackshow. (herh.).
13.30 Liefde op het eerste gezicht.
14.15 Een van de acht. Spelprogr.
15.45 Dinosaurs. Amerikaanse serie rond een dinosaurusfamilie.
16.15 Gezondheid, magazine over uiteenlopende onderwerpen die met gezondheid te maken hebben.
16.45 Geldwijzer. Over geld en geldzaken. (herh.).
17.00 Tineke. Weekendprogramma.
18.00 Zes uur nieuws.
18.10 Tineke, deel twee.
19.00 De reis van je leven, spel. Deze keer is dat: Caayman eilanden.
19.30 Avondnieuws.
19.50 Het weer door John Bernhard.
20.00 Sandra's verjaardagsshow. Amusements- en spelprogramma waarin jarigen centraal staan.
21.15 Denksportkampioen. Nieuw spelprogramma waarin wordt gezocht naar Neerlands beste en meest bedreven puzzelaars.
21.45 Pacific station. Amer. serie.
22.15 Gorp. Amer. speelfilm. In de zomer is Oskemo de kampeerplaats bij uitstek voor jongeren. Ter plaatse zijn onder ander Jay Kavell en Mark Bergman, twee serveerders, die uit zijn op een zomer vol spanning en sensatie.
23.50 Laatste nieuws.
00.05 Halloween, Amerikaanse speelfilm uit 1978. De kinderen uit Haddonfield, een klein plaatsje in Illinois, vieren Halloween. Een van de kinderen heeft echter slechte plannen in gedachten. Met een halloween masker op en een slagersmes in de hand gaat hij z'n zusje te lijf.
01.35 Supersnooper, Italiaanse speelfilm uit 1980. Regie: Sergio Corbucci. Supersnooper speelt zich af in Miami. Het is het verhaal van een jonge politieman die per ongeluk wordt blootgesteld aan radioactieve straling, waardoor hij waanzinnige krachten ontwikkelt.
03.15 Nachtprogramma.

België/TV 1

10.00 Het slimme kanaal. Met om: 10.00 Doe het zelf, serie. Afl.8: Elektrische aansluitingen.
10.30 Hout, serie. Afl.1: De meubelkunst tussen 1420 en 1900.
11.00 Take it easy. Cursus Engels.
11.30 Desktop publishing. Computercursus DTP. Les 8.
12.00 Babel. Voor Turkse migranten.
12.30-12.50 Affiche. Kunstmagazine.
15.05 ■ My man Godfrey. Amerikaanse speelfilm uit 1936 van Gregory La Cava. De rijke zusjes Irene en Cornelia Bullock ontmoeten een sympathieke schooier op een stortplaats. Om hun moeder, die net de sjieke operazanger Carlo thuis uitgenodigd heeft, dwars te zitten besluiten ze de zwerver als butler Godfrey thuis te introduceren.
16.30 Première film & video.
17.00 The Henderson Kids. Serie.
17.50 Musti. Tekenfilmserie.
17.55 Tik tak. Animatieserie. Afl.304.
18.00 Journaal.
18.10 Sleutel. Actueel magazine.
18.40 Vlaanderen vakantieland. Toeristische portretten. Herh.
19.20 Joker- en lottotrekking.
19.30 Journaal en Sport.
20.00 FC De Kampioenen. Serie.
20.35 Weekendfilm: De privé oorlog van Lucinda Smith (The private war of Lucinda Smith). Australisch/Engelse tv-film van Ray Alchin. Deel 1.
22.10 Vandaag.
22.30 Sport op zaterdag.
23.00 Weekendfilm: The private war of Lucinda Smith. Australisch/Engelse tv-film van Ray Alchin. Deel 2.
00.35-00.40 Coda. Figaro, van Castelnuovo-Tedesco.

België/TV 2

15.00 Sport extra. Biljarten, met om: 15.00 Wereldbeker driebanden en 18.00 Snooker, Humo Masters.
20.30 Boekenbeurs Antwerpen. Rechtstreekse reportage.
22.00-01.05 Guglielmo Tell. Opera van Rossini. T.g.v. diens 200e geboortedag.

België/RTBF 1

10.55 Interwallonie: Spotkania. **11.25** Cursus Nederlands. **11.55** Cursus Duits. **12.25** Eur. magazine. **13.00** Nieuws. **13.20** Max et Hélène. Amer. tv-film naar boek van Simon Wiesenthal. **14.50** Coup de film. **15.05** Milieumagazine. **16.15** Grand ecran. **17.05** Nouba nouba. **17.55** Gourmandises. **18.15** Télétourisme. **18.50** Génies en herbe. **19.30** Journ. **20.05** Le jardin extraordinaire. **20.50** Secret de famille. Franse mini-serie. **22.25** Contacts. **22.30** Sportmagazine. **23.30-23.45** Laatste nieuws.

België/Télé 21

12.30 Réflets du libéralisme. **13.00** Tribune économique et sociale. **13.30** La pensée et les hommes. **14.00** W magazine. **14.30** Toneelstuk in dialect. **16.10** Réflets. **17.10** Sindbad. **17.40** L'histoire oubliée. **18.35** Documentaire over huidige status en rol van de musea. **19.30** Journ. **20.00** Documentaire over het gevaar van een nucleaire ramp in Rusland. **20.55** Reportage over onbedorven plekjes binnen Parijs. **21.30** Nieuws. **22.00** Coup de film. **22.10-23.40** Finlande: Helsinki-Napoli. Fins/Zwitserse speelfilm.

TV 5

07.00 Ochtendprogr. **11.55** Nieuwsflits. **12.00** Tell quel. **12.20** Autovision. **12.45** Zwitsers nieuws. **13.15** Horizon 93. **14.00** Reflets: Images d'ailleurs. Magazine. **15.00** Jours de guerre. **16.00** Nieuws. **16.15** Genies en herbe. **16.30** Une péché d'enfer. **17.00** Clips radio 21. **17.30** Gourmandises. **17.45** Méthode Victor. **18.00** Questions pour un champion. **18.30** Nieuws. Aansl. Weerbericht en Revue de presse Canadienne. **19.00** Découverte. **19.30** Belgisch nieuws. **20.00** Thalassa. **21.00** Nieuws en Eur. weerbericht. **21.30** L'heure Simenon. Misdaadserie. **22.30** Caractères. **23.35** Nieuws. **00.05** La bande des six. **01.00-01.30** Gesprek met Michael J. Solomon.

RAI UNO

06.50 Ochtend/middagprogr. **18.00** Nieuwsflits. **18.10** Lottotrekking. **18.15** Atlante doc. **19.25** Parola e vita: Il vangelo della domenica. **19.40** Il naso di Cleopatra. **19.50** Weerbericht. **20.00** Nieuws. **20.25** TG 1 sport. **20.40** Scommettiamo che? **22.45** Nieuws. **23.00** Speciale TG 1. **00.00** Laatste nieuws. **00.30** Sabato club. Speelfilm. Aansl. Nachtprogrammering.

BBC 1

08.25 nws. **08.30** Spider. **08.35** Animal world. **08.45** Quick draw McGraw. **08.50** Littl' bits. **09.15** Chucklevision. **09.35** Bucky O'Hare. **10.00** Going live! **13.15** Grandstand. Sportmagazine met om 13.20 Football focus, Engels en Eur. voetbal; 13.50 nws; 13.55 Paardenkoersen ; 14.10 Autosport; 14.40 Autosport; 14.55 Paardenkoersen; 15.10 Boksen; 15.30 Rugby union: Worldcup kwartfinale Ierland-Australië; 17.20 Autosport; 17.40 Final score, voetbaluitslagen. **18.05** nws. **18.15** Regionaal nws. **18.20** Dad's army. **18.50** Big break. **19.20** Noel's house party. **20.15** Bruce Forsyth's generation game. **21.15** Casualty. **22.05** nws en sport. **22.25** Sreen one: Ghostwatch. Tv-spel. **00.00** Match of the day. **01.05** Author! Author! Amer. speelfilm uit 1982 van Arthur Hiller.

BBC 2

09.00 Open universiteit. **10.05** ■ A chump at Oxford. Amer. speelfilm. **11.05** ■ The gazebo. Amer. speelfilm. **12.45** Cursus golf. **13.15** ■ Highly dangerous. Engelse speelfilm. **14.40** Canadese animatiefilm. **14.50** Magazine voor migranten uit Azië. **15.20** Tanhalyan. **16.00** Documentaire over vogels in Ierland. **16.30** ■ Ninotchka. Amer. speelfilm. **18.20** Scrutiny. **18.50** Political memoirs - Nigel Lawson. **19.35** nws. **19.50** Pole to pole. **20.40** Music on 2: Glimpses of paradise. **21.35** nwsquiz. **21.05** War and peace: Testament of youth. **23.00** Inside story. Documentaire. **00.05** The vault of horror. Horrorfestival t.g.v. Halloween. Met om (tijden onder voorbehoud): 00.20 Tales from EC. **00.25** Creepshow. Amer. speelfilm. **02.25** The art of illusion. **02.30** The unholy trinity. **02.40** Curse of the werewolf. Engelse speelfilm. **04.10** Prime evil. **04.15** Terror on the page. **04.20** (■+TT) The bride of Frankenstein. Amer. speelfilm. **05.30** The horror of sex. **05.35** Dario's friends. **05.45** Deathline. Speelfilm. **07.10** ■ Abbott and Costello meet Frankenstein. Amer. speelfilm. **08.25** Good morning.

Eurosport

09.00 Aerobics. **09.30** Autosport. Duitse rally. **10.00** Intern. motorsport. **11.00** Saturday alive. Met Cyclocross, live. Boksen; Wielrennen, vervolg; Voetbal; Kunstrijden op de schaats. **19.00** Tennis. ATP Toern. **23.00** Euroscores. **00.00-01.00** Intern. motorsport.

Sportnet

08.00 Bowling. Britse Open. **09.00** Powerboatraces. **10.00** Go. **11.00** Autosport. **12.00** World sports special. **12.30** American football. **13.00** Honkbal. **14.00** Live golf. **17.20** Boksen. **18.50** Live voetbal. Santos - Santo Andre. **21.00** Autosport. Historische gebeurtenissen. **22.00** Live golf. **00.00** Golf. **01.00** Boksen. Top rank boxing. **02.30** Baseball 1992 magazine. **03.30** Autosport. FIA 3000. **04.30** Amer. football. **05.00** Go. Intern. motorsportmagazine. **06.00** Motorsport. Pro superbike. **06.50-07.50** Golf.

Super Channel

06.30 Business CNBC weekly. **07.00** The mix. **08.00** ITN world news. **08.30** Business round up. **09.00** Super shop. **10.05** The mix. **11.30** Scene on Super. **12.00** All mixed up. **14.00** Youthquake. **14.30** Eco record. **15.00** The travel magazine. **15.30** Beyond tomorrow. **16.00** Wild America. **16.30** Focus. **17.00** Scene on Super. **17.30** Absolutely live. **18.30** Videofashion. **19.00** Matinee at the movies. **20.00** Matinee at the movies: ■ Danger lights. Amer. speelfilm uit 1939. **21.30** Film Europe. **22.00** ITN world news. **22.30** High aspirations. **23.00** Scene on Super. **23.30** Hang loose. **00.00** Dont't watch alone!: ■ The castle of evil. Amer. horrorfilm uit 1966. **01.35** Absolutely live. Aansl. All mixed up. Aansl. The mix.

MTV

08.00 Madonna weekend. **11.00** The big picture. **11.30** US Top 20 video countdown. **13.30** XPO. **14.00** Madonna weekend. **16.30** Week in rock. **17.00** Yo! Raps today. **18.00** The real world. **18.30** The big picture. **19.00** European top 20. **21.00** Saturday night live. **21.30** Sports. **22.00** The soul of MTV. **23.00** Partyzone. **01.30** Madonna weekend. **03.00** Night videos.

CNN

07.30 Moneyline. **09.00** World business this week. **11.10** Larry King. **12.40** Intern. correspondents. **14.10** The big story. **15.10** Health week. **15.40** Moneyweek. **16.10** Science and technology week. **16.40** Style with Elsa Klensch. **17.10** Showbiz this week. **18.40** Evans and Novak. **19.00** World business this week. **19.40** Newsmaker Saturday. **20.10** Healthweek. **20.40** Style with Elsa Klensch. **21.10** Your money. **21.40** Intern. corresp. **23.40** Newsmaker Saturday. **00.40** Pinnacle. **01.10** The big story. **03.10** Showbiz this week. **05.10** The Capital gang.

Duitsland 1

09.00 Heute.
09.03 Ping pong. Spelprogramma.
09.45 (S) Tele-Gym. Fitness. Afl.24.
10.00 Protestantse kerkdienst.
11.00 Heute.
11.03 Umschau.
11.25 (S) ARD-Wunschkonzert. Muziekprogramma. Herh.
12.55 Persoverzicht.
13.00 Heute.
13.05 Europamagazin.
13.30 Das Ohnsorg-Theater. Filmportret van dit Hamburgse volkstheater, dat dit jaar 90 jaar bestaat.
14.15 Der Bürgermeisterstuhl. Toneelstuk van Adolf Woderich. In een bejaardentehuis komen bij de bewoners alle hebbelijkheden en menselijke zwakheden naar boven die het samenleven op zo'n klein oppervlak nu eenmaal met zich meebrengt.
15.45 Erstens.
16.00 Disney Club. Kindermagazine met gasten, muziek, tekenfilm- en avonturenseries.
17.25 Sportschau.
18.00 Heidi und Erni, serie. Afl.: Alles für die Fische.
18.30 Tagesschau.
18.45 Mich laust der Affe dierenquiz.
19.15 Sportschau, met Bundesliga-voetbal.
20.00 (TT) Tagesschau.
20.15 (S) Musikantenstadl. Folkloristisch amusementsprogramma met artiesten uit het Alpengebied.
21.59 Tagesthemen-Telegramm.
22.00 (S) Lotto-trekking.
22.05 Tagesthemen.
22.25 (TT) Das Wort zum Sonntag.
22.30 Charles Bronson-cyclus: Der aus dem Regen kam (Le passager de la pluie), Frans/Ital. speelfilm uit 1969 van René Clement. In een dorpje aan de Middellandse Zee schiet de jonge Francaise Mely de man dood die haar even daarvoor verkracht heeft en gooit het lijk in zee.
00.25 Tagesschau.
00.30 Die Affäre Aldo Moro (Il caso Moro), Italiaanse speelfilm uit 1986 van Guiseppe Ferrara. Met: Gian Maria Volonte, Margarita Lozano, Sergio Rubini e.a.
02.25-02.30 Zuschauen - Entspannen - Nachdenken. Lebensräume: In der Hammerschmiede.

Duitsland 2

08.00 Nachbarn in Europa. Informatie en actualiteiten in het Turks, Kroatisch en Pools.
09.00 Heute.
09.03 Euro. Europees magazine. Herh.
09.45 ●● Tele-Gym. Fitness. Afl.24.
10.00 Heute.
10.03 Die Reportage.
10.35 ARD Ratgeber: Unterwegs - Das Reisemagazin. Vandaag o.a. reisgidsen voor het Zwarte Woud en reizen voor gehandicapten.
11.00 Heute.
11.03 Umschau.
11.25 ●● ARD-Wunschkonzert. Muziekprogr. vanuit Münster. Herh.
12.55 Persoverzicht.
13.00 Heute.
13.05 Diese Woche. Weekoverzicht met gebarentaal en ondertiteling.
13.30 ■ Die merkwürdigen Abenteuer des Mr. Topper (Topper returns), Amerikaanse speelfilm uit 1941 van Roy del Ruth.
14.55 Astrid Lindgren erzählt: Michel aus Lönneberga. Jeugdserie.
15.15 Mumins. Tekenfilmserie naar de kinderboeken van Tove Jansson.
15.40 Reiselust. Toeristisch magazine. Vandaag: 1. Wintersport: Bregenzer Wald. 2. Peking.
16.15 Klassentreffen. Vandaag: Beate Wedekind.
17.00 Heute.
17.05 Länderspiegel. Actueel magazine.
17.40 Eine feste Burg ist unser Gott. Portret van reformatie in heden en verleden in Siebenbürgen, Roemenië.
18.00 Die fliegenden ärzte (Flying doctors), Australische serie.
19.00 Heute.
19.20 Freunde fürs Leben. Serie.
20.15 Eine phantastische Nacht. Komedie van Jerome Chodorov.
21.35 Heute-journal.
21.50 Das aktuelle Sport-Studio. Met Bundeliga-voetbal, ATP-tennistoernooi en Duitse Kamp. boksen.
23.10 ■ Der Kommissar. Misdaadserie. Afl.: Toter Herr im Regen.
00.10 Heute.
00.15-01.50 (00) Im Zeichen der Vier (The sign of the four), Engelse speelfilm uit 1983 van Desmond David.

Duitsland 3 West

09.00 Teletekst. **09.10** Marienhof. **10.00** This week. **10.15** Actualités. **10.30** Russisch bitte. **11.00** Viaje al Espanol. **11.15** Viaje al Espanol. **11.30** Wetenschappelijk magazine. **12.15** Kunst des Heilens - Kunst des Lebens. **13.00** Cursus Duits. **13.30** Cursus wiskunde. **14.00** Documentaire serie over koloniale produkten. Afl.7: Koffie. **14.15** West 3 aktuell. **14.20** Das war's - diese Woche. **15.00** Sport 3 extra. **17.00** Reportage over het opmeten van bergen. **17.45** Documentaire over de uitvinding van de gloeilamp door Edison. **18.00** Aktuelle Minute. **18.01** Hier und heute unterwegs. **18.30** Die Sendung mit der Maus. **19.00** Aktuelle Stunde. **19.30** Die Sprache der Tiere. Serie over dieren-communicatie. **20.00** Sport im Westen. **20.30** West 3 TV-Spiel: Entscheidung in der Wand. Frans tv-spel. **22.10** Superman schlägt zurück. Serie over de geschiedenis van strips en cartoons. **22.40** Kultur im Gespräch. **23.25** Documentaire over het 250-jarig jubileum van het operagebouw Unter den Linden in Berlijn. **00.25** Laatste nws.

Duitsland 3 SWF

13.40 Cursus Duits. **14.10** Marienhof. **15.00** Sport 3 extra. **17.00** Nimm's Dritte. **17.30** Europa, deine Weine. **18.00** Kirche und Kolonisation. Documentaireserie. **18.30** Glaskasten - Zugabe. **19.00** Wo bitte ist Ihr Kühlschrank? **19.30** Spiele des Lebens. Natuurserie. **20.15** Auf Wiedersehen in Kairo. Engelse tv-film in 7 delen naar de romans van Olivia Manning. Afl.2: Roemenië, januari 1940. **21.10** Monty Python's Flying Circus. **21.40** Aktuell. **21.45** Prominenz, te gast in Stuttgart. **22.45** S'Brettl I. Met Georg Schramm, winnaar van de Duitse Kleinkunstprijs 1992. **23.15** Portret van Gilbert Bécaud. **00.10** Aktuell. **00.12** Halloween - die lange Horror-Filmnacht. Met om: ca. 00.15 The old dark house. Amer. speelfilm uit 1932 van James Whale. **01.25** Dracula Junior. Animatie-griezelfilm. **01.45** Phantom of the opera. Amer. speelfilm uit 1929. **03.00** She. Amer. speelfilm uit 1935. **04.32** Non-Stop-Fernsehen.

RTL Plus

06.00 Georgie. Tekenfilmserie.
06.45 Prinzessin Lila und die Smoggies. Tekenfilmserie. Herh.
07.10 Piff und Herkules. Serie.
07.30 Cubitus. Tekenfilmserie.
08.00 Klack. Kinderspelshow.
08.45 Maus reiss aus. Spelshow.
09.00 Beverly Hills Teens. Serie.
09.30 Lucky Luke. Tekenfilmserie.
10.00 Peter Pan. Tekenfilmserie.
10.30 Captain N. Tekenfilmserie.
11.00 Marvel Universum. Kinderprogramma met tekenfilms.
12.30 Michel Vaillant. Tekenfilmserie.
13.00 Teenage mutant hero turtles. Amerikaanse tekenfilmserie.
13.30 Winspector-special rescue police task force. Sf-serie.
14.00 Ultraman - Mein geheimes Ich (My secret identity). Herh.
14.25 Polizeibericht (New dragnet II), Amer. serie. Afl.: Bandenkrieg.
14.55 Knight rider. Amer. avonturenserie. Afl.: Computerspiele. Herh.
15.50 Das A-Team. Amer. avonturenserie. Afl.: Touch-Down. Herh.
16.50 21, Jump street - Tatort Klassenzimmer. Amer. misdaadserie. Afl.: Die nächste Generation. Herh.
17.45 Der Preis ist heiss. Spelshow.
18.15 Familienduell. Spelprogr.
18.45 RTL aktuell.
19.15 Beverly Hills, 90210. Amer. serie. Afl.: Erst nippen, dann kippen.
20.15 Der störrische Kurgast. Komedie van Josef Mooshofer.
22.00 Die Gailtalerin. Talkshow.
23.00 Erotikwunschfilm der Woche: Vanessa - Die Bordellchefin von Hongkong Westduitse erotische film uit 1976 van Hubert Frank. Herh.; OF: Josefine Mutzenbacher - Mein Leben für die Liebe. Westduitse softseksfilm uit 1985 van Günter Otto. Herh.; OF: 20 im Auto, 40 im Bett. Italiaans/Spaanse sekskomedie uit 1979 van Juan Bosch. Herh.
00.30 Emmanuelle VI. Franse softseksfilm van Bruno Zincone. Herh.
02.00 Tutti frutti. Erotisch spelprogramma.
02.45 Série rose. Franse erotische serie. Afl.: Das Gewächshaus. Herh.
03.15 Erotikwunschfilm der Woche. Herh. van 23.00 uur.
04.45 Polizeibericht Herh.
05.10 After hours.

● *Sean Connery en Brooke Adams in 'Cuba'. (Nederland 2 - 20.25 uur).*

SAT 1

06.15 ran. Bundesliga-voetbal. **07.15** Quär Beet. **10.55** Die Schöne und das Biest (Beauty and the beast), serie. Afl.: Die Ballerina. **11.50** Glücksrad. **12.30** Wirtschaftsforum. **13.00** Tennis. ATP toern. **17.00** Herz ist Trumpf. **17.30** Punkt, Punkt, Punkt. **18.00** ran. Met Bundesliga-voetbal. **19.20** Nieuws. **19.30** Glücksrad. **20.15** Something is out there. deel 1. Amer. tv-film. **21.55** Nieuws. **22.00** Mann-o-Mann. Spelshow. **23.00** Der scharfe Heinrich - Die Abenteuer einer jungen Ehe. Duitse erotische speelfilm uit 1970. **00.35** Das Wirtshaus der sündigen Töchter. Duitse erotische speelfilm uit 1978 van Walter Boos. Herh. **02.00** Der scharfe Heinrich - Die Abenteuer einer jungen Ehe. Duitse erotische speelfilm. Herh. **03.25** Die Schöne und das Biest (Beauty and the beast), Amerikaanse serie. Herh. **04.15** Batman. Amerikaanse serie. Herh. **04.45** Superboy. Amerikaanse serie. Herh. Aansl. Programma-overzicht.

TV FILMS VIDEO

BBC 2
10.05 A Chump at Oxford. Amerikaanse komedie uit 1940 van Alfred Goulding. Laurel en Hardy aan Engelands beroemdste universiteit. Leuk.

BBC 2
11.05 The Gazebo. Amerikaanse film uit 1959 van George Marshall. Scenarioschrijver wordt gechanteerd en vermoordt de verkeerde verdachte. Aardige comedie met Glenn Ford en Debbie Reynolds.

BBC 2
13.15 Highly Dangerous. Britse film uit 1951 van Roy Baker. Met Dane Clark en Marius Goring. Onderhoudend verhaal over biologe die in de Balkan met een waarheidsserum wordt besmet.

Duitsland 2
13.30 Topper Returns. Amerikaanse film uit 1941 van Roy Del Ruth. Bankdirecteur belandt door toeval op een spookkasteel. Leuker dan thema doet vermoeden. Met Joan Blondell en Roland Young.

België/TV 1
15.05 My Man Godfrey. Amerikaanse film uit 1936 van Gregory La Cava. Stijlvolle man doet zich voor als zwerver en wordt butler in een snobistische familie. Met William Powell en Carola Lombard.

BBC 2
16.30 Ninotchka. Amerikaanse komedie van Ernst Lubitsch. Greta Garbo als strenge communistische dame die ontdooit als zij in Parijs een levensgenieter ontmoet. Goede film uit 1939, won destijds vier Oscars.

Nederland 1
20.25 Cuba. Amerikaanse film uit 1979 van Richard Lester met Sean Connery en Brooke Adams. Amerikaanse huurling moet voorkomen dat het regime van dictator Battista ten val komt. Twee uur lang boeiend.

Duitsland 1
22.30 Le passager de la pluie. Frans-Italiaanse film uit 1969 van René Clément met Charles Bronson en Marlène Jobert. Vrouw vermoordt haar verkrachter en wordt dan vervolgd door een man die alles van haar weet. Kwaliteitsthriller, wel in het Duits.

RTL4
0.05 Halloween. Amerikaanse griezelfilm uit 1978 van John Carpenter met Donald Pleasance en Jamie Lee Curtis. Psychopaat terroriseert klein Amerikaans dorpje. Film werd een enorm kassucces en heeft inmiddels de cultstatus verworven.

Duitsland 2
0.15 The Sign of Four. Engelse film uit 1983 van Desmond Davis. Sherlock Holmes en Dr. Watson gaan op zoek naar een schat die het raadsel van een aantal moorden kan oplossen. Niet de beste Sherlock Holmes-film, met Ian Richardson Davis Healy.

BBC 2
0.25 Creepshow 2. Amerikaans drieluik uit 1987 van Michael Cornick gebaseerd op verhalen van Stephen King. Niet geweldig, met Lois Chiles en Dorothy Lamour.

Duitsland 1
0.30 Il Caso Moro. Italiaanse thriller uit 1986 van Giuseppe Ferrara. Verhaal over de ontvoering en moord op Aldo Moro, voormalig leider van de Italiaanse christendemocraten. Spanning ontbreekt helaas. Met Gian Maria Volonté en Margarita Lozano.

RTL4
1.35 Un poliziotto superpiu. Italiaanse komedie uit 1980 van Sergio Corbucci. Terence Hill als agent die als gevolg van nucleaire straling over buitengewone gaven beschikt. Lach of ik schiet-werk.

BBC 2
2.40 The Curse of the Werewolf. Engelse griezelfilm uit 1961 van Terence Fisher. Met Clifford Evans en Oliver Reed.

● *Gian-Maria Volonté (midden) in 'Il Caso Moro'. (Duitsland 1 - 0.30 uur).*

radio

Radio 1
Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 17.30 nieuws 7.07 TROS Nieuwsshow. 11.05 TROS Kamerbreed. 12.07 TROS Aktua. 14.05 Langs de lijn, sport en muziek. 17.04 Tijdsein. 18.30Nws. 18.10 Echo. 19.04 Tegengas. 20.04 Langs de lijn, sport en muziek. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04 Easy listening. 2.02 AVRO Nachtdienst. 6.02-7.00 (6.30 Nws.) Van-nacht naar morgen.

Radio 2
Elk heel uur nws. 7.04 Intro. 9.04 De tweede ronde. 12.04 Spijkers met koppen. 14.04 Uitgelicht. 16.04 Happy hour. 17.04 Ophef en vertier. Elk heel uur nws, 19.04 Voor wie niet kijken wil. 22.04 Podium van de Nederlandse lichte muziek. 23.04-24.00 Jazz uit het historisch archief.

Radio 3
Elk heel uur nws. 6.02 Ook goeiemorgen. 9.04 Goud van oud. 12.04 Van Diepen draait door. 14.04 De top 40. 17.04 Rinkeldekinkel. Elk heel uur nws. 18.04 De Avondspits. 19.04 Evers in het wild. AKN: 20.04 Leidsekade live. 22.04 Jan Douwe Kroeske. 0.04 Countdown café. 2.02 Pop ballads. 3.02-6.00 Oh, wat een nacht.

Radio 4
7.00, 8.00, 13.00 nieuws. 7.02 Wakker worden... 8.04 Fiori Musicali. 9.00 Pick-up. 10.00 Caroline. 11.00 Kurhausconcert. Muz. voor klarinet en piano. 12.00 Platenzaak. 14.00 Het middagconcert. Orquestra de Cambra Teatre Liiure: 16.00 De Nederlanden. 17.00 Het witte doek. (18.00 en 20.00 Nws.) 18.04 De wandelende tak. 19.00 De koffer. 20.02 Avondconcert. Noordhollands Filharm. Ork. met viool. 22.00 VPRO jazz op vier. 22.30 Jazzgeschiedenis. 23.00-24.00 VPRO Jazz op vier concert.

Radio 5
Elk heel uur t/m 18.00 uur nws. 6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en Scheepvaartberichten. 7.05 Opo doro. 8.08 Zeggus. 8.35 Ronduit magazine. 8.55 Waterstanden. 9.02 Vrouw zijn. 10.02 De muzikale fruitmand. 11.02 Het interview. 12.02 Meer dan een lied alleen...! 12.44 EO-Metterdaad hulpverlening. 12.45 Vragen naar de weg. 13.10 De verandering. 13.56 EO-Metterdaad hulpverlening. 14.02 NOS Taal. 14.30 Start. 15.02 De schrijftafel. 16.02 Finale. 17.10 Radio UIT. KZG: 7e Dags adventisten. 18.02 Rondom het woord. 18.30 Voor de eerste dag. 19.00 Homonos. 19.30 Nieuws in het Turks, Marokkaans en Chinees. 19.45 Onder de groene linde. NOS; 20.00 Nws. 20.02 De zaak blijft urgent. 21.14 EO-Metterdaad hulpverlening. 21.15 Reflector. 21.35 Deze week. 22.00 Een ontmoeting. 23.00-24.00 Zaterdagavonduur.

Omroep Limburg
9.00 Postbus 94, verzoekplaten. 9.30 Limburg sport: wedstrijdverslagen en voorbeschouwingen. 9.40 Postbus 94 (vervolg). 10.00 Het ei van St Joost. Regionaal magazine voor de zaterdagochtend. 11.00 De Onderstroom, programma over kunst en cultuur. 12.00 Omroep Limburg Klassiek. 13.00 Overname programma's Radio 1. 17.00-18.00 Limburg Aktueel (kort) en Vrij Spel, popmuziek.

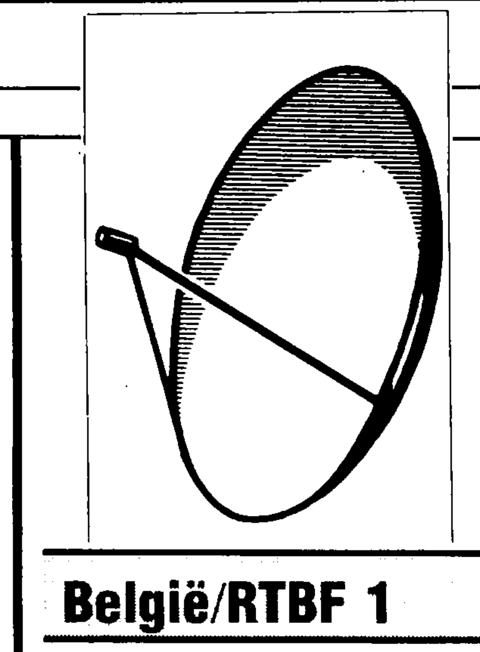
België/Radio 2
6.00 Nieuws. 6.05 Vroege vogels met Tom Vossen (6.30, 7.00, 7.30 nieuws). 8.00 Nieuws. 8.10 Ochtendkuren met Somers en Verschuren. 10.00 Nieuws. 10.03 De zoete inval, radiokwis met Luc Appermont. 11.30 Vlaamse top tien. 12.00 Radio twee top dertig met Guy de Vynck (om 13.00 nieuws). 14.00 Radio Rijswijck. 17.00 Nieuws. 17.05 In de Terminus: muzikaal weekendmagazine met Maggy van Herreweghe (18.00 nieuws). 20.00 Hartelijk. Bart Pieters ontvangt gasten en draait verzoekjes (22.00 nieuws en lotto). 23.30 Nachtradio (nieuws om 24.00 en 5.00 uur).

België/BRF
Nieuws op elk heel uur.
6.05 Radiofrühstuck (6.15 Wort in den Tag; 7.15 Veranstaltungstips; 8.30 Presseschau). 9.05 Hitwelle. Die Weekend-Show mit Oldies, Gags und neue Scheiben). 12.05 Musik a la carte. 12.30 BRF Aktuell. 13.05 Internationale Hitparade. 16.05 BRF-Mobil. 18.05 BRF Aktuell (Aktuelles vom Tage). 18.40 Forum - Das Kulturmagazin. 20.00 Nachrichten. 20.05-20.20 Philosophie und Ethik.

RTL4 Radio
Nieuws op elk heel uur.
07.00 RTL Nightshift. 08.03 Het wakkere weekend. Jan de Boer. 10.03 Koffiekringen. Bart van Gogh. 12.03 Goeiemiddag Nederland. Tom Blom. 14.03 Album Top 30. Bart van Leeuwen. 16.03 Vrijheid-Blijheid. Martin Volder. 19.00 Seven o clock rock. 22.00 RTL Megahits. 01.00 RTL Nightshift.

WDR 4
4.05 Radiowecker. 6.00 Nieuws. 6.05 Morgenmelodie. 8.00 Nieuws. Zum Tage. 8.07 In unserem Alter. 8.55 Overpeinzing. 9.00 Nieuws. 9.05 Der Musikpavillon (10.00 Nieuws). 12.00 Nieuws. 12.05 Pop Report met een overzicht van de Duitse hitparade (met om 14.00 Nieuws en economisch praatje). 15.00 Cafe Carlton (16.00 nieuws). 17.00 Der Tag um Fünf, aansl. Fünf Uhr Tee (18.00 Nieuws). 19.00 Auf ein Wort, aansl. Abendmelodie (19.30 voor de kinderen). 20.00 Nieuws. 20.05 Samstagskonzert. 22.00 Nieuws. 22.05 Musik zum traumen. 22.30-04.05 ARD-Nachtexpress.

OKTOBER WOONMAAND

Nederland 1

NCRV/Avro/KRO/RKK
11.00 Eucharistieviering vanuit Nijmegen, in het teken van de 50e sterfdag van Titus Brandsma.
11.56-12.26 IOS magazine, van de Islamitische Omroep Stichting.
15.23 Ik geloof, 10-delige serie interviews over geloofszaken. Afl.3: ... in de inspiratie van Jezus.
15.53 Nieuws voor doven en slechthorenden.
16.00 ●● Journaal.
16.05 Het gezongen woord, koor- en samenzang vanaf Terschelling.
16.30 Waar blijf je anders, discussieprogramma over geloof en tradities.
17.00 Nota Bene, kerkelijke agenda.
17.05 Annie M.G. Schmidt, 4-delige documentaire over leven en werken van deze schrijfster. Deel 3: Van beton.
18.05 Een nieuwe jas, serie liedjes geschreven door Annie M.G. Schmidt. Herh.
18.15 Sesamstraat, gevarieerd kindermagazine. Vandaag: Slapen-wakker worden.
18.29 Nijntje, tekenfilmserie naar de verhalen van Dick Bruna. Afl.: Nijntje in het ziekenhuis.
18.35 (TT) YOY, serie reportages. Afl.: Mijn moeder heeft een vriendin, over drie jongeren wier moeder een relatie met een vrouw heeft.
19.03 Abdijen, documentaireserie. Afl.: Norbertijnen in Nederland. Herh.
19.30 Natuur in eigen land, natuurfilmserie. Afl.: Zuid-Beveland. Herh.
20.00 (●● + TT) Journaal.
20.15 (TT) Waku waku, dieren-spelprogramma gepresenteerd door Rob Fruithof.
20.49 Ook dat nog, satirisch consumentenmagazine. Presentatie: Aad van den Heuvel, Sylvia Millecam, Hans Bohm, Bavo Galama en Gregor Frenkel Frank.
21.38 Brandpunt, actualiteitenrubriek.
22.19 (TT) Ha, die Pa, comedyserie. Afl.: In je mand.
22.49 Daan de Wet, documentaireserie. Afl.: Boer en Afrikaner, over het 400 blanke inwoners tellende Zuidafrikaanse dorpje Lindley.
23.35-23.40 ●● Journaal.

Nederland 2

TROS/VOO/NOS
08.53-09.00 en 11.23 Nieuws voor doven en slechthorenden.
11.30 TROS/Veronica sport, sportmagazine.
13.00 Omrop Fryslan: Rhy Dda, muziekspecial in het Fries met ondertiteling.
13.30 Oom Hedidouane. Kleuterprogramma voor Marokkaanse kinderen.
13.35 Najib, praatprogramma met Nederlandse en Marokkaanse gasten.
14.15 Aktuel. Programma met actualiteiten uit Turkije en Nederland.
14.45-15.15 Het allochtoon video circuit: Fanida Morra, gezondheidstips voor minderheden. Deel 2.
16.00 ●● Journaal.
16.05 Nieuw Burgerlijk Wetboek, voorlichting.
16.10 Databasemanagement, les 8.
16.40 Grieks voor beginners, les 4.
17.15 The new WKRP in Cincinnati. Amerikaanse comedyserie. Afl.: De baas is kippig.
Tijdens het bezoek van een topman van de Russische radio brengt een hypnotiseur Carlson onder hypnose.
17.40 (TT) Knoop in je zakdoek. Afl.2: Naar een feest gaan.
18.00 ●● Journaal.
18.08 Nationale spellingwedstrijd. Introductie van deze wedstrijd voor scholieren.
18.19 Concert - Oude Kerk. Serie van zes concerten. Deel 2: Klarinetkwintet in A KV 581 van Mozart.
18.44 Wegwijzer.
18.49 Blinde hartstocht. Australische soapserie.
19.15 TV dokter, medische tip.
19.17 (TT) De specialist, les 5.
19.55 High spirits, komische Amerikaanse speelfilm uit 1988 van Neil Jordan. Met: Peter O'Toole e.a.
Peter Plunkett's hotel in Ierland loopt niet al te goed. Ten einde raad besluit hij er een spookhuis van te maken.
21.31 Chirurgenwerk. Afl.: Top tien van chirurgische ingrepen.
21.56 Exotisch koken, Afl.1.
22.21 De grote Mogols, afl.2.
22.51 Sprekend over de identiteit en geschiedenis, afl.2.
23.21-23.26 ●● Journaal.

Nederland 3

Vpro/NOS
08.00 Villa achterwerk? Kinderprogramma.
11.00 Reiziger in muziek, muziekprogramma.
12.00 Het Capitool. Actueel discussieprogramma met o.a. een interview met P. Korteweg, president-directeur van Robeco, over de nationale en internationale teruggang in de economie. De vraag of er nog hoop is, staat centraal.
12.45-14.39 Opera-matinee: Tosca, opera van Puccini, uitgevoerd door koor en orkest o.l.v. Zubin Mehta. Solisten: Placido Domingo, Ruggero Raimondi, Catherine Malfitano e.a.
Na de Tosca volgt op 29 november een Opera-matinee met een uitvoering van Cosi fan tutte van W.A. Mozart, in de regie van Jürgen Flimm, een produktie in samenwerking met de Nederlandse Opera.
18.00 ●● Journaal.
18.10 (TT) Studio Italia. Met Italiaans competitievoetbal en een samenvatting van AC Milan-Torino.
18.35 Nu geen speelplek, straks geen toekomst, filmpje van het Nationaal Jeugd Fonds.
18.45 (TT) Studio sport. Aandacht voor betaald voetbal en beelden van het Ned. Kampioenschap Judo.
20.00 ●● Journaal.
20.10 Van Kooten en de Bie's Keek op de week, satirisch programma met Kees van Kooten en Wim de Bie.
20.37 Lopende zaken, wekelijks magazine. Vandaag: De transgene stier Herman.
21.12 The powers that be, Amerikaanse comedyserie. Afl.3.
21.41 Feed, documentaire over de verkiezingen voor het Amerikaanse presidentschap.
23.01 VPRO Cinema-primeur: Waltzing Regitze, Deens/Noorse speelfilm uit 1989 van Kaspar Rostrup. Tijdens een familiefeest denkt Karl Age terug aan zijn huwelijk met Regitze, een sterke en dominerende vrouw. Op een dansavond in de jaren '40 leerde hij haar kennen.
00.25-00.30 Nieuws voor doven en slechthorenden.

RTL4

06.45 The world tomorrow. Religieus programma.
07.00 Telekids. Kinderprogramma.
12.00 Supersnooper, Italiaanse speelfilm uit 1980. Regie: Sergio Corbucci. Supersnooper speelt zich af in Miami. Het is het verhaal van een jonge politieman die per ongeluk wordt blootgesteld aan radioactieve straling, waardoor hij waanzinnige krachten ontwikkelt. Rolverdeling: Dave Speed: Terence Hill, Willy Dunlop: Ernest Borgnine, Rosy Labouche: Joanne Dru e.a.
13.45 Booker, Amerikaanse serie.
14.35 The upper hand, Engelse comedyserie.
15.05 St. Elsewhere. Amer. serie.
15.55 FilmNet Info.
16.00 Walter & Emily, Amerikaanse comedyserie.
16.30 Dierbare vrienden.
17.00 Je eigen huis. Serie doe-het-zelf-programma's.
17.30 Le gendarme a New York, Franse comedy uit 1965. Regie: Jean Girault. Tweede in een reeks van zes films met Louis de Funès in de hoofdrol. Op zondag 8 november wordt Le gendarme Se Marie uitgezonden. Het team van St. Tropez bezoekt New York om Frankrijk te vertegenwoordigen op het internationale congres van de marchaussee. In de hoofdrollen: Louis de Funès, Michel Galabru, Christian Marin, Alan Scott, Jean Lefebvre e.a.
18.00 Zes uur nieuws.
18.10 Le gendarme a New York, Franse speelfilm. Vervolg van 17.30.
19.30 Avondnieuws.
20.00 Spijkerhoek, Dramaserie.
20.35 Baywatch, Amerikaanse serie.
21.30 Home improvement, serie.
22.00 Sport: Voetbal. Gesprekken met o.a. Velibor Vasovic, Lothar Mattheus en Jan Wouters.
23.00 Het leven gaat door.
23.55 Laatste nieuws.
00.10 Lenny, (pilot). comedyserie.
00.40 Geldwijzer. Over geldzaken.
00.55 The Oprah Winfrey show.
01.40 De draagmoeder, - Herh.
02.05 Cops, Amerikaanse serie.
02.55 Nachtprogramma.

België/TV 1

09.00 Samson. Dolle avonturen.
10.00 Eucharistieviering.
11.00 De zevende dag. Praatcafé. Met om: 11.00 De week in beeld; 11.15 Confrontatie; 12.00 Zeven op zeven.
12.45 Sportmiddag.
13.15 Het schoolspook (Der Schulgespenst), Duitse jeugdfilm.
14.35 Teddy bears picnic. Canadese tekenfilm.
15.00 Mijn hart is vol muziek. Serie over muziek als vrijetijdsbesteding. Soliste en presentatie: Connie Neefs.
16.00 1 voor iedereen. Magazine.
17.00 Decors. Interieurmagazine.
17.30 Merlina. Jeugdserie.
17.55 Tik tak. Animatieserie. Afl.305.
18.00 Journaal.
18.10 Kinderen voor Kinderen festival '92. Zangwedstrijd tussen het kinderkoren uit Nederland en Vlaanderen met liedjes van de CD.
19.00 De Cosby show, Amerikaanse comedyserie.
19.25 Mededelingen en overzicht.
19.30 Journaal en Sport.
19.45 Sportweekend.
20.30 Made in Vlaanderen: Het landhuis. Tv-film van Raf Verpooten.
21.30 De Pré historie. Montageprogramma met origineel archiefmateriaal rond muziek en actualiteiten. Vandaag: 1976, met o.a. Lucien van Impe wint de Tour, 25 jaar koning Boudewijn en de gifgramp in Seveso. Muziek van David Bowie, Elton John en The Sex Pistols.
22.00 I.Q. Quiz.
22.30 Vandaag en Sport.
22.50 Ziggurat. Kunstmagazine. Vandaag o.a. een portret van theater- en opera-regisseur Guy Joosten.
23.30-23.40 Coda - Plastische kunsten. De ontbijttafel, van Juan Gris (Centre Georges Pompidou, Parijs).

België/TV 2

14.00-23.00 Sport extra. Met Snooker, Humo Masters. Om 14.00 Tweede halve finale, samenvatting; 15.00 Finale, live.

België/RTBF 1

12.00 Faire le point. **13.00** Nieuws. **13.20** The last winter. Canadese tv-film. **15.05** Les chevaliers du ciel. Serie. **15.30** Nouba nouba. **16.00** Jeunes solistes. **16.55** L'éléphant. **18.00** Autovision. **18.30** Week-end sportif. **19.30** Journ. **20.05** Copie conforme. Amusementsprogr. **21.10** Ein Fall für zwei. Duitse misdaadserie. **22.15** Intérieur nuit. **22.50** Laatste nieuws. **23.05-23.20** Tribune économique et sociale. La C.S.C.

België/Télé 21

12.30 Radio 21. Herh. **15.00** Concert 21: Documentaire over de geschiedenis van de disco-muziek. **16.00** Demain l'apocalypse? **16.55** Musique: Portret van de pianist Claude Léveillée. **17.50** Les arts en liberté: Paris village. **18.25** Carré noir: Documentaire. **19.30** Journ. **20.00** Retro 21: 1959: Les grands espaces (The big country). Amer. speelfilm uit 1958. **22.40** Weerbericht. **22.45** Reflets (images d'ailleurs). Reportages. **23.40-00.35** Week-end sportif.

TV 5

07.00 Nieuws. **07.20** Corps accord. **07.35** Nieuwsflits. **07.40** Méthode Victor. **07.55** Nieuwsflits. **08.00** Canadees nieuws. **08.25** Nieuwsflits. **08.30** Les babibouchettes. **09.00** Envoyé spécial. Aansl. Planète musique, met om: **10.15** Musicales. **11.10** Vioolconcert van Prokofjev. **11.55** Nieuwsflits. **12.00** Référence. **12.30** Correspondance. **12.45** Zwitsers nieuws. **13.15** L'école des fans. **14.00** Trente millions d'amis. **14.30** Faut pas rever. **15.30** Documentaireserie over Europese steden. Afl.7: Parma. **16.00** Nieuws. **16.10** Clip radio 21. **16.15** Le monde est à vous. **17.45** Bon weekend-end. **18.30** Nieuws. **19.00** On aura tout vu. **19.30** Belgisch nieuws. **20.00** Sept sur sept. **21.00** Nieuws en Eur. weerbericht. **21.30** (TT) L'homme fragile. Film van Claire Clouzot. **23.05** Nieuws. **23.25** Filmmagazine. **00.20** Ramdam. **00.50-01.20** Dossiers justice.

RAI UNO

07.00 Ochtendprogr. **13.00** TG l'una. **13.30** Nieuws. **14.00** Toto tv radiocorriere. **14.15** Domenica in. **15.20** Sportnieuws. **15.50** Domenica in. Vervolg. **16.20** Sportnieuws. **16.30** Domenica in. Vervolg. **18.00** Journ. **18.10** Voetbalmagazine. **18.40** Domenica in. Vervolg. **20.00** Nieuws. **20.25** TG 1 sport. **20.40** Poliziotto a 4 zampe. Speelfilm. Aansl. Domenica sportiva. **23.00** Nieuws. **23.05** Domenica sportiva. **00.00** Laatste nieuws. **00.30** Sport. **01.00** Speelfilm. Aansl. Nachtprogrammering.

BBC 1

08.30 ■ Flight for freedom, Amer. speelfilm. **10.10** nws. **10.15** Start your own religion. **10.30** This is the day. **11.00** See Hear! **11.30** Cursus Engels. **11.45** Cursus Italiaans. **12.00** Magazine over carrière-maken. Vandaag o.a. de oudere werknemer. **12.30** Winning. Vandaag: Zakelijk expert laat zien hoe belangrijk kwaliteit is om succesvol te zijn. **13.00** Advice shop. **13.30** Landbouwmagazine. **13.55** Week. **14.00** nws. Aansl. On the record. Vandaag het economische beleid en de EG. **15.00** Eastenders. **16.00** Eldorado. **16.30** Taras Bulba, Amer. speelfilm uit 1962. **18.30** Tekenfilms. **18.50** The clothes show. **19.15** Weather watch. **19.25** nws. **19.40** Songs of praise. **20.15** Last of the Summer wine. **20.45** The house of Eliott. **21.40** Birds of a feather. **22.10** nws. **22.25** Tell Tale Hearts. Driedelig tv-spel. **23.10** Everyman. Documentaire. **23.50** Doogie Howser, MD, Amer. comedyserie.

00.15 Off the back of a lorry. Vandaag: Italië. **00.45** Tanhalyan.

BBC 2

08.30 Felix the cat. **08.45** Playdays. **09.10** Smoggies. **09.35** Animal album. **09.45** Orville and Cuddles. **09.55** Bitsa. **10.15** The legend of Prince Valiant. **10.40** The wetter the better. **11.05** Thundercats. **11.30** Uncle Jack and the dark side of the moon. **11.55** Blue Peter omnibus. **12.45** The O-Zone. **13.00** Thunderbirds. **13.50** The invaders, sf-serie. **14.40** The staggering stories of Ferdinand de Bargos. **15.00** Reg. parlementaire progr.'s. **15.30** Margaret. **16.10** The choice. **18.05** Rugby special. Vandaag: Ierland-Australië. **19.05** Travel show guides. Vandaag: Sardinië en Corsica. **19.35** Money programme. **20.15** The living planet. Afl.: De schade die de mens toebrengt aan het milieu en hoe de toekomst van de planeet veilig gesteld kan worden. **21.10** City of strangers. **22.00** Building sights, Europe. **22.10** Did you see...? **22.40** A word in your era. **23.10-01.20** Mississippi burning, Amer. speelfilm uit 1988.

Sportnet

07.50 Braziliaans voetbal. **10.00** Amer. football. **12.00** Snooker. **14.00** Live golf. **17.00** Autosport. WK Rally. **18.00** Britse Rally. **18.30** Revs. Nieuws. **19.00** Live basketbal. **21.00** Voetbal. Samenvatting Nederlandse, Spaanse en Portugese comp. **22.00** Live golf. US PGA-tour. **00.00** Golf. **01.00-02.00** Motorsportmagazine.

Super Channel

07.00 Super shop. **08.00** ITN world news. **08.30** The mix. **09.00** Kenneth Copeland. **09.30** Prophecy countdown. **10.00** The mix. **10.30** Benny Hinn ministry. **11.00** The hour of power. **12.00** Super shop. **13.00** Die Welt von Morgen. **13.30** The world tomorrow. **14.00** It is written. **14.30** Absolutely live. **15.30** Touristic magazin. **16.00** Europa journal. **16.30** Pro superbikes 1992. **17.00** Sports special. **17.30** Hang loose. **18.00** Videofashion. **18.30** World in motion. **19.00** Business weekly. **19.30** European magazines. **20.00** Dempsey (1), Amer. speelfilm uit 1983. **21.40** The mix. **22.00** ITN world news. **22.30** The war of the roses - Henry VI (1), Engelse speelfilm uit 1989. **01.15** High aspirations. **01.45** The mix all night.

Eurosport

09.00 Aerobics. **09.30** Eurofun. **10.00** Trans world sport. **11.00** Euroscores. **12.00** Boksen. **13.00** Sunday alive. Tennis: ATP Toern. of Live Vrouwentoern., finale; Atletiek: Marathon van New York; Euroscores. **19.00** Kunstrijden op de schaats. **21.00** Euroscores. **22.00** Tennis. ATP Toern., finale. **00.00-01.00** Euroscores.

MTV

08.00 Madonna weekend. **11.00** Week in rock. **11.30** European top 20. **13.30** XPO. **14.00** The big picture. **14.30** Ray Cokes' erotica: In search of Madonna. **15.30** Madonna's erotica. **16.30** Madonna weekend. **18.00** Dinner with Madonna. **18.30** Week in rock. **19.00** US Top 20 video countdown. **21.00** 120 Minutes. **23.00** XPO. **23.30** Headbanger's ball. **02.00** Madonna weekend. **03.00-08.00** Night videos.

CNN

07.10 Moneyweek. **07.40** Healthweek. **08.10** Showbiz this week. **08.40** Science and technology week. **09.40** The big story. **10.10** Pinnacle. **10.30** World business this week. **11.15** Larry King weekend. **12.10** Showbiz this week. **12.40** Style with Elsa Klensch. **14.30** Inside business. **14.40** Evans and Novak. **15.40** Your money. **16.10** On the menu. **16.40** Newsmaker Sunday. **17.10** CNN Travel guide. **18.00** World business this week. **18.40** International correspondents. **19.10** Futurewatch. **19.40** Moneyweek. **20.00** The week in review. **21.00** CNN World report.

Duitsland 1

08.35 Disney Club. Kindermagazine.
10.00 Das war einmal... 1955. Documentaireserie over de tijdgeest.
10.30 Besuch bei Hans Peter Reuter. Portret van deze kunstschilder.
11.00 Kopfball. Spelprogramma.
11.30 (TT) Die Sendung mit der Maus. Informatief kindermagazine.
12.00 ●● Presseclub.
12.47 Tagesschau.
13.10 Weekoverzicht EINS PLUS.
13.15 ●● Musikstreifzüge: Amadeus. Vandaag: De enscenering van de opera Parsifal van Wagner.
13.45 Wuff - Schon wieder bin ich ein Hund. Engelse kinderserie.
14.10 Philipp. Kinderserie.
14.15 Die Eisprinzessin, serie.
15.00 Tagesschau.
15.05 ■ Ein Herz spielt falsch, Duitse speelfilm uit 1953 van Rudolf Jugert.
16.45 Heilige unserer Tage. Religieuze documentaireserie. Afl.: portret van de Guatemalteek Julio Quevedo die door de junta van zijn land om politieke redenen vermoord werd.
17.00 ARD-Ratgeber: Technik.
17.30 Laudate: Jeder auf seine Weise. Programma met liederen.
18.00 Tagesschau.
18.05 Wir über uns.
18.10 Sportschau.
18.40 (TT) Lindenstrasse, Duitse serie. Afl.: Zurück.
19.09 Die Goldene 1. Bekendmaking winnaars ARD tv-loterij.
19.10 Weltspiegel. Reportages van buitenland-correspondenten.
19.50 Sportschau-Telegramm.
20.00 (TT) Tagesschau.
20.15 (TT) Am Goldenen See (On golden pond), Amerikaanse speelfilm uit 1981 van Mark Rydell.
21.59 Tagesthemen-Telegramm.
22.00 Kulturreport. Cultureel magazine. Vandaag vanuit Baden-Baden.
22.30 Tagesthemen.
22.45 Die Erben Kaliforniens: Documentaire over de geschiedenis en maatschappelijke positie van de Latijs-Amer. inwoners van Californië.
23.30 Hundert Meisterwerke. Serie kunstbeschouwingen.
23.40 Torjäger im Abseits. Tv-film.
01.05 Tagesschau.
01.10-01.15 Zuschauen - Entspannen - Nachdenken. Novembertag.

Duitsland 2

08.28 Programma-overzicht.
08.30 Vom Bäumen und Menschen: Abschiedvom Märchenwald. Herh.
09.00 Zur Zeit. Magazine over kerk.
09.15 Protestante Kerkdienst.
10.15 Matinee: Filmforum rond het thema: Indianen in de film.
11.00 Operngala mit Weltstars: ●● Operamuziek van Bizet, Rossini, Puccini en Verdi. Uitgevoerd door het koor van de Beierse Staatsopera München en het Symfonie Orkest van de MDR o.l.v. Daniel Nazareth.
12.45 Heute.
12.47 Wir stellen uns. Hans Janke in gesprek met Barbara Auer.
13.15 Damals. Vor vierzig Jahren.
13.30 Das scharlachrote Blümchen, jeugdserie naar oud sprookje.
13.55 Hier und Jetzt, jeugdserie.
14.20 Löwenzahn. Jeugdserie.
14.50 Von Bäumen und Menschen: Documentaire over de ecologische veranderingen in Spanje.
15.20 Aktion 240. Balans.
15.25 Heute.
15.30 Telemotor. Verkeersmagazine.
16.25 ZDF Sport extra. Met Magdalena Müller (17.00 Heute).
18.00 ML Mona Lisa. Vrouwenmagazine. Vandaag: Frauen unterwegs, over motieven van vrouwen om alleen op vakantie te gaan.
18.40 ●● Brüder. Portret van de Neville Brothers.
19.00 Heute.
19.10 Bonn direkt. Parlementair magazine.
19.30 Von Bäumen und Menschen: Wie ein Phönix aus der Asche. Docudrama over de redding van het slotpark in Türnich.
20.15 Endstation Harembar. Tv-film naar de roman Ein ernstes Leben van Heinrich Mann.
21.45 Heute.
21.55 Sport am Sonntag.
22.00 Von Bäumen und Menschen: Documentaire over de betekenis van bomen voor Indianen.
22.45 Hans van Manen und 'Corps', ballet op muziek van een vioolconcert van Berg, uitgevoerd door het Nederlands Nationaal Ballet.
23.45 Butterfield 8. Amerikaanse speelfilm uit 1960 van Daniel Mann.
01.30 Heute.

Duitsland 3

09.00 Cursus Engels voor gevorderden. **09.30** Nws over cursussen. **10.00** Cursus psychologie. **10.30** Cursus geschiedenis. **11.00** Ihre Heimat - unsere Heimat. **12.00** Tele-Akademie. Aufbruch in eine humanere Gesellschaft? **12.45** Sehen statt Hören. **13.15** Europa-Magazin. **13.40** West 3 aktuell. **13.45** Sonntagsgespräch. **14.00** Marienhof, Duitse serie. **14.50** Klassieke muziek van Mendelssohn. **15.00** Parsifal. 1e Akte uit de opera van Wagner. (Gelijktijdig op radio NDR 3). **17.00** Portret van de Russische christendemocraat Viktor Aksiuchits. **17.30** Kulturgeschichten: Documentaire over het begraven van mensen door de eeuwen heen. **17.45** Parsifal. 2e Akte uit de opera van Wagner. **19.00** Aktuelle Stunde. Regionaal magazine met van 19.00-19.15 Sport im Westen. **20.00** Die grösste Schau der Welt. **21.00** Reportage over begrafenisrituelen en -regels. **21.30** West 3 aktuell. **21.40** Düsseldorf. **21.45** Politischen feature: Documentaire over de verkoopstrategieën van de Amerikaanse tabaksindustrie. **22.30** Parsifal. 3e Akte uit de opera van Wagner. **23.50** Laatste nws.

Duitsland 3 SWF

07.55 Denkanstösse. **08.00** Russisch bitte! **08.30** Cursus toegepaste wiskunde. **09.00** Cursus Engels. **09.30** Voorlichtingsprogr.. **10.00** Cursus psychologie. **10.30** Cursus geschiedenis. **11.10** Marienhof, Duitse serie. **12.00** Tele-Akademie. Prof. Hans Lenk: Aufbruch in eine humanere Gesellschaft? **12.45** Sehen statt Hören. **13.15** Ihre Heimat - unsere Heimat. **14.15** D'Gschicht von d'r Schepfong. **15.00** Parsifal. 1e Akte uit de opera van Wagner. Live vanuit de Staatsopera Unter den Linden t.g.v. het 250-jarige bestaan van dit theater. (Gelijktijdig op radio NDR 3). **17.00** Dierenmagazine. **17.45** Parsifal. 2e Akte uit de opera van Wagner. **19.00** Das war einmal ..., Afl.1: 1950-1954. **19.30** Verhaal van de Poolse dwangarbeider Jan Krol. **20.50** Aktuell. **20.55** Lust am Design. **21.40** Flutlicht. **22.30** 3e Akte uit de opera van Wagner. **23.50** Aktuell. **23.52** Non-Stop-Fernsehen.

RTL-plus

06.00 Li-la-launeland. Kinderprogramma met de tekenfilms Beverly Hills Teens, Lucky Luke, Peter Pan en Winspector.
08.00 Li-La-Launebär.
08.30 Hanna Barbera-Party. Met de tekenfilms Die Flintstone Kids, Yogi Bär en Scooby Doo.
10.00 Kunst und Botschaft. Serie kunstbeschouwingen. Vandaag: Die heilige Elisabeth, van een onbekende meester.
10.05 Der Mann aus Atlantis (Man from Atlantis), Amerikaanse sf-serie. Afl.: Die grosse Schmelze. Herh.
11.00 Kanal 4 spezial. Documentaire over de gevolgen van een vulkaanuitbarsting voor de plaatselijke bevolking op de Filippijnen.
12.00 Was ich schon immer fragen wollte. Geert Müller-Gerbes in gesprek met ds. Rainer Eppelmann.
13.00 Kinderhitparade. M.m.v. de Hitkids en Frank Zander.
14.00 Disney Filmparade: Die Abenteuer des Kapitän Grant (In search of the castaways), Engelse avonturenfilm uit 1962 van Robert Stevenson. Met eveneens Classic-cartoons en Disney-reportages.
16.00 Das A-Team (The A-Team), Afl.: Es lebe die Revolution. Herh.
17.00 21. Schlagerfestival Kerkrade 1992. Schlagerfestival gepresenteerd door Dennie Christian. Met: Will Tura, Costa Cordalis, Jürgen Marcus e.a.
18.45 RTL aktuell.
19.10 Ein Tag wie kein anderer. Reisquiz. Vandaag: Chicago.
20.15 Zwei Supertypen in Miami: Der Kindermörder (Extralarge: Miami killer), Westduits/Italiaanse thriller uit 1991. Met: Bud Spencer e.a.
21.55 Spiegel TV. Nieuws-magazine.
22.40 Prime time - Spätausgabe. Vandaag: Die Schlacht von Tsushima, documentaire.
23.00 Happy playboy hour. Met: Playboy late night en Liebesstunden.
00.00 Kanal 4 Kabarett. Vandaag: Kabarett mit Herz und Schnauze.
00.55 Das A-Team Herh.
01.45 Quincy (Quincy M.E.) Herh.
02.40 Dr. med. Marcus Welby Herh.
03.40 Hans Meiser Show. Herh.
04.40 Explosiv - Das Magazin. Herh.
05.10 Elf 99. Live-magazine. Herh.

● *Elisabeth Taylor als call-girl in 'Telefon Butterfield 8'. (Duitsland 2 - 23.45 uur).*

SAT 1

05.30 ran. Bundesliga-voetbal. Herh. **06.50** Quär beet. **10.40** Something is out there. Amer. tv-film. **12.25** Kino News. **12.40** So gesehen. **12.45** Nieuws. **12.50** Vorsicht Kamera. **13.20** Männerwirtschaft (The odd couple), Amer. comedyserie. Afl.: Die schüchterne Carmen. **13.50** Raumschiff Enterprise (Star Trek), Amer. sf-serie. Afl.: Horta rettet ihre Kinder. **14.50** Tennis. ATP toern., finale. **17.00** Tarzan, Amer. serie. Afl.: Jagd auf Tarzan. **17.30** Baywatch - Die Rettungsschwimmer von Malibu Amer. serie. Afl.: Der Messerstecher. **18.30** ranissimo. Voetbalmagazine. **19.20** Nieuws. **19.30** Glücksrad. Spelprogramma. **20.15** Heino Schlager, die man niet vergisst. Muziekprogr. **22.00** Talk im Turm. Talkshow. **23.20** Nieuws. **23.25** Die Spottschau. Satire met Dieter Hallervorden **23.55** Auwi's Spätlese. Culinair praatprogramma. **00.15** Smiley's Leute · Agent in eigener Sache (Smiley's people), Engelse spionage serie. Afl.5 **01.15** Progr.-overzicht. **01.20** Teletext.

TV FILMS VIDEO

RTL Plus
14.00 In the Search of the Castaways. Engelse kostuumfilm uit 1962 van Robert Stevenson. Kinderen van Kapitein Grant krijgen te horen dat hun vader zich in Zuid-Amerika bevindt en gaan op zoek. Met Hayley Mills en Maurice Chevalier.

Duitsland 1
15.05 Ein Herz spielt falsch. Duitse film uit 1953 van Rudolf Jugert. Slap verhaal over een rijke vrouw die nog maar een paar maanden te leven heeft en een aanbidder krijgt die slechts op haar geld uit is. Met Ruth Leuwerik en O.W. Fischer.

BBC 1
16.30 Taras Bulba. Amerikaanse avonturenfilm uit 1962 van J. Lee Thompson. Vader-zoonconflict in de wereld van de kozakken die oorlog voeren met Polen. Met Tony Curtis en Yul Brynner. Niet onaardig.

RTL4
17.30 Le Gendarme à New York. Franse komedie uit 1966 van Jean Girault. Agent Louis de Funès loppt stage in de Verenigde Staten. Voor de liefhebbers.

Nederland 2
19.55 High Spirits. Engelse film uit 1988 van Neil Jordan. Eigenaar van een kasteel zit in geldnood en hoopt bezoekers te trekken door te vertellen dat het er spookt. Na verloop van tijd komen er daadwerkelijk spoken. Met Peter O'Toole en Daryl Hannah. Zwak.

Duitsland 1
20.15 On Golden Pound. Amerikaanse film uit 1981 van Mark Rydell. Sloom maar vakkundig verhaal over een gepensioneerde professor die met zijn vrouw en dochter de vakantie doorbrengt in een huisje in de provincie. Met Henry Fonda, Katherine Hepburn en Jane Fonda. Goed voor vier Oscars.

TV 5
21.30 L'homme fragile. Franse film uit 1981 van Claire Clouzot. Verhaal over de liefdesrelatie tussen twee collega's die moeite hebben met de traditionele rolpatronen. Ja, ja. Met Richard Berry en Francoise Lebrun.

Nederland 3
23.01 Dansen Med Regitze. Noors-Deense film uit 1990 van Kaspar Rostrup. Man kijkt terug op huwelijk met zijn dominante vrouw. Op den duur ontaardt dit in gezever. Met Frits Helmuth en Ghita Norby.

● *Katherine Hepburn en Henry Fonda in de met vier Oscars bekroonde film 'On Golden Pound'. (Duitsland 1 - 20.15 uur).*

BBC 2
23.10 Mississippi Burning. Amerikaanse film uit 1988 van Alan Parker. Indrukwekkende film over de moord op drie anti-racistische aktievoerders in het zuiden van de Verenigde Staten, begin jaren zestig. Met Gene Hackman en Willem Dafoe.

Duitsland 2
23.45 Butterfield 8. Amerikaanse film uit 1960 van Daniel Mann. Elizabeth Taylor als call-girl die genoeg heeft van haar bestaan. Ze wordt verliefd op twee mannen, maar ze hoeft uiteindelijk geen keuze te maken. Met een Oscar bekroond.

radio

Radio 1
Elk heel uur nieuws en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 17.30, 18.30 en 6.30. IKON: 7.07 Vroeg of laat. 8.10 Vroege vogels. 10.05 O.V.T. 12.07 AVRO Radiojournaal. 14.05 Langs de lijn, sport en muziek. 18.10 Aktuele zaken. 19.04 Het geding. 20.04 Surprise. 21.04 Appels én peren. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04 Volgspot. 1.02 Nocturne. 2.02 Clair-Obscur. 4.02-7.00 Tussen gisteren en morgen.

Radio 2
7.04 Dag en dauw. 10.04 Muziekmozaïek. 11.04 Andermans veren. 12.04 De Familie VPRO, met om 12.04 De Familie Doorsnee; 12.30 Het changement; 12.35 Een dik uur Ischa; 13.52 De wijde blik; 14.04 Zaal op zondag; 16.50 Borathoekje; 17.04 Van 0 tot 80; 17.52 Vrije geluiden. 18.04 De oude doos, met om 18.04 Het concert; 18.30 Het radio-archief. 19.04 KRO's Countrytime. 20.04 Levenslief en levensleed. 21.04 Daar word ik stil van. 21.30 Op de eerste rang. 23.04-24.00 Jazz-connection.

Radio 3
6.02 TROS 3-draai (je nog maar eens om). 9.04 TROS Gouden uren. 12.04 TROS Somer-tijd. 15.04 De TROS presenteert de nationale top 100. 19.04 TROS Dancetrax. 20.04 Close dancetrax. 21.04 Soft cd-show. 22.04 De cd-show. 23.04 TROS Nachtwacht. 2.02 Muziek in de nacht. AKN: 4.02-6.00 Vroegerobstaan.

Radio 4
7.00, 8.00, 13.00, 18.00 en 20.00 Nieuws. 7.02 Ochtendstemming. 9.00 Muziek voor miljoenen. 11.00 Het ochtendconcert. I. Nat. Ork. van Lille met piano. II. Muz. voor sopraan en piano. 13.02 Diskotabel. 14.15 Het middagconcert. Koor en Ork. Collegium Vocale Gent. (Pauze: Praten over muziek) 16.00 De Nederlanden. 17.00 Het fortuin der Rougons, hoorsp. 18.04 Muziek uit duizenden. 19.00 Continu klassiek. 20.02 Specialiteiten à la carte. 22.00-24.00 Nieuwe muziek.

Radio 5
Elk heel uur t/m 18.00 en 20.00 nieuws. (Behalve om 10.00 en 17.00). 6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en Scheepvaartberichten. 7.05 Praise op zondag. 8.08 Groot nieuws. 8.55 Waterstanden. 9.02 Woord op zondag. 9.30 Te deum laudamus. IKON: 10.00 Het verdriet van Job. 10.10 Kerkdienst. 10.58 Wilde ganzen. 11.02 Eucharistieviering. 12.02 Aardewerk. 12.50 In gesprek met de bisschop. IKON: 13.10 De IKON op zondag: 13.10 Het bestaan; 14.02 Bonnefooi; 14.30 De andere wereld. 15.02 Medelanders Nederlanders. 16.02 Zorg en hoop. ZvdK: 17.00 Kerkdienst. IKON: 17.58 Wilde ganzen. 18.10 Drieluik. 18.45 Mensen. 19.00 Tambu. 19.30 Suara Maluku. 20.02 De muzikale fruitmand. 20.44 EO-Metterdaad. 20.45 Ik zou wel eens willen weten. 21.15 Populaire orgelbespeling. 21.40 De Bijbel open. 22.00 Radio romantica. 23.00-24.00 Het zwarte gat.

Omroep Limburg
9.00 Postbus 94: verzoekplaten, agenda, uitgaanstips. 11.00 Trefpunt, discussieprogramma. 12.00 Omroep Limburg Klassiek. 13.00 Overname Radio 1. 14.00-18.00 Omroep Limburg Sport.

België/Radio 2
6.00 Nieuws. 6.05 Goede morgen, morgen. Een opgewekte muzikale ochtendgroet. (6.30, 7.00, 7.30 nieuws). 8.00 Nieuws en Lotto-uitslagen. 8.12 Relax. Non-stop retromuziek. 9.00 Visum. Toeristisch programma. 10.00 Nieuws. 10.03 De pré-historie. 11.00 Bengels. Kind aan huis met Julien Put. 13.00 Nieuws. 13.10 Hit of Flop met Conny Neefs. Een panel beoordeelt vijf nieuwe singles. 14.00 Fiestag, Ro Burms en Johan Verstreken. 17.00 Nieuws. 17.05 Afgefloten. Sportprogramma. 18.00 Nieuws. 18.10 Funiculi Funicula. 20.00 Vragen staat vrij, verzoekplaten (22.00 Nieuws). 23.30-6.00 Nachtradio (24.00 en 5.30 Nieuws.)

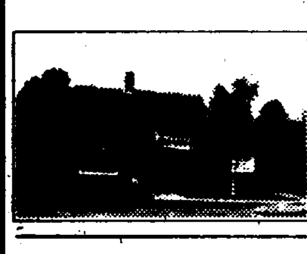
België/BRF
Nieuws elk heel uur.
6.05 Radiofrühstück (6.45 Hörergrusslotterie; 7.15 Veranstaltungskalender; 7.30 Evangelium in unserer Zeit). 8.30 Glaube und Kirche. 9.05 Mundartsendung. 10.05 Treffpunkt Frisch-auf. 12.05 Schlagersouvenirs. 14.05 Die deutsche Schlagerparade. 16.05 Sporttreff. 18.35 Seniorenfunk. 19.00-20.05 Volkstümliches Schlagerkarussell.

RTL4 radio
Elk heel uur nieuws.
07.00 RTL Nightshift. 08.03 Het wakkere weekend, Jan de Boer. 10.03 Koffiekringen, Bart van Gogh. 12.03 Goeiemiddag Nederland, Tom Blom. 14.03 Rock Ballads Bart van Leeuwen. 16.03 Vrijheid Blijheid, Martin Volder. 19.00 Seven o'clock rock. 22.00 RTL Megahits. 01.00 RTL Nightshift.

WDR 4
4.05 Radiowecker. 6.00 Nachrichten. 6.05 Morgenmelodie. 8.00 Nachrichten. 8.05 Volkstümliche Matinee. 10.00 Nachrichten. 10.05 Operette nach Wunsch. 12.00 Nachrichten. 12.05 Musik ist Trumpf. 13.00 Heimatmelodie. Folklore rund um die Welt. 14.00 Nachrichten. 14.05 Was darf es sein? Verzoekplaten. 17.00 Der Tag um fünf, Chöre der Völker. 18.00 Nachrichten und Wetter. 18.05 Schellack-schätzchen. 19.00 Auf ein Wort, Abendmelodie. 20.00 Nachrichten. 20.05 Erinnerung. Melodien von gestern und vorgestern. 22.00 Nachrichten. 22.05 Musik zum träumen. 22.30-4.05 ARD-Nachtexpress.

BESTAANDE WONINGEN

BRUNSSUM, TRICHTERWEG 67

Vrijst. woonh. m praktijkruimte, c.v. inpand. gar. en grote tuin. Ind.: sout. portaal en 6 kelders. Beg.gr. hal, L-vorm. woonk. keuken m eenv. inr., aansl. terras en tuin. 1e Verd.: 4 slpks, badk. 2e Verd.: zolder via vlizotrap. Praktijkruimte met eigen ingang, hal, toilet, wachtk praktijk/werkkamer. Voor meerdere doelen geschikt. Bwjr.1960.
Prijs: *f*. 398.000,- k.k.

HOENSBROEK, SLEPERSTRAAT 14

Ruim halfvrijst. herenhuis met c.v. en kleine tuin. Ind.: hal, toilet, keuken met luxe witte aanbouw en tegelvloer, eetkamer en woonk. met tegelvloer en allesbrander, gar. voor- en achterterras 1e Verd.: overloop, 4 slpks, wasruimte bet. badk. m douche en v.w.-ombouw 2e Verd.: zoldergerging. Spouw- en dakisol. Bwjr. '75. Aanv. in overleg.
Prijs: *f*. 179.000,- k.k.

UITSTEKEND GELEGEN BOUWKAVEL

ca. 883 m², in het fraaie bouwplan "Vrusschemig" aan de Zandweg in Heerlen. (kavel nr. 27) Geschikt voor het bouwen van een vrijstaand landhuis.
Prijs *f*. 135.000,- v.o.n.

HOENSBROEK, J. BERNARDLAAN 103

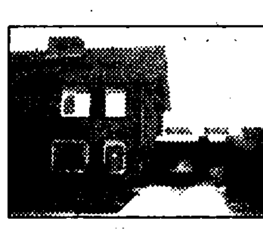
Nabij centrum schitterend gel. vrijst. landhuis met c.v. Ind.: sout., geh. onderkelderd, 5 kelders, gar. hal, woonk., keuken m eenv. inrichting, slaapk., kleine badk. en zitkamer met openhaard. 1e Verd.: 3 slpks., 2e toilet en zolderruimte. Buiten: terras en parkachtig aangelegde tuin. Bwjr. '52. (Achterst. onderhoud)
Prijs: *f*. 375.000,- k.k.

HEERLEN, SCHAESBERGERWEG 15

Centrum. Royale stadswoning met flinke tuin. Ind.: kelder, hal, bijkeuken, keuken, woonkamer, mooie tuin, 20 m, met terrassen, schuur. 1e Verd.: 3 slpks, badk. met douche, v.w. en 2e toilet. 2e Verd.: c.v. ruimte en royale 4e slpk. Stoffering blijft ged. in woning. Bwjr. '52. Aanv. direkt.
Prijs: *f*. 149.000,- k.k.

LANDGRAAF, DE TICHEL 75

Halfvrijst. woning m c.v., gar. en tuin. Ind.: hal, L-vorm.woonk. keuken, bijkeuken, grote, geisol. gar. m hobbyruimte. 1e Verd.: 3 slpks., badk. m ligb., douche, v.w. en toilet. 2e Verd.: via vaste trap bereikbare ruime hobbyzolder, evt. 4e slaapk. mogelijk. Bwjr. 1990. Goede isol. voorz. ankerloze spouwmuren. Perc. opp. 430 m²
Prijs: *f*. 245.000,- k.k.

NIEUWBOUW

HEERLEN - HUSKEN, PEUTZSTRAAT, LEASE PLAN

Fraaie halfvrijst. woonhuizen met garage en ca 15 m diepe tuin.
Ind.: hal, L-vorm woonkamer, keuken.
1e Verd.: 3 slaapkamers, badkamer.
2e Verd.: vaste trap naar zolder.
Beslist de moeite waard. Ligt in de mooiste straat. Speciale LEASE PLAN financ. zonder gem. gar. mogelijk.
Prijs: *f*. 186.650,- v.o.n.

VORSTELIJK WONEN AAN DE KAMPSTRAAT IN HEERLEN

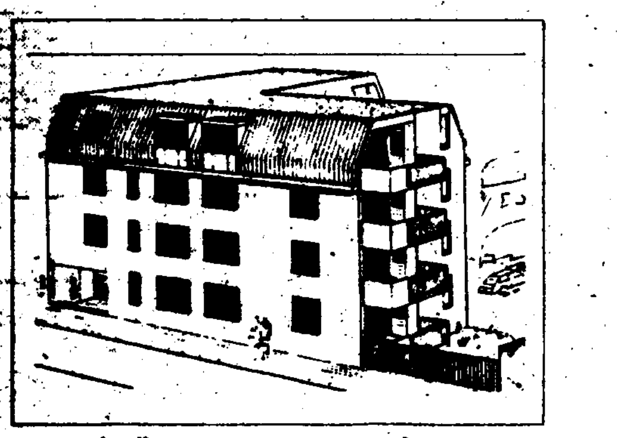
Binnenkort starten wij met de bouw van enkele unieke landhuizen, met:
* woonkamer met open keuken, 45 m²
* gezellige living door erker
* ruime garage/berging
* voor- en achtertuin
* 3 slaapkamers, badkamer met ligbad
* vaste trap naar zolder (mog. 4e slpk.)
* goede, voordelige uitbreidingsmogelijkheden

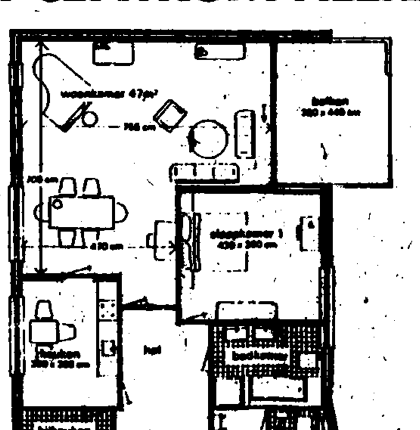
Prijzen vanaf *f*. 174.000,- v.o.n.

Dit projekt is ontwikkeld door Buro Bouwbegeleiding, Ontwikkeling en Management BBOM BV

LUXE APPARTEMENTEN

RESIDENTIE "CORIOVALLUM" IN CENTRUM HEERLEN

Het stijlvolle appartementengebouw "Residentie Coriovallum" wordt gebouwd op hoek Coriovallumstr./Ververstraat, met de rust van het ABP-park aan de achterzijde. Deze royale appartementen, met een oppervl. van ca. 145 m², een prachtig balkon (4,5x3,5 m) gelegen op het zuiden, 2 zeer ruime slaapkamers., luxe badkamer, keuken en aparte bijkeuken. Ieder appartement heeft zijn eigen parkeerplaats op afgesloten terrein. Vraag vrijblijvend uitgebreide dokumentatie.

Prijzen vanaf *f*. 270.000,- v.o.n.

OPEN-HUIS HALFVRIJST. HERENHUIZEN

ZONDAG 1 NOVEMBER VAN 12.00 - 14.00 UUR

HEERLEN, HUSKEN, PEUTZSTRAAT (hoek Beersdalweg/Vrankerkerkl.) DE ALLERMOOISTE !!!

Riante halfvrijst. herenhuizen met garage. Ind.: L-vorm. living, keuken, mooie tuin op zuiden. 1e Verd.: 3 royale slaapkamers., luxe badkamer. 2e Verd.: vaste trap, 4e slaapk. (mogelijk), perfect uitgevoerd en geïsoleerd.
Prijs: *f*. 215.000,- v.o.n.

aquina NVM MAKELAAR

Makelaardij O.G., Taxaties, Hypotheek-adviescentrum
L. Aquina en E. Weerts
Ruys de Beerenbroucklaan 28, Heerlen
óók zaterdags: 10.00-13.00 uur
Tel. 045 - 715566

DECORA HOUKES PARKET B.V.

SUPERAANBIEDING
Rustiek A
massief eiken stroken, 22 mm, kant en klaar gelegd en geborsteld
f 135,- p.m²
Voerendaal, Hoolstr. 45
tel. 045-750305
Sittard, Rijksweg-Nrd 48
tel. 046-525157
Maastricht, Scharnerweg 147b
tel. 043-636273

Heidetuin bij uw huis? Tennisbanen om de hoek? Blijvend vrij uitzicht? Marmeren keuken? Café op loopafstand? Tweepersoons badkuip? Zet 't groot in de krant, want:

Je huis in de krant brengt mensen over de vloer.

En de makelaar weet van wanten en kranten.

HOE NEDERLANDS JUICH JIJ EIGENLIJK NOG?

JE BENT AL VEEL EUROPESER DAN JE DENKT

Publicatie aangeboden door dit blad in samenwerking met de Stichting Ideële Reclame. SIR

EEN UP TO DATE PROGRAMMA: **ROLLUIKEN ZONWERINGEN EN RAAMDEKORATIE**

LEVERANCIER VAN LUXAFLEXPRODUKTEN
- Raffinette 16 mm
- Jalouette 25mm
- Plisse 16 25mm
- Horizontale jalouzieen
- Rolgordijnen
- Duette Fashion Shade
- Horren
- Zonneschermen
- Zonnefilters
- Buiten jalouzieen

Luxaflex®

LAMBERTS ROLLUIKEN EN ZONWERINGEN LEVERT AL JARENLANG ROLLUIKEN EN ZONWERINGEN. DAARNAAST VOEREN WIJ OOK NOG EEN AANTAL SPECIALITEITEN.

- **Rolhekken**
- **Beveiligingshekken**
- **Harosol zonneschermen**
- **Weinor knikarmen, pergola's en markiezen**
- **Alulux rolluiken van wereldklasse**

Erkend lid van Romazo — romazo

LAMBERTS ROLLUIKEN & ZONWERINGEN B.V.

Kantoor: Keerberg 95, Voerendaal, tel: 045 - 750598,
Fabriek en showroom: Lindelaufergewande 21, Voerendaal, tel: 045-752416

● BESTAANDE BOUW ● BESTAANDE BOUW ● BESTAANDE BOUW ● BESTAANDE BOUW

Beter wonen begint met Stienstra

Stienstra heeft een zeer uitgebreid huizenaanbod in elke prijsklasse in heel Zuid-Limburg. In deze aanbieding is slechts een beperkt aantal genoemd. Vindt u het huis van uw keuze niet of zoekt u in een andere regio? Vraag gratis ons huizenmagazine aan of maak uw wensen aan ons kenbaar.

WAHLWILLER H
Wittem. Dubb. vakwerkwoning. Woning I: Terras en tuin ca. 36 m. diep met goede bezonning. Carport. Stal. Woonk. en open keuken met eiken install. tot. ca. 51 m². 3 slaapk. Luxe badk. Bergzolder. Uitst. onderhouden. Woning II: Gevels en dak zijn reeds gerestaureerd. Ruwbouw binnenwerk gereed. Gewelfvormige kelder. Zitk. ca. 34 m². Eetkeuken. Ruime slaapk. Badk. Het geheel biedt vele mogelijkh. De woningen zijn eenvoudig samen te voegen tot één geheel met zeer veel ruimte. Opp. ca. 880 m². Bwjr. 18e eeuw.

Prijs *f* 369.000,-- k.k. 6295

BOCHOLTZ H
Centrum. Vooroorlogs winkel-/woonhuis met appartement en gar. Winkel ca. 21 m². Woonk. ca. 16 m². Keuken. Bijkeuken/berging. 2 slaapk. Badk. Appartement gel. op 1e verd. met woonk. Keuken. Slaapk. Badk. met ligb. en toilet.
Prijs *f* 165.000,-- k.k. 6597

BRUNSSUM H
Goed gel. deg. vrijst. woonhuis met gar. Royale tuin. Doorzonwoonk. Grote keuken met moderne aanbouwunit incl. app. 4 slaapk. Badk. met 2e toilet. Ruime bergzolder. Bwjr. 1972.
Prijs *f* 237.000,-- k.k. 6568

BRUNSSUM H
Halfvrijst. woonhuis met gar. Zonnige tuin. Doorzonwoonk. met open haardpartij. Gesl. keuken met kunstst. aanrechtcomb. 3 slaapk. Badk. met ligb. Hobbyzolder.
Prijs *f* 173.000,-- k.k. 6617

BRUNSSUM H
Centraal gel. modern vrijst. woonhuis in split-level met inpand. gar. Ruime tuin. Provisie-/hobbykelder. Living ca. 35 m² met verhoogd plafond en travertinvl. Grote keuken ca. 21 m² met install. 4 royale slaapk. Badk. met ligb. en douche. Deg. afwerkingsniveau. Bwjr. 1973.
Prijs *f* 319.000,-- k.k. 6608

BRUNSSUM H
Uitst. onderhouden royaal woonhuis met gar. Tuin. Berging. 2 kelders. Grote woonk. met fraaie open haardpartij. Aparte keuken met aanbouwunit incl. app. Bijkeuken. Sep. toilet. 2 royale slaapk. Luxe uitgevoerde badk. Vaste trap naar zolder met mogelijkh. voor 2 of 3 slaapk. Kunstst. koz. en dubb. begl. Bwjr. 1935.

Prijs *f* 189.000,-- k.k. 6565

HEERLEN H
Welten. Ruime vrijst. bungalow met siertuin. Sout.: Inpand. gar. Hobbyk. Wasruimte. Part.: L-vorm. woonk. Eetk. Compl. keuken. Patio. 4 slaapk. 2 badk.
Prijs *f* 495.000,-- k.k. 6516

HEERLEN H
Heksenberg. Royaal halfvrijst. woonhuis met tuin grenzend aan bosrand. Ruime ontvangsthal. Woonk. ensuite ca. 52 m² met serre. Gesl. eetkeuken met luxe install. Bijkeuken. Studeerk. 5 slaapk. Bet. badk. met ligb. en douche. Ruime zolder. Opp. ca. 675 m².
Prijs *f* 295.000,-- k.k. 6528

HEERLEN H
Welten. Uitst. gel. modern type herenhuis met zonnig gel. tuin. Ruime gar./berging. Royale woonk. en half open keuken met compl. install. tot. ca. 49 m². 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar zolder met mogelijkh. voor 4e slaapk. Opt. isol. Bwjr. 1988.

Prijs *f* 269.500,-- k.k. 6228

HEERLEN H
Heerlerbaan. Halfvrijst. woonhuis met gar. Grote tuin met fruitbomen en div. bergingen. Tuin deels te gebruiken als bouwgrond. Voorraadkelder. Sfeervolle woonk. Gesl. keuken. 2 ruime slaapk. Deels bet. badk. met ligb. Ged. kunstst. koz. en dubb. begl.
Prijs *f* 299.000,-- k.k. 6443

HOENSBROEK H
Nabij centrum gel. woonhuis met tuin en zwembad. Gar. Ruime entree. Woonk. ca. 52 m². Gesl. eetkeuken. Bijkeuken. Kantoorruimte. 3 slaapk. 2 badk. Opp. ca. 705 m².

Prijs *f* 199.000,-- k.k. 6537

HOENSBROEK H
De Dem. Woonhuis met tuin en berging, achterom bereikb. Voortuin met oprit. L-vorm. woonk. Half open keuken. 3 slaapk. Badk. met ligb. Vaste trap naar ruime zolder. Ged. dubb. begl. Opt. isol. Evt. subsidie overdraagbaar.
Prijs *f* 142.000,-- k.k. 6389

KERKRADE H
Bleijerheide. Halfvrijst. woonhuis met goed aangelegde tuin. Inpand. gar. met zadeldak. Living ca. 50 m². Gesl. keuken met luxe install. Bijkeuken. 3 slaapk. Luxe badk. met ligb. en 2e toilet. Royale hobbyzolder. Geh. dubb. begl. en roll.
Prijs *f* 265.000,-- k.k. 6450

KERKRADE H
Chevremont. Royaal vrijst. woonhuis met tuin. 3 gar. Kelders. Living ca. 35 m². Luxe keuken met compl. install. 4 slaapk. Luxe badk. met ligb. en douche. Zolder. Goed en deg. afgewerkt. Geh. roll. Ged. dubb. begl.
Prijs *f* 279.000,-- k.k. 6407

KERKRADE H
Bleijerheide. Uitst. onderhouden halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin ca. 30 m. diep. Berging. Woonk. ca. 27 m² met luxe plav. vl. Keuken met compl. install. incl. app. 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Hobbyzolder ca. 25 m². Grotendeels roll.
Prijs *f* 245.000,-- k.k. 6476

KERKRADE H
Bleijerheide. Halfvrijst. herenhuis met gar. Tuin ca. 17 m. diep. Dubb. berging. Dubb. voorraadkelder. Living ca. 35 m². Gesl. keuken met kunstst. install. Serre. 6 slaapk. Badk. met douche. Ged. roll.
Prijs *f* 195.000,-- k.k. 6615

KERKRADE H
Chevremont. Vooroorlogse villa met gar. Grote tuin met goede bezonning. Ruim tuinhuis. Vijver. Ruime kelders. Woonk. ca. 35 m². Gesl. keuken met compl. eiken install. 5 slaapk. Ruime badk. met ligb. en toilet. 2e douchegelegenh. Ruime bergzolder. Opp. ca. 1.150 m². Bwjr. ca. 1935.

Prijs *f* 325.000,-- k.k. 6483

KERKRADE H
Chevremont. Goed onderhouden vrijst. landhuis met mogelijkh. voor gar. Riante tuin ca. 36 m. diep met tuinberging. Ruime hal. Provisiekelder. U-vorm. living tot. ca. 67 m² met open haard en grote schuifpui. Keuken met luxe eiken install. 3 slaapk. Dakterras. Badk. met ligb., douche en toilet. Ruime bergzolder ca. 40 m². Opp. ca. 655 m². Bwjr. grotendeels 1978.
Prijs *f* 295.000,-- k.k. 6606

KLIMMEN H
Halfvrijst. woonhuis met tuin. Mogelijkh. voor gar. Ruime berging. Provisiekelder. L-vorm. woonk. Compl. keuken met app. 2 slaapk. Luxe badk. met ligb. Ruime bergzolder.
Prijs *f* 177.000,-- k.k. 6480

LIMBRICHT H
Goed onderhouden appartement met berging en balkon. 1e verd.: Z-vorm. woonk. met open aanbouwkeuken incl. app. 2e verd.: 3 slaapk. Geh. bet. badk. met ligb. en 2e toilet. 3e verd.: Ruime bergzolder.
Prijs *f* 139.500,-- k.k. 6473

NIEUWENHAGEN H
Exdel. Royaal en uitst. gel. landhuis. Div. terrassen. Groot gazon. Sout.: O.a. barruimte. Part.: Inpand. gar. Royale living met open haardpartij, studiehoek en kantoorruimte tot. ca. 60 m². Keuken met luxe install. Bijkeuken. 4 slaapk. 2 badk. met luxe install. Geh. met dubb. begl. en ged. met roll. Deg. afwerking met kostbare mat. Opp. ca. 1.330 m².

Prijs *f* 480.000,-- k.k. 5928

NIEUWENHAGEN H
Halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. Half open keuken. Veranda. 4 slaapk. Badk. Zolderruimte.
Prijs *f* 229.500,-- k.k. 6442

OIRSBEEK H
Gesch. terras-/souterrainwoning met inpand. gar. Berging. Groot dakterras. Z-vorm. woonk. ca. 38 m². Keuken. 4 slaapk. Badk. met ligb. Riante hobby-/kantoorruimte ca. 50 m². Alum. koz.
Prijs *f* 199.000,-- k.k. 6481

SCHAESBERG H
Woonhuis met tuin. Berging. Woonk. ca. 30 m². Keuken met luxe install. 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar zolder met 4e slaapk. en berging.
Prijs *f* 167.500,-- k.k. 6589

SCHAESBERG H
Royaal vrijst. woonhuis gel. aan bosrand. Sout.: 2 slaap-/hobbyk. Grote gar. Part.: Living ca. 40 m². Aparte keuken met install. 1e verd.: 3 slaapk. Badk. met ligb., douche, toilet en dubb. v.w. Goed onderhouden. Opp. ca. 524 m².
Prijs *f* 349.000,-- k.k. 6507

VALKENBURG M
Emmaberg. Vrijst. landhuis met rondom gel. tuin. Terras en vijver. Oprit met parkeermogelijkh. voor enkele auto's. Sout.: Gar. geschikt voor 2 auto's. 4 slaapk./kantoorruimtes. Sfeervolle bar. Keuken. Badk. Machinekamer. Beg. gr.: Royale hal. Living ca. 67 m² met parketvl. Keuken met install. en app. 2 slaapk. Opp. ca. 925 m².
Prijs *f* 485.000,-- k.k. 6395

STIENSTRA MAKELAARDIJ B.V.

Maandag t/m vrijdag geopend van 9.00-21.00 uur.
Zaterdag van 9.00-18.00 uur.
Aken: maandag t/m vrijdag van 9.00-13.00 en 14.00-18.00 uur.
Zaterdag van 9.00-14.00 uur.

Voor inlichtingen

H: kantoor Heerlen,
Tel.: 045-712255*
Kruisstraat 56,
6411 BW Heerlen.

M: kantoor Maastricht,
Tel.: 043-252933*
Wycker Brugstraat 50,
6221 ED Maastricht.

Kantoor Aken,
Tel.: 0949-241-407540*
Jesuitenstraße 2,
5100 Aken.

BON

Gaarne vrijblijvend informatie over woning nr. ....
Naam: ....
Straat: ....
Postcode/plaats: ....
Telefoon: ....

○ Stuur mij gratis het huizenmagazine nr. 199
In ongefrankeerde enveloppe zenden aan:
Stienstra Makelaardij BV,
Antwoordnummer 40, 6400 VB Heerlen.

LD 953 B 31/10

energiebesparing! doet u er iets aan?

onderstaande bedrijven helpen u graag op weg.

technisch bureau
J. FRISSEN bv

Lid van de **Vereniging van Nederlandse Installatiebedrijven**

Lintjensstraat 17, Heerlen.
045-717318
045-717430

Ontwerpen, leveren, installeren van:
- centrale verwarming, alle systemen;
- industriele pijpleidinginstallaties;
- ventilatie-inrichtingen;
- airconditioning;
- sanitaire installaties;
- waterontharding / ontkalken boilers;
- onderhoudsabonnementen;
- meet- en regeltechniek;
- eigen storingsdienst.

DOM V/D BERGH
Sittard • Heerlen • Venlo • Maastricht
Voorstad 25, 6131 CP Sittard
Telefoon 046-510630

CENTRALE VERWARMING
Ook voor uw energie besparende centrale verwarmings ketels

CORNELISSEN/JONKERS
24 UURS GLAS-SERVICE
Vijverstraat 48
6443 XN Brunssum
Telefoon 045 - 258944
Telefax 045 - 271555

SYSTEEMPLAFONDS
SCHEIDINGSWANDEN
COMPUTERVLOEREN
LAMELLENPLAFONDS
ISOLATIEGLAS
SPIEGELGLAS
ETALAGERUITEN
GLASSLIJPWERK
FACETSLIJPWERK
GLAS IN LOOD EN KOPER
KUNSTSTOF EN HARDHOUTEN KOZIJNEN

Schreuders-Ponsen
INSTALLATIEBEDRIJF
Wittemerweg 10, 6287 AB Eys
Telefoon (04451) 1587

Centr. verwarming
Keukens
Sanitair
Gas - Water
Zink - Dakwerken
Onderhoud

AGPO ECONFORTE

...

DE KETEL DIE SCOORT OP ALLE FRONTEN

Recente metingen van het VEG-instituut hebben aangetoond dat de verbeterde versie van de in 1988 voor het eerst geïntroduceerde AGPO/Econforte HR-ketel c.v.-zijdig een bijna als onhaalbaar geacht jaargebruiksrendement van 98½% B.W. realiseert (op deellast). Hiermee zijn deze GIVEG-gekeurde ketels de zuinigste ter wereld.

EEN SCHOONMAAKBEURT IS NIET NODIG.

DE KETEL IS FLUISTERSTIL.

DE STANDAARD INGEBOUWDE BUITENTEMPERATUURREGELING ZORGT GEDURENDE HET HELE JAAR VOOR EEN OPTIMAAL RENDEMENT.

DE SCHOONSTE KETEL TER WERELD PRODUCEERT SLECHTS 6 ppm NOx. DAT IS EEN VRIJWEL TE VERWAARLOZEN GETAL.

VRAAG INLICHTINGEN BIJ LIMBURGS GROOTSTE HR-SPECIALIST.

econforte

TIJDELIJK: bij aankoop van ketel en boiler 80 ltr., **HONEYWELL CHRONOTHERM KLOKTHERMOSTAAT GRATIS.**

f 350,- subsidie bij aanschaf van hoogrendementketel via erkend installateur.

Met de meeste ervaring en de beste service.

simons
Kerkstraat 31 - Hulsberg - Tel. (04405) 12 18

Zibro Kamin: verplaatsbare kachels.

..wat een genot...

geeft deze kachel in uw woning, serre, stacaravan of hobbyruimte. Overal warmte. Als hoofdverwarming in het voor- en najaar en als bijverwarming in de winter. Hij brengt sfeer en is zuinig met energie. Zibro Kamin kachels hebben het GOEDMERK van het Keurmerkinstituut Konsumentenprodukten. Kom eens langs voor meer informatie!

zibro kamin *verplaatsbare kachels*

Energiecentrum Minli b.v.
Streeperstraat 60, 6371 GN Landgraaf, tel. 045-318170.
Geopend van 10.00-18.00 uur, donderdag koopavond
Bokstr. 6 - Heerlen (tankstation) dag en nacht geopend.
Vloeibare kachelenergie - verhuur van kachels.

Zibro Kamin: een warm plekje waar je ook bent.

salemink zonweringsbedrijf
ROLLUIKEN
KUNSTSTOF RAMEN EN DEUREN
DUBBELE BEGLAZING

kantoor - showroom - montagewerkplaats
Wattstraat 20 6372 AL Landgraaf Tel. 045 - 314132
Fax 045 - 325667

FONIMA ZONWERINGEN
ROLLUIKEN merk Heroal (off. erkende hoofddealer),
ZONNESCHERMEN, LAMELGORDIJNEN
Bel geheel vrijblijvend voor inlichtingen
Aan de Fremme 19, Margraten 04458-2235

KACHEL SPECIAL

- gas-haarden
- inzet-haarden
- hang-haarden
- voorzet-haarden
- open haarden

en vele accessoires

Oxford inzethaarden

Heerenweg 244, Heerlen
Tel. 045-229953

produkten

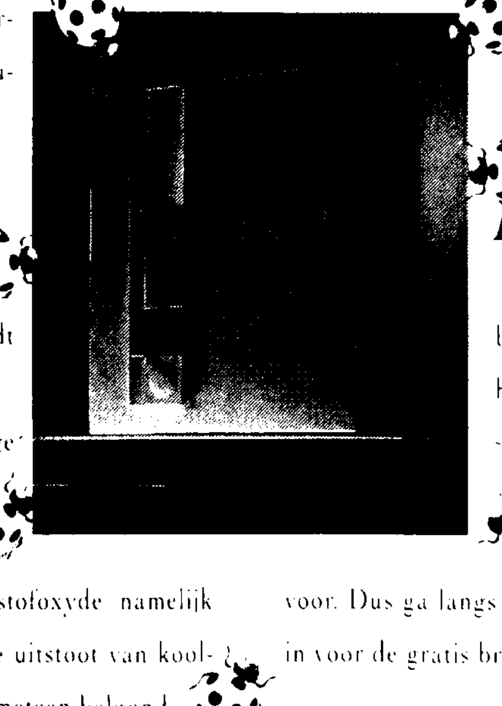
Keulen
SCHINNEN
045-243222

PROBLEEMLOOS OLIESTOKEN
MET SHELL HUISBRANDOLIE
EN SHELL OLIESTOOKSERVICE (REPARATIE EN ONDERHOUD)

NEFIT FASTO ALLE ENERGIE IN SCHONERE WARMTE

Bespaar 22% gas. U bent niet de enige die de rekening betaalt.

Zuinig stoken is schoner stoken. Daarom is het vervangen van uw oude cv-ketel door de Nefit Turbo HR-ketel een goede zaak. U kunt er gemiddeld 22% gas mee besparen (35% is overigens geen uitzondering) en dat heeft niet alleen een gunstig effect op uw energierekening. Het kan rustig worden gezien als een belangrijke milieumaatregel.

Schone winst

Het kleine beetje gas dat de Nefit Turbo HR verstookt, wordt ook nog eens schoner verbrand. Daardoor levert u een flinke bijdrage tot vermindering van de zure regen en het broeikas-effect. Bij de Turbo ligt de uitstoot van stikstofoxyde namelijk 85% lager dan bij gewone ketels. De uitstoot van kooldioxyde gemiddeld 22%. Dat wordt meteen beloond met *f*350,- subsidie!

Minder kosten, meer comfort

Die subsidie is overigens nog maar een leuk startkapitaaltje vergeleken met de besparingen op uw stookkosten. Hoe hoog die in uw geval zouden kunnen oplopen in de komende 15 jaar, rekenen we graag voor u uit.

Ook op het gebied van comfort haalt de Nefit Turbo meer uit gemiddeld 22% minder gas. De combi-uitvoering zorgt bijvoorbeeld altijd direct voor volop heet water, overal in huis. Net zo veel en net zo lang als u maar wilt. Zowel onder de douche als in de keuken. De Turbo is niet voor niets de best verkochte HR-ketel van Europa. Het is bovendien de eerste. En daardoor de enige met een warmtewisselaar die 10 jaar garantie op basis van ervaring meekrijgt.

Leer uw type kennen

Welke Nefit Turbo HR-ketel het best bij u past, hangt geheel af van uw huis, gezinssamenstelling en wensen. Wij adviseren u graag het juiste type. Vier van de vijf schone stokers gingen u al voor. Dus ga langs bij uw dealer, of vul eerst de coupon in voor de gratis brochure over de Nefit Turbo.

Nefit Fasto BV, Postbus 3, 7400 AA Deventer
Telefoon 05700-7 85 85

22% GAS BESPAREN LIJKT ME WEL WAT!
Stuur mij daarom de gratis brochure over de Nefit Turbo met de complete adressenlijst van de dichtstbijzijnde Nefit dealers.
Naam: m/v
Adres:
Postcode:
Woonplaats:
Telefoon:
Zend deze coupon in een open envelop, zonder postzegel naar: Nefit Fasto B.V., Antwoordnummer 500, 7400 VB Deventer

Nefit Turbo. Stoken met schone winst!

NEFIT FASTO

BRUNSSUM:	**Frans Goeman** **C.V. GAS-SERVICE** landelijk erkend gas, water en loodgieter, **045-214991**	**LANDGRAAF:**	**Installatiebedrijf Lira b.v.** **Jo Radermacher** Koempel 84 Tel. 045-322972
BRUNSSUM:	**Installatiebedrijf A. Hermse** Pr. Hendriklaan 172 Tel.: 045-252202	**LANDGRAAF:**	**Peelen verwarming** Kamperstr. 16 Tel. 045-315149
GELEEN:	**Technisch Bureau Gesit b.v.** Daalstraat 23 Tel.: 046-741382	**LANDGRAAF:**	**WIERTS BV** Rukkenerweg 5 Tel.: 045-324899. Fax: 045-324244
HEERLEN:	**Gaswacht Limburg** Litscherveldweg 5. Tel.: 045-227676	**MARGRATEN:**	**john LEMMERLIJN** Rijksdweg 70, Tel. 04458-1609
HEERLEN:	**Vlek Verwarming b.v.** Litscherveldweg 8 Tel.: 045-212057	**NIEUWSTADT:**	**Technisch Buro Nieuwstadt** Markt 18 Tel. 04498-53802
HEERLEN:	**Wiersma** Willemstraat 117 Tel.: 045-725933	**SITTARD:**	**Dom v.d. Bergh** Voorstad 5 Tel.: 046-510630
HOENSBROEK:	**Gosink Techniek b.v.** Industriestraat 29 Tel.: 045-218242	**SITTARD:**	**Warmtetechnisch Installatieburo R. van de Brock BV** Stationsplein 16 Tel.: 046-512470. 24-uurs service
HOENSBROEK:	**Installatiebedrijf Knibbeler b.v.** Hommerterweg 106-108 Tel.: 045-214990	**SITTARD:**	**Jac Köhlen** Rijksweg Noord 104. Tel. 046-513228 **gashaarden, open haarden en kachels**
HULSBERG:	**Installatiebedrijf** **simons** Kerkstraat 31. Tel.: 04405-1218	**SITTARD:**	**Tebuko Installatie b.v.** Gasthuisgraaf 15 Tel.: 046-515885
KERKRADE:	**Lukassen & Reul** Totaalinstallateur Toupsbergstraat 122 Tel.: 045-457039. B.g.g. 455465	**STEIN:**	**Installatiebedrijf Lebbinck** Kruisstraat 25 Tel.: 046-331839
KERKRADE:	**Installatiebedrijf A. PLOEM & ZN. BV.** Grupellostraat 31-33 Tel.: 045-452841 24-uurs servicedienst	**STEIN:**	**Centrale verwarming LEMMENS** 24-uurs service Gas- watertechnisch installatiebedrijf H.J.M. LEMMENS. Vaart 4, tel. 046-332613
KERKRADE:	**PLOUM-GILLESSEN b.v.** Oranjestraat 18 Tel. 045-453186 b.g.g. 045-457263	**VOERENDAAL:**	**Installatiebedrijf Nilwik b.v.** Heerlerweg 126 Tel.: 045-752389
LANDGRAAF:	**Installatiebedrijf J. Crüts** Wattstraat 22 Tel.: 045-318641	**WIJLRE:**	**Installatiebedrijf MEESSEN** Industrieweg 10a. Tel.: 04450-2371 - Telefax: 4522 gas-, water-, sanitaire- en c.v.-installaties, complete dakwerken

Eys, Lodewijk 14 straat f 275.000,-
Vrijstaand geschakeld woonhuis ... sloten tuin op 260 m² ... woonk. (± 40 m²), keuken ... kamer. Het gehele object ... in perfecte staat.

Gulpen, Dorpstraat f 165.000,-
Karakteristiek woonhuis/kantoorpand. Het pand was tot de jaren 70 in gebruik als gemeentehuis ... begane grond: 2 kantoorruimten ... gebouwd tot een ... verdieping: woonkeuken, douche ... slaapkamer, woonkamer en compl. badkamer. 2e verdieping ... le woonk. 11.00 x 6.00 met ... uitzicht over Gulpen. gas-c.v. (1983).

Schinveld, Kloosterstraat
Winkel met dubbel woonhuis op ... Momenteel supermarkt. Renovatie ... vaarding sept. 1992.

Sibbe, Bergstraat f 195.000,-
Halfvrijstaand woonhuis ... met binnenplaats en garage. Ruim pand (5 slaapkamers) ... veel mogelijkheden. O.a. dubbele bewoning, appartementen, koffieshop, atelier etc.

Margraten, Termaar
Woonhuis met boerderijgebouwen ... Het woonhuis bestaat o.a. uit ... slaapkamers. Het bedrijfsgebouw heeft een ... van 160 m² (20 x 8 m) en is geschikt ... doeleinden. Perc.opp. 770 m²

VONCKEN
MAKELAARD...
Rijksweg 9 Gulpen tel. 04450-1724 ...

"De makelaar in tevredenheid"

NEDU MAKELAARDIJ
beheer/verhuur o.g. · makelaardij · taxaties · hypotheken · assurantiën

TE KOOP

EYGELSHOVEN: "Leuk gelegen, modern woonhuis!"
Ind. hal, ruime woonk. keuken ... 3 slaapk., ruime badk. Zolder Bwjr. 1985. Geïsoleerd ... en grotendeels voorz. v. roll. achtertuin ... geh. woning blijft liggen. Overname ...
Aanv. in overl. Prijs f. 145.000,- k.k.

BRUNSSUM: "Uitstekend gelegen mooie ruime woning met garage!"
Ind. hal, ruime woonk. m. open haard, keuken ... 3 slaapk. + hobby/speelk., flinke badk. ... 2e toilet. Zolder bereikb. via vaste trap. Ramen/kozijnen ... Geïsoleerd. Het geheel verkeert in perfecte staat.
Aanv. in overl. Vraagpr. f. 173.000,- k.k.

DE PANDEN VLIEGEN DE DEUR UIT! NU IS DE TIJD OM EEN GOEDE PRIJS VOOR UW PAND TE MAKEN! BEL ONS EN WIJ ZULLEN HET BEWIJS LEVEREN

HEERLEN: "Sfeervol vrijstaand herenhuis op ... perceel!"
Ind. kelder, woonk. woon/eetk. ... badk. Zolder. Ged. dubb. begl. Achtertuin ...
Aanv. in overl. Vraagpr. f. 193.000,- k.k.

EMMAPLEIN 12, HEERLEN TEL. 045-711500
Maandag t/m vrijdag van 9.00-17.30 uur,
kantoor op zaterdag geopend van 9.00-13.00 uur

Te huur

GELEEN, Groenstraat
Te huur winkelruimte ter grootte van ± 110 m2 B.V.O. met uitstekende parkeerfaciliteiten ... achtergelegen ... garage. Huurprijs f. 30.000,- p.jr. excl. B.T.W. ... info op aanvr.

HEERLEN-CENTRUM, Burg. v. Grunsvenplein

Op loopafstand van station ... parkeerterrein gelegen ± 360 m2 representatieve kantoorpraktijkruimte ... afwerkingsnivo. Huurprijs en verdere gegevens op aanvraag.

KERKRADE, SPEKHOLZERHEIDE, Akerstraat
In gezellige winkelstraat te huur goed afgewerkte winkelruimte ter grootte van 320 m2 B.V.O. ... voorzien van o.a. tegelvloer. Interesse? Bel dan even voor ... informatie of bezichtiging ter plaatse!

LANDGRAAF, Hoofdstraat 106
Te huur 77 m2 winkelruimte ... Goed afwerkingsnivo. Zeer geshikt voor o.a. mode, kadoshop, cd-shop etc. Huurprijs op aanvraag.

SITTARD, Dempseystraat 32
In wijkwinkelcentrum gelegen winkelruimte ter grootte van ± 83 m2 B.V.O., zeer geschikt voor ... kruiden, eetwaren, optiek, boekhandel of CD-shop. Huurprijs f. 1.250,-/mnd excl. B.T.W. Aanvaarding ...

STEIN, Winkelcentrum Raadhuisplein
In dit gemoderniseerde winkelcentrum zijn nog enkele winkelunits te huur welke mogelijkheid bieden ... o.m. doe-het-zelf, elektro, woninginrichting, schoenen, reisburo. Opp. v.a. 64 m2. Huurprijs op aanvraag

RUIJTERS
Ruijters Commercieel Vastgoed B.V.
6131 AS sittard - stationsplein ... tel 046 - 523344
buiten kantooruren
046-519882 04492-6046

Als je echt niet meer weet waar je het zoeken moet

Limburgs Dagblad

Limburgs Dagblad

piccolo's

Voor meer resultaat!

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postgiro: 1035100
Bank: ABN 57.75.35.935
Fax: 045-739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met één woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: ƒ 1,30.
Afwijkende tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermist/Gevonden ƒ 1,15 per mm, Onroerend Goed en Bedrijven Transakties ƒ 1,80.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal één woord in grotere letter (14-punts). Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: ƒ 1,80.
Advertenties onder nummer: ƒ 7,50.
Bewijsnummers op aanvraag: ƒ 4,75.

Prijzen exclusief 6% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.

Enkele rubrieken UITSLUITEND à contant en mét legitimatie.

Lieve OPPAS gevr. voor vrijdags van 8.30 tot 19.30 uur, 3 kinderen van 5, 3 en 1 jr. Tel. 04499-3263, omg. Dieteren.

Stomerij zoekt ervaren PERSERS, zonder ervaring onnodig te soll. Tel. 045-253212.

Taxi Kölker vraagt TAXI-CHAUFFEUR voor weekend(nacht)dienst. Pers. melden: Teutelebroekstr. 95 Kerkrade. Tel. 045-464545.

Gevraagd UITSLOPERS en sorteerders. Hodzelmans VOF, tel. 045-453975 zaterdag hele dag, ma. t/m vr. na 19.00 uur.

Gevr. erv. FRITUURHULP zowel parttime als fullti...
Tel. 045-353735.

Met spoed gevr. TAXICHAUFFEURS WAO-er, dagdienst en erv. ... de nachtdie... 6, Brunssu...

Onroerend ...
Uw huis verk... met behulp v...
echte ma...
Bel de onroeren...
046 - 75...
Peters & Partn...
Geen ve...
Geen ...

Limburgs Dagblad **De krant van Limburg**